

KRONIKA

MESTA BANSKÁ BYSTRICA za rok 2013

Kraj: Banskobystrický

Okres: Banská Bystrica

Tento zväzok kroniky mesta
Banská Bystrica
za rok 2013 obsahuje 283 strán,
slovom: dvestoosemdesiattri strán
a bol schválený MsZ dňa ...
číslo uznesenia .....

Doc. RNDr. Katarína Čižmarová, CSc.

predsedníčka komisie

Ján Nosko

primátor mesta

PaedDr. Renáta Klementová

kronikárka

I. VEREJNÝ ŽIVOT.....	1
Demografia mesta Banská Bystrica	1
Samospráva mesta v roku 2013.....	3
Všeobecné záväzné nariadenia prijaté v roku 2013	16
Pamätné zápisy 2013	18
Počasie	21
Banská Bystrica privítala rok 2013	24
V partnerskom Hradci Králové 8. Česko - slovenský bál	25
Oslavy oslobodenia.....	28
Ceny primátora mesta za rok 2012.....	28
Delegácie významných medzinárodných inštitúcií	33
Odhalenie pamätníka Jána Langoša v Banskej Bystrici.....	36
Envirofilm.....	37
Slávnostné odovzdávanie vyznamenania	39
Viceprimátorka prijala bulharskú veľvyslankyňu	41
Návrat do 18. storočia	42
Kalište - stretnutie generácií.....	42
Oslavy 69. výročia SNP.....	42
Pripomenutie obetí holokaustu	43
Týždeň dobrovoľníctva 2013	44
Červené maky v Banskej Bystrici.....	44
60. výročie SGF - prijatie na radnici	47
Súťaž Úspešná žena, Úspešný muž	47
Voľby do orgánov samosprávnych krajov.....	49
Peter Gogola predstavil vo Fínsku priemyselný park.....	50
Ocenenie Sociálny čin roka 2013 získalo aj mesto Banská Bystrica.....	50
Zrušenie 50 - ročného PKO.	51
ÚRADY V MESTE.....	54
II. HOSPODÁRSKY ŽIVOT	59
Bytový podnik mesta	63
Mestské lesy, s.r.o.	65
Rozvojový program Mesta Banská Bystrica	68

Železničná doprava	72
Cestná doprava	72
Cyklistická doprava	73
Otvorenie novej pobočky spoločnosti Pantheon Technologies.....	73
Návšteva čínskeho veľvyslanca	74
Slovenská pošta - 20. výročie jej vzniku	74
Najväčšie podniky a firmy v Banskej Bystrici	78
DOKA DREVO, s.r.o.....	78
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica.....	78
VAV PARK v Banskej Bystrici	81
Finančné inštitúcie v meste	81
III. - ŠKOLSTVO A VÝCHOVA	86
Základné školy.....	86
Stredné školy	90
Všeobecne záväzné nariadenie pre určenie školských obvodov	91
Centrá voľného času	93
Jazykové školy v Banskej Bystrici	95
Materské školy.....	95
Prehľad materských škôl v Banskej Bystrici	95
Oslava 60. výročia vzniku školského stravovania v meste	107
IV - VEDA A TECHNIKA	113
Elektronická úradná tabuľa.....	113
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky	114
Svetový deň duševného vlastníctva.....	117
Digitalizačné centrum Múzea SNP	119
Vedecký pokrok v Rooseveltovej nemocnici	120
Roboticko - laparoskopický workshop	120
Liečba hĺbkovou mozgovou stimuláciou.....	120
Nová internistická učebnica.....	120
Europa Shopping Center	121
V Banskej Bystrici TEDx	125
Bankový inštitút a veda.....	127
UMB – vedecké podujatia v roku 2013.....	128
Verejná knižnica Mikuláša Kováča a technický pokrok.....	133

V. KULTÚRA A UMENIE	135
Divadlá v Banskej Bystrici.....	135
Múzeá a galérie.....	136
Kiná	136
Knížnice	136
Folklórne súbory	136
IC Banská Bystrica	137
Stredoslovenské múzeum.....	138
Štúdio RTVS Banská Bystrica.....	142
Anketa Popularita osobností mesta.....	145
Rok 2013 osobnosti Ladislava Hudeca.....	146
Stredoslovenské osvetové stredisko Banská Bystrica	147
Múzeum Slovenského národného povstania	149
Stredoslovenská galéria	157
Banskobystrická odbočka Spolku slovenských spisovateľov	158
Štátna opera v Banskej Bystrici.....	159
Záhrada – Centrum nezávislej kultúry	161
Ľudia z rodu Rómov po prvý raz v dvoch mestách	162
Unikátne internetové rádio	162
Posvätný odkaz – Cyril a Metod v slovenskom výtvarnom umení	163
Listovanie s históriou s Permonom.....	163
BBOS - BANSKO BYSTRICKÝ OKRÁŠŤOVACÍ SPOLOK.....	164
Festival Barbakan.....	166
8. ročník súťaže v speve populárnej piesne detí a mládeže	167
249. výročie príchodu synov Márie Terézie, Jozefa II. a Leopolda	167
Nový turistický sprievodca „Vitajte v Banskej Bystrici“	169
VI. CIRKEVNÝ ŽIVOT	171
Výmena pápežov na Svätopeterskom stolci.....	171
Katolícka cirkev na území Banskej Bystrice	171
10. výročie historickej návštevy pápeža Jána Pavla II.	171
Kňazský seminár v Badíne slávil 20. výročie svojho požehnania	172
Dekanáty a farnosti Banskobystrickej diecézy.....	172
Sväté omše v meste	173
Kvetný víkend.....	175

Deň rodiny 2013 v Banskej Bystrici.....	177
72-hodinová akcia na Slovensku.....	178
Evanjelická cirkev a.v.	179
Zborové aktivity	179
Pamiatka reformácie.....	180
Celoslovenský futbalový turnaj o pohár generálneho biskupa 2013.....	181
Cirkev adventistov siedmeho dňa.....	182
Jehovovi svedkovia	184
VII. ZDRAVOTNÍCTVO	188
Fakulta zdravotníctva SZU so sídlom v Banskej Bystrici.....	188
Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica	190
Rekonštrukcie operačných sál v Rooseveltovej nemocnici	192
Nový sonograf na diagnostiku ochorení pečene.....	194
Detská klinika v Banskej Bystrici	196
Osobnosť kliniky Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.	198
Ambulancie Detskej klíny	198
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb	199
Poliklinika NovaMed, spol. s r. o.....	202
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici	204
Svetový deň vody v Banskej Bystrici	205
Poradňa zdravia RUVZ.....	205
Vrtuľníková záchranná zdravotná služba.....	206
VIII. SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ.....	208
Okrúhly stôl na tému starnúcej populácie SR.....	208
Sociálna intervencia v Banskej Bystrici	209
Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica	212
Banská Bystrica v druhom kole Access City Award.....	224
Pomocná ruka dlhodobo nezamestnaným	224
20 rokov - Dom sv. Vincenta	250
Sociálna poisťovňa	251
IX. ŠPORT A TELESNÁ VÝCHOVA	253
Krasokorčuliarsky klub	253
Klub Judo ŠK UMB Banská Bystrica.....	254
PerfectFly Banská Bystrica - Paragliding škola.....	254

Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica.....	255
Športové podujatia v meste Banská Bystrica.....	267
90 rokov basketbalu a ALL STARS Banská Bystrica 2013	268
Najlepší atlét Slovenska Matej Tóth z AŠK Dukla.....	269
Ocenenie najlepších športovcov mesta	270
2. ročník - Banskobystrický maratón.....	273
60. výročia založenia Slovenskej gymnastickej federácie	275
Konferencia Stredoslovenského futbalového zväzu.....	277
Banskobystrická plavecká 24-hodinovka	278
X. - RÔZNE	279

I. VEREJNÝ ŽIVOT

Banská Bystrica sídlom Banskobystrického samosprávneho kraja, krajského i obvodného úradu, regionálnej kancelárie prezidenta SR. V meste pôsobí Ústredné daňové riaditeľstvo, Slovenská pošta, Lesy SR, Úrad priemyselného vlastníctva SR. V Štátnom archíve, pobočka Banská Bystrica, sú uložené unikátne dokumenty, dokladujúce históriu mesta.

Školstvo na území mesta predstavuje Univerzita M. Bela so 7 fakultami a Akadémia umení s 3 fakultami, na ktorých študuje viac ako 15 tisíc študentov v rôznych formách štúdia. Vzdelávací systém dopĺňa veľký počet stredných škôl, medzi nimi Konzervatórium J. L. Bellu, Osemročné športové gymnázium, Gymnázium J. G. Tajovského (s vyuč. francúzskeho jazyka), Gymnázium M. Kováča (s vyuč. španielskeho jazyka).

Zdravotníctvu dominuje jedno z najväčších zdravotníckych zariadení – Nemocnica F.D. Roosevelta, ale pôsobí tu aj súkromné zariadenie Novamed, s.r.o.

Oblasť kultúry reprezentuje Štátna opera, Štúdio tanca, Bábkové divadlo na Rázcestí, Divadlo z pasáže, Múzeum SNP, Stredoslovenské múzeum, Literárne a hudobné múzeum, Poštové múzeum, Štátna vedecká knižnica, Verejná knižnica Mikuláša Kováča, Stredoslovenské osvetové stredisko, Dom Matice slovenskej, Dom kultúry SCK, Hvezdáreň.

Banská Bystrica je aj mestom športu a turistiky, zo športových klubov je úspešný najmä ŠK Dukla.

Dnešná Banská Bystrica má 78 tisíc obyvateľov s priemerným vekom 36 rokov. Mestské zastupiteľstvo má 31 poslancov v 4 volebných obvodoch.

Partnerskými mestami Banskej Bystrice sú Hradec Králové (ČR), Šalgotarján a Dabas (Maďarsko), Radom a Tarnobrzeg (Poľsko), Durham (Veľká Británia), Halberstadt (Nemecko), Tula (Rusko), Montana (Bulharsko), Herzliya (Izrael), Budva (Čierna Hora), Larissa (Grécko), Alba a Ascoli Piceno (Taliansko), Zadar (Chorvátska republika), Vršac a Kovačica (Srbsko)

Demografia mesta Banská Bystrica

Demografický vývoj v meste Banská Bystrica má už dlhodobo klesajúcu tendenciu. V roku 2013 v Banskej Bystrici žilo 77 786 obyvateľov, v meste Banská Bystrica sa narodilo 728 detí /chlapci 393, dievčatá 327/, zomrelo 658 obyvateľov mesta z toho 326 mužov a 329 žien, počet sobášov v roku 2013 bol 457 .

V Bystrici sme za rok zažili 390 svadiieb: Brali sme si i partnerov z USA, Arménska či Číny!

V roku 2013 si svoje áno povedali mnohí Bystričania. Dôkazom je aj takmer 400 svadiieb. Niektorí mladoženáči sa dokonca budú vo svojom ďalšom živote prispôsobovať exotickým tradíciám. Sobášiť sa totiž chcelo aj cudzincom z ďalekých krajín!

K novému roku patrí aj každoročná sumarizácia matričných údajov v predošlej kapitoly obdobia s názvom 2013. V ňom sa Bystričanom chcelo sobášiť jedna radosť, pričom manželstvá uzatvárali nielen našinci. Vo viacerých prípadoch bol vykonaný aj dodatočný záznam v matrike týkajúci sa určenia otcovstva, ale aj zmeny a úpravy mena a priezviska.

Nechýbali ani svadby s partnermi z exotických krajín

Informácie o sobášoch sme zisťovali od hovorkyne primátora Martiny Kanisovej, ktorá nám ich poskytla za matričný obvod, ktorý okrem mesta Banská Bystrica tvoria aj ďalšie obce (Kynceľová, Nemce, Môlča, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Malachov, Hronsek, Vlkanová, Riečka, Tajov, Králiky, Kordíky, Dolný Harmanec, Harmanec a Špania Dolina). "V tomto matričnom obvode bolo v roku 2013 až 390 sobášov," uviedla Kanisová, ktorá doplnila, že 175 z nich bolo uzavretých cirkevne a 215 civilne. Zatiaľ sa podľa jej slov neeviduje žiadny rozvod manželstva, ktoré sa uzavrelo v roku 2013.

"V roku 2013 nebol vydaný žiadny rozsudok Okresného súdu, ktorý by povolil uzavrieť manželstvo maloletému," pokračovala Kanisová, podľa ktorej bola najmladšia nevesta ročník 1994 a najstarší ženich ročník 1931. "Vo väčšine prípadov sa sobášili snúbenci z 80. - 90. ročníka," spomenula. Nášmu mestu sa nevyhýbali ani svadby so zahraničnými partnermi, ktorých bolo 14. "V Bystrici sa sobášili ľudia z USA (1), Poľska (1), Turecka (1), Nemeckej spolkovéj republiky (1), Veľkej Británie (3), Dánska (1), Írska (1), Číny (1), Českej republiky (1), Talianska (2), ale aj z Arménska (1)," dodala hovorkyňa.

Sobášilo sa aj v Thurzovom dome

Po zrekonštruovaní radnice sa podľa hovorkyne sobášilo väčšinou v nej a niekedy vo Veľkej sieni Mestského úradu (MsÚ), ktorá sa nachádza v budove MsÚ. "Výnimku tvorí len záhrada hotela Gala v Hronseku, kde bolo uzavretých v roku 2013 - 11 manželstiev a Thurzov dom," dodala Kanisová.

V matrike bolo podľa Kanisovej zaznamenané aj dodatočne určené otcovstvo, ktoré vykonali v 132 prípadoch. "Určenie otcovstva pred narodením dieťaťa sa vykonalo 242 krát," pokračovala hovorkyňa. Ako doplnila, v 24 prípadoch bol vydaný sobášny list bez koncovky slovenského prechýľovania. "V dvoch prípadoch bolo meno doplnené, v troch si ho dotyční zmenili na iný ekvivalent, v 14 prípadoch išlo o úpravy mena a priezviska," spomenula Kanisová, podľa ktorej 23 osôb opätovne prijalo priezvisko do troch mesiacov po rozvode. Zdroj: (16.01.2014; www.bystrica24.sk; s. -; Global24)

Prvý občan - novorodenec roka

Na prvého Banskobystričana narodeného v roku 2013 sa muselo pár dní počkať. Na II. Gynekologicko – pôrodníckej klinike SZU sa malý Filipko narodil až 4. januára o 9:52 hod. Meral 52 centimetrov a vážil 2640 gramov. Dieťaťko aj mamička boli v poriadku. 4. januára ich bola v mene Mesta Banská Bystrica slávnostne privítať a veľa šťastia do života popriať zástupkyňa primátora Katarína Čižmárová.

Pred Filipkom sa narodili už štyri bábätká, neboli to však občiankovia mesta Banská Bystrica a nemali trvalý pobyt v Banskej Bystrici.

Samospráva mesta v roku 2013

Primátor mesta :

Mgr. Peter GOGOLA

Zástupkyňa primátora:

Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc.

Mestské zastupiteľstvo:

Volebný obvod č. 1: - Centrum mesta

Ing. Mgr. Pavol Katreniak

Mgr. Art. Viera Dubačová

Ing. Ján Šabo

MUDr. Marián Hlaváč

Volebný obvod č. 2: Podlavice, Skubín, Uľanka, Jakub, Kostiviarska, Karlovo

PhDr. Ľubica Laššáková

Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc

MUDr. Peter Bielik, PhD.

Volebný obvod č. 3 : Senica, Šalková, Majer, Uhlisko

Jaroslav Kuracina

PhDr. Marcel Pecník

Volebný obvod č. 4: Iľiaš, Rakytovce, Kremnička, Kráľová, Podháj, Pršianska terasa

Milan Smädo

Ing. Igor Kašper

Volebný obvod č. 5: Radvaň

PaedDr. Ján Chladný

Ing. arch. Ľudmila Priehodová

Mgr. Marta Gajdošíková

Volebný obvod č. 6: Fončorda

RNDr. Ladislav Topoľský

Daniel Karas

MUDr. Peter Mečiar

MUDr. Peter Hudec

MUDr. Martin Švec

Ing. Lucia Skokanová

MUDr. Ladislav Slobodník

MUDr. Pavol Legiň

Volebný obvod č. 7: Sásová, Rudlová

Mgr. Jakub Gajdošík

Pavol Bielik

Mgr. Vladimír Pirošík

Ing. Milan Lichý

Vlastimil Plavucha

Ing. Milan Škantár

Ing. Tomáš Novanský

Bc. Andrej Refka

Ing. Martin Turčan

Mestská rada

Mestskú radu zriaďuje Mestské zastupiteľstvo. Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva.

Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Mestská rada je zložená z poslancov mestského zastupiteľstva, ktorých volí mestské zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Mestskú radu a jej členov môže mestské zastupiteľstvo kedykoľvek odvolať. Počet členov rady schvaľuje MsZ. Pri jej zložení sa prihliada na zastúpenie politických strán a hnutí zastúpených v mestskom zastupiteľstve. Spôsob volieb

upravuje Rokovací poriadok MsZ. V zmysle zákona 211/2000 Z. z. Mesto sprístupňuje Prehľad o účasti členov Mestskej rady na jej zasadnutiach.

Členovia mestskej rady:

1. Bc. Jakub Gajdošík
2. RNDr. Ladislav Topoľský
3. PhDr. Ľubica Laššáková
4. Milan Smädo
5. Ing. Mgr. Pavol Katreniak
6. Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc.
7. Ing. Martin Turčan
8. MUDr. Ladislav Slobodník

Komisie mestského zastupiteľstva

- Komisia MsZ pre financie, správu a hospodárenie s majetkom mesta a podnikateľskú činnosť
- Komisia MsZ pre územný rozvoj
- Komisia MsZ pre rozvoj mestských častí
- Komisia MsZ pre zdravie, sociálnu starostlivosť a bytovú politiku
- Komisia MsZ pre školstvo a šport
- Komisia MsZ pre dopravu, bezpečnosť, verejnoprospešné služby a verejný poriadok
- Komisia MsZ pre regionálny rozvoj, medzinárodné vzťahy a cestovný ruch
- Komisia MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ
- Komisia MsZ pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie a prešetrovanie sťažností
- Komisia MsZ pre životné prostredie a odpady

Prednosta MsÚ Mgr. Miroslav Rybár riadi a zodpovedá za činnosť MsÚ a plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením jeho činnosti. Prednostu vymenúva a odvoláva primátor mesta. Za svoju činnosť zodpovedá primátorovi mesta. Prednosta je oprávnený vykonávať pracovné činnosti štatutárneho orgánu na základe písomného poverenia primátorom. V rámci organizačnej štruktúry MsÚ sú priamo podriadenými zamestnancami prednostu MsÚ vedúci odborov a oddelení.

V zmysle Štatútu Mesta Banská Bystrica prednosta vedie a organizuje prácu mestského úradu, zabezpečuje hospodársky a správny chod mestského úradu, podpisuje spolu s primátorom zápisnice zo zasadnutí mestského zastupiteľstva, zúčastňuje sa na zasadnutí mestskej rady a mestského zastupiteľstva s hlasom poradným.

Vedúci odborov MsÚ:

Ekonomický odbor: Ing. Beata Farkašová

Stavebný odbor: Ing. Stanislav Ferienc

Odbor sociálnych vecí: Ing. Mária Filipová

Odbor propagácie: Mgr. Karin Graciasová Šikulová

Uznesenia MsZ prijaté v roku 2013:

18. - zasadnutie MsZ – 18.2.2013

761 - 808 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

809 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 1/2013, ktorým sa mení a dopĺňa VZN Mesta Banská Bystrica č. 8/2011 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica

810 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 2/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 26/2008 o určení miesta a času zápisu do 1. ročníka základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

811 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 3/2013 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

812 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 4/2013, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 01/2011 o úhradách za služby poskytované v mestských detských jasliach

813 - Slovo pre verejnosť

814 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 5/2013 o určení názvov ulíc a verejných priestranstiev v meste Banská Bystrica

815 - Územný plán centrálnej mestskej zóny Banská Bystrica, Zmeny časť Hušták - Belveder, Zmeny a doplnky časť funkčnej zóny A, polyfunkčný dom C a Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 6/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica Zmeny časť Hušták - Belveder, Zmeny a doplnky časť funkčnej zóny A, polyfunkčný dom C

816 - Návrh na rozšírenie činnosti Spoločného obecného úradu v oblasti sociálnych vecí

817 - Schválenie zástupcu Mesta Banská Bystrica do rady ZDRUŽENIA OBCÍ MIKROREGIÓN KREMNICKÉ VRCHY

818 - Udelenie Ceny mesta

819 - Rokovací poriadok Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici

820 - Kontrola plnenia uznesení mestského zastupiteľstva za II. polrok 2012

821 - Výkon úloh vyplývajúcich zo zákona Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov Mestskou políciou Banská Bystrica na území obcí Kynceľová, Selce, Hrochoť, Špania Dolina

822 - Personálne zmeny v mestskej rade a v komisiách mestského zastupiteľstva

823 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 12/2012 nakladania s finančnou hotovosťou, príjmov a výdavkov a vedenia hlavnej pokladne Mestského úradu Banská Bystrica za vybraný štvrťrok 2011

824 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 14/2012 nakladania s majetkom obchodných spoločností Mesta Banská Bystrica týkajúceho sa areálu na Partizánskej ceste v Banskej Bystrici

825 - Ročná správa o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za rok 2012

826 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 1. januára 2013 do 5. februára 2013

827 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 11.12. 2012 do 11.02. 2013

828 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 12.12. 2012 do 11.02. 2013

829 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 11. decembra 2012

830 - Diskusia

Mestské zastupiteľstvo

l. neprijalo uznesenie

k bodu: Stav komunikácií v meste a ich údržba

Mimoriadne zasadnutie MsZ – 5.3.2013

831 - Návrh rozpočtu Mesta Banská Bystrica na roky 2013-2015

832 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

833 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

834 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

19. - zasadnutie MsZ – 26.3.2013

835 - 860 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

861 - Dodatok č.1 k Zásadám hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Banská Bystrica

862 - Zoznam neupotrebitelného nehnuteľného majetku vhodného na odpredaj

863 - Dodatok č. 2 k Rokovaciemu poriadku Mestskej rady v Banskej Bystrici

864 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 7/2013 o úprave podmienok poskytovania finančných prostriedkov na podporu úpravy rodinných pomerov dieťaťa a o sociálnej kuratele

865 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 8/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia, zriadených na území mesta Banská Bystrica

866 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č...../2013, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 9/2011 o verejnom poriadku na území mesta – žiadosť o odklad

867 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č.../2013 o podmienkach zriaďovania a prevádzkovania vonkajších obslužných zariadení v centrálnej časti mesta Banská Bystrica – žiadosť o odklad

868 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 9/2013 o určení názvov ulíc a verejných priestranstiev v meste Banská Bystrica

869 - Správa o činnosti Oblastnej organizácie cestovného ruchu Stredné Slovensko

870 - Analýza činnosti PKO a návrhy na zefektívnenie činnosti - žiadosť o odklad

871 - Slovo pre verejnosť

872 - Organizačný poriadok Mestskej polície Banská Bystrica

873 - Dodatok č. 1 Zásad odmeňovania poslancov Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, členov - neposlancov a sekretárov komisií mestského zastupiteľstva

874 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 2/2013 poskytnutia a čerpania účelových prostriedkov formou dotácií v roku 2012 z oddelenia športu MsÚ (odbor propagácie mesta) Banská Bystrica

875 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 6. februára 2013 do 25. marca 2013

876 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 12.02. 2013 do 25.03. 2013

877 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 13.02. 2013 do 25.03. 2013

878 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 12. februára 2013

879 - D i s k u s i a - zmena termínu konania MsR a MsZ v júni 2013

880 - D i s k u s i a - rokovanie so zriaďovateľmi škôl

20. - zasadnutie MsZ – 14.5.2013

881 - „Komunikácia Banská Bystrica – Horné Pršany“

882 - 912 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

913 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 10/2013, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 2/2012 o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach v meste Banská Bystrica

914 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 11/2013 Trhový poriadok trhoviska na Kyjevskom námestí v Banskej Bystrici

915 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 12/2013 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Banská Bystrica

916 - Racionalizácia siete základných škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica – II. etapa

917 - Poskytnutie dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica v zmysle VZN č. 8/2011 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica v platnom znení – šport

918 - Poskytnutie dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica v zmysle VZN č. 8/2011 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica – cestovný ruch

919 - Návrh na prijatie úveru na realizovanie projektu „Komunitné multifunkčné centrum – KOMUCE, Banská Bystrica“

920 - Projekt – Akadémia BB seniora – návrh na spolufinancovanie

921 - Dodatok č. 5 k Zriaďovacej listine Materskej školy, Šalgotarjárska 5, Banská Bystrica

922 - Dodatok č. 1 k Zriaďovacej listine Základnej umeleckej školy, Štefánikovo nábrežie 6, Banská Bystrica

923 - Vstup Mesta Banská Bystrica do občianskeho združenia eSlovensko

924 - Informatívna správa o vyhodnotení zimnej údržby miestnych komunikácií a chodníkov na území mesta Banská Bystrica za obdobie zimy 2012 – 2013 - žiadosť o odklad

925 - Správa o plnení povinností verejných funkcionárov v zmysle Ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov - žiadosť o odklad

926 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 3/2013 príjmov a výdavkov v Materskej škole, Cesta k nemocnici 37, Banská Bystrica a v príslušných útvaroch MsÚ Banská Bystrica za rok 2012

927 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 26. marca 2013 do 13. mája 2013

928 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 27.03. 2013 do 03.05. 2013

929 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 27.03. 2013 do 13.05. 2013

930 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 26. marca 2013

931 - D i s k u s i a – poslanecký prieskum

932 - D i s k u s i a – vyhodnotenie plnenia uznesenia MsZ č. 674/2012

933 - D i s k u s i a - zmena termínu konania MsR a MsZ v júni 2013

M e s t s k é z a s t u p i t e ľ s t v o

I. n e p r i j a l o u z n e s e n i e

k bodu: Slovo pre verejnosť - návrh poslanca Ing. Lichého na vyňatie položky č. 20) Amfiteáter 2/841 zo zoznamu neupotrebitelného nehnuteľného majetku Mesta Banská Bystrica vhodného na odpredaj, schváleného uznesením MsZ číslo 862/2013 - MsZ z 26. marca 2013

k bodu: Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. ../2013, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 18/2011 o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva

21. - zasadnutie MsZ – 11.6.2013

934 - 979 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

980 - Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2012

981 - Návrh na zmenu programového rozpočtu č. 2

982 - Zásady zriaďovania a prevádzkovania sezónnych vonkajších obslužných zariadení v Pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica

983 - Dodatok č. 2 k Zásadám hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Banská Bystrica

984 - Návrh na prijatie úveru na realizovanie projektu „Komunitné multifunkčné centrum – KOMUCE, Banská Bystrica“

985- Návrh na prijatie úveru na realizovanie projektu „Zvyšovanie energetickej efektívnosti a modernizácia ZŠ Moskovská“

- 986 - Protokol o výsledku kontroly stavu verejných financií a majetku v meste, ktoré je sídlom kraja a plnenia opatrení z predchádzajúcich kontrol vykonanej NKÚ SR
- 987 - Územný plán centrálnej mestskej zóny Banská Bystrica, Zmeny a doplnky, časť Wolkerova ulica a Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 13/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky časť Wolkerova ulica
- 988 - Vstup Mesta Banská Bystrica do Združenia náčelníkov obecných a mestských polícií Slovenska
- 989 - Správa o činnosti Mestskej polície Banská Bystrica za rok 2012
- 990 - Informatívna správa o stave životného prostredia na území mesta Banská Bystrica za rok 2012
- 991 - Schválenie projektu Elektronizácia služieb Mesta Banská Bystrica a jeho spolufinancovanie z výzvy Elektronizácia služieb miest "eMesta" kód: OPIS-2013/1.2/05 v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti, prioritnej osi 1 Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb, opatrenia 1.2 Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni
- 992 - Rámcový plán predkladania materiálov na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici na II. polrok 2013
- 993 - Štatút Výborov a Občianskych rád v meste Banská Bystrica
- 994 - Analýza činnosti PKO a návrhy na zefektívnenie činnosti
- 995 - Pretrvávajúci havarijný stav na Poľovníckej ulici v mestskej časti Banská Bystrica – Šalková
- 996 - Návrh na schválenie mesačnej odmeny hlavnému kontrolórovi Mesta Banská Bystrica
- 997 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 1/2013 vykonávania predbežnej finančnej kontroly v súvislosti s činnosťou oddelenia údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí v 2 polroku 2012
- 998 - Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica na 2 polrok 2013
- 999 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 14. mája 2013 do 10. júna 2013
- 1000 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 04.05. 2013 do 20.05. 2013
- 1001 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 15.05. 2013 do 10.06. 2013
- 1002 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 14. mája 2013
- 1003 - D i s k u s i a - osadenie pamätnej tabule
- 1004 - D i s k u s i a – Mestský informačný systém - obchodná verejná súťaž a e-aukcia
- 1005 - D i s k u s i a – prístupová komunikácia k nehnuteľnostiam v susedstve areálu Múzea SNP

22. - zasadnutie MsZ – 10. 9.2013

1006 - Správa o plnení povinností verejných funkcionárov v zmysle Ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov znení neskorších predpisov

1007 - 1034 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

1035 - Monitorovacia správa o plnení rozpočtu Mesta Banská Bystrica za I. polrok 2013

1036 - Výročná správa Mesta Banská Bystrica za rok 2012

1037 - Návrh na zmenu programového rozpočtu č. 4

1038 - Uznanie dlhu formou notárskej zápisnice

1039 - Informatívna správa o možnosti poskytnutia finančnej podpory zo štátnych zdrojov na dobudovanie futbalovej infraštruktúry Štadiónu SNP v Banskej Bystrici

1040 - Analýza činnosti PKO a návrhy na zefektívnenie činnosti

1041 - Návrh na zmenu uznesenia č. 980/2013 - MsZ zo dňa 11.06.2013

1042 - Poskytnutie účelovo viazanej finančnej dotácie pre neziskovú organizáciu mesta Podnik medzitru práce – Šanca pre všetkých, n.o.

1043 - Aktualizácia koncepcie rozvoja informačných systémov mesta Banská Bystrica

1044 - Zabezpečenie financovania prevádzky „Elektronizácia služieb mesta Banská Bystrica“

1045 - Mestský informačný systém -vyhodnotenie obchodnej verejnej súťaže a e-aukcie

1046 - Návrh zmeny Zásad zriaďovania a prevádzkovania sezónnych vonkajších obslužných zariadení v Pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica – žiadosť o odklad

1047 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 14/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2012 o určení výšky príspevkov pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

1048 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 15/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 8/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia, zriadených na území mesta Banská Bystrica

1049 - Územný plán zóny Pršianska terasa Banská Bystrica, Zmeny a doplnky č. 2 územných lokalít B2+B4+B5+C1, C1+C2, D1+G, F a Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 16/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN Z Pršianska terasa Banská Bystrica, Zmeny a doplnky č.2 územných lokalít B2+B4+B5+C1, C1+C2, D1+G, F

1050 - Kontrola plnenia uznesení mestského zastupiteľstva za obdobie I. polroka 2013

1051 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 4/2013 nakladania s majetkom a hospodárenia s finančnými prostriedkami v Základnej škole Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 12, Banská Bystrica za rok 2012

1052 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následných finančných kontrol č. 5/2013 - č. 8/2013 stavu a úrovne vybavovania sťažností prijatých na základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica (náhodný výber ZŠ)

1053 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku finančnej kontroly č. 9/2013 - kontrola príjmov z dôvodov z hazardných hier za roky 2011 a 2012 vrátane kontroly udeľovania licencií na výherné automaty

1054 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 11. júna 2013 do 9. septembra 2013

1055 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 21.05.2013 do 30.08. 2013

1056 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 12. 06. 2013 do 10.09. 2013

1057 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 11. júna 2013

1058 - D i s k u s i a – prerokovanie výsledkov poslaneckého prieskumu

1059 - D i s k u s i a - plnenie uznesenia

1060 - D i s k u s i a - doplnenie informatívnej správy

M e s t s k é z a s t u p i t e ľ s t v o

I. n e p r i j a l o u z n e s e n i e

k bodu: Slovo pre verejnosť - návrh poslanca Ing. Lichého na vyňatie položky č. 20) Amfiteáter 2/841 zo zoznamu neupotrebitel'ného nehnuteľného majetku Mesta Banská Bystrica vhodného na odpredaj schváleného uznesením MsZ číslo 862/2013 - MsZ z 26. marca 2013

23. - zasadnutie MsZ – 15.10.2013

1061 - Harmonogram rekonštrukcie základných škôl a model financovania (uznesenie č.1020/2013)

1062 - 1097 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

1098 - Mestský informačný systém - vyhodnotenie obchodnej verejnej súťaže a e-aukcie

1099 - Zásady rozpočtového hospodárenia

1100 - Návrh na viazanie rozpočtových prostriedkov

1101 - Schválenie žiadosti o poskytnutie dotácie na obstaranie náhradného nájomného bytu

1102 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 17/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2012 o určení výšky príspevkov pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica v znení Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č. 14/2013

1103 - Územný plán centrálnej mestskej zóny Banská Bystrica, Zmeny a doplnky, časť Blok 12 a Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 18/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky časť Blok 12

1104 - Informatívna správa o stave Pasportu vonkajšej mestskej reklamy

1105 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 10/2013 nakladania s finančnými prostriedkami u vybraného neverejného poskytovateľa sociálnych služieb v roku 2012 - Slovenský červený kríž - územný spolok Pod Urpínom 6, Banská Bystrica a v príslušných organizačných útvaroch MsÚ

1106 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 11. septembra 2013 do 14. októbra 2013

1107 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 31.08. 2013 do 4.10. 2013

1108 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 11.09. 2013 do 14.10. 2013

1109 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 10. septembra 2013

24. - zasadnutie MsZ – 12.11.2013

1111 - Vyhlásenie poslancov MsZ k II. kolu volieb na predsedu BBSK

1112 - Prerokovanie protestu prokurátora č. Pd 89/13-8 z 27.9.2013 proti VZN č. 24/2012 o miestnych daniach a poplatku

1113 - 1129 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

1130 - Návrh na zmenu programového rozpočtu č. 6

1131 - Mestský informačný systém – návrh na zrušenie obchodnej verejnej súťaže a eaukcie

1132 - Návrh na zrušenie Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č . 9/2008 o zriaďovaní a užívaní stanovíšť taxislužby na území mesta Banská Bystrica

1133 - Konceptia kultúry mesta Banská Bystrica – žiadosť o odklad

1134 - Organizačný poriadok Mestskej polície Banská Bystrica

1135 - Návrh na zmenu záväznej kapacity Základnej školy Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 12, Banská Bystrica

1136 - Návrh na opätovné prerokovanie a určenie platu primátora mesta v zmysle zákona NR SR č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov

1137 - Personálne otázky - návrh na odvolanie riaditeľky Parku kultúry a oddychu

1138 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 15. októbra 2013 do 11. novembra 2013

1139 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 05.10. 2013 do 04.11. 2013

1140 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 16.10. 2013 do 12.11. 2013

1141 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 15. októbra 2013

1142 - D i s k u s i a - rokovanie so zástupcami ŽSSK

1143 - D i s k u s i a - rokovanie s firmou Tenisia, s.r.o

25. - zasadnutie MsZ – 10.12.2013

1144 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2013 o dočasnom parkovaní na vymedzenom území mesta Banská Bystrica a prerokovanie upozornenia prokurátora č. Pd 115/13-7 zo dňa 25.09.2013

1145 - Prerokovanie protestu prokurátora č. Pd 127/13-3 zo dňa 25.09.2013 proti uzneseniu MsZ č. 759/2010 z 30.03.2010

1146 - Prerokovanie protestu prokurátora č. Pd 128/13-3 zo dňa 25.09.2013 proti uzneseniu MsZ č. 299/2011 z 13.12.2011

1147 - Prerokovanie protestov prokurátora č. Pd 43/13-7, Pd 86/12-10, Pd 89/12-11, Pd 33/13-9 proti všeobecne záväzným nariadeniam Mesta Banská Bystrica

1148 - Personálne otázky – doplnenie člena Komisie MsZ pre územný rozvoj

1149 - Štatút participatívneho rozpočtu Mesta Banská Bystrica

1150 - 1182 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

1183 - Návrh na zmenu programového rozpočtu č. 7

1184 - Návrh Dodatku č. 1 k Štatútu Mesta Banská Bystrica

1185 - Návrh Dodatku č. 1 k Štatútu Výborov a Občianskych rád v meste Banská Bystrica

1186 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 20/2013, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 4/2012 o financovaní činnosti výborov mestských častí z rozpočtu Mesta Banská Bystrica

1187 - Voľby prísediacich do Okresného súdu v Banskej Bystrici na funkčné obdobie 2014-2018

1188 - Zápis do Kroniky mesta Banská Bystrica za rok 2012

1189 - Návrh na vyhlásenie pamätihodností mesta Banská Bystrica a zápis do Zoznamu pamätihodností mesta

1190 - Program rozvoja bývania mesta Banská Bystrica - žiadosť o odklad

1191 - Rámcový plán predkladania materiálov na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici na I. polrok 2014

1192 - Návrh na zmenu Zmluvy č. 588/2013/OSV-SDS o zriadení spoločného obecného úradu v oblasti sociálnych služieb

1193 - Správa hlavného kontrolóra o výsledku následnej finančnej kontroly č. 11/2013 postupov príspevkovej organizácie Správa športových zariadení mesta Banská Bystrica pri realizácii investičných akcií v roku 2011 a 2012

1194 - Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica na I. polrok 2014

1195 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 12. novembra 2013 do 09. decembra 2013

1196 - Informácia o činnosti primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 05.11. 2013 do 29.11. 2013

1197 - Informácia o činnosti zástupkyne primátora mesta za predchádzajúce obdobie od 12.11. 2013 do 09.12. 2013

1198 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 12. novembra 2013

Všeobecné záväzné nariadenia prijaté v roku 2013

1/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 1/2013, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 8/2011 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.1.2013

3/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 3/2013 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.4.2013

4/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 04/2013, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 01/2011 o úhradách za služby poskytované v mestských detských jasliach

Účinnosť od: 1.4.2013

5/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 5/2013 o určení názvov ulíc a verejných priestranstiev v meste Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.3.2013

6/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 6/2013 ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny - časť Hušták - Belveder, Zmeny a doplnky časť funkčnej zóny A Polyfunkčný dom C

Účinnosť od: 22.3.2013

7/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 7/2013 o úprave podmienok poskytovania finančných prostriedkov na podporu úpravy rodinných pomerov dieťaťa a o sociálnej kuratele

Účinnosť od: 15.4.2013

8/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 8/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia, zriadených na území mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 15.4.2013

9/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 9/2013 o určení názvov ulíc a verejných priestranstiev v meste Banská Bystrica

Účinnosť od: 20.4.2013

10/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 10/2013, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2012 o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach v meste Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.6.2013

11/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 11/2013 Trhový poriadok trhoviska na Kyjevskom námestí v Banskej Bystrici

Účinnosť od: 1.6.2013

12/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 12/2013 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.7.2013

13/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 13/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky, časť Wolkerova ulica

Účinnosť od: 23.7.2013

14/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č.14/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2012 o určení výšky príspevkov pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.10.2013

15/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 15/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 8/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia, zriadených na území mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1.10.2013

16/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 16/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN Z Pršianska terasa Banská Bystrica, Zmeny a doplnky č.2 územných lokalít B2+B4+B5+C1, C1+C2, D1+G, F

Účinnosť od: 21.10.2013

17/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č.17/2013, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2012 o určení výšky príspevkov pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica v znení Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č. 14/2013

Účinnosť od: 1.11.2013

18/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 18/2013, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky, časť Blok 12

Účinnosť od: 26.11.2013

19/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 19/2013 o dočasnom parkovaní na vymedzenom území mesta Banská Bystrica

Účinnosť: od 1.1.2014

20/2013 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 20/2013, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 4/2012 o financovaní činnosti výborov mestských častí z rozpočtu Mesta Banská Bystrica

Účinnosť od: 1. 1 . 2014

Pamätné zápisy 2013

V pamätnej knihe mesta za rok 2013 sa nachádzajú zápisy vykonané pri dôležitých prijatiach, podujatiach

- pri príležitosti prijatia veľvyslanca štátu Izrael p. Alexander BEN-ZU 23.1.2013
- pri príležitosti prijatia členov hokejového klubu HC 05 Banská Bystrica, pri príležitosti 90. výročia ľadového hokeja v Banskej Bystrici 24.1.2013
- pri príležitosti prijatia účastníkov 20. ročníka medzinárodného výškarského mítingu „Banskobystrická latka“ 5.2.2013

- pri príležitosti prijatia veľvyslanca Indonézskej republiky DJUMATUTORO PURWOKOPUTTRO PURBO 26.2.2013
- pri príležitosti udeľovania Ceny mesta2012 7.3.2013
- pri príležitosti udeľovania Ceny primátora 2012 7.3.2013
- Najlepší športovci mesta za rok 2012 21.3.2013
- pri príležitosti Dňa učiteľov 2013 3.4.2013
- pri príležitosti prijatia veľvyslanca Poľskej republiky TOMASZ CHLOŇ 9.4.2013
- pri príležitosti prijatia veľvyslanca Venezuelskej bolívarskej republiky ALÍ DE JESÚS UZCÁTEGUI DUQUE 23.4.2013
- pri príležitosti XV. medzinárodného súťažného festivalu stredoškolských a vysokoškolských speváckych zborov „Akademická Banská Bystrica“ 10.5.2013
- pri príležitosti osláv 20. výročia ÚPV SR 14.5.2013
- pri príležitosti prijatia zástupkyne State Demartment USA MICHELLE KWAN 22.5.2013
- pri príležitosti prijatia Veliteľov posádok CCC 29.5.2013
- pri príležitosti prijatia Ing. arch. Jána Kupca – pri príležitosti jeho 75. narodenín a dlhoročnej záslužnej práce v oblasti architektúry a urbanizmu v meste Banská Bystrica 31.5.2013
- pri príležitosti udelenia vyznamenania prezidenta Maďarska „Zlatý kríž Maďarska“ 5.6.2013
- pri príležitosti Majstrovstiev Európy družstiev III. ligy v atletike 21.6.2013
- pri príležitosti prijatia veľvyslankyne Bulharskej republiky 27.6.2013
- pri príležitosti prijatia účastníkov memoriálu Pavla Snopka a Jozefa Dobríka 2013 5.9.2013
- pri príležitosti návštevy delegácia partnerského mesta Dabas 13.9.2013
- pri príležitosti návštevy delegácia partnerského mesta Radom 13.9.2013
- pri príležitosti návštevy delegácia partnerského mesta Salgotarján 13.9.2013
- pri príležitosti osláv 60. výročia Slovenskej gymnastickej federácie 15.11.2013
- pri príležitosti návštevy CHARGW D´AFFAIRES veľvyslanca Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska GILL FRASER 6.12.2013
- pri príležitosti návštevy veľvyslanca Čínskej ľudovej republiky PAN WEIFANG 13.12.2013

Zahraničné cesty 2013

25.-27.1.2013, Hradec Králové - Československý ples, rokovanie Mestské lesy - Mgr. Peter Gogola, Ing. Zuzana Šikulová

3.-5.2.2013, Ramsau am Dachstein, Rakúsko: - Riadne valné zhromaždenie spoločnosti STEFE Banská Bystrica, Mgr. Peter Gogola, Mgr. Miroslav Rybár

20.- 22.1.2013, Praha, ČR, Ing. Stanislav Ferienc, seminár

7.-9.apríl 2013, Hradec Králové, ČR - Konferencia a Internet v státní správě a samosprávě
Ing. Alexander Hlavatý, Mgr. Dalibor Vlček, Radovan Pavlovič

29.4. - 1. 5.2013, Pardubice, ČR -- Stretnutie projektovej skupiny Sharing experience in the area of care for vulnerable children – cooperation of stakeholders on the local levels - Mgr. Karol Langstein, Mgr. Branislav Špeník

15.-17.5.2013, Hradec Králové, ČR - Konferencia Komparácia vzdelávacích systémov, Ing. Mária Filipová, Mgr. Stanislav Kútik, J. Mečiar

17.05.13, Salgotarjan, Maďarsko - Družobná návšteva, rokovanie o vývoji spolupráce, Mgr. Miroslav Rybár, Mgr. Zuzana Kučerová

6.6-7.6.2013, Hradec Králové, ČR- Festival sociálnych služieb, Ing. Mária Filipová, Beata Styková

2.6-7.6.2013, Graz, Rakúsko - Školenie pre účastníkov projektu Bioknoblach romanes, účastníci 5 obyvateľov Domu sv. Vincenta, Adriana Tupá

23.6.-3.7.2013, Charleston, USA - Návšteva partnerského mesta, Peter Gogola, Zuzana Kučerová,

25.07.13, Šalgotarján, Maďarsko - IX. Slovenské a folkové dni v Šalgotarjáne, Peter Gogola

1.- 4.7.2013, Graz, Rakúsko - Školenie pre účastníkov projektu Biocesnak, Adriana Tupá,

22.7.-26.7.2013, Graz, Rakúsko - Školenie pre účastníkov projektu Biocesnak, Adriana Tupá,

11.8.-17.8.2013, Šalgotarján, Maďarsko, Adriana Tupá, Detský tábor

29.8.-1.9.2013, Halberstadt, Nemecko - Návšteva partnerského mesta, 15. výročie partnerstva
Katarína Čižmárová, Dana Cibulková, Marián Zauška, Peter Handlovský, Ivan Vilímek, Ivan Zehnal, Jozef Gelien, Miroslav Pikula, Miroslav Muroň,

6.-8.9.2013, Hradec Králové, Česká republika - Návšteva partnerského mesta, Dny Královny Elišky
Katarína Čižmárová, Jana Pelikánová

20.-22.9.2013, Dabas, Budapešť, Maďarsko - Návšteva partnerského mesta Dabas, rokovanie o možnej spolupráci so XVII. okrskom mesta Budapešť, Peter Gogola, Zuzana Kučerová

30.9.-1.10.2013, Pardubice ČR - Sharing experience in the area of care for vulnerable children – cooperation of stakeholders on the local levels, Karol Langstein, Branislav Špeník

1.-4.10.2013, Praha, vodárne Pracovné rokovanie, Peter Gogola,

24.-26.10.2013, Pecs, Maďarsko- Konferencia Biocesnak, Adriana Tupá, Mária Filipová,

24.-25.10.2013, Ostrava, ČR - Projekt COMENIUS regio – grantový projekt, Mgr. Jana Prekopová, zástupcovia ZŠ,

4.-6.11.2013, Hradec Králové ČR - Sociálno-právna ochrana detí, Mgr. Karol Langstein,

7.-10.11.2013, Reggio Emilia, Taliansko - Projekt DECIDE, Dorota Martincová,

10.-15.11.2013, Praha, ČR - Školenie Windows 7 nasadenie a správa, Dalibor Vlček,

20.11. - 23.11.2013, Jyväskylä, Fínsko - Obchodná misia, Peter Gogola

25.11.- 26.11.2013, Pardubice, Česká republika - Záverečná konferencia projektu - Sharing experience in the area of care for vulnerable children – cooperation of stakeholders on the local levels, Karol Langstein, Branislav Špeník

27.-29.11.2013, Graz, Rakúsko- Bioknoblach romanes, konferencia Renesancia cesnaku a iných liečivých rastlín, Peter Gogola, Zuzana Kučerová, Mária Filipová, Adriana Tupá, Július Mečiar

Počasie

Klimatické údaje za rok 2012 pre Banskú Bystricu

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-1,2	-4,1	5,6	9,9	15,4	18,2	19,9	19,6	15,4	9,1	6,1	-2,7	9,3

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	7,8	10,5	20,3	27,8	29,2	32,2	34,0	34,0	31,0	24,1	12,4	6,5	34,0

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-14,1	-20,5	-9,3	-3,8	3,0	7,1	7,3	6,6	1,7	-0,5	-2,2	-15,0	-20,5

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni				3	11	13	20	24	8				79

Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	24	26	14	4						4	3	25	100

Mesačné úhrny zrážok v mm

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
mm	88,4	24,8	6,6	44,1	21,9	103,7	137,1	22,7	33,8	174,2	95,0	58,1	810,4

Maximálne denné úhrny zrážok v mm

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
mm	31,0	12,8	3,2	14,5	5,5	33,5	40,4	18,8	14,2	50,0	38,0	17,0	50,0

Priemerná vlhkosť vzduchu v %

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
%	78	67	60	62	58	70	71	61	68	80	85	83	70

Trvanie slnečného svitu v hodinách

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
hod	99,2	123,7	223,5	197,6	279,2	219,8	238,1	300,7	162,9	127,4	43,9	63,8	2079,8

Počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	31	29	10									27	97

Maximálna výška snehovej pokrývky v cm

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
cm	51	57	26									21	57

Priemerné rýchlosti vetra v m/s

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
m/s	1,8	2,0	2,4	2,3	2,3	1,7	1,6	2,0	1,6	1,4	1,3	1,1	1,8

Priemerná častosť smerov vetra v %

smer	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezvetrie			
%	9,5	8,7	2,5	11,4	6,2	3,3	16,9	24,1	17,5			

Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Banská Bystrica

Hydrologická situácia 30.3-4.4.2013 Výdatné zrážky, čiastočne naakumulované aj v snehovej pokrývke, vysoká nasýtenosť povodí a oteplenie boli príčinou ďalšej, tentoraz veľkonočnej povodňovej situácie. Po predchádzajúcich povodňových situáciách bola, z hľadiska vodnosti tokov, nasýtenosť jednotlivých povodí vysoká. Hodnoty prietokov sa podľa údajov 32 z hydroprognózných staníc z 30.3. o 6. hod SEČ pohybovali na úrovni prietokov s m-dennosťou Q70d - Q110d na Hrone, Q30d na Ipli, Q30d - Q70d na Slanej a Q40d - Q50d na Rimave.

Hodnoty indexu predchádzajúcich zrážok (IPZ) na povodia, ktorý charakterizuje nasýtenosť povodí pomocou denných úhrnov atmosférických zrážok za predchádzajúce dni.

Výdatné zrážky, ktoré spadli vo všetkých našich povodiach v dňoch 28.-30.3., boli prevažne vo forme snehu a akumulovali sa v snehovej pokrývke. Vo všetkých povodiach sa tak koncom marca vytvorila súvislá snehová pokrývka. Avšak nasledujúci deň 31.3. už vo všetkých povodiach intenzívne pršalo.

Hlavné činnosti oddelenia:

Prevádzka Hydrologickej informačnej a predpovednej služby (HIPS) v povodí Hrona, Ipľa a Slanej

Posudková a expertízna činnosť - povrchové vody

Posudková a expertízna činnosť - podzemné vody

Monitorovanie a hodnotenie množstva a režimu povrchových vôd v povodí Hrona, Ipľa a Slanej

Monitorovanie a hodnotenie množstva a kvality podzemných vôd v povodí Hrona, Ipľa a Slanej

Evidencia, hodnotenie a overovanie využívania podzemných vôd v povodí (Hrona, Ipľa, Slanej a horného a stredného Váhu)

Spolupráca pri implementácii Smernice 2000/60/ES (Rámcová smernica o vodách) v SR

Spolupráca pri riešení národných a medzinárodných projektov v oblasti vodného hospodárstva

Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Banská Bystrica Zelená 5, P.O. Box 1, 974 04 Banská Bystrica

Tohtoročná zima, bohatá na zrážky najmä na juhu stredného Slovenska, prekonala vo februári v povodiach horného Hrona a Slanej doteraz vyhodnotenú maximálnu zásobu vody v snehovej pokrývke. Vo všetkých povodiach sa vyskytlo viacero povodňových situácií z topiaceho sa snehu a dažďa.

Meteorologická situácia

Počas zimného obdobia, najmä počas prvých troch mesiacov kalendárneho roka, určovali charakter počasia na území Slovenska prevládajúce cyklonálne situácie. Následkom toho veľmi často prevládalo zamračené počasie so zrážkami. Súčasne bola naša oblasť často na rozhraní dvoch veľmi rozdielnych vzduchových hmôt a vďaka tomu bol nad územím Slovenska a okolitými krajinami veľký teplotný gradient, pri ktorom sa vyskytovali intenzívne zrážky. 2.1. 19.2.-26.2.2013 Do 19.2., kedy cez naše územie prešiel studený front, sa nad strednou Európou udržiavala oblasť vyššieho tlaku vzduchu.

Participácia občanov mesta

Mesto Banská Bystrica po Bratislave a Ružomberku vytvorilo priestor na tvorbu tzv. participatívneho rozpočtu. Týmto krokom orgány mesta umožnili obyvateľom mesta spolurozhodovať na spôsobe využitia určitej časti verejných financií v mestskom rozpočte. Bol vytvorený Štatút participatívneho rozpočtu, ktorý zahájil spoluprácu medzi aktívnymi spoluobčanmi a úradníkmi Mestského úradu za cieľom realizácie projektov, o ktorých úspechu budú v nasledujúcich rokoch rozhodovať občania Banskej Bystrice. Viac informácií je uvedených na webovej stránke <https://utopia.sk/liferay/web/banska-bystrica/domov>

BANSKÁ BYSTRICA: Silvestrovské oslavy ani mestský ples pre šetrenie nebudú

Banská Bystrica 24. novembra (TASR) – Silvestrovské oslavy príchodu nového roka 2013 na námestí mesta pod Urpínom nebudú, samospráva však obyvateľom a návštevníkom pripraví novoročný ohňostroj.

"Pristúpili sme k rozhodnutiu zrušiť silvestrovské oslavy v Banskej Bystrici a rovnako nebudeme organizovať ani mestský ples, pretože to v tejto chvíli, keď potrebujeme šetriť, považujeme za nenáležité organizovať takéto podujatia," povedal v piatok (23. 11.) na stretnutí s novinármi primátor Peter Gogola. Ako však dodal, ohňostroj, ktorý zvykli robievať na Silvestra o polnoci, bude na Nový rok 1. januára 2013 o 17.00 h na námestí. "Pretože, jednak to pokladáme za taký príspevok mesta k oslavám 20. výročia vzniku SR, a preto chceme, aby si tento ohňostroj mohli užiť aj rodiny s deťmi, návštevníci mesta a ktokoľvek, kto o tej 17.00 h príde na námestie," dodal primátor. Na otázku TASR, či podľa neho Banskobystričania nebudú sklamaní, že silvestrovský program nebude, Gogola dodal: "Ja dúfam, že to pochopia." Celkové náklady na Silvester vlani predstavovali 12.500 eur.

Primátor ďalej v súvislosti so zostavovaním budúročného rozpočtu informoval, že mesto má ambíciu splniť memorandum, ktoré podpísalo ZMOS s vládou SR. Mesto tak hľadá alternatívy, kde ušetriť. "Pretože chápeme svoj podiel spoluzodpovednosti za konsolidáciu verejných financií, zároveň však stojíme pred neľahkou úlohou, ako zostaviť rozpočet tak, aby sme vedeli dosiahnuť deklarované päťpercentné zníženie na mzdách a 10-percentné na tovaroch a službách," povedal Gogola. Ako poznamenal, okrem toho, že rozpočet musí byť vyrovnaný, chcú naplniť ambíciu, aby vytvorili istý prebytok.

Banská Bystrica privítala rok 2013

Okrem polnočného bol na Námestí SNP o 17,00 hod. aj ďalší novoročný ohňostroj, ten ako súčasť osláv vzniku Slovenskej republiky organizuje mesto a podľa primátora Petra Gogolu podvečerný čas zvolili preto, aby si ho mohli vychutnať aj rodiny s malými deťmi.

Hoci banskobystrická radnica z ekonomických dôvodov mestské silvestrovské oslavy neorganizovala, nový rok vítalo v centre mesta plné Námestie SNP. Zaplnili ho prevažne mladí ľudia, ktorí tam krátko pred polnocou vyšli z okolitých barov a reštaurácií i zo sídlisk.

Nechýbal ani polnočný, takmer desaťminútový ohňostroj, ktorý rovnako ako diskotéku, ktorá sa na námestí rozbehla hodinu predtým, zabezpečili miestni podnikatelia.

O novom cyklostanovisku

Mesto Banská Bystrica vyhlásilo 3. decembra verejnú súťaž na návrhy prvého cyklostanoviska, ktoré má vyrásť v lokalite Hušták na Námestí Hurbana Vajanského. Budovanie takýchto objektov vychádza z prijatého Generelu nemotorovej dopravy. Prístrešok pre stojany na bicykle obsahujúci tiež stôl, lavičky či infopanel. Také bolo zadanie pre nové cyklostanovište vo verejnej súťaži, z ktorej vzišlo osem súťažných a zatiaľ anonymných návrhov. Od 18. do 31. januára sa k nim v ankete mohla vyjadrovať široká verejnosť. Návrhy boli vystavené v priestoroch Radnice na Námestí SNP a tiež vo vestibule Mestského úradu v Banskej Bystrici. Na týchto miestach sa verejnosť zapojila prostredníctvom hlasovacích lístkov. Hlasovanie prebieha rovnako na internetovej stránke mesta www.banskabystrica.sk. Po verejnom hlasovaní bude nasledovať aj vyjadrenie odbornej poroty.

Projekt bol realizovaný v rámci programu SPPoločne v kategórii SPPoločne pre domovinu za oblasť stred z nadačného fondu SPP. Presná adresa pre hlasovanie verejnosti: www.banskabystrica.sk

zdroj: Filip Roháček, hovorca primátora mesta Banská Bystrica

Banská Bystrica dostala ocenenie za najlepší mestský web

Banská Bystrica sa už pravidelne radí medzi najtransparentnejšie mestá. Vďačí za to aj výbornému hodnoteniu v oblasti prístupu k informáciám pre občanov, ktoré nájdu na internete. Odborníci ocenili web Banskej Bystrice ako najlepšiu stránku mesta

Vítazom kategórie web obce v súťaži ZlatýErb.sk sa stala Trnavá Hora, ocenenie prevzal v Bratislave starosta obce Ján Harman. V kategórii web mesta a mestskej časti zvíťazila Banská Bystrica, cenu prevzal primátor Peter Gogola. Pre médiá to uviedol 14. 11. 2013 generálny sekretár Únie miest Slovenska (ÚMS) Marián Minarovič. Ako informoval, súťaž ZlatýErb.sk každoročne vyhlasuje Únia miest Slovenska a Občianske združenie eSlovensko pod záštitou vysokých ústavných činiteľov SR. Súťaž je organizovaná v spolupráci s verejným informačným portálom pre samosprávy Mesto.sk, portálom Zodpovedne.sk, Združením informatikov samospráv Slovenska a medzinárodnou konferenciou ITAPA. Jej hlavným cieľom je podporiť informatizáciu slovenských samospráv a oceniť výnimočné projekty, podporiť výmenu skúseností a ohodnotiť snahu zástupcov samospráv účinne využívať informačno-komunikačné technológie na zvyšovanie kvality a prístupnosti služieb samosprávnych krajov, miest, mestských častí a obcí, všeobecne verejnosti.

Vyhlásenie výsledkov súťaže ZlatyErb.sk 2013 sa uskutočnilo v Bratislave v rámci medzinárodného kongresu ITAPA 2013 na záver programového bloku Informatizácia samosprávy. Ocenenia ZlatyErb.sk boli udelené v hlavných kategóriách Najlepšia stránka obcí, Najlepšia stránka miest a mestských častí.

Nad slávnostným vyhlásením súťaže prevzali záštitu a ocenenia víťazom odovzdávali štátny tajomník Ministerstva financií SR Peter Pellegrini, podpredsedníčka Národnej rady SR Erika Jurinová, generálny riaditeľ RO OPIS ÚV SR Norbert Molnár, vedúci zastúpenia Európskej komisie v SR Dušan Chrenek, predseda Únie slabozrakých a nevidiacich Slovenska a Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím Branislav Mamojka a generálny sekretár Únie miest Slovenska Marián Minarovič.

V partnerskom Hradci Králové 8. Česko - slovenský bál

V sobotu 26.1.2013 sa už po ôsmy raz stretli priaznivci slovenskej kultúry a členovia Obce Slovákov na Česko - slovenskom bále v Hradci Králové, ktorý sa aj tentoraz konal pod záštitou primátora mesta Hradec Králové a primátora partnerského mesta Banská Bystrica Petra Gogolu ako oslava priateľstva medzi Českou a Slovenskou republikou v budove hradeckého Adalbertina. Na schodisku hostí víťali s heligónkou a fujarou Jaroslav Sloboda z Martina s Matejom Bačiakom z Turca. Ďalší tradičný uvítací ceremoniál prebiehal pri vchode do predsálie, kde vyhrávala Ľudová hudba Jana Maka z Banskej Bystrice. Pri vchode hostí tradične privítali v slovenských a českých krojoch spišskou borovičkou a na zajedenie ponúkali oravskú slaninku s chlebom. Vo veľkom sále privítali účastníkov bálu moderátor Karol Polák a predsedníčka Obce Slovákov v Hradci Králové Júlia Špalková, ktorá oficiálne otvorila bál. Svojimi príhovormi nasledovali primátor Banskej Bystrice Peter Gogola a námestníčka primátora Hradca Králové

Anna Maclová, pričom obaja ocenili vzájomnú spoluprácu týchto partnerských miest a vyjadrili želanie, aby naďalej takáto spolupráca pokračovala.

Primátorský punč pomôže postihnutým

Primátor Banskej Bystrice Peter Gogola 8. januára odovzdal, v podobe symbolického šeku, výťažok z vianočného primátorského punču zástupcom občianskeho združenia Prístav nádeje. Primátorský punč a premiérové medovníky viceprimátorky priniesli v roku 2012 spolu až 1 260 €. Tieto peniaze poslúžia ďalšiemu rozvoju chránenej kaviarne a knižnice, ktorú občianske združenie Prístav nádeje prevádzkuje na druhom poschodí banskobystričského obchodného domu Prior na Robotníckej 2 v Banskej Bystrici. Napečú vám tu domáce koláče, pripravia kávu, čaj či iný nápoj, vyrobia ozdoby a dekorácie, oslávia s vami krst knihy. Obslúžia vás ale telesne postihnutí ľudia, ktorí takto získavajú nielen pracovné návyky, ale aj ďalší zmysel svojho života. „Občianske združenie Prístav nádeje prinieslo do mesta veľmi dobrý a kvalitný projekt. Ponúkajú možnosť telesne hendikepovaným ľuďom, aby si vytvárali pracovné návyky a zručnosti. Preto sme sa rozhodli podporiť toto občianske združenie,“ vysvetlil primátor Peter Gogola. Občianske združenie prístav nádeje v kaviarni nedáva priestor na rozvoj len svojim stálym dobrovoľníkom a zamestnancom, ale aj množstvu ďalších ľudí s telesným postihnutím, vrátane vozíčkarov. „Prostriedky z primátorského punču budú využité na ďalšie fungovanie tréningového centra a takisto z toho budú financované napríklad zdravotné preukazy ľudí z kurzov, ktoré realizujeme,“ povedala predsedníčka združenia Marcela Václavková Konrádová. Autor :Filip Roháček, hovorca primátora mesta Banská Bystrica

XIII. Univerzitný ples

Dňa 25. januára 2013 sa konal už XIII. Univerzitný bál, ktorý sa stal spoločenskou udalosťou otvorenia plesovej sezóny v Banskej Bystrici. Pri hodnotení možno konštatovať veľký úspech a spokojnosť hostí. Bohatý program dával dostatok priestoru na zábavu a príjemné spoločenské odreagovanie sa. Tradičné momenty otvorenia bálu pani rektorkou Beatou Kosovou a následným úvodným tancom, overený priestor hotelu Dixon a moderátor Ján Snopko spestrili výlučne banskobystričskí umelci. Organizačne a hostiteľsky sa na realizácii podieľal Univerzitný folklórny súbor Mladosť, do tanca hrali Slovak tango, ľudová hudba Viliama Didiáša s virtuóznym cimbalistom Martinom Budinským a skvelá poprocková kapela Katedry hudobnej kultúry Pedagogickej fakulty UMB pod vedením Libora Fridmana a kapelníka Juraja Haška. Skvelá a capella formácia Otto voce, kde účinkujú aj naši študenti pod vedením Miroslavy Matisovej, predznamovala vysoký štandard programu, ktorého vrcholom bola univerzálna spevácka osobnosť Michaela Kukurová. Od popu, cez muzikál k opernej árii previedla hostí k symbolickému finále programu, inšpirovaného dominantným motívom plesu, a to maskou, originálne dozdobenou škraboškou. Bál pokračoval Fantómom opery a parafrázou na časť Masquerade v podaní skvelých tanečníkov UFS Mladosť a Sfi nx. Vizuál plesu, ktorého autorom je Lukáš Matejka Výborná zábava pokračovala až do ranných hodín. Za podporu organizátori ďakujú všetkým, ktorí sa prišli zabaviť a predovšetkým predsedovi Správnej rady UMB Ivanovi Saktorovi, partnerom GAMO, a. s., PDP, s. r. o. – uskutočňovanie stavieb a ich zmien, Exima, s. r. o., reklamným partnerom a organizátorom. Martin Urban režisér XIII.

Súd uznal sťažnosť Banskej Bystrice na prieťahy v konaní

23. februára 2013 sťažnosť mesta Banská Bystrica na prietahy v konaní Krajského súdu v Bratislave vo veci žaloby mesta na Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO) bola opodstatnená. Po preskúmaní sťažnosti to skonštatovalo vedenie bratislavského krajského súdu s tým, že prietahy vznikli z objektívnych dôvodov, preto nie je dôvod na vyvodenie subjektívnej zodpovednosti konajúcich sudcov. „Prietahy v konaní v danom prípade vznikli z objektívnych dôvodov, pretože konajúci senát má vo svojom oddelení v tomto čase pridelených 2 748 vecí a obdobný stav je aj v ostatných troch senátoch, nakoľko je súd dlhodobo poddimenzovaný na takýto počet vecí,“ uviedol pre agentúru SITA hovorca Krajského súdu v Bratislave Pavol Adamčiak. Ako dodal, súd už vo veci žaloby mesta Banská Bystrica na ÚVO vytýčil termín

Žalobu na ÚVO podalo mesto Banská Bystrica ešte v decembri 2011 a domáha sa ňou preskúmania zákonnosti rozhodnutia ÚVO vo veci verejných obstarávaní dodávateľov rekonštrukcie troch základných škôl. Sťažnosť na prietahy v konaní mesto súdu doručilo 25. januára tohto roka, keďže dovtedy nebol vytýčený termín pojednávania, čím podľa predstaviteľov Banskej Bystrice došlo k porušeniu práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov.

Spolupráca Mesta s Americkou obchodnou komorou

Banskobystrickí podnikatelia budú mať aj v roku 2013 možnosť získať nové poznatky a informácie vďaka spolupráci Mesta Banská Bystrica s Americkou obchodnou komorou. V priestoroch historickej Radnice na Námestí SNP v Banskej Bystrici, sa v utorok 15. januára od 9.30 h, najmä zástupcovia malých a stredných výrobných podnikov z regiónu, dozvedia viac o potrebe zavádzania inovatívnych technológií a zároveň novej podpore tohto kroku z fondov Európskej únie. Konzultanti spoločnosti Centire rovnako oboznámia prítomných s novými iniciatívami EÚ v oblasti podpory zamestnávania mladých ľudí. Americká obchodná komora (The American Chamber of Commerce) pôsobí na Slovensku od roku 1993. Komora už dlhodobo deklaruje iniciatívu prehlbovať spoluprácu s Banskou Bystricou, ako centrom regiónu. Rovnako trvá jej záujem vytvoriť do budúcnosti v tomto meste svoje stále zastúpenie.

Ďalším krokom spolupráce Mesta Banská Bystrica s Americkou obchodnou komorou bude trh pracovných príležitostí

Podnikatelia z Banskej Bystrice mali v utorok 15. januára jedinečnú príležitosť dozvedieť sa viac o aktuálnych možnostiach podpory svojho biznisu z fondov Európskej únie v oblastiach rozvoja inovatívnych technológií a tiež zamestnávania mladých ľudí. Podujatie pod názvom „Podporte rast vášho podniku“, sa odohrávalo v priestoroch historickej Radnice na Námestí SNP. Pracovné raňajky spojené s prednáškou konzultantov spoločnosti Centire, sú ďalším výsledkom pretrvávajúcej spolupráce Mesta Banská Bystrica s Americkou obchodnou komorou. Išlo o vôbec prvé podujatie komory v roku 2013. Približne dvadsiatka podnikateľov sa aktívne zaujímala o skúsenosti odborníkov s predkladaním projektov a priamym čerpaním eurofondov. „Naša spolupráca si za základný cieľ kladie podporu podnikateľského prostredia v regióne, ale v neposlednom rade je to aj o podpore vytvárania pracovných príležitostí. V tomto zmysle pripravujeme trh pracovných príležitostí a stáží, aký Americká obchodná komora už roky organizuje v Košiciach,“ priblížil primátor Peter Gogola, ktorý sa na podujatí osobne zúčastnil. Americká obchodná komora má záujem na ďalšom rozvoji spolupráce s Banskou Bystricou. „Rok 2013 sme sa v komore rozhodli vyhlásiť za rok regionálneho rozvoja. Chceme sa sústrediť na regióny, kde sme neboli prítomní. Práve stredné Slovensko doteraz uchádzalo našej pozornosti. V Banskej Bystrici by sme veľmi radi v priebehu roka 2013 zorganizovali veľtrh práce a stáží pre študentov, ale aj všetkých ľudí, ktorí sa uchádzajú o prácu. Pán

primátor naznačil potrebu znižovania nezamestnanosti v regióne, takže toto by mohol byť náš konkrétny príspevok," povedal Rastislav Puchala, riaditeľ košickej pobočky Americkej obchodnej komory.

Zdroj: Autor: Filip Roháček, hovorca primátora mesta Banská Bystrica

Oslavy oslobodenia

V pondelok 25. marca sa na námestí SNP v Banskej Bystrici uskutočnili oslavy oslobodenia mesta od fašizmu. Oslavy začal pietny akt kladenia vencov pri pamätníku padlých rumunských a sovietskych vojakov. Padlým vojakom sa k obelisku prišli pokloniť a vzdať úctu vedúci Kancelárie prezidenta SR Ján Šoth, vedúci oddelenia styku s verejnosťou Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky Dárius Rusnák, delegácia Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky pod vedením generálporučíka Mariána Áča, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Vladimír Maňka, primátor mesta Peter Gogola, predseda Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Pavol Sečkář, zástupcovia veľvyslanectiev Bieloruska, Českej republiky, Rumunska, Ruska a Ukrajiny, ako aj samotní obyvatelia mesta.

V mene prezidenta SR prispeli položením venca k pamätníku obetí fašistickej okupácie na námestí SNP príslušníci Čestnej stráže prezidenta SR na čele s veliteľom útvaru plukovníkom Miroslavom Ištvánom.

Oslavy na námestí SNP otvoril primátor mesta Peter Gogola, ktorý vo svojom príhovore zdôraznil „Sloboda sa nerodila ľahko. Sloboda, v ktorej dodnes žijeme, je víťazstvom, za ktoré milióny ľudí zaplatili najkrutejšiu daň. Banská Bystrica bola spod fašistickej okupácie oslobodená 26. marca 1945 vojskami sovietskej a rumunskej armády. Počas oslobodzovania nášho regiónu padlo až 17.000 príslušníkov sovietskej a viac ako 10.000 príslušníkov rumunskej armády," uviedol Gogola.

Súčasťou osláv bolo aj vystúpenie Vojenskej hudby Banská Bystrica, ukážky techniky klubu vojenskej histórie Golian, ako aj vystúpenie galaprogramu prvej a druhej roty ČS PSR pod vedením rotného Attilu Mestera a rotného Dušana Lublinského. Zdroj: por. Ing. Andrea Rišianová

Ceny primátora mesta za rok 2012

7. marca 2013 - „Hodnota človeka nie je v tom, čo urobil pre seba, ale pre druhých.“ Týmito slovami Alberta Einsteina začal primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola oceňovanie významných osobností a kolektívov za rok 2012. Medzi ocenenými boli aj tento krát inšpirujúce osobnosti verejného života, kultúry a umenia i dobrovoľníctva. A tiež kolektívy odhodlané šíriť dobré meno Banskej Bystrice. Ocenenia z rúk primátora prebralo v priestoroch historickej Radnice na Námestí SNP vo štvrtok 7. marca podvečer celkom dvanásť jednotlivcov a zástupcov kolektívov.

Cenu mesta, o ktorej udelení rozhodujú mestskí poslanci, prevzala za vynikajúce interpretačné výkony a prínos v oblasti ľudového umenia interpretka horehronských ľudových piesní Veronika Bodnáríková. Rodáčka z Pohorelej sa narodila 1. marca 1958. Študovala v Banskej Bystrici a pôsobí tu dodnes. Už od piatich rokov navštevovala folklórny súbor Mladosť v Pohorelej. Po príchode do Banskej Bystrice 22 rokov pôsobila vo folklórnom súbore Urpín. Spievala s ľudovou hudbou Ondreja Mrázika, s Brnianskym orchestrom ľudových nástrojov, s Orchestrom ľudových nástrojov Bratislava, účinkovala s dychovou hudbou Banskobystrická dvanásťka a spolupracovala aj s posádkovou hudbou a jej zložkou Bystrická kapela. V súčasnosti príležitostne vystupuje s ľudovou hudbou Borievka a účinkuje v malej skupine pod

názvom Salašníci. Táto významná speváčka slovenských ľudových piesní, oslávila v tomto roku svoje 55 narodeniny.

Za rok 2012 prevzal z rúk primátora Petra Gogolu Cenu mesta za vedeckú, publicistickú a verejnosť – prospešnú činnosť a tvorivý prínos v oblasti sprístupňovania histórie mesta Banská Bystrica Mgr. Jozef Ďuriančík. Narodil sa 19. mája 1942 v Brusne. Pôsobil ako pedagóg a do dnešných dní ako historik, geograf a prvý profesionálny sprievodca mestom Banská Bystrica. K srdcovým záležitostiam znalca histórie patria dejiny, ktoré písal v Banskej Bystrici stredovek. Z osobností sa špecializuje na rodinu banskobystrického maliara Dominika Skuteckého. Je neodmysliteľnou súčasťou autorského kolektívu, s ktorým pripravuje výnimočný časopis Bystrický Permon. Podieľa sa na tvorbe televíznych a rozhlasových relácií. V roku 2000 vyšla jeho kniha 30 rokov Obchodnej akadémie v Banskej Bystrici. V roku 2010 vydal publikáciu o histórii stredovekej Banskej Bystrice Korene medeneho mesta a v roku 2012 knihu Po stopách Dominika Skuteckého. V máji minulého roka oslávil Jozef Ďuriančík významné životné jubileum 70 rokov.

Cenu mesta za výrazné zásluhy v oblasti dopravy a výnimočný prínos pri dobudovaní diaľničného spojenia mesta Banská Bystrica s hlavným mestom SR vrátane Severného obchvatu mesta obdržal aj Ing. Ľubomír Vážny. Bývalý minister dopravy, pôšt a telekomunikácií, súčasný poslanec NR SR a podpredseda vlády SR pre investície. Ľubomír Vážny sa narodil 15. júla 1957 v Žiline. V rokoch 1981 – 1985 pôsobil v rôznych pracovných pozíciách, naposledy ako samostatný vývojový pracovník v spoločnosti Pozemné stavby, š. p. Trnava. Neskôr pracoval v spoločnosti Stavoinvesta, od roku 1994 ako riaditeľ a konateľ. V roku 2002 sa stal poslancom NR SR za stranu SMER. Ľubomír Vážny sa významnou mierou podieľal na presadení strategickú dopravnú investíciu a realizácii prvého PPP projektu verejnosť - súkromného partnerstva R1 na Slovensku, ktorého súčasťou je aj Severný obchvat Banskej Bystrice v dĺžke 5,65 km.

V kategórii kolektívov získal Cenu mesta za výrobu a propagáciu lokálneho produktu a šírenie dobrého mena mesta Banská Bystrica Banskobystrický pivovar, a. s. Ocenenie na štvrtkovom slávnostnom udeľovaní prevzali predseda predstavenstva Branislav Cvik a podpredseda predstavenstva spoločnosti Ľubomír Vančo. História varenia piva siaha v Banskej Bystrici do 16. storočia. Priemyselná výroba začala v roku 1871 otvorením mestského pivovaru. Po sto rokoch bol daný do užívania nový pivovar, ktorý niesol meno známeho kopca nad mestom – Urpín. Po roku 1989 prešiel pivovar privatizáciou a zmenil aj svoj názov. V roku 2007 získal nielen nových investorov, ale aj ďalších zákazníkov. Aj napriek tlaku globálnych výrobcov sa pivovar na trhu nestratil. Naopak, získava čoraz väčšiu priazeň verejnosti a je nositeľom desiatok ocenení. Od roku 2006 ich získal na domácich či medzinárodných súťažiach spolu devätnásť. Banskobystrický pivovar je posledným výrobcom kvalitného miestneho výrobku, ktorý verejnosť identifikuje s naším mestom. Výnimočné slovenské pivo sa vyznačuje originálnou chuťou a výrobou podľa tradičných receptúr a klasickú technológiu.

Pri príležitosti 10. výročia vzniku a za prínos v oblasti sprístupňovania mestskej histórie získal Cenu mesta za rok 2012 Bystrický Permon - banskobystrická revue pre popularizovanie vedy, umenia a cestovného ruchu. Časopis vznikol pred desiatimi rokmi so zámerom sprístupniť informácie o vzácnej histórii mesta a okolia prostredníctvom banskobystrických historikov, starších miestnych znalcov a ešte žijúcich rodákov. Ide o jedinečnú formu popularizácie informácií z mestskej histórie, založenú na báze neprofesionálneho vydavateľa v spolupráci s odborníkmi a miestnymi nadšencami. Cieľom je osloviť širokú verejnosť vrátane zahraničných Slovákov a prezentovať dejiny a krásu Banskej Bystrice verejnosti. V Bystrickom Permone bolo publikovaných cca 600 príspevkov v širokom spektre tém od archeológie cez banícku tradíciu až po dejiny školstva, umenia, kultúry, zdravotníctva, spoločenského i verejného života, športu, turistiky či

prírodných krás. Svoje miesto v ňom našli aj profily zaujímavých osobností. Časopis je k dispozícii bezplatne v printovej aj v elektronickej forme.

Cenu primátora môžu získať tí, ktorí sa svojou prácou a celoživotným pôsobením osobitne zaslúžili o dobré meno mesta. O udelení ceny rozhoduje primátor na návrh poslancov a občanov mesta. Za jedinečný prínos k uchovávaniu tradičnej ľudovej kultúry v oblasti čipkárstva v meste Banská Bystrica a okolí prevzala cenu primátora Lýdia Dejlová. Narodila sa 28. júla 1946 vo Valaskej a učarovala jej paličkovaná čipka, jedinečný skvost, ktorý v sebe zachováva jemnosť, lásku k umeniu, ale najmä nevyčísliteľnú hodnotu viažucu sa k banskobystrickému regiónu. Tvorba Lýdie Dejlovej je rôznorodá, ovplyvnená najmä čipkou zo Španej Doliny, ale aj českou vamborskou paličkovanou čipkou. Jej ručné práce sú známe v Európe, v Severnej Amerike a na Novom Zélande. Krásu slovenskej paličkovanej čipky prezentuje nielen na výstavách, ale aj v publikáciách Čipky zo Španej Doliny - variácie a Paličkovaná čipka zo Španej Doliny, v ktorých dokumentuje jedinečné vzory čipiek z tejto rázovitej obce neďaleko Banskej Bystrice.

Cenu primátora za rok 2012 pri príležitosti životného jubilea za významné umelecké výkony v oblasti hudby, pedagogickú a publikačnú činnosť, získal aj hudobný pedagóg prof. PhDr. Alexander Melicher, CSc. Narodil sa 10. januára 1933 v Bratislave. Študoval na katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty v Bratislave hru na husliach a teóriu vyučovania hudobnej výchovy. Medzi jeho učiteľov patrili hudobný skladateľ Eugen Suchoň a muzikológ Ján Albrecht. Jeho ďalšia činnosť je neodmysliteľne spätá so srdcom Slovenska. Najskôr pôsobil na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici, po vzniku Univerzity Mateja Bela, na Fakulte humanitných vied. Stál pri zrode banskobystrického Literárneho a hudobného múzea. Bol aktívnym hudobníkom. Zanechal výraznú stopu vo FS Urpín, bol umeleckým vedúcim VFS Mladosť a aktívnym členom speváckych zborov Cantica a Canzona Neosolium. Jeho pedagogická a umelecká činnosť zostane aj v memoároch Akadémie umení v Banskej Bystrici, kde pôsobil na poste prvého rektora. V tomto roku si pripomenul významné životné jubileum 80 rokov.

Pri príležitosti vlnajšieho životného jubilea 85 rokov získal Cenu primátora mesta Banská Bystrica za výrazný prínos pre slovenskú medicínu v oblasti fyto terapie a publikačnú činnosť praktický lekár MUDr. Karol Mika. Rodák zo Starých Hôr študoval na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil v Banskej Bystrici najprv ako sekundárny lekár v KÚNZ (1955 – 1956), v rokoch 1956 – 1993 ako praktický lekár pre dospelých OÚNZ a od roku 1994 ako súkromný praktický lekár pre dospelých. Je špičkovým odborníkom v oblasti fyto terapie. Venuje sa skúmaniu účinkov rastlinných látok na ľudské telo. Bol zvolený za prvého porevolučného prezidenta lekárskej komory. Je spoluzakladateľom a zástupcom šéfredaktora časopisu Slovenský lekár. Od roku 1992 je členom redakčnej rady časopisu Naše liečivé rastliny. Jeho monografia liečivých rastlín používaná v súčasnej medicíne získala cenu Slovenskej lekárskej spoločnosti. Napísal populárne knihy príbehov z lekárskeho prostredia a je aj autorom rozhlasovej hry Tri hlasy.

Cenu primátora prevzala za významné umelecké výkony v oblasti hudby, reprezentáciu mesta Banská Bystrica a pätnásťročné aktívne pôsobenie v oblasti kultúry a umenia známa šansoniérka, džezová a etno speváčka a tiež manažérka RNDr. Jana Orlická. Narodila sa 19. júla 1972 v Banskej Bystrici. Aktívne pôsobí v oblasti kultúry a umenia ako sólistka významných domácich a medzinárodných umeleckých. Je autorkou a spoluorganizátorkou mnohých domácich a zahraničných projektov a festivalov. Pôsobí aj v oblasti kultúrneho manažmentu a kultúrnej politiky. Jana Orlická viac ako päť rokov aktívne spolupracuje aj s Múzeom židovskej kultúry na rozvoji informovanosti o histórii židovskej kultúry na Slovensku. Na svojom

konte má tri vydané CD albumy. V minulom roku oslávila okrúhle životné jubileum a súčasne aj svoje pätnásťročné mimoriadne aktívne pôsobenie v oblasti kultúry a umenia v dimenziách mesta, štátu a na medzinárodnej úrovni.

Primátor Peter Gogola ocenil pri príležitosti životného jubilea 75 rokov za pedagogickú činnosť a tvorivý prístup v oblasti umenia filmového a divadelného herca a vysokoškolského pedagóga z Českej republiky. Doc. Jan Přeučil sa narodil 17. februára 1937 v Pardubiciach. Neskôr sa s rodičmi presťahoval do Prahy, kde sa kontaktoval so svetom filmu a divadla. Už v detstve bol rozhodnutý, že si raz podá prihlášku na Divadelnú fakultu Akadémie múzických umení (DAMU) v Prahe. Jeho otec bol však v roku 1950 odsúdený k doživotnému trestu v politickom procese s Miladou Horákovou. Na štúdium Divadelnej fakulty Akadémie múzických umení v Prahe bol tak prijatý na druhý pokus, absolvoval ju v roku 1960. Ján Přeučil má na svojom konte množstvo nezabudnuteľných divadelných, filmových či televíznych úloh. Jeho zamatový hlas našiel uplatnenie aj v rozhlasovom vysielaní a dabingu. V ostatných rokoch pripravuje spolu s manželkou Evou Hruškovou bábkové predstavenia pre najmenších. Svoje herecké skúsenosti od roku 1963 odovzdával študentom na pražskej DAMU. V súčasnosti pôsobí na katedre herectva Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. S jej históriou je spätý od jej založenia. Vychovávať novú generáciu hercov prišiel na pozvanie dvoch významných slovenských osobností Božidary Turzonovovej a Jozefa Adamoviča. Jeho pôsobenie v Banskej Bystrici významne prispieva k šíreniu dobrého mena nielen samotnej vysokej školy, ale aj mesta pod Urpínom. Keďže sa Jan Přeučil nemohol z pracovných dôvodov odovzdávania cien zúčastniť, cenu za neho prevzal rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici Matúš Olša.

Za moderný, profesionálny a vysoko humánny prístup k telesne handicapovaným ľuďom v sociálnej oblasti a realizáciu projektu Chránená dielňa – tréningové centrum pre handicapovaných v Banskej Bystrici si ocenenie z rúk primátora Petra Gogolu prevzala aj predsedníčka Občianskeho združenia Prístav nádeje PhDr. Marcela Václavková Konrádová, cert. Mgmt. Narodila sa 3. apríla 1980. Je doktorkou sociálnej práce, magisterkou sociálnej pedagogiky a vysokoškolské vzdelanie si doplnila štúdiom manažmentu na Britskej vysokej škole a mnohými kurzami. Napriek svojmu ťažkému zdravotnému postihnutiu aktívne pracuje so seniormi, deťmi a ľuďmi s handicapom. Jej zámerom je odstraňovať bariéry a ponúknuť zdravotne postihnutým druhú šancu. Jedným z výnimočných projektov v tejto oblasti bola aj realizácia Chránenej dielne – tréningového centra pre handicapovaných, ktoré ako jediné v Banskobystrickom kraji vytvára pracovné príležitosti pre ľudí s telesným a zmyslovým handicapom. Je súčasne autorkou Zbierky básní, spoluautorkou prvého slovenského románu Minulosť ťa dostane a knihy pod názvom Na dobu určitú. Výťažok z predaja posledne menovanej knihy putuje práve na činnosť chránenej dielne.

V kategórii kolektívov získal pri príležitosti 55. výročia vzniku za mimoriadne umelecké výkony, prínos v oblasti sprístupňovania folklóru a výnimočnú prezentáciu ľudových tradícií banskobystrického regiónu Cenu primátora za rok 2012 folklórny súbor Urpín. Cenu prevzali zakladateľ súboru Ján Husárik, ktorý bol päťdesiat rokov jeho umeleckým vedúcim a súčasný riaditeľ Peter Pohančaník. Folklórny súbor Urpín bol založený v roku 1957 ako Krajský súbor piesní a tancov pri Krajskom dome osvetu v Banskej Bystrici. Súbor uskutočnil 1780 vystúpení, navštívil 34 krajín Európy, Ameriky, Afriky a Ázie. Absolvoval 64 zahraničných zájazdov a uskutočnil 360 zahraničných vystúpení. Od roku 2004 funguje ako občianske združenie, ktorého členmi sú všetci, aktuálne šesťdesiat, aktívni členovia súboru. Pôsobia v troch zložkách – tanečnej, hudobnej a speváckej. Hlavným zameraním programovej skladby súboru sú predovšetkým oblasti Horehronia a Podpoľania, program je však doplnený aj o tance z iných oblastí Slovenska.

20 rokov Lions klubu v Banskej Bystrici

V dňoch 4.-5.apríla 2013 si členovia Lions klubu Banská Bystrica jedného z najstarších klubov na Slovensku pripomenuli 20 rokov od „Charter Night“ klubu, ktoré bolo 26.3.1993. Samotné oslavy tohto významného výročia začali pri príležitosti otvorenia predaja "Vianočného Lions punču" 5. decembra 2012 na námestí SNP v Banskej Bystrici pred sídlom klubu Plzenskou reštauráciou. Počas dvoch týždňoch trvania tejto akcie sa ako tradične striedali jednotliví členovia klubu pri samotnom predaji a výrobe punču. Slávnostná časť osláv bola naplánovaná na začiatok apríla 2013.

Vo štvrtok 4.apríla 2013 prebehol v priestoroch starej Radnice, v Cikkerovej sieni, slávnostný koncert nevidiaceho speváka Mariána Banga. V prvej časti odzneli melódie a árie z opier svetových skladateľov. Po nich sa predstavili naši mládežníci, ktorí si zaspomínali na krásne chvíle v campoch a rodinách v zahraničí. Následne na to odovzdal prezident LC Banská Bystrica – Ján Miškovič "Mišiak" šeky v hodnote 2.450 euro, čo bol výnos z predaja punču pre organizácie a jednotlivcov, ktorých podporujeme, ako je Špeciálna ZŠ Ďumbierska ulica Banská Bystrica, OZ Nožička, ZO Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, OZ Maťúch, ale aj slabozrakým deťom Danielke Henešovej a Bohušovi Bohumelovi zakúpením optických pomôcok. V druhej časti koncertu odzneli veselé melódie ako Lady Carneval, Jdi za šťastím, V slovenských dolinách, Čardáš dvoch srdc a pod.

V piatok 5. apríla 2013 poobede sa členovia klubu stretli v Sobášnej sieni Radnice, kde za účasti primátora mesta Banská Bystrica Petra Gogolu a pozvaných hostí prebehlo slávnostné zasadanie klubu. Po otvorení a privítaní prítomných, dal prezident klubu slovo charter prezidentovi a prvému prezidentovi klubu Milanovi Urbánimu, ktorý zhodnotil činnosť za uplynulých 20 rokov. Potom nasledovali príhovory pastguvernéra distriktu D122 Juraja Schwarza a pána Branislava Mamojku, predsedu Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. V ďalšej časti prebehlo ocenenie „najstarších lionov“ a to Františka Lorenca, Miloša Hudobu, Slavomíra Vigaša a Petra Benedika. Zároveň prezident LC Banská Bystrica odovzdal pamätné plakety primátorovi mesta a mestu Banská Bystrica, zástupcovi predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Ladislavovi Topoľskému, zástupcom Lions klubu Vác a predsedovi Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Branislavovi Mamojkovi. Pastprezident Miroslav Sura, prečítal memorandum z toho slávnostného zasadania adresované poslancom mesta Banská Bystrica, ktoré bolo následne odovzdané primátorovi mesta. Po tomto akte prezident LC Banská Bystrica ukončil rokovanie, poďakoval za účasť a zároveň pozval prítomných na otvorenie výstavy "20 rokov lionizmu v Banskej Bystrici", ktorá bola otvorená vo vestibule Radnice. Okrem veľkoplošných fotografií z činnosti sú tam vystavené aj kroniky, pamätné listy a dary, ktoré dostal klub počas svojej existencie. Výstava potrvala do 23.apríla 2013.

Večer sa v hoteli LUX konala pri príležitosti 20. výročia založenia LC Banská Bystrica večera spoločne s manželkami a priateľmi klubu. Do tanca a na počúvanie hrala kapela člena LC - „Robo Strieš Lions Band“ so speváčkou Dášou Libiakovou. Celý večer sa niesol v duchu priateľskej, srdečnej a pohodovej atmosféry. Samozrejme oslavami naša činnosť nekončí, práve naopak POKRAČUJEME ĎALEJ ...

Deň Európy

Prvý muž mesta Peter Gogola okoloidúcim rozdával žlté ruže ako symbol vzájomnosti miliónov Európanov. Dňa 9. mája 2013 občania Banskej Bystrice prišli osláviť Deň Európy. Deň Európy je spomienkou na Schumanovu deklaráciu, ktorú 9. mája 1950 predstavil vtedajší francúzsky minister zahraničných vecí,

Robert Schuman, ako návrh spolupráce v povojnovej Európe. O oslavách Dňa Európy sa rozhodlo v roku 1985 na summite v Miláne. O rok neskôr už boli usporiadané bohaté kultúrne a spoločenské podujatia, ktorými si Európania pripomínali Deň Európy. Zaujímavý program pre malých aj veľkých bol na Námestí SNP a v známom obchodnom centre Europa. Primátor mesta Peter Gogola a riaditeľ Regionálneho európskeho informačného centra Banská Bystrica Peter Pisár spolu s dobrovoľníkmi. Tí tiež rozdávali žlté ruže – symbol osláv Dňa Európy. Banskobystričania sa mohli tešiť z kultúrneho programu, hudobníkov, tanečných formácií a umelcov organizácie Art Kruh

Oceňovanie hasičov Banskobystrického kraja

Dňa 7. mája 2013 o 10:00 hod pri príležitosti osláv sv. Floriána, patróna hasičov, sa uskutočnilo slávnostné oceňovanie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru z Banskobystrického kraja za záchranu ľudského života ako aj za dlhoročný príkladný výkon služby. Slávnostného oceňovania sa zúčastnil aj riaditeľ kancelárie prezidenta HaZZ pplk. JUDr. Stanislav Celleng. Na slávnostnom oceňovaní boli do hodnosti kapitán mimoriadne povýšení npor. Ján Chrenko z Okresného riaditeľstva HaZZ vo Zvolene a npor. Miroslav Matuška z Okresného riaditeľstva HaZZ v Brezne, ktorí sa vďaka svojej rozvážnosti a profesionálnemu konaniu zaslúžili o záchranu ľudských životov.

Medailu za službu v Hasičskom a záchrannom zbore I. stupňa si prevzal pplk. Mgr. Jozef Mikuda z Okresného riaditeľstva HaZZ v Revúcej. Medailou za službu v Hasičskom a záchrannom zbore II. stupňa boli ocenení npor. Ján Hrončiak, mjr. Ing. Milan Hrudka, npráp. Stanislav Matula, npor. Pavol Cesnak, kpt. Rudolf Siman, npor. Ondrej Zajak, pplk. Ing. Dušan Hancko, pplk. Ing. Miroslav Podhradský.

Za službu v Hasičskom a záchrannom zbore si medailu III. stupňa prevzali por. Karol Krajčír, npráp. Dušan Mikuláš, npráp. Milan Majer, práp. Miroslav Bukovec, mjr. Ing. Dalibor Kohút, npor. Pavol Šulek, kpt. Bc. Tomáš Kočíš, npor. Július Siviček, kpt. Mgr. Rastislav Svoreň, por. Jozef Bendík, práp. Gabriel Kučík, mjr. Ing. Miroslav Fekiač, npor. Štefan Kuzma, npor. Ján Lupták, mjr. Ing. Róbert Melcer, mjr. Ing. Ľudmila Salajová, mjr. Ing. Juraj Lištiak a mjr. JUDr. Jana Motajová. Zároveň bola udelená písomná pochvala dvanástim príslušníkom HaZZ a štyri ďakovné listy zamestnankyniam vo verejnom záujme. Zdroj: HaZZ

Delegácie významných medzinárodných inštitúcií

Primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola prijal 14. mája v historickej budove Radnice delegácie medzinárodných inštitúcií pôsobiacich v oblasti duševného vlastníctva – Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), Európskeho patentového úradu (EPÚ) a Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM). Zástupcovia inštitúcií – Antonio Campinos z Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu, Benoit Battistelli z Európskeho patentového úradu a Michal Švantner zo Svetovej organizácie duševného vlastníctva – pricestovali k nám na pozvanie predsedu Úradu priemyselného vlastníctva SR Ľuboša Knotha pri príležitosti 20. výročia vzniku tohto ústredného orgánu štátnej správy.

Počas stretnutia s primátorom mesta členovia delegácií, okrem iného, diskutovali o aktuálnej agende organizácií spätých s dizajnom, patentmi a ochranou duševného vlastníctva. Niekoľkokrát bol vyzdvihnutý spoločný projekt mesta a ÚPV SR v oblasti vzdelávania žiakov základných škôl na tému ochrany duševného vlastníctva, kvality a autenticity. „Som veľmi rád, že sa Banská Bystrica stala miestom stretnutia zástupcov takýchto dôležitých medzinárodných inštitúcií. Verím, že táto návšteva prispeje k tomu, aby bola Slovenská republika vnímaná ako adekvátny a dôveryhodný partner a zároveň prispeje k zatraktívneniu

nášho mesta a regiónu na medzinárodnom poli," vyjadril sa Peter Gogola. Michal Švantner poukázal na možnosť širšej spolupráce, a to prostredníctvom tripartitnej spolupráce mesta Banská Bystrica, UMB a Svetovej organizácie duševného vlastníctva.

Všetci partneri sa zhodli na potrebe podpory výskumných centier, malých a stredných podnikov, IT nástrojov a univerzít, predovšetkým v boji proti finančnej kríze a v záujme posilňovania vnútorného trhu členských štátov. Zdroj: mesto BB

Michelle Kwanová na návšteve Slovenska a Banskej Bystrice

Primátor mesta Banská Bystrica 22. mája 2013 prijal na Radnici Michelle Kwanovú, veľvyslankyňu dobrej vôle a poradkyňu pre kultúrne záležitosti Ministerstva zahraničných vecí Spojených štátov amerických.

Michelle Kwanová sa na prijatí zúčastnila v rámci diplomatickej návštevy Banskej Bystrice, kde okrem prijatia na Radnici absolvovala stretnutie so žiakmi Gymnázia J.G. Tajovského a študentmi Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela. Na Slovensko pricestovala na pozvanie veľvyslanca USA na Slovensku, Theodore Sedgwicka. Ako ambasádorka dobrej vôle cestuje Michelle Kwanová po svete, šíri a prezentuje americké hodnoty mládeži. Jej príchod na Slovensko mal pre ňu zaujímavú príchuť. Starý otec jej manžela totiž pracoval v roku 1948 na konzuláte v Československu a dnes má na veľvyslanectve v Bratislave svoje pamätné miesto. O Slovensku sa vyjadrila ako o krásnej krajine, kde žijú milí a príjemní ľudia. „Okrem Bratislavy som navštívila aj Banskú Bystricu vďaka tomu, že mi veľvyslanec Sedgwick povedal, že je veľmi dôležité vidieť nielen hlavné mesto, ale aj cestovať po krajine,“ povedala Kwanová. Počas svojej trojdňovej návštevy na Slovensku sa stretla aj s vládnymi predstaviteľmi. Na otázku primátora, prečo sa rozhodla vstúpiť do diplomatických služieb odpovedala, že celý život jej niekto pomáhal, či už to bol tréner, choreograf alebo rodičia a ona sa rozhodla splatiť tento dlh spoločnosti. Martina Kanisová, hovorkyňa primátora Zdroj: Dnes24.sk

Grilliada

Gastronomický festival Grilliada má za sebou už svoje tretie úspešné pokračovanie. V dňoch 18. a 19. mája 2013 zrealizovalo mesto Banská Bystrica v spolupráci s agentúrou Visit BB a s podporou podnikateľov v oblasti reštauračných služieb druhý ročník tohto obľúbeného podujatia.

Počas dvoch dní do grillarény prišlo množstvo Banskobystričanov a turistov. Podľa odhadov mestskej polície sa Grilliady zúčastnilo do 20 000 ľudí. Festivalu predchádzala podporná mediálna kampaň, ktorej primárnou úlohou bola motivácia k návšteve festivalu. Tento rok sa agentúra VISIT BB zamerala predovšetkým na zvýšenie profesionálnej úrovne a kvality podujatia. Odbornú záštitu nad festivalom prevzali Slovenský zväz kuchárov a cukrárov a Zväz hotelov a reštaurácií SR za aktívnej účasti uznávaných odborníkov v oblasti gastronómie Jaroslava Žideka a Vojta Artza. Sobota patrila gastronómii. Zúčastnené reštaurácie súťažili o titul Šampióna Grilliady 2013. Súťaž sa konala priamo na pódiu pod dohľadom odbornej poroty z radov Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov. Následne sa uskutočnili III. METRO Majstrovstvá SR vo filetovaní čerstvého lososa. Súťažilo 15 šéfkuchárov z celého Slovenska.

Festivalu sa zúčastnili reštaurácie a vystavovatelia z oblasti grilovania a gastronómie z celého Slovenska. Spomedzi zúčastnených reštaurácií mohli účastníci svojim hlasovaním vybrať najobľúbenejšiu reštauráciu Grilliady 2013. Titul pred dvoch rokov obhájila Koliba U sv. Krištofa.

Nedeľa bola rovnako ako minulý rok venovaná rodinám. Program Dňa rodiny organizovalo Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banskobystrickej diecézy. Na pódiu sa predviedli detské folklórne, hudobné a iné umelecké súbory, zatiaľ čo v Parku pod Pamätníkom SNP návštevníkom spríjemňovali

chvíle divadelné vystúpenia a predstavenia detí. Okrem toho deti mohli súťažiť na viacerých stanovištiach, ktoré ponúkali recept na šťastnú rodinu. Organizátori Dňa rodiny vyjadrili vďaka a vysokú spokojnosť so spoluprácou na projekte Grilliada. Na základe doterajších pozitívnych skúseností prejavili záujem o spoluprácu aj v nasledujúcich ročníkoch. Podobné reakcie agentúra VISIT BB dostáva aj od ostatných partnerov, pre ktorých bola spolupráca na festivale Grilliada prínosom.

Oddelenie cestovného ruchu MsÚ využilo potenciál tohto podujatia aj na propagáciu mesta Banská Bystrica ako cieľovej destinácie cestovného ruchu. Prostredníctvom distribúcie nových propagačných materiálov o meste sme prispeli k zvýšeniu informovanosti o atraktivitách cestovného ruchu.

Z výstupov Oddelenia cestovného ruchu MsÚ a zo záverečnej správy SACR vyplýva, že o možnostiach trávenia voľného času v Banskej Bystrici, či jednotlivých slovenských regiónoch boli informovaní nielen záujemcovia z blízkeho okolia, ale aj zahraniční návštevníci z USA, Ruska, Španielska či dokonca z ďalekých ázijských krajín. Potenciál návštevnosti tohto jedinečného gastronomického festivalu odporúčame využiť aj v nasledujúcich ročníkoch. Prostredníctvom prezentačných stánkov mesta Banská Bystrica, OOCR Stredné Slovensko a SACR bolo veľkému počtu ľudí prezentované podujatie Noc múzeí, ktoré sa konalo paralelne vo vybraných banskobystrických inštitúciách, čím sa podporilo aj toto podujatie. Návštevníci Grilliady tak mali možnosť okrem gastronomických zážitkov lepšie spoznať aj umenie a históriu nášho mesta. Druhý oficiálny ročník Grilliady prešiel niekoľkými zmenami. Na základe minuloročných pozitívnych skúseností miesto aj dátum konania festivalu ostali nezmenené. Skrátila sa dĺžka trvania festivalu – z troch dní na víkend. Počet predaných grillošových kariet zostal na približne rovnakej úrovni ako predchádzajúci ročník. V roku 2012 sa v priebehu troch dní predalo 7 434 kusov, tento rok za dva dni 7 122 kusov.

Agentúra VISIT BB optimalizovala náklady – pozornosť sústredili na zvyšovanie kvality festivalu na profesionálnej úrovni, návštevníkom ponúkli viac gastronómie, väčší výber a vyššiu kvalitu jedál na úkor kultúrneho programu, ktorý sa v minulých ročníkoch ukázal ako málo efektívny. Organizáciu festivalu samozrejme sprevádzali aj určité ťažkosti súvisiace s existujúcou legislatívou a s tým súvisiacou aj finančnou záťažou pre zúčastnené podnikateľské subjekty.

Mesto Banská Bystrica sa na Grilliade podieľalo organizačne a finančne. Priame finančné náklady mesta Banská Bystrica do podujatia boli 5 694 €. Hodnota odpustených poplatkov za užívanie verejného priestranstva (Grilliada, Deň rodiny), za užívanie Radnice (Deň rodiny), za zabezpečenie verejného poriadku (Grilliada, Deň rodiny, Beh na Urpín) a pod. predstavuje 14 322 €. Pre objektívny pohľad je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že paralelne prebiehali až 3 podujatia (Grilliada, Beh na Urpín, Deň rodiny), ktoré boli zastrešené v rámci týchto súm.

Výnos z grillošových kariet, vstupné poplatky vystavovateľa	54 033 €
Získané zdroje od partnerov	37 220 €
Príjmy VISIT BB spolu	91 253 €
Náklady VISIT BB spolu	90 572 €
Finančne náklady Mesta BB (Grilliada, Deň rodiny, Beh na Urpín)	5 694 €
Odpustené poplatky – Mesto BB (Grilliada, Deň rodiny, Beh na Urpín)	14 322 €
Hodnota mediálneho priestoru pre festival Grilliada	72 927 €

Hodnota rozdáných vecných cien spolu:	1 762 €
Hodnota festivalu Grilliada 2013	185 277 €

Okrem jedla sa na Grilliade rozdávali aj dobré skutky. Filety z lososa pripravené počas III. METRO Majstrovstiev SR boli predávané v METRO stánku. Výťažok z predaja bol následne venovaný neziskovej organizácii – Občianskemu združeniu PONS, ktoré sa venuje realizácii letných táborov pre handicapované deti. Počas druhého ročníka festivalu Grilliada bola vyzbieraná suma 1 000 €.

Odhalenie pamätníka Jána Langoša v Banskej Bystrici

Dňa 15.6.2013, sedem rokov od tragickej nehody Jána Langoša, bol v jeho rodnom meste Banskej Bystrici po dlhoročnej snahe niektorých mestských poslancov na čele s Vladimírom Pirošíkom konečne odhalený pamätník Odkrývanie. Interaktívny pamätník vyrobili otec a syn Rosmányovci na počesť Jána Langoša a jeho celoživotnej snahy o odkrývanie pravdy. Pamätník stojí vo vonkajšom areáli kultúrneho centra Záhrada, ktorý je voľne prístupný verejnosti.

V sobotu 15. júna 2013 sa Centrum nezávislej kultúry – Záhrada stalo dejiskom slávnostného podujatia, v rámci ktorého si množstvo osobností prišlo uctiť spomienku na slovenského politika a zakladateľa Ústavu pamäti národa, Jána Langoša. Podujatie s názvom „Odkrývanie odkrývania“ vo svojom hlavnom bode prinieslo odhalenie pamätníka venovanému odkazu Jána Langoša. „Je pre mňa veľkou ctou stáť tu dnes medzi Vami a môcť odhaliť umelecké dielo, ktoré bude svedectvom a spomienkou života i práce Jána Langoša. Nech je symbolom vďaky za jeho nebojácnu a obdivuhodnú prácu. Nech nám pravidelne pripomína jeho životnú cestu a jeho najväčší dar nášmu národu - tak významnú pamäť.“ Aj týmito slovami sa prihovril prítomným počas slávnostného aktu primátor mesta Peter Gogola. Pamätník, ktorý pripomína odkaz Jána Langoša odhalil primátor spoločne s jeho autorom a zhotoviteľom Matejom Rosmánym. „Pamätník venovaný odkazu Jána Langoša predstavuje žulový stôl ukrývajúci známu hru „solitaire“. Žulové kocky taktiež skrývajú výrok, ktorý predstavuje prácu a pôsobenie Jána Langoša ako obhajcu demokracie a pamäti národa. Objekt je interaktívny a ponúka divákovi možnosť zložiť výrok postupným odkrývaním jednotlivých kociek, pričom pod každou z nich sa ukrýva jeden znak textu a neskôr aj iniciály Jána Langoša,“ predstavil svoje dielo Matej Rosmány. Medzi množstvom zúčastnených hostí nechýbal súčasný predseda Ústavu pamäti národov Ondrej Krajňák, bývalý slovenský politik a sociológ Fedor Gál a vdova po zakladateľovi ÚPN, Gabriela Langošová. Po slávnostnom akte nasledovala voľná diskusia venovaná spomienke Jána Langoša a kultúrne vystúpenia hudobných skupín Plastic people of the Universe Revi /zdroj: Bystricoviny/

Cena Jána Langoša

Národná cena

Nadácia Jána Langoša bude každoročne udeľovať národnú cenu Jána Langoša. Udeľením tejto ceny chce nadácia podporiť a oceniť ľudí, ktorí preukázali občiansku odvahu pri obhajobe ľudských práv, práv

menších alebo pri obhajobe demokratických hodnôt v spoločnosti. Ďalej ľudí, ktorí svojou činnosťou odhalili podstatnú historickú skutočnosť alebo poukázali na zahalené miesto v novodobej histórii a prispeli tak k propagácii myšlienky slobody a obrany demokracie pred totalitnými režimami. Kandidátom na udelenie národnej, ale i medzinárodnej ceny Jána Langoša je tiež osoba, ktorá vytvorila dielo významnej kresťanskej alebo filozofickej hodnoty.

Medzinárodná cena

Medzinárodná cena Jána Langoša je udeľovaná kľúčovým osobnostiam európskej občianskej spoločnosti a zahraničnej politiky alebo výraznej osobnosti miestneho vzdoru proti utláčateľským režimom a ich bezpečnostným zločkám, ktoré sa pričínili o podporu zápasu za ľudskú dôstojnosť a slobodu. Prvú medzinárodnú cenu dostal český minister zahraničných vecí knieža Karel Schwarzenberg, ktorý odkaz Jána Langoša dôsledne zastával a presadzoval v zahraničnej politike EU. Udelenie Medzinárodnej ceny Jána Langoša bolo zároveň ocenením jeho celoživotného angažovania sa v tomto smere aj pred rokom 1989 z druhej strany bývalej Železnej opony.

Štátna ochrana prírody SR dosiahla slovenský rekord

Najviac mladých milovníkov prírody v chránených územiach“. Podarilo sa rekord a to počtom detí 3276 pod dohľadom komisára Knihy slovenských rekordov. Pokus o rekord bol jedným zo sprievodných podujatí festivalu Envirofilm 2013. Malí a veľkí školáci i napriek obavám z nepriaznivého počasia navštívili pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia 5. 6. 2013 viac ako 30 chránených území v územnej pôsobnosti 9 národných parkoch (TANAP, PIENAP, NP Muránska planina, NP Slovenský kras NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP Poloniny, NAPANT, NP Slovenský raj) a 9 chránených krajinných oblastiach (CHKO Východné Karpaty, CHKO Štiavnické vrchy, CHKO Cerová vrchovina, CHKO Strážovské vrchy, CHKO Latorica, CHKO Ponitrie, CHKO Biele Karpaty, CHKO Dunajské Luhy, CHKO Poľana).

Počas trvania rekordu deti spoznávali prírodné hodnoty našich chránených území – klenotov slovenskej prírody. Poznávali rastliny, dokonca chránené orchidey, vzácne živočíchy, pralesy, rokliny tiesňavy, prielomy, botanickú záhradu, slatiny, parky, travertíny, krasové javy, lesostep, zubriu oboru a iné zaujímavosti. Chránenými územiami sa ozýval detský smiech, spokojnosť a údiv. Niekoľkomesačná príprava rekordu sa pracovníkom Štátnej ochrany prírody SR vrátila v podobe detskej radosti. Posolstvo rekordu – prilákať deti a rodičov do prírody, z ktorej môžu čerpať silu, energiu, krásu, radosť, múdrosť a skúsenosť – znelo zo všetkých kútov Slovenska. Organizátori dúfajú, že v deťoch vštepiu potrebu prírodu spoznávať a tráviť v nej viac času, ako pri technických výdobytkoch dnešnej doby a radi privítajú a oboznámia návštevníkov chránených území s ich hodnotami

Envirofilm

Medzinárodný festival filmov o životnom prostredí vznikol v roku 1995. V roku 2000 výkonný riaditeľ Royal Award Foundation z Dánska osobne na festivale v máji v Banskej Bystrici organizátorom festivalu udelil ocenenie za zvyšovanie environmentálneho povedomia verejnosti prostredníctvom filmu a ďalších médií.

10. mája 2002 v rámci 8. ročníka festivalu ENVIROFILM v Banskej Bystrici bola založená a slávnostne podpísaná zástupcami festivalov ENVIROFILM Slovensko, EKOFILM Česká republika, ÖKOMEDIA

Nemecko, EARTH VISION Japonsko, AMBIENTE Portugalsko, GREEN VISION Rusko medzinárodná nezisková organizácia Ecomove International podporujúca medzinárodnú spoluprácu v oblasti audiovizuálnej tvorby v záujme ochrany životného prostredia. ENVIROFILM ako člen Ecomove International sa prezentoval na environmentálnom festivale v rámci svetového summitu Zeme v Johannesburgu v Juhoafrickej republike v septembri 200 a na festivale Sense of Wonder World Environmental Film Festival v Japonsku v celosvetovej výstavy EXPO 2005. Asociácia Ecomove zorganizovala dva ročníky medzinárodného festivalu environmentálnych festivalov ECOMOVE v Berlíne.

V januári 2005 udelil primátor mesta Banská Bystrica festivalu výročné ocenenie za rok 2004 Cenu primátora mesta Banská Bystrica V máji 2006 sa ďalšími členmi Ecomove International stali zahraničné festivaly International Documentary Film Festival on Parks, Taliansko a Włodzimierz Puchalski Nature Film Festival, Festival Envirofilm spolupracuje so Slovenským filmovým ústavom a Slovenským filmovým zväzom, ktoré organizujú každoročnú prehliadku filmov zlatého fondu slovenskej kinematografie zo svojich archívov. Spolupracuje s neziskovou organizáciou s Úniou slovenských televíznych tvorcov - súčasťou festivalu sú každoročne organizované odborné semináre pre televíznych a filmových tvorcov, spolupracuje s vysokými školami – Akadémia umení Banská Bystrica, Univerzita Mateja Bela, Technická univerzita vo Zvolene, Stredoeurópska vysoká škola v Skalici.

Organizuje Medzinárodnú súťaž detskej výtvarnej tvorivosti Zelený svet (maľba, kresba, fotografia, animovaný film). Zapája deti do hodnotenia súťažných filmov a organizuje pre nich súťaže, hry a enviroaktivity.

Udeľuje Cenu Environmentálnej nadácie Ch. B. Parksovej z USA víťazovi detskej výtvarnej Zelený svet. Cenou je pobyt v letnom poznávacom tábore s názvom Vodný svet.

Únia slovenských televíznych tvorcov a Literárny fond udeľujú na festivale Cenu mladému tvorcovi v oblasti slovenskej audiovizuálnej tvorby s environmentálnou tematikou.

Festival každý rok zaznamenáva osobnú účasť špičkových domácich a zahraničných filmárov, dokumentaristov. Obrovský záujem verejnosti je o stretnutia a besedy s týmito autormi.

Envirofilm organizuje prehliadku svojich súťažných filmov v rámci sprievodných podujatí ďalších festivalov: Česká republika (Český Krumlov), Poľsko (Lodž, Waršava), Japonsko (Tokyo), Nemecko (Berlín, Freiburg).

Organizátori festivalu založili v októbri 2011 neziskovú organizáciu Envirofilm, n.o. s jedným hlavným cieľom – udržať toto uznávané medzinárodné podujatie podporujúce environmentálneho povedomia slovenskej verejnosti aj v ďalších rokoch a získať cez neziskovú organizáciu viac finančnej podpory z rôznych zdrojov – sponzori, štátne a súkromné fondy, eurofondy a vlastné zdroje.

Envirofilm 2013 – 19. ročník

Slávnostným ceremoniálom na Radnici v Banskej Bystrici sa v pondelok 3. júna začal 19. ročník medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2013. Do tohtoročnej súťažnej prehliadky filmov a televíznych programov s environmentálnou problematikou sa prihlásilo celkovo 189 filmových titulov z 29 krajín sveta, čo je rekordný počet v histórii Envirofilmu. Po prvý raz majú na festivale

premiéru Saudská Arábia a Kolumbia. TASR informovala Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), hlavný organizátor festivalu.

S počtom 36 dokumentárnych filmov vedie Nemecko, nasledujú Česká republika (27), Slovensko (24), Francúzsko (17), Rusko (12) a Rakúsko (9). Rekordný je aj počet slovenských miest, ktoré festival organizujú. K Banskej Bystrici, Zvolenu, Banskej Štiavnici, Kremnici, Košiciam, Skalici, Poltáru a Krupine sa pridala aj Bratislava. Začiatkom marca zasadala v Banskej Bystrici výberová komisia, ktorá nominovala 55 filmov z 15 krajín sveta do hlavnej súťaže medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2013. Pre detskú porotu, ktorá zasadne počas festivalu, vybrala komisia osem filmov. Témy, ktoré prinášajú autori prostredníctvom svojich dokumentov na Envirofilm, sú rozmanité – od lokálnych problémov v krajinách tvorcov, cez aktuálne problémy v rozmanitých kútoch sveta, až po environmentálne otázky globálneho charakteru. To, ktoré najviac zaujmú medzinárodnú porotu svojím obsahom aj spracovaním, sa verejnosť dozvie 7. júna o 18.00 h na slávnostnom vyhodnotení festivalu. Každoročne obohacujú filmovú časť festivalu vo všetkých festivalových mestách aj sprievodné podujatia. Okrem medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže Zelený svet a pokusu o vytvorenie nového slovenského rekordu v počte návštevníkov – mladých milovníkov prírody v chránených územiach sú vo všetkých festivalových mestách pripravené besedy, stretnutia so zaujímavými ľuďmi, výstavy a podujatia pre deti.

Vyhlasovateľom festivalu je Ministerstvo životného prostredia SR. Svojimi aktivitami festival podporuje celoeurópsku kampaň "Dobrá klíma pre svet, ktorý mám rád" vyhlásenú komisárkou Európskej únie pre oblasť klímy Connie Hedegaard.

Mesto prišlo o dotácie

„Trváme na tom, že sme pri verejnom obstarávaní dodávateľov na rekonštrukciu základných škôl postupovali v súlade so zákonom. Napadnuté rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie neprimeraným spôsobom zasiahlo do priebehu súťaže a tým úrad poškodil záujmy mesta,“ povedal banskobystriický primátor Peter Gogola. Ako spresnil, ÚVO nariadilo vypustiť zo súťažných podmienok vypracovanie energo-technickej kalkulácie úspory energií, ktorým chcelo mesto zo súťaže vyradiť takzvané garážové firmy

Slávnostné odovzdávanie vyznamenaní

V stredu, 5. júna sa o 11:00 hod. v Obradnej sieni historickej Radnice uskutočnilo slávnostné odovzdávanie vyznamenaní prezidenta Maďarska riaditeľovi pobočky Štátneho archívu v Banskej Bystrici, PhDr. Igorovi Grausovi, PhD.

Veľvyslanec Maďarska v Slovenskej republike Csaba Balogh odovzdal pánovi Grausovi Vyznamenanie prezidenta Maďarska – Zlatý kríž za zásluhy o archívny prieskum spoločnej maďarsko-slovenskej historickej minulosti. „Ako primátor mesta Banská Bystrica veľmi oceňujem prácu pána doktora Grausa a jeho záujem o históriu nášho mesta a regiónu. Som veľmi rád, že mám tú česť byť prítomný pri tomto slávnostnom akte, pri odovzdávaní tak významného vyznamenaní práve obyvateľovi nášho mesta,“ povedal primátor mesta Peter Gogola. Vyznamenanie prezidenta Maďarska – Zlatý kríž za zásluhy - je udeľované aj občanom iných štátov ako je Maďarsko, ktorí sa zaslúžili o napredovanie Maďarska, o zveľaďovanie všeobecných ľudských hodnôt, za dosiahnutie významných zásluh alebo príkladnú činnosť. PhDr. Igor Graus PhD., je zakladateľom slovenskej vedeckej faleristiky. Vo svojej vedeckej práci sa venuje

predovšetkým pomocným vedám historickým a starším dejinám mesta Banskej Bystrice. Je členom Slovenskej historickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied, Heraldickej komisie Ministerstva vnútra SR, Slovenskej genealogicko - heraldickej spoločnosti, Rady pre vojenskú symboliku Ministerstva obrany SR, Heraldického kolégia Ministerstva vnútra SR a viacerých ďalších odborných komisií. Publikuje vedecké štúdie z oblasti faleristiky, heraldiky, dejín rytierskych rádov a regionálnych dejín, je spoluautorom viacerých knižných publikácií, autorom vedeckých štúdií a odborných článkov z pomocných vied historických a regionálnych dejín.

Štvorylka a pokus prekonať Guinnessov rekord

V rámci Medzinárodného tanečného festivalu European Quadrille Dance Festival sa 24. máj 2013 po celej Európe tancovala štvorylka.

„Je tu tretí ročník európskeho tanečného festivalu, ktorý zaregistrovali Slovinci. Tancuje sa v štvoricach, preto sa tanec volá štvorylka. Tento rok sa zapojili okrem Banskej Bystrice aj ďalšie mestá, napríklad Žilina a Košice," predstavila Petra Dzurmanová, manažérka tanečnej školy K-dance a riaditeľka súkromného CVČ.

V Banskej Bystrici dnes tancovalo na Námestí SNP presne 1276 detí stredných a základných škôl, čo je o 64 viac ako minulý rok. Nadšenie mladých tanečníkov si všimli aj okoloidúci Banskobystričania, ktorých tanečné kreácie zaujali natoľko, že si štvorylku začali fotiť.

Hug Day 2013 - rekord v objatiach

Odvážna myšlienka mladých ľudí sa stáva viac a viac reálnejšou. Celoslovenské podujatie Hug Day 2013 vzbudilo v Banskej Bystrici vlnu pozitívnych reakcií, preto sa organizátori rozhodli pripraviť druhý ročník. Nevídaný úkaz v uliciach mesta budú môcť vidieť občania už v stredu (26. júna) od 10-tej hodiny. Mal by to byť deň plný úsmevov, radosti a dobre naladených ľudí, ktorí svoje objatia budú rozdávať naozaj všade a ich snahou bude rozveseliť a vytrhnúť z každodenného stresu všetkých ľudí, ktorí sa nechajú objasť. Hug Day je jediné podujatie svojho druhu na Slovensku, do ktorého sa môžu zapojiť skutočne všetci, malí aj veľkí, deti aj dospelí. – znela výzva organizátorov.

V stredu od 10-tej na námestí . „Deň objatí začal o 10-tej hodine na Námestí SNP, kde sa stretli všetci dobrovoľníci, ktorí budú s nápismi 'objatie zadarmo' oslovovať ľudí a objatia rozdávať skutočne všetkým. Nezabudneme ani na úradníkov, kuchárky, šoférov, či škôlkarov," objasnili koordinátori Jaroslav Dodok.

Druhý ročník tejto akcie chcú spraviť organizátori naozaj výnimočným. Cieľom je zapojiť nielen bežných ľudí, ale navštíviť aj rôzne organizácie, mestský úrad, neformálne skupiny, škôlky, detské domovy či obchodné centrá. Ako zdôrazňuje Jaroslav Dodok, „objatie si zaslúži každý."

Dobrovoľníci sa v našom meste pokúsia aj o hromadné objatia, ako napríklad obklopiť fontánu či vytvoriť ľudskú reťaz. Bez pomoci okoloidúcich to však nepôjde, preto organizátori vyzývajú, aby sa k nim pridali. Cieľom je rozdať tento rok viac ako 14 000 objatí. O to sa pokúsi približne 20 mladých ľudí, ktorí chceli v tričkách podujatia Hug Day až do šestnástej hodiny ...búrať predsudky a mýty

Deň objatí organizátori spojili aj s kampaňou „Bez nenávisti na internete“, prostredníctvom ktorej chcú informovať o netolerantnom správaní nielen na sociálnych sieťach. Aj vďaka symbolu srdca a objatia je cieľom búrať predsudky, mýty a uvádzať veci na pravú mieru. „Snažíme sa využiť našu tvorivosť, aby sme

prilákali na Hug Day čo najväčšie množstvo ľudí. Ide nám predsa o to, aby mali ľudia z našej akcie dobrý pocit a pekné spomienky," pripomína Jaroslav Dodok.

Podujatie Hug Day 2013 sa presne o 10-tej hodine odštartuje prostredníctvom rádia Europa2 vo viac ako 25 slovenských mestách. „Koordinátorom podujatia je študentský spravodajský portál Student24.sk, ktorý už 27. júna vyhlási, či sa podarilo prekonať minuloročný rekord," povedal na záver Dodok. Zdroj: Dnes24.sk

Viceprimátorka prijala bulharskú veľvyslankyňu

Viceprimátorka mesta Banská Bystrica Katarína Čižárová prijala vo štvrtok 27. 6. 2013 veľvyslankyňu Bulharskej republiky J. E. Margaritu Ganeva v budove Radnice. Veľvyslankyňa Bulharskej republiky prišla do Banskej Bystrice na vernisáž výstavy, ktorú organizuje Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike, mesto Banská Bystrica a Bulharský kultúrny inštitút. S viceprimátorkou Katarínou Čižárovou diskutovali o možnej spolupráci bulharskej strany s naším mestom. Od roku 2005 má Banská Bystrica svoje partnerské mesto aj v Bulharsku. Je ním Montana. Veľvyslankyňa Bulharskej republiky informovala viceprimátorku o stretnutiach, ktoré absolvovala v rámci svojej návštevy v Banskej Bystrici a zdôraznila, že dvere bulharského veľvyslanectva sú predstaviteľom mesta vždy otvorené. Okrem oblasti cestovného ruchu spomenuli aj možnosť spolupráce v oblasti vzdelávania a v ekonomickej oblasti. „Verím, že sa nám podarí zrealizovať založenie slovanského domu v Banskej Bystrici, ktorého súčasťou budú aj aktivity bulharských združení na Slovensku," uviedla viceprimátorka Katarína Čižárová a dodala: „Veľký význam vidím aj vo vzájomnej kooperácii vo vedeckej oblasti a rozvoji cestovného ruchu." Na stretnutí sa zúčastnila aj riaditeľka Bulharského kultúrneho inštitútu v Slovenskej republike Elena Arnaudová. Bulharský kultúrny inštitút v Bratislave organizuje výstavy výtvarníkov, ktorí sú nejakým spôsobom spätí s Bulharskom. Medzi ich aktivity patria aj prezentácie kníh, literárne večery, kurzy bulharského jazyka, konferencie. Bulharský kultúrny inštitút pôsobí ako prostredník medzi bulharskými a slovenskými inštitúciami, organizáciami a spolkami.

Spievam po francúzsky 2013

Podujatie zorganizovali Francúzska aliancia v Ostrave a Francúzska aliancia v Banskej Bystrici. Finále súťaže Spievam po francúzsky 2013 sa konalo v piatok 21. júna 2013 na Námestí SNP v Banskej Bystrici s účasťou francúzskeho veľvyslanca na Slovensku J.Ex., pán Jean-Marie Bruno. Banskú Bystricu navštívil pri príležitosti finále speváckej súťaže Spievam po francúzsky. Finalisti regionálnych kôl súťaže zo Slovenska a Česka predviedli kvalitné výkony. Ceny laureátom súťaže odovzdali pán Peter Gogola, primátor mesta Banská Bystrica, a J.Ex., pán Jean-Marie Bruno, francúzsky veľvyslanec na Slovensku.

Hlavnými cenami bol pobyt v Bulharsku počas hudobného festivalu « zlatý kľúč/la clef d'or » organizovaného Francúzskou alianciou v Plovdive a kultúrny pobyt vo Francúzsku – v Paríži. Na Slovensku súťaž « Spievam po francúzsky » prilákala 75 mladých frankofónov v kategóriách « sólista pred maturitou », « sólista po maturite » a « skupina », pričom do finále sa dostali víhercovia troch semifinále, ktoré sa konali počas mesiaca frankofónie v Žiline, v Bratislave a v Košiciach.

S konceptom sviatku hudby sa začalo vo Francúzsku v roku 1982 s cieľom umožniť všetkým hudobníkom ako aj nadšencom hudby oslavovať hudbu počas obľúbeného sviatku, ktorý sa koná každý rok 21. júna, v deň letného slnovratu. Tento koncept sa rozšíril už aj o Slovensko, kde je známy ako Noc hudby, a do ktorého sa v roku 2013 zapojilo viac ako 20 miest.

Návrat do 18. storočia

Vďaka jedinečnej dobovej rekonštrukcii návštevy synov Márie Terézie, ktorá mala v roku 1764 za cieľ zmapovať a skontrolovať stav baníctva v Hornom Uhorsku, zažili obyvatelia a návštevníci Banskej Bystrice v sobotu 27. 7. 2013 nefalšovaný návrat do minulosti. Mesto Banská Bystrica, PKO BB, Banskobystrický banícky cech, Starohorský banícky cech „Richtergrund“ a Špaňodolinské banícke bratstvo „Herregrund“ v združení zorganizovali toto podujatie, ktoré pripomína a akcentuje význam Banskej Bystrice ako mesta s bohatou banskou históriou.

Cieľom nultého ročníka Cisárskej vizitácie baníctva bolo upozorniť širokú verejnosť na tento dôležitý moment v histórii mesta Banská Bystrica. Len tri roky po veľkom požiari v roku 1761 dokázali obyvatelia mesta prijať a pohostiť významnú návštevu z Viedne. Tento rok sme si pripomenuli 249. výročie príchodu synov Márie Terézie, Jozefa II. a Leopolda II.

Cisárska vizitácia baníctva je jednou z aktivít, prostredníctvom ktorých chce mesto oživiť banícku tradíciu Banskej Bystrice a nadviazať na jej dávnu slávu a význam v rámci slovenských banských miest. „Myslím si, že obyvatelia Banskej Bystrice majú dôvod byť hrdí na svoje mesto, na jeho históriu a prácu ľudí, ktorí tu žili a pracovali dávno pred nami. Som veľmi rád, že sa nám tento rok podarilo usporiadať podujatie Cisárska vizitácia baníctva, ktoré zaujalo ľudí naprieč vekovými kategóriami. Už teraz sa teším na ďalší ročník s príchutou veľkého výročia, keďže od prvej návštevy cisárskeho dvora na baníckych územiach stredného Slovenska uplynie presne 250 rokov,“ povedal primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola.

Po dobovej rekonštrukcii Cisárskej vizitácie baníctva nasledovala banícka slávnosť piva tzv. Šachtág, na ktorej bol primátor mesta Peter Gogola, za účasti banskobystrického župana Vladimíra Maňku a členov prítomných baníckych spolkov, prijatý do baníckeho stavu.

Kalište - stretnutie generácií

V sobotu 17. augusta 2013 sa v areáli niekdajšej obce Kalište neďaleko Banskej Bystrice uskutočnil spomienkový program venovaný obetiam 2. svetovej vojny tejto obce, ktorá vypálením nacistickými vojskami zanikla. Obec Kalište sa stala počas Slovenského národného povstania centrom tzv. Partizánskej republiky. Dňa 18. marca 1945 v skorých ranných hodinách bola obec prepadnutá nemeckými vojakmi a obyvatelia boli postavení pred kaplnku, ktorá sa ako jediná zachovala v pôvodnom stave. Zhorelo 36 domov a 46 osôb bolo zavraždených. V súčasnosti tieto udalosti pripomínajú dva zrekonštruované domčeky, kaplnka, pamätník obetiam a sad života, ktorí so 102 ovocnými stromčekmi pripomína vypálenie rovnakého počtu obcí na území Slovenska.

Tohtoročnej pietnej spomienky sa zúčastnili tiež príslušníci Hasičského a záchranného zboru zo Záchranej brigády v Žiline, ktorí na podujatí poskytli logistické a tylové zabezpečenie v podobe výstavby stanov, zariadení a prevádzky poľnej kuchyne, prípravy a výdaju stravy a výpomoci technickej čate. Návštevníkom podujatia hasiči predvedli ukážky evakuácie osôb z výšok zlaňovacou technikou. Zdroj: HaZZ

Oslavy 69. výročia SNP

Vo štvrtok 29. augusta vyvrcholili v Banskej Bystrici celonárodné oslavy 69. výročia Slovenského národného povstania.

Oficiálna časť celonárodných osláv začala hodinu predpoludním preletom stíhačiek nad Pamätníkom SNP a pokračovala pietnym aktom kladenia vencov v pietnej sieni pamätníka za účasti najvyšších ústavných predstaviteľov Slovenskej republiky, zástupcov dvadsiatich šiestich veľvyslanectiev na Slovensku a veteránov 2. svetovej vojny.

Prítomným sa na slávnostnom zhromaždení prihovril prezident Ivan Gašparovič, ktorý vyjadril hlboké uspokojenie z toho, že na tohtoročných oslavách výročia SNP sú prítomní aj prezident Rumunska Traian Basescu a predseda Štátnej dumy Ruskej federácie Sergej Naryškin.

„Napíňa ma pocit hlbokého uspokojenia, že k tohtoročnej oslave výročia Slovenského národného povstania sa schádzame spolu s priateľmi zo zahraničia. Osobitne chcem zdôrazniť účasť našich hostí – prezidenta Rumunska Traiana Basescu i predsedu Štátnej dumy Ruskej federácie Sergeja Naryškina. Ona historickým oblúkom preklenula dobu a pripomenula nezmazateľné zásluhy dvoch hlavných vojenských síl z antifašistickej koalície, ktoré oslobodzovali územie Slovenska od fašizmu. Tisíce zo synov a dcér Ruska, Rumunska, Ukrajiny i ďalších krajín snívajú svoj večný sen vedľa seba, tu v slovenskej zemi,“ uviedla v príhovore hlava štátu.

Pri príležitosti spomienkových osláv vyznamenal minister obrany Martin Glváč šiestich priamych účastníkov odboja pamätnou medailou ministra obrany SR III. Stupňa a jedného účastníka in memoriam.

Po oficiálnej časti celonárodných osláv bol pre návštevníkov pripravený bohatý kultúrny program v podobe vystúpenia ruského vokálneho súboru Alexandrovci, ruského akademického súboru Belkanto, dychovej hudby Selčianka, Petra Lipu a Jany Orlickej s kapelou Diabolské husle.

Súčasťou programu boli aj ukážky súčasnej vojenskej techniky Ozbrojených síl Slovenskej republiky, prezentácie dobového vojenského tábora povstaleckej armády v podaní klubov vojenskej histórie ako aj sprístupnenie expozície Múzea SNP

Odhalenie pamätnej tabule

Prezident Rumunska Traian Basescu a predseda Štátnej dumy Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie Sergej Naryškin v auguste 2013 slávnostne odhalili pamätné tabule osloboditeľom mesta Banská Bystrica, ktoré boli inštalované na priečelie historickej Radnice. Významní predstavitelia oboch krajín sa zúčastnili na oslavách 69. výročia Slovenského národného povstania v areáli Pamätníka SNP. Pred historickou Radnicou potom slávnostne odhalili pamätné tabule venované ich vojakom.

Pripomenutie obetí holokaustu

V banskobystrickom Múzeu SNP patril spomienke na obeť prenasledovania a vyvražďovania v období druhej svetovej vojny. Pri príležitosti Medzinárodného dňa obetí holokaustu, sa pod záštitou primátora Banskej Bystrice Petra Gogolu, uskutočnil za účasti veľvyslanca štátu Izrael Alexandra Ben Zviho od 17.00 h Spomienkový večer. Na zúčastnených hostí čakal zaujímavý náučný i kultúrny program, ktorý hudobne spestrili Jana Belková, Daniela Babicová a tiež Jana Orlická. Súčasťou programu bola aj prednáška riaditeľa Múzea SNP v Banskej Bystrici Stanislava Mičeva. Podujatie organizovalo Kresťanské spoločenstvo Milosť a Múzeum Slovenského národného povstania. V duchu slov Elie Wiesela „Zabudnúť, znamená nechať ich znovu zomrieť,“ si Banská Bystrica aj podporou takejto akcie pripomenula obeť nacizmu. Primátor

Banskej Bystrice Peter Gogola bol už po druhý rok pozvaný aj na podujatie slávnostného odovzdávania titulu udeľovaného Štátom Izrael a múzeom holokaustu Yad Vashem v Jeruzaleme Spravodlivý medzi národmi, ktoré sa uskutočnilo v Bratislave. Zdroj Filip Roháček

Týždeň dobrovoľníctva 2013

Od pondelka 16. septembra do soboty 21. septembra mali možnosť ľudia v Banskej Bystrici a ďalších mestách Banskobystrického kraja spoznať svet dobrovoľníctva a stať sa jeho aktívnou súčasťou. Počas celého týždňa sa mohli zúčastniť dní otvorených dverí v organizáciách, diskusií o dobrovoľníctve a konkrétnych dobrovoľníckych aktivít, ktoré pre nich pripravilo 61 organizácií. Do týždňa dobrovoľníctva sa zapojilo 1327 dobrovoľníkov v Banskobystrickom kraji, z toho 700 v Banskej Bystrici. Dobrovoľníci odpracovali 4 323 hodín. Sprievodných podujatí sa zúčastnilo ďalších viac ako 1000 účastníkov. Týždeň dobrovoľníctva slávnostne odštartoval spolu s Európskym týždňom mobility 16.septembra o 15,00 hod. na Námestí SNP za účasti primátora mesta Banská Bystrica Petra Gogolu a ďalších významných hostí. Pre návštevníkov bol pripravený nielen zaujímavý kultúrny program, ale aj tvorivé dielne, a prezentácia činnosti organizácií na Veľtrhu neziskových organizácií. Pre okoloidúcich bola pripravená aj zaujímavá anketa, v rámci ktorej sa mohli zapojiť do súťaže o množstvo pekných cien. Týždeň dobrovoľníctva 2013 vyvrcholil 21. septembra záverečným koncertom a party pre zapojených dobrovoľníkov v Záhrade - Centre nezávislej kultúry v Banskej Bystrici.

Dobrovoľníci zo Zelenej hliadky

19.10 2013 Niekoľko vriec rozličného odpadu, predovšetkým plastových a sklenených fliaš zozbierali dnes asi dve desiatky dobrovoľníkov na banskobystrickom vrchu Urpín. Akciu zorganizovala Komunita BB a občianske združenie EnviroFuture.

„Za niekoľko uplynulých týždňov ide už o tretiu akciu banskobystrickej Zelenej hliadky, zameranú na čistenie oddychových častí Banskej Bystrice,“ povedal TASR Peter Fehér z EnviroFuture.

Prvým ich činom bolo upratovanie mestského, tzv. Leninovho parku, druhým čistenie mŕtveho ramena Hrona na Podrybe. V mestskom parku vyzbierali 11 vriec odpadu a na mŕtvom ramene Hrona približne 20.

„Cieľom takýchto podujatí je najmä upozorniť ľudí, že naše okolie a mesto v ktorom žijeme je zrkadlom toho ako sa k nemu správame. Nesnažíme sa suplovať úlohy samosprávy, ale pripomenúť ľuďom, že je v prvom rade na nich byť ohľaduplný ku svojmu okoliu,“ uviedol organizátor.

Akciu podporili aj súkromné firmy. Technické vybavenie v podobe vriec a ochranných pomôcok poskytli spoločnosti Ganz a MIS.

„Do Zelenej hliadky sme prvýkrát skúsili zapojiť aj fanúšikov geocachingu. Je to zábava, či určitý druh športu, spočívajúca v hľadaní skrytého objektu, o ktorom sú známe len jeho geografické súradnice,“ priblížil Fehér.

Červené maky v Banskej Bystrici

12. november 2013 | Autor: Klub Banská Bystrica

Klubu Banská Bystrica sa po troch rokoch usilovných rokovaní podarilo v spolupráci s Mestom Banská Bystrica pripraviť a uskutočniť pietnu spomienku pri pamätníku padlých počas prvej svetovej vojny v časti Rudlová.

S prvým úderom zvonu miestneho evanjelického kostola položili k pamätníku vence a kytice: vedúci Kancelárie prezidenta SR v Banskej Bystrici Ing. Stanislav Líška, predseda banskobystriického VÚC Ing. Vladimír Maňka, prednostka okresného úradu v Banskej Bystrici PhDr. Ľubica Laššáková, delegácia mesta na čele s primátorom Mgr. Petrom Gogolom, delegácia Zväzu vojakov SR na čele s predsedom klubu pplk. v.v. Ing. Mojmírom Hlochom, delegácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Múzea SNP a Topografického ústavu Banská Bystrica.

Vo svojich príhovoroch primátor Mesta i predseda klubu zdôraznili potrebu každoročne si pripomínať obeť oboch svetových vojen a všetkých vojnových konfliktov bez ohľadu na to, či patrili k víťazným alebo porazeným armádam a uctievať Deň padlých veteránov už i v Banskej Bystrici.

O dôstojnú atmosféru pietneho aktu sa postarala hudba a čestná stráž Veliteľstva vzdušných síl. Po oficiálnej časti v Rudlovej členovia klubu zavŕšili tento pietny deň zapálením sviečok a položením venca a kytíc červených makov k pamätníku v Majeri.

Zasadnutie Oblastného výboru SZPB

Pri príležitosti 69. výročia smutnej udalosti vyvraždenia 747 osôb sa v areáli pomníka v Kremničke uskutočnila 12. novembra 2013 pietna spomienka, ktorú organizoval Oblastný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Banskej Bystrici. Pokloniť sa pamiatke obetí prišli prednostka Obvodného úradu v Banskej Bystrici Ľubica Laššáková, vedúci kancelárie prezidenta SR v Banskej Bystrici Stanislav Líška, zástupca Židovských náboženských obcí na Slovensku pán Juraj Turčan a ďalší predstavitelia. Delegáciu Oblastného výboru SZPB viedol predseda Ján Páleš. Spomienkové podujatie otvorila Jana Borguľová. Na úvod zaznela báseň v podaní študentky Gymnázia Mikuláša Kováča. Zástupkyňa primátora mesta Katarína Čižmarová vo svojom vystúpení pripomenula dôležitosť hľadania poučení z minulosti pre budúcnosť. Apelovala najmä na prítomných príslušníkov mladej generácie, ktorých zastupovali žiaci Základných škôl Trieda SNP 20 a Radvaň, študenti Gymnázia Mikuláša Kováča a Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej Jozefa Murgaša. Početné bolo aj zastúpenie členov SZPB zo základných organizácií v meste Banská Bystrica a z okolitých obcí. Na záver prijali prítomní jednotomne Vyhlásenie, ktorého návrh predniesla Eva Brozmanová.

V tesnej blízkosti obce Kremnička sa v čase SNP nachádzali protitankové zákopy, ktoré v nasledujúcich mesiacoch slúžili fašistom ako miesto hromadných popráv. Od 5. novembra 1944 do 19. februára 1945 ich vykonali celkom sedem a zavraždili 747 osôb. Medzi obeťami boli zajatí povstaleckí vojaci, partizáni, ilegálni pracovníci, príslušníci americkej a britskej misie, nachádzali sa medzi nimi aj Bulhari, Francúzi, Česi, Chorváti, Maďari, Poliaci, Rumuni, Rusi, Srbi, Ukrajinci a ďalší. Svoj hrob tu našli stovky rasovo prenasledovaných občanov židovského pôvodu. Kremnička sa tak stala najväčším masovým hrobom na Slovensku. Na pamiatku všetkých obetí tohto beštiálneho činu bol v roku 1949 na tomto mieste postavený pomník podľa návrhu Dušana Jurkoviča. V roku 1995 pribudol aj pomník židovským obeťam MENORA, ktorého autorom je Ing. arch. Juraj Fatran z Izraela.

Stalo sa už tradíciou, že v deň pietnej spomienky sa koná aj zasadanie Oblastného výboru SZPB v priestoroch Múzea SNP. Začalo minútou ticha za tých, ktorí od posledného rokovania Oblastného výboru opustili naše rady a schválením Vyhlásenia účastníkov pietnej spomienky pri pamätníku zavraždených v Kremničke.

Obsah rokovania vychádzal z úloh po oblastnej konferencii 28.2.2012 a zo záverov 15.jazdu SZPB, ktorý sa konal v máji 2012. Nehodnotilo sa len uplynulé obdobie, ktoré bolo bohaté na aktivity a náročné na organizátorskú prácu vedenia Oblastnej organizácie a základných organizácií, ale schvaľoval sa aj plán podujatí, plán práce a zasadaní orgánov, ako aj rozpočet Oblastnej organizácie na rok 2014. V bohatej diskusii odzneli slová uznania, ale aj kritické slová do vlastných radov a mnohé podnetné návrhy na zlepšenie práce do budúcnosti. Zasadania sa zúčastnil aj predseda SZPB Pavol Sečkář, ktorý s charakteristickou náročnosťou zhodnotil činnosť Oblastnej organizácie v uplynulom období, predložené materiály na rokovanie a vo svojom vystúpení akcentoval ťažiskové úlohy oblastných a základných organizácií SZPB. Poďakoval za vykonanú prácu predsedovi Jánovi Pálešovi. Následne spolu odovzdali medailu M. R. Štefánika III. stupňa pre pána Jána Diška z Poník. Vzhľadom na úlohy v rokoch 2014 a 2015 a k tomu, že Ján Páleš požiadal z vážnych osobných dôvodov o uvoľnenie zo všetkých funkcií v SZPB, oblastný výbor zvolil za nového predsedu a člena UR SZPB Jána Paceka, za podpredsedu Vladimíra Kuceja, za člena predsedníctva Miroslava Macáka. Pani Danku Ďurkyovú odporučil za členku URK SZPB. Schválením uznesenia sa zasadanie Oblastného výboru SZPB v Banskej Bystrici skončilo. Autor- Dr. Anton Hoffmann

Vyhlásenie Oblastného výboru SZPB v Banskej Bystrici

a účastníkov pietnej spomienky pri Pamätníku zavraždených v Kremničke

Dnes, keď si s pietou pripomíname 69. výročie začiatku tragédie v Kremničke, uvedomujeme si viac ako inokedy hrôzy fašizmu a potrebu konkrétnych činov proti akýmkoľvek snahám o prejavy neofašizmu, neonacizmu, šovinizmu, xenofóbie, terorizmu a intolerancie u nás doma a vo svete. Členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a priami účastníci národnooslobodzovacieho zápasu, vždy stáli a stoja aj dnes v prvých radoch tohto úsilia. Svojou nezištnou činnosťou prispievajú nielen k objektívnej informovanosti verejnosti ale predovšetkým mladej generácie, o podstate, prejavoch, tragických dôsledkoch a obetiach fašizmu. Zároveň si s úctou i pietou pripomínajú hrdinov, ktorí bojovali na všetkých frontoch za mier a slobodu.

My, účastníci tohto pietneho zhromaždenia pri Pamätníku 747 obetiam, medzi ktorými bolo 211 žien, 58 detí, viac ako 450 Židov a 53 Rómov, vyzývame širokú verejnosť Slovenska, aby aktívne podporila všetky aktivity zamerané k potláčaniu akýchkoľvek prejavov neofašizmu, neonacizmu, xenofóbie, intolerancie, extrémizmu a terorizmu. Pripájame sa k hlasu a úsiliu širokej medzinárodnej verejnosti, ktorá vyhlásila 9. november, za medzinárodný deň boja proti neonacizmu.

Apelujeme preto na predstaviteľov informačných prostriedkov všetkého druhu, aby vo svojej činnosti, svojim pôsobením nevytvárali mediálny priestor predstaviteľom a príslušníkom strán a hnutí, ktorých programové zameranie a praktická činnosť sú v rozpore s elementárnymi zásadami humanizmu, tolerancie, slobody a demokracie, na ktorých je budovaný aj Slovenský zväz protifašistických bojovníkov a Slovenská republika.

Zároveň vyzývame kandidáta na predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja pána Vladimíra Maňku, aby odmietol akékoľvek prípadné návrhy na priame diskusie s protikandidátom v informačných médiách všetkého druhu.

Podporujeme úsilie, aby sa Slovenský zväz protifašistických bojovníkov stal organizáciou, ktorá bude mať zákonom garantované a všestranne zabezpečené dôstojné postavenie v spoločnosti. Ešte žijúci účastníci Slovenského národného povstania, národnooslobodzovacieho boja a ich rodiny si to zaslúžia. Večná sláva a úcta tým, ktorí v boji proti fašizmu položili svoje životy.

V Kremničke, 12. novembra 2013

Oblastný výbor SZPB v Banskej Bystrici a účastníci pietnej spomienky pri Pamätníku zavraždených v Kremničke

60. výročie SGF - prijatie na radnici

Na radnici v Banskej Bystrici prijal 16. novembra primátor mesta Mgr. Peter Gogola delegáciu SGF vedenú prezidentom SGF Jánom Novákom. Hostami osláv sú prezident Medzinárodnej gymnastickej federácie Bruno Grandi a generálny sekretár FIG André Gueisbuhler, Georges Guelzec, prezident Európskej gymnastickej únie a športová riaditeľka UEG Kirsi Erofejeff-Engman a Věra Čáslavská, olympijská víťazka

Súťaž Úspešná žena, Úspešný muž

mesta Banská Bystrica a Banskobystrického samosprávneho kraja pre rok 2013

Slávnosť odovzdávania ocenení v súťaži, ktorú zorganizovalo 28 November 2013 Krajské kontaktné miesto Banská Bystrica spolu s mestom Banská Bystrica a Banskobystrickým samosprávnym krajom.

Cieľom súťaže bolo nájsť ženy a mužov ktoré/ktorí vytvárajú niečo výnimočné a sú úspešné/úspešní v živote. Venujú sa popri svojej práci aj kariére a starostlivosti o rodinu, charite, nezištne pomáhajú tým, ktorí to potrebujú, angažujú sa vo verejnom živote v rôznych aktivitách, vynikajú vo svojej profesii, zviditeľňujú svoje mesto/región, ktoré/ktorí sú jednoducho výnimočné/ výnimoční.

Výsledky súťaže:

Úspešný muž Mesta Banská Bystrica pre rok 2013 - MUDr. Peter Mečiar

MUDr. Peter Mečiar, ktorý sa významnou mierou podieľal na vzniku samostatného zdravotníckeho zariadenia, ktoré sa venuje liečbe chorôb obehovej sústavy, t.j. Stredoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s. Banská Bystrica.

MUDr. Peter Mečiar na narodil 3. júna 1955 v Ladomerskej Vieske. Lekársku fakultu UK ukončil v roku 1980 a odvtedy nepretržite pracuje v zdravotníctve. Posledných takmer 14 rokov pracuje vo vedúcich funkciách (FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica - vedúci lekár a primár, Slovenský ústav srdcových a cievnych chorôb Bratislava – riaditeľ, Stredoslovenský ústav srdcovo-cievnych chorôb Banská Bystrica – primár a riaditeľ, Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. Banská Bystrica – primár, generálny riaditeľ, podpredseda a predseda predstavenstva). Všetky ním doteraz riadené zdravotnícke zariadenia resp. pracoviská, dosahovali pozitívne výsledky, či už výkonové, alebo ekonomické. Osobne sa

podieľal: na príprave zriadenia Kardiocentra pri NsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica v roku 1996, čím došlo k výraznému posunu v poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientom s chorobami obehovej sústavy na Strednom Slovensku, na zriadení Stredoslovenského ústavu srdcovo-cievnych chorôb Banská Bystrica od 1.1.2003, kde vykonával funkciu jeho riaditeľa do 31.12.2005, na transformácii Stredoslovenského ústavu srdcovo-cievnych chorôb Banská Bystrica na akčiovú spoločnosť Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. Banská Bystrica od 1.1.2006, kde viac ako 5 rokov pôsobil vo funkcii jeho predsedu, resp. podpredsedu predstavenstva a generálneho riaditeľa, na príprave a realizácii stavby "Rekonštrukcia a modernizácia SÚScCH Banská Bystrica", t.j. súčasných priestorov spoločnosti, v rokoch 2006 až 2009 s celkovým nákladom 28 45 mil. Eur. V súčasnosti pracuje ako primár oddelenia kardiológie, arytmií a koronárnej jednotky, je špičkovým špecialistom najmä na intervenčnú a invazívnu kardiológiu.

Úspešná žena mesta Banská Bystrica pre rok 2013 - PhDr. Klára Kubičková, PhD.

Narodila sa 15. augusta 1936 v Leviciach. Jej pracovný život sa spája s históriou umenia a architektúry. Je autorkou odborných článkov, publikácií a na svojom kone má ako kurátorka množstvo výstav. Od roku 1997 pôsobí v Banskej Bystrici. V rokoch 1987-1992 v Slovenskej národnej galérii založila zbierku o architektúre. Medzi rokmi 1992 – 1998 bola predsedníčkou DOCOMOMO čo v preklade znamená (Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement) je medzinárodná organizácia, ktorá sa zaoberá výskumom, dokumentáciou, propagáciou a ochranou pamiatok modernej architektúry.) Je zakladateľkou nadácie architekta Ladislava Eduarda Hudeca. Jej prínosom je aktivita v meste B. Bystrica, kde výrazne napomáha k zachovaniu kultúrneho dedičstva. Je autorkou štyroch brožúr a knihy "Po stopách architekta Ladislava Eduarda Hudeca. Tejto dáme s citom pre umenie rozhodne nechýba odvaha, vytrvalosť a trpezlivosť pri ochrane kultúry umenia i medziľudských vzťahov. Je držiteľkou viacerých ocenení.

Úspešný muž Banskobystrického samosprávneho kraja pre rok 2013 - Prof. Vladimír Krajčovič, Ing.

Narodil sa v Krupine 21.11.1922. Pôsobí v oblasti prírodných vied v oblasti vedy o zemi a enviromentálnej vedy. Je členom Slovenskej ekologickej spoločnosti. Jeho záľubou sa mu stala veda a publikačná činnosť. V súčasnosti je emeritný pracovník výskumného ústavu trávnatých porastov a horského poľnohospodárstva. Je tiež riaditeľom výskumného ústavu lúk a pasienkov. Teraz je čestným členom. Za celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky bol ocenený cenou podpredsedu vlády a ministra školstva za 61 - ročnú aktívnu vedecko-výskumnú a poradenskú činnosť v oblasti lúkarstva, pasienkárstva a horského poľnohospodárstva. V roku 1956 vyhral Vladimír Krajčovič konkurz a začal pôsobiť na Katedre krmovinárstva VŠP v Nitre. Nebyť osudného roku 1968, zrejme by tam ostal aj naďalej, keďže táto práca ho nesmierne bavila. Čistky boli nekompromisné. Hoci v tom čase zastával post dekana a vedúceho katedry a bol i členom ministerskej rady pre vysoké školy, musel odísť. Dobrá rodina ja základom úspechu. Počas 60- ročného manželstva s pani Vilmou vychovali dvoch synov a dnes sa tešia z piatich vnúčat a troch pravnúčat. Špeciálny recept na dlhovekosť ani na dobré manželstvo vraj nemajú. "Také niečo my neuznávame. Hlavné je mať otvorené srdce, dokázať si vážiť toho druhého a navzájom sa tolerovať," hovoria.

Úspešná žena Banskobystrického samosprávneho kraja pre rok 2013 - Ing. Zuzana Molnárová

Narodila sa 23.6.1975. Je to podnikateľka ktorá pracovné skúsenosti odštartovala v oblasti bankovníctva ako úverová analytička. Od roku 2008 pôsobila ako konateľka pekárne Bzovík v Krupine. Úspechom sa a to

nie len jej stala prosperita a rozširovanie podniku. Pekáreň sa svojou výrobou orientuje na tradičné pekárske výrobky vyrábané v regióne Hont už niekoľko desaťročí. Podnik tiež dáva príležitosť žiakom Strednej odbornej školy v Krupine, aby nadobudli poznatky, prax a skúsenosti. Táto regionálna pekáreň vyrába a predáva biele, tmavé, cereálne pečivo, rôzne druhy chlebov lúpačky, croisanty, pagáče, oškvarkové, zemiakové, cesnakové uzly a rôzne iné chutné výrobky. Nezanedbateľná je aj jej finančná podpora školy ale aj mnoho iných akcií, či inštitúcií. Medzi jej záľuby patrí folklór. Patrí medzi zakladajúce členky súboru HONT a v súčasnosti vedie folklórny súbor Sýkorky. Slávnosť spestrili: Spevácka skupina Badínčianka z okresu Krupina Folklórna skupina Marinka z Novák s programom "Katarínsky jarmok - tetka čo ste kúpeli" Sára Hana Slaninová (6. ročná) z Krupiny ľudovou piesňou "Chleba napiect" Bc. Mária Behanovská Manažérka KKM v Banskej Bystrici .

Voľby do orgánov samosprávnych krajov

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 191/2013 Z. z. vyhlásil voľby do orgánov samosprávnych krajov a určil deň ich konania na sobotu 9. novembra 2013.

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 359/2013 Z. z. vyhlásil druhé kolo volieb predsedov samosprávnych krajov a určil deň ich konania na sobotu 23. novembra 2013.

Najväčším prekvapením vo voľbách sa podľa portálu bystrica24 stali výsledky v Banskobystrickom kraji

Novým predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) sa stal Marian Kotleba (ĽSNS). V druhom kole krajských volieb dostal od voličov 55,53 percenta (71 397 hlasov). Doterajší šéf kraja Vladimír Maňka (Smer-SD, KDH, SMK, SMS, ĽS, HZD, Strana zelených) skončil so ziskom 44,46 percenta (57 164 hlasov).

Vyplýva to z neoficiálnych výsledkov druhého kola voľby predsedov samosprávnych krajov, ktoré zverejnil Štatistický úrad (ŠÚ) SR. V BBSK už spočítali všetky hlasy, volebná účasť dosiahla 24,61 percenta.

Novozvolení poslanci Banskobystrického samosprávneho kraja spolu s novým županom zložia slávnostný sľub 20. decembra 2013. Pre TASR to potvrdil úradujúci banskobystrický župan Vladimír Maňka.

Pred týmto termínom sa môže novozvolený župan Marian Kotleba stretnúť s odbornými pracovníkmi Úradu BBSK a prejsť si s nimi jednotlivé kapitoly návrhu rozpočtu BBSK na rok 2014, ktorý pripravil ešte Maňkov tím.

Pokiaľ nebudú v názoroch na skladbu rozpočtu kraja vážnejšie rozpory, mohol by sa prerokovať v zastupiteľstve hneď po slávnostnom sľube na prvom pracovnom zasadnutí poslancov BBSK.

„Je to však ešte otvorená otázka. Zatiaľ nový predseda prejavil záujem o stretnutie k rozpočtu s našimi pracovníkmi,“ uviedol Vladimír Maňka.

Podľa zákona úvodné zasadnutie zastupiteľstva so zložením sľubu nových poslancov a župana sa uskutoční do 30 dní od vyhlásenia výsledkov volieb. V BBSK skončili voľby druhým kolom 23. novembra a výsledky vyhlásila Ústredná volebná komisia o deň neskôr. Zdroj: bystricoviny.sk

Peter Gogola predstavil vo Fínsku priemyselný park

Misie sa zúčastnil v novembri aj primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola, ktorý predstavil priemyselný park v Šalkovej. Médiá informovala hovorkyňa primátora Martina Kanisová. Podnikateľské subjekty z Banskej Bystrice využili koncom novembra príležitosť predstaviť sa vo fínskom meste Jyväskylä a to prostredníctvom obchodnej misie organizovanej regionálnou kanceláriou SARIO a Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou (SOPK). Cieľom obchodnej misie bolo zintenzívnenie slovensko-fínskej spolupráce v oblasti investícií, obchodu, vzdelávania, športu a manažmentu samosprávy. Gogola vystúpil na obchodno-investičnom seminári v spoločných priestoroch Fínskej obchodnej komory a Regionálnej rozvojovej agentúry (JYKES) s prezentáciou Priemyselného parku Banská Bystrica – Šalková.

"V prezentácii sa zamerám najmä na dôvody, prečo investovať v našom priemyselnom parku. Spomenul najmä jeho výhodnú polohu, rozvinutú infraštruktúru, tradíciu a kvalitný personálny potenciál," povedala hovorkyňa. "Mesto Banská Bystrica a jeho priemyselný park má čo ponúknuť investorom v Európe, ale aj vo svete. Považoval som preto za dôležité predstaviť a prezentovať možnosti investovania v Banskej Bystrici osobne vo fínskom meste Jyväskylä. Verím, že vďaka dobrej spolupráci so SOPK a SARIO budeme v podobných aktivitách pokračovať a poctivou prácou tak dosiahneme želané výsledky," konštatoval Gogola. Rozhovor o možnostiach vzájomnej spolupráce pokračoval na úrovni primátorov oboch samospráv. Slovenská delegácia, ktorej členom bol aj prorektor Univerzity Mateja Bela pre vzťahy s verejnosťou Štefan Porubský, sa v rámci misie oboznámila s fungovaním fínskeho modelu vzdelávania na Univerzite aplikovaných vied (JAMK) a na Katedre počítačových vied a informačných systémov v Jyväskylä. Pokračovaním úspešnej spolupráce by mala byť druhá obchodná misia. Predstavitelia fínskeho mesta by tak mali zavítať do Banskej Bystrice v roku 2014, dodala Kanisová.

Ocenenie Sociálny čin roka 2013 získalo aj mesto Banská Bystrica

TASR, 5. decembra 2013 14:26

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prvýkrát udelilo toto ocenenie v roku 2003.

Z oceňovania Sociálny čin roka 2013. Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján Richter odovzdal cenu primátorovi Banskej Bystrice Petrovi Gogolovi, ktorý si ju prevzal za mesto Banská Bystrica. Ocenenie Sociálny čin roka 2013 si v Bratislave spomedzi štyroch ocenených subjektov, ktoré poskytujú služby a vykonávajú sociálnu prácu, prevzalo z rúk ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera (Smer-SD) aj mesto Banská Bystrica. Ďalšími ocenenými boli organizácia Áno pre život, n.o., Rajecké Teplice, Centrum sociálnych služieb Dúhový sen Kalinov, ako aj Krízové stredisko Palkovo centrum Liptovský Mikuláš. "Sú to ľudia, ktorí vykonávajú túto činnosť celkom iste nie pre nejaké veľké finančné ohodnotenie, pretože bohužiaľ tam sme ešte nedospeli. Je to otázka ich vnútorného presvedčenia, je to otázka srdca, je to otázka vzťahu. Treba povedať, že pomáhajú práve ľuďom, ktorí sa veľa krát nie svojím vlastným pričinením dostávajú do ťažkých životných situácií," zdôraznil Richter.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) SR sa po prvýkrát rozhodlo udeľovať toto ocenenie v roku 2003 a v tejto tradícii pokračuje nepretržite, s výnimkou roku 2011.

Podstatou Sociálneho činu roka je podľa MPSVR ocenenie fyzickej alebo právnickej osoby rezortným ministrom. Každoročne je tematicky zamerané na vybrané témy a cieľové skupiny z oblasti sociálnych vecí.

Po minulé roky to bola napríklad pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii, pomoc rodine pri starostlivosti o ich zdravotne ťažko postihnutého člena, podpora náhradnej starostlivosti o deti a osamostatňovania sa mladých ľudí, zlepšovanie podmienok klientov v zariadení sociálnych služieb a podobne

Zrušenie 50 - ročného PKO.

Primátora mesta Petra Gogolu vyzvali otvorene umelci a občania, aby nepodpísal zrušenie PKO s 50-ročnou tradíciou. Vyhoveli tak otvorenej výzve časti občanov pôsobiacich v kultúre, ktorú mu adresovali umelci a kultúrne osobnosti. Otvorenú výzvu primátorovi, aby uznesenie o zrušení PKO nepodpísal, organizovala speváčka Jana Orlická a podpísali ju aj riaditeľ Stredoslovenského múzea Roman Hradecký, pedagógovia Konzervatória J. L. Bellu Mariana Bárdiová a Róbert Ragan, riaditeľka Stredoslovenského osvetového strediska Mária Palúchová či riaditeľka PKO Jana Suraová. Mestské zastupiteľstvo môže primátorovo veto prehlasať. Poslanci sa rozhodli zrušiť PKO, ktorý v Banskej Bystrici vyše 50 rokov organizuje mestské kultúrne podujatia, po prerokovaní analýzy činnosti tejto organizácie. Podľa ich uznesenia má PKO zaniknúť k 31. decembru tohto roka, primátorovi zároveň odporučili, aby dovtedy na mestskom úrade vytvoril útvar, ktorý po zaniknutej organizácii prevezme úlohy. Podľa analýzy, ktorej vypracovanie si zastupiteľstvo vyžiadalo ešte v decembri, môže mesto začlenením úloh a časti zamestnancov PKO do organizačnej štruktúry mestského úradu ročne ušetriť 64 až 89 tisíc eur.

Výzvu zdôvodňujú tým, že proces zrušenia PKO prebehol bez diskusie s kultúrnou obcou mesta, bez analýzy situácie kultúry v meste a vypracovania stratégie jej ďalšieho rozvoja. zdroj: SITA

K zrušeniu PKO sa v blogu vyjadrila aj Jana Orlická, interpretka džezovej hudby

"Ako členovia nezávislého združenia umelcov, vedcov, pracovníkov v kultúre, ktorí 18.6.2013 zaregistrovali oficiálnu Výzvu primátorovi mesta BB k nepodpísaniu uznesenia o zrušení PKO k 31.12.2013, sme dnes zoči-voči stáli tým, ktorí po zvláštnych príspevkoch a reakciách, plných kultúrne zrelej, "overených" a duchovne bohatých animozitách, namierených priamo voči nám, ľuďom "zvonku", ktorí nečakajú na ich rozhodnutia, ale roky pracujú v oblasti kultúry a umenia, majú za sebou medzinárodné umelecké úspechy, organizačne úspešné podujatia atď., ocenenia, odhlasovali opäť, bez akéhokoľvek logického rozmýšľania, zrušenie tejto príspevkovej organizácie mesta. Jedinej koordináčne stabilnej organizácie, podotýkam s 52. ročnou tradíciou. Košice 2013 n.o. buduje svoju kariéru od roku 2007. My máme silnú, odborne zdatnú inštitúciu 52 rokov.

A všetky trendy smerujú k jej nahradeniu súkromnou agentúrou, ktorá za dva a pol roka svojho účinkovania na území mesta BB nevytvorila žiadnu kultúrnu a duchovnú hodnotu pre mesto. Dokonca nedokázala ani presvedčiť inštitúcie na území mesta v zriaďovaní VUCBB, či MK SR, aby spolupracovali. Všetky nemajú dôvod. Grilliada totiž tvorí hodnotu v hrubom čreve človeka a nereprezentuje gastrokultúru tohto regiónu a Maratón v BB neobohatí ducha človeka, ale zabaví a poteší telo. A ani snaha o jednotný vizuál a prezentáciu mesta, ktorý neprerazil na Slovensku, ešte nie je supervízia ponuky v rámci cestovného ruchu, ktorá obsahuje ponuku v rámci histórie mesta ako kultúrneho dedičstva, kultúrne podujatia ako zaujímavý predajný a originálny balík s dobre postaveným systémom infraštruktúry a zázemia pre rozvoj kultúry, výkladnú skriňu kultúry mesta a tým je umenie vo všetkých podobách, následne ponuka doplnkového servisu kultúry a to je originálna gastrokultúra, kultúra environmentálna, kultúra cestovného ruchu-možnosti transportu, originálne riešenia pre dopravu v rámci kultúrnych balíkov

etc. K tomu systém financovania počnúc generálnymi mecenášmi až po časť rozpočtu mesta, vyčlenený na základné fungovanie a rozvoj kultúry v meste. To je však tak komplikovaná téma, ktorej málokto poslanec z radov, ktoré som mala možnosť dnes na vlastné oči vidieť a počuť, rozumie. S úctou k výnimkám. A „Stratégia rozvoja kultúry v meste Banská Bystrica“ je veľkou neznámou a doteraz neexistujúcim dokumentom. Transformuje sa kultúra bez návodu na transformáciu. Horehronská logika."

Vernisáž výstavy k 25. výročiu udeľovania Ceny A. Sacharova

V pondelok 2. decembra 2013 sa na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici uskutočnila slávnostná vernisáž výstavy k 25. výročiu udeľovania Ceny A. Sacharova spojená s diskusiou s poslancami Európskeho parlamentu. Organizátorom podujatia bola Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku (IKEP), na pozvanie ktorej prišli poslankyne EP Anna Záborská (EPP) a Katarína Neveďalová (S&D). Vernisáž navštívil a do diskusie sa zapojil aj primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola.

Podujatie zahájil Prof. PhDr. Ján Koper, PhD., dekan fakulty, ktorý poukázal na spoločenskú dôležitosť ocenenia ako takého a v spojitosti s tým nezabudol spomenúť aj Alexandra Dubčeka, laureáta Sacharovovej ceny z roku 1989.

Filmom k Cene A. Sacharova za slobodu myslenia a následným diskusným príspevkom, predstavil Robert Hajšel, riaditeľ IKEPu, osobu Andreja Sacharova. Poznamenal: "Sacharov bol síce vynálezcom vodíkovej bomby, ale vedel, že demokracia a sloboda sú nadovšetko."

Sacharovova cena sa udeľuje výnimočným osobnostiam bojujúcim v mene ochrany ľudských práv a slobody prejavu proti rôznorodému útlaku vo vlastnej krajine. "Nie je náhodou, že laureáti Sacharovovej ceny sú často z krajín ako je Kuba, Rusko či Čína", povedala Anna Záborská. "To, že Sacharovovu cenu získal Dubček, znamená aj čierny bod pre vtedajšie nedemokratické Slovensko", dodala. Kriticky sa vyjadrila smerom k EÚ, ktorá by podľa nej nikdy nemala uprednostňovať ekonomickú prosperitu pred dodržiavaním ľudských práv. Peter Gogola vidí v seba obetujúcej činnosti jednotlivých laureátov nasledovania hodný príklad. "Sacharovova cena je inšpiráciou pre nás všetkých. Hľadajme u laureátov inšpiráciu pre svoj život!", vyzýval účastníkov podujatia.

V závere dala Katarína Neveďalová svojim rozprávaním o Malale podnet minimálne k zamysleniu sa nad apatiou. O veľkosti človeka vypovedajú predovšetkým jeho nesebecké skutky. Pre dobro druhých, nehľadiac na seba, riskuje často aj to najcennejšie, vlastný život. Malala Júsfajová, 16-pakistanská bojovníčka za právo dievčat na vzdelanie a laureátka Sacharovovej ceny za rok 2013, by nám všetkým mala poslúžiť ako príklad odhodlania a veľkej osobnej statočnosti. Výstava k 25. výročiu udeľovania Ceny A. Sacharova bola v priestoroch Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici do 20. decembra 2013.

Rekordný živý vianočný strom z ľudí

Dňa 18. decembra 2013 Banskobystričania získali vzácne prvenstvo. Podarilo sa im vytvoriť najväčší živý vianočný stromček z ľudí. Do pripraveného obrazca sa zmestilo 425 ľudí. _Taký strom nevidíte každý deň !

Banskobystričania sú prví, ktorým sa podarilo vytvoriť najväčší živý vianočný stromček z ľudí. Na Námestí SNP sa v pondelok podvečer do pripraveného obrazca zmestilo 425 ľudí a spoločne sa postarali o nový slovenský rekord. Za právoplatný ho vyhlásil komisár Slovenských rekordov. „V doterajšej histórii nemáme podobný záznam. S radosťou preto môžem tento pokus vyhlásiť za slovenský rekord, ktorým je vytvorenie najväčšieho vianočného stromu zloženého z ľudí. Živý obrazec je dlhý 23,4 metrov a široký 11 metrov,“ povedal Igor Svítok. Táto udalosť sa uskutočnila prvýkrát a zorganizovali ju slovenský mobilný operátor Orange, Slovenské rekordy a Mesto Banská Bystrica. Veselú akciu moderovali herci Zuzana Porubjaková a Michal Kubovčík, známi z televíznej reklamy. Obrazec symbolu Vianoc bol zaplnený za asi tridsať minút. Zúčastnení ľudia boli okoloidúci, náhodní návštevníci mesta alebo tí, ktorí za týmto podujatím prišli cielene. Obrí útvar napokon rozžiarili svojimi mobilnými telefónmi, čo ešte väčšmi podporilo jedinečný zážitok z udalosti. Je v knihe rekordov! A prečo sa toto všetko dialo práve v Banskej Bystrici? Pretože leží v srdci Slovenska a svetlo má šíriť do všetkých svojich kútov. Autor: Plus JEDEN DEŇ/st

SZPB

Spomienka na povstalecké Vianoce v Banskej Bystrici

Vyvrcholením celoročnej práce Oblastnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Banskej Bystrici je už tradične spomienka na povstalecké vianoce 1944. Bolo tomu tak aj 13. decembra 2013 v priestoroch Okresného úradu v Banskej Bystrici. Zišlo sa tu 150 zástupcov všetkých základných organizácií, aby si pripomenuli ťažké chvíle vojakov, partizánov, ale aj civilného obyvateľstva pred 69 rokmi a zároveň oslávili mierové roky, ktoré uplynuli od tej doby. Predseda oblastnej organizácie SZPB Ján Pacek v slávnostnom príhovore pripomenul hrdinské dni SNP, náročnosť vtedajších podmienok a skromnosť povstaleckých vianoc. Poďakoval priamym účastníkom národnooslobodzovacieho boja a členom SZPB a sympatizantom za zachovávanie a šírenie odkazu SNP. V tejto súvislosti pripomenul sedemdesiate výročie Vianočnej dohody, jej význam a odkaz pre dnešok. Zároveň pozval na konferenciu, ktorá sa bude k tejto téme konať v priestoroch Múzea SNP. Ocenil, že sa podujatia zúčastnil predseda SZPB Pavol Sečkář, tajomník SZPB Viliam Longauer a predseda Revíznej komisie SZPB Juraj Odor. Poďakoval prítomným za prácu v tomto roku a zaželal veľa zdravia, tvorivých síl a úspechov v roku 2014. Nádherný kultúrny program pre účastníkov pripravilo Združenie autentického folklóru – Pohronci. Zdroj Anton Hoffmann

Banskobystrická plavecká 24 hodinovka

Sto metrov pre zdravie prišlo zaplávať 1402 účastníkov

Mesto Banská Bystrica v spolupráci s Centrom voľného času (Havranské 9) si pre malých i veľkých aj v tomto roku pripravili tradičné športové podujatie, ktoré sa každoročne teší záujmu a hojnej účasti. Banskobystrická plavecká 24 hodinovka opäť ponúkla možnosť zaplávať si sto metrov pre zdravie a aj tento rok ju využilo početné množstvo návštevníkov. Sedemnásteho ročníka Banskobystrickej plaveckej 24 hodinovky sa zúčastnilo 1402 účastníkov, ktorí zaplávali 100 m pre zdravie. Služby krytej plavárne počas športového podujatia navštívilo 2502 návštevníkov z mesta Banská Bystrica, ako aj z Bratislavy, Prešova, Nitry, Veľkého Krtíša, Kežmarku, Rimavskej Soboty, Žiaru nad Hronom a iných miest. Podujatie otvoril primátor mesta Peter Gogola a úvodných sto metrov pre zdravie zaplávala vedúca Odboru propagácie mesta Karin Graciasová Šikulová. „Tohtoročná účasť na plaveckej 24-hodinovke opäť potvrdila, že v našom

meste sa môžeme pýšiť množstvom kvalitných podujatí s puncom tradície. Teší ma, že Banskobystričania, ako aj návštevníci mesta si opäť medzi sviatkami nenechali ujsť toto vynikajúce podujatie. Som hrdý, že aj tento rok som mohol byť jeho súčasťou," skonštatoval primátor mesta Peter Gogola. Najrýchlejším účastníkom podujatia bol Dušan Argaláš (37 rokov) s nameraným časom 1:03,10 s., najstarším účastníkom Jozef Pántlik (87 ročný) s časom 4:51,00 a najmladším účastníkom, ktorý zaplával 100 m, bol iba štvorročný Lukáš Janek s časom 6:41,00 s.

Zomrel herec Jozef Adamovič (+74), spoluzakladateľ našej Akadémie umení

V piatok 2. augusta 2013 zomrel známy slovenský herec Jozef Adamovič vo veku 74 rokov. Bol spoluzakladateľom banskobystrickej Akadémie umení, kde pôsobila aj jeho manželka - herečka Božidara Turzonovová.

Jozef Adamovič (* 23. apríla 1939, Trnava – † 2. augusta 2013, Bratislava) bol slovenský divadelný i filmový herec, pedagóg a režisér. Na svojom konte má viac ako 120 televíznych inscenácií, seriálov a filmových projektov, je držiteľom ceny Slovenského literárneho fondu.

Jozef Adamovič stvárnil filmové úlohy už počas štúdia. Zmaturoval v roku 1956 a následne odišiel do Bratislavy, kde v roku 1960 absolvoval herectvo na Vysokej škole múzických umení. V tom istom roku sa stal členom činohry Slovenského národného divadla, v ktorom pôsobil až do roku 1991. Vytvoril 60 divadelných postáv (Cornelle: Cid, Gozzi: Kráľ Jeleň, Goldoni: Učiteľ tanca, Shakespeare: Sen noci svätajánskej, Richard II., Kráľ Lear, Edgar, Rostand: Cyrano z Bergeracu). Spočiatku stvárňoval romantické postavy, neskôr mali jeho filmové úlohy skôr realistický až tragický charakter.

Jeho manželkou je herečka Božidara Turzonovová. Obaja pôsobili v Banskej Bystrici na Akadémii umení, pričom Jozef Adamovič bol spoluzakladateľom tejto vysokej školy a pedagógom na fakulte Dramatických umení. Zdroj: Bystricoviny

22.12.2013 – zomrel Jaroslav Smitka, dlhoročný pracovník PKO. Banskobystričania ho poznali ako ekonomického námestníka PKO a neskôr aj riaditeľa Štátnej opery v Banskej Bystrici.

ÚRADY V MESTE

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja

Námestie SNP č. 23

974 01 Banská Bystrica

tel.: 048/4325111 web: www.vucbb.sk e-mail: podatelna@vucbb.sk

Mestský úrad Banská Bystrica

Československej armády 26

974 01 Banská Bystrica

tel.: 048/4330 321, 322, 323 web: www.banskabystrica.sk

e-mail: podatelna@banskabystrica.sk , info@banskabystrica.sk

Okresný úrad Banská Bystrica

Námestie Ľ. Štúra 1

974 05 Banská Bystrica

tel.: 048 /4306 111, fax.: 048/4 113 632 web: www.minv.sk

e-mail: prednosta@bb.vs.sk

Kancelária prezidenta Slovenskej republiky - pracovisko Banská Bystrica Lazovná 9

974 01 Banská Bystrica

tel.: 048/4156157, fax: 048/4156156 web: www.prezident.sk

e-mail: stanislav.liska@prezident.gov.sk

Rok 2013 v skratke:

Nečakaný výsledok župných volieb, zasnežená Bystrica na Discovery News, či kuriózna bitka o máje. Aj tieto udalosti priniesol uplynulý rok.

JANUÁR

1.1. - Mesto zorganizovalo ohňostroj v neobvyklom termíne - namiesto Silvestra si ho obyvatelia užili počas prvého januárového popoludnia. Mohli si ho tak vychutnať aj rodiny v deťmi, bol to súčasne príspevok mesta k 20. výročiu založenia SR.

4.1. - Banskobystričanom sa na svet príliš nechcelo. Prvým novorodencom roku 2013 sa stal Filipko až na štvrtý deň Nového roka.

8.1. - Prišlo ku kuriózne dopravnej nehode. V ranných hodinách na Striebornom námestí vyšiel vodič MHD na novom ekologickom kĺbovom autobuse mimo vozovku a skončil s ním v potoku. V čase nehody našťastie neboli v autobuse cestujúci, vodič sa zranil ľahko.

11.1. - Mesto otvorilo prvý verejný psí výbeh s cvičiskom na sídlisku Sásová. Jeho vybudovanie stálo mesto vyše 15 tisíc eur.

FEBRUÁR

11.2. - Na Banskú Bystricu a okolie sa valí sneh. Zasnežené fotografie nášho regiónu sa ocitli aj na Discovery News.

11.2. - Ochorení na chrípku pribudlo, v Rooseveltovej nemocnici zakázali návštevy.

12.2. - Banská Bystrica zostáva v rozpočtovom provizóriu. Primátor Peter Gogola už po druhýkrát stiahol návrh rozpočtu z rokovania zastupiteľstva. Sporným bodom sa stalo napríklad plánovaných 30 tisíc eur na projekt Bystrického "mora".

12.2. - Poslanci rozhodli, že kaštieľ Radvanských získa do dlhodobého prenájmu Akadémie umení.

17.2. - Vykradli dom banskobystriického župana Vladimíra Maňku vo Zvolene, ukradli mu šperky za 1800 €

MAREC

5.3. - Banská Bystrica ukončila rozpočtové provizórium. Prostriedky na štúdiu Bystrického "mora" však poslanci napokon nepodporili a plánovaných 30 tisíc eur navrhli presunúť na opravu výtlkov.

29. 3. - V Banskej Bystrici a okolí napadlo takmer pol metra snehu. Mnohí ľudia sa presúvali po uliciach aj na bežkách.

APRÍL

10.4. - Členovia Divadla z Pasáže zorganizovali verejnú zbierku na pomoc najmladšej členky divadla, Veroniky Lačnej, ktorá trpí závažným onkologickým ochorením.

10.4. - Zranenia siedmich ľudí si vyžiadala dopravná nehoda v Čiernom Balogu. Zrazila sa pri nej sanitka, ktorá prevážala pacientov na vyšetrenia, s osobným autom.

26. 4. - V unikátnom vodnom žľabe Rakytovo spustili plavebnú sezónu.

30.4. - Chránený areál Malachovské skalky sa zmenší z 11,6 hektára na 4,5. Zainteresované strany to označili za kompromisné riešenie, keďže kvôli výstavbe na Pršianskej terase mal chránený areál zaniknúť úplne.

MÁJ

1.5. - Na sídlisku Fončorda sa stretli bývalí príslušníci pomocných technických práporov (PTP), ktorí si zaspomínali, ako stavali toto sídlisko.

1.5. - Celé Slovensko sa pobavilo na bystrickej "bitke o máje". Stavať ich chcel nielen premiér Fico, ale aj kandidát na župana Ľudovít Kaník.

10. 5. - V prípade chátrajúceho amfiteátra, ktorý zaradili medzi prebytočný majetok, nastal obrat. Primátor Peter Gogola a Juraj Havlík z neformálnej skupiny Ľudí spája(ť_je) umenie podpísali memorandum o spolupráci. Mesto sa zaviazalo, že do septembra nepodnikne kroky, vedúce k odpredaju amfiteátra.

14.5. - Dlhoročná drevárska fabrika Smrečina Hofatex krachuje. 170 zamestnancov sa ocitne na Úrade práce.

JÚN

3. - 7. 6. - Ulice mesta patria sympóziu sochárov, maliarov a rezbárov Banskobystrický Montmartre.

6. 6. - Krátko pred návštevou holandskej veľvyslankyne ohlásí muž bombu v budove mestského úradu. Podozrivého zadržá priamo na mieste.

11. 6. - Krajské KDH prekvapí oznámením, že do novembrových župných volieb pôjde so Smerom.

20.6. - Neformálne zoskupenie umelcov žiada zachovanie PKO, ktorému hrozí, že ho ako príspevkovú organizáciu mesta zrušia.

29. 6. - Po rozsiahlych záplavách dokončujú čistenie Čiernohronskej železnice.

JÚL

1.7. - Začala sa prvá etapa revitalizácie lesoparku na Urpíne.

4.7. - Po rekonštrukcii zeleného asfaltu na Námestí SNP a Dolnej ulici sprístupnili Banskobystrické korzo.

8.7. - Svetlo sveta uzrela prvá reprezentatívna publikácia o architektovi svetového mena L.E. Hudecovi, rodákovi z Banskej Bystrice. S kolektívom autorov ju zostavila historička architektúry Klára Kubičková.

19. 7. - V centre mesta dočasne uzatvorili obľúbenú "šikmú" vežu. Mesto ako jej nový prevádzkovateľ tu musí urobiť previerky.

28. 7. - V archeologickej lokalite Hrádok pokračuje počas letných mesiacov archeologický výskum pod vedením archeológa M.Kvietka zo Stredoslovenského múzea.

AUGUST

29. 8. - Oslavy SNP pritiahli do Banskej Bystrice nielen veteránov a politikov, no zaujímavé sprievodné programy pripravilo múzeum aj pre bežných návštevníkov podujatia.

SEPTEMBER

9.9. - Pri príležitosti Dňa obetí holokaustu položili pri Múzeu SNP základný kameň Záhrady Chavivy Reikovej, vojnovej hrdinky židovského pôvodu. Jej život je neodmysliteľne spojený aj s banskobystrickou Radvaňou.

12.9. - Trinásť cyklotrás v okolí Banskej Bystrice v celkovej dĺžke 300 kilometrov sprístupnili na webe.

13.9. - V meste sa začína obľúbený Radvanský jarmok. Počasie mu však počas prvých dvoch dní príliš nepraje. 26. 9. V Banskej Bystrici sa koná duel dvoch najsilnejších kandidátov na župana - Vladimíra Maňku a Ľudovíta Kaníka. V tom čase ešte ani jeden z nich netuší, ako sa naplní známe príslovie. Kde sa dvaja bijú, tretí vyhráva.

OKTÓBER

7.10. - Po rekonštrukcii predstavili moderné operačné sály a urgentný príjem vo Fakultnej nemocnici F. D. Roosevelta.

9.10. - Po dvoch týždňoch boja o život zomrel v nemocnici hubár, ktorý si zrejme zamenil chutnú bedľu jedlú s jedovatou bedličkou ostrošupinatou.

15. 10. - Petíciu za zachovanie pripojení na R1 smerom od Radvane a Zvolenskej cesty podpísali stovky obyvateľov.

26.10. - Na Pietnom mieste v masíve Krížnej si pripomenuli obeť hôr.

NOVEMBER

9.11. - Prvé kolo župných volieb prináša prekvapujúci výsledok. Spoločne s Vladimírom Maňkom nepostúpi do druhého kola podľa očakávaní Ľudovít Kaník, ale Marian Kotleba.

23.11. - Druhé kolo župných volieb vyráža dych celému Slovensku. Marian Kotleba poráža Vladimíra Maňku a stáva sa županom v Banskobystrickom kraji. Príčiny volebného výsledku budú ešte dlho predmetom diskusií. Po zvolení Mariana Kotlebu zorganizujú aktivisti niekoľko tichých sviečkových protestov, ktorými chcú upozorniť na Kotlebovu extrémistickú minulosť. Ako symbol osvetlia aj schody k Pamätníku SNP.

DECEMBER

2.12. - Nový župan podáva trestné oznámenie pre podozrenie zo skartácie dokumentov. Vedenie župy to odmieta.

6.12. - V meste sa začínajú Banskobystrické Vianoce, potrvajú až do Nového roka.

20.12. - V dusnej atmosfére sa koná ustanovujúce zasadnutie župného zastupiteľstva. Mariana Kotlebu stráži jeho ochranka v zelených mikinách s označením ĽS Naše Slovensko. Selektujú, koho vpustiť dnu a koho nie. Neprejde cez nich ani Mikuláš, ktorý nesie Kotlebovi "desatoro."

II. HOSPODÁRSKY ŽIVOT

ORGANIZÁCIE ZRIADENÉ MESTOM ALEBO S ÚČASŤOU MESTA

1. Príspevkové a rozpočtové organizácie zriadené Mestom Banská Bystrica

Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES)

Správa športových a telovýchovných zariadení

Útvar hlavného architekta mesta

2. Obchodné spoločnosti zriadené Mestom Banská Bystrica

BPM s.r.o.

Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.

MBB a.s.

3. Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica

Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s.

STEFE Banská Bystrica, a.s.

Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s

VISIT BB, s.r.o.

BIC Banská Bystrica, s.r.o.

Dom kultúry SKC s.r.o. „v konkurze“

4. Iné právnické osoby zriadené Mestom Banská Bystrica alebo s účasťou Mesta

Mestské divadlo – Divadlo z Pasáže, n.o.

Podnik medzitru práce – Šanca pre všetkých, n.o.

STADETORE, n.o.

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Stredné Slovensko

Krajská rozvojová agentúra

Združenie DTM mesta Banská Bystrica

Banskobystrický geomontánný park

Združenie obcí MIKROREGIÓŇ KREMŇICKÉ VRCHY

5. Členstvo Mesta Banská Bystrica v občianskych a záujmových združeniach

Združenie miest a obcí Slovenska

Združenie miest a obcí banskobystrického regiónu

Združenie K8

Združenie zborov pre občianske záležitosti

Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy v SR

Združenie eSlovensko

Asociácia komunálnych ekonómov SR

Združenie hlavných kontrolórov miest a obcí SR

Združenie matrikárov a matrikárok SR

Združenie náčelníkov obecných a mestských polícii Slovenska

Asociácia informačných centier Slovenska

Asociácia stavebných cenárov

Oddelenie obchodu a služieb podnikateľom v roku 2013

- vydalo v zmysle VZN Mesta č. 16/2011 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb 154 povolení na osobitnú prevádzkovú dobu (t.j. po 22:00 hod),
- vyriešilo 6 podnetov na šíriaci sa hluk z prevádzok, ktoré mali schválenú osobitnú prevádzkovú dobu,
- vydalo 6 záväzných stanovísk v zmysle zák. č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle zák.č.139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch
- vydalo 40 povolení na ambulantný predaj v meste,
- vydalo 30 povolení na predaj na trhovách miestach,
- uzavrelo 14 zmlúv na prenájom pozemku pod podnikateľskými zariadeniami na území mesta
- vydalo 40 platobných výmerov na umiestnenie exteriérového sedenia (letné terasy),

Okrem uvedených činností oddelenie zabezpečuje príležitostné trhy v zmysle VZN Mesta č. 2/2012 a VZN Mesta č. 5/2012.

1) V období od 19. marca 2013 do 28. marca 2013 sa uskutočnili na Námestí Š. Moyses a "Veľkonočné trhy". Príležitostné trhy boli zamerané na prezentáciu ľudových remesiel a predaj sortimentu spojeného s tradíciou Veľkej noci.

Predajcovia ponúkali sortiment: ručne vyrobené kraslice, kraslice zdobené dekupážou, veľkonočné korbáče, kvetinové ikebany, živé a umelé kvety, výrobky z dreva, kože a keramiky, zo šúpolia a mnoho ďalších drobností.

Doplňkovým sortimentom boli rôzne druhy medovníkov a perníkov, skalický trdelník, plnené langoše a podpecníky.

Súčasťou bol aj predaj ručne vyrobených produktov od mladých slovenských dizajnérov, remeselníkov, umelcov a návrhárov, ktoré spoluorganizuje iniciatíva domavyrobene.sk a Záhrada – Centrum nezávislej kultúry v Banskej Bystrici.

Počas trhov bolo rozmiestnených 21 ks predajných stánkov vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica, 10 stánkov vo vlastníctve predajcov.

Súčasťou Veľkonočných trhov bol aj kultúrny program, ktorý zabezpečovala príspevková organizácia PKO, B. Bystrica.

2) 356. Radvanský jarmok sa uskutočnil v termíne od 13. - 15. septembra 2013 v centre Banskej Bystrice. Súčasťou RJ bol aj 16. Trh ľudových remesiel, ktorý sa uskutočnil od 14. - 15. septembra 2013 na Námestí SNP, Námestí Š. Moyses a pri Barbakane a v Dolnej ulici.

V areáli Múzea SNP v Banskej Bystrici bola umiestená zábavná technika.

V tomto roku sa predstavilo 250 remeselníkov zo Slovenska, Čiech, Maďarska, Poľska. Trh remesiel zabezpečovala organizácia PKO Banská Bystrica.

Najchýrejší remeselníci sa predstavili v priestore hradného areálu, na Námestí SNP a na Dolnej ulici. Dramaturgia podujatia sa neodkláňala od tradičného základu, v ponuke boli aj prvky world music, tanečné kreácie.

Pozvanie na účinkovanie prijali aj hostia zo Španielska, Ruska, Poľska, Česka. Nechýbal ani obľúbený sprievod, ktorý sa ukončil Cechovou slávnosťou.

Ponuka tovarov a služieb	Lokalita
Stánky s ľudovo-umeleckými výrobkami zabezpečovalo (PKO BB)	Námestie Štefana Moyses a, Námestie SNP, Dolná ulica
Pohostinské a reštauračné služby, občerstvenie, stravovanie	rýchle Vajanského námestie, Štefánikovo nábrežie a Hronské predmestie

Zábavné zariadenia, atrakcie a lunaparky

Štefánikovo nábrežie, Hronské predmestie, areál
Múzea SNP

356. RJ sa zúčastnilo:

31 poskytovateľov občerstvovacích služieb

18 predajcov burčiaku

16 predajcov cukroví, medu, medoviny, perníkov, medovníkov, nakladaných syrov a pod.

14 predajcov doplnkového sortimentu

6 kolektívov prevádzkujúcich zábavnú techniku (kolotoče, strelnica, nafukovací hrad a pod.).

Súčasťou 356. RJ a Trhu remesiel bol bohatý kultúrny program na Námestí SNP.

3) Príležitostný trh "Pamiatka zosnulých "

Termín konania: od 25.10. - 3.11. 2013. Príležitostný trh sa uskutočnil na Námestí Š. Moyses. Tradične bol zameraný na predaj živých a umelých kvetov, črepníkových chryzantém, kytíc, ikebán, kahancov, sviečok a rôznych dekorácií súvisiacich so sviatkom Všetkých svätých.

Bolo rozmiestnených 20 predajných stánkov.

Zaznamenali sme pozitívne ohlasy od predajcov aj návštevníkov.

4) Príležitostný trh "Vianočné trhy"

- občerstvovacie služby a vianočný punč od 02. decembra 2013 do 02. januára 2014.

- predajné stánky s remeselným a doplnkovým tovarom od 02. decembra do 22. decembra 2013.

V spolupráci s Útvárom hlavného architekta bolo vyhotovenie situačných nákresov rozmiestnenia predajných stánkov a „vianočnej brány“.

Trhy sa uskutočnili na Námestí SNP.

Vianočné trhy v Banskej Bystrici boli prezentáciou ľudovej tvorivosti. Návštevníci mali možnosť zakúpiť si ručne vyrobené výrobky z dreva, keramiky, kože, betlehemy zo šúpolia, vianočné ozdoby zo skla a zo slamy, handrové bábiky, strieborné šperky, bižutériu a mnoho ďalších vianočných drobností pre radosť.

Ďalší sortiment predaja na Námestí SNP: imelo a čečina, rôzne vianočné dekorácie, ikebany, ručne vyrobené plstené čiapky a klobúky, výrobky z kože, medovníky, vianočné pečivo.

Zóna občerstvovacích stánkov bola doplnená o podpecníky pečenými na dreve.

Súčasťou trhov bol aj primátorsky vianočný punč, ktorý sa konal 19. decembra 2013 na Námestí SNP o 16.00 h. Výťažok z predaja bol určený na charitatívne účely.

V roku 2013 uzavrelo Mesto Banská Bystrica v rámci oddelenia obchodu a služieb podnikateľom (PS-OB) 17 nájomných zmlúv na reklamné zariadenia umiestnené na pozemkoch vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica na obdobie 3 až 4 rokov v celkovom objeme 62 637,- € za rok. Ďalšie nájomné zmluvy boli uzatvorené organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica.

Od polovice roka 2013 oddelenie PS-OB realizuje aj passport a evidenciu reklamných zariadení na území Mesta Banská Bystrica.

Z dôvodu nutnosti koordinácie umiestňovania sezónnych vonkajších obslužných zariadení, ktoré toho času nazývame terasy, ako aj z potreby nastavenia podmienok pre ich architektonické a materiálové riešenie boli v júni 2013 s účinnosťou od 1. januára 2014 schválené v MsZ Zásady zriaďovania a prevádzkovania sezónnych vonkajších obslužných zariadení v Pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica.

Materiál upravuje režim pre zriaďovanie a prevádzkovanie sezónnych vonkajších obslužných zariadení v Pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica. Vzťahujú sa na územie verejných priestranstiev v Pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica vymedzené ulicami: Námestie SNP, Námestie Š. Moyses, Dolná ulica, Národná ulica, Lazovná ulica, Kapitulská ulica, ulica Horná Strieborná, ul. J. Cikker, časť Hornej ulice.

Spracovaniu Zásad predchádzali početné stretnutia na úrovni prednostu, vedúcich pracovníkov odborných útvarov MsÚ a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta s Krajským pamiatkovým úradom Banská Bystrica, podnikateľmi a prevádzkovateľmi reštauračných zariadení v dotknutej zóne, ako aj majiteľmi nehnuteľností. Podkladom pri príprave a spracovaní Zásad boli aj požiadavky zástupcov Cechu hostinských a závery Memoranda o spolupráci Mesta Banská Bystrica a majiteľov domov, ktoré sa nachádzajú na Námestí SNP pri zlepšovaní podmienok bývania, podnikania a zvyšovania atraktívnosti Námestia SNP pre obyvateľov mesta a jeho návštevníkov z marca 2013.

Materiál svojim obsahom rieši nielen umiestnenie, technické podmienky, architektonické, materiálové riešenie a prevádzkovanie sezónnych vonkajších obslužných zariadení, ale aj postup pri ich umiestňovaní. Umiestňovanie ako aj samotné prevádzkovanie SVOZ je riešené formou nájomných zmlúv, predmetom ktorých budú hlavne technické parametre SVOZ, cena za nájom stavby – miestnej komunikácie a dojednania v prípade neplnení povinností stanovených v zmluve. Cena za nájom stavieb – miestnych komunikácií je riešená Dodatkom č. 2 k Zásadám hospodárenia a nakladania s majetkom mesta.

Oddelenie obchodu a služieb podnikateľom spolupracuje s ostatnými oddeleniami Mestského úradu pri organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí (napr. Grilliada, Deň detí, MDŽ, Deň matiek a pod.).

Bytový podnik mesta

Mestská spoločnosť BPM s.r.o. začala 29. októbra 2013 na Severnej ulici s rekonštrukciou bývalej budovy SAV na 30-32 nájomných bytov pre mladé rodiny aj s vybavenosťou. O tejto viac ako 1,5 miliónovej investícii informoval v utorok na brífingu pred samotným objektom konateľ spoločnosti Ing. Ján Šabo spolu s primátorom mesta Petrom Gogolom. Ide o 40-ročný objekt SAV, ktorý kedysi prešiel do majetku mesta. To však vo svojom rozpočte dlhodobu nevedelo nájsť finančné zdroje na jeho rekonštrukciu.

Koncom minulého roka prišiel za primátorom mesta konateľ BPM s.r.o. Ing. Ján Šabo s návrhom, že by vedel v tejto veci mestu pomôcť tak, ako pred časom s rekonštrukciou krytej plavárne Štiavničky. Keďže mestská spoločnosť je v dobrej finančnej kondícii, mohla by objekt zrekonštruovať na vlastné náklady a postaviť tu nájomné byty pre mladé rodiny aj s potrebnou občianskou vybavenosťou na prízemí. Mestská spoločnosť BPM s.r.o. chce pomôcť mladým začínajúcim rodinám získať bývanie.

Akciová spoločnosť bola založená zakladateľskou listinou zo dňa 23.11.1999 a rozhodnutím zakladateľov osvedčeným do notárskej zápisnice č. NZ 304/99 v zmysle § 154 a nasl. zák.č. 513/91 Zb. v znení neskorších predpisov.

Štatutárny orgán: predstavenstvo

Akcionári spoločnosti:

Mesto Banská Bystrica 99,53 %

BPM s.r.o. 0,47 %

Oblasť činnosti :

- stavitel'
- vykonávanie jednoduchých stavieb a poddodávok
- vykonávanie bytových a občianskych stavieb
- vykonávanie inžinierskych a priemyselných stavieb
- činnosť stavebného dozoru : pozemné stavby
- inžinierska činnosť v stavebníctve: obstarávanie prác a dodávok v stavebníctve, vykonávanie prác a výkonov pre investorov charakteru vypracovania koncepcií a štúdií, rozpočtovanie, fakturácia a kalkulácia stavieb
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi v rozsahu voľnej živnosti
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti v rozsahu voľnej živnosti
- sprostredkovanie obchodu, služieb a výroby
- poskytovanie leasingových služieb
- faktoring
- forfaiting
- správa nehnuteľností
- reklamná a propagačná činnosť
- marketingová činnosť

- obstarávanie služieb spojených so správou nehnuteľností

-povolenie na vykonávanie vnútroštátnej nákladnej cestnej dopravy v celkovom počte : 1 (jedno) nákladné motorové vozidlo na neobmedzený počet prepravných výkonov

Spoločnosť je majiteľom :

- pozemkov v lokalite Pršianskej terasy, Sásovej a Šalkovej

- 187 nájomných bytov v nájomných bytových domoch:

Nájomný bytový dom PT 301 na Medenej ulici - Pršianska terasa (93 bytov),

Nájomný bytový dom na Rudohorskej ulici - Sásová (64 bytov),

3 Nájomné bytové domy na Kráľ'ovohol'skej ulici - Sásová (30 bytov)

- 66 podzemných garážových miest v Nájomnom bytovom dome na Medenej ulici,

- nebytových priestorov na Medenej ul., Mestskom hrade – BARBAKAN

Mestské lesy, s.r.o.

Dňa 24.4.2013 dochádza k zmene adresy firmy z Československej armády 26, Banská Bystrica na Dolný Harmanec č. 51, bývalé polesie Dolný Harmanec (Menza) a od 1.5.2013 dochádza k zmene názvu firmy na Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o. Telefónne čísla na pevné linky 0484142448 a 0484142434 sú zrušené. Pevná linka na budovu je 0484198121 - Polesie Dolný Harmanec. Na vedenie firmy používajte mobilné telefónne čísla

Zastúpený: Ing. Blažej Možucha , konateľ s.r.o.

IČO: 31642365 I

Č DPH: SK 2020457142

Zapísaný v Obchodnom registri pod číslom Banská Bystrica, vložka č.3210/S

Mesto, ako vlastník nesmierne krásnych a zachovalých lesov nachádzajúcich sa vôkol neho, vytvárajúcich obraz, ktorý bol impulzom pre vznik historického hesla : „Za živa v Bystrici, po smrti v nebi“ si stanovilo cieľ vážiť si zeleň, prírodu okolo nás a hlavne naučiť občanov mesta, ako ju chrániť a spolupodieľať sa na jej vytváraní. Tento cieľ si mesto Banská Bystrica zadefinovalo vo vypracovaní Stratégie ekonomického rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2013 v realizačnom ciele 4.2: Zlepšovať starostlivosť o životné prostredie a racionálne využívanie prírodných zdrojov v opatrení 4.2.8.1: Koordinovaná environmentálna výchova .

Mestské lesy s.r.o. Banská Bystrica, ako správca zeleného bohatstva mesta Banská Bystrica uvedomujúc si svoju zodpovednosť voči občanom mesta, ako aj voči svojmu zakladateľovi rozhodli sa vstúpiť do procesu environmentálneho vzdelávania občanov so zameraním na lesníctvo a predkladajú túto „Konceptiu komunikácie, propagácie a environmentálnej výchovy Mestských lesov Banská Bystrica“

Prečo komunikovať:

Povedomie o poslaní a význame lesov a účele ich obhospodarovania je vo verejnosti povrchné. Lesníctvo a lesnícky stav sú v súčasnosti často spochybňované rôznymi záujmovými skupinami od „ochranárov“ až po niektorých politikov na komunálnej a národnej úrovni. Podobné konštatovanie platí aj pre oblasť poľovníctva. Vo všeobecnosti je dosť málo známe za akým účelom sa lesy a zver obhospodarujú, v čom spočíva ich hodnota. Absencia systematickej a odbornej komunikácie v sfére obhospodarovania lesov a poľovníctva má svoje negatívne dôsledky, ktoré sú navyše umocňované často kvalitnou prezentáciou rôznych záujmových skupín.

Aké by mali byť hlavné princípy komunikácie:

- byť adresná pre všetky najvýznamnejšie, najmä problémové cieľové skupiny
- poskytnúť verejnosti pozitívne posolstvo o lesníctve a poľovníctve (celý proces je o ľuďoch a trvalo udržateľnom rozvoji a nie proti nim)
- zdôrazniť potenciálny prínos lesníctva a poľovníctva na lokálnej úrovni
- dodržiavať hlavné princípy komunikácie

Hlavné princípy komunikácie sú:

- diferencovaný prístup podľa cieľovej skupiny, jej záujmu a vzťahu ku problému
- zrozumiteľné a pochopiteľné predstavenie cieľov lesníctva a poľovníctva
- využitie pozitívnych príkladov (vlastných alebo iných)

Prečo vychovávať:

Je mnoho spôsobov, ako chrániť prírodu, les, zver zabraňovať jej ďalšiemu poškodzovaniu a pričiniť sa o jej zveladenie. Každý z nich však vedie len k dočasným riešeniam, ak vo vzťahu k prírode nezmeníme svoj postoj. Ak sa podarí zmeniť myslenie ľudí a naučiť ich, ako pristupovať k prírode tak, aby sme ju nepoškodzovali, je veľká šanca, že zachováme alebo obnovíme hodnoty, ktoré sa nám tu doposiaľ zachovali. Výchova k ochrane lesa, ochrane fauny a ochrane prírody všeobecne je preto jednou z najdôležitejších činností tak ochrany prírody ako aj lesníctva a poľovníctva.

Cieľové skupiny:

Obce a mesto, obyvateľstvo (=verejnosť)

Návštevníci lesov

Turisti, lyžiari, skialpinisti, skalolezci, horolezci, paraglidisti, snowboardisti, cyklisti

Podnikatelia v cestovnom ruchu

Žiaci a študenti, pedagógovia, vedci

Predstavitelia a zástupcovia orgánov štátnej správy

Poľovníci a rybári

Mimovládne organizácie s environmentálnym zameraním

Politici

Subjekty zabezpečujúce záujmy štátu alebo regiónu (Lesné úrady, ŠOP SR, správcovia vodných zdrojov, správcovia sietí, správcovia komunikácií...)

Zástupcovia masovokomunikačných prostriedkov

Hlavná cena mestskej tomboly 2013

Primátor mesta Banská Bystrica udelil v stredu 11. novembra 2013 hlavnú cenu z mestskej tomboly. Šťastným majiteľom poukazu na víkendový pobyt na chate Mestských lesov Banská Bystrica Breziny je Mirko Bukvaj. Súčasťou motivovania obyvateľov Banskej Bystrice k zaregistrovaniu sa do systému iMesto bola aj Mikulášska tombola, ktorá mala byť vyžrebovaná priamo na Námestí SNP. Keďže sa však v stanovenej lehote nepodarilo získať písomný súhlas všetkých zúčastnených na spracovanie osobných údajov, výhercovia boli vyžrebovaní 6. decembra za prítomnosti komisie v priestoroch MsÚ. O výhre boli upovedomení prostredníctvom elektronickej pošty. Okrem hlavnej ceny si výhercovia odnesú, napríklad, celosezónnu permanentku na verejné korčuľovanie v sezóne 2013/2014, 12-vstupovú permanentku na plaváreň, kolekciu publikácií vydaných s finančnou podporou mesta či kolekciu darčkových predmetov mesta Banská Bystrica. „Srdečne gratulujem nielen výhercovi hlavnej ceny, ale všetkým dvanástim, ktorí boli v tombole vyžrebovaní. Verím, že budú pravidelne využívať elektronické služby mesta, a tým potvrdia, že snaha o väčšiu otvorenosť a prístupnosť mestského úradu ľuďom, má svoj zmysel," povedal primátor mesta Peter Gogola. Výherca prvej ceny sa zaregistroval do systému iMesto na Kyjevskom námestí. Bolo to jedno z miest, kam mohli v rámci kampane november - mesiac registrácie prísť obyvatelia Banskej Bystrice a registráciu vybaviť priamo na mieste, bez potreby navštíviť kvôli identifikácii žiadateľa mestský úrad. Podľa slov výhercu je toto jeho prvá veľká cena a je pridanou hodnotou k výhodám, ktoré registrácia do iMesto ponúka Martina Kanisová, hovorkyňa primátora

Banskobystrická iniciatíva „Občania mestu“

Základné ciele a poslanie

Občianska iniciatíva Občania mestu spája občanov mesta Banská Bystrica a všetkých, ktorým záleží na rozvoji a prosperite mesta Banská Bystrica, a ktorí sa usilujú o to, aby správa tohto mesta bola pod neustálym verejným dohľadom vykonávaná zodpovedným, odborným a transparentným spôsobom. Občania mestu majú výlučne spoločenský charakter, nezastupujú záujmy žiadnej finančnej ani politickej skupiny

Od decembra 2013 sa v spolupráci so zástupcami inštitúcií spracováva Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta na roky 2014-2023. Obsahuje ciele, priority a akčný plán pre rozvoj mesta Banská Bystrica. Akým spôsobom zabezpečíte jeho realizáciu? Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta je strategický dokument, ktorý hovorí o tom ako by sa malo mesto vyvíjať, ako by malo

vyzerať, čo by sa v ňom malo diať. To koľko sa z neho naplní však vždy záleží od množstva financií v mestskom rozpočte. Rozpočty miest sú na celoslovenskej úrovni poddimenzované a samosprávam sa dostáva len časť daní z príjmov ich obyvateľov (67%). Za túto decentralizáciu som sa zasadzoval celé štyri roky, aktívnou spoluprácou s viacerými primátormi so spoločným cieľom – dostať do miest viac financií, viac prostriedkov. Štát nám každoročne ukladá viac a viac zodpovedností, ale kompetencie a najmä zdroje na ich napĺňanie chýbajú. Tak sa mestá dostávajú do neľahkých finančných situácií, často na pokraj krachu. Som hrdý, že toto nie je prípad Banskej Bystrice, keďže sa mi za posledné štyri roky dokonca podarilo zadlženosť mesta znížiť.

Rozvojový program Mesta Banská Bystrica

Základnými dokumentmi strategického plánovania Mesta Banská Bystrica, v ktorých je zakomponovaná vízia a poslanie, sú Rozvojový program Mesta Banská Bystrica na roky 2008-2010-2014, ktorý definuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja mesta v ekonomickej a sociálnej oblasti vrátane kultúrnych aktivít a využitia kultúrno-historického potenciálu a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2014 ako strednodobý strategický dokument, ktorý určuje smerovanie samosprávy definovaním konkrétnych aktivít a vízií a ich rozpísaním do realizačných a horizontálnych cieľov.

Politika kvality Mesta Banská Bystrica definuje víziu a poslanie mesta.

Víziou mesta je budovať infraštruktúru v Banskej Bystrici tak, aby plnila v stredoslovenskom regióne úlohu nástupného centra cestovného ruchu, centra školstva, kultúry, administratívy a podnikania. Poslaním mesta je formovať Banskú Bystricu ako stredoslovenské metropolitné centrum, ktoré využíva svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na zvýšenie kvality života svojich občanov.

Pre dosiahnutie vízie a plnenie poslania uplatňuje Mesto Banská Bystrica v súlade s Politikou kvality nasledovné zásady:

- otvorenosť, individuálny a profesionálny prístup voči občanom/klientom, dodávateľom a ostatným zainteresovaným stranám,
- plnenie právnych a ostatných požiadaviek,
- neustále zvyšovanie kvality služieb poskytovaných obyvateľom,
- dodržiavanie kvality služieb a produktov vyžaduje mesto aj od svojich partnerov,
- zvýšenie záujmu a zapojenie občanov do riešenia vecí verejných,
- zameranie sa na prevenciu ochrany životného prostredia a zvyšovanie environmentálneho povedomia a kvality života v meste,
- odborným vzdelávaním zamestnancov mesta sústavné zvyšovanie ich kvalifikácie.
- Napĺňanie vízie, poslania a politiky mesta sa zabezpečuje prostredníctvom stanovených cieľov, čím sa zabezpečuje sústavné zlepšovanie

kvality služieb mesta a života obyvateľov a návštevníkov mesta.

Vízia pre ekonomický rozvoj mesta Banská Bystrica

V Banskej Bystrici by mala byť o 30 rokov diverzifikovaná ekonomika, poskytujúca dostatok pracovných príležitostí pre všetky vrstvy obyvateľov. Banská Bystrica by mala byť administratívnym centrom, centrom služieb, cestovného ruchu a podnikania. Ekonomika mesta by sa mala opierať o tri piliere: trvalé a udržateľné využitie prírodného, historického a kultúrneho bohatstva, informačné technológie a znalostnú ekonomiku, vhodnú infraštruktúru, dostupnosť a podnikateľské prostredie.

Vízia mesta Banská Bystrica pre oblasť životného prostredia a technickej infraštruktúry

Predstavujeme si, že o 30 rokov bude Banská Bystrica významnou súčasťou jedného z metropolitných centier Slovenska, vytvoreného v priestore Zvolenskej kotliny, s ťažiskami v sídelných centrách Banská Bystrica a Zvolen. Banská Bystrica bude čisté, bezpečné, zelené, zdravé a štýlové mesto, v ktorom budú uplatňované princípy trvalo udržateľného rozvoja a využívané všetky možnosti, ktoré prináša moderná informačná spoločnosť. Bude v nej vytvorené prostredie podporujúce zdravie jej obyvateľov s neustále sa zvyšujúcou kvalitou ich života.

Chceme zachovať to, čo je v Banskej Bystrici dobré a vytvoriť podmienky pre to, aby sa tu žilo a pracovalo lepšie ako dnes. Preto si želáme toto:

Banská Bystrica bude čisté mesto. To znamená, že tu bude fungovať environmentálne priaznivá doprava, ulice budú čisté po celý rok, čistá bude voda, ktorú budeme piť, čisté budú vodné toky v meste i okolí, vzduch, ktorý budeme dýchať. Budeme podporovať mechanizmy na minimalizáciu vzniku odpadov, skvalitňovať systém oddeleného zberu zložiek komunálneho odpadu a hľadať možnosti pre ich využitie ako druhotných surovín. Budeme chrániť zdroje čistých energií. Odstránime existujúce staré environmentálne záťaž.

Banská Bystrica bude zelené mesto. Budeme sa starať o zeleň v meste, existujúce plochy verejnej a ochrannej zelene budú zachované a dostupné pre oddych, skvalitňovanie plôch verejnej zelene s príslušnou vybavenosťou bude naším cieľom. Budeme si vážiť zeleň, prírodu okolo nás a budeme vedieť, ako ju máme chrániť. Prírodný potenciál krajiny bude využitý pre rozvoj cestovného ruchu v súlade s podmienkami ochrany prírody a krajiny a jej ekologickej únosnosti. Banská Bystrica bude bezpečné mesto. Bude tu bezpečné prostredie, bezpečná doprava. Ľudia sa budú cítiť bezpečne, pretože bude fungovať systém ochrany, prevencie, aj výchovy k starostlivosti o prostredie. Slová vandalizmus a kriminalita budú temer neznáme. Bude zabezpečená maximálna ochrana mesta pred povodňami. Banská Bystrica bude zdravé mesto. Budú tu vytvorené lepšie podmienky na každodenný oddych občanov, zdravé pracovné prostredie, bývanie a športové aktivity. Budú obmedzené zdroje hlukového zaťaženia v meste a realizované opatrenia na ochranu obyvateľov proti hluku zo statických zdrojov aj automobilovej dopravy. Bude vyriešená statická a dynamická doprava mesta vrátane podpory rozvoja nemotorovej dopravy. Budú vytvorené oddychové zóny s dôrazom na funkčné zelené zóny i oddychové vodné plochy, ako aj podmienky pre vodnú turistiku a cykloturistiku. Banská Bystrica bude mať svoj štýl. To znamená, že ju budeme formovať tak, aby sa stala originálnym kultúrno-spoločenským a vzdelanostným centrom s charakteristickou atmosférou priaznivou pre rozvoj širokého spektra činností. Výstavba v meste bude racionálna, s úctou k histórii mesta. Historické centrum bude najvýznamnejšou historickou, estetickou a krajinnou hodnotou v prepojení na okolité urbanizované aj prírodné prostredie. Budú vytvorené podmienky na ochranu a zachovanie charakteristických črt krajiny a krajinný obraz mesta v súlade

s Európskym dohovorom o krajine. Pamiatky budú rekonštruované ochraňované. Mesto bude oživené drobnou architektúrou, so zachovaním a prezentovaním technických pamiatok. Hlavnou ambíciou vedenia mesta bude historické heslo: Za živa v Bystrici, po smrti v nebi.

Cestovný ruch

V rámci Mesta Banská Bystrica zastrešuje kvalitný a rýchly prísun informácií pre návštevníkov mesta Informačné centrum. Môže sa konštatovať, že v porovnaní s rokom 2012 bol zaznamenaný mierny nárast návštevnosti hlavne ruských turistov. Činnosť subjektov, ktoré participujú na rozvoji cestovného ruchu v Mesta Banská Bystrica, konkrétne Oblastná organizácia cestovného ruchu Stredné Slovensko a spoločnosť VISIT

Banská Bystrica, je predpokladom pozitívneho dopadu na počet návštevníkov v Meste Banská Bystrica. Počet klientov, ktorí využili sprievodcovské služby Informačného centra prevýšil plánovanú hodnotu. Je predpoklad, že tento nárast nastal v dôsledku rozšírenia ponuky sprievodcovských služieb Informačného centra, tiež aktívneho zapojenia Informačného centra v rámci celosvetových podujatí ako sú Svetový deň sprievodcov CR, Svetový deň CR, kde bola zaznamenaná vysoká návštevnosť klientov. Zároveň sa zvýšil počet klientov, ktorí využívajú pravidelný mesačný produkt IC – Potulky mestom. Okrem uvedeného sa už po desiatykrát sa Informačné centrum mesta Banská Bystrica pripojilo k oslavám Svetového dňa sprievodcov cestovného ruchu. Oproti minulému roku narástol záujem o podujatie až trojnásobne. Banská Bystrica je stále viac dostupná pre zahraničných hostí. Vedenie mesta vníma rozvoj cestovného ruchu ako prioritu a neustále sa snaží zlepšiť podmienky pre zahraničných turistov. Propagačné materiály Stopy v histórii, Leto v Banskej Bystrici a Zima v Banskej Bystrici sú k dispozícii zahraničným turistom už v štyroch ďalších jazykoch. Ruské, francúzske, maďarské a poľské mutácie propagačných materiálov sú popri slovenských, anglických a nemeckých dostupné vo všetkých atrakciách, kultúrnych a historických pamiatkach mesta Banská Bystrica, v informačnom centre, ako aj na internetovej stránke mesta Banská Bystrica a na stránke Visitu. V neposlednom rade bol skvelou reklamou pre naše mesto príchod Stanley Cupu na Námestie SNP. Najznámejšiu hokejovú trofej na svete s Michalom Handzušom privítalo na námestí približne osemtisíc ľudí. VÝROČNÁ SPRÁVA MESTA BANSKÁ BYSTRICA za rok 2013

Životné prostredie

Poriadku v mestskej časti Sásová prispelo otvorenie cvičiska pre psov. Majitelia psov môžu so svojimi domácimi miláčikmi využívať nový areál, ktorý pribudol na Tatranskej ulici v dostatočnej vzdialenosti od obytných domov. Pre mesto ide o pilotný prvý projekt takéhoto cvičiska a v prípade, že sa osvedčí, môžu podobné areály pribudnúť aj v ďalších častiach mesta. Banská Bystrica už pozná budúci vizuál prvého cyklostanovišťa, ktoré má vzniknúť v lokalite Hušták v bezprostrednej blízkosti historického centra mesta. Odborná porota, s prihliadnutím na hlasovanie verejnosti, vybrala z celkovo siedmich návrhov projekt od autorského kolektívu Ing. arch. Ján Jakubčík, Akad. soch. Ján Leško, Ing. arch. Martin Skalický, ktorý v súťaži niesol poradové číslo dva.

Po úspechu otváracieho ročníka súťaže Do práce na bicykli v roku 2012 pokračovali aktivisti z Občianskej Cykloiniciatívy Banská Bystrica (OCIBB) spolu s mestom Banská Bystrica v tomto projekte aj naďalej. Súťaži v minulom roku predchádzal akt slávnostného odovzdania dokumentu Generel nemotorovej dopravy, ktorý si od zástupcov cykloiniciatívy prevzal primátor mesta. Cieľom tejto akcie je podporovať myšlienku rozvoja nemotorovej dopravy a pripomenúť, že alternatívou k individuálnemu motorizmu je bicykel, ako vhodný dopravný prostriedok pre pohyb v meste. V priestoroch areálu Múzea SNP prebehlo slávnostné

vyhodnotenie projektov „Prvé cyklostanovisko v Banskej Bystrici“ a „Nemotorová doprava, jej význam pre mesto a jeho obyvateľov“. Projekty vychádzajúce z Generelu nemotorovej dopravy uskutočnilo mesto v spolupráci s Občianskou cykloiniciatívou (OCI BB) a podporným programom SPP.S príchodom letnej sezóny 2013 mali banskobystrickí cyklisti možnosť opäť tešiť na cyklobus, ktorý počas víkendov a dní pracovného pokoja premával z Banskej Bystrice do okolia, kde sa nachádza viac ako 240 km vyznačených cyklotrás. Nadšenci cykloturistiky využívali tento spôsob dopravy využiť od ôsmeho júna do začiatku októbra. Financovanie prevádzky Cyklobusov je tento rok dotované Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Stredné Slovensko a Banskobystrickým samosprávnym krajom. Dve tretiny nákladov hradí OOCR Stredné Slovensko, ktorého akcionármi a členmi sú, okrem iných, mesto Banská Bystrica, mesto Zvolen a mesto Sliač.

Správca mestskej zelene, Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica (ZAaRES), koordinoval v roku 2013 výsadbu nových stromov na Povstaleckej ulici v mestskej časti Podlavice. V Podlaviciach pribudlo desať nových stromov, z toho sedem Jedlí srienistých (*Abies concolor*) a tri Platany javorolisté (*Platanus acerifolia*). Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica v spolupráci s oddelením životného prostredia Mesta Banská Bystrica zabezpečili potrebný technický materiál a vytipovali lokalitu, kde sa výsadba uskutočnila. Stromy venovala mestu spoločnosť Bayer, ktorá tento rok oslavuje 150. výročie založenia. Pri tejto príležitosti sa vedenie spoločnosti rozhodlo vysadiť na Slovensku 150 stromov, pričom nezabudli ani na Banskú Bystricu. Z lokality pri starom lome na Urpíne odstránili pracovníci verejnoprospešných prác MsÚ v Banskej Bystrici 70 vriec komunálneho odpadu. Podnet od obyvateľov mesta Banská Bystrica prijali zamestnanci oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev MsÚ. Po následnom šetrení bolo zistené, že ide o komunálny odpad, ktorý bol s najväčšou pravdepodobnosťou vyzbieraný a navrecovaný priamo v danej lokalite v rámci akcie dočisťovania priestoru po ľuďoch bez domova, ktorí kedysi obývali lom a jeho okolie. Vrecia s odpadom však zostali ležať na mieste a vytvárali nelegálnu skládku.

V boji proti dopravným zápcham pomohol nový projekt, ktorý bol v Banskej Bystrici oficiálne spustený 9. septembra 2013. Projekt GreenRiders je online a mobilná služba zdieľania jazdy autom zadarmo. Výrazne napomáhal znižovať individuálny motorizmus v meste, a tým šetriť životné prostredie aj vynaložené finančné prostriedky. Mesto Banská Bystrica sa stalo partnerom projektu GreenRiders, pretože nápad zdieľať jazdu s iným človekom je originálne a najmä praktické riešenie veľkého počtu aut v uliciach mesta. GreenRiders si rýchlo nachádza svojich fanúšikov a každý deň stúpa počet zdieľaných jász. V Bratislave, kde bol GreenRiders do prevádzky spustený vo februári 2013, je registrovaných už približne 1 700 užívateľov.

V priebehu roka 2013 sa v Šalkovej vysadilo 80 javorov, ktoré vysadilo mesto Banská Bystrica v spolupráci so správcom zelene, Záhradníckymi a rekreačnými službami mesta. Drevina javor tatársky (*Acer tataricum*) sa vysádza najmä v zeleni mesta alebo v okrasných záhradách.

Zamestnanosť

Štyridsať dlhodobozamestnaných Banskobystričanov, poberateľov dávok v hmotnej núdzi je už ôsmy mesiac zamestnaných v rámci pilotného projektu Od dávok k platenej práci, ktorý realizuje mesto Banská Bystrica v súčinnosti s partnermi projektu Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, Krajskou rozvojovou agentúrou Banská Bystrica a Centrom vzdelávania neziskových organizácií Banská Bystrica.

Cieľom projektu je riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom medzitrhu práce, ako systémového nástroja pracovnej integrácie dlhodobo

nezamestnaných, poberateľov DvHN. Ide o dočasne podporované zamestnávanie tejto cieľovej skupiny spojené s aktivitami zameranými na zvyšovanie ich zamestnateľnosti. Ešte v roku 2011 sa Banská Bystrica pridala k iniciatíve rakúskeho mesta Graz, začať s pestovaním cesnaku. A navyše, vytvoríť pritom pracovné miesta pre skupiny ľudí, ktoré si ich hľadajú len ťažko, konkrétne Rómov. Projekt Bioknoblach Romanes je len jednou z aktivít mesta v sociálnej oblasti podporujúcich pracovnú integráciu dlhodobo nezamestnaných. V priebehu roka 2013 sa stretli aj zástupkyňa Európskej komisie a členovia Monitorovacieho výboru Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia v priestoroch Mestského úradu v Banskej Bystrici s primátorom mesta, projektovým tímom, partnermi projektu a zamestnávateľmi ohľadom národného projektu Od dávok k platenej práci.

V budove Radnice sa v máji 2013 konali pracovné raňajky so zástupcami ukrajinských firiem. Banskobystrická regionálna komora SOPK v spolupráci s mestom Banská Bystrica pripravili toto stretnutie, aby pritiahli do banskobystrického regiónu nových investorov a ponúkli im možnosť nadviazať obchodné kontakty so slovenskými firmami. Po úvodnom privítaní a príhovoroch primátora, riaditeľky Banskobystrickej regionálnej komory SOPK, zástupcu Sumskej obchodnej a priemyselnej komory a zástupkyne Nikolajevskej obchodnej a priemyselnej komory, podpísali všetky strany dohodu o vzájomnej spolupráci. Na pracovných raňajkách sa stretli zástupcovia mesta Banská Bystrica, zástupcovia obchodných komôr s ukrajinským a slovenskými podnikateľmi, aby nadviazali nové obchodné styky a pomohli v rozvoji slovensko-ukrajinských obchodných vzťahov.

V roku 2013 zástupcom miestnych podnikateľov, poslancom a zástupcom spoločností podnikajúcich v oblasti cestovného ruchu predstavený projekt plánovaného aquaparku s pracovným názvom „Bystrické more“. Vedenie mesta sa aj takýmto spôsobom snažilo osloviť miestnych podnikateľov, ktorí by mohli mať záujem vybudovať v meste pod Urpínom celoročnú vodnú atrakciu. Jej prepojenie s lyžiarskymi strediskami v okolí by podľa slov prednostu MsÚ bolo pre mesto a rozvoj cestovného ruchu kľúčové. Medzi nesporné výhody by patrili aj väčšie finančné prostriedky v rozpočte mesta za dane z ubytovania, revitalizácia existujúceho kúpaliska, podpora stavebníctva v regióne a nové pracovné miesta. Podľa odhadov by mohlo byť vytvorených približne 120 nových pracovných miest a s príchodom turistov by sa zvýšil aj zisk poskytovateľov služieb na území mesta.

Železničná doprava

Banská Bystrica sa nachádza na križovatke trate Zvolen – Vrútky, ktorá je v úseku Zvolen – Banská Bystrica elektrifikovaná a trate Banská Bystrica – Červená Skala, ktorá elektrifikovaná nie je. Všetky tri trate sú jednokoľajné. Železničná stanica Banská Bystrica sa nachádza v blízkosti autobusovej stanice. Železničná stanica Banská Bystrica - mesto sa nachádza bližšie k centru mesta.

Cestná doprava

Banská Bystrica leží na križovatke viacerých cestných ťahov. Z juhu je napojená na R1 a I/69 (smer Zvolen), z východu na I/66 (smer Brezno) a zo severu na I/59 (smer horský priechod Donovaly). Mestom prechádza viacero ciest druhej a tretej triedy. Od apríla 2009 sa stavia Severný obchvat mesta ako pokračovanie trasy R1. Jeho trasa vedie z cesty I/59 v mestskej časti Karlovo, prechádza medzi centrom mesta a mestskou časťou Sásová a napája sa na cestu I/66 smerom na Brezno. Diaľková doprava v smeroch Zvolen - Brezno a

Ružomberok - Brezno sa tak vyhne centru mesta. Obchvat bude mať dĺžku 5,672 km. Výstavba je realizovaná firmou Granvia Construction ako súčasť public-private partnership (PPP) projektu R1. Ďalej je plánované pokračovanie R1 smerom na Slovenskú Ľupču a cez hrebeň Nízkyh Tatier do Ružomberka.

Cyklistická doprava

Od 22. júna 2012 premáva cyklobus z mesta na Králiky a Kráľovu studňu vo Veľkej Fatre. Cestovné je 1€, dopravu dotuje samospráva mesta a Banskobystrický samosprávny kraj. Premávať bude počas letných víkendov a sviatkov. Vybudovanie a rozšírenie cyklotrás je súčasťou Rozvojového programu mesta na roky 2008 - 2010 - 2014. zdroj: bb.imhd.sk

V meste pribudlo 80 stromov

Jeseň 2013 v Šalkovej bude budúci rok o niečo farebnejšia. Postará sa o to 80 javorov, ktoré v priebehu minulého týždňa vysadilo mesto Banská Bystrica v spolupráci so správcom zelene, Záhradníkymi a rekreačnými službami mesta. Drevina javor tatársky (*Acer tataricum*) sa vysádza najmä v zeleni mesta alebo v okrasných záhradách. Je to okrasný strom, ktorý dosahuje výšku 3 - 5 metrov. Priemer koruny má približne 1,5 metra. Jeho listy sa na jeseň sfarbujú do karmínovej farby a vytvárajú tak krásnu jesennú atmosféru. Stromy sú vysadené na Ľupčianskej ulici do formy stromoradia.

„Každá výsadba v meste sa realizuje v zmysle platného zákona o ochrane krajiny a prírody. Veríme, že v blízkej budúcnosti poskytnú tieto stromy obyvateľom mesta aj prímestských častí nielen príjemný estetický zážitok, ale v lete aj blahodarný tieň,“ povedala vedúca oddelenia životného prostredia na MsÚ Beáta Kostúrová.

Každá výsadba, ktorá je realizovaná na pozemkoch mesta Banská Bystrica, podlieha procesu schvaľovania na Úrade hlavného architekta a oddelení životného prostredia na MsÚ. Následne je konzultovaná so správcom mestskej zelene. Pri rozhodnutí sa zohľadňuje najmä vhodnosť navrhnutých drevín a miesto ich vysadenia, pričom sa prihliada na podzemné inžinierske siete. Týmto procesom sa mesto dokáže vyhnúť neskorším problémom s poškodením inžinierskych sietí, neprimeranému tieneniu stromov, a teda aj potrebe výrubu takýchto drevín. zdroj: Martina Kanisová, hovorkyňa primátora

Otvorenie novej pobočky spoločnosti Pantheon Technologies

Viceprimátorka mesta Banská Bystrica K. Čižmárová sa zúčastnila na tlačovej konferencii, ktorú organizovala spoločnosť Pantheon Technologies pri príležitosti otvorenia novej pobočky v Banskej Bystrici. Predstavitelia spoločnosti Pantheon Technologies v zastúpení výkonného riaditeľa Tomáša Janča, finančnej riaditeľky Janky Švorcovej, projektového manažéra Júliusa Minku a technického riaditeľa Róberta Vargu, predstavili svoju spoločnosť, jej produkty a služby, ktoré poskytuje. Prítomným predstavili aj svoj plán zamestnať do konca roka v Banskej Bystrici 40 vysokošpecializovaných odborníkov. Banskú Bystricu si, podľa slov výkonného riaditeľa Tomáša Janča, vybrali pre jej vhodnú polohu, potenciál v získavaní kvalifikovanej pracovnej sily a kvôli vysokej nezamestnanosti v tomto regióne. Primátor mesta prijal v októbri 2013 zástupcov Rozvojovej agentúry Piceno promozione a Obchodnej komory Ascoli Piceno z mesta Ascoli Piceno, ktoré je partnerským mestom Banskej Bystrice od roku 1998. Na stretnutí diskutovali o potrebe diverzifikácie podnikateľského prostredia a posilnení postavenia malých a stredných podnikov v regióne. Cieľom obchodnej misie bolo zmapovanie možností ekonomickej spolupráce a vytvorenie siete kontaktov medzi talianskymi a slovenskými subjektmi. Témou stretnutia sa stal aj

cestovný ruch. Zástupcovia oboch miest vyjadrili záujem o spoluprácu na tomto poli prostredníctvom informačných, gastronomických a kultúrnych podujatí.

Návšteva čínskeho veľvyslanca

Predvianočnú Banskú Bystricu navštívil veľvyslanec Čínskej ľudovej republiky, J.E. Weifang Pan. Jednou z priorít čínskeho veľvyslanca je podpora ekonomických vzťahov medzi Slovenskom a Čínou. Zaujímal sa najmä o konkrétne projekty a možnosti vstupu čínskych podnikateľov na náš trh. Vo vzájomnom rozhovore s primátorom mesta sa zamerali na možnosti investovania v Banskej Bystrici s dôrazom na priemyselný park a potenciál mesta v cestovnom ruchu. Konkrétnou aktivitou na podporu ekonomických aktivít a možností investovania v kraji by mala byť obchodná misia na pôde Radnice s cieľom prezentovania našich podnikateľov a projektov.

Slovenská pošta - 20. výročie jej vzniku

Sídlo vedenia Slovenskej pošty je v Banskej Bystrici

Rok 2013 bol pre Slovenskú poštu rokom osláv 20. výročia jej vzniku. Poštová história však siaha do oveľa dávnejšej minulosti. Pred rokom 1993 sme boli spoločným podnikom s telekomunikáciami a Poštovou novinovou službou, predtým súčasťou Československej pošty a ešte predtým súčasťou Rakúsko-Uhorskej pošty. Slovenská pošta má bohatú históriu, postavenú na dejinách poštových služieb na Slovensku už stáročia. Napriek tomu, je jej súčasnosť významným míľnikom. Obháji svoju historickú existenciu a potvrdí celospoločenský charakter a rozmer, alebo ju postupne elektronizácia a internetizácia služieb vytlačia iba do historickej pozície? Možno symbolicky, ale práve v roku výročia, dostala Slovenská pošta „Národnú cenu SR za kvalitu 2013“. Toto výnimočné ocenenie sa jej podarilo získať aj vďaka ambicióznym cieľom v oblasti udržania zamestnanosti, zlepšenia hospodárskeho výsledku a realizácie Programu zmien. Do súťaže sme sa prihlásili s cieľom získať nezávislú spätnú väzbu k nášmu úsiliu napredovať ako moderná, flexibilná a konkurencieschopná organizácia. Získanie Národnej ceny za kvalitu nám potvrdilo, že naše smerovanie je správne. Teší ma, že sme dokázali obhájiť procesy, kultúru a nastavený smer transformácie Slovenskej pošty na viacúčelovú spoločnosť, ktorá dokáže poskytovať služby s pridanou hodnotou. V minulom roku sme nielen oslavovali, ale aj tvrdo pracovali na tom, aby sa Slovenská pošta dostala späť do čiernych čísel. Podarilo sa nám to a rok 2013 sme uzavreli so ziskom viac ako štyri milióny eur pred zdanením. Naštartovali sme ozdravný Program zmien, ktorého jednotlivé projekty sú odpoveďou na konkrétne oblasti riešení. Základným cieľom je prispôbienie spoločnosti súčasnému trhu a vonkajšiemu prostrediu. Zároveň chceme pre poštu vytvoriť príležitosti, ako si zachovať svoju celospoločenskú pôsobnosť a význam a tieto zmeny uskutočniť bez významného vplyvu na zamestnanosť. Poštový trh sa zmenšuje – každý rok klesá počet zásielok, čo pre Slovenskú poštu znamená straty na výnosoch. Do konca roka 2013 bolo spolu so Slovenskou poštou, a.s., celkovo registrovaných 1 723 poštových podnikov, sedem z nich poskytovalo zameniteľné služby s univerzálnou službou. Práve preto chceme aj naďalej okrem tradičných poštových služieb prinášať nové produkty, zaujímavé pre našich partnerov a zákazníkov. V roku 2013 sme zabezpečovali prevody cenných papierov na účet Fondu národného majetku SR bez poplatku na 185 poštách. Pracoviská Integrované obslužné miesta, prostredníctvom ktorých prevádzkujeme vybrané služby štátnej správy (výpis z Obchodného registra na právne účely a v blízkej

budúcnosti výpis z katastra, registra trestov...) boli už na 213 poštách. Spoločnosť úspešne naštartovala aj projekt spolupráce s Ticket portálom. Zákazníci si tak môžu na vybraných 55 pobočkách pošty zakúpiť lístky na rôzne športové a kultúrne podujatia. V roku 2013 sme otvorili aj prvé štyri kontaktné miesta daňových úradov. Okrem poskytovania základných informácií o daniach pracovníci kontaktných miest vydávali daňové tlačivá, preberali a formálne kontrolovali všetky typy daňových priznaní, hlásení, prehľadov. Služby sme rozšírili aj do sektora energetiky. V spolupráci so spoločnosťou SPP – distribúcia, a.s. naši zamestnanci koncom roka vykonávali odpočty spotreby zemného plynu. Kľúčovou oblasťou pre našu spoločnosť je v tomto období transformácia z dominantného poskytovateľa listových služieb na dominantného poskytovateľa balíkových služieb v oblasti logistiky poštových služieb. Preto plánujeme v nasledujúcich rokoch významne modernizovať svoje balíkové triediace pracoviská. Rok 2013 je úspešne za nami. Verím, že aj v roku 2014 prinesieme zákazníkom tradičné aj menej tradičné služby, vďaka ktorým bude ich život jednoduchší. Podľa výsledkov prieskumu vnímajú Slováci poštu ako tradičnú, stabilnú a dôveryhodnú inštitúciu, ktorej zamestnanci sú im nápomocní. Preto verím, že náš cieľ byť slovenským národným poštovým operátorom sa začne čoraz viac naplňa Ing. Tomáš Drucker predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Slovenskej

Slovenská pošta vydala známku „150. výročie založenia Matice slovenskej“ Bratislava, 1. august 2013 Slovenská pošta, a. s., vydá 2. augusta 2013 poštovú známku „150. výročie založenia Matice slovenskej“ s nominálnou hodnotou 0,80 €. Motívom poštovej známky je tradičný ľudový ornament výšivky vo forme ruže, ktorá prechádza do znaku Matice slovenskej, pozostávajúceho z dvojkríža na trojvrší. Poštovú známku vytlačila technikou ocelotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom Poštovní tiskárna cenin Praha na upravených tlačových listoch s 8 známkami. Súčasne s poštovou známkou vyjde obálka prvého dňa s pečiatkou FDC a domicilom mesta Martin. Na FDC je vyobrazený jeden z variantov znaku Matice slovenskej v podobe dvojkríža s iniciálami MS na vertikálnom brvne, ktorý vyrastá z kopca, zloženého z kníh v podobe monštrancie. FDC vytlačila technikou oceľorytiny tlačiareň TAB, s.r.o. Motívom FDC pečiatky je heraldické stvárnenie lipy, dvojkríža a knihy ako symbolov Matice slovenskej. Autorom výtvarného návrhu známky, ako aj motívu FDC a FDC pečiatky, je doc. Igor Benca, akad. mal. a autorom oceľorytiny poštovej známky a FDC je akad. mal. Rudolf Cigánik. Slávnostná inaugurácia poštovej známky k výročiu Matice slovenskej sa uskutoční 2. augusta 2013 o 14.00 hod. v priestoroch Biblickej školy na Memorandovom námestí v Martine. Strana 2 z 2 Profil Matice Slovenskej – v roku osláv 1000. výročia príchodu byzantských vierozvestcov sv. Cyrila a sv. Metoda na Veľkú Moravu (t.j. na územie dnešného Slovenska) bola na valnom zhromaždení 4. augusta 1863 v Turčianskom Svätom Martine založená Matica slovenská ako celonárodná kultúrna organizácia. Zaradila sa do radu obdobných organizácií slovanských národov, ktoré začali vznikať v 19. storočí, počnúc Maticou srbskou roku 1826. Ich cieľom bolo pestovať národnú kultúru, umenie i vedu v podmienkach národnej nesamostatnosti, a tak určitým spôsobom nahrádzať úlohu štátu v tejto oblasti. Prvý pokus založiť takúto organizáciu uskutočnili Slováci v 40. rokoch 19. storočia a nazvali ju Tatrín. Napriek tomu, že pôsobila niekoľko rokov, jej stanovky neboli schválené a zanikla v revolučnom chaose rokov 1848 – 1849. Nová myšlienka sa objavila na národnom zhromaždení Slovákov začiatkom júna 1861. Vznikol aj organizačný výbor, ktorý vypracoval stanovky novej organizácie a získal súhlas cisárskeho dvora vo Viedni s jej založením. Prvá Matica slovenská pôsobila v rokoch 1863 – 1875 najmä v oblasti vedy, kultúry, literatúry, ako muzeálna a vydavateľská inštitúcia a zaslúžila sa aj o vydávanie školských učebníc pre slovenské školy. V čase nástupu politiky národnostného útlaku v Uhorskom kráľovstve po rakúsko-maďarskom vyrovnaní roku 1867 sa stala Matica slovenská predmetom politickej perzekúcie a nakoniec ju vláda v Budapešti roku 1875 rozpustila. Myšlienka Matice slovenskej ako celonárodnej kultúrnej a vedeckej inštitúcie však zostala živá. Do roku 1918 sa pokusy o jej obnovenie

nepodarili. Po národnom oslobodení na konci prvej svetovej vojny bola v roku 1919 jej činnosť obnovená a rozšírená o členskú základňu a organizovanie amatérskeho divadelníctva. Vydavateľská činnosť organizácie bola rozšírená založením tlačiarne Neografia v roku 1943. V rokoch 1948 – 1989, teda v rokoch socialistického režimu, bola úloha Matice redukovaná na viac-menej národnú knižnicu a knižničné centrum. Po roku 1989 sa činnosť Matice slovenskej plne obnovila vrátane širokej členskej základne. Dnešná Matica slovenská je širokospektrálnou organizáciou pestujúcou vedu, kultúru, umenie, záujmovú činnosť a starajúcou sa o Slovákov na národnostne zmiešaných územiach, ako aj v diaspóre v zahraničí. O spoločnosti: Slovenská pošta vznikla 1. januára 1993 a 1. októbra 2004 sa pretransformovala na akciovú spoločnosť so 100-percentnou účasťou štátu. V súčasnosti pôsobí ako ekonomicky samostatný a konkurencieschopný hospodársky subjekt. Od svojho vzniku hospodári samostatne bez dotácií zo štátneho rozpočtu. Slovenská pošta je popredným poskytovateľom moderných komunikačných, distribučných a platobných služieb na domácom trhu, s vytvorenými logistickými podmienkami na podnikanie v strednej a východnej Európe. Spoločnosť je dôveryhodnou inštitúciou, ktorá zohľadňuje meniace sa potreby zákazníkov a ponúka nové produkty a komplexné riešenia s pridanou hodnotou a vysokou kvalitou. Disponuje najrozsiahlejšou pobočkovou infraštruktúrou s viac ako 1540 poštami. Ratingová agentúra Moody's udelila Slovenskej pošte v roku 2006 rating úverového rizika na úrovni Aaa.sk, čo je najvyššia možná úroveň. Odvtedy sa rating spoločnosti nemení a jeho výhľad je naďalej stabilný. Spoločnosť garantuje profesionalitu a kvalitu služieb na základe čoho v roku 2008 získala Certifikáty manažérstva kvality a environmentálneho manažérstva, zodpovedajúce požiadavkám normy STN EN ISO 9001:2001 a STN EN ISO 14001:2005. Slovenská pošta je taktiež držiteľom prestížnej ceny HR Gold za inovatívny projekt v personalistike. Pre viac informácií kontaktujte Oddelenie masmediálnej komunikácie a redakcie tlače.

Slovenská pošta opäť na poprednom mieste v súťaži o najkrajšiu známku sveta! Bratislava, 19. november 2013 Slovenská pošta, a. s. (ďalej SP, a. s.) získala výnimočné ocenenie a dosiahla tak ďalší úspech v oblasti filatelie. V konkurencii 70 krajín získala 4. miesto v súťaži o najkrajšiu známku sveta. V súťaži Grand Prix de l'exposition WIPA" (Wiener internationale Postverzeichnung Ausstellung), organizovanej vo Viedni, sa na 4. mieste umiestnil háčček poštovej známky Ochrana prírody: Národný park Nízke Tatry – Lomikameň pozmenený, Skalienka ležatá, ktorý SP, a. s., vydala v roku 2012. Ocenenie je o to vzácnejšie, že sa v rebríčku TOP 5 umiestnila ako klasická poštová známka vytlačená technikou ocelotlače na najvyššom mieste, keďže poštové známky na prvých troch miestach boli vyrobené modernými, netradičnými technikami. Švajčiarska známka bola zvláštna tým, že jej perforácia kopírovala siluetu netopiera, hongkongska známka bola vytlačená na hodvábnom papieri a nakoniec maďarskú známku vytlačili technikou embosovania s motívom parníku Titanic, ktorého predlohu vytvoril slovenský rytec Arnold Feke, takže aj túto známku možno považovať za slovenský úspech. „Grand Prix de l'exposition WIPA" je považovaná za najprestížnejšiu medzinárodnú súťaž o najkrajšiu známku sveta. Tohtoročné 4. miesto je len potvrdením mimoriadnej kvality slovenských poštových známok, ktoré sa každoročne umiestňujú na popredných priečkach v rôznych súťažiach po celom svete. Na tejto Grand Prix získala Slovenská pošta už tri krát 1. miesto, a to v rokoch 2002, 2005 a 2009. Doteraz posledné ocenenie v tejto súťaži bolo 3. miesto za poštovú známku 400. výročie konania Žilinskej synody získané v minulom roku, takže oprávnené môžeme hovoriť o obhájení pozície medzi lídrami vydavateľov poštových známok na svete. Na známkach sú zobrazené zákonom chránené rastliny Lomikameň pozmenený a Skalienka ležatá, ktoré sú zaradené do Červeného zoznamu rastlín, kde sa nachádzajú kriticky ohrozené druhy. Na háččku je vyobrazená časť Národného parku Nízke Tatry spolu s flórou a faunou vrchu Salatín, na ktorom sa nachádzajú oba tieto ohrozené druhy rastlín. Strana 2 z 2 Autorkou výtvarného návrhu háččka je akad.

mal. Kamila Štanclová. Autorom ocelorytiny hárčeka je František Horniak, ktorý hárček vyryl na základe ryteckej rozkresby Doc. Martina Činovského, ArtD. Ocenenia známkovej tvorby Slovenskej pošty, a. s.: - 3. miesto v súťaži o najkrajšiu známku sveta „Grand Prix de l'exposition WIPA“ vo Viedni, 2012, poštová známka „400. výročie Žilinskej synody“ (2010). Autor výtvarného návrhu D. Kállay, autor rytiny M. Činovský. - 1. miesto v súťažnej triede „A“ na 25. kongrese svetovej poštovej únie v Dohe 2012, za filatelistický exponát „Stamps Tour Slovakia“ prezentujúci poštové známky za posledných 5 rokov. - 1. miesto v TOP 10 najzaujímavejších športových známok sveta za rok 2010 vyhodnotené anglickým časopisom Stamp News 2011, poštová známka MS vo futbale 2010. Autorka výtvarného návrhu I. Sarah Avni, dizajn hárčeka A. Ferda. - 1. miesto v súťaži o najkrajšiu rytú známku Európskej únie „Grand Prix de l'Art Philatelique Belge et Européen“, 2011, poštová známka 400. výročie konania Žilinskej synody (2010). Autor výtvarného návrhu D. Kállay, autor rytiny M. Činovský. - 1. miesto na Svetovej filatelickej výstave PORTUGAL 2010 v súťažnej triede Svetovej poštovej únie za filatelistický exponát „The Slovak Stamps Times“ prezentujúci poštové známky vydané v rokoch 2007 – 2009. O spoločnosti: Slovenská pošta vznikla 1. januára 1993 a 1. októbra 2004 sa pretransformovala na akciovú spoločnosť.

Výstava vybraných najlepších ryteckých prepisov k slovenským poštovým známkam, Poštové múzeum Praha v dňoch 7. 2. – 21. 4. 2013 V Poštovom múzeu Praha sa 6. 2. 2013 konala vernisáž výstavy vybraných najlepších ryteckých prepisov k slovenským poštovým známkam z tvorby našich rytcov Martina Činovského, Františka Horniaka a Rudolfa Cigánika. Výstavu usporiadalo Poštovní muzeum Praha v spolupráci s Poštovým múzeom Slovenskej pošty, a. s., Banská Bystrica. Na vernisáži sa zúčastnil veľvyslanec Slovenskej republiky v Českej republike Ing. Peter Brňo a námestník ministra zahraničných vecí Českej republiky JUDr. Vladimír Galuška, zástupcovia rezortných ministerstiev, ako aj Českej pošty, s. p., Slovenskej pošty, a. s., a ďalší hostia. Z autorov vystavených prác sa otvorenia výstavy zúčastnil rytec František Horniak. Na otvorení výstavy bol vyzdvihnutý význam a vysoká umelecká hodnota ryteckého prepisu výtvarných návrhov na poštové známky a používaná technika ocelotlače a zvlášť viacfarebná ocelotlač z plochých platní. Taktiež bola ocenená spolupráca oboch poštových múzeí, ktorá spočíva najmä v usporadúvaní výstav zameraných na známkovú tvorbu a dejiny poštovníctva. Súčasťou výstavy boli rytecké rozkresby výtvarných návrhov vybraných poštových známok, príklady ryteckých rozkresieb ilustrácií na obálky prvého dňa vydania (FDC), odtlačky rytín známok a ilustrácií na FDC, ako aj postupnosti tlače k niektorým známkam. Celkovo išlo o vystavenie tlačových podkladov k 37 poštovým známkam vydaným za obdobie rokov 1995 – 2012. Jednotlivé ročníky emisných plánov boli na výstave zastúpené tlačovými podkladmi, podľa prípadu k jednej až štyrom emisiám ročne. Výstava bola vytvorená so zbierkových predmetov dokumentujúcich prípravu slovenských poštových známok, ktoré získali prestížne národné aj medzinárodné ocenenia. Medzi vystavenými exponátmi dominoval emisný rad Umenie, zastúpený 21 emisiami (napr. rytecké prepisy diel Majstra Pavla z Levoče, Martina Benku, Ladislava Medňanského, Dominika Skuteckého, Albína Brunovského, Jozefa Baláža, Dezidera Millyho, Zoltána Palugyaya, Cypriána Majerníka, Jána Mudrocha atď.), ktorý dopĺňal ďalšie emisné rady, a to Krásy našej vlasti so štyrmi emisiami (Vlkolínec - 1995, Krásna Hôrka - 1998, Ochtinská aragonitová jaskyňa – 1997 a Dobšinská ľadová jaskyňa - 2011), EUROPA štyrmi emisiami (Izabela Textorisová - 1996, Tatranský národný park - 1999, Studenovodský vodopád – 2001 a Cirkus - 2002), Ochrana prírody s dvoma emisiami (Drop fúzatý - 2011 a Národný park Nízke Tatry Skalienka ležatá a Lomikameň premenený - 2012) a Významné historické výročia tromi emisiami (Dejiny poštového práva - 2000, 1100. výročie prvej písomnej zmienky o Bratislave - 2007 a 700. výročie Bitky pri Rozhanovciach - 2012). Emisný rad Deň slovenskej poštovej známky a filatelie bol na výstave zastúpený ryteckým prepisom poštovej známky venovanej tvorci československých a slovenských poštových známok Karolovi Ondreichkovi (2010). Samozrejme, že medzi

vystavenými ryteckými prepismi boli aj ukážky venované medzinárodným vydaniám poštových známok, a to s Čínou (Terasy Handan a Bojnický zámok - 2002) a s Rakúskom (Carnuntum a Gerulata - 2009). 2. Výstava bola pre verejnosť ojedinelou príležitosťou zoznámiť sa s dielami rytcov, ktoré sú ako zbierkové predmety uložené v depozite Poštového múzea Slovenskej pošty, a. s. v Banskej Bystrici. Súčasne si návštevník výstavy mohol vytvoriť predstavu o tom ako prebieha umelecká príprava tlačových podkladov na poštové známky pred ich výrobou v tlačiarni. Dňa 7. 2. 2013 po otvorení výstavy pre verejnosť bola otvorená aj príležitostná priehradka a konala sa autogramiáda Františka Horniaka. K výstave bol vydaný príležitostný poštový lístok a príležitostná pečiatka. Výstava trvala do 21. apríla.

Najväčšie podniky a firmy v Banskej Bystrici

Medzi najvýznamnejšie a najväčšie firmy v meste Banská Bystrica patria: Doka Drevo, Lesy SR, Roco – Slovakia

V blízkom okolí sú to potom podniky: Biotika a Evonik Fermas (Slovenská Ľupča), Küster – automobilová technika (Vlkanová), SHP Group (Harmanec)

DOKA DREVO, s.r.o

Kontaktná osoba: Ing. Christian Mayr, Ing. Marian Laššák

Adresa: Cesta k Smrečine 11, 974 01 Banská Bystrica

Telefón a fax: +421/48/4360 401, fax +421/48/4360 494

web: www.doka-drevo.sk

Činnosť: DOKA DREVO, s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici produkuje betónové šalovacie platne. DOKA DREVO je 100% dcérska firma rakúskej skupiny, ktorá zásobuje debniacou technikou stavebné firmy na celom svete už 50 rokov, ktorá zásobuje debniacou technikou stavebné firmy na celom svete už 50 rokov

Dopravný podnik mesta Banská Bystrica

Z histórie podniku

V roku 1949 bol založený komunálny podnik, Hostiteľské závody mesta Banskej Bystrice. Listom zo dňa 28.05.1949 oslovil Miestny národný výbor (MNV) Banská Bystrica národné výbory v Čechách so žiadosťou o odpredaj autobusov. Kladne reagoval len dopravca Dopravní podniky hlavního města Olomouce s ponukou odpredaja 4 autobusov Škoda 505 z rokov 1928 až 1932. Na základe toho Rada Jednotného národného výboru Banská Bystrica (JNV) dňa 06.07.1949 uznesením č. 549/1949 vyčlenila na nákup a generálnu opravu 4 autobusov 1 milión Kčs. Oblastné riaditeľstvo ČSAD, n. p., v Bratislave rozhodnutím č. A-376/27-30-32-49 zo dňa 26.10.1949 odpredalo 4 autobusy Škoda 256B z roku 1946 z Trnavy a tie mesto vložilo do Hostiteľských závodov mesta Banskej Bystrice, komunálny podnik na začatie prevádzky verejnej miestnej dopravy.

Dňa 1. mája 1950 bola slávnostne otvorená prvá linka Kráľová kúpele - Námestie - Majer Cintorín hrdinov. Linka premávala od 2:10 do 22:40 s prestávkami predpoludním a večer za jednotné cestovné 3 Kčs. Od

01.08.1950 sa počet autobusov v premávke zvýšil z 2 na 4. Za toto obdobie bolo prepravených 702 370 osôb s tržbou 1 837 000 Kčs. Nízka kapacita spôsobovala preťažovanie a vysokú poruchovosť autobusov. K 31.12.1950 bolo v stave 7 autobusov.

V roku 1951 si posilnenie dopravy vyžiadalo otvorenie novej železničnej stanice (01.05.1951) a pričlenenie okolitých obcí (Radvaň, Kráľová, Majer, Kostiviarska, Sásová, Rudlová, Kynceľová). Zvýšené nároky sa riešili nákupom a generálnou opravou ďalších ojazdených autobusov. V roku 1951 bolo v stave 9 autobusov. DP fungoval pod názvom Dopravné závody mesta Banskej Bystrice, komunálny podnik.

Od 01.06.1953 sa Dopravné závody premenovali na Dopravný podnik mesta Banskej Bystrice, komunálny podnik. DP k 01.07.1953 prevádzkoval už 4 linky:

1 - Kráľová - Majer,

2 - Rudlová - Pod rybu,

3 - Sv. Jakub - Sásová,

4 - Nová stanica - Fončorda, Kalište.

V rovnakom čase prebehla výmena peňazí, takže nominálna cena lístka klesla z 3 na 0,60 Kčs.

Všetky linky mali dĺžku 21 328 m, so zachádzkami 24 410 m. Dĺžka siete dosiahla 20 477 m. Priemerná cestovná rýchlosť dosiahla 8,4 km/h. Chod miestnej dopravy zabezpečovalo 23 vodičov, 17 sprievodkýň, 4 sprievodcovia, 4 údržbári a 4 ďalší zamestnanci. Všetko v provízorných podmienkach drevenej garáže pre 4 autobusy. Zvyšné vozidlá museli parkovať mimo garáže, čo spôsobovalo problémy hlavne v zime pri natáčaní studených motorov. Garáže sa nachádzali "U Belhu" - v oblasti Lazovnej ulice, hneď za Bystričkou. Novododané Škody 706 RO už museli parkovať kúsok ďalej "Na Zábave" - hneď za Medeným Hámrom.

Prvé Škody 706 RO boli nasadené na linku do Kráľovej. Do Majera kvôli svojej dĺžke nemohli zachádzať, preto mali konečnú pri cintoríne. Menšie autobusy Praga a Škoda 256 sa otáčali pri trati pred Majerom. Podobné problémy boli v Senici, až do vybudovania dnešného obratiska sa autobusy otáčali pred obcou. Na linke č. 4 bol nasadený Mercedes, ale kvôli poruchovosti ho neskôr využívali len na zájazdy.

Postupne pribúdali ďalšie linky: linka č. 5 Námestie - Stanica, 6 Kremnička - Námestie, 7 Podlavice - Stanica, či 9 Nemce - Námestie. Významný rozvoj nastal od roku 1955, keď zo 14 vozidiel vzrástol vozidlový park DP na 22 vozidiel na 13 linkách v roku 1960.

Všetky linky viedli cez Námestie SNP. Na Uhlisko premávala jediná linka cez ul. Februárového víťazstva (Národná), do Sásovej a Rudlovej cez Stalinovu (Skuteckého), na Partizánsku cez Širokého (Horná) a do Uľanky jednosmerne cez Lazovnú.

V súvislosti s prípravou novej organizácie riadenia dopravy došlo dňom 1. januára 1963 k začleneniu väčšiny dopravných podnikov do štátnych podnikov ČSAD, ktoré zabezpečovali výlučne všetky služby verejnej hromadnej cestnej dopravy. DP tak zanikol a tento stav trval takmer 44 rokov.

Po spoločenských zmenách sa postupne čoraz viac zanedbávala dôležitosť verejnej dopravy a ešte dynamickejšie ubúdalo z finančného krytia výkonov vo verejnom záujme a investícií do verejnej dopravy. V snahe o získanie väčšieho množstva finančných prostriedkov mesto 27.12.1996 založilo obchodnú

spoločnosť Mestská hromadná doprava Banská Bystrica, a. s. (MHD BB a.s.). Vďaka tomu sa Banská Bystrica opäť zaradila medzi mestá s "dopravnými podnikmi" a mohla poberať dotácie od štátu.

Od 10.11.2006 začala spoločnosť prevádzkovať dopravu na linkách 101 - 105. Zabezpečovaná bola minibusmi typu Iveco Stratos. Slúžili ako doplnok k bežným linkám MHD, obsluhovali časti mesta s problematickou obsluhou normálnymi autobusmi a spájali ich s centrom mesta (Nám. Š. Moyses, Kapitulská) a so športovým komplexom na Štiavničkách.

Tým, že sa zo spoločnosti MHD BB a.s. stal dopravca reálne vykonávajúci dopravu, došlo aj k zmene názvu na "Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s." od 28.02.2007.

Od 10.11.2007 bola obnovená prevádzka trolejbusov na prvých dvoch linkách č. 3 a 5. Dokonca roka 2007 boli postupne spustené aj zostávajúce trolejbusové linky č. 1, 2, 4, 6, a 7. V roku 2009 pribudla od 01.07.2009 ôsma trolejbusová linka č. 8, ktorá vznikla odčlenením časti spojov linky č. 7.

K 01.02.2010 došlo k odkúpeniu objektov vozovne v Kremničke, trolejového vedenia a 27 trolejbusov od SAD Banská Bystrica. Súčasne došlo k podaniu žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj na nové trolejbusy. V tejto žiadosti bol DPMBB úspešný a od 01.07.2011 bolo do premávky zaradených 19 nových trolejbusov Škoda 30 Tr SOR.

Prevádzka minibusových liniek č. 101 až 105 bola niekoľkokrát reorganizovaná, pričom postupne zanikli linky č. 103 až 105. Od 01.07.2011 ostala v prevádzke jediná linka č. 101, ktorej prevádzka bola z finančných dôvodov ukončená k 31.12.2011.

Dopravný podnik mesta Banská Bystrica je aj prevádzkovateľom turistického vláčika Pretórium, ktorý premáva v letnej sezóne centrom mesta Banská Bystrica.

Začiatkom januára 2013 boli postupne odstavené kĺbové autobusy Karosa B 961, ktoré si dopravca SAD Zvolen prenajíma od Dopravného podniku. Po zaradení nových Citelisov má SAD Zvolen na 18 kĺbových poradií k dispozícii 13 autobusov Citelis 18M CNG z roku 2012 a 14 autobusov B 961E z roku 2006.

Ešte v decembri 2012 bolo kĺbovými autobusmi obsadených 17 poradií, čo znamenalo potrebu minimálne 3 autobusov B 961 od DPM BB (zo 6 vozidiel s rokom výroby 2002 - 2004). Doba odpisovania autobusov je 6 rokov, takže všetky Karosy (B 961, aj B 952) by mali už účtovne odpísané. Uvedený fakt by mal potešiť mesto ako objednávateľa výkonov - mali by sa znížiť náklady na prevádzku MHD. Veď staršie autobusy (roky 2005 - 2006) sú už odpísané a na tie novšie zas prispel Operačný program Životné prostredie (95 % príspevok).

V Banskej Bystrici je 19 nízkopodlažných trolejbusov (z 29) a 29 nízkopodlažných autobusov MHD. Vypravenie nízkopodlažného vozidla nie je garantované, preto nie sú vyznačené v garantované spoje v cestovných poriadkoch.

NP trolejbusy sú nasadzované na všetky trolejbusové linky. Je vysoká pravdepodobnosť, že v rovnakom čase je každý deň vypravené vozidlo rovnakého typu.

NP autobusy sú nasadzované na všetky autobusové linky. Na linku 100 je pridelený 10 metrový Citelis, v prípade potreby je nahradený väčším 12 metrovým. Len výnimočne nie je na linku nasadené nízko podlažné vozidlo. V prímestskej doprave s tarifou MHD tvoria NP autobusy väčšinu nasadzovaných vozidiel.

Mestská doprava v Banskej Bystrici je osobitná dvoma dopravcami. Dopravný podnik mesta Banská Bystrica poskytuje trolejbusovú dopravu (linky 1 – 8), SAD Zvolen zabezpečuje autobusové linky MHD (20 – 100). [V rámci obvodu MHD je možné použiť aj prímestské linky za MHD ceny a doklady.

Autobusová stanica kde zastavujú diaľkové linky je v prerušenej výstavbe od roku 1983, v roku 1990 bola prerušená stavba časti so zázemím. Investor prejavil záujem v roku 2011, podľa primátorových slov sa má stanica otvoriť v roku 2013. Rozhodnutie o umiestnení stavby bolo vydané mestom 22. februára 2013.

Preukazy ISIC

Od 23.9.2013 sa obnovuje akceptácia preukazov ISIC ako elektronickej peňaženky vo všetkých autobusoch spoločnosti SAD Zvolen na linkách v rámci BBSK, na linkách MHD Banská Bystrica, MHD Zvolen, MHD Žiar nad Hronom, MHD Brezno a v trolejbusoch spoločnosti DPMBB, a.s

VAV PARK v Banskej Bystrici

V Banskej Bystrici by mal pribudnúť VAV PARK. Ide o lokalitu vo funkčnej ploche centrálnej mestskej zóny (Námestie Slobody). V súlade s územnými zámermi rozvoja mesta Banská Bystrica hlavný architekt Ľubomír Keleman predstavil médiám projekt a dokument VAV PARK.

Podľa zámerov návrh predstavuje VAV PARK ako objekt so štyrmi nadzemnými podlažiami. Na prvom by mal byť veľkoplošný obchodný priestor (výmera: 1957 m²), a to spolu so zvislými komunikačnými jadrami, ďalej zásobovacou rampou a tiež rampou pre sprístupnenie parkovania. Druhé a tretie nadzemné podlažie by slúžilo parkovaniu spolu s prenajímateľnými priestormi (po 397 m²). No a na štvrtom a tiež na streche by bolo podobne parkovanie. V štúdii k návrhu je zahrnutý aj 11 - podlažný objekt s priestormi na prenájom. Jedenáste poschodie (tiež 280 m²) bude slúžiť ako technické priestory. Poschodia medzitým (6. až 10.) by predstavovali prenajímateľné priestory. Malo by sa vytvoriť celkovo 273 miest na parkovanie. Z pohľadu architektúry ide o jednoduché kubusové tvary v kombinácii priehľadných a plných plôch.

Finančné inštitúcie v meste

Banky

ČSOB

- Dolná 12, Banská Bystrica, tel.: 048/472 28 11-16
- Horná 69, Banská Bystrica, tel.: 048/471 27 41-42, 44-47, 50
- ESC, Na Troskách 25, Banská Bystrica, tel.: 048/414 65 80-82, 048/414 66 49-50

Infolinka: 0850 111 777

info@csob.sk www.csob.sk

mBANK

- mKiosk, ESC, Na Troskách 25, Banská Bystrica, tel.: 048/429 90 89

Nonstop linka: 0850 60 60 50

kontakt@mBank.sk

www.mbank.sk

OTP BANKA SLOVENSKO

- Námestie SNP 15, Banská Bystrica, tel.: 048/326 87 04

www.otpbank.sk

POŠTOVÁ BANKA

- Dolná 62, Banská Bystrica (v budove Allianz)

tel.: 048/471 32 11, 15, Infolinka: 0850 111 666

info@pabk.sk, www.postovabanka.sk

PRIMA BANKA SLOVENSKO

- Horná 25, Banská Bystrica

tel.: 048/472 16 16, 31

Infolinka: 0850 700 007

info@primabanka.sk

www.primabanka.sk

SBERBANK

- Dolná 27, Banská Bystrica

tel.: 048/471 21 21

Infolinka: 0850 123 123

market@sberbank.sk

www.sberbank.sk

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA

- Námestie Š. Moysesova 8, Banská Bystrica

- Ul. 29. augusta 34, Banská Bystrica

- ESC, Na Troskách 25, Banská Bystrica

- Námestie Slobody 9, Banská Bystrica

- Sládkovičova 9, Banská Bystrica

tel.: 0850 111 888

info@slsp.sk, www.slsp.sk

TATRA BANKA

- Dolná 2, Banská Bystrica

- ESC, Na troskách 25, Banská Bystrica

- Námestie Slobody 4, Banská Bystrica

- Zvolenská cesta 8, Banská Bystrica

tel.: 0903 903 902, 0850 111 100

www.tatrabanka.sk

UNICREDIT BANK

- Námestie SNP 18, Banská Bystrica

- ESC, Na Troskách 25, Banská Bystrica

tel.: 048/472 30 02-04

Infolinka: *1111, 0800 180 180
www.unicreditbank.sk

VÚB

• Dolná 17, Banská Bystrica
banska_bystrica_dolna@vub.sk

• Námestie Slobody 1, Banská Bystrica
banska_bystrica@vub.sk

• ESC, Na Troskách 26, Banská Bystrica
tel.: 0850 123 000
banska_bystrica_sc_europe@vub.sk
www.vub.sk

Zdravotné poisťovne

Poisťovne

Stavebné sporiteľne

Rutland plánuje v B. Bystrici malú vodnú elektrárňu za 5,5 mil. eur

18.3.2013Zdroj: TASR - Bratislava 17. marca (TASR) - Spoločnosť Rutland, a. s., plánuje v Banskej Bystrici, v katastrálnom území mestskej časti Radvaň, na riečnom kilometri 172,3, vybudovať malú vodnú elektrárňu (MVE) v hodnote 5,5 milióna eur. Vyplýva to zo zámeru, ktorý firma predložila na posúdenie vplyvov investície na životné prostredie (EIA).

MVE by mala mať inštalovaný výkon 1,07 megawattu (MW) a ročnú výrobu elektriny približne 5,3 GWh. "Termín začatia výstavby MVE Iliaš bude závisieť od povoľovacieho konania. Zo začiatkom výstavby sa uvažuje v roku 2013, ukončenie výstavby a spustenie prevádzky sa plánuje na rok 2014," uvádza sa v zámere.

Firma Rutland, a. s., Bratislava vznikla zápisom do Obchodného registra SR vo februári 2010. Predmetom jej činnosti je najmä maloobchod, veľkoobchod a sprostredkovateľská činnosť. Eviduje základné imanie vo výške 25.000 eur

Parkovanie v centrálnej mestskej zóne

Spoločnosť MBB a.s. zabezpečuje dňom 1.1.2008 systém plateného parkovania v centrálnej mestskej zóne na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej s Mestom Banská Bystrica

Centrálna mestská zóna sa skladá z nasledovných ulíc:

Nám. Š. Moyses, ul. Kapitulská, ul. Horná v úseku od Nám. Š. Moyses po križovatku s ul. Komenského, ul. Komenského v úseku od križovatky s ul. Horná po križovatku s ul. Skuteckého, ul. Skuteckého v úseku

od križovatky s ul. Komenského po ul. Horná, ul. , Vajanského námestie, ul. Kuzmányho, ul. Cikkerova. ul. Švantnerova, ul. Národná, Vajanského nám. oproti banke Slovakia, ul. Horná v úseku od križovatky s ul. Komenského po križovatku s ul. Partizánska cesta, ul. Železničiarska, ul. Robotnícka, ul. ČSA, Nám. slobody, Partizánska cesta StVS, ul. Skuteckého v úseku od križovatky s ul. Komenského po križovatku s ul. F. Bystrého, ul. Šoltésovej, ul. Kollárova, ul. Katovná, Strieborné námestie, ul. M. Rázusa, ul. Bakossova, ul. Lazovná v úseku od križovatky s ul. Katovnou po križovatku s ul. Bottovou, ul. T. Vansovej, ul. F. Bystrého, Šoltésova ulica, Štefánikovo nábregie pri OVS

Cena Edmonda Blanca

Dňa 26. – 30. 4. 2013 bola udelená CENA EDMONDA BLANCA na 60. Generálnom zhromaždení Medzinárodnej rady pre poľovníctvo a ochranu zveri CIC

Praha – Bratislava – Budapešť pre LESY Slovenskej republiky - pre Poľovný revír Chránená poľovná oblasť Poľana. Cenu udelili za príkladné zachovanie prírody a manažment zveri na základe princípov trvalo udržateľného hospodárenia. Poľovný revír Chránenú poľovnú oblasť Poľana užívajú LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, prostredníctvom Odštepných závodov Kriváň a Čierny Balog. Ide o Prestížne ocenenie poľovníctva LESOV Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica

AQUALAND - PLÁŽOVÉ KÚPALISKO Banská Bystrica

Tradičnou súčasťou letnej rekreácie obyvateľov mesta je plážové kúpalisko. Plážové kúpalisko sa nachádza v oddychovej časti centra Banskej Bystrice.

Súčasťou kúpaliska je jazero o rozlohe 2,50 ha, 6 bazénov o celkovej vodnej ploche 4 600 m², 2 tobogany, 4 – dráhová vodná šmýkačka, detský zábavný park, 3 ihriská na plážový volejbal, 2 futbalové ihriská, 18 dráhový minigolf, bowlingová hala, bedmintonová hala, stoly na stolný tenis, vodné bicykle

- teplá voda v bazénoch detský a baby bazén teplota 30°C do 32°C, I-čko bazén 28 °C
- otvorené nové sociálne zariadenia v priestoroch pri novom I-čku
- krátke čakacie doby v bufetoch
- vody na kúpalisku sú pravidelne kontrolované hygienou (RÚVZ)

V areáli sa nachádza 11 bufetov s rýchlym občerstvením. Tie ponúkajú hotové a vyprážené jedlá, špeciality pripravované na grile, čerstvé langoše, nanuky, zmrzlinu, vychladené čapované pivo, čapovanú kofolu a ďalšie nápoje.

Unikátny svetelný anjel

Jeden z najvýraznejších exponátov výstavy LIGHT EXPO BB: Svetlo&Design, ktorá v priebehu novembra rozžiariła Námestie SNP sa stane trvalou súčasťou vianočnej výzdoby centra mesta. Mesto Banská Bystrica týmto krokom 10. decembra 2013 reagovalo na množstvo pozitívnych ohlasov od Banskobystričanov a návštevníkov mesta, u ktorých sa výstava stretla s veľkým úspechom. Jedinečná socha anjela - symbolu mesta Banská Bystrica, má za cieľ oživiť a skrášliť vianočnú výzdobu na námestí a je ďalším krokom k jeho

zatraktívneniu v rámci projektu Spoločne pre naše námestie. „Vďaka výstave, ktorú sme v priebehu novembra priniesli do Banskej Bystrice v spolupráci so spoločnosťou LEDeco solution, bolo Námestie SNP dva týždne naplnené výnimočnou atmosférou. Rozhodli sme sa preto priniesť túto atmosféru Banskobystričanom každé Vianoce prostredníctvom exponátu, ktorý mal najväčší ohlas. Socha anjela sa tak stane súčasťou vianočnej výzdoby nášho mesta a verím, že postupne sa nám podarí obmeniť celú vianočnú výzdobu, aby bola taká, ako sa na moderné európske mesto patrí,“ skonštatoval prednosta MsÚ Miroslav Rybár. Dielo v podobe masívnej sochy anjela v modernom podtóne vzniklo v spolupráci miestneho výtvarníka Igora Lattu a dizajnérky Mgr. art. Anny Hrubovčákovej. Socha je vysoká 3,5m a jej najväčšou pýchou sú dve nádherné svetelné krídla. Ide o časovo najnáročnejší projekt spomínanej výstavy, pričom celková spotreba svietiacej sochy je len 80W. Barbora Winterová tlačová tajomníčka mesta Banská Bystrica

III. - ŠKOLSTVO A VÝCHOVA

„Jediným učiteľom hodným toho mena je ten, ktorý vzbudzuje ducha slobodného premýšľania a rozvíja cit osobnej zodpovednosti.“ Jan Amos Komenský

28.3.2013 Deň učiteľov Deň učiteľov sa oslavuje v deň narodenia pedagóga Jana Amosa Komenského, učiteľa národov. Sviatok je oslavou práce všetkých pedagogických pracovníkov, ktorých práca je poslaním a zaslúžia si za svoje znalosti, trpezlivosť a obeť úctu a poďakovanie.

Ku Dňu učiteľov 2013

Primátor mesta Peter Gogola zablahoževal pedagógom, ktorí šíria a šíria slávne vzdelávacie tradície mesta.

Blahoželanie rektorky prof. Beáty Kosovej UMB : Vážení pedagogickí pracovníci Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, milé kolegyne, kolegovia, pri príležitosti Dňa učiteľov Vám v mene celého vedenia univerzity želim veľa osobných síl do náročnej pedagogickej práce, veľa trpezlivosti a odhodlania venovať sa mladým, rôznorodým študentom veľa úcty od okolia za napĺňanie nedocenennej, ale pre život a budúcnosť našej krajiny rozhodujúcej úlohy, akou je vzdelávanie dorastajúcich generácií. Beata Kosová , rektorka

Základné školy

Na území mesta pôsobia nasledovné základné školy

Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

Základná škola, Bakossova 5

Základná škola, Ďumbierska 17

Základná škola Jozefa Gregora Tajovského, Gaštanová 12

Základná škola, Golianova 8

Základná škola, Hronská 47

Základná škola, Moskovská 2

Základná škola, Pieninská 27

Základná škola, Radvanská 1

Základná škola, Sitnianska 32

Základná škola, Spojová 14

Základná škola SSV, Skuteckého 8

Základná škola, Trieda SNP 20

Základná umelecká škola J. Cikkera, Štefánikovo nábrežie 6

Súkromné základné školy

Základná škola Fantázia, Magurská 16

Základná škola Dráčik, Mládežnícka 51

Základná škola U Filipa, Bakossova 5

Súkromná umelecká základná škola Róberta Tatára, Okružná 2

Súkromná umelecká škola, Námestie Slobody 3

Cirkevné základné školy

Základná škola s materskou školou Štefana Moyses, Nám. Štefana Moyses 23 (rímskokatolícka cirkev)

Základná škola Narnia, Okružná 2 (Cirkev bratská)

Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Obvodného úradu Banská Bystrica (Špeciálne základné školy)

Špeciálna základná škola, Ďumbierska

Základná škola pri Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou, Nám. L. Svobodu 4

P.č.	Základná škola verejná	Počet žiakov ZŠ	Počet úspešných deviatakov	Počet detí navštevujúcich Náboženskú výchovu	Počet detí navštevujúcich Etickú výchovu	Počet pedagógov	Počet tried
1	Bakossova 5	254	30	107	147	17	14
2	Ďumbierska 17	458	26	108	203	35	27
3	JGT Gaštanová 12	301	37	87	210	17	15
4	Golianova 8	685	69	285	400	47	29
5	Moskovská 2	499	35	164	285	30	25
6	Pieninská 27	406	26	179	218	28	25
7	Radvanská 1	500	56	137	306	37	33
8	Sitnianská 32	366	62	127	201	28	20
9	SSV Skuteckého 8	476	56	145	238	31	20
10	Spojová 14	763	99	262	501	48	33
11	Trieda SNP 20	549	60	170	379	35	24
12	Hronská 47	24	-	20	4	2	2
Spolu verejné		5 281	556	1 791	3 092	355	267

Súkromné školy a cirkevné školy na území mesta

P.č.	Základná škola neštátna	Počet žiakov ZŠ
1.	Dráčik, Mládežnícka 51	123
2.	Fantázia, Magurská 16	102
3.	U Filipa, Bakossova 5	132
4.	Narnia, Okružná 2	149
5.	Š. Moyses, Moysesova 23	199
Spolu neštátne		705

Testovanie 9 – rok 2013

P.č.	Základná škola verejná	Počet testovaných žiakov	SJL priemerná úspešnosť školy v %	Percentil	MAT. priemerná úspešnosť školy v %	Percentil
1.	ZŠ Bakossova 5	34	61,5	23,2	40,6	7,8
2.	ZŠ Ďumbierska	46	72	74,8	62,8	59,7
3.	ZŠ Gaštanová	27	63,1	29,2	50,9	23,3
4.	ZŠ Golianova	78	69	59,4	63,4	62,2
5.	ZŠ Moskovská	50	63,1	29,2	66,4	72,6
6.	ZŠ Pieninská	28	74,1	83,3	70,5	84,9
7.	ZŠ Radvanská	55	68,9	59,2	64,8	65,8
8.	ZŠ Sitnianska	44	67,5	51,2	63,5	62,8
9.	ZŠ Skuteckého	31	86,1	99,0	87,6	99,7
10.	ZŠ Spojová	69	67,7	52,2	63,8	63,8
11.	ZŠ Trieda SNP	62	61,2	22,1	57,9	43,0
Úspešnosť v rámci SR			67,51		60,07	
Úspešnosť verejných škôl BB			68,5636363636364		62,9272727272727	

Neštátne školy

P.č.	Základná škola verejná	Počet testovaných žiakov	SJL priemerná úspešnosť školy v %	Percentil	MAT. priemerná úspešnosť školy v %	Percentil
1.	ZŠ Fantázia	9	64	32,7	48,9	18,8
2.	ZŠ Moyses	21	65,7	41,8	62,1	57,2
Úspešnosť v rámci SR			64,85		55,5	
Úspešnosť škôl BB			67,9923076923077		61,7846153846154	

Priemerná úspešnosť školy – aritmetický priemer úspešnosti všetkých testovaných žiakov školy

Percentil školy -vyjadruje umiestnenie školy medzi všetkými školami, na ktorých sa administroval vybraný test. Percentil školy vyjadruje, aké percento škôl dosiahlo výsledok horší ako porovnávaná škola.

Základná škola Moskovská zrekonštruovaná

Zrekonštruované a vynovené priestory školy boli od 31. októbra 2013, kedy boli práce na komplexnej rekonštrukcii jednej z najväčších škôl v meste ukončené prístupné vzdelávacej činnosti. Vo vynovených priestoroch slávnostne prestrihli pásku a projekt zavŕšili kolaudáciou primátor mesta Peter Gogola a prednosta Mestského úradu Miroslav Rybár. Nové plastové okná v hlavných častiach budovy (pavilón A-C), zateplené steny hlavnej časti budovy, moderné informačno-komunikačné technológie i nový nábytok. Tieto, ako aj mnohé ďalšie práce sa na ZŠ Moskovská v Banskej Bystrici podarilo zrealizovať vďaka Európskemu fondu regionálneho rozvoja, ktorý projekt spolufinancoval vo výške 750 tisíc eur. „Veľmi ma teší, že rozsiahlou rekonštrukciou sa podarilo skvalitniť život deťom a pedagógom na ZŠ Moskovská. K rozvoju učebného procesu odteraz prispievajú aj nové jazykové a multimediálne učebne, ktoré umožnia rozvíjať mladé talenty a danosti,“ povedal primátor mesta Peter Gogola. Modernizáciu informačných technológií vrátane učebných pomôcok a vybavenia nábytkom vo výške 73-tisíc Eur zabezpečilo mesto z vlastného rozpočtu. „Genéza celého tohto projektu a aktivít, ktoré sa nám v rámci neho podarilo zabezpečiť je dlhá a náročná, keďže Úrad pre verejné obstarávanie danú súťaž niekoľkokrát zrušil a neuznal. Som nesmierne rád, že napriek spomínaným peripetiám sa nám nakoniec projekt podarilo doviest' do úspešného konca. V najbližšej nožnej dobe plánujeme v obdobných aktivitách pokračovať aj na ďalších školách v meste,“ skonštatoval prednosta Mestského úradu Miroslav Rybár. Na slávnostnej kolaudácii sa zúčastneným hosťom prihovorila i riaditeľka školy Marta Melicherová. „Tento deň je pre našu školu výnimočný. Predchádzalo mu veľa potu, ľudskej práce a vytrvalého snaženia. Realizáciou projektu sa nepomerne zlepšilo pracovné prostredie žiakov i zamestnancov školy,“ zhodnotila riaditeľka školy. ZŠ Moskovská sa tak po zrekonštruovanej ZŠ na Skuteckého ulici stala najmodernejšie vybavenou základnou školou v Banskej Bystrici.

Hlavné zrealizované práce na ZŠ Moskovská:

- izolácia základov
- vybudovanie okapového chodníka
- zateplenie pavilónov A, B a C vrátane prepojovacích chodieb
- vymenené okná a vchodové dvere za plastové
- osadenie nových vonkajších aj vnútorných parapetných dosiek
- vymenené schodiskové steny zo sklenených tvárnic za polykarbonátové
- osadené nové bleskozvody a dažďové zvody
- nové zrekonštruované sociálne zariadenia
- bezbariérový vstup do budovy
- oplechovanie a osadenie striešok pri vchodoch do budovy
- vybudované nové elektrické rozvody v multimediálnych a jazykových učebniach vrátane nového osvetlenia a rozvádzačov

- demontovaná nefunkčná vzduchotechnika a namontované nové odsávanie nad varnými kotlami v školskej jedálni
- namontované nové žalúzie
- nové podlahy v jazykových a multimedialných učebniach
- upravená prilahlá záhrada a vonkajšie medzipriestory
- riešenie havarijného stavu kanalizácie a narušenej statiky
- zriadené optické internetové pripojenie školy vybudovaním 120 metrov optických dátových rozvodov
- nainštalovaný nový kamerový systém

Barbora Winterová, tlačová tajomníčka mesta Banská Bystrica

Stredné školy

Na území mesta pôsobia nasledovné stredné školy:

Gymnaziá

Gymnázium Andreja Sládkoviča

Gymnázium Jozefa Gregora Tajovského

Gymnázium Mikuláša Kováča

Športové gymnázium Banská Bystrica

Cirkevné gymnaziá

Evanjelické gymnázium v Banskej Bystrici

Katolícke gymnázium Štefana Moysesu

Stredné odborné školy

Konzervatórium Jána Levoslava Bellu

Obchodná akadémia

Spojená škola (Stredná odborná škola automobilová, podnikania, elektrotechnická)

Spojená škola (Kremnička) (Stredná odborná škola stavebná, SPŠ stavebná)

Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša

Stredná zdravotnícka škola

Stredná odborná škola, Tajovského 30

Stredná odborná škola, Pod Bánošom 80

Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu

Učilištia

Odborné učilište internátne Viliama Gaňu

Súkromné stredné školy

Súkromné gymnázium Orbis eruditionis

Súkromná obchodná akadémia

Všeobecne záväzné nariadenie pre určenie školských obvodov

Dňa 1. 4. 2013 - Mgr. Peter Gogola primátor mesta Banská Bystrica podpísal poslancami schválené Všeobecne záväzné nariadenie.

Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici v súlade s ustanovením § 6 a § 11, ods. 4, písm. g) zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanoveniami § 2 písm. g) zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, § 8 zák. č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva toto Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 3/2013 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica.

§ 1 - Úvodné ustanovenia 1. Toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „nariadenie“) určuje školské obvody základných škôl, ktorých zriaďovateľom je Mesto Banská Bystrica.

2. Školský obvod základnej školy tvorí územie alebo časť mesta Banská Bystrica vymedzená týmto nariadením, v ktorom žiak plní povinnú školskú dochádzku.

3. Mesto Banská Bystrica po dohode s obcami Kynceľová, Nemce, Špania dolina, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Čerín, Horné Pršany, Vlkanová, Tajov, Môlča, Malachov, Králiky, Kordíky a Riečka určuje školské obvody pre jednotlivé základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica.

§ 2 - Základné ustanovenia 1. Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalé bydlisko.

2. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole mimo školského obvodu, v ktorom má trvalé bydlisko, na žiadosť zákonného zástupcu žiaka a so súhlasom riaditeľa základnej školy, do ktorej sa hlási. Riaditeľ tejto školy, udelí predmetný súhlas s prihladením na kapacitné možnosti školy.

3. Ak je počet žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorí ju majú plniť v spádovej škole vyšší ako sú kapacitné možnosti spádovej školy, postupuje zriaďovateľ pri určení školy, v ktorej bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku, podľa osobitného predpisu.1 4. Mesto Banská Bystrica vytvára podmienky na zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so špecifickými výchovno - vzdelávacími

potrebami v špeciálnej triede v základnej škole 1 § 8 ods. 4 zákona č. 596/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE MESTA BANSKÁ BYSTRICA č. 3/2013 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica Účinnosť od: 01.04.2013 ZD 5/2013 3 z 6 Pieninská 27.

5. Mesto Banská Bystrica vytvára podmienky na zabezpečenie výchovy a vzdelávania pre žiakov so špecifickým intelektovým nadaním a triedy pre všeobecne intelektovo nadané deti v základnej škole SSV Skuteckého 8 a v základnej škole Ďumbierska 17. Zákonný zástupca, ktorý zapíše dieťa do školy pre žiakov so špecifickým intelektovým nadaním alebo do triedy pre všeobecne intelektovo nadané deti, musí dieťa v čase zápisu zapísať aj v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalé bydlisko.

6. Žiak, ktorý má trvalý pobyt mesto Banská Bystrica, (kde sa obvykle zdržiava) plní povinnú školskú dochádzku v spádovej škole.

7. Mesto Banská Bystrica vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veci rozhodnutia riaditeľa školy o prijatí žiaka do školy, ktorej je Mesto Banská Bystrica zriaďovateľom.

§ 3 Školské obvody základných škôl na území mesta 1. Mesto Banská Bystrica zriaďuje na svojom území 4 školské obvody pre základné školy, ktorých je zriaďovateľom.

2. Do školských obvodov jednotlivých základných škôl patria ulice s nasledovnými názvami: Prvý školský obvod - Základná škola Bakossova 5, Základná škola Golianova 8, Základná škola Trieda SNP 20, Základná škola SSV Skuteckého 8, Základná škola Hronská 47 1. Ulice: Na Troskách, Jana Kráľa, Jána Chalupku, M. M. Hodžu, Murgašova, Hurbanova, M. Hattalu, Záhradná, Ruttkaya Nedeckého, Cesta na amfiteáter, Školská, Na Graniari, Tajovského, Námestie Ludvika Svobodu, Astrová, Azalková, Nad plážou, Slnčné stráne, M. Rázusa, Terézie Vansovej, Horná Srieborná, Dolná Strieborná, Krížna, Lazovná, Katovná, Stoličková, Strieborné námestie, Jána Bottu, Bakossova, Pod Jesenským vrškom, Alexandra Matušku, Tibora Andrašovana, Karlovo: Šimona Jurovského, Na Karlove, Dobšinského, Ľuda Ondrejova, Hečkova, Petra Karvaša, Mikuláša Kováča, Námestie SNP, Dolná, Kapitulská, Národná, Kuzmányho, J. Cikkera, F. Švantnera, Štadlerovo nábrežie, Štefánikovo nábrežie, Laskomerská, Medený Hámor, Severná, Nám. Š. Moyses, Horná, Robotnícka, Železničarska, Kukučínova, Československej armády, Cesta k nemocnici, Petelenova, Skuteckého, Šoltésovej, Komenského, Kollárova, Figuša Bystrého, Profesora Sáru, Horné záhrady, Rudlovská cesta, Uhlisko: Pod Kalváriou, Pod Urpínom, Žltý piesok, 9. mája, Hviezdoslavova, Viestova, Hronské predmestie, Bellušova, Timravy, B. Němcovej, Jesenského, Lesná, Na Uhlisku, Cesta k Smrečine, Golianova, Na Starej tehelni, Pod Turíčkou, Pod rybou, Družstevná, Mičinská cesta, Trieda SNP, Nám. slobody, 29. augusta, Partizánska cesta, Jegorovova, Majer: Majerská cesta, Stavebná, Šalková: Ľupčianska, Mieru, Fraňa Kráľa, Podjavorinskej, Ponická ulica, Šalkovská cesta, Poľovnícka, Hronská, Jiráskova, Senica: Senická cesta, Cementárenská cesta, Na Hrbe, Uľanka: Uľanská cesta, Jozefa Mistrika,

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE MESTA BANSKÁ BYSTRICA č. 3/2013 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica Účinnosť od: 01.04.2013 ZD 5/2013 4 z 6 Jakub: Jakubská cesta, Nový Svet, Harmanecká cesta, Ovocná, Hrušková, Kostiviarska: Kostiviarska cesta, Jelšová, Topoľová. 2. Do prvého školského obvodu patria obce Kynceľová, Nemce, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Špania Dolina a Môlča od 1. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky a Čerín od 5. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky. 3.

Do prvého školského obvodu je zaradený Ústav na výkon väzby, Komenského 7, Banská Bystrica.

Druhý školský obvod - Základná škola Radvanská 1. Ulice : Iliáš: Iliášská cesta, Kráľová: Sokolovská, Podháj, Sládkovičova ul. Radvaň: Kalinčiakova, Jarná, Jesenná, Letná, Radvanská, Bernolákova, Nám. Ľ. Štúra, Cintorínska, Poľná, Stredná, Krátka, Bočná, Na Motyčinách, Pod Suchým vrchom, Malachovská cesta, Stromová, Stupy, Zimná, Pršianska terasa: Ametystová, Malachitová, Pršianska cesta, Medená, Zlatá, Bronzová, Diamantová ulica, Zafírová, Mosadzná, Opálová, Rubínová, Rakytovce: Rakytovská cesta, Smreková, Borovicová, Vrbová, Klenová ulica, Kremnička: Kremnička, Brezová, Čerešňová, Jabloňová, Borievková, Drienková, Šípková, Trnková. 2. Do druhého školského obvodu patria obce Malachov a Vlkanová od 5. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky a Horné Pršany od 1. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky.

Tretí školský obvod - Základná škola Moskovská 2, Základná škola Spojová 14, Základná škola Gaštanová 12 1. Ulice : Mládežnícka, Družby, Okružná, Wolkerova, Gorkého, Nové Kalište, Tulska, Moskovská, Oremburská, Kyjevské námestie, Internátna, Nová, Slnecná, Bagarova, Jazmínová, Tichá, Zelená, Havranské, Jilemnického, Sadová, Nešporova, Kapitána Nálepku, Švermova, Cesta na štadión, Hutná, Spojová, Šalgotarjanska, Tr. Hr. Kráľové, Kvetinová, Podlavice: Gaštanová, Limbová, Lipová, Javorová, Ulička, Jedľová, Pestovateľská, Podlavická cesta, Povstalecká cesta, Višňová, Pod Dúbravou, Priehrada, Lúčičky, Jaseňová, Na Lúčkach, Skubín: Buková, Záhumnie, Skubínska cesta, Pod Stráňou, Závoz, Mlynská, Na Čiertolí, Na úbočí. 2. Do tretieho školského obvodu patria obce Tajov, Kordíky, Riečka od 1. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky a Králiky od 5. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky.

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE MESTA BANSKÁ BYSTRICA č. 3/2013 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica Účinnosť od: 01.04.2013 ZD 5/2013 5

Štvrtý školský obvod - Základná škola Ďumbierska 17, Základná škola Pieninská 27, Základná škola Sitnianská 32, 1. Ulice: Rudlovská cesta, Mladých budovateľov, Pod Bánošom, Odbojárov, Pod Hôrkou, Kapitána Jaroša, Dedinská, Strmá, Marka Čulena, Rudelinova ulica, Sásová: Veterná, Hlboká, Mateja Bela, Dubová, Na plaváreň, Na Zábave, Na Tále, Garbanka, Haškova, Sásovská cesta, Pod Skalkou, Pod cintorínom, Na Dolinky, Stránska, Agátová, Surovská, Na Skalici, Ďumbierska, Ružová, Beskydská, Fatranská, Magurská, Gerlachovská, Chabenecká, Kráľovoľská, Karpatská, Inovecká, Krivánska, Rudohorská, Javornická, Pieninská, Starohorská, Strážovská, Tatranská, Sitnianská § 4 Záverečné ustanovenie 1 V prípade vyradenia niektorej zo základných škôl zo siete a jej následného zrušenia, Mesto Banská Bystrica určí školský obvod základnej školy, v ktorom budú žiaci zrušenej základnej školy plniť povinnú školskú dochádzku. 2. Ruší sa VZN č.5/2010 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica schválené uznesením č. 768/2010 MsZ z 30.3.2010. 3. Toto Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva Banskej Bystrici č. 811/2013 dňa 12.02.2013 .

Centrá voľného času

Štátne centra voľného času na území mesta Banská Bystrica

	Názov	Adresa	Riaditeľ	Telefón	Zriaďovateľ
1.	Centrum voľného času Pohoda	Havranské 9	Mgr. Richard Vrbovský	4131590	Mesto Banská Bystrica
2.	Centrum voľného času Junior	Tajovského 30			Banskobystrický samosprávny kraj

SÚKROMNÉ CENTRÁ VOĽNÉHO ČASU

	Názov	Adresa	Zriaďovateľ
1.	Súkromné CVČ	Skuteckého 4	Slovenské misijné hnutie, Skuteckého 4, B. Bystrica
2.	Súkromné CVČ	Moskovská 2	Rodičovské združenie pri ZŠ Moskovská 2
3.	Súkromné CVČ	Radvanská 1	Mária Demočová, Záhonok 1959/33, Zvolen
4.	Súkromné CVČ	Dolná strieborná 2	Krajská asociácia rómskych iniciatív, Internátna 59, B. Bystrica
5.	Súkromné CVČ	Mládežnícka 51	PhDr. Monika Šabová, Mládežnícka 51, B. Bystrica
6.	Súkromné CVČ	Pod Urpínom 12	PaedDr. Miroslav Kučeřík, Pod Urpínom 12, B. Bystrica
7.	K-Centrum,	J. Kráľa 3	K-Centrum, s.r.o., J. Kráľa 3, B. Bystrica
8.	Plavecký oddiel Klubu telesnej výchovy Univerzity Mateja Bela	Mládežnícka 47	Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
9.	Súkromné CVČ	Hurbanova 9	Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo, Nám. SNP 19
10.	Súkromné CVČ Lavuta	Kráľovohoľská 6	Občianske združenie Rossija, Kráľovohoľská 6, B. Bystrica

Jazykové školy v Banskej Bystrici

	škola	Adresa	Zriaďovateľ
1.	Štátna jazyková škola	Trieda SNP 54	Banskobystrický samosprávny kraj
2.	Súkromná jazyková škola	Kuzmányho 5	RK Centrum Universa, Banská Bystrica

Materské školy

V Banskej Bystrici v roku 2013 bolo 27 materských škôl , ktorých zriaďovateľom bolo mesto Banská Bystrica. Dve zariadenia (Špeciálna materská škola, Detské integračné centrum) boli v zriaďovateľskej pôsobnosti Obvodného úradu Banská Bystrica a takisto tu pôsobili tri súkromné materské školy.

Zverejnené: 3. 9. 2013

Prehľad materských škôl v Banskej Bystrici

Deň otvorených dverí

1. Materská škola, Lazovná 32, Banská Bystrica

Lokalita: Centrum mesta

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 4 triedna

Profilácia: "Ekologická a environmentálna výchova", materská škola má dve záhrady, kde deti príjemne trávia čas pobytu vonku. Ponúkame: oboznamovanie s anglickým jazykom, získavajú základy pri práci s počítačom, plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik.

Aktivity: besiedky pre rodičov, bábkové predstavenia, fašiangový karneval, účasť detí na rôznych súťažiach a podujatiach, spolupráca so ZŠ, ÚĽUV, Stredoslovenským múzeom, bábkovým divadlom, knižnicou, penziónom pre seniorov ... ,sme zapojení do projektu „Strom života“, názov nášho klubu je „Mláďatá“. Deti spolupracujú so „Stromákmi“, zapájajú sa do priebežných aktivít a súťaží.

Deň otvorených dverí: 24.02.2015 od 10.00 - 15.00 h.

2. Materská škola, Horná 22, Banská Bystrica.

Lokalita: Centrum mesta

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 3 triedna, všetky homogénne triedy, podľa veku detí.

Profilácia: Organizácia dňa rešpektuje zákonitosti psychického a telesného rozvoja detí, ich vekové osobitosti. Materská škola pracuje podľa Školského vzdelávacieho programu:

"Detský raj" a projektu: "Zdravá škola". Realizované aktivity: plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, kultúrne programy spojené oslavy Mikuláš, Karneval, Deň matiek, MDD, Rozlúčka s predškolákmi, návšteva s predškolákmi v 1.ročníku ZŠ, návšteva mestskej knižnice, Návštevy Galérie D. Skuteckého, fotenie detí

Pre nadané deti ponúkame krúžkovú činnosť, ktorú vedú kmeňové pani učiteľky.

Krúžky: oboznamovanie detí s anglickým jazykom, výtvarný krúžok, spevácko-tanečný krúžok, literárno-dramatický krúžok, tvorivé dielne- netradičné techniky.

Deň otvorených dverí: 19.2.2015, t.j. vo štvrtok od 10.00 do 12.00 hod.

3. Materská škola, Cesta k nemocnici 37, Banská Bystrica, www.materska_skola.szm.com

Lokalita: Centrum mesta, pri starej nemocnici

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16.45 h.

Počet tried: MŠ je 4 triedna, všetky heterogénne triedy.

Profilácia: Materská škola ako jediná v meste Banská Bystrica poskytuje diétne stravovanie - šetriaca diéta, bezlepková diéta a diéta pri diabetes.

MŠ je zameraná na správne držanie tela a športové aktivity.

Deň otvorených dverí: 26.2.2015 od 8.00 - 16.00 hod.

4. Materská škola, Profesora Sáru 3, Banská Bystrica.

Lokalita: Centrum mesta, pri budove RTVS, www.msprofesorasaru.sk

Prevádzková doba : 6,30 h. – 17,00 h.

Počet tried: 4 heterogénne triedy – t.z. zmiešané vekové skupiny..

Profilácia: Materská škola sídli v krásnom a tichom prostredí, plnom zelene.

- výchova a vzdelávanie, ktoré je postavené na radostnom a zážitkovom učení;
- uplatňujeme prvky metamorfózne didaktiky – práca s príbehom, rozprávkou;
- spoločne slávime sviatky roka s rodičmi;
- napĺňanie nášho motta „Dieťa v láske prijať, v úcte vychovať a v slobode prepustiť“;
- realizujeme projekt „Dopravná výchova v Materskej škole Zmena“ – sprístupňuje v areáli školského dvora na dopravnom ihrisku - dopravnú teóriu a prax všetkým deťom, ako prevenciu proti nehodovosti na cestách.

- ponúka ozdravovacie aktivity, v rámci projektu Škola podporujúca zdravie: turistické vychádzky, školu v prírode na Donovaloch, poznávacie výlety, jazdu na koňoch, denné ovocné hostinky a pod.
- v triedach spolu žijú deti rôznych vekových skupín, čo uľahčuje adaptáciu detí na materskú školu, súrodenci chodia samozrejme spolu;
- záujmové krúžky a aktivity: oboznamovanie s jazykom anglickým, lyžiarsky, plavecký, korčuľarsky výcvik, divadelné predstavenia a výchovné koncerty priamo v materskej škole.

Deň otvorených dverí: 24.2. 2015 od 9,00 -11,00; od 9:00 – 9:15 hromadné stretnutie

riaditeľky s rodičmi; 9:15 - 11:00 prehliadka priestorov a areálu materskej školy.

5. Materská škola, 9. mája 26, Banská Bystrica.

Lokalita: Centrum mesta, na sídlisku Uhlisko v blízkosti prírodného prostredia pod Urpínom.

Bližšie informácie na : www.ms9majabb.sk

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 3 triedna, všetky heterogénne triedy.

Profilácia: Materská škola má krásny areál bohatý na zeleň, slúži na pohybové a športové aktivity detí, na edukačné aktivity a hry detí. Východiskom je úcta k dieťaťu, jeho jedinečnosti, zachovanie jeho autonómie v procese aktívneho učenia.

Materská škola sa zameriava na: utváranie postoja k zdravému životnému štýlu, prostredníctvom športových a pohybových aktivít, tak, aby sa pohyb stal prirodzenou súčasťou života detí, rozvíjanie tvorivosti prostredníctvom rôznych výtvarných techník a aktivít, rozvíjanie environmentálneho cítenia, vnímanie krásy prírody a jej čara prostredníctvom zážitkového učenia a priameho pozorovania.

V rámci dobrej spolupráce s rodičmi ponúkame rôzne športové, pohybové, kultúrne a tvorivé aktivity pre rodičov s deťmi a pre deti.

Projekty: Zdravá škola, Inkluzívny model vzdelávania

Krúžky: Oboznamovanie s anglickým jazykom, atletická príprava, tanečná príprava

Deň otvorených dverí: 20.2. 2015 od 10,00 do 11,30 h.

6. Materská škola Na Starej tehelni 7, Banská Bystrica, www.msbyzuc0.webnode.sk

Lokalita: Sídlisko Uhlisko, blízko centra, prírodné, tiché, zeleňou oplývajúce prostredie.

Prevádzková doba: 6,30 – 17,00 hod.

Počet tried: MŠ je 4 triedna, triedy homogénne ako aj heterogénne podľa zoskupenia detí.

Profilácia: Jedným z nosných pilierov materskej školy je spolupráca s rodinou v rámci programu otvorená škola – Krok za krokom. Je prvou a doposiaľ aj jedinou materskou školou v Banskej Bystrici, ktorá sa stala držiteľkou medzinárodného certifikátu Zelená škola

– ktorá je pre ľudí ktorí vnímajú krásu a prepojenosť všetkého živého i neživého, myslia tvorivo a kriticky, konajú v prospech zachovania života na Zemi, pretože len slová nestačia.

Projekt Cvičím hravo, cvičím zdravo – je pre všetkých tých, ktorí radi športujú a chcú byť fit. Využíva aj športový areál Barani pri partnerskej základnej škole na Uhlisku. Všetkým záujemcom o rozširovanie svojich vedomostí v oblasti výuky jazykov, ponúka aj oboznamovanie sa s jazykom anglickým. Organizuje pre deti zaujímavé vzdelávacie exkurzie a výlety v rámci školského vzdelávacieho programu, v prípade záujmu zákonných zástupcov organizujeme aj školu v prírode. Ponúkame počas prevádzky materskej školy aj možnosť výučby lyžovania a plávania prostredníctvom iných špecializovaných inštitúcií.

Deň otvorených dverí: 27.2.2015 v čase od 10,00 – 11,00 hod. aj s malou

divadelnou ukážkou.

7. Materská škola, Trieda SNP 77, Banská Bystrica

Lokalita: Centrum mesta, na Sídlišku, ktorá je súčasťou obytného bloku

Prevádzková doba : 7,00 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 1,5 triedna, ktoré sú heterogénne

Profilácia: Podľa vypracovaného projektu s učebnou pomôckou Lego Dacta využívame

inovačné prvky tak, aby sa dieťa sebarealizovalo formou konštruktívnej aktivity, kde je ono

samo centrom každej činnosti. Neučí sa priamo pojmy, ale skôr si osvojuje postupy prostredníctvom zážitkov a skúseností, realizujeme rozvíjanie estetického cítenia so zameraním na výtvarnú oblasť, Škola podporujúca zdravie, podľa požiadaviek rodičov zabezpečujeme oboznamovanie sa s cudzím jazykom spolupráci s Centrom voľného času, dvakrát týždenne v popoludňajších hodinách, postupne so všetkými deťmi, vytváranie rodinnej atmosféry naša MŠ našla svoje zameranie inklinujúce k rodinnému typu výchovy. Uvedomujeme si, že nahradiť dieťaťu rodinnú výchovu v plnom rozsahu nie je možné, ale usilujeme sa o maximum, do výchovy a vzdelávania implementujeme program výchovy „Krok za krokom“.

Deň otvorených dverí: 10.02.2015 v čase od 08:00 do 16:30 h

8. Materská škola, 29. augusta 14, Banská Bystrica, www.ms29augustabb.sk

Lokalita: Centrum mesta, na Sídlišku, ktorá je súčasťou obytného bloku

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 5 triedna, ktoré sú heterogénne

Profilácia: regionálna výchovu a uplatňovanie prvkov metodiky Krok za krokom.

MŠ je špecifická podávaním raňajok. Ďalšie aktivity , ktoré poskytujeme v rámci pobytu dieťaťa v MŠ sú: tréning fonematického uvedomovania, detský folklórny súbor Dupkáčik, výtvarný krúžok, ergo terapia, anglický jazyk, hipoterapia, lyžiarsky, plavecký kurz, škola v prírode a ďalšie aktivity podľa aktuálnej ponuky.

Deň otvorených dverí: 12.2.2015 od 15.00 - 16.30 h

9. Materská škola, Hronská 18, Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti Šalková

Prevádzková doba : 6,15 h. – 16,15 h.

Počet tried: MŠ je 1triedna, ktorá je heterogénna

Profilácia: Materská škola je rodinného typu. Zameriava sa na environmentálnu výchovu zdravý životný štýl a zdravé životné prostredie, preferuje zdravé prospievanie dieťaťa a zoznamovanie sa s prírodou v každom ročnom období.

Deň otvorených dverí: priebežne vo februári popoludní

10. Materská škola, Jakubská cesta 77, Banská Bystrica, www.msjakubko.edupage.sk,

Lokalita: v mestskej časti Jakub

Prevádzková doba: 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 2 triedna, ktoré sú heterogénne

Profilácia: Materská škola preferuje zdravý životný štýl a realizuje projekt saunovania detí vo vlastnej saune na základe projektu „Máme malý fínsky dom, veľa zdravých detí v ňom“. Na základe Školského vzdelávacieho programu JAKUBko sa okrem štandardných osnov a edukačných cieľov plnia špecifické ciele z projektov: „Koníky - naši kamaráti“ (jazdenie na poníkoch v školskej záhrade), „Malí herci“ (úzka spolupráca s bábkovými divadlami a tvorivá dramatika), „Na náučnom chodníku Jakub“ (environmentálna a regionálna výchova a turistika) a „Dopravná výchova“. Krúžková činnosť v popoludňajších hodinách v MŠ: výučba anglického jazyka v spolupráci s CVČ.

Na základe záujmu sa realizuje korčuliarky, lyžiarsky a plavecký kurz.

Deň otvorených dverí: 13.02.2015 od 10,00 h.-11,00 h.

11. Materská škola, Senická cesta 82, Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti Senica

Prevádzková doba : 6,15 h. – 16,00 h.

Počet tried: MŠ je 1 triedna, ktorá je heterogénna

Profilácia: Prioritou je rodinná výchova netradičnými postupmi s alternatívnymi prvkami regionálnej výchovy podľa hesla: „Sme tu jedna rodina a radi sa máme, každé ráno s radosťou sa tu stretávame.“ Materská škola nesprostredkováva deťom iba poznanie, pomáha im aj zbližiť sa s vrstovníkmi, prekonávať adaptačné problémy, citovo dozrieť a nájsť si miesto v kolektíve detí. V materskej škole majú deti možnosť navštevovať krúžok anglického jazyka, krúžok El'konin – tréning fonemického uvedomovania, podľa záujmu rodičov je možnosť kurzov plávania a lyžovania, koncoročný výlet s deťmi, divadielka podľa ponuky, karneval, program detí pri príležitosti Vianoc a Dňa matiek, rozlúčka s predškólakmi.

Deň otvorených dverí: priebežne vo februári

12. Materská škola, Radvanská 26, Banská Bystrica, www.ms-radvanska-26-bb.webnode.sk

Lokalita: v mestskej časti Radvaň, vedľa Tihányovského kaštieľa

Prevádzková doba : 6,30 h. – 17,30 h.

Počet tried: MŠ je 5 triedna, ktoré sú spravidla homogénne

Profilácia: Prioritou je zdravý životný štýl a prostredníctvom osobnosti detí pôsobenie na rodinu a širokú verejnosť. Zameranie na zdravý fyzický a psychický vývoj, spoluprácu s rodinou a širokou verejnosťou, individuálny prístup k deťom, uspokojovanie potrieb dieťaťa, nie učiteľa. V edukačnom procese využívanie Metodiky Krok za krokom, realizácia projektov „Kamarátka fit-lopta“, „Počítač, môj kamarát“, „Národný program Zdravie v školách“. Deťom ponúkame lyžiarsky, plavecký kurz, pobyt v Škole v prírode, ozdravovacie pobyty, krúžok anglického jazyka, hudobno – pohybovej prípravy, cvičenie na fit loptách, rôzne akcie s tematickým zameraním.

Deň otvorených dverí: 26.2.2015 od 10,15 do 11,15 hod. – prezentácia priestorov, informácie pre rodičov

13. Materská škola, Radvanská 28, Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti Radvaň

Prevádzková doba : 6,30 h. – 17,00 h.

Počet tried: MŠ je 6 triedna, heterogénne aj homogénne /podľa potreby/

Profilácia: MŠ je vo svojom školskom vzdelávacom programe zameraná na: Dopravnú výchovu, Environmentálnu výchovu, Zdravú školu. Ponuka nadštandardných aktivít: - výučba AJ, divadelný krúžok, tanečný krúžok, náboženská výchova, lyžiarsky a plavecký výcvik, hipoterapia, škola v prírode, bábkové predstavenie, spolupráca so ZŠ a knižnicou.

Deň otvorených dverí: 26.2.2015 od 9,00h. do 11,00 h.

14. Materská škola, Kremnička 22, Banská Bystrica, www.mskremnicka.edupage.org.

Lokalita: v mestskej časti Kremnička

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 1,5 triedna heterogénna

Profilácia: MŠ rodinného typu, zameraná na rozvoj pohybových kompetencií detí. Nachádza sa v peknom priestranom areáli s vybudovaným tartanovým ihriskom a mini dopravným ihriskom. Deti majú možnosť pravidelne navštevovať futbalové ihrisko TJ – Kremnička. Záujmové krúžky detí: anglický jazyk, tanečno – pohybový, výtvarný krúžok, hipoterapia, lyžiarsky a plavecký výcvik.

Deň otvorených dverí: v priebehu februára popoludní

15. Materská škola, Jilemnického 8, Banská Bystrica, www.msjilemnickehobb.edupage.org

Lokalita: v mestskej časti Fončorda

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 4 triedna, zvyčajne homogénne

Profilácia: Materská škola sídli v krásnom a tichom prostredí plnom zelene, v dvoch budovách rodinného typu, s veľkou, účelne vybavenou záhradou. Prioritou a dlhodobým cieľom je „Environmentálna výchova“, kde sú výchova a vzdelávanie zamerané na ochranu a poznávanie prírody a životného prostredia s rešpektovaním detskej osobnosti a originality. Zameriavame sa na podporu a pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám už od útleho veku. Osvojovaním si rôznych pohybových zručností si dieťa rozvíja aj vôľové a charakterové vlastnosti. Venujeme sa oblasti práv dieťaťa, ktoré prostredníctvom projektového vyučovania témy ľudských práv a práv dieťaťa vstupuje do výchovno-vzdelávacej činnosti, ako prierezová téma cez všetky vzdelávacie oblasti a rozvíja dieťa po personálnej aj sociálnej stránke.

Ponúkame: oboznamovanie s anglickým jazykom, získanie základov pri práci s počítačom, plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, korčuľovanie na ľade, tenisová príprava pre predškolákov, Hipoterapia.

Aktivity: besiedky pre rodičov, bábkové predstavenia, tvorivé dielne pre rodičov a deti, Mikulášske predstavenie, fašiangový karneval, Deň matiek, Deň otcov, MDD, športová olympiáda, rozlúčka s predškolákmi, návštevy predškolákov v 1.ročníku ZŠ Radvaň.

Deň otvorených dverí: priebežne od 16.2. - 20.2.2015 od 10.00 do 11.00 h.

16. Materská škola, Družby 3, Banská Bystrica, www.msdruzbybb.sk

Lokalita: v mestskej časti Fončorda

Prevádzková doba : 6,30 h. – 17,00 h.

Počet tried: MŠ je 6 triedna, zvyčajne homogénne triedy

Profilácia: Rozvoj zručností a tvorivosti detí v záujmových činnostiach. Krúžky: výtvarný, tanečný - moderný aj ľudový, Lego, Anglický jazyk, lyžiarsky kurz, plavecký kurz, hipoterapia, tenisová prípravka. spolupracujeme s Verejnou knižnicou M. Kováča, so ZŠ Moskovská, Radvanská a Spojová.

Deň otvorených dverí : 19.2. 2015 od 10,15 – do 11,15 h.

17. Materská škola, Nová 2, Banská Bystrica, www.farebny-svet.sk

Lokalita: v mestskej časti Fončorda

Prevádzková doba: 6,30 hod. – 17,00 hod.

Počet tried: Materská škola je 6 triedna, zvyčajne homogénne triedy

Profilácia: Vytvárame pre deti prostredie pre aktívne učenie sa a osobnostný rozvoj v duchu : „Škola, kde každý deň zažijem úspech“. Zameriavame sa na rozvíjanie pozitívneho vzťahu detí všetkých vekových skupín k pohybovým aktivitám a športu v čase pobytu detí v materskej škole. Každý rok organizujeme školskú olympiádu v spolupráci s profesionálnymi športovcami ŠK Dukla Banská Bystrica. Ponúkame rodičom možnosť sa denne zapájať do života v materskej škole. Realizujeme „Tréning fonematického uvedomovania“ podľa D.B. Elkonina, ale i besiedky, oslavy, karneval a výlety. Zabezpečujeme výučbu anglického jazyka v spolupráci s CVČ a detským vzdelávacím centrom Magica Academy. V spolupráci s ďalšími organizáciami zabezpečujeme lyžiarsky výcvik, plavecký výcvik, hipoterapiu, výtvarné súťaže, návštevu knižnice, základných škôl v blízkom okolí a CPPP.

Deň otvorených dverí: 19.02.2015

18. Materská škola, Tulská 25, Banská Bystrica, www.mstulska.meu.zoznam.sk

Lokalita: v mestskej časti Fončorda

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 5 triedna, spravidla homogénne triedy

Profilácia: MŠ sa profiluje ne environmentálnu výchovu, ktorej cieľom je aktívne používať osvojené spôsoby ochrany životného prostredia a vlastným myslením a konaním ovplyvňovať environmentálne správanie iných.

Ponuka aktivít v MŠ:

- environmentálny krúžok, tanečno – pohybový krúžok
- „tréning fonematického uvedomovania podľa Elkonina“
- lyžiarsky a plavecký kurz

- oboznamovanie s anglickým jazykom
- tvorivé dielne pre deti a rodičov
- návšteva planetária
- „Noc v MŠ“ (rozlúčka s predškólákmi)
- turistické vychádzky do blízkeho okolia počas celého roka
- výlety, športové podujatia, divadelné predstavenia, besedy
- oslavy Mikuláša, Vianoc, Dňa rodiny, Rozlúčka s predškólákmi, Fašiangový karneval
- logopedická depistáž, odborné vyšetrenie zraku,
- rozvoj osobnosti detí s odkladom školskej dochádzky prostredníctvom rozvíjajúcich programov
- konzultačná činnosť pre rodičov

Spolupracujeme:

- s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie
- s Detským integračným centrom
- s logopédom
- so Základnou školou Moskovská 2
- s knižnicou M. Kováča ...
- súkromným centrom voľného času Moskovská 2

Deň otvorených dverí : 24.02.2015 od 9,00 hod. do 10,30 hod.

19. Materská škola, Šalgotarjanska Banská Bystrica, www.mssalgotarianska.webnode.sk

Lokalita: v mestskej časti Fončorda

Prevádzková doba : 6,30 h.-16,45 h.,

Počet tried: MŠ je 6 triedna,

Profilácia: Dopravná výchova, zdravý životný štýl, environmentálna výchova Uplatňujeme osobnostne orientovanú výchovu a vzdelávanie v edukačnom procese detí krok za krokom k spokojnosti a vzdelaniu detí predškolského veku s dôrazom na radostne prežité detstvo, zážitkové učenie, osobnostný rast dieťaťa. MŠ disponuje vlastnou telocvičňou, učebňou na teoretickú výučbu dopravnej výchovy, vlastným dopravným ihriskom a veľkou školskou záhradou s množstvom preliezok. Predškólákovi poskytujeme tréning fonematického uvedomovania podľa El'konina, „Srdce na dlani“ – preventívny výchovný program na potlačanie agresivity a nevhodných prejavov, „Evička nám ochorela“ projekt realizovaný v spolupráci s

ČK – elementárne základy poskytovania prvej pomoci, oboznamovanie s anglickým jazykom – externý lektor, rozvíjanie IKT zručností. Poskytujeme aj kultúrno – spoločenské akcie s rodičmi – Festival detskej divadelnej tvorby, besiedky (ľudové tradície), tvorivé dielne. V spolupráci s ďalšími organizáciami zabezpečujeme plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, hipoterapiu (vozenie na poníkoch), výtvarné súťaže, bábkové divadelné predstavenia, zábavné akcie, návštevu knižnice, základných škôl v blízkom okolí, logopédiu a poradenstvá v CPPP.

Deň otvorených dverí: 24.02.2015 od 9,00 - 11,30 h. prezentácia priestorov MŠ

a poskytnutie informácií o MŠ

20. Materská škola, Na Lúčkach 2, Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti Podlavice

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 4 triedna, spravidla heterogénne triedy

Profilácia: Uplatňovanie alternatívnych prvkov programu Krok za krokom, Projekt „Výchova k zdraviu“ - poskytnutie deťom nadštandardných doplnkových aktivít zameraných na uplatňovanie zdravého životného štýlu, Projekt „Školské ovocie“ – zdravá strava, Projekt „Pohybová príprava pre najmenších“ -ozdravný program formou športových kurzov podľa záujmu rodičov, pobytom a športovými aktivitami detí v triede, na školskom dvore a v prírode, príprava na športové súťaže, rozvíjanie pohybových, koordináčnych a kondičných schopností detí, Projekt: „Čo je zdravé a čo nie?“ boj proti obezite, rozvíjanie jazykových schopností nadaných detí jazykovou prípravou v anglickom jazyku- krúžok Happy sloník, rozvíjanie základných poznatkov o bezpečnom správaní sa na verejných komunikáciách v spolupráci s políciou- Projekt „Bezpečná škôlka“, rozvíjanie informačných kompetencií program šašo Jašo, robotická včielka Bee – Bot, interaktívne tabule, Projekt Kid Smart, uplatňovanie prvkov environmentálnej výchovy, ľudových zvykov a tradícií.

Deň otvorených dverí: 26.02.2015 od 10.30 do 11.30 h.

21. Materská škola, Buková 22, Banská Bystrica, www.skolka-skubin.info

Lokalita: v mestskej časti Skubín

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,45 h.

Počet tried: MŠ je 2 triedna, heterogénne triedy

Profilácia: Uplatňujú inovačné metódy a formy práce (zážitkové učenie, príbehové učenie) so zameraním na všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa v úzkej spolupráci s rodinou

Deň otvorených dverí: 24.-25.02.2015 od 8.00 do 10.00 h. a od 15.00 do 16.30 h

22. Materská škola, Odbojárov 9 Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti Rudlová - Sásová

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 2 triedna, heterogénne triedy

Profilácia: MŠ je zameraná na environmentálnu výchovu, výchovu k zdravému spôsobu života. Aktivity : oboznamovanie s anglickým jazykom, tanečný krúžok, lyžiarsky kurz, korčuľiarsky kurz, plavecký kurz a iné.

Deň otvorených dverí: 24.02.2015 od 10,15 do 11,15 hod.

23. Materská škola, Sásovská cesta 21 Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti stará Sásová

Prevádzková doba : 6,30 h. – 16,30 h.

Počet tried: MŠ je 4 triedna, 3 triedy heterogénne, 1 trieda 5 -6 roč. deti.

Profilácia: MŠ rodinného typu so zameraním na správny životný štýl a environmentálnu výchovu, umiestnená v krásnom podnetnom areáli s množstvom zelene, s dvoma polyfunkčnými domčekmi, altánkom, pružinovými hojdačkami a bazénom, ponúka deťom prostredie pre otužovanie a zážitkové učenie.

Projekty a programy školy: Metamorfóza didaktika - zážitkové učenie, Eko stopa environmentálna výchova, Srdce na dlani – prosociálny program. Novovybudované dopravné ihrisko – projekt – Dopraváčik, aktivity na rozvoj psychomotorických kompetencií detí, s využívaním množstva detských dopravných prostriedkov, motiváciou viesť deti k bezpečnosti na cestách, Projekt IKT - zameraný na problematiku integrácie digitálnych technológií v predprimárnom vzdelávaní. Realizujeme hipoterapiu s Farmou - Gazdáčik - jazda na poníkoch, zdravý životný štýl – otužovanie /bazén/, sezónne činnosti. Oboznamovanie s anglickým jazykom, plavecký a lyžiarsky kurz.

Aktivity: v spolupráci s rodinou a ZŠ Ďumbierska, ZŠ Sitnianska, Občianskou Radou obvodu

Rudlová a Sásová, Mestskou políciou, Krajským riaditeľstvom policajného zboru, H a PZ

Banská Bystrica, Tenisovou akadémiou Edmunda Pavlíka a iní.

Deň otvorených dverí: 24.02.2015 od 10,00 -11,30 h a od 15.00 – 16.00 h

24. Materská škola, Magurská 14 Banská Bystrica, www.msmagurska.sk

Lokalita: v mestskej časti Sásová

Prevádzková doba : 6,30 h. – 17,00 h.

Počet tried: MŠ je 4 triedna, heterogénne triedy

Profilácia: v rámci odpoľudňajších činností prebieha jedenkrát do týždňa výuka anglického jazyka, materská škola sa zameriava na športové aktivity v rámci výchovnovzdelávacieho procesu, voľnočasové športové aktivity – v letných mesiacoch realizuje športové odpoľudnia spolu s rodičmi, zdravotná výchova – správny vývin pohybového aparátu, predplavecká príprava 2 x ročne, lyžiarsky výcvik, tenisová prípravka, výlety do prírody, škola v prírode, pravidelné návštevy knižnice, návštevy prírodovedného múzea a galérie Dominika Skuteckého. Ponuka materskej školy - spolupráca so súkromnou umeleckou školou Lavuta – spolu organizovanie kultúrnych podujatí – koncerty, spevácky krúžok, tanečný krúžok, spolupráca so Základnou školou Pieninská - návšteva odbornej učebne s interaktívnou tabuľou, s Policajným zborom Slovenskej republiky - zapojená v Projekte s dopravnou tematikou, s Farmou Gazdáčik. Materská škola úzko spolupracuje so SAZP so sídlom v Banskej Bystrici a spolu s ňou realizuje Projekt zameraný na environmentálnu výchovu v úzkej spolupráci deti – rodičia – zamestnanci materskej školy.

Deň otvorených dverí: 20.2.2015 od 12,00 do 15,00 h.

25. Materská škola, Karpatská 3, Banská Bystrica, www.mskarpatska.sk

Lokalita: v mestskej časti Sásová

Prevádzková doba : 6,00 h. – 17,00 h.

Počet tried: MŠ je 5 triedna, heterogénne triedy

Profilácia: Svet materskej školy je obdobím, kedy nastávajú u dieťaťa badateľné zmeny vo všetkých oblastiach rozvoja osobnosti. Školský vzdelávací program našej MŠ vychádza z tvorivo – humanistickej koncepcie výchovy. Tvorivosťou rozumieme produkciu nových a súčasne užitočných riešení, nápadov, myšlienok a činov, správania. Cieľom je, aby sa tvorivosť stala zmyslom života, aby bola prostriedkom pomocou ktorého sa človek celý život snaží dosahovať svoju sebarealizáciu. V strede záujmu je osobnosť dieťaťa. Krúžková činnosť: Anglický jazyk v spolupráci so spol. Edesta. Projekty školy: „ Veselé zúbky, Dopravná výchova, Environmentálna výchova, Ergoterapia s firmou Gazdáčik, podľa záujmu rodičov plavecký, lyžiarsky výcvik, divadelné predstavenia, exkurzie.- ZOO Bojnice, Tropikárium Budapešť, Čiernohronska železnica,

Spolupráca so: ZŠ Pieninská, ZŠ Sitnianska, Verejná knižnica M. Kováča, Mestská polícia , Policajný zbor- projekt " Póla radí deťom" , HaPZ.

Deň otvorených dverí: 24.02.2015 od 10,00 - 15,00 h.

26. Materská škola, Strážovská 3, Banská Bystrica

Lokalita: v mestskej časti Sásová

Prevádzková doba : 6,30 h. – 17,00 h.

Počet tried: MŠ je 5 triedna, heterogénne aj homogénne triedy podľa zoskupenia detí

Profilácia: Materská škola sa profiluje ako škola zameraná na celostný rozvoj osobnosti dieťaťa s využitím stratégií jeho personálneho a sociálneho rozvoja pri výrazne individuálnom prístupe k dieťaťu. Túto profiláciu napomáhajú podporovať programy Krok za krokom, projekt Lego Education, projekt výchova k zdravému životnému štýlu a pozornosť venujeme aj rozvoju predčitateľskej gramotnosti, matematickej a prírodovednej gramotnosti. Z prierezových tém školského vzdelávacieho programu venujeme zvýšenú pozornosť environmentálnej výchove. Materská škola je vybavená vlastnou telocvičňou a environmentálnou učebňou.

Kružková činnosť : anglický jazyk - Vzdelávacia ustanovizeň Edesta

27. Materská škola, Tatranská 63, Banská Bystrica,

Lokalita: v mestskej časti Sásová

Prevádzková doba : 6,00 h. – 17,00 h.

Počet tried: MŠ je 5 triedna, prevažne heterogénne triedy

Profilácia: Každé dieťa je jedinečná bytosť schopná pozitívneho vývoja. Chceme, aby v našej materskej škole mohlo každé dieťa zažiť pocit úspechu a šťastia. Prostredníctvom projektov školy, aktivít / športových , výtvarných, anglický jazyk /lyžiarsky , plavecký, exkurzie – Planetárium, letisko, farma, policajti, požiarnici, intenzívna a neformálna spolupráca s rodinou, systém „otvorených“ dverí.

Oslava 60. výročia vzniku školského stravovania v meste

Akcia bola organizovaná mestom Banská Bystrica v spolupráci s banskobystrickým obvodným úradom a bola spojená s ocenením zamestnankýň školských jedální za kvalitnú a dlhoročnú prácu.

Ako začínali školské jedálne v Banskej Bystrici

Pozornosť stravovaniu detí a mládeže v banskobystrických školách sa začala venovať po roku 1946. Prvá zmienka o „spoločnom“ stravovaní je uvedená v roku 1949 v kronike materskej školy v Rudlovej. Do roku 1953 sa mohli deti stravovať len v niektorých školách a ich stravovanie zabezpečovali rôzne spoločenské a sociálne organizácie.

Napr. pre žiakov jednej základnej školy Kanadský červený kríž hradil výdavky na mlieko, z ktorého riaditeľ školy varil kakao a matky žiakov k nemu piekli chlieb. V školských smerniciach v týchto rokoch sa hovorilo len o stravovaní detí v opatrovniach, v súčasných materských školách. V tom čase si deti jedlo nosili z domu a opatrovatelky mali za úlohu deti učiť piť mlieko po dúškoch.

Od roku 1953 sa začalo hovoriť o školskom stravovaní, školských kuchyniach, postupne sa začali vypracovávať právne normy a predpisy týkajúce sa školského stravovania.

A aká je zmena v školskom stravovaní ak porovnáme rok 1953 s rokom 2013? Dnes už nejde len o to, aby deti a žiaci mali zabezpečené v školskej jedálni jedno teplé jedlo, ale o to, aby zodpovedalo požiadavkám zdravej výživy, plnilo odporúčané výživové dávky, aby to jedlo bolo pripravené z čerstvých a neškodných surovín s dodržaním technologických postupov za prísnych hygienických predpisov. Mesto Banská Bystrica systém školského stravovania rozvíja a podporuje celkom 26 školských jedální.

Program a ocenenie

V programe popoludní vystúpil s príhovorom banskobystričský primátor Peter Gogola, konferencier pripomenul všetkým zúčastneným históriu školského stravovania v meste, kultúrnu vložku zabezpečilo pevecké združenie mladých absolventov umeleckých škôl Otto Voce a všetci sa mohli občerstviť pri slávnostnom raute. Veľká chvíľa patrila školským jedálňam v druhej časti programu. Za kvalitnú a dlhoročnú prácu boli ocenené 2 kolektívy kuchárov (ZŠ Moskovská a ZŠ Sitnianska), ďalej 9 kuchárov, 6 vedúcich a riaditeľiek jedální. Ocenenie prevzali aj tri ženy, ktoré skôr v školskom stravovaní pracovali a teraz sú už na dôchodku. Patrí medzi ne i dlhoročná metodička školského stravovania Eva Mlatcová.

Primátor Gogola vyznamenaným odovzdal pamätný list, ocenené ženy potešili kvety a drobné darčeky. Poďakovanie však patrí ZŠ Pieninská, v ktorej priestoroch sa oslava uskutočnila, ďalej sponzorom akcie a všetkým ochotným ľuďom z organizačného tímu, ktorí sa na usporiadaní akcie podieľali. Bývalá metodička školského stravovania Eva Mlatcová povedala: „Za roky môjho pracovného pôsobenia som dostala ďakovné a pamätné listy od niekoľkých škôl v Banskej Bystrici pri rôznych výročiach škôl, dve ocenenia mám aj z Ministerstva školstva, veľmi si vážim aj ocenenie, ktoré som dostala v roku 2005 od Európskej asociácie rodičov „Slovenskej rady rodičovských združení.“ Pamätný list, ktorý som dostala teraz, keď som už vlastne na dôchodku, bol pre mňa veľkým prekvapením a priznám sa aj potešením. Potešením preto, že na mňa pracovníci školského stravovania ešte celkom nezabudli, a v kútiku duše dúfam, že moja práca bola aj prínosom v školskom stravovaní v našej Banskej Bystrici. Veľmi som sa potešila keď som sa dozvedela, že metodička na MÚ v Banskej Bystrici p. Anka Bauková a metodička z OÚ odboru školstva Mgr. Ľudka Očenášová pripravili pri príležitosti 60. výročia vzniku školského stravovania v Banskej Bystrici stretnutie a oceňovanie pracovníkov školského stravovania a tak pokračujú v tom, čo sme prvý krát urobili v r. 2003, keď sme si pripomenuli 50 rokov v školskom stravovaní v našom meste.

Detská univerzita UMB 2013

Začala 1. – 12. júla 2013 v Banskej Bystrici. Poslaním Detskej univerzity je okrem zmysluplného využitia voľného prázdninového času aj podpora záujmu detí o nadobudnutie vedomostí a zvýšenie záujmu o štúdium na vysokej škole. Organizátormi boli : Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici Centrum pre celoživotné vzdelávanie UMB. Záštitu nad Detskou univerzitou prevzali: Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., rektorka UMB v Banskej Bystrici a Mgr. Peter Gogola primátor mesta Banská Bystrica. Odborný garant Detskej univerzity 2013 bol PaedDr. Štefan Porubský, PhD., prorektor pre vzťahy s verejnosťou.

SŠ - SOŠ elektrotechnická

Dňa 2.5.2013 sa študenti zúčastnili 10. ročníka súťažnej prehliadky didaktických multimediálnych programov s témou: Digitálne technológie v inovácii vzdelávania Prehliadka sa konala pod

záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča, poslanca EP a predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Vladimíra Maňku, primátora Banskej Bystrice Petra Gogolu.<http://educafilm.weblahko.sk/EDUCAFILM-2013.html>

Do súťaže sa zapojil aj žiak Matej Leško, ktorý za svoju prácu: Návrh lokálnej počítačovej siete získal čestné uznanie

Súťaž zručnosti vo výmene pneumatiky

Dňa 18. júna 2013 sa uskutočnila súťaž zručnosti vo výmene pneumatiky na čas. Jej cieľom bolo preukázať praktickú zručnosť, ale aj rýchlosť pri výmene pneumatiky, ktorá je dôležitá v praktickom živote v rôznych situáciách v dopravnej premávke. Súťaže sa zúčastnili žiaci 3.A triedy počas odborného výcviku na dielni pod odborným vedením majstra OV Bc. Petra Kozárika a učiteľa odborných predmetov Ing. Sergeja Kováčika. Na vyhodnotení sa zúčastnila aj zástupkyňa riaditeľa pre odborné predmety Ing. Katarína Štrónerová. Poradie súťažiacich žiakov bolo nasledovné:

1. Erik Pohorelec čas 3 min. 4 sek.
2. Martin Vice čas 3 min. 28 sek.
3. Jakub Bokša čas 3 min. 40 sek.
4. Michal Fašang čas 4 min. 22 sek.
5. Patrik Fedeš čas 4 min. 50 sek.
6. Martin Švarc čas 5 min. 15 sek.
7. Dominik Surový čas 5 min. 28 sek.
8. Štefan Poláček čas 9 min. 10 sek.

Gymnázium J. G. Tajovského

Banskobystrické Gymnázium J. G. Tajovského, ktoré nesie tento čestný názov od roku 1989, vzniklo v roku 1976. Okrem matematických tried má tiež Bilingválnu sekciu, v ktorej sa uskutočňuje slovensko-francúzske štúdium. Sekcia funguje na základe medzivládnej dohody medzi Francúzskom a niekdajším Československom, takéto školy sú na Slovensku štyri, uviedla pre médiá koordinátorka sekcie a učiteľka biológie vo francúzskom jazyku Monika Ďurčová.

Riaditeľka gymnázia Mária Sochorová pre TASR uviedla, že škola mala po svojom vzniku 16 tried a 33 učiteľov. Dnes má 28 tried a v nich 753 študentov, ktorých učí 62 pedagógov. "Keď zhruba počítam, do súčasnosti našu školu opustilo okolo 7000 absolventov," konštatovala Sochorová. Gymnázium bolo krátko po svojom vzniku tiež zaradené medzi päť škôl na Slovensku, ktoré mali od školského roku 1979/1980 overovať novú koncepciu výchovno-vzdelávacej sústavy.

Už od 80-tych rokov sa v škole v rozšírenom vyučovaní kládol dôraz na cudzie jazyky a prírodovedné predmety, najmä matematiku a fyziku. "Tejto tradícii sme zostali verní dodnes, pretože máme stále triedu s profiláciou na matematiku, čo je zvláštnosťou v rámci banskobystrických gymnázií," konštatovala

Sochorová. V tej je rozšírené vyučovanie matematiky a informatiky. "Títo žiaci získajú oveľa lepší základ v matematických vedomostiach a skutočne sú aj veľmi úspešní v rámci matematických olympiád, súťaží, získavajú významné ocenenia nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí," podotkla riaditeľka.

Bilingválna sekcia v Banskej Bystrici vznikla v roku 1991 na základe spomínanej medzivládnej dohody. Tá presne určuje, akým spôsobom sa tu vyučuje, vysvetlila Ďurčová. "Špecifikum je, že francúzsky partner zastrešuje školu, dodáva nám lektorov, v Banskej Bystrici máme dvoch, jedného na francúzsky jazyk a jedného na matematiku. Dodáva nám učebnice, materiály, organizuje stáže pre učiteľov Bilingválnej sekcie vo Francúzsku..." vymenovala Ďurčová.

Podotkla, že keď ich žiaci končia štúdium, majú francúzsky jazyk na úrovni C1. Spolu s anglickým teda dobre ovládajú dva svetové jazyky. Budúci prváci nemusia vedieť po francúzsky, musia sa však popasovať napríklad so psychodiagnostickými testami. "Majú ukázať schopnosť žiaka adaptovať sa na takéto náročné štúdium, jeho odolnosť, prácu vo zvýšenom strese," vysvetlila Ďurčová. Toto štúdium nie je podľa nej určené širokému publiku, nakoľko žiak musí byť zdatný v prírodovedných predmetoch aj v jazyku. No po skončení sú absolventi veľmi úspešní a darí sa im uplatniť či už na Slovensku, alebo v zahraničí, podotkla Ďurčová.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti je nový predmet, ktorý gymnázium zaviedlo. "Často sa nám stávalo, že pri projektoch, ktoré sme zadávali v rámci predmetu, obyčajne žiaci stiahli veci z internetu. Takže sa ich usilujeme naučiť, ako a kde hľadať informácie, ako pracovať s literatúrou, správne citovať," vysvetlila Sochorová.

Absolventi Gymnázia J. G. Tajovského

Od svojho vzniku sa banskobystričné Gymnázium J. G. Tajovského radí na popredné miesto v úspešnosti prijatia absolventov na vysoké školy, uviedla pre médiá riaditeľka Mária Sochorová. V minulom školskom roku bola táto úspešnosť 98,6 percentná.

"Väčšina našich žiakov ide na vysoké školy. V poslednom období medzi popredné miesta patrí orientácia na medicínu, ekonómiu, prírodné vedy, aj techniku, samozrejme, aj humanitné smery, či už je to žurnalistika, masmediálna komunikácia, popredné miesto zaberá aj právo," vymenovala Sochorová.

Riaditeľka pokračovala, že študenti z triedy s matematickou profiláciou majú prakticky 100 percentnú úspešnosť prijatia na vysoké školy, mnohí študujú v Brne či v Prahe výpočtovú techniku alebo samotnú matematiku. Podobne je to aj s absolventmi Bilingválnej sekcie podľa koordinátorky sekcie a učiteľky biológie vo francúzskom jazyku Moniky Ďurčovej. Ako dodala, väčšina z nich odchádza do zahraničia.

Jedným z absolventov školy je aj IT vývojár Ján Oravec. "Ktorý je, dá sa povedať, svetová špička čo sa týka IT technológií," konštatovala Sochorová. Pracuje v kalifornskom Silicon Valley pre sociálnu sieť Facebook. Školu vychodili však aj štátny tajomník ministerstva financií Peter Pellegrini či súčasný primátor Banskej Bystrice Peter Gogola. Viacerí absolventi gymnázia tiež pôsobia v banskobystrickej Štátnej opere. Sú medzi nimi člen zboru Štátnej opery Matej Bartko, jej dirigent Igor Bulla, v Štátnej opere pôsobia aj Dušan Šimo ako operný spevák či Igor Küchen ako člen zboru. Ďalej do tejto školy chodili herci Juraj Benčík,

Dušan Cinkota, Adrian Jastraban, Vladimír Obšil či Jana Zvaríková. Školu navštevovali aj modelka Adriana Sklenaříková či vedec Róbert Mistrík.

Väčšina zo súčasných študentov gymnázia pochádza z Banskej Bystrice, ale dochádzajú sem aj mladí ľudia zo Zvolena, Zvolenskej Slatiny, Horehronia či Detvy. Bilingválna sekcia má ale žiakov z rôznych častí Banskobystrického kraja. "Väčšinou zo spodnej časti - Lučenec, Rimavská Sobota, Filákov, Krupina, máme veľa Zvolenčanov, Banskobystričanov a potom študentov žijúcich smerom na Brezno," dodala Ďurčová.

Podľa Sochorovej nemali v tomto školskom roku problém ani s naplnenosťou školy, podľa plánu mali prijať 140 žiakov, čo aj splnili. Na školu sa hlásilo okolo 280 záujemcov. Do Bilingválnej sekcije prijala škola ďalších 30 mladých ľudí, hlásilo sa 95 žiakov.

Na Gymnázium J. G. Tajovského je lezecká stena aj "živé" človeče

Možnosť zapájať sa do projektov aj športového vyžitia vďaka bohatému vybaveniu telocviční poskytuje svojim študentom Gymnázium J. G. Tajovského v Banskej Bystrici. Ako pre TASR ďalej priblížila riaditeľka školy Mária Sochorová, gymnázium ponúka tiež mnoho krúžkov, sú napríklad jazykové či doučovacie. Študenti sa môžu realizovať aj v školskej kapele. Aktívni sú aj samotní žiaci. Tí získali vďaka projektu, ktorý vypracovali, financie z nadácie Zdravé mesto. Na nádvorí školy tak pribudli "obrie" šachy a "živé" Človeče, nehnevaj sa. Na farebnom podklade tejto hry sú totiž figúrkami samotní študenti vo farebných tričkách. Ako Sochorová priblížila, organizujú sa tu netradičné hodiny, či už matematiky alebo etickej výchovy. Človeče alebo šachy si študenti zvyknú zahrať aj po vyučovaní. Škola má veľkú aj malú telocvičňu, v ktorej je horolezecká stena. "Lezenie sa učí v rámci krúžku a samozrejme, spolupracujeme aj s horolezeckým oddielom, ktorý je zriadený pri Univerzite Mateja Bela," konštatovala Sochorová. Anna Kremaská, ktorá učí telesnú výchovu a tvorbu projektov, vymenovala, že študenti môžu využiť veslársky trenažér, fit lopty, hrávajú florbal, frisbee, cvičia aerobik, zumbu či pilates. "V posledných rokoch sme sa rozhodli organizovať plavecké výcviky v zahraničí," priblížila ďalej Kremaská. Na takéto relaxačno – poznávací pobyt, kde sa učí plávať nielen v bazéne, ale aj v mori, si v tomto školskom roku vybrali Taliansko a Španielsko. Medzi spomínané projekty, do ktorých sa gymnázium zapája, patria napríklad putovné výstavy zamerané na problematiku holokaustu. Ich jedinečnosť spočíva vo forme rovesníckeho vzdelávania. Sochorová priblížila, že v spolupráci s banskobystrickým Múzeom SNP a Pamätníkom Lidice ich organizujú tretí rok. "V tomto školskom roku sme robili projekt Ležáky a Lety – to bol koncentračný tábor pre Rómov." V rámci projektu sú študenti vyškolení na lektorov výstavy a jednotlivé triedy, nielen svojho gymnázia, po nej sprevádzajú. Koordinátorka Bilingválnej sekcije Monika Ďurčová pokračovala, že sú zapojení aj do projektu Comenius - Po stopách Roberta Desnosa s dvomi partnermi z Čiech a Francúzska. Študenti robia projekt o tomto spisovateľovi, ktorý zomrel v koncentračnom tábore počas 2. Svetovej vojny. V sekcii realizujú aj projekt jazykového tábora, v rámci ktorého chodia študenti na konci druhého ročníka do Francúzska k moru, určitým spôsobom ide aj o plavecký výcvik a oddych. "Musia natočiť film, urobiť fotoromán, čiže, robia rôzne aktivity, kde musia zapojiť "domorodcov," aby dokázali, že vedú hovoriť po francúzsky na úrovni, ktorá sa od nich očakáva," dodala Ďurčová. Podľa ďalších slov Sochorovej škola je veľmi dobre vybavená po materiálno-technickej stránke. Odborné učebne majú v podstate na každý prírodovedný predmet, na vyučovanie informatiky sú štyri. V netypickej triede sa učí umenie a kultúra. "Nie sú tam lavice, len stoličky a koberec a žiaci môžu využiť aj iné formy vyučovania," podotkla riaditeľka. V rámci voľných hodín alebo popoludní môžu študenti využiť študovňu, k dispozícii je i školská knižnica.

Areál samotnej školy, ktorá má tri pavilóny, je pomerne rozsiahly, má okolo 16.500 m². "Prichádzame na to, že je potrebné postupne niektoré časti rekonštruovať, na prvom mieste je výmena okien," podotkla Sochorová. Dodala, že ak sa im to podarí, chceli by cez prázdniny vymeniť ďalšiu časť okien za plastové.

Konferencia ACSI v Maďarsku

V dňoch 25. – 28. septembra 2013 sa skupina žiakov Gymnázia DJDT spolu s pani profesorkou Valentovou a pánom profesorom Žilákom zúčastnila na Medzinárodnej konferencii kresťanských škôl v Zánke, dedinke pri Balatone, v Maďarsku. Celé podujatie sa odohrávalo v angličtine, no pri zoznamovaní sa s novými ľuďmi sme mali možnosť priučiť sa aj nemčine, holandčine, maďarčine, kórejšine či mnohým iným zaujímavým jazykom. Navštevovali sme prednášky a workshopy nesúce sa v hesle „Požehnaný od Boha môže požehnať druhých“, ktoré viedol hlavný rečník Dan Bishop z USA, úžasný človek so skvelými myšlienkami a povzbudivými slovami. Okrem toho sme si mohli vybrať aj z množstva ďalších voliteľných tém, ktoré boli nám osobne blízke. Nechýbala hudba, či rôzne odmeny a čas strávený s novými známymi. Súčasťou ubytovacieho areálu bola aj pláž pri jazere Balaton, kde sa dalo príjemne poprechádzať. Konferencia bola plná radosti, skvelých nových priateľstiev s ľuďmi zo zahraničia, zábavných zážitkov či hlbokých myšlienok, ktoré sa dotkli našich srdc a posunuli nás zase o krok vpred. (Mária Vanková, 2.A)

Žiaci gymnázia darovali krv

Tak ako je zvykom na našom gymnáziu, aj tento rok niektorí žiaci z 8.A a 5.B spolu s PaedDr. Matejom Žilákom, nezištne darovali svoju krv v Národnej transfúznej stanici v Banskej Bystrici. Niektorí žiaci už ako čestní darcovia, iní ako prvodarcovia. Dobrovoľníci, pripojte sa k nám, nebude vás to stáť nič, ale zachránite niekomu život. Najbližšie pôjdeme darovať krv počas Valentínskej kvapky krvi.

Beseda o Mikulášovi Kováčovi

Dňa 27.9. 2013 sa uskutočnila beseda o banskobystrickom spisovateľovi MIKULÁŠOVI KOVÁČOVI. Zúčastnili sme sa tam aj my – trieda tercia, spolu s pani profesorkou Komorovou. Na úvod nás usporiadatelia privítali jednou z jeho básní „ O reči“. Potom nasledovali príhovory rôznych významných ľudí a priateľov M. Kováča. Najzaujímavejšia však bola beseda s jeho dcérou Jarmilou Chrobákovou, ktorá nám porozprávala o svojom detstve a otcovej tvorbe. Vraj nikdy nedovolil pri písaní nikomu nahliadnúť do svojho rukopisu. Poodhalila nám jeho súkromný život a na jeho pamiatku sa chystá vydať knihu pod názvom „Abededár“, v ktorej od A po Z píše príbehy z jeho života na dané písmeno. Besedu ukončila jeho ďalšia báseň „Pravdaže srdcom“. Bolo to naozaj príjemné dopoludnie. Dozvedeli sme sa veľa zaujímavostí o tomto významnom spisovateľovi.

IV - VEDA A TECHNIKA

Elektronická úradná tabuľa

Elektronická úradná tabuľa Mesta Banská Bystrica na internete obsahuje v digitálnej podobe povinne zverejňované informácie a dokumenty zverejnené na oficiálnej úradnej tabuli Mesta Banská Bystrica. Úradné dokumenty sú rozdelené do kategórií menu a zoradené podľa dátumu vyvesenia.

V roku 2013 sa množstvo počítačov, elektronizácie, internetizácie v meste a u občanov rozšírili. Veková hranica respondentov, ktorí používali mobily, tablety počítače, smartfóny sa rozširovala. Ich multimediálna funkcia narastala.

Mládež dnešných dní je iná, než generácia pred ňou. Technologický pokrok sa prejavil predovšetkým vo voľnejšom prístupe k informáciám, v neobmedzenej tvorbe obsahu akéhokoľvek druhu a s tým súvisiacim benevolentnejšom spôsobe výchovy. Nie je možné deťom zakázať všetko, najmä vtedy, keď to nerobia ostatní rodičia a školy. Aj keď je internet presýtený vulgárnosťou, sexom, zavádzajúcimi až nepravdivými informáciami na rôznych konšpiračných blogoch a inými vecami, ktoré môžu pre detského diváka predstavovať nevhodný obsah, nemožno sa mu celkom ubrániť. Je však otázkou, či je skutočne všetko uvedené nevhodné a či to má charakter hrozby.

Pre rodičov, učiteľov a aj psychológov je pomerne komplikované odpovedať na otázku, odkedy by malo dieťa vnímať svet so všetkým, čo k nemu patrí. Zároveň však platí, že akákoľvek ortodoxnosť a extrémnosť nie je správna, hľadať treba pomyslenú strednú, rozumnú a správnu cestu. Isté je, že ani 10-ročné deti nemôžu porozumieť tomu, čo je správne a čo nie, nedokážu mať na pornografiu, násilie a vulgárnosť rozumný pohľad. Preto by mali existovať mechanizmy, ktoré by do určitej miery filtrovali realitu tak, aby im boli dostupné skôr pozitívne stránky života a tie, ktoré zodpovedajú ich veku a vyspelosti

Mobilné zariadenia

Mobilné zariadenia získavajú čoraz väčšiu popularitu medzi používateľmi. Vďaka neustálemu pokroku technológií ponúkajú dnešné mobilné zariadenia, inteligentné telefóny a tablety, dostatočný výkon, ktorý sa dá využiť na rôzne multimediálne účely. Streamovanie videa je v prípade mobilných zariadení samozrejmosť, na ktorú reagujú aj poskytovatelia digitálnej televízie prostredníctvom špeciálnych služieb a aplikácií. ROMAN KADLEC

Android Roadshow 2013

Spoločnosť SONY vás pozvala občanov na prezentáciu Telekom Android Roadshow do Banskej Bystrice. Vyskúšajte si naživo novinky Sony Xperia Z1, Xperia Z Ultra a hodinky Sony SmartWatch 2. Stretnutie bolo 19. októbra 2013 v hoteli Dixon. Prihlásiť sa bolo možné stránke AndroidRoadshow.sk registrácia aj vstup boli zadarmo. Jeden účastník odniesol so sebou Sony Xperiu M.

Fakulta výrobných technológií

Patenty a úžitkové vzory

Prípravok na analýzu vzoriek geotextilných dopravných pásov na priemyselných metrotomografoch	úžitkový vzor SK 6643 Y1/ Peter Michalik ... [et al.] - Banská Bystrica : Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky - 2013. - 3 s.	MICHALIK, Peter - MOLNÁR, Vieroslav - FEDORKO, Gabriel - ZAJAC, Jozef - HATALA, Michal
Spôsob merania valcovitosti otvorov vnútorných ložiskových krúžkov	zverejnená prihláška úžitkového vzoru č. 163-2012/ - Banská Bystrica : ÚPV SR - 2013. - 6 s.	PANDA, Anton - ZAJAC, Jozef - NOVÁK- MARCINČIN, Jozef - JURKO, Jozef

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva so sídlom v Banskej Bystrici. Túto úlohu plní na základe zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.

Vykonáva štátnu správu v oblasti ochrany vynálezov, úžitkových vzorov, topografií polovodičových výrobkov, dizajnov, ochranných známok, označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení.

Vedie ústredný fond patentovej a známkovej dokumentácie, sprístupňuje ho verejnosti a pôsobí ako špecializované stredisko patentových informácií v Slovenskej republike (iné strediská zriadené úradom).

Je gestorom medzinárodných zmlúv na ochranu priemyselného vlastníctva, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Podporuje rozvoj technickej tvorivosti a ochranu jej výsledkov, vzdelávanie a popularizáciu v oblasti duševného vlastníctva.

Výročné technické správy

Výročné technické správy (z angl. Annual Technical Reports (ATR)) sa týkajú informačných aktivít úradov v oblasti ochrany priemyselného vlastníctva, ako aj aktivít v oblasti automatizácie interných informačných a administratívnych systémov. Tieto správy sú zamerané osobitne na patentové informácie (ATRs/PI), na informácie z oblasti ochranných známok (ATRs/TM) a informácie z oblasti dizajnov (ATRs/ID).

Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) každoročne zhromažďuje výročné technické správy úradov z celého sveta a sprístupňuje ich na stránke <http://www.wipo.int/cws/en/>. Stránka WIPO obsahuje archív výročných technických správ od roku 1998, informácie o odporúčanom obsahu správ a smernice určujúce postup ich predkladania do WIPO.

Výročné technické správy predkladajú úrady priemyselného vlastníctva krajín, ktoré sú členmi Výboru pre štandardy WIPO (z angl. Committee on WIPO Standards so skratkou CWS)), vždy v druhej polovici aktuálneho roka s údajmi a informáciami za predchádzajúci rok.

Patenty

Patent je ochranný dokument, ktorým dáva štát výlučné právo jeho majiteľovi na využívanie vynálezu počas určitého časového obdobia. Majiteľ patentu dáva verejnosti zverejnením svojho vynálezu opísaného v patentovej prihláške cennú technickú informáciu. Týmto zverejnením vzniká jeden z najväčších a najaktuálnejších zdrojov technických informácií, ktoré sú dostupné vo svete.

Podľa zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (patentový zákon), sa patenty udeľujú na vynálezy, ktoré sú nové, zahŕňajú vynálezcovskú činnosť a sú priemyselne využiteľné, a to po vykonaní formálno-právneho a vecného prieskumu. Uplatňuje sa tzv. odložený prieskum, so zverejňovaním prihlášok po uplynutí osemnástich mesiacov odo dňa priority. Úplný prieskum sa vykoná na základe žiadosti, ktorá musí byť podaná najneskôr do 36 mesiacov od podania patentovej prihlášky. Je možné patentovať aj chemicky vyrobené látky a liečivá.

Doba platnosti patentu je 20 rokov od podania patentovej prihlášky. Predpokladom trvania platnosti patentu je platenie udržiavacích poplatkov.

Dizajny

Prihlášky dizajnov sú podľa zákona č. 444/2002 Z.z. o dizajnoch skúmané po formálno-právnej aj vecnej stránke. Medzi základné podmienky na zápis dizajnu do registra a vydanie osvedčenia patrí svetová novosť a osobitý charakter dizajnu. Dizajnom sa rozumie vzhľad výrobku alebo jeho časti, spočívajúci najmä v znakoch línií, obrysov, farieb, tvaru, štruktúry alebo materiálov výrobku samotného, alebo jeho zdobení.

Zápis dizajnu platí 5 rokov odo dňa podania prihlášky dizajnu. Dobu platnosti zápisu dizajnu je možné predĺžiť na základe žiadosti majiteľa dizajnu najviac štyrikrát, a to vždy o ďalších 5 rokov na celkovú dobu 25 rokov.

Ochranné známky

Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach stanovuje podmienky pre tzv. zápisnú spôsobilosť ochrannej známky.

Ochrannou známkou je slovné, obrazové, priestorové alebo kombinované označenie, ktoré je spôsobilé odlíšiť tovary alebo služby jednej osoby od tovarov alebo služieb inej osoby. Zákon zároveň podrobne špecifikuje výluky označení zo zápisu a označenia, ktoré nemôžu byť ochrannou známkou. Ide napríklad o označenia, ktoré nemajú rozlišovaciu spôsobilosť, označenia obsahujúce názvy štátov, označenia druhu

výrobkov alebo služieb, všeobecne známe zemepisné označenia, klamlivé označenia, označenia zhodné s ochrannou známkou zapísanou pre inú osobu pre zhodné tovary alebo služby.

Žiadosť o zápis ochrannej známky môže podať akákoľvek právnická alebo fyzická osoba.

Platnosť zápisu ochrannej známky je 10 rokov odo dňa podania prihlášky ochrannej známky. Na žiadosť majiteľa ochrannej známky alebo záložného veriteľa úrad platnosť zápisu ochrannej známky obnoví, po zaplatení správneho poplatku, na ďalších 10 rokov.

Právne predpisy

Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach (PDF, 145 kB)

Vyhláška Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky č. 567/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach (PDF, 58 kB)

Medzirezortná komisia pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu

Falšovanie výrobkov a autorské pirátstvo majú zničujúci účinok nielen na podnikanie. Podľa odhadov OECD dosiahol objem celosvetového obchodu s falšovanými a pirátskymi priemyselnými výrobkami v roku 2007 výšku 250 miliárd dolárov. V súčasnosti sa falšovateľia v Európe orientujú najmä na tovar masovej spotreby, akými sú napr. potraviny, kozmetika, hygienické výrobky, lieky, hračky či náhradné dielce do automobilov, čo priamo ohrozuje zdravie a bezpečnosť všetkých spotrebiteľov. Vzhľadom na hospodársku recesiu a rozširujúci sa sortiment falšovaných výrobkov, ich negatívny vplyv narastá.

Opatrenia na regionálnej a národnej úrovni

Dňa 2. apríla 2009 bolo zriadené Európske stredisko pre sledovanie falšovania a autorského pirátstva¹ ako organizačná súčasť Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre vnútorný trh. Poslaním strediska je prijímať opatrenia na zabezpečenie dostupnosti kvalitných informácií a štatistických údajov týkajúcich sa falšovania a pirátstva na vnútornom trhu EÚ, identifikovať a šíriť osvedčené postupy a dobrú prax súkromného sektora v rámci krajín EÚ, zvyšovať mieru povedomia verejnosti o negatívach falšovania a pirátstva a koordinovať súvisiace vzdelávanie. Európska komisia vyzvala členské štáty na aktívnu spoluprácu so strediskom prostredníctvom národných kontaktných bodov a zriadením koordinačných štruktúr.

Nadväzne na výzvu a na základe záverov konzultácií s dotknutými rezortmi bol Úradom priemyselného vlastníctva SR vypracovaný návrh na zriadenie Medzirezortnej komisie pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu (ďalej len komisia). Návrh bol schválený vládou SR dňa 16. marca 2011 uznesením č. 198.

Gestorom komisie je Úrad priemyselného vlastníctva SR, ktorý je zároveň národným kontaktným bodom pre európske stredisko, koordinujúci inštitucionálnu spoluprácu a implementáciu opatrení prijatých európskym strediskom.

Komisiu tvoria zástupcovia Ministerstva financií SR, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva kultúry SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva vnútra

SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva zahraničných vecí SR, Generálnej prokuratúry, Slovenskej obchodnej inšpekcie a Úradu priemyselného vlastníctva SR.

Úlohou komisie je najmä:

sledovať, posudzovať, zabezpečovať a koordinovať riešenie záležitostí medzirezortného charakteru týkajúcich sa problematiky ochrany a porušovania práv duševného vlastníctva, ktoré presahujú rámec pôsobnosti jedného rezortu, vypracovať národnú stratégiu boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu a súvisiaci akčný plán; a koordinovať ich implementáciu, koordinovať výmenu požadovaných informácií s európskym strediskom týkajúcich sa falšovania a autorského pirátstva na území Slovenskej republiky, iniciovať a koordinovať informačné kampane a programy na zvyšovanie povedomia verejnosti o ochrane duševného vlastníctva, sprostredkovať vzdelávanie pre dotknuté inštitúcie v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu, poskytovať odbornú podporu správe Informačného portálu o duševnom vlastníctve (<http://www.dusevnevlastnictvo.gov.sk>).

Svetový deň duševného vlastníctva

Úrad priemyselného vlastníctva SR pozval do svojich priestorov najmä mladých ľudí, žiakov banskobystrických základných škôl zapojených do pilotného projektu ÚPV SR, ktorý podporil aj primátor Banskej Bystrice Mgr. Peter Gogola. Cieľom projektu bolo priblížiť školákovi témy duševného vlastníctva a jeho ochrany. autor: Ing. Lucia Bocková

Mladí ľudia sa zúčastnili aj konferencie Duševné vlastníctvo na Slovensku XIII. Začala sa 26. apríla 2013 o ôsmej hodine a kvôli kapacitným možnostiam kongresovej sály sa opakovala v jeden a polhodinových intervaloch, veď dopoludnia prišlo do úradu do 250 chlapcov a dievčat.

Na detskej konferencii odzneli prednášky: Tvorivosť hrou vs. „hra“ falšovateľov (Lucia Bocková, ÚPV SR), Autorské právo v školách (Zuzana Adamová, INGENIUM Slovakia, s. r. o.) a Riziká internetu (ovce.sk, eSlovensko, o. z.).

SDDV slávnostne otvoril predseda ÚPV SR Ľuboš Knoth. Zdôraznil význam kreativity a tvorivej duševnej činnosti, potrebu uvedomenia si, že každý z nás je jedinečný a svojím spôsobom originál. V tejto súvislosti poukázal i na zneužívanie skutočnej tvorivosti falšovateľmi, ktorým v prvom rade ide o finančný zisk nehľadiac na možné riziká, aj priameho ohrozenia zdravia. Spomenul tiež pilotný projekt spolupráce ÚPV SR so základnými školami, ktorý sa začal v závere minulého roka.

Súčasťou slávnostného otvorenia SDDV v úrade bola i vernisáž troch výstav – falšovaných hračiek zadržaných colníkmi, historických hračiek zo súkromnej zbierky Štefana Škorupu z Mýta pod Ďumbierom a Vynálezy – vedecká hračka, ktorú prezentovala Beata Puobišová, zakladateľka a predsedníčka banskobystrického občianskeho združenia Vedecká hračka.

Spríevodným podujatím SDDV bol tiež workshop, na ktorom chlapci a dievčatá besedovali s patentovým expertom o možnostiach využitia rôznych priemyselných materiálov (papier, guma, plasty, kamenina, kovy).

Do sprievodného programu pozval úrad aj Jakuba Sunegu, žiaka 7. A triedy ZŠ na Ďumbierskej ulici v Banskej Bystrici, aby prezentoval svoj projekt zaoberajúci sa priemyselnoprávnou ochranou. Vo svojej schéme poukázal na rôzne možnosti ochrany technických riešení a označení tovarov a služieb.

Svetový deň duševného vlastníctva na Úrade priemyselného vlastníctva bol zároveň aj Dňom otvorených dverí.

Vzdelávanie v ÚPV SR – vzdelávací program duševné vlastníctvo

Úrad priemyselného vlastníctva SR otvorí 26. septembra 2013 vo svojom Inštitúte duševného vlastníctva ďalší ročník špecializovaného štúdia v 4-modulovom vzdelávacom programe duševné vlastníctvo akreditovanom Ministerstvom školstva SR. V školskom roku 2013/14 bude vo vzdelávacom programe prebiehať vzdelávanie v module D – právo priemyselného vlastníctva. Jeho obsah tvoria tri predmety: priemyselné práva, práva príbuzné a súvisiace; patentové právo; práva na označenie.

Mesto získalo slovenský rekord v stavaní Lega

Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a slovenským lego fanklubom TatraLUG vo štvrtok 12. septembra 2013 o 10:30 hod. na Námestí SNP vytvorili spolu s deťmi zo základných a materských škôl slovenský rekord v hromadnom skladaní lega. Na pravidlá pokusu dohliadli komisár a najlepší európsky atlét - veterán za minulý rok Vladimír Výboštok so zakladateľom Knihy slovenských rekordov Igorom Svítokom, ktorí odovzdali certifikát o novom slovenskom rekorde v skladaní Lega na jednom mieste podpredsedovi BBSK Ladislavovi Topoľskému a riaditeľovi SSM Romanovi Hradeckému, v prítomnosti ambasádora spoločnosti LEGO na Slovensku René Virsíka. „Je to symbolické, že práve v Stredoslovenskom múzeu sa stretáva história a minulosť s prítomnosťou a budúcnosťou, ktorú dnes predstavujú deti skladajúce Lego,“ charakterizoval bystrický „Lego deň“ poslanec Ladislav Topoľský.

Pokus o zápis do Knihy slovenských rekordov v najväčšom počte detí skladajúcich stavebnicu lega na jednom mieste sa uskutočnil na 17-tich stanovištiach. Do akcie sa zapojilo 10 základných a 12 materských škôl nielen z Banskej Bystrice, ale aj blízkeho okolia (napr. obce Hiadeľ či Ľubietová). Celkový počet účastníkov podujatia, ktorí spoločnými silami ustanovili za 30 minút nový slovenský rekord, bol 798. Deti za asistencie pracovníkov SSM postavili 1.354 stavieb z Lega.

Deti a návštevníkov úspešného pokusu o slovenský rekord v stavaní Lega v rámci kultúrneho programu zabávali SONYTA MUSIC Detské hudobné centrum a HelenDoronEarlyEnglish spolu s moderátorkou Mariannou Kovačechovou. Táto akcia patrí k sprievodným podujatiam prvej oficiálnej celoslovenskej výstavy Lega, ktorú 15. augusta otvorilo Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici v priestoroch Thurzovho domu na Námestí SNP. O tom, že umelohmotná tehlička s názvom LEGO Slovákom učarovala, svedčí aj počet návštevníkov, ktorí od otvorenia výstavy prešli bránami múzea. Do dnešných dní vzhľadom na výstavu viac ako 5 600 návštevníkov.

Po obrovskom úspechu výstavy u širokej verejnosti, oslovilo Stredoslovenské múzeum aj materské a základné školy. Účastníkmi rekordu mohli byť len deti materských a žiaci základných škôl, ktorí sa registrovali pred Thurzovým domom a so sebou si priniesli stavebnicu Lega.

Výstava Lega je svojou veľkosťou i počtom vystavovaných exponátov najväčšou na Slovensku. Návštevníci na ploche 260 m² si môžu prezrieť viac ako 600 unikátnych modelov zložených z viac ako 6,5 milióna kociek. K týmto číslam oddnes pribudnú aj ďalšie, ktoré sa týkajú nového slovenského rekordu. Pripomenúť si časy svojho detstva a zároveň stráviť čas so stavebnicou Lego môžu návštevníci

Stredoslovenského múzea nielen prostredníctvom podobných sprievodných podujatí, ale aj na samotnej výstave až do 31.októbra.

Digitalizačné centrum Múzea SNP

Gescia : PhDr. Stanislav Mičev , riaditeľ Múzea P SNP.

Digitalizačné centrum sa začalo budovať vo februári 2012 na adrese Partizánska 89, 974 01 Banská Bystrica. Jedným z hlavných výsledkov projektu Digitálne múzeum je vytvorenie špičkového digitalizačného pracoviska – Digitalizačného centra (ďalej len „DC“). Organizačne spadá DC pod štatutárneho zástupcu Múzea SNP a je plne v kompetencii riaditeľa DC. Digitalizačné centrum sa skladá z nasledovných útvarov (viď organizačná štruktúra nižšie):

Metodicko-technologické pracovisko

Konzervátorské pracovisko

Digitalizačné pracovisko

Nové pracovisko plní funkciu metodickej podpory v oblasti digitalizácie a konzervovania múzejných zbierok:

Metodika digitalizácie je nasledovná:

uplatnenie zodpovedajúcich metód prípravy predmetov na digitalizáciu (spracovanie metadát, dodržiavanie zásad ochrany zbierok);

metódy konzervovania a reštaurovania;

koordinácia procesov u spolupracujúcich múzeí a harmonizácia s digitalizačnými tímami;

kontrola výsledkov konzervátorských zásahov;

implementácia, aplikácia a vývoj technológií digitalizácie múzejných zbierok;

stanovenie zodpovedajúcich technológií digitalizácie pre jednotlivé zbierkové predmety;

kontrola kvality digitalizácie múzejných zbierok.

Konzervátorské pracovisko má primárnu funkciu uviesť múzejné zbierkové predmety pred digitalizáciu do takého stavu, v ktorom poskytujú maximum vizuálnych informácií, a zabezpečiť sprístupnenie týchto informácií záznamovým zariadeniam. Sekundárnou funkciou je stabilizácia stavu hmoty zbierkového predmetu. Z toho vychádza program pracoviska.

Spolupracujúce múzeá nedisponujú vlastnými konzervátorskými a reštaurátorskými kapacitami schopnými zabezpečiť kampaňový nápor na ošetrovanie predmetov pred samotnou vizualizáciou, preto bolo nutné vytvoriť príslušné konzervátorské kapacity – technologické i personálne.

Digitalizačné pracovisko plní kľúčovú úlohu v samotnom procese digitalizácie zbierkových predmetov. Interne (na pracovisku v Banskej Bystrici) zabezpečuje digitalizáciu múzejných zbierok v objeme cca 20 % z celkového počtu predmetov vyžadujúcich zásahy. V priebehu realizácie projektu sa konštituovalo na špičkové digitalizačné pracovisko tým, že získalo moderné technologické zariadenia, no predovšetkým tým, že získalo expertné know-how na digitalizáciu múzejných zbierok. Po skončení projektu toto pracovisko zaistí pokračovanie digitalizácie múzejných zbierok minimálne do roku 2020.

Vedecký pokrok v Rooseveltovej nemocnici

Roboticko - laparoskopický workshop

Na Oddelení cievnej chirurgie zaviedli najmodernejšiu metódu liečby varixov dolných končatín - rádiofrekvenčnú abláciu, ktorá svojimi výhodami predstihuje laserovú liečbu. Pod sonografickou kontrolou v lokálnej anestézii operatér zavedie do žily ablačný katéter, ktorý na svojom konci vyvinie teplo a uzavrie tak varikózne zmenenú žilu. Dávkovanie tepla je veľmi presné, čo pri metóde s použitím laseru nie je možné. Postranné varixy sa následne dodatočne uzavrujú sklerotizačnou penou. Celá procedúra sa robí tzv. perkutánne cez zavádzacie ihly, to znamená, že nie sú potrebné kožné rezy. Po operácii sa na dolné končatiny naložia elastické pančuchy a pacient odchádza z operačného sálu „po svojich“. Pacient sa vracia na oddelenie, kde sa naďalej voľne prechádza. V podvečerných hodinách je prepustený z nemocnice a druhý deň sa môže vrátiť do zamestnania

Liečba hĺbkovou mozgovou stimuláciou

Na Neurochirurgickej klinike liečia pacientov s neurologickým ochorením prejavujúcim sa bolestivými, vôľou neovládateľnými svalovými kŕčmi zavedením elektród do mozgu. Liečba hĺbkovou mozgovou stimuláciou predstavuje pre dystonikov novú nádej na návrat do bežného života. „Neurostimulátor, ktorý vysiela elektrické impulzy, implantujeme pod kožu v oblasti pod kľúčnu kosť pacienta a spojíme s mozgom prostredníctvom elektród. Tieto následne dodávajú do špecifických (palidických) jadier mozgu presne kontrolované elektrické impulzy, ktoré pozitívne ovplyvňujú pohybové centrá mozgu,“ vysvetľuje prednosta Neurochirurgickej kliniky prof. MUDr. Miroslav Galanda, CSc, ktorý má s hĺbkovou mozgovou stimuláciou dlhoročné skúsenosti a stál pri jej začiatkoch. Metódu začali používať neurochirurgovia vo FNsP F.D. Roosevelta pri liečbe dystónie ako prví na Slovensku.

Pacientov s dystóniou, u ktorých zlyhala klasická liečba, indikujú na neurochirurgický zákrok neurológovia z Univerzitetnej nemocnice Martin. Do ich starostlivosti sa pacienti po implantovaní neurostimulačného systému aj vracajú.

Nová internistická učebnica

Na II. Internej klinike SZU pri FNsP F.D. Roosevelta pokrstili novovydanú publikáciu Internistická propedeutika.

Kvapkami šampanského zostavovateľ publikácie prof. MUDr. Štefan Hrušovský, CSc., Dr. SVS., prednosta I. internej kliniky Dionýza Diešku Univerzitetnej nemocnice Bratislava a Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave spolu s prednostom II. Internej kliniky SZU MUDr. Ľubomírom Skladaným, PhD.,h.doc. uviedli do života 800 stranovú publikáciu, ktorá bude slúžiť najmä ako učebnica pre študentov medicíny A nielen pre nich. Ale ako v predhovore uviedol vedúci redaktor knihy, MUDr. Radko Menkyna: „že poslúži nielen lekárom – odborníkom vnútorného lekárstva a veľkej rodiny internistických odborov, ale že siahnu po nej aj lekári hraničných, ba i odľahlých, najmä klinických disciplín. Mnohé užitočné poznatky, rady i skúsenosti v nich nájdú aj ďalší pracovníci zdravotníctva, osobitne sestry, a nie je vylúčené, že získa aj používateľov pôsobiacich mimo zdravotníctva..“ Nová Internistická propedeutika vyšla začiatkom roku 2013 vo vydavateľstve HERBA. Profesor Hrušovský pracoval na jej vzniku spolu s kolektívom 50 autorov 7 rokov. Na zostavovaní jednej z 13 kapitol sa podieľal aj MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.,h.doc., ktorého s profesorom Hrušovským spája okrem dlhoročnej spolupráce aj úprimné priateľstvo.

V propedeutike sa nachádza okrem množstva odborných poznatkov a informácií aj 60 záznamov EKG, 100 tabuliek, 160 panelov, 1200 pôvodných obrázkov, niekoľko miniatlasov a minigalérií

Posledný úvod do internistickej medicíny vyšiel pred viac ako tridsiatimi rokmi pod zostavovateľskou taktovkou prof. Mikuláša Takáča.

Autor: Ružena Maťašeje

Vynálezy, ktoré zmenili svet

V dňoch 4. 11. 2013 - 30. 11. 2013 sa v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici uskutočnila výstava s názvom Vynálezy, ktoré zmenili svet. Výstava priblížila verejnosti a záujemcom vynálezy, ktoré výrazne zasiahli do technického a vedeckého vývoja súčasného sveta .

7. ročník Festivalu vedy – Noc výskumníkov

Festival vedy – Noc výskumníkov sa uskutočnil v Banskej Bystrici 27. septembra 2013 a už po siedmykrát mal ambíciu priblížiť slovenskej verejnosti tie najzaujímavejšie výsledky slovenskej vedy a osobnosti, ktoré sa vďaka svojmu výskumu presadili aj za hranicami nášho štátu a prispeli k zlepšeniu kvality života pre všetkých. Konať sa bude v Europa Shopping Center a v Hvezdárni na Vartovke. V Europa Shopping Centre mohli návštevníci nájsť 31 vedeckých stánkov s robotmi v akcii, modelom sopky, zábavnou 3D tlačou, či maľovaním elektrinou. Zažili diskusiu s odborníkmi a milovníkmi robotiky z Univerzity Mateja Bela, Ústavu informatiky SAV a Majstra sveta v celosvetovej súťaži RoboCup, prednášky o sopkách, zemetraseniach a tsunami, o hračkách v historicko-kultúrnom kontexte, o fyzike a hudbe, či o čudných vlastnostiach živočíchov. So sprievodným programom sa pripojila aj hvezdáreň na Vartovke, kde prebiehali prednášky, súťaže a pozorovania oblohy až do neskorého večera. V Europa Shopping Centre mohli návštevníci nájsť 31 vedeckých stánkov s robotmi v akcii, modelom sopky, zábavnou 3D tlačou, či maľovaním elektrinou. Zažili diskusiu s odborníkmi a milovníkmi robotiky z Univerzity Mateja Bela, Ústavu informatiky SAV a Majstra sveta v celosvetovej súťaži RoboCup, prednášky o sopkách, zemetraseniach a tsunami, o hračkách v historicko-kultúrnom kontexte, o fyzike a hudbe, či o čudných vlastnostiach živočíchov. So sprievodným programom sa pripojila aj hvezdáreň na Vartovke, kde prebiehali prednášky, súťaže a pozorovania oblohy až do neskorého večera. Vstup na všetky podujatia bol voľný.

Europa Shopping Center

VEDECKÉ STÁNKY

3D tlač hravo a zábavne - Prezentácia vytlačených 3D modelov hravou a zábavnou formou.

Časopriestor v preklade a tlmočení - Interaktívna prezentácia tlmočnickej techniky FHV UMB v BB (k dispozícii bude profesionálna tlmočnická kabína) a príprava filmových titulokov

Dobré treba chrániť! Stánok Úradu priemyselného vlastníctva SR predstaví vynálezy a patenty Uč sa z histórie, vytváraj budúcnosť: vynálezy a patenty, poskytne propagačné materiály, informačné brožúry, publikácie, atd. Na mieste budú tiež prebiehať interaktívne hry a kvízy, workshopy, resp. diskusie na tému vynálezy a patenty a ochrana výsledkov duševnej tvorivosti, určené nielen odbornej ale aj detskej a laickej verejnosti pre priblíženie problematiky ochrany duševného vlastníctva

Elektrochemické pele mele

Realizácie ukážok chemických experimentov zameraných na elektrochemické deje s praktickou možnosťou pokusy vyskúšať hneď v troch oblastiach: Maľovanie elektrinou, Ovocné galvanické články a Elektrolýza vody a dôkaz vznikajúcich plynov

Elektromagnetické eldorádo - Séria zaujímavých experimentov z oblasti elektriny a magnetizmu

Environmentálny Ping-Pong

Svet peny - výroba, čistenie a hasenie – prezentácia peny ako chemické látky, ukážky prípravy peny, jej čistiace, hasiace schopnosti, spracovanie odpadu. Nebojme sa našich jedovatých živočíchov – prezentácia, obrázky, makety

EURAXESS - podporné služby výskumníkom

Do podujatia Noc výskumníkov sa iniciatíva EURAXESS - Researchers in motion zapojí spolu so SAIA, n. o. svojím informačným a propagačným stánkom, v ktorom budú predstavené aktivity a služby servisného centra EURAXESS Slovensko v Banskej Bystrici a ďalších pobočkách. Stánok poskytne propagačné a informačné materiály a publikácie národnej siete EURAXESS (informačné letáky, publikácia „Sprievodca mobilitou výskumných pracovníkov“). V stánku bude pomocou notebooku prezentovaný európsky portál EURAXESS Jobs – bezplatný a jednoduchý nástroj pre vyhľadávanie pracovných ponúk vo výskume. Portál umožňuje prehľadávanie neustále aktualizovaných informácií o voľných pracovných miestach alebo možnostiach financovania výskumu v Európe.

Experimentuj pomocou počítača

Priamo na obrazovke počítača budeme sledovať zmeny fyzikálnych veličín (teplota, tlak, pH) počas priebehu niekoľkých vybraných chemických dejov, aby sme preskúmali spájanie chemických procesov s počítačovou vedou.

Farebná alchymia - Pátrajte spolu s nami po vizuálnych efektoch farebnej alchymie na princípoch tvorivej práce - „čo sa stane keď“?

Googlenie

Googlenie dát. Hľadanie informácií a vzťahov medzi nimi. Čo sú kľúčové slová, aké sú možnosti pri hľadaní informácií? Ukážka správania sa ľudí v krízových situáciách. Pri tréningu poriadkových a bezpečnostných síl v mestskom teréne sa pomocou počítačovej simulácie napodobňujú reakcie bežných ľudí v krízových situáciách. Po výcviku so simuláciami je tak možné lepšie odhadnúť riziká a nepredvídateľné situácie pri rôznych reakciách ľudí.

Hľadanie ložísk

Praktická ukážka ryžovania zlata a iných ťažkých minerálov z piesku ako najstaršej a dodnes najefektívnejšej metódy vyhľadávania ložísk nerastných surovín. Aktívni účastníci ryžovania si na pamiatku odnesú vyryžované zrníčka zlata a iných minerálov.

Hrou do sveta techniky - Prostredníctvom techniky, robotov a modelárstva sa pokúsime preniknúť do sveta techniky.

Chémia okolo nás - Jednoduché chemické pokusy demonštrujúce predovšetkým deje prebiehajúce okolo nás.

Chyť si blesk Stánok prezentoval zariadenie určené na ukážku riadeného bezpečnostného elektrického výboja. Pomocou výboja bude predvádzaný prenos elektrickej energie na spotrebič – žiarovka alebo neónka, ktoré sa rozsvietia účastníkom priamo v rukách. Účastníci si môžu overiť princíp Teslovho transformátora v praxi, priamo pri jednotlivých ukázkach el. výbojov a prenosu el. energie vzduchom.

Les, veda a prax

Lesná pôda a sledovanie odumierania smrečín TANAP-u pomocou systému GIS a infračervených leteckých snímok. Prezentácia aktivít slovenského lesníctva v Európskom vedeckom priestore (ERA)

Odkrývanie života v kameni - praktická ukážka paleontologických postupov pri výskume usadených hornín. Pri stánku bude umiestnená vibračná ihla na odkrývanie a sito na plavenie skamenených živočíchov. Získané skameneliny si účastníci budú môcť prezrieť v mikroskope a odniesť domov na pamiatku.

Otestuj zmysly robota

Stánok prezentoval interaktívnu aktivitu s Lego robotom zameranú na rozpoznávací schopnosti robota. Na názorných ukázkach si deti môžu overiť funkčnosť zmyslov robota prostredníctvom jednoduchého senzorického systému. Deti si hrovou formou overia funkčnosť a použiteľnosť jednotlivých senzorov reprezentujúce ľudské zmysly.

Poklady v zemi skryté

Ukážky vzoriek hornín, rúd, kryštálov minerálov, drahých kameňov, skamenelín atď. a pozorovanie vzoriek prostredníctvom optických mikroskopov a binokulárnej lupy

Poklady Zeme - Praktická ukážka práce mineralóga s minerálmi získanými pri rýžovaní. Prezentované budú prírodné vzorky a zaujímavosti o zlate a iných mineráloch, ich fyzikálne a chemické vlastnosti a celkové uplatnenie mineralógie v spoločnosti.

Poznaj sám seba - Ukážky metód používaných v psychológii (s aktívnym zapojením účastníkov)

Pozorovanie astronomickým ďalekohľadom - Pozorovanie slnečných škvŕn a planét Merkúr, Saturn a Venuša na dennej oblohe

Roboty v akcii - Stánok predstavil niekoľko interaktívnych prezentácií robotických stavebníc s možnosťou praktickej práce s nimi.

Skrytá matematika

Prečo sa nám niektoré veci páčia viac a iné menej? Prečo životný cyklus niektorých cikád trvá až sedemnášť rokov? Ako môžeme v niektorých hrách vyhrať? Matematika je aj tam, kde by ju len málokto hľadal. V umení, v prírode, v športe... Spoločne odhalíme matematiku skrytú v rôznych oblastiach a ukážeme, že bez nej by mnohé veci nefungovali.

Sopka v Banskej Bystrici - Model aktívnej sopky spojený s TV prezentáciou filmov o vývoji Štiavnických vrchov. Aktivita vysvetľuje vznik zlata a nerastných surovín na strednom Slovensku.

Svedectvo starých máp - Ukážky starých máp Banskej Bystrice a okolia s dôrazom na mapy vojenské používané od polovice 18. storočia.

Staň sa svetovým politikom - Priblíženie rozhodovacích procesoch pri tvorbe a realizácii zahraničnej politiky štátu z pohľadu vedúceho politického predstaviteľa

Telo v pohybe

Tematické zameranie stánku bude smerovať k prezentácii pohybovej aktivity, pozorovaniu prejavov organizmu na zmenu zaťaženie s dôrazom na adaptačný efekt, ako trvalý spôsob zlepšovania kvality života. Aktivita bude realizovaná formou praktických ukážok so zapojením žiakov do aktivity s možnosťou praktickej skúsenosti. Pri realizácii budú použité najmodernejšie diagnostické zariadenia a cvičebné pomôcky.

Úspešné projekty mladých

Stánok predstaví projekty študentov - členov obč. združenia Vedecká hračka, s ktorými boli úspešní na svetových/medzinárodných súťažiach v USA, Holandsku, Azerbajdžane, Rusku a Turecku a taktiež majstra sveta v Robokape - p. Maťaša Jána - študenta gymnázia Tajovského.

VedHračka – Vynálezy

Príďte sa zahrať s vedeckými hračkami, hlavolamami a fyzikálnymi experimentami na stálu interaktívnu výstavu VEDHRAČKA - VYNÁLEZY. Návštevníci si budú mať možnosť vyrobiť a odniesť fyzikálnu hračku "Guľôčka nespadne".

Výskumy stredovekých hradov - Prezentácia výskumov Archeologického ústavu SAV na hradoch v Banskobystrickom kraji: Zvolenský Pustý hrad, Muráň, Modrý Kameň, Divín, Čabrad', Filákovo, Dobrá Niva, Ostrá Lúka - Peťuša.

PREDNÁŠKY PRE ZŠ A SŠ 9.30 - 13.00 h

VEDECKÁ KAVIAREŇ 14.00 - 21.00 h

priestory reštaurácie Dublin - Na troskách 25, B. Bystrica

Program

14.00 – 14.40 h Prečo práve Cyril a Metod?

15.00 – 15.40 h Zachovajme lesy potomstvu

16.00 – 16.40 h Mineralógia v službách kultúrneho dedičstva

17.00 – 17.40 h Etika reklamy – ilúzia, alebo realita?

18.00 – 18.40 h Rímska rodina (Aké bolo manželstvo rímskej rodiny? Kedy bolo možné uzavrieť manželstvo a kto mohol manželstvo uzavrieť? Aké typy rodín existovali a kto mohol byť členom rodiny? Na všetky tieto otázky (ako i na mnohé iné) sa dozviete odpovede. Poprípade zistíte, že ste aj vy ste rímskou rodinou..)

19.00 – 19.40 h EURAXESS a SAIA - štipendiá a poradenstvo pre výskumníkov

20.00 – 20.40 h Ako sa v CERNe varí vesmír

TECHNIKA v MINISTRY of FUN

MINISTRY Rental Service dodávalo techniku aj na najlepší veľký festival v Európe - SZIGET, ktorý sa konal 5-12. augusta v Budapešti.

Na hlavný POP-ROCK Main Stage sme počas celého festivalu dodávali viac ako 90 svetelných efektov medzi inými aj CLAY PAKY Sharpy.

Súčasťou hlavného stage-u bolo tiež 100m² našich LED Obrazoviek počas štvrtkového koncertu anglickej kapely BIFFY CLYRO a počas záverečného vystúpenia DAVIDA GUETTU v nedeľu.

Po festivaloch VOLT a BALATON Sound je to už tretí veľký festival v Maďarsku, na ktorý firma MINISTRY Rental Service dodávali špičkovú techniku.

Počas festivalu SZIGET cez víkend prebiehal aj najväčší elektronický festival na Slovensku -BEEFREE, na ktorom zabezpečovali kompletne osvetlenie, ozvučenie (L'acoustics), LED obrazovky a laserovú show na 3 stage-och(HOUSE, TRANCE, TECHNO).

Súčasťou hlavného stage-u bolo tiež 100m² LED Obrazoviek počas štvrtkového koncertu anglickej kapely BIFFY CLYRO a počas záverečného vystúpenia DAVIDA GUETTU v nedeľu.

Po festivaloch VOLT a BALATON Sound je to už tretí veľký festival v Maďarsku, na ktorý firma MINISTRY Rental Service dodávali špičkovú techniku.

Počas festivalu SZIGET cez víkend prebiehal aj najväčší elektronický festival na Slovensku -BEEFREE, na ktorom zabezpečovali kompletne osvetlenie, ozvučenie (L'acoustics), LED obrazovky a laserovú show na 3 stage-och(HOUSE, TRANCE, TECHN

Už 31. AUGUSTA bude klub MINISTRY of FUN Banská Bystrica oslavovať svoje 4. narodeniny!

Hvezdáreň na Vartovke

Krajská hvezdáreň a planetárium M. Hella - Hvezdáreň v Banskej Bystrici

Sprievodná prehliadka Hvezdárne na Vartovke, spojená s geografickou identifikáciou okolitých pohorí

15.00 - 17.30 h - Pozorovanie Slnka

19.00 - 22.00 h - Po zotmení pozorovanie nočnej oblohy

Beseda o kozmickom počasí.

* Pozorovanie sa uskutoční len v prípade jasného počasia.

Astronomické hlavolamy

V Banskej Bystrici TEDx

Celosvetovo známa konferencia TEDx sa po prvýkrát uskutočnila v Banskej Bystrici 11. mája. Pod mottom „myšlienky hodné šírenia“ na nej svojimi životnými príbehmi inšpirujú a poradia úspešní biznismeni, aktivistka či sexuologička zo Slovenska aj zo zahraničia.

Banská Bystrica sa stala tiež strediskom tvorivej inšpirácie. Mladému tímu nadšencov sa podarilo získať licenciu a pripraviť prestížnu medzinárodnú konferenciu TEDx po prvýkrát v Banskej Bystrici. Dobrovoľníci organizujú obdobné podujatia po celom svete a umožňujú účastníkom zažiť atmosféru pripomínajúcu

konferencie TED. Na nich už tri desaťročia v duchu motto „myšlienky hodné šírenia“ rečia najvýznamnejší myslitelia, podnikatelia či odborníci na technológie súčasnosti, ako Bill Gates či Al Gore.

„Na konferencii TEDx Banská Bystrica účastníci zažijú desať živých vystúpení rečníkov a tiež premietanie videí TEDTalks z iných konferencií. Cieľom konferencie je predovšetkým inšpirovať účastníkov, aby nabrali odvahu a vytvorili či dokázali čosi úspešné či prevratné,“ priblížil Jaroslav Dodok, jeden z organizátorov.

Neoddeliteľnou súčasťou konferencie boli aj neformálne diskusie a nadväzovanie nových kontaktov. A práve v tom spočíva výnimočnosť TEDx – nehľadá pasívnych návštevníkov, ale aktívnych účastníkov. O úspešnosti toho svedčí fakt, že lístky na TEDx Banská Bystrica sa vypredali už mesiac pred podujatím.

10 rečníkov, 10 zaujímavých tém

To, že konferencia TEDx Banská Bystrica je medzinárodná, potvrdzujú hneď dvaja rečníci od našich južných susedov. Maďarská sexuologička Anikó Klettner prezradí tajomstvo kvalitného sexu. Naproti tomu, večne usmiaty optimista Adam Somlai – Fischer inšpiruje svojím životným príbehom o tom, ako sa z umelca stal biznismen, keď vytvoril nástroj na zábavnejšie a efektívnejšie prezentácie – PREZI.com.

Taktiež spoza hraníc, z Prahy príde rečníť pod názvom „Iný ako iní“ Martin Hrnčiar. Tino už počas vysokej školy rozbehol veľmi úspešnú kariéru, avšak zanechal ju. Zmenil sa zo zamestnanca na zamestnávateľa a dnes vlastní lifestyle značku Life is porno. Výnimočný a taktiež medzinárodný je aj príbeh rodáka z Arizony a učiteľa Noaha Johnsona. Na Slovensko prišiel iba na chvíľu, avšak ťahá to už desaťročie. Vrávi o sebe, že je hrdý Slovak a na konferencii prezradí, čo je pre nás samozrejmosť, pre Američana sviatok.

Priam filmový príbeh píše ďalší rečník, Radoslav Hruška. Jeho startovacou čiarou bolo šesť rokov na drogách a nedokončená maturita. Odvtedy prešlo 17 rokov a do Banskej Bystrice príde ako lektor, školiteľ a podnikateľ. Za zmienku stojí aj príbeh Richarda Ďurana. Pôvodne pracoval ako vedec – biológ, dnes je riaditeľ INESS a rečníť bude o tragédii duševného vlastníctva.

Na konferencii TEDx Banská Bystrica myšlienky hodné šírenia rozpovie aj majster karate a motivácie Ladislav Konrád a taktiež aktivistka Andrea Štulajterová bojujúca za cyklotrasy. Cenné rady o tom, ako účinne bojovať proti strachu, prezradí zakladateľ internetových kníhkupectiev UPbook.sk a INVESTbook.sk Lukáš Mikuláško. Posledným prekvapením pre všetkých účastníkov bude rečník Tibor Škrabský, ktorý sa venuje neformálnemu vzdelávaniu a zavrta aj do témy slovenského školstva.

Konferencia TEDx Banská Bystrica sa uskutoční v sobotu 11.5.2013 v priestoroch s výnimočnou atmosférou v Divadle Štúdio tanca.

Medzinárodné podujatie v Banskej Bystrici podporili: online magazín Áno!, Webhouse, Robíme it, Aukčný dom Macho & Chlapovič, Red Bull, ZIPCeM a Student24.sk.

Čo je TED ?

TED je nezisková organizácia oddaná podpore „myšlienok hodných šírenia“. V roku 1984 sa v Kalifornii konala prvá štvordňová konferencia a odvtedy TED neustále rastie a viacerými iniciatívami podporuje myšlienky, ktoré menia svet. Na výročnú konferenciu TED sú pozývaní poprední svetoví myslitelia a ľudia činu, aby predniesli svoju 18-minútovú reč. Následne sú ich vystúpenia bezplatne sprístupnené na TED.com. Na konferenciách TED už vystúpili, okrem iných, aj Bill Gates, Al Gore, Jane Goodall, Elizabeth

Gilbert, Sir Richard Branson, Nandan Nilekani, Philippe Starck, Ngozi Okonjo-Iweala, Isabel Allende alebo Gordon Brown.

Formát TEDx vznikol v duchu motta „myšlienky hodné šírenia“ ako program miestnych, samostatne organizovaných podujatí, ktoré umožňujú ľuďom stretnúť sa a spoločne zažiť atmosféru pripomínajúcu konferencie TED. Podujatia TEDx sú kombináciou premietaných videí TEDTalks a živých vystúpení rečníkov, ktorých účelom je podnietiť intenzívne diskusie a nadviazať vzťahy v malej skupine. Tieto miestne, samo - organizované podujatia nesú značku TEDx, kde x = nezávisle organizované podujatie TED. Konferencia TED definuje všeobecný rámec pre program TEDx, ale jednotlivé podujatia TEDx sú organizované nezávislými organizátormi* (Organizátori musia splniť určité pravidlá a predpisy

Seminár Telekomunikačné stavby VI

Znižovanie nákladov na výstavbu prístupových sietí novej generácie Slovenská elektrotechnická spoločnosť (SES), člen ZSVTS, Fórum pre komunikačné technológie (CTF) a občianske združenie Partnerstvá pre prosperitu (PPP) uskutočnili šiesty ročník odborného seminára Telekomunikačné stavby s podtitulom Znižovanie nákladov na výstavbu prístupových sietí novej generácie.

Seminár sa uskutočnil 10. októbra 2013 v priestoroch Výskumného ústavu spojov v Banskej Bystrici a bol určený najmä pre prevádzkovateľov elektronických komunikačných sietí, ktorí budujú infraštruktúru prístupových sietí a pre zástupcov územnej samosprávy

Rokovanie Rady Slovenská elektrotechnická spoločnosť (SES)

V Banskej Bystrici sa uskutočnilo 13. 2. 2013 pravidelné rokovanie Rady SES. Rada schválila rozpočet SES na rok 2013 a výročnú správu SES za rok 2012.

Sme významným zamestnávateľom na poli slovenského IT sektora. V súčasnosti zamestnávame 230 ľudí, ktorí vďaka svojmu zariadeniu a šikovnosti zrealizovali množstvo úspešných projektov. V roku 2013 realizovali prieskum medzi veľkými a stredne veľkými firmami a takmer 40 % respondentov považuje DATALAN za lídra medzi IT firmami na Slovensku. Aj tieto informácie posúvajú spoločnosť o krok vpred.

Internetové riešenie CK Afrodita

Po dlhšej spolupráci s CK Afrodita v Banskej Bystrici implementovali kompletný informačný intranetový a internetový systém pre evidenciu zájazdov a lastminute ponúk vrátane evidencie emailovej a tlačenej pošty. Riešenie bolo zavŕšené mikrovlnným pripojením do internetu rýchlosťou 512 kbit/s.
www.ckafrodita.sk

Bankový inštitút a veda

Vedeckovýskumná činnosť na vysokej škole je jedným zo základných prvkov, ktoré sú nevyhnutné pre rozvoj vysokej školy, udržanie jej dobrého mena a kvalitatívneho štandardu. Pod kvalitu pedagogického procesu sa podpisuje kolektív pedagógov – akademických pracovníkov, pre ktorých je vedecká a výskumná činnosť nevyhnutná pre zvyšovanie odbornosti a absorbovanie nových poznatkov v odbore, v

ktorom sa profilujú. Úspechy vo vedeckej a výskumnej činnosti sú základom prestíže a odbornosti každého akademického pracovníka a prenáša sa aj na celú inštitúciu na ktorej pôsobí. V rámci stratégie školy poskytovať kvalitné vzdelanie podporené výsledkami vedy a výskumu jej pracovníkov pokračovala BIVŠ, zahraničná vysoká škola Banská Bystrica v tradícii usporiadania vedeckých podujatí k aktuálnym otázkam hospodárstva a financií formou:

- vedeckých konferencií s medzinárodnou účasťou,
- vedeckých a odborných seminárov katedier,
- študentskej vedeckej konferencie.

Podujatia organizované v roku 2013

17.4.2013 sa konal 4. ročník Študentskej vedeckej konferencie, ktorá prebiehala formou súťaže v dvoch sekciách a to „Ekonomia, bankovníctvo a investovanie“ a „Informačné technológie v praxi“

11.4.2013 sa uskutočnil 4. ročník vedeckej konferencie so zahraničnou účasťou na obzvlášť aktuálnu tému v kontexte súčasného diania na finančných trhoch „FINANCIE V OBDOBÍ KRÍZY – VÝZVY z aspektu finančného trhu“.

12. 3. 2013 - vedecký seminár, organizovaný Katedrou kvantitatívnych metód a informatiky INTEKAM 2013 bol rozdelený do dvoch blokov: "Kvantitatívne metódy v praxi" a "Súčasné trendy využitia informačno-komunikačných technológií vo verejnom a finančnom sektore".

26. 2. 2013 – sa konal pod gesciou Katedry ekonómie, oceňovania, spoločenských vied a práva vedecký seminár na tému „Dopad hospodárskej a dlhovej krízy na postavenie podnikateľov“

UMB – vedecké podujatia v roku 2013

Medzinárodná vedecká konferencia „Bezpečnostné fórum 2013“ V dňoch 6. – 7. februára 2013 sa na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela uskutočnil už 6. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Bezpečnostné fórum 2013, ktorá sa konala pod záštitou štátneho tajomníka Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Petra Buriana. Organizátorom konferencie bola Katedra bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v spolupráci s Akadémiou ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Univerzitou obrany v Brne, Univerzitou Karlovou v Prahe, Vysokou školou ekonomickou v Prahe, National Aviation University v Kyjeve a Krakowska akademia im. Andrzeja F. Modrzewskiego v Krakove. Podujatie bolo spolu sponzorované NATO Public Diplomacy Division. Dvojdňová konferencia priniesla komplexné zhodnotenie najdôležitejších otázok bezpečnosti SR, V4, EÚ a TA priestoru. Bezpečnostné hrozby a riziká, ktorým v súčasnom globalizovanom svete štáty čelia, sa dynamicky menia a adaptujú bezprostredne na každú novú bezpečnostnú politiku. USA si udržiavajú pozíciu globálneho bezpečnostného hegemóna.

Vedecký seminár prof. JUDr. Imricha Karvaša

Na konci februára 2013 sme si pripomenuli 110. výročie narodenia významnej vedeckej osobnosti a prvého guvernéra Národnej banky Slovenska Imricha Karvaša. Pri tejto príležitosti sa dňa 4. marca 2013 konal na pôde Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici vedecký seminár, ktorý niesol meno tohto uznávaného národohospodára, praktika v oblasti hospodárskej vedy a uznávaného pedagóga. Záštitu nad podujatím prevzala Národná banka Slovenska a dekan Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela Ing. Vladimír Hladlovský, PhD. Na úvod vystúpila doc. Ing. Emília Zimková, PhD., hlavná organizátorka a gestorka vedeckého seminára, ktorá privítala všetkých zúčastnených a predstavila významných hostí: guvernéra Národnej banky Slovenska doc. Ing. Jozefa Makúcha, PhD. a syna ústrednej osobnosti podujatia, doc. Ing. Milana Karvaša, PhD.

Autorské čítanie Michala Hvoreckého

Dňa 5. marca 2013 sa podujatím Autorské čítanie Michala Hvoreckého ukončili stretnutia so zaujímavými hosťami a hosťkami, ktoré si pre svojich študentov a študentky, ale aj ostatných, ktorí majú radi literatúru, umenie a kultúru pripravila Katedra slovenského jazyka a literatúry FHV UMB na akademický rok 2012/2013. Po Dr. Lucii Satinskej, Dr. Jakobovi Chrobákovi, Dr. Petrovi Hruškovi a Yvette Ellerovej sme sa v Univerzitom centre Mateja Bela stretli so spisovateľom, prekladateľom a publicistom Michalom Hvoreckým. Rozprávali sme sa o ňom, o jeho rôznorodých aktivitách, o písaní a čítaní, no prezradil aj, aké je to živiť sa v dnešnej dobe ako spisovateľ na voľnej nohe. Na príklade jeho knihy Dunaj v Amerike a spolupráci s Janou Cvikovou sme pootvorili dvere zaujímavého vzťahu.

IX. Hľadanie Higgsovho bozónu

Časticová fyzika zvykne pútať pozornosť, lebo skúma zaujímavé a vzrušujúce témy. Na druhej strane je tu bariéra nezrozumiteľnosti, a tým aj istej tajomnosti, ktorá zabraňuje bližšiemu zoznámeniu sa s touto disciplínou. Kvôli jej prekonaniu sa organizujú rôzne popularizačné akcie s cieľom priblížiť prácu a výsledky časticovej fyziky obyčajným smrteľníkom. Zaujímavý impulz dostali takéto aktivity v posledných mesiacoch, keď experimenty z Európskej organizácie pre jadrový výskum (CERN) ohlásili objav Higgsovho bozónu – poslednej častice štandardného modelu, ktorá ešte nebola pozorovaná. Na našej univerzite sa tradične zapájame do popularizačnej akcie pre stredoškôľakov, ktorá je po celom svete organizovaná pod názvom Medzinárodné majstrovské triedy z časticovej fyziky (International Particle Physics Masterclasses). Tento rok sme 7. Marca 2013 už deviatykrát privítali päťdesiatich účastníkov, ktorí sa chceli o výskume v časticovej fyzike niečo dozvedieť. Pri toľkých úspešne usporiadaných ročníkoch by sa dala predpokladať už istá rutina pre zvládnutie takéhoto podujatia. Každý ročník však prináša niečo nové, pretože sa vždy reaguje na aktuálne výsledky výskumu. Tento rok sme pracovali s dátami, ktoré obsahovali možné signály Higgsovho bozónu. Videokonferencia bola moderovaná s fyzikmi CERNu, takže okrem porovnávania výsledkov bola tu možnosť s nimi diskutovať.

Deutschland-Tage 2013

Spolok nemecky hovoriacich študentov DSV (Deutscher Studentenverein) pripravil v spolupráci s Fakultou politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Katedrou cudzích

jazykov a medzinárodnej komunikácie FPVaMV tretí ročník podujatia Dni Nemecka /Deutschland Tage 2013. Štvordňové podujatie (11. – 14. marca 2013) sa konalo v priestoroch FPVaMV UMB. Prilákalo viacerých študentov z celej univerzity a poskytlo zaujímavý program, zameraný predovšetkým na aktuálne politické dianie na pôde Európskej únie a postavenie troch členských štátov – Spolkovej republiky Nemecko, Rakúskej a Slovenskej republiky – v európskom integračnom zoskupení. Dni Nemecka sa začali prednáškou veľvyslanca Spolkovej republiky Nemecko na Slovensku, Jeho Excelencie Axela Hartmanna, v nemeckom jazyku na tému „Deutschland und seine spezi sche Position in der EU“. Po diskusií so zástupcami Rakúskej republiky a Spolkovej republiky Nemecko sa študenti oboznámili so štúdiom nemeckého jazyka prostredníctvom programov Goetheho inštitútu. Išlo o prezentáciu medzinárodných certifikačných skúšok Goetheho inštitútu a skúškového centra v Banskej Bystrici ako licenčného partnera Goethe-Institut München, za účasti koordinátorky pre medzinárodné certifikačné skúšky Goethe-Institut München Mgr. Dagmar Fehérovej a členky skúšobnej komisie pre medzinárodné certifikačné skúšky Goethe-Institut München Mgr. Dorothee Burkert, ktoré študentom podrobne vysvetlili podmienky registrácie a priebehu medzinárodných certifikačných skúškach na všetkých úrovniach, A1-C2

Medzinárodná vedecká konferencia

Regionálna výchova v odraze geografickej edukácie

Dňa 21. marca 2013 sa uskutočnila na Katedre geografie, geológie a krajinnej ekológie Fakulty prírodných vied UMB Banskej Bystrici medzinárodná vedecká konferencia Regionálna výchova v odraze geografickej edukácie. Jej cieľom bolo predstaviť najefektívnejšie metódy, formy a prostriedky edukácie geografie miestnej krajiny a zároveň prezentovať pripravovanú učebnicu pre ZŠ Regionálna geografia a Horného Pohronia. Na konferencii výsledky svojej vedeckovýskumnej činnosti prezentovalo 20 odborníkov v oblasti didaktiky a geografie zo Slovenskej aj Českej republiky. Konferencie sa zúčastnilo aj mnoho učiteľov zo základných a stredných škôl z Banskej Bystrice a okolia.

Študentská vedecká aktivita

26. marec 2013 prinavrátil Študentskej vedeckej aktivite (ŠVA) na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici štatút sviatku študentskej vedy a aktivity. V predveľkonočnom čase vyvrcholili snahy zainteresovaných slávnostným otvorením a príhovormi dekana Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici doc. Mgr. V. Biloveského, PhD., prodekana pre vedu a výskum doc. PhDr. M. Šmigela, PhD. a fakultnej koordinátorky PhDr. Z. Bariakovej, PhD., po ktorých sa aj vďaka dekanskému voľnu, udelenému pri príležitosti konania ŠVA, zaplnili vybrané učebne rokoviacimi i načúvajúcimi rôznych sekcií 10 zúčastnených katedier s vyše 150-timi aktívnymi účastníkmi a účastníčkami. V tomto roku sa do „súťaže“ prihlásilo 8 prác, keďže dve boli spracované autorskou dvojicou, spolu sa predstavilo 8 študentiek a dvaja študenti. Opierajúc sa o tematické zameranie, katedrová koordinátorka PaedDr. Zuzana Bariaková, PhD., a predsedníčka komisie Mgr. Martina Kubealaková, PhD., sa rozhodli vytvoriť tri bloky rámcované diskusiou. V prvom sa stretli témy „marginalizované“ – dve práce zamerané na interpretáciu a hodnotenie tvorby dvoch slovenských vojvodinských autorov Paľa Bohuša a Juraja Tušiaka spracované dvojicami prvého ročníka v Mgr. stupni Ivo Novák – Veronika Kvaková, Ľubomír Gábor – Mária Adameková

a práca študentky prvého ročníka v Bc. stupni Margity Vojtkulákovej sústrediaci pozornosť na drámu v staršej slovenskej literatúre. Druhý vytvorili Alena Záborská a Marika Arvensisová: prvá sa venovala problematike dobrého prekladu, druhá referovala o špecifikách neverbálnej komunikácie Nepočujúcich. Záverečný blok vytvorila silná zostava literátok: Juliana Košútová interpretovala poéziu E. Bondyho a I. Vodseďálka, Mária Majerčáková sledovala poetiku Veroniky Šikulovej a Hana Fodorová ukončila vedeckú časť podujatia interdisciplinárnou témou sústredenou na koláž A. Marenčina ako básnický prostriedok.

Edukácia dospelých 2013

Dňa 4. apríla 2013 sa na akademickej pôde Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici konal prvý ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Edukácia dospelých 2013. Podujatie organizovala Katedra andragogiky Pedagogickej fakulty UMB v spolupráci s Centrom pre celoživotné vzdelávanie UMB pod záštitou rektorky Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc. Keďže sa konferencia Edukácia dospelých 2013 uskutočnila aj ako súčasť riešenia výskumnej úlohy VEGA MŠVVŠ Slovenskej republiky 1/1208/12 – Integrované a diferenciacné trendy v tvorbe kurikula vo vzdelávaní dospelých, popoludní rokovanie pokračovalo v dvoch pracovných sekciách: Kurikulum vo vzdelávaní dospelých a Cieľové skupiny v edukácii dospelých. V jednotlivých sekciách vystúpili významné osobnosti slovenskej a českej andragogiky, napr. prof. PhDr. Viera Prusáková, CSc.; prof. PhDr. Gabriela Petrová, CSc.; doc. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc.; doc. PhDr. Mgr. Jaroslav Balvín, CSc.; doc. PhDr. Ivana Pirohová, PhD.; PhDr. Michaela Tureckiová, CSc. a mnoho ďalších popredných andragógov. Medzinárodná vedecká konferencia Edukácia 2013 bola podujatím, na ktorom sa stretli tak zástupcovia významných univerzitných andragogických pracovísk, ako aj inštitúcií pôsobiacich v sfére vzdelávania dospelých. Zámerom organizátorov konferencie je vytvoriť novú tradíciu v organizovaní medzinárodných vedeckých konferencií zameraných na oblasť teórie a praxe vzdelávania dospelých na Univerzite Mateja Bela.

Prekladateľské soirée 4

Dňa 9. apríla 2013 sa v spoločenskej sále Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici konalo v poradí už štvrté Prekladateľské soirée. Aj tentoraz podujatie pripravila Katedra anglistiky a amerikanistiky Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici a Veľvyslanectvom USA na Slovensku. Naším ďalším hosťom bola prekladateľka a novinárka Marína Gálisová, ktorá má na svojom prekladateľskom konte už vyše sedemdesiat kníh. Pani M. Gálisová začala populárne ladenou mini prednáškou o upírskej tematike v dejinách svetovej, no najmä britskej literatúry. Zamerala sa na postavenie žien v spomínanom žánri a poukázala na vývoj, ktorý je od čias Stokerovho Draculu až po Smithovej Upírske denníky markantný. Od Upírskych denníkov sme sa dopracovali aj k iným témam, napr. spolupráca prekladateľa s redaktorom a pod. Prekladateľské soirée má vďaka všetkým zainteresovaným už svoju tradíciu, preto dúfame, že podobné stretnutia sa podarí zorganizovať aj v akademickom roku 2013/2014. Usporiadatelia sa zaručujú, že aj ďalší plánovaný hosť bude pre účastníkov atraktívny, no jeho meno zatiaľ udržiavajú v tajnosti.

Študentská vedecká aktivita 2013

Jednou z významných súčastí vedecko-výskumnej činnosti fakulty je aj študentská vedecká aktivita. Študenti tradične prezentujú výsledky svojho bádania na študentskej vedeckej konferencii. Dňa 11. apríla 2013 sa na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici konal jej 19. ročník.

Práce boli rozdelené do sekcií – cestovný ruch, ekonomika a manažment podniku, financie, bankovníctvo a investovanie, kvantitatívne metódy a informatika, verejná ekonomika a regionálny rozvoj, spoločenské vedy a manažérske systémy (Inštitút manažérskych systémov v Poprade). Študenti na konferencii prezentovali 40 súťažných prác autorského kolektívu 57 autorov, z toho bolo 12 prác od 17 zahraničných študentov z Poľska, Maďarska, Českej republiky a Francúzska. Hodnotiace komisie zostavené z učiteľov a študentov posudzovali aktuálnosť tém, úroveň prác, pridanú hodnotu v nich obsiahnutú, využiteľnosť výsledkov pre rozvoj teórie i praxe a úroveň prezentácie. Najlepšie práce v každej sekcii boli odmenené.

O internacionalizácii

11. – 12. apríl 2013 lídri akademickej obce Európy rokovali o internacionalizácii. Súčasná, nielen európska, univerzita realizuje svoju spoločenskú misiu v súťaživom medzinárodnom prostredí, ktoré výrazne ovplyvňuje nielen vyučovací proces, ale aj vedeckovýskumné aktivity. Väčšina vlád vo svete, dokonca aj v rozvojových krajinách (osobitne v štátoch globálnej koordinačnej skupiny BRICS), vníma univerzity ako kľúčový činiteľ v procese prebiehajúcej globalizácie univerzitného a vysokoškolského vzdelávania a vedeckovýskumnej práce. Považujú ich za mimoriadne prínosné z hľadiska udržiavania a rastu národnej a regionálnej konkurencieschopnosti a prosperity, o ktorú sa v súčasnom svete usilujú. Touto agendou sa preto zaoberajú rôzne národné i medzinárodné stratégie rozvoja vysokoškolského vzdelávania, vrátane úrovne hlavného prúdu európskej integrácie – Európskej únie. Internacionalizácia, čiže zmedzinárodňovanie univerzitného života, ovplyvňuje skutočne všetky prvky realizácie misie každej univerzity. A to napriek demografickému poklesu, ktorému Európa čelí, ako aj podceňovaniu tejto významnej spoločenskej misie univerzít v niektorých krajinách. Dochádza k rastu aktivít študentských medzinárodných organizácií, spolkov a iniciatív, rastie rozsah a postupne aj kvalita študentských a učiteľských mobilít. Činnosť rozvíjajú aj na Univerzite Mateja Bela, napr. ESN – Erazmovská sieť študentov, ale aj iné, špecializované (Pont francophone, Efpolit, DSV atď.). Vytvárajú nové príležitosti pre realizáciu študentov i ich budúcu profesionálnu prax. Stále viac sa ich významným komponentom stávajú aj vedeckovýskumné aktivity a stáže (praxe). Najmä v ostatných rokoch sa v Európe výskum stáva motiváciou č. 1 v rámci všetkých uskutočnených mobilít. Pomáhajú objavovať nové talenty medzi mladými študentmi a doktorandmi, ktorí radi prijímajú nové globálne výzvy. V tomto kontexte sa v dňoch 11. a 12. apríla 2013 v belgickom flámskom Gente uskutočnila výročná konferencia EUA (Európskeho univerzitného združenia) za rok 2013, na ktorej UMB reprezentovali Dr. h. c. prof. PhDr. Beata KOSOVÁ, CSc., rektorka UMB, a vzhľadom na špeciálne zameranie tohtoročného samitu rektorov univerzít v členských a kandidátskych krajinách EÚ, ako aj ostatných krajinách podporujúcich bolonský proces a kreovanie Európskej vysokoškolskej oblasti (EHEA), aj prorektor pre medzinárodnú spoluprácu prof. Ing. Igor KOSÍR, CSc.

Prezentácia novej knihy o Banskobystrickej translatológii

Dňa 16. apríla 2013 sa uskutočnila prezentácia novej publikácie Banskobystrická translatológia. História – osobnosti – bibliografia (2007 – 2012), ktorej autormi sú dekan Fakulty humanitných vied UMB a šéfredaktor vedeckého časopisu NOVÁ FILOLOGICKÁ REVUE doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD. a vedúci oddelenia prekladateľstva a tlmočníctva Katedry slovenského jazyka a literatúry FHV UMB, a zároveň zástupca šéfredaktora časopisu NOVÁ FILOLOGICKÁ REVUE, PhD. Ivan Šuša, Ph.D. Akcia sa konala v priestoroch FHV UMB na Ružovej ulici pod taktovkou moderátorky PhD. Anity Huťkovej, PhD. z katedry slovenského jazyka a literatúry. Vedný odbor translatológia patrí v rámci Slovenska k pomerne mladým odvetviam. O jej rozmach sa pričínili okrem uznávaných slovenských, českých, ale aj inonárodných odborníkov aj mladí a nadšení vedci pôsobiaci najprv na Filologickej fakulte UMB, teraz na Fakulte humanitných vied UMB, ktorí postupne organizovali medzinárodnú vedeckú konferenciu Preklad a tlmočenie (v roku 2012 sa uskutočnil jubilejný 10. ročník), Analytické sondy do textu 1 – 3, vydávali zborníky z týchto konferencií, ale aj nekonferenčné zborníky, napr. Translatológia a jej súvislosti, časopisy Filologická revue (1997 – 2007), NOVÁ FILOLOGICKÁ REVUE (2007 – doteraz), Kritika prekladu a pod. Zdroj: Z Výročnej správy Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici za rok 2013

Verejná knižnica Mikuláša Kováča a technický pokrok

Zvukové knihy Internet pre nevidiacich, slabozrakých a inak zdravotne postihnutých. K dispozícii počítač s pripojením na internet a špeciálnym softvérom (JAWS & WinTalker), ktorý môžu nevidiaci, slabozrakí a inak zdravotne postihnutí využívať podľa potreby a bezplatne. K dispozícii je aj skener. Na vybavenie prispelo MK SR v rámci grantu Ex Libris .

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči ponúka nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým (s onemocnením, ktoré znemožňuje (na základe potvrdenia od lekára) plnohodnotné bežné čítanie):

na audiokazetách - zvukové knihy - krásnu literatúru pre mládež a dospelých - rozprávky, povesti, poviedky, romány pre deti a mládež, zo života študentov, dievčenské romány, romány pre ženy, ľúbostné, humorné, psychologické, životopisné, dobrodružné, historické, detektívne, thrillery, špionážne, vojnové, sci-fi, horory, literatúra faktu, biografie... výmenné súbory titulov na audiokazetách sa pravidelne aktualizujú

nová služba - zvukové náučné knihy vo formáte DAISY na CD - na základe požiadavky pre čitateľa objedná knižnica z SKN v Levoči a poskytne aj prehrávač

nová služba - zvukové knihy vo formáte MP3 - knižnica z SKN v Levoči umožnila stiahnutie zo svojej webstránky, VKMK podľa potreby poskytuje nevidiacemu aj jeden zo 14 zakúpených mp3 prehrávačov

požičiavanie aj registrácia za čitateľa sú bezplatné; zvukové knihy sa požičiavajú v Oddelení beletrie, odbornej a regionálnej literatúry, ul. F. Švantnera 18;

donáška zvukových kníh - s ohľadom na vyšší vek či problémy s mobilitou môže knižnica na požiadanie zabezpečiť priamo do bytu nevidiaceho.

Na orientáciu v aktuálnej ponuke VKMK a širšej ponuke SKN :

Online katalóg SKN na vyhľadávanie

Knižné novinky SKN - mesačné

Zoznam zvukových kníh wma. Knihy SKN vo formáte, ktorý prehrávajú niektoré mp3 prehrávače. Knihy je možné stiahnuť z tejto linky. Autor: Klinec Peter

V. KULTÚRA A UMENIE

Divadlá v Banskej Bystrici

Štátna opera, Banská Bystrica, www.stateopera.sk

Profesionálne hudobné divadlo. Stála operná scéna.

Divadlo bez opony, Banská Bystrica, www.divadlobezopony.sk

Zoskupenie profesionálnych hercov a študentov herectva tvoriacich divadelné predstavenia pre deti a mládež.

U Greškov, Tajov, www.ugreskov.sk

Divadlo primárne zamerané pre účinkovanie skupín ochotníckeho divadla. Prenájom priestorov.

Divadlo Štúdio tanca, Banská Bystrica, www.studiotanca.sk

Profesionálne tanečné divadlo prináša na scénu projekty, ktorými približuje publiku súčasný tanec a moderné tanečné divadlo.

Mestské divadlo - Divadlo z Pasáže, Banská Bystrica, www.divadlozpasaze.sk

Profesionálne divadlo, v ktorom hrajú herci s mentálnym hendikepom.

Divadlo pod balkónom, Banská Bystrica, www.zoznam.sk/firma/3139405/Divadlo-pod-balkonom-Banska-Bystrica

Zájazdové rodinné divadlo pre deti, mládež a dospelých.

Divadlo Tiché iskry, Banská Bystrica, www.ticheiskry.sk

Divadlo v posunkovej reči.

Múzeá a galérie

Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici, Námestie SNP č. 4, 974 00 Banská Bystrica

Stredoslovenská galéria Banská Bystrica , Dolná 8, 975 90 Banská Bystrica

Múzeum SNP Banská Bystrica, Kapitulská 23, 975 59 Banská Bystrica

Literárne a hudobné múzeum pri ŠVK Banská Bystrica, Lazovná č. 9, 975 58 Banská Bystrica

Poštové múzeum Slovenskej pošty v Banskej Bystrici, Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica

Informačné centrum (IC), Námestie SNP 1, 974 01 Banská Bystrica

Stredoslovenské osvetové stredisko, Námestie SNP 23, 975 25 Banská Bystrica

Regionálne centrum remesiel ÚĽUV Banská Bystrica, Dolná 14, P.O.BOX 293

Kiná

CineMax Banská Bystrica, Europa Shopping Center, Na Troskách 25, 974 01 Banská Bystrica

Knižnice

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Lazovná 9, 975 58 Banská Bystrica

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici, Lazovná 28, 974 01 Banská Bystrica

Folklórne súbory

Folklórny súbor BYSTRINA

Folklórny súbor MLADOSŤ

Folklórny súbor SPIEVANKY

Folklórny súbor URPÍN

Detské folklórne súbory

Folklórny súbor PRVOSIENKA

Folklórny súbor RADOSŤ

Folklórny súbor MATIČIARIK

IC Banská Bystrica

Informačné centrum Banská Bystrica vzniklo pod názvom Kultúrne a informačné stredisko (KIS) už v roku 1985 ako oddelenie pri Parku kultúry a oddychu - mestskej príspevkovej organizácie. Služby turistickej informačnej kancelárie poskytuje od roku 1992.

Členstvo:

IC Banská Bystrica je zakladajúcim členom Asociácie informačných centier Slovenska (AICES) so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Činnosť Informačného centra:

poskytovanie informácií o meste a jeho okolí predovšetkým z oblasti cestovného ruchu

poskytovanie informácií priamo v prevádzke, prostredníctvom infotelu 0850 003 004, elektronickou poštou, faxom

zabezpečenie sprievodcovskej služby mestom a okolím s výkladom kvalifikovaných vlastivedných sprievodcov mestom a okolím v anglickom, nemeckom, francúzskom, maďarskom, ruskom, poľskom, talianskom a španielskom jazyku.

ubytovací servis v meste aj blízkom okolí

tipy na výlety do okolia, turistické možnosti, možnosti trávenia voľného času v meste a okolí

propagácia mesta a regiónu na výstavách cestovného ruchu doma i v zahraničí, v odborných publikáciách.

pravidelná aktualizácia web-stránky www.icbb.sk

predpredaj vstupeniek priamo v Informačnom centre Banská Bystrica

predajné miesto vstupeniek siete Ticketportal

predaj propagačných materiálov, reprezentačných publikácií, turistických máp a sprievodcov, pohľadníc a darčkových predmetov výlučne zameraných na propagáciu mesta a Slovenska

spolupráca so subjektmi v oblasti cestovného ruchu, kultúrnymi inštitúciami na území mesta Banská Bystrica

V Informačnom centre Banskej Bystrice v roku 2013 si turista môže zakúpiť tieto knižné publikácie:

Čak si z Bystrici?

Orbis Urbis

Šalková

Po stopách architekta L. E. Hudeca

Dejiny zaviate časom

Po stopách Dominika Skuteckého

Spríevodca po Banskobystrických cintorínoch

Divadlo Štúdio tanca - publikácia k 15. výročiu založenia divadla

PLATBA CEZ POS TERMINÁL - V Informačnom centre možno pri nákupe použiť platobné karty.

SUVENÍRY - z ponuky suvenírov: Medaila Banskej Bystrice a štítok na palicu, turistická známka mesta, plošné magnety s motívom Banskej Bystrice, Slovenska, suveníry zo skla (minifľaštičky naplnené medovinou), výrobky z keramiky s motívom mesta aj Slovenska, krojované bábiky

Stredoslovenské múzeum

História

Múzeum bolo založené mešťanmi v roku 1889. Kontinuálne je najstaršou kultúrnou inštitúciou v meste. Prvá múzejná expozícia bola sprístupnená v roku 1909. Súčasná historická expozícia je od roku 1958 umiestnená na Námestí SNP 4 v tzv. Thurzovom dome a expozícia Príroda stredného Slovenska sa od roku 1989 nachádza v Tihányiovskom kaštieli v miestnej časti Radvaň.

Stála spoločenskovedná expozícia Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici je umiestnená v jednom z najkrajších a najcharakteristickejších domov historického jadra mesta na Námestí SNP. Pôvodne gotické domy označované ako Mittelhaus získali na prelome 15. a 16. storočia Thurzovci, významná podnikateľská rodina, ktorá spolu s augsburgskými bankármi Fuggerovcami vytvorila Thurzovsko - Fuggerovskú mediarsku spoločnosť. Tento výrobný-obchodný podnik zásoboval banskobystrickú meďou trhy v celej Európe. Dnešnú podobu dom získal pri prestavbe v II. polovici 16. storočia, kedy sa na priečelí objavili mnohé prvky inšpirované talianskou renesanciou (napr. sgrafito na fasáde). Keďže najvýznamnejším majiteľom bol banský podnikateľ a kremnický komorský gróf Ján Thurzo z Betlanoviec, dom dnes nesie jeho meno.

Po pamiatkovej obnove objektu poškodeného zubom času i vojnovými udalosťami tu bola v roku 1958 sprístupnená spoločenskovedná expozícia zameraná na historické premeny Banskobystrického kraja od najstarších dôb praveku, cez stredovek, novovek až po začiatky 20. storočia.

Múzeum ľudového tanca

Múzeum ľudového tanca je inštitúciou s jedinečným poslaním, ktorá vznikla v centre folklórne živého regiónu, v Banskej Bystrici. Jej zriadenie Banskobystrickým samosprávnym krajom na začiatku roku 2007 je v súčasných podmienkach skôr ojedinelým prejavom národnej uvedomelosti a úcty k vlastným tradíciám. Múzeum ľudového tanca je unikátnym samostatným pracoviskom Stredoslovenského múzea.

Expozície:

Thurzov dom - Námestie SNP 4,

* Stredné Slovensko od praveku po 20. storočie

V celkovom počte 12 miestností múzeum verejnosti ponúka bohaté množstvo archeologických exponátov, stredovekých zbraní, mincí a kópii historických dokumentov. Samostatné miesto patrí gotickému umeniu, banskej problematike, cechom, remeslám a manufaktúram. Veľkú časť druhého poschodia zaberá prehliadka dobového meštianskeho nábytku a národopisného materiálu.

Osobitnú pozornosť si zaslúži tzv. Zelená sieň so zachovalou časťou freskovej výzdoby z II. polovice 15. storočia, drevené trámové stropy z konca 15. storočia a renesančná lunetová klenba so štukovou výzdobou. Zreštaurovaná "Zelená miestnosť" bude sprístupnená 18. apríla 2007.

V priestoroch na prízemí múzea sa po celý rok vymieňajú rôznorodé výstavy. Návšteva expozície sa dá využiť ako doplnok ku klasickému vyučovaciemu procesu dejepisu, náuky o spoločnosti, etiky, estetiky či výtvarnej výchovy nie len na základných ale aj na stredných školách. Pre vysokoškolských študentov a špecializovaných odborníkov je pripravený špecifický výklad odborných pracovníkov múzea.

Stála expozícia "Stredné Slovensko od praveku po 20. storočie" - v celkovej počte 12 miestností predstavuje históriu banskobystričského regiónu a od augusta 2004 ponúka na I. poschodí doplnenú prehliadku sakrálneho umenia z obdobia gotiky, renesancie a baroka.

Matejov dom - Stála expozícia História mesta Banská Bystrica

Nám. Štefana Moysesova 20, Banská Bystrica, tel.: 048 /412 55 77

Matejov dom bol postavený v roku 1479 vo vnútri Mestského hradu a bol včlenený do Baníckej bašty. Súčasná rekonštrukcia nielen kompletne zrekonštruovala interiér Matejovho domu, ale aj vstavala do Baníckej bašty drevené podlažia. Vznikla tak stála expozícia na troch podlažiach celkovo 470 m² výstavnej plochy, ako aj moderný klimatizovaný depozitár na vrchných podlažiach a v podkroví, spolu na 300 m². Ďalšie útulné priestory na prízemí sú pripravené pre malú kaviareň, prevádzkovanú chránenou dielňou.

Nová stála expozícia predstavuje 2863 zbierkových predmetov zo zbierok Stredoslovenského múzea. V Matejovom dome vznikla klenotnica s najvzácnejšími zbierkami, archeológia s replikou slovanskej polozemnice a zbierkou stredovekých kachlíc, zbrojnica prezentuje zbierku chladných zbraní. Nachádzajú sa tu miestnosti venované významným banskobystričským osobnostiam a starostom, bohatú históriu remesiel prezentuje vyše 700 zbierkových predmetov. Expozícia gotickej plastiky a maľby predstavuje unikáty slovenského i európskeho významu. Expozícia je ozvučená hudbou banskobystričských autorov a je v nej využitá audiovizuálna prezentácia a počítačová technika.

Tihányiovský kaštieľ - Radvanská 27,

Charakteristika prírodovednej expozície a možnosti jej využitia

Stála prírodovedná expozícia Stredoslovenského múzea je umiestnená v Tihányiovskom kaštieli v Banskej Bystrici - Radvani. Kaštieľ pomenovaný podľa jeho majiteľov, bol pôvodne prízemnou budovou postavenou v prvej polovici 17. storočia v renesančnom slohu. Jeho zvyšky sa zachovali v severozápadnej časti objektu. Posledná rozsiahla prestavba bola v roku 1819, kedy objekt dostal klasicistickú podobu a ďalšie úpravy z 19. storočia vyústili do neorenesančného výrazu. roku 1972 bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku a po komplexnej obnove bol odovzdaný Stredoslovenskému múzeu v Banskej Bystrici.

Prírodovedná expozícia "Príroda stredného Slovenska", sprístupnená verejnosti v decembri 1989, poskytuje ucelený obraz o prírodných pomeroch stredného Slovenska prostredníctvom 2400 exponátov.

Člení sa na 8 celkov prezentujúcich krajinu tohto regiónu. V každom z nich sú predstavované typické ukážky prírodných systémov s naznačením ekologických väzieb medzi ich prvkami. Problematiku dokresľujú informácie o ochrane prírody a životného prostredia. návšteva expozície poskytuje možnosť oboznámiť sa s geologickou stavbou, flórou a faunou stredoslovenského regiónu, rozširuje vedomosti z ekológie a ochrany prírody. Umožňuje naučiť sa poznávať bežné i menej známe druhy hornín, minerálov, rastlín a živočíchov.

V rámci vyučovacích hodín v expozícii pomáha „ doplniť výuku prírodopisu, zemepisu a biológie podľa učebných osnov základných a stredných škôl, ale i špecializovaných vysokoškolských vedných odborov. Návštevníci majú možnosť získať a rozšíriť si vedomosti z ekológie - kresby a schémy spolu s vystavenými exponátmi upozorňujú na vzájomné vzťahy medzi organizmami a ich prostredím a umožňujú pochopiť základné princípy fungovania ekologických systémov.

Na expozíciu nadväzuje audiovizuálna sála, v ktorej sú prezentované prírodovedné programy. Na prízemí v dvoch samostatných miestnostiach sú pravidelne obmieňané príležitostné výstavy a zbierkové predmety mesiaca.

Od januára 2006 je jedna miestnosť ozvučená zvukmi a hlasmi živočíchov, ktoré si budú môcť deti samy zapínať podľa výberu na paneli. Spoznajú hlas vlka, jeleňa, netopiera, rôznych druhov vtákov: ďateľ čierny, pinka lesná, kolibkárik spevavý, tetrov hlucháň, sýkorka uhliarka, kuvik kapcavý, jastrab krahulec. Ozvučenie bolo možné zrealizovať vďaka podpore Komunitnej nadácie Zdravé mesto, KontaOrange a Slovenskej sporiteľne, a.s.

Na expozíciu nadväzuje audiovizuálna sála, v ktorej sú prezentované prírodovedné programy. Na prízemí v dvoch samostatných miestnostiach sú pravidelne obmieňané príležitostné výstavy a zbierkové predmety mesiaca.

Výstavná činnosť v roku 2013 :

PREMENY

Termín: 26.11. - 13.12.2013, vernisáž 26.11.2013 o 16,00 hod. v Thurzovom dome - výstava obrazov a plastík Paľa Mandziho

POSTAVME SI SVET

Termín: 15.8. – 31.10. 2013 Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a so slovenským lego fanklubom TatraLUG pozýva všetkých Banskobystričanov a ľudí z blízkeho okolia na celoslovenskú interaktívnu výstavu lega s názvom POSTAVME SI SVET – Thurzov dom

Generál a jeho hviezdy

Termín: 30.5. – 28.7. 2013, Vernisáž 30.5.2013 o 15,30 hod.

V máji 2013 si pripomenie výročie tragického úmrtia poprednej postavy moderných slovenských dejín - generála, astronóma, cestovateľa, vedca, politika, ale najmä veľkého syna nášho národa - Milana Rastislava Štefánika. Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a Spoločnosťou M.R. Štefánika si Vás pri tejto príležitosti dovoľujú pozvať na výstavu s názvom Generál a jeho hviezdy. Slávnostné otvorenie výstavy sa uskutoční 30.5. 2013 o 15,30 hod. v

reprezentačných priestoroch Thurzovho domu na Nám. SNP. Na výstave sa zoznámite s jeho životom, výskumom, ale i s aktivitami, ktorým sa Štefánik počas svojho života venoval. Zároveň si pozriete jedinečné dobové fotografie, predmety z jeho pozostalosti, mince, bankovky a mnohé iné zaujímavosti súvisiace s jeho životom. To všetko, ale aj oveľa viac je pre vás pripravené na výstave Generál a jeho hviezdy v Thurzovom dome.

Carla von Fabbro – Emociones prohibidas , Termín: 12. – 25.5. 2013

Stredoslovenské múzeum pozýva na autorskú výstavu obrazov Viery Kováčovej s názvom Emociones prohibidas

Pán Krepáň opäť v divadle

Termín: 26.3. – 30.4. 2013, vernisáž 4.4.2013 o 15,00 hod. v Thurzovom dome

Pred 50 rokmi uverejnil Pavol Mária Kubiš svoj prvý kreslený vtíp. Vtedy ešte netušil, že kreslenie bude jeho celoživotnou vášňou. Pri tejto príležitosti sa rozhodlo Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom a Pavlom M. Kubišom predstaviť jeho celoživotné dielo. Návštevníci Thurzovho domu tak môžu na vlastné oči obdivovať jeho karikatúry či grafiky alebo sa zasmiať na jeho kreslených vtipoch. Výstavu nielen o humore môžu návštevníci Stredoslovenského múzea vidieť až do konca apríla v Thurzovom dome.

VESMÍR OČAMI DETÍ

Termín: 11. - 22.3.2013, vernisáž 11.3.2013 o 14,00 hod. v Thurzovom dome

Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci s Hvezdárňou v Banskej Bystrici a Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici Vás pozýva na XXVIII. ročník výstavy výtvarných prác detí materských a základných škôl na tému vesmír. Výstava je prehliadkou ocenených prác detí v rámci celoslovenskej súťaže „Vesmír očami detí“, ktorú každoročne pripravuje Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove v spolupráci s Hvezdárňami, Okresnými astronomickými kabinetmi, Centrami voľného času a Regionálnymi osvetovými strediskami. Návštevníci Stredoslovenského múzea sa tak aj tento rok môžu pozrieť na „vesmír“ očami tých najmenších v Thurzovom dome na Nám. SNP.

Čo je v nás X.

Termín: 21.2. – 24.3. 2013, vernisáž 21.2. 2013 o 15,00 hod.

Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová si Vás dovoľujú pozvať na jubilejný 10. ročník výstavy s názvom Čo je v nás. Výstava okrem prezentácie umeleckých prác odsúdených má aj benefičný charakter. Každý rok putuje výťažok z predaja prezentovaných výrobkov do Detskej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici. Ani tento rok to nebude inak. Odsúdení aj takouto formou za pomoci organizátorov výstavy „splácajú“ dlh spoločnosti. Hlavná idea celého podujatia: „Žiť sa oplatí“ či už za múrmi väznice alebo za oknami nemocnice, hovorí za všetko. Príďte aj vy podporiť dobrú vec. Urobiť tak môžete už 21.februára počas slávnostnej vernisáže, na ktorú ste všetci srdečne pozvaní.

TRADIČNÉ BULHARSKÉ ŠPERKY A KROJE

Termín výstavy: 6.11. 2012 – 17.2. 2013, vernisáž 6.11.2012 o 15,00 hod. v Thurzovom dome

Popis: Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a Regionálnym etnografickým múzeom - Plovdiv v Bulharsku si Vás dovoľuje pozvať na putovnú výstavu pod názvom TRADIČNÉ BULHARSKÉ ŠPERKY A KROJE, ktorá prezentuje unikátnu zbierku bulharských šperkov. Výstava predstavuje okrem historického vývoja bulharských šperkov aj päť vzácných krojových celkov z rôznych oblastí Bulharska. Slávnostné otvorenie výstavy sa uskutoční v utorok 6.11.2012 o 15,00 hod. v Thurzovom dome za účasti bulharskej veľvyslankyne na Slovensku. Návštevníci Stredoslovenského múzea môžu obdivovať pozoruhodnú šperkársku prácu bulharských zlatníkov v Zelenej sieni Thurzovho domu až do 17. februára 2013.

LISTOVANIE HISTÓRIOU s Permonom

Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a časopisom Banskobystrický Permon pripravili voľné pokračovanie úspešného podujatia Listovanie históriou. Návštevníci expozície v Matejovom dome mali v minulosti jedinečnú možnosť neformálne sa porozprávať nielen o histórii s autormi píšucimi o dejinách Banskej Bystrice. Pozvanie tento krát prijal Jozef Ďuriančík, člen redakčnej rady časopisu Permon. Témou nášho rozprávania bude kráľ Matej Korvín a jeho vzťah k Banskej Bystrici. Zalistujte si históriou Banskej Bystrice spolu s našim hosťom, v nedeľu 1.9.2013 o 15,00 hod. v Matejovom dome. Po besede boli všetci návštevníci srdečne pozvaní na prechádzku expozíciou Matejovho domu.

Štúdio RTVS Banská Bystrica

V roku 2013 Štúdio RTVS Banská Bystrica Tím spravodajstva a publicistiky Štúdio RTVS Banská Bystrica vyrábalo aktuálne spravodajské a publicistické programy pre Rádio Slovensko, Rádio Regina, Rádio Devín, Jednotka, Dvojka. Jednotlivé programové prvky spravodajstva a publicistiky spĺňajú kritériá verejnej služby a zároveň zohľadňujú dramaturgické osobitosti a špecifiká daných programových služieb. Štúdiu RTVS Banská Bystrica sa podarilo v roku 2013 implementovať zámer - vytvoriť univerzálnych redaktorov a moderátorov využiteľných, ako pre televíznu tak aj rozhlasovú zložku. Dominantnú časť spravodajstva vysielalo Rádio Regina, potom Rádio Slovensko, Jednotka a Dvojka. Tím spravodajstva a publicistiky Štúdia RTVS Banská Bystrica denne dodával rozhlasovým a televíznym programovým službám aktuálne spravodajstvo a publicistiku vrátane flashového spravodajstva, materiálov pre spravodajský súhrnný program Rádiožurnál a Športový magazín. Zabezpečoval aktuálne vstupy spravodajcov do prúdového vysielania. Tím denne vyrábala pre Rádio Regina ranné bloky aktuálnych správ v rozsahu 5 minút, 5 x denne Regionálne správy a denne tri súhrnné spravodajské programy Žurnál Rádia Regina. Každý tretí deň pripravil Tím spravodajstva a publicistiky RTVS Banská Bystrica Žurnál Rádia Regina. Denne zabezpečoval monitorovanie aktuálneho diania v regióne pre Správy o 12:00, Správy o 16:00, Správy RTVS, Správy z regiónov - Regionálny denník, Správy a Komentáre. Spolu išlo o takmer 300 spravodajských a takmer 350 športových reportáží. Redaktori tímu zabezpečovali pravidelné cykly publicistických programov: Televíkend, Extrémne v horách a mimoriadne úspešnej Farmárskej revue, ktorá sa dlhodobo pohybuje v čase vysielania v prvej trojke najsledovanejších relácií Dvojky RTVS. Novinkou bolo, že Farmárska revue na obrazovky RTVS priniesla v živom vysielaní 40. medzinárodnú poľnohospodársku a potravinársku výstavu Agrokomplex 2013 v Nitre. Redaktori ďalej pripravovali Správy RTVS z regiónov - Regionálny denník, Fokus – spotrebiteľ, Fokus – rodina, Fokus – práca. Pravidelne zabezpečoval telemosty do programu Správy a komentáre či živé vstupy do relácie O 5 minút 12. Každý utorok a štvrtok vysielalo Štúdio RTVS Banská Bystrica naživo reláciu Správy RTVS z regiónov, v ktorej mapuje dianie v stredoslovenskom regióne. K

divákovi sa tak dostávalo viac informácií z jeho bezprostredného okolia. Denne sme zabezpečovali vysielanie Živej panorámy - rannej a obednej na Dvojke, ktorá má informačný charakter. Zároveň sme uskutočnili výrobu cyklu Encyklopédia slovenských obcí a cyklu (Ne)celebrity. Do programu sme priniesli Folklórne slávnosti pod Poľanou v Detve a na prenose z Terchovej sme sa zúčastnili postprodukcne a do programovej mozaiky RTVS sme prispeli aj televíznym spracovaním Diecéznej púte mužov vo Višňovom. Vo vianočnom období prinieslo štúdio na obrazovky i do rozhlasových prijímačov RTVS aj priamy prenos koncertu V slovenskom Betleheme. Štúdio RTVS BB zrealizovalo aj mimoriadne náročné nakrúcanie Zvykoslovia s podtitulom „To heľpianske šire pole.“ Štúdio RTVS sa spolupodieľalo aj na tvorbe relácie Slovensko v obrazoch, do ktorej pripravilo 19 hotových publicistických príspevkov a na ďalších zabezpečovalo výrobné zložky. Štúdio RTVS Banská Bystrica aj v roku 2013 nadviazalo na kvalitnú dabingovú tvorbu z ostatných rokov. Spracovalo 14 hodín hranej tvorby pod názvom Peklo na kolesách v počte 20 častí a Prefíkaná banda v rozsahu 42 častí s celkovou dĺžkou 36 hodín. Nevynechalo ani dabingovú dokumentárnu tvorbu. Štúdio RTVS Banská Bystrica pripravilo a zrealizovalo dabing dokumentárneho filmu „Po stopách svätého Pavla“ v rozsahu dvoch dielov s celkovou dĺžkou takmer dvoch hodín. Tím spravodajstva a publicistiky Štúdio RTVS Banská Bystrica vyrobil a pripravil na vysielanie päť vydaní Festivalových minút z Envirofilmu. Počas tohto medzinárodného filmového festivalu o životnom prostredí prinášalo Štúdio RTVS Banská Bystrica – Rádio Regina denne hodinové besedy s tvorcami, organizátormi a iniciátormi environmentálnych podujatí v rámci takzvanej Zelenej redakcie. Besied sa zúčastnili okrem významných domácich osobností aj medzinárodní tvorcovia. Okrem systematickej práce pri sledovaní regionálnej politiky sa spravodajcovia venovali aj autorským regionálnym témam, ktoré aktívne vyhľadávajú pri návštevách v regióne. Rovnako pokrývali všetky mimoriadne udalosti. Okrajovo sa venovali aj sledovaniu súdnych procesov, ktoré však spracovávajú citlivo. K dominantám autonómneho vysielania Rádia Regina Banská Bystrica zaraďujeme napr. cyklus Folklórne leto. V roku 2013 sme mapovali folklórne dianie v rámci priprav i realizácií 11 folklórnych festivalov stredného Slovenska. Tradične sme otvorili Dvor RTVS na Hontianskej paráde v Hrušove. Z podujatia sme odvysielali 2 hodinovú rozhlasovú reláciu "Panoráma", v ktorej redaktori predstavili najväčšie pozoruhodnosti Hontu: kultúrnu pamiatku - unikátny kostol v Baďane, Rímske kúpele v Dudinciach, skalné jaskynné dutiny - Dúpenca v Hontianskych Tesároch, Múzeum Andreja Kmeťa v Prenčove a vrch Sitno, paličkovánú čipku v Senohrade, vínne pivnice v Sebechleboch. Vo Dvore RTVS sme návštevníkom a v zostihu následne i poslucháčom Reginy ponúkli besedu s osobnosťami folklóru - Annou Hulejovou a Milanom Križom. Tohtoročnou novinkou bola verejná nahrávka TV relácie Farmárska revue s prof. Ivanom Hričovským, ktorá sa stretla s mimoriadnou odozvou u návštevníkov. Pokračovali sme tiež v cykle Štvorlístok z vášho mesta. V rámci živého vysielania z námestia Kremnice sme venovali zvýšenú pozornosť Kremnickým gagom. V živom Výročná správa o činnosti RTVS 2013 62 vysielaní z centra diania festivalu nechýbali zaujímaví hostia i atmosféra z európskeho festivalu humoru a satiry. Poslucháči spoznali vďaka vysielaniu prírodné, historické, či kultúrne pozoruhodnosti mestečka v srdci Slovenska. Predstavili sme najkrajšie kuriozity z Múzea gýča. V improvizovanom štúdiu privítali redaktori z banskobystrického Rádia Regina nového prezidenta Akadémie humoru, maďarského herca Jánosa Bána. Deň otvorených dverí rádia Regina bol pre návštevníkov budovy RTVS i poslucháčov RR Banská Bystrica. Piateho septembra boli hosťami vysielania: prírodovedec Miroslav Saniga, meteorológ Peter Jurčovič, spisovateľ, ochranár Peter Urban, hudobné skupiny Schody a Hogo Fogo, speváčka ľudových piesní Anna Šatanová, muzikant a spevák Jaroslav Hazlinger. Mimoriadne relácie Rádia Regina Banská Bystrica: Relácia: 45. výročie augusta '68 - spomienky pamätníkov nahraté v roku 2013 s autentickými archívnymi nahrávkami z rozhlasového vysielania z Banskej Bystrice z augusta '68, obohatené o ruchy a zvuky dobovej vojenskej techniky, približujú spolu s tematicky prislúchajúcimi pesničkami 60. rokov život obyvateľov stredného Slovenska počas okupácie ČSSR vojskami Varšavskej

zmluvy. Relácia bola odvysielaná 21. augusta 2013 o 12:30. Rozhlasové pásmo: Keď zvonil umieráčik - rozhlasové pásmo o smrti človeka v tradičnom ľudovom prostredí na Slovensku. Predstava o smrti sa z mnohých aspektov pretavila do piesňového materiálu i do spomienkového ľudového rozprávania, z ktorého bola relácia zostavená. Relácia bola odvysielaná: 1. 11. 2013. Farebná jeseň - projekt Rádia Regina Banská Bystrica, v októbri a novembri v pravidelnom čase prinášal reportáže zo stredoslovenských zariadení pre seniorov, rozhovory o vzdelávaní v treťom veku (UMB BB, Žilinská univerzita), mini profily aktívnych seniorov ŽSK a BBSK. /Počítačové kurzy pre seniorov, Spomienková terapia, Seniori a udržiavanie tradícií vo Veľkom Krtíši, Generačné rozdiely v stravovaní, Jeseň života a tanec, a pod. Vianoce z archívu - známe osobnosti stredného Slovenska rozprávajú o Vianociach. Najzaujímavejšie a najstaršie rozhlasové nahrávky počnúc rokom 1937 a končiac rokom 1990 prinášajú nevšedný pohľad do najkrajších sviatkov roka spisovateľky Terézie Vansovej zo Zvolenskej Slatiny, ministra Ferdinanda Čatloša z Liptova, Andreja Plávku z Liptova, biskupa Pavla Hnilicu z Uňatína a Zory Jesenskej z Martina a ďalších. V relácii sú použité i dobové vianočné piesne. Relácia bola odvysielaná 25. 12. 2013 od 10:30. Oslavám 1150. výročia príchodu Sv. Cyrila a Metoda sme sa v banskobystrickom Rádiu Regina venovali od začiatku roka. V júli sme však mapovanie diania v regióne zintenzívnili. Priniesli sme niekoľko príspevkov, ktoré stoja za zmienku: Odkaz Cyrila a Metoda v Turci, Zvolenský spevácky zbor spieva piesne z obdobia pôsobenia Cyrila a Metoda na našom území, reportáž z Kostola Cyrila a Metoda v Terchovej, Prvý kostol zasvätený Cyrilovi a Metodovi na Slovensku je v Selciach pri Banskej Bystrici, Metod bol skvelý právnik, rozhovor s právnikom Michalom Turošíkom z Právnickej fakulty UMB v Banskej Bystrici, „Prospevujem....“ o starosloviencine s významnou umelkyňou a odborníčkou na starosloviencinu Idou Rapaičovou. Tím centra hudby a dramatických programov. V roku 2013 v tíme pripravili štyri koncerty z etablovaného cyklu Hrajte že mi, hrajte, v ktorých predstavili významných jubilujúcich interpretov ľudovej hudby v stredoslovenskom regióne (Veronika Bodnáríková, Milan Križo a Igor Kovačovič, Ján Ambróz). Vo vianočnom koncerte v mimoriadnej štruktúre, sme ponúkli vianočné piesne a koledy zo stredného Slovenska v podaní FS Važec, FS Partizán, Pecníkovec a ďalších. V osvedčenom cykle Klenotnica ľudovej hudby sme sa vrátili k spomienkam na starých majstrov ľudovej hudby slovami ich žiakov (nahrávka na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve 2012 a tiež ku Krajskej prehliadke folklórnych súborov, sólistov a spevákov Banskobystrického kraja). Do vysielania relácií Zahrajte mi túto a Raňajky s Rádiom Regina pripravovali redaktori folklórne spravodajstvo. V rámci relácie Zahrajte mi túto, počas Dňa otvorených dverí – 5. septembra. sme ponúkli v živom vysielaní piesne v podaní LH Jara Hazlingera so sólistkou Annou Šatanovou. V poslednom štvrtroku sme pripravili kolekciu premiérových vydaní relácie Hudobné dedičstvo. V oblasti klasickej a vážnej hudby sme pripravovali cykly Ars Musica, Musica vocalis, Zvonkohra a ďalšie pre programovú službu Rádio Devín. V literárno – dramatickej tvorbe sme realizovali cyklus Poézia naživo so štyrmi verejnými nahrávkami v rámci štyroch týždňov v projekte Poézia na túre 2013 (verejné nahrávky vo Zvolene, Kokave nad Rimavicou, Dolnom Kubíne a Banskej Štiavnici. Cyklus /vyrábaný od roku 2002 v košickom štúdiu, s prestávkami/ sme ukončili. Výročná správa o činnosti RTVS 2013 63 V rámci mimoriadnych štruktúr sme sa prezentovali umeleckým dokumentom „Dva pokusy o uchopenie Pavla Hruza“ (21.8.2013), na sviatok Všetkých svätých sme ponúkli fičer Egona Tomajka „Sklo“, v ktorom sme dali priestor na netradičný pohľad na obyčajnú hmotu. Vo vianočnom vysielaní sme sa prezentovali dvoma vydania „minidrám“ 2x (3x10 min), v ktorých sme sa snažili o nekonvenčný, nesviatočný pohľad na Vianoce prostredníctvom dramatických miniatúr šestice väčšinou mladých autorov. V roku 2013 sme v banskobystrickom štúdiu realizovali dve rozhlasové hry. Autorský projekt Juraja Bindzára „Oni“ /premiéra 8.12.2014, Rádio Devín/ a monumentálnu fresku na záver cyrilometodského roka – rozhlasovú hru Boženy Čahojovej „Jar v Zoborskom kláštore“ v réžii Vladimíra Ruska. Vysielal sa v mimoriadnej štruktúre 1.1.2014. V ten istý deň sme sa prezentovali aj autorským dokumentom Egona

Tomajka „Od pivnice po povalu“, venovaným Oravskej galérii v Dolnom Kubíne. K tradičným a osvedčeným formátom, rezonujúcim vo vysielaní v roku 2013 môžeme patriť aj cykly Krajina kníh a Dobré vibrácie. Hudobní redaktori tímu zabezpečovali ozvučovanie krátkych publicistických a dokumentárnych cyklov pre televízne vysielanie programov z Banskej Bystrice ako Televíkend, Extrémne v horách a ďalšie. Ocenenia: Literárny fond – Výbor Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu udelil Prémii za novinársku tvorbu za rok 2012 v kategórii publicistika – rozhlas: Marcele Čížovej a Miroslavovi Debnárovi za vysielanie počas Štedrého dňa na Rádiu Regina Banská Bystrica. Vanda Tuchyňová - nominácia v Novinárskej cene za rok 2012 v kategórii najlepší regionálne odvysielaný príspevok za besedu „Regionálny politik odmietol úplatok a prijal rolu agenta“, vysielanú na Rádiu Regina Banská Bystrica. Sylvia Hoffmannová a Miroslav Debnár ako tvorcovia relácie Rádiovíkend (Rádio Slovensko) získali „Plaketu Klubu slovenských turistov“ za dlhoročnú propagáciu turistických aktivít a krás Slovenska.

Slováci vo svete: Od septembra 2013 vysielaciu štruktúru v krajanskej sekcii RSI a na Rádiu Regina BA, BB, KO obohatil nový formát zo života Slovákov vo svete. Jeho zámerom je obsiahnuť a predstaviť vo vysielaní čo najširšie slovenský život v zahraničí - emigrantov vrátane novodobých vysťahovalcov; v cudzine narodených Slovákov; krajanov, ktorí sa stali cudzincami vinou historických udalostí; najmladšie krajanské komunity; spolky priateľstva; slovenské inštitúcie v zahraničí; ľudí, ktorí na Slovensku hľadajú svoje korene. V príprave naň RSI rozšírilo spoluprácu s predstaviteľmi krajanských komunít, z ktorých niektorí sa stali prispievateľmi cyklu.

Literárny fond – Výbor Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu udelil Prémii za novinársku tvorbu za rok 2012 v kategórii publicistika – rozhlas: Marcele Čížovej a Miroslavovi Debnárovi za vysielanie počas Štedrého dňa na Rádiu Regina Banská Bystrica. Vanda Tuchyňová - nominácia v Novinárskej cene za rok 2012 v kategórii najlepší regionálne odvysielaný príspevok za besedu „Regionálny politik odmietol úplatok a prijal rolu agenta“, vysielanú na Rádiu Regina Banská Bystrica. Sylvia Hoffmannová a Miroslav Debnár ako tvorcovia relácie Rádiovíkend (Rádio Slovensko) získali „Plaketu Klubu slovenských turistov“ za dlhoročnú propagáciu turistických aktivít a krás Slovenska. Výročná správa o činnosti RTVS 2013 49 Radio Slovakia International Radio Slovakia International – programová služba určená prioritne poslucháčom v zahraničí. v súlade s § 5 ods. 1 písm. m) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska v rámci jeho hlavnej činnosti, zložená z kultúrnych a informačných programov.

Anketa Popularita osobností mesta

Najväčšiu popularitu medzi Bystričanmi majú známy slovenský maliar Dominik Skutecký (1849 – 1921), lekár Daniel Petelen (1904 – 1969) a polyhistor Matej Bel (1684 - 1749), informovala médiá tlačová tajomníčka Banskej Bystrice Martina Brisudová. Pol roka posielali svoje hlasy čitatelia Radničných novín významným osobnostiam, ktoré v Bystrici žili, tvorili, pomáhali a preslávili ju na Slovensku či v zahraničí. Do redakcie prišlo viac ako 150 návrhov, z ktorých podľa počtu hlasov napokon vzišla finálová dvadsiatka. Anketa pod názvom Bel, Hudec, Skutecký alebo niekto iný? bola od februára pravidelne uverejňovaná v mestských novinách. Rozhodnúť v nej o najvýznamnejších osobnostiach mohol každý, kto do redakcie v stanovenom termíne osobne, e-mailom alebo poštou doručil svoj návrh minimálne na jednu a maximálne na 20 významných nežijúcich osobností, ktoré preslávili Banskú Bystricu. "Dvadsať najvýznamnejších

banskobystrických osobností vynikalo v umení, vede, ekológii, architektúre, zdravotníctve a ďalších oblastiach, no rovnako disponovalo morálnym rozmerom. A práve vzácna kombinácia talentu a ľudskosti môže byť pre nás inšpiráciou hodnou nasledovania," povedal na margo výsledkov súťaže primátor Peter Gogola. Hlasy čitateľov sú podľa Brisudovej dôkazom toho, že najobľúbenejšou banskobystrickou osobnosťou sa stal slovenský maliar Dominik Skutecký. Okrem výtvarného umenia čitateľa ocenili aj "majstrov hudobnej múzy", ku ktorým patria Viliam Figuš Bystrý či Ján Cikker. "Náklonnosť hlasujúcich získali aj skutoční majstri slova, ku ktorým patria také zvučné mená ako Jozef Gregor Tajovský, Andrej Sládkovič, Ján Botto či Gustáv Kazimír Zechenter Laskomerský, ktorý bol povolaním lekár," priblížila Brisudová. Ako pokračovala, k ďalším osobnostiam patrí lekár z odboru chirurgie Daniel Petelen. Jeho meno sa spája rovnako so slovenským zdravotníctvom, ako aj s obdobiím Slovenského národného povstania. V tomto období pôsobili aj Ján Golian, Rudolf Viest a Ladislav Sára.

Čitateľa navrhovali známych ľudí z dávnej i nedávnej histórie. Medzi 20 osobností patria priekopník slovenského osvietenstva - polyhistor Matej Bel rovnako ako bábkoherec Anton Anderle. V rebríčku nechýba ani slovenský vynálezca a priekopník bezdrôtovej telekomunikácie Jozef Murgaš. S architektúrou sa spája meno Ladislava Hudeca, muža, ktorý zmenil tvár Šanghaja. Ochrana a zveľaďovanie lesov v okolí Hrona bolo zase celoživotným poslaním lesníka Jozefa Dekreta Matejovie. "Obetavú prácu na národnom poli možno pripísať Štefanovi Moysesovi a Karolovi Kuzmánymu," pokračovala Brisudová. Medzi dvadsiatku najlepších patria aj slovenský literárny vedec a kritik Alexander Matuška i jediná zástupkyňa nežného pohlavia – slovenská spisovateľka a redaktorka Terézia Vansová. TASR

Rok 2013 osobnosti Ladislava Hudeca

Osud ho za neznámych okolností zavial až do Šanghaja, v ktorom napokon strávil takmer 30 rokov. Najskôr si našiel prácu kresliča, ale rýchlo na to sa zamestnal v architektonickej firme Rowlanda Curryho.

V decembri 1924 Hudec založil svoj vlastný architektonický ateliér. Celkovo navrhol v Šanghaji viac než 100 dodnes stojacich budov, z ktorých tretina je v súčasnosti mestom Šanghaj pamiatkovo chránená.

Okrem iného tam dodnes stojí aj jeho nemocnica. Hudec je v duchu svojej poslednej vôle pochovaný na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici.

„Ladislav Hudec bol dlhé roky pre Banskú Bystricu dobre utajenou legendou, pretože o jeho živote a diele vedeli veľa v Ázii, v Budapešti, kde študoval, ale vedeli sme o ňom veľmi málo v Banskej Bystrici," povedal primátor Peter Gogola.

"Pri príležitosti 120. výročia jeho narodenia sme sa rozhodli venovať rok 2013 osobe Ladislava Hudeca a jeho tvorbe," dodal primátor Gogola. Roháček doplnil, že zároveň bude otvorený 8. januára v Šanghaji reštaurovaný dom Hudeca.

LADISLAV HUDEC (8.1.1893 - 26.10.1956)

Narodil sa v meste pod Urpínom v roku 1893. Po skončení strednej školy v Bystrici študoval v Budapešti, kde získal titul architekta a stal sa členom uhorskej kráľovskej komory architektov.

Počas I. svetovej vojny bol dôstojníkom Rakúsko-Uhorskej armády a bojoval na ruskom fronte, kde padol do zajatia.

Zo zajateckého tábora na Sibíri sa mu v roku 1918 podarilo utiecť spolu s ďalšími spoluväzňami najskôr na sever Číny.

Stredoslovenské osvetové stredisko Banská Bystrica

Krajská kultúrno-osvetová, metodická a vzdelávacia inštitúcia (príspevková so samostatnou právnou subjektivitou) osobitne aj pre okresy Banská Bystrica a Brezno, s pôsobnosťou pre Banskobystrický samosprávny kraj.

Zaoberá sa odbornou-poradenskou, metodickou a informačno-dokumentačnou činnosťou. Pri organizovaní kultúrnych podujatí spolupracuje s mestami a obcami regiónu.

Zriaďovateľ inštitúcie a nadriadený orgán: Banskobystrický samosprávny kraj Námestie SNP 23, 975 41 Banská Bystrica. Stredoslovenské osvetové stredisko

- vytvára podmienky pre rozvoj miestnej kultúry a záujmovej umeleckej činnosti,
- podporuje, oživuje a uchováva tradičnú ľudovú kultúru,
- realizuje kultúrne vzdelávacie a voľno-časové aktivity pre široký okruh záujemcov v rámci územnej pôsobnosti,
- poskytuje poradenstvo organizátorom kultúrno-osvetovej činnosti, jednotlivcom a kolektívom ZUČ a subjektom pôsobiacim v oblasti kultúrno-osvetovej činnosti.

Stredoslovenské osvetové stredisko odborne pripravuje a realizuje okresné, regionálne, krajské, celoštátne i medzinárodné súťaže, festivaly, prehliadky, výstavy a príslušné vzdelávacie činnosti hlavne v oblastiach tanca, hudby, divadla a umeleckého slova, výtvarníctva, videa, filmu a fotografie, výstavníctva, ľudovej kultúry, ľudových remesiel.

História

Dom osvety v Banskej Bystrici bol založený 3. septembra 1952 a stal sa organizátorom kultúrnoosvetovej činnosti. Od svojho vzniku inštitúcia niekoľkokrát zmenila svoj názov a v r. 2002 aj sídlo. Naša posledná adresa je na Dolnej 35, v budove, ktorá má sama o sebe zaujímavú históriu. Meštiansky dom, pôvodne renesančný, bol postavený na starších základoch, o čom svedčia archeologické nálezy množstva gotických kachlíc vo dvore domu. Tieto nálezy dokladajú, že tu v 15. storočí stála dielňa zaoberajúca sa výrobou kachlíc.

Po požari v roku 1761 bol objekt niekoľkokrát prestavaný a terajší vzhľad fasády je z 19. storočia.

IMRICH SZALAI - Z TVORBY - Výstava amatérskeho výtvarníka.

Vernisáž 9. 12. 2013 o 17.00 h. - výstava do 12. 1. 2014, Výstavné priestory SOS

VIANOČNÝ KONCERT speváckeho zboru HRON

15. decembra 2013 o 16.00 h. - Evanjelický kostol, Lazovná ulica Banská Bystrica

STRETNUTIE PRI VIANOČNOM ČAJI

11. 12. 2013 16.00 - 18.00 h - SOS - DIELŇA ĽUDOVÝCH REMESIEL Dolná 35, B. Bystrica

NA ŠPANIU DOLINU UŽ PRICHÁDZAJÚ VIANOCE - 7. 12. 2013 Špania Dolina

POETICKÉ ROZPOMIENKY

Komorný program umeleckého slova, hudby a rozhovorov na tému umeleckého prednesu

5. decembra 2013 o 17.00 - SOS - Komorná sála, Dolná 35, Banská Bystrica

WORKSHOP pre pedagógov slov. jazyka a literatúry o umeleckom prednese.

Téma: Dramaturgia umeleckého prednesu.

Lektorka: Jaroslava Čajková - metodička pre umelecký prednes NOC. 5. 12. 2013

Komorná sála SOS o 10.00 h

TVORIVÉ DIELNIČKY NA ŠKOLÁCH - ANJELÍČEK MÔJ STRÁŽNIČEK

tvoríme z hlíny od 3.10. do 4.12. 2013 - ZŠ Radvaň, ZŠ SSV

FOTOŠKOLA PRE SENIOROV - robíme fotografiu na zadanú tému

29. 11. 2013 o 9.00 h - SOS - komorná sála, Dolná 35, Banská Bystrica

CESTA ZA PRÍBEHMI 2013 november - krajský vzdelávací cyklus pre neprofesionálnych

divadelníkov 8. - 10. 11. 2013 Hotel Sv. Juraj v Lopeji

5. BYSTRICKÁ FOLKLÓRNA HARAVARA 8. - 10. 11. 2013

Gymnázium Andreja Sládkoviča, B. Bystrica

SÁROVA BYSTRICA

Celoštátne finále súťaže 21. - 22. 11. 2013 - SOS - komorná sála, Banská Bystrica

MLADÉ MONODRÁMY Viera Farbiaková - Matej Struhár

28. novembra 2013 o 18.00 - SOS - komorná sála, Dolná 35, Banská Bystrica

STRETNUTIE S REMESLOM - TVOJ ČAJNÍČEK A ŠÁLOČKY - tvoríme z hlíny na zadanú tému

október - november 2013 od 16.00 do 18.00 h, SOS DĽR Dolná 35, Banská Bystrica

TEMPERAMENT CIMBAL ORCHESTRA v cykle Večery s ľudovou hudbou

27. 11. 2013 o 18.00 h - Komorná sála SOS, Dolná 35, Banská Bystrica

WORKSHOP PRE RECITÁTOROV pre okres B. Bystrica - 26. 11. 2013 o 10.00 v Komornej sále SOS,

lektor: Egon Tomajko pre okres Brezno - 27. 11. 2013 o 10.00 na Hotelovej akadémii, Malinovského 1, Brezno,

lektorka: Mgr. Melánia Dubínyová

Témou workshopu bude dramaturgia umeleckého prednesu a výber vhodného textu

25. 9. - 31. 10. MARGARÉTA HALAJOVÁ - Z TVORBY autorská výstava amatérskej výtvarníčky.

Výstavné priestory SOS - komorná sála, Dolná 5, Banská Bystrica

Slávnostný program k 80. výročiu Folklornej skupiny Kýčera

22. novembra 2013 - Kultúrny dom v Čiernom Balogu

BYSTRICKÁ IMPROLIGA 2013 - XVII. ročník súťaže v divadelnej improvizácii študentov stredných škôl z Banskej Bystrice a okolia

19. 11. 2013 o 10.00 - SOS - komorná sála, Dolná 35, Banská Bystrica

POPBB 2013 -Finále 8.ročníka súťaže v speve populárnej piesne detí a mládeže, vyhlásenej v SR

15. novembra 2013 o 15.00 h. - RADNICA - Cikkerova sieň, Námestie SNP 1, Banská Bystrica.

Pavel Kohout: KYANID O PIATEJ -Divadlo ŠOK zo Šale

14. 11. 2013 o 18.00 - SOS - komorná sála, Dolná 35, Banská Bystrica

Múzeum Slovenského národného povstania

Múzeum Slovenského národného povstania je pamäťovou inštitúciou so špecializovaným múzejným zbierkovým fondom a špecializovanými historickými archívnymi fondmi a zbierkami, ktoré vykonáva základné múzejné a archívne odborné činnosti. Zároveň je poskytovateľom poradenských, metodických, informačných a vzdelávacích služieb, v súlade s poslaním a predmetom špecializácie múzea. Prostredníctvom stálych expozícií a výstav, odborných seminárov, vedeckých konferencií, publikačnej, edičnej činnosti, vzdelávacích a kultúrno-výchovných aktivít prezentuje výsledky svojich odborných činností doma i v zahraničí, a tým prezentuje a zároveň propaguje kultúrne dedičstvo Slovenska.

Odborne spravuje a dopĺňa o nové vedecké poznatky a zbierkové predmety stálu expozíciu Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939 – 1945 umiestnenú v Pamätníku SNP v Banskej Bystrici, Slovenskú národnú expozíciu

Tragédia slovenských Židov v Štátnom múzeu Auschwitz - Birkenau v Osvienčime v Poľsku, expozíciu na východnom Slovensku v Múzeu Tokajickej tragédie v obci Tokajík, expozíciu Represálie nacistov a príslušníkov POHG na Slovensku 1944 - 1945 v Pamätníku Nemecká a skanzen s expozíciu - Národná

kultúrna pamiatka Kalište. Získaním (v r. 2012) OSVEDČENIA SPÔSOBILOSTI vykonávať VÝSKUM A VÝVOJ (s platnosťou na 6 rokov) v oblasti histórie sa otvorili múzeu nové možnosti rozvoja a poskytovania služieb z oblasti vedy a výskumu, a následne prostredníctvom vzdelávania získané poznatky odovzdávať žiakom a študentom.

Múzeum na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (získaného v decembri 1912), je poskytovateľom kontinuálneho vzdelávania s názvom „ETNICKÉ ČISTKY, GENOCÍDY, RASOVÁ INTOLERANCIA V DEJINÁCH“. V rámci tohto programu môže Múzeum SNP poskytovať vzdelávanie: o učiteľom pre nižšie stredné vzdelávanie 6 o učiteľom pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľom pre vyššie odborné vzdelávanie predmet výučby: dejepis, etická výchova, občianska náuka, náuka o spoločnosti.

Múzeum SNP v rámci projektu OPIS PO 2 - Digitálne múzeum vytvorilo Digitalizačné centrum – digitalizačné, konzervátorské a reštaurátorské pracovisko, ktoré zabezpečuje a ďalšie roky bude zabezpečovať konzervovanie a reštaurovanie zbierkových predmetov múzeí na Slovensku, ktoré budú následne v špičkovej kvalite digitalizované. Digitálny záznam, metadáta budú umiestnené v centrálnom depozitári.

Múzeum digitalizuje svoj zbierkový fond, sprístupňuje ho a vytvára o ňom sprievodnú dokumentáciu.

Dobuduje, po stránke technickej aj odbornej vzdelávacie centrum, ktorého cieľom je poskytovať akreditované vzdelávanie študentov a učiteľov. Za týmto účelom, v najbližších rokoch, plánuje získať schválenie programu kontinuálneho akreditovaného vzdelávania s názvom: „SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE“ a „DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA“, jedná sa o témy, ktoré sú predmetom špecializácie Múzea SNP. Ďalej sa bude snažiť vybudovať si čo najväčšiu klientelu, z radov učiteľov stredných a základných škôl, za účelom vzdelávania sa v predmetných témach.

Múzeum SNP na rok 2014 s partnermi a Klubom priateľov Múzea SNP pripraví dôstojné oslavy 70. výročia Slovenského národného povstania. Všetky aktivity múzea v predmetnom roku budú smerovať k tomuto výročiu, aby pripomenuli cieľ a odkaz tejto dejinnej udalosti, upozornili na hrôzy vojny a následky extrémizmu, fašizmu, nacizmu a xenofóbie v ľudskej spoločnosti, ale predovšetkým aby sme si uctili pamiatku padlých v národnooslobodzovacom boji.

Múzeum Slovenského národného povstania sa v strednodobom výhľade usiluje o vytvorenie moderného dynamicky sa rozvíjajúceho múzea, ktorého cieľom je odstraňovať nedostatky vo svojich odborných činnostiach, rozširovať oblasť poskytovania odborných služieb a dopĺňať informačný systém múzea, neustále zefektívňovať hospodárenie, riadenie i kontrolu.

Hlavným objektom smerovania výsledkov činností múzea naďalej zostávajú návštevníci, a to predovšetkým, mladí ľudia a široká verejnosť.

Strednodobé ciele v hlavných činnostiach múzea:

a) v oblasti riadenia a organizácie práce, manažmentu:

meniť organizáciu riadenia práce a kontroly na základe racionálnejšieho využitia pracovných síl a ekonomických prostriedkov s prihliadnutím na reálne potreby organizačných útvarov

zabezpečovať systematický prenos informácií do riadiacej práce

implementovať moderné technológie do riadenia a organizácie práce

o zaviesť a používať systém manažérstva kvality a priebežne plniť ciele a politiku kvality podľa normy STN EN ISO 9001:2009/EN ISO 9001:2008

realizovať pravidelné kontrolné audity a obhájiť certifikát kvality

získavať a udržať si odborných a mediálnych partnerov na spoluprácu.

b) v oblasti vedecko-výskumnej činnosti:

pracovať na základných vedeckovýskumných úlohách (monografie Výzbroj slovenskej a povstaleckej armády; Automobilová technika slovenskej a povstaleckej armády, Pluk útočnej vozby, Komunistická strana 1939-1945, Kto bol kto v slovenských dejinách, Slováci v zajateckých táboroch v ZSSR, Múzeum SNP)

pracovať na aktuálnych rozsahom menších úlohách (štúdie, články, scenáre výstav, prednášky - Slovenskí komunisti v roku 1944- štúdia, prezentácia na konferencii v Múzeu SNP; Fašistické represálie na Slovensku – štúdia, prezentácia na konferencii v Moskve; Účasť Francúzov v SNP - štúdia prezentácia na konferencii v Paríži; Protipovstalecká propaganda – štúdia, prezentácia na konferencii Múzea SNP, Tragédia vypálených obcí na Slovensku – štúdia, prezentácia na konferencii v gréckom Tripolise; Historický odkaz SNP - štúdia, prezentácia na konferencii v Drážďanoch, Medzinárodná účasť v SNP - štúdia, prezentácia na konferencii v Paríži; ...

- udržať si získanú akreditáciu v oblasti vedecko-výskumnej činnosti a získať akreditáciu v oblasti akreditovaného vzdelávania: pre témy SNP ;

Druhá svetová vojna a ďalšie

- spracovať a pripraviť na vydanie: Edíciu britských dokumentov o SNP
- pokračovať v štúdiu a vedeckom zhodnocovaní archívnych materiálov spravodajského charakteru v archívoch Ruskej federácie k problematike antifašistickej rezistencie na území SR
- pokračovať s vydávaním archívnych dokumentov memoárového charakteru (Únik z moci šelmy; Slovenský vojak – partizán v Odese)
- dokončiť výskum dokumentov k problematike - Činnosť letectva USA a Veľkej Británie nad územím Slovenska a Moravy počas 2. svetovej vojny v rokoch 1944 – 1945 a pripraviť ich edíciu vrátane záverečnej štúdie
- pokračovať vo vedeckom zhodnocovaní zbierkových predmetov a dokumentov za účelom sprístupnenia ich historickej, kultúrnej hodnoty odbornej aj širokej verejnosti (Výzbroj slovenskej a povstaleckej armády, monografia; Automobilová technika slovenskej a povstaleckej armády, štúdie, články)

- komplexne spracovať výsledky vedecko-výskumných úloh vo forme monografií, štúdií, scenára alebo článkov do odborných, popularizačných časopisov, pripraviť prednášku alebo vyučovaciu hodinu
  - mapovať, zbierať a analyzovať pramennú bázu a publikovať materiálové štúdie k téme Perzekúcie príslušníkov odboja na Slovensku
  - analyzovať pramennú základňu k téme Kultúra na Slovensku v rokoch 1939 – 1945
- pripraviť konferencie :
- Slovensko v roku 1944
  - Medzinárodná konferencia o múzejnej pedagogike II.
  - vo vedeckej a výskumnej činnosti uplatňovať systém manažérstva kvality podľa normy STN EN ISO 9001:2009 .
- c) v oblasti akvizičnej činnosti a odbornej správy a ochrany zbierkového fondu:
- pokračovať v zbierkotvornej činnosti programovo a cielene zameranej na predmetné obdobie špecializácie múzea a ďalej kompletizovať jednotlivé zbierky a fondy
  - pokračovať v získavaní súborov archívnych dokumentov ako sú pozostalosti osobností odboja, spomienky ešte žijúcich účastníkov antifašistického hnutia a národnooslobodzovacieho boja, a ďalších písomných, obrazových a zvukových archívnych dokumentov z obdobia rokov 1938 až 1945
  - uchovávať, ochraňovať, spravovať, ošetrovať, odborne spracovávať a sprístupňovať verejnosti múzejné a archívne zbierky z predmetného dejinného obdobia
  - pokračovať v elektronickom spracovávaní sprievodnej dokumentácie zbierok
    - múzeum ako odborný garant projektu OPIS PO2 Digitálne Múzeum, v nasledujúcich rokoch bude pokračovať v realizácii projektu digitalizácie zbierkových predmetov za účelom ochrany, sprístupňovania a zachovania kultúrneho dedičstva pre ďalšie generácie
    - pokračovať v revidovaní a rekatalogizovaní zbierkových predmetov v programe ESEZ 4G a na základe zmluvy pravidelne zasielať databázu k zbierkam do CEMUZ
    - v rámci ochrany a prezentácie zbierkových predmetov riešiť samostatnú expozíciu vzácnej ťažkej bojovej techniky z rokov 2. svetovej vojny v súčasnosti umiestnenú v areáli Pamätníka SNP v Banskej Bystrici
    - pripraviť projekt smerujúci k vybudovaniu odborných, účelných, moderných a po stránke klimateckej optimálnych depozitárov zbierkových predmetov .
    - vypracovať a realizovať novú koncepciu areálu Pamätníka SNP, vynútenú skutočnosťami, ku ktorým v posledných rokoch došlo (obslužná komunikácia, množstvo aut ohrozujúcich zbierky, zničené okrasné kríky a trávnik), v rámci revitalizácie areálu a k 100. výročiu vypuknutia 1. svetovej vojny múzeum plánuje odhaliť Pamätník vojnovým obetiam, ktorý sa bude nachádzať na

centrálnej osi vstupu do Pamätníka SNP. Areál sa tak stane aj spomienkovým miestom, symbolizujúcim poctu všetkým vojnovým obetiam.

d) v oblasti odborného-metodickej a vzdelávacej činnosti:

- dobudovať a vybaviť vzdelávacie centrum a poskytovať akreditované kontinuálne vzdelávanie učiteľov v rámci programu „Etnické čistky, genocídy, rasová intolerancia v dejinách“
- v rokoch 2014 – 2016 pripraviť a získať schválenie programov kontinuálneho akreditovaného vzdelávania s názvom: „SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE“ a „DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA“, jedná sa o témy, ktoré sú predmetom špecializácie Múzea SNP
- pokračovať v internom do vzdelávaní zamestnancov Múzea SNP
- rozvíjať spoluprácu s domácimi odbornými, vedeckými, vzdelávacími, múzejnými, kultúrnymi a spoločensko-vednými inštitúciami
- nadväzovať kontakty a spolupracovať s múzeami a organizáciami, ktoré sa zaoberajú výskumom, dokumentáciou a prezentáciou dejín 2. svetovej vojny a protifašistickej, proti nacistickej rezistencie v Európe (predovšetkým v ČR, Poľsku, Ruskej federácii, Rumunsku, Maďarsku, Ukrajine, Bielorusku, SRN, Rakúsku, Grécku a v ďalších krajinách)
- sústreďovať a spracovávať informácie týkajúce sa predmetu činnosti múzea a vytvárať informačnú databázu pre potreby inštitúcií, médií a širokej verejnosti, predovšetkým pre žiakov a študentov základných, stredných a vysokých škôl
- pokračovať v poskytovaní a skvalitňovaní bádateľských a odborných-poradenských služieb Archívu Múzea SNP pre širokú odbornú i laickú verejnosť
- pokračovať v budovaní informačného systému vytváraním archívnych pomôcok k archívnym zbierkam a fondom (registre, inventáre, katalógy, sprievodcovia)
- pokračovať v budovaní odborného knižničného fondu a informačného systému špeciálnej knižnice
- poskytovať informačné, poradenské a ďalšie odborné služby v súlade s poslaním a predmetom činnosti múzea
- pripravovať a realizovať odborné semináre a iné spoločensko-vedné podujatia za účelom vzdelávania učiteľov a žiakov a študujúcej mládeže v predmetnom odbore
- poskytovať odborné poradenské služby pri príprave diplomových a doktorandských prác
- spolupracovať s metodickými centrami školských správ, ÚR SZPB a ObIV SZPB pri organizovaní konferencií, odborných seminárov, prednášok, besied a vyučovacích hodín v múzeu
- vybavovať žiadosti občanov na základe archívnych záznamov tak, aby bola dokumentovaná odbojová činnosť zainteresovaných osôb, pokiaľ ide
- účasť v SNP, zahraničných jednotkách, a ich pobyt v nacistických väzeniach a zajateckých táboroch

- organizovať vedecké konferencie a odborné semináre k témam, ktoré sú predmetom špecializácie múzea a je o ne medzi odbornou a laickou verejnou záujem

- pokračovať v organizovaní ďalších ročníkov celoslovenskej výtvarnej a literárnej súťaže pre žiakov Cesty za poznaním minulosti

- pokračovať v organizovaní ďalších ročníkov Medzinárodnej konferencie o múzejnej pedagogike

e) v oblasti prezentácie, expozičnej, výstavnej a propagačnej činnosti:

- programovo prezentovať výsledky vedecko-výskumnej, odbornej a akvizičnej činnosti zamestnancov múzea, a to prostredníctvom expozícií, výstav, sympózií, konferencií a odborných seminárov

- zrealizovať rozsiahlu repasáciu expozície v Pamätníku SNP k 70. výročiu SNP

- kompletizovať informačnú databázu Múzea SNP a Archívu Múzea SNP pre potreby bádateľov a študujúcich

- organizovať a prezentovať výstavnú činnosť iných právnických a fyzických osôb a subjektov na pôde múzea

- realizovať spoločné výstavné projekty so zmluvnými partnermi na Slovensku a v zahraničí

- zamerať sa na projekty smerujúce k deťom a mládeži

- zamerať sa na prípravu a prezentáciu projektov pre zrakovo a sluchovo postihnutých návštevníkov

- rozvíjať spoluprácu s Klubom priateľov Múzea SNP v rámci spoločných projektov

- zamerať sa na získanie a udržanie významného mediálneho partnera

- pripraviť, realizovať a zabezpečiť dôstojný priebeh celoslovenských osláv 70. výročia SNP, vrátane kultúrno-spoločenských aktivít

- zabezpečiť ich mnohostrannú prezentáciu a propagáciu

- získavať partnerov a podporovateľov odborných a kultúrno-spoločenských akcií múzea

- pripraviť novú webovú stránku Múzea SNP a zvyšovať využívanie www portálu.

f) v oblasti edičnej činnosti:

Múzeum SNP naďalej zostane inštitúciou, ktorá edituje a publikuje originálne odborné, vedecko-výskumné, popularizačné, ale aj memoárové a prezentačné diela, obohacujúce slovenskú spoločnosť o základné monografie, štúdie a články mapujúce históriu Slovenska v rokoch 1938 – 1945.

Plánuje pokračovať vo vydávaní odborného časopisu Vojnová kronika a vo vydávaní:

- odbornopopularizačných publikácií vychádzajúcich zo zbierok Múzea SNP

- zborníkov zostavovaných z príspevkov prednesených na vedeckých konferenciách, odborných seminároch realizovaných v múzeu a z výstupov vedecko-výskumnej činnosti zamestnancov múzea, a to vo forme článkov, štúdií, monografií, recenzií a posudkov
- memoárových dokumentov - autentických zápisníkov, denníkov alebo záznamov zajatcov, väzňov, vojakov, ale aj civilistov, ktorí prežili obdobie 2. svetovej vojny a zážitky z predmetného obdobia si touto formou zaznamenali
- biografii osobností kultúrneho, politického, vojenského, spoločenského života na Slovensku v rokoch 1938 – 1945.
- monografií: Vzdušný most, Komunistická strana Slovenska v r. 1939 – 1945,...
- edície dokumentov: Činnosť letectva USA a Veľkej Británie nad územím Slovenska a Moravy počas 2. svetovej vojny
- biografického slovníka Kto bol kto v slovenských dejinách v rokoch 1939- 1945
- autentických dokumentov z obdobia rokov 1939 – 1944
- Múzejná činnosť

Zbierkotvorná činnosť - akvizičná činnosť, budovanie, správa a ochrana zbierkového fondu

Cieleným zberom sa múzeu podarilo získať hodnotné zbierkové predmety a dokumenty, ktoré získalo formou kúpy a daru. Komisia na tvorbu zbierok zasadala trikrát a zakúpila zbierkové predmety a archívne dokumenty v hodnote 17 000 EUR.

Múzeu sa takto podarilo získať: kompletný kufor so zdravotníckymi potrebami z rokov 1940-44, cenné fotografie slovenských vojakov na východnom fronte, vzácnu opaskovú pracku z výstroja slovenskej armády, predmety patriace väzňom v koncentračnom tábore v Nemecku, ďalšiu časť pozostalosti rodiny gen. Júliusa Noska a ďalšie zbierkové predmety a archívne dokumenty, v celkovom počte 1126 ks, ktoré boli zaevidované pod 479 prírastkovými číslami. Skatalogizovaných bolo 86 ks zbierkových predmetov a 364 archívnych dokumentov získaných v roku 2012.

V roku 2013 sa pozornosť kurátorov, dokumentátorov zamerala na výber, prípravu zbierkových predmetov a kompletizáciu sprievodnej dokumentácie k jednotlivým zbierkam získaným v minulosti – revidenciu (3195 ZP) rekatalogizáciu zbierok (1500 ZP) v systéme ESEZ 4G, ktorá je nevyhnutná pre ďalšie ich spracovanie v rámci projektu Digitálne múzeum.

Môžeme konštatovať, že sa nám podarilo doplniť zbierkový fond múzea a archívu o cenné zbierky, a tak plánované ciele v tejto oblasti na rok 2013 sme splnili. Rezervy na skvalitnenie máme predovšetkým v oblasti správy (digitálna rekatalogizácia) a v účelnom a bezpečnom umiestnení veľkorozmerných zbierok, ktoré sú v nevyhovujúcich podmienkach umiestnené v areáli Pamätníka SNP. Dobré výsledky sme dosiahli v oblasti ochrany, konkrétne v konzervovaní zbierok, kde sa nám darí stav zbierok držať pod kontrolou včasným a kvalitným konzervovaním. Konzervované boli, v počte 840 ks, predovšetkým zbierky, ktoré boli určené na digitalizovanie v rámci programu OPIS PO2 Digitálne múzeum. Najväčším problémom zostáva stav zbierok v skanzene, ktorý je súčasťou areálu Pamätníka SNP, kde v blízkosti zbierok vedie mestom nedoriešená cestná komunikácia. Zbierky nie sú chránené pred vplyvmi počasia a vandalizmom.

Vedecko-výskumná činnosť

Vedecko-výskumná činnosť tvorila jednu zo základných aktivít Múzea SNP aj v roku 2013. Odborní pracovníci múzea riešili 11 vedecko-výskumných úloh, ktorých výsledkom boli prezentačné aktivity vo forme projektu - výstavy prezentovanej v Utrechte a výstavy prezentovanej v Moskve, ďalej aktivity spojené so vzdelávaním mládeže. Časť výstupov bola prezentovaná na konferenciách doma i v zahraničí, a to v Krakove, Prahe a v Banskej Bystrici. Časť výstupov tvorili čiastkové štúdie publikované v odborných časopisoch (Vojnová kronika,...) v zborníkoch alebo vyšli ako monografie. Vedecký výskum pokračoval v archívoch Českej republiky a na Slovensku.

Zahraničná spolupráca a medzinárodné vzťahy

Zahraničná spolupráca Múzea SNP bola aj v roku orientovaná na partnerské

kultúrne a pamäťové inštitúcie a na zastupiteľské úrady krajín: Česká republika,

Ruská federácia, USA, Poľsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Grécko, Slovinsko, Holandsko a Bielorusko. Múzeum v rámci medzinárodných partnerstiev spolupracuje so Štátnym múzeom Auschwitz - Birkenau v Osvienčime, Pamätníkom Terezín a Pamätníkom Lidice, Centrálnym Múzeom Veľkej vlasteneckej vojny 1941 – 1945 v Moskve, Múzeom Veľkej vlasteneckej vojny 1941 – 1945 v Minsku v Bielorusku, Múzeom II. svetovej vojny v Gdansku a Múzeom Koncentračný tábor Majdanek pri Lubline. Cieľom tejto spolupráce je organizovanie spoločných podujatí, a to tematických výstav, konferencií s medzinárodnou účasťou, získavanie odbornej literatúry, ako aj realizácia prezentačno-vzdelávacích programov. Po úspešných projektoch ako sú: putovná výstava Anna Franková – História a dnešok, projekt Vagón s tematikou holokaustu, ďalším pokračovaním vzdelávacích programov je projekt „Oživilí sme pancierový vlak“, ktorý bol prezentovaný v roku 2013 v holandskom meste Utrecht a výstava Vzdušný most v Moskve, aktívna účasť na konferenciách v Prahe, Moskve, prezentácia výstav privezených v r. 2013 z Moskvy a Bieloruska do Múzea SNP.

Vzdelávacie centrum Múzea SNP bude v SR prvé

Banská Bystrica 24. januára (TASR) – Banskobystrické Múzeum SNP bude mať ako prvé na Slovensku vzdelávacie centrum. Služiť má na vedu a výskum so zameraním na roky 1939–1945 a vzdelávanie, ktorého nosnou témou bude zatiaľ holokaust.

Ako pre TASR uviedol riaditeľ Múzea SNP Stanislav Mičev, jednou z najdôležitejších činností múzeí je vzdelávanie, čo aj robia. Zameriavajú sa na pracovníkov múzeí, ale aj verejnosť, laickú i odbornú. "Vzdelávanie v tematike holokaustu je v múzeách jednou z priorít v celosvetovom meradle," podotkol Mičev. Vzdelávacie centrá sú v zahraničí bežné. Napríklad tie, ktoré sa nachádzajú v Štátnom múzeu Auschwitz–Birkenau v Osvienčime, ako aj v Pamätníku Terezín v Českej republike, sa zameriavajú na tematiku holokaustu. "Na Slovensku takéto vzdelávacie centrum neexistuje a centrum Múzea SNP bude prvé," podotkol Mičev s tým, že majú akreditáciu na vzdelávanie v rámci témy holokaust a cieľom je získať akreditáciu na témy Druhá svetová vojna a Slovenské národné povstanie. "Budeme vzdelávať hlavne učiteľov základných a stredných škôl, ale aj iných záujemcov." Centrum by okrem toho malo byť vedeckou inštitúciou, bude tu sídliť knižnica, archív a vedeckí pracovníci múzea. "Prostredníctvom kvalitného technického vybavenia by sme chceli organizovať medzinárodné videokonferencie," pokračoval Mičev.

Vzdelávacie centrum sa momentálne buduje z objektu bývalej materskej školy. MŠ na Tulskej ulici v Banskej Bystrici nadobudlo múzeum bezodplatným prevodom majetku štátu v decembri 2008 od ministerstva vnútra. V apríli 2009 bol vypracovaný projekt s názvom Rekonštrukcia a prestavba objektu MŠ na vzdelávacie centrum Múzea SNP. S rekonštrukciou sa začalo v decembri 2012, ukončenie stavebných prác sa predpokladá v septembri tohto roku. Objekt sa bude skladať z viacerých častí, a to vzdelávacieho centra, archívu, knižnice a administratívnej časti. Celková rekonštrukcia objektu bude stáť celkom 1.150.000 eur. Financovaná je za pomoci eurofondov.

Stredoslovenská galéria

100 x France. Francúzska fotografia od zrodu po súčasnosť.

17. január 2013 - 24. február 2013, Bethlenov dom

„To, čo fotograf nekonečne reprodukuje, sa odohráva len raz: mechanicky opakuje veci, ktoré by sa nikdy nemohli opakovať existenciálne.“ Roland Barthes Človek tu môže pochopiť, akú emóciu pociťoval celý svet pri vynáleze fotografie v roku 1839. Výstava rozpráva príbeh, ktorý sa oficiálne začal v Paríži a pokračuje až dodnes. Vystavené diela boli vybrané z tisícok fotografií Bibliothèque nationale de France, Musée d'Orsay a Centre Pompidou, troch z najdôležitejších štátnych zbierok na svete.

Mária Čorejová: Rozhovory, ktoré vedú inam

7. marec 2013 - 28. apríl 2013, Bethlenov dom

Spoluautori: Alena Adamíková, Martin Bu, Sylvia Jokelová, Marian Lukačka & Mária Rišková, Nóra Ružičková & Marianna Mlynarčíková, Matěj Smetana, Miriam Šebianová, Miro Tóth. Výstava Rozhovory, ktoré vedú inam predstaví najnovšie diela – kresby tušom výtvarníčky Márie Čorejovej doplnené výberom diel z úspešných projektov posledných dvoch rokov Mind Games a Eo Instanto / V tomto momente. Autorka sa v posledných rokoch pohybuje najmä v médiu kresby, no stále sympatizuje s multimédiami, intermediálnou a kolektívnou tvorbou, prácou s priestorom, čo patrilo medzi stratégie zo začiatku jej umeleckej kariéry...

Prejavy secesie v maľbe na Slovensku

9. máj 2013 - 30. jún 2013, Bethlenov dom

„ ... poskytnúť vhodnú formu moderným názorom.“ (Josef Hoffmann, 1900, predstaviteľ Viedenskej secesie) Pod pojmom secesia sa všeobecnejšie označujú umelecké skupiny a tendencie tvorby, ktoré sa v období prelomu 19. a 20. storočia tzv. „Belle Époque“, formovali v európskych kultúrnych centrách a v rozšírení aj USA. V rôznych krajinách sa pre tento pojem zaužívali rozdielne názvy: Sezessionstil (AT), Jugendstil (DE), L'Art Nouveau (FR), L'Art Moderne (BE), Stile Floreale (IT), Stile Liberty (Londýn),... Spájajúcim programovým kritériom bol odmietavý postoj voči dobovým konvenciám umeleckého akademizmu a regresívneho eklektizmu historických slohov...

Medzi akadémiou a modernou. Umenie 19. storočia zo zbierok Slovenskej národnej galérie

11. júl 2013 - 29. september 2013, Bethlenov dom

Výstava s podtitulom „Medzi akadémiou a modernou“ podáva príbeh vývoja výtvarného umenia na našom území v kontexte rýchle sa meniaceho 19. storočia. Maliarske a sochárske diela dokumentujú prehľad vývoja výtvarného umenia na našom území od prelomu 18. a 19. storočia v tvorbe maliarov klasicizmu a nastupujúceho romantizmu – Jána Jakuba Stundera, Jána Rombauera, Jozefa Czauczika z oblasti Spiša a nastupujúceho biedermeieru, ktorý hlavne v Bratislave predstavujú Jakub Marastoni, Ferdinand von Lütgendorff a Jozef Ginovský...

Prírodné materiály

10. október 2013 - 26. január 2014, Bethlenov dom

Výstava Prírodné materiály je výsledkom tvorivej spolupráce dvojice mladých súčasných umelcov – Richarda Loskota (1984, CZ) a Michala Šimonfyho (1984,SK). Oboja autori vo svojej tvorbe tematizujú prírodu, skúmajú substancie a javy, ktoré vytvárajú prirodzenú skutočnosť nášho sveta a zároveň kladú závažné otázky o aktuálnom etickom vzťahu človeka k živému organizmu prírody. Loskot a Šimonfy považujú prírodu za niečo, čo sa nedá prekonať a absolútne spoznať. Pre oboch znamená príroda zdroj inšpirácie s ktorým pracujú nesebecky – nejde im o fyzické privlastňovanie prírodných materiálov či prírodných procesov pri vytváraní diel, pokúšajú sa o ich zviditeľňovanie

1848

19. december 2013 - 02. marec 2014, Bethlenov dom

Tisícosemstoštyridsaťosem je rokom prvého Slovenského povstania, Marx a Engels vtedy publikovali Manifest komunistickej strany... Alain Badiou hovorí o vývoji dnešného globalizovaného kapitalizmu ako o regresii a prirovnáva ho k normám éry liberalizmu polovice 19. storočia (neobmedzená moc finančnej a imperiálnej oligarchie a parlamentná vláda, ako „vykonávateľ vôle kapitálu“). Spontánna výstavná intervencia vo foyer Stredoslovenskej galérie reaguje na spoločenskú situáciu nedávnych týždňov. Na rastúcu nespokojnosť ľudí v spoločnosti, ktorá pred 24 rokmi povstala proti skorumpovanému socialistickému štátu, ale nemala žiadnu skutočnú víziu a tak len ustanovila prebratý model kapitálovo–parlamentného konsenzu, kde štátny aparát zaštituje oligarchiu a posväcuje všeobecnú privatizáciu verejného...

Banskobystrická odbočka Spolku slovenských spisovateľov

Pôsobnosť banskobystrickej odbočky je vymedzená územím Banskobystrického samosprávneho kraja.

Z činnosti za obdobie 2013 :

Po výročnej členskej schôdzi vo februári 2013 pracuje jej trojčlenný výbor v staronovom zložení – Jana Borguľová, Dušan Jarina a Július Lomenčík.

Zaťažkávajúcou skúškou aj pre regionálne štruktúry bolo obdobie do členského zhromaždenia SSS v Bratislave 28. mája 2013, keď sa bolo treba postaviť proti deformujúcemu stavu vo vedení Spolku. Dôkazom akcieschopnosti odbočky bola – okrem iného – pomerne veľká účasť na uvedenom zhromaždení, napriek prekážkam (napr. nepreplácanie cestovného), prítomných bolo 10 členov. Po

zvolení nových orgánov SSS zastupujú odbočku Jana Borguľová v predstavenstve, členskej komisii a redakčnej rade Literárneho týždenníka, Dušan Jarina v kontrolnej komisii a Július Lomenčík v mediálnej komisii. Nový predseda Miroslav Bielik nastolil otázku činnosti odbočiek ako jednu z priorít, dokonca podpredseda SSS Peter Mišák má starostlivosť o odbočky v portfóliu svojho zadania. Na rozdiel od predchádzajúceho vedenia jeho noví predstavitelia do regiónov chodia a majú záujem o ľudí v nich. Po niekoľkých rokoch, keď nebolo možné do Spolku presadiť žiadneho nového člena, sa uvoľnila aj táto zábrana – v uplynulom roku boli do Spolku prijatí zatiaľ 4 noví členovia: František Piljar, Miroslav Kapusta, Stanislav Mičev a Nata Hostovecká. K máju 2014 tvorí teda členskú základňu 28 členov, pričom záujem o vstup do našej stavovskej organizácie majú ďalší talentovaní autori, z čoho sa úprimne tešíme.

O udalostiach v odbočke každoročne podáva svedectvo jej občasník Kováčňa, ktorý za hodnotené obdobie vyšiel v decembri 2013. Zostavuje ho Jana Borguľová v spolupráci s členmi výboru a v grafickom spracovaní Dušana Jarinu.

Od mája 2013 sa odbočka sústredila okrem pravidelných aktivít na dve významné výročia: 90. výročie narodenia Ivana Plintoviča a 100. výročie narodenia Štefanie Pártošovej. Dlhoročnému tajomníkovi odbočky, literárnemu vedcovi Ivanovi Plintovičovi bola venovaná spomienka 11. novembra 2013. V priestoroch ŠVK – Literárneho a hudobného múzea – sa zišli jeho bývalí študenti, kolegovia a priatelia, aby mu vzdali úctu a vďaku za dlhé roky nezištnej aktivity. Vzácny dôkazom ich vzťahu je zrod publikácie, ktorej vydania sa za života nedočkal – eseje o štúrovských básnikoch Štyri medailóny (Samo Chalupka, Andrej Sládkovič, Janko Král a Ján Botto). Zásluha na vydaní patrí oficiálnemu partnerovi – ŠVK – LHM a Soni Šváčovej ako výkonnej redaktorky, Jane Borguľovej ako iniciátorky a autorke doslovu, Dušanovi Jarinovi za grafické spracovanie a Ivanovi Očenášovi za jazykovú korektúru. Storočnicu narodenia poetky Štefanie Pártošovej sme si pripomenuli 20. novembra 2013 v Žiari nad Hronom, kde prežila časť svojho života. V prítomnosti jej syna Štefana Pártoša sa v Pohronskom osvetovom stredisku na spomienkovej slávnosti stretli jej pamätníci i priaznivci. Sympatickým činom obyvateľov mesta bolo odhalenie pamätnej tabule poetke v centre mesta. V našej pozornosti naďalej zostáva prehliadka záujmovej umeleckej tvorivosti pedagógov Chalupkovo Brezno (11. – 13. októbra 2013), kde odbočka garantuje súťaž v literárnej tvorbe účasťou v porote i niektoré sprievodné podujatia. Nezanedbáva ani činnosť literárneho klubu Litera 2 pri ŠVK – Literárnom a hudobnom múzeu; v decembri 2013 vyšiel jeho 21. zborník s názvom Ako sme prežili koniec sveta. Veľmi radi registrujeme nové knihy našich členov, škoda, že podmienky nám nedovoľujú viac sa podieľať na ich zrode. Na vlašnej Bibliotéke sme mali napriek tomu svojich autorov s ich dielami: Slávku Očenášovú-Štrbovú, Hanu Koškovú a Miroslava Kapustu, festival Literárna Banská Bystrica, súťaž Chalupkovo Brezno a literárne večery. ŠVK – Literárne a hudobné múzeum, Verejná knižnica M. Kováča, knižnice a osvetové centrá v mestách kraja, ako aj niektoré vzdelávacie inštitúcie nám poskytujú nielen priestor, ale aj odbornú a ľudskú pomoc.

Štátna opera v Banskej Bystrici

Sólisti banskobystrickej Štátnej opery úspešne reprezentovali v Japonsku

Vo štvrtok 31. januára sa sólisti Štátnej opery vrátili z už 24. umeleckého turné po Japonsku. Operní speváci Oľga Hromadová, Katarína Perencseiová, Patrícia Solotruková, Dušan Šimo, Šimon Svitok a Martin Popovič za klavírneho sprievodu Martiny Svitkovej absolvovali v Jokohame osem koncertov. Ich

vystúpenia videlo viac ako 3500 divákov. Pre japonské publikum mali naši umelci pripravený poloinscenovaný a kostýmovaný prierez operou La Traviata a operetou Veselá vdova, v druhej časti vystúpení predviedli operný a operetno-muzikálový repertoár. Koncerty banskobystričských sólistov sa niesli v duchu osláv 20. výročia vzniku Slovenskej republiky a 20. výročia nadviazania diplomatických stykov medzi Slovenskom a Japonskom. Záštitu nad umeleckým turné mali minister kultúry Slovenskej republiky Marek Maďarič a veľvyslanec Slovenskej republiky v Japonsku Drahomír Štos, ktorý koncerty slávnostným príhovorom povýšil na oficiálnu reprezentatívnu udalosť. Prezentácia operného spevu v podaní umelcov z Banskej Bystrice v rámci unikátneho kultúrneho projektu sa aj tentoraz stretla s nadšeným záujmom domáceho publika. Sólisti Štátnej opery dostali od organizátorov pozvanie na ďalšie koncertné turné v júli tohto roku. PhDr. Katarína Uhríková, vedúca propagácie Štátnej opery

Ocenenie pre Štátnu operu

Vo štvrtok 26. septembra uvedie Štátna opera posledný raz pozoruhodnú Cikkerovu operu Coriolanus (hudobné naštudovanie Marián Vach, réžia Roman Polák). Slovenská premiéra v Štátnej opere 14. októbra 2011 sa stretla nielen s mimoriadne priaznivým ohlasom u operných kritikov, ale aj jej tvorcovia získali viacero ocenení, napr. za hudobné naštudovanie, réžiu, hlavný predstaviteľ Coriolana Martin Popovič bol nominovaný na divadelné ocenenie Dosky 2012 za interpretáciu. V tomto roku udelila Nadácia Jána Cikkera výročnú Cenu Jána Cikkera banskobystričkej Štátnej opere za uvádzanie opernej tvorby Jána Cikkera v minulosti i súčasnosti, so zvláštnym prihliadnutím na vynikajúce naštudovanie Cikkerovej opery Coriolanus. (V svojej 55 ročnej histórii Štátna opera uviedla Cikkerove opery Juro Jánošík (1968, 1984) a Mister Scrooge (1997). Pri príležitosti derniéry Coriolana príde cenu 26. septembra osobne odovzdať delegácia z nadácie Jána Cikkera. Zdroj: PhDr. Katarína Uhríková vedúca propagačného oddelenia Štátnej opery

Štátna opera otvára 55. divadelnú sezónu

Umelci banskobystričkej Štátnej opery už absolvovali svoje prvé vystúpenie v novej sezóne (Slávnostný koncert pri príležitosti osláv SNP), no budova divadla privíta prvých návštevníkov až v sobotu 14. septembra. Umelecký súbor uvedie druhú premiéru Verdiho svetoznámej opery Macbeth v réžii Petra Gábora, pod taktovkou Mariána Vacha. Toto dielo je jedným z mnohých príspevkov Štátnej opery k Roku Verdiho, v ktorom si celý operný svet pripomína 200. výročie narodenia tohto hudobného velikána. Aj v nastávajúcej 55. sezóne má Štátna opera ambíciu svojou bohatou dramaturgiou osloviť čo najširšie spektrum verejnosti. Naplánované sú zaujímavé premiéry, z toho niektoré zaznejú na Slovensku prvýkrát. Na október pripravujeme hudobnodramatické a tanečné dielo Dany Dinkovej Verdi (dirigent Igor Bulla), v ktorom sa autorka inšpirovala životom a hudbou geniálneho skladateľa. Toto výnimočné dielo bude zároveň otváracím predstavením 20. ročníka festivalu Banskobystrické hudobné dni, počas ktorého zaznejú aj iné zaujímavé hudobné produkcie vhodné pre všetky vekové kategórie poslucháčov. V predvianočnom období má Štátna opera už tradične v programe premiéru „ľahšieho“ žánru, a to skvelú operetu Gejzu Dusíka Hrnčiarsky bál (réžia Jaroslav Moravčík, dirigent Ján Procházka). V marci uvedieme klasiku - podmanivú a magickú Dvořákovu Rusalku v réžii Jany Andělovej Pletichovej a v hudobnom naštudovaní Mariána Vacha. Aprílová premiéra bude tanečná, Boris Nebyla s baletom Štátnej opery choreograficky pripraví dielo Igora Stravinského Svätenie jari a Faunovo popoludnie na hudbu Clauda Debussyho. V závere sezóny, v júni 2014, zaznie v slovenskej premiére operná lahôdka - Bizetova opera Lovci perál (réžia Andrea Hlinková, dirigent Igor Bulla), ktorá otvorí opernú časť 41. ročníka festivalu

Zámocké hry Zvolenskéé, jediného operného festivalu na Slovensku. Okrem spomínaných premiér a stálych predstavení nebudú chýbať ani obľúbené koncerty – novoročný, vianočný, valentínsky a iné pozoruhodné produkcie. Zdroj: PhDr. Katarína Uhríková, vedúca propagačného oddelenia Štátnej opery

Sólisti banskobystrickej Štátnej opery do Japonska

Umelecké turné sólistov Štátnej opery v Japonsku majú už dlhoročnú tradíciu. Vďaka intenzívnej spolupráci s milovníkom operného umenia a priaznivcom Štátnej opery pánom Nadayuki Hasegawa odchádzajú umelci v utorok 2. júla 2013 do Japonska už 25. krát. Tentoraz ich čaká 9 koncertov v metropolách ostrovov Hokkaido a Kjúšú. Sólisti Oľga Hromadová, Katarína Perencseiová, Patrícia Solotruková, Dušan Šimo, Martin Popovič, Šimon Svitok a klaviristka Martina Svitková majú pre divákov pripravené dva druhy koncertov. V prvom uvedú kostýmovaný a poloinscenovaný prierez operou G. Verdiho La Traviata a populárne operetno-muzikálové melódie. Druhý koncert je zostavený z najznámejších operných árií G. Verdiho a W. A. Mozarta, v ďalšej časti ponúknu kostýmovaný prierez operetou F. Lehára Veselá vdova. Aj tento rok prebrali záštitu nad umeleckým turné minister kultúry Slovenskej republiky Marek Maďarič a veľvyslanec Slovenskej republiky v Japonsku Drahomír Štos, ktorý bude mať pred koncertmi slávnostný príhovor a povýši ich na oficiálnu udalosť. Späť na Slovensko sa sólisti Štátnej opery vrátia 21. júla 2013. Zdroj: PhDr. Katarína Uhríková, vedúca propagácie Štátnej opery

Záhrada – Centrum nezávislej kultúry

Záhrada – Centrum nezávislej kultúry je nezisková organizácia, ktorá spočiatku fungovala ako neformálne zoskupenie umelcov, kultúrnych manažérov a dobrovoľníkov. Prestávaním sa do nových priestorov v záhrade v Beniczkého pasáži v roku 2010 získala svoj terajší názov. V súčasnosti je miestom stretávania sa rôznych ľudí a komunit. Samotná budova kultúrneho centra prechádza od začiatku postupnou rekonštrukciou. Spoločný priestor v historickej časti mesta slúži s prestávkami ako multifunkčné divadelné štúdio s otvorenou dramaturgiou aj ako oddychová zóna v podobe mestského parku, o ktorý sa sezónne starajú dobrovoľníci a dobrovoľníčky. Záhradný park taktiež ponúka možnosť organizovania rôznych podujatí a voľno časových aktivít v exteriéri. Hlavnou náplňou organizácie je poskytovanie priestoru pre prezentáciu a tvorbu súčasného a komunitného umenia v podobe divadelných a tanečných predstavení, koncertov, festivalov a výstav, ale aj pre vlastnú umeleckú produkciu (Divadlo v Záhrade) a vzdelávanie.

Záhrada je zároveň domovskou scénou Mestského divadla – Divadla z Pasáže, ktoré vzniklo v roku 1995 ako jediné profesionálne komunitné divadlo na Slovensku pracujúce s ľuďmi so zdravotným znevýhodnením, a v súčasnosti aj s inými komunitami (napr. Rómovia, prisťahovalci, ľudia zo sociálne znevýhodneného prostredia a i.).

Záhrada je tiež sídlom občianskeho združenia SKOK!, ktoré slúži ako informačné a rezidenčné centrum pre súčasný tanec a fyzické divadlo. Pod vedením slovenských a zahraničných lektorov realizuje koncept neformálneho vzdelávania pre rôznych záujemcov (workshopy) v oblasti súčasného tanca pod názvom "Ako vnímať súčasný tanec?". Produkčne sa podieľa na prezentácii tanečných inscenácií v priestoroch Záhrady.

Ludia z rodu Rómov po prvý raz v dvoch mestách

Prvá rómska porevolučná divadelná skupina z Českej republiky Ara Art, jedna z najvýznamnejších rumunských kapiel Zurralia Orchestra, či víťaz maďarskej hudobnej súťaže MegaSztar zo Slovenska Andreas Csonka – to je len niekoľko lákadiel XII. ročníka kultúrno-spoločenského nadregionálneho a multižánrového podujatia Ľudia z rodu Rómov. Jeho prechodným domovom sa od 15. do 17. augusta 2013 stala Zvolen a Banská Bystrica. Účinkujúcimi boli Rómovia, ale aj Nerómovia z Českej republiky, Rumunska, Maďarska i Slovenska. Organizátori podujatia poskladali program do zaujímavej mozaiky divadelného, výtvarného, hudobného, tanečného, ale aj ďalších foriem umenia. Cieľom festivalu pod záštitou splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity Petra Polláka a predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Vladimíra Maňku je spájanie dvoch kultúr rómskej a nerómskej, predstaviť a dať priestor predovšetkým mladým rómskym umelcom a zároveň ukázať, že kooperácia a spolunažívanie dvoch komunít je nielen možné, ale prináša aj obojstranne osožné a obohacujúce ovocie. Hneď v prvý deň sa na Zvolenskom zámku uskutoční vernisáž výstavy fotografií, videoartov a výtvarnej inštalácie Nie je čoho sa...smať, výstavy s mimoriadne silným emočným nábojom a zároveň prekvapením pre jej návštevníkov. „Výstava sa venuje životu. Pripomína to, čo sme zabudli, upozorňuje na to, o čom nevieme a snád' privedie k zamysleniu nad životom a časom smrti," poodhalila tajomstvo výstavy jej kurátorka Viera Duždová z Českej republiky. Zvolenský zámok bude aj dejiskom módnej prehliadky, ktorá je výsledkom tvorivej spolupráce banskobystrickej neziskovej organizácie Animus Apertus vytvárajúcej pracovné príležitosti pre rómske ženy vychované v detských domovoch, s výtvarníčkami – návrháčkami z VŠVU v Bratislave. Podujatie moderujú český herec David Tišer a slovenský moderátor Ján Gordulič. Svojej úlohy sa zhostí bez nároku na honorár. Zlatým klincom prvého dňa programu je nesporne predstavenie prvej rómskej porevolučnej divadelnej skupiny Ara Art z Českej republiky. Hra Guli daj, čo znamená v preklade z rómskeho do slovenského jazyka Sladká mama je autorskou hrou, obdobou Poludnice zo zbierky Kytice Karla Jaromíra Erbena, avšak je inšpirovaná najmä samotným životom, súčasnosťou a protirómskymi pogromami v Čechách. „Legendu sme preniesli do súčasnosti, do nášho storočia. Snažili sme sa tak reagovať na to, aké sú spoločenské nálady a udalosti tak v Čechách ako aj na Slovensku. Svoje predstavenie adresujeme rómskemu i nerómskemu publiku," povedal režisér divadelného súboru Ara Art David Tišer, herec, ktorý si mal príležitosť zahrať aj na doskách českého Národného divadla a bol nominovaný na Cenu Alfréda Radoka. 16. a 17. augusta sa už podujatie presunulo do Banskej Bystrice. Námestie SNP najprv v piatok ožije tanečným workshopom, nasledovala Živá knižnica s 10 „knihami" – ženami a mužmi, rozprávajúcimi svoje životné osudy, diskutujúcimi so svojimi "čitateľmi" o rodovej problematike a postavení, ktoré ich spoločensky znevýhodňuje kvôli tomu, že patria k Rómom, alebo majú inú sexuálnu orientáciu. Večer bol plný žánrovo pestrej, tradičnej i modernej hudby. Vystúpili Sendreiovci & Kokavakere Lavutára a hosť Anička Oláhová, Tomáš Oláh, Ján Čonka, Drahoslav Bango a jeho hostia, Kmeťoband, Le Čhávendar a hosť Pavlína Matiová (ČR). „Ako režisérka mám vždy najväčší rešpekt zo záverečného koncertu v Ministry. No a osobne sa veľmi teším na Sendreiovcov, Aničku Oláhovú a Pavlínu Matiovú," uviedla režisérka podujatia Ľudia z rodu Rómov Viera Dubačová. Ako už vyplýva z jej slov, sobotný program je koncentrovaný do moderovaného galakonzertu. V Ministry of Fun sa predstavujú Zurralia Orchestra z Rumunska, Stefano z Maďarska, Andreas Csonka (SR) - víťaz Megasztár, kapela Le Čhávendar, hosť Pavlína Matiová (ČR), slovenská kapela Quatro Band a speváčka Ciwanna.

Unikátne internetové rádio

Dňa 14.1. 2013 sa po prvý krát ozval z Banskej Bystrice nový Slobodný vysielateľ, unikátne internetové rádio. Projekt Norberta Lichtnera a dvoch bývalých členov rádia Lumen - Petra Kršiaka a Borisa Koróniho si

veľmi rýchlo získal poslucháčov a je financovaný mimo vlastných zdrojov, len dobrovoľnými príspevkami a podielom na predávaných produktoch. Slobodný vysielateľ poskytuje priestor každému, nie každý však je schopný ísť do konfrontácie a čeliť predovšetkým nepríjemným otázkam poslucháčov. Táto skutočnosť sa v priebehu roka ukázala nespočetne krát. Mnohí pozvaní odmietli účasť, či prišli ako sa hovorí rovno dvakrát - prvý aj posledný. Médiu získal kvalitný web aj klub, v ktorom sa môžu ľudia stretávať a diskutovať.. Rok 2013 bol pre slovenské alternatívne médiá úspešný

Posvätný odkaz – Cyril a Metod v slovenskom výtvarnom umení

Výstava je spoločným projektom Klubu výtvarných umelcov a teoretikov v Bratislave a Výtvarného odboru Matice slovenskej Výstavu diel našich umelcov pod názvom Posvätný odkaz – Cyril a Metod v slovenskom výtvarnom umení sprístupnila 25. apríla Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici. Jej slávnostné otvorenie 25. apríla malo krásnu atmosféru . Výstava trvala v meste do 31. mája. Médiá informovala manažérka kultúry ŠVK Veronika Uhríková. Keďže v tomto roku si pripomíname 1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu, po výstave kníh, vzácných dokumentov a predmetov z fondu ŠVK a Literárneho a hudobného múzea pod názvom Cyril a Metod a besede k bibliofilii Proglas, otvorili aj výtvarnú výstavu Posvätný odkaz – Cyril a Metod v slovenskom výtvarnom umení. “Výstava bola po prvýkrát prístupná verejnosti v októbri minulého roka na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá nesie meno jedného z vierozvestov. Koncom apríla a po celý máj bola verejnosti mesta sprístupnená v Galérii v podkroví ŠVK v Banskej Bystrici a svoje putovanie zakončí v polovici roka.

Výstava je spoločným projektom Klubu výtvarných umelcov a teoretikov v Bratislave a Výtvarného odboru Matice slovenskej. Jej kurátorom je predseda Klubu výtvarných umelcov a teoretikov Ladislav Skrak. “Prezentuje vzácne diela popredných slovenských maliarov a sochárov, ktorí svojimi prácami rozprávajú príbeh o slovanských vierozvestoch a tiež o slovenskom národe. Výstavné artefakty pripomínajú cyrilo-metodské tradície v slovenskom umení,” pokračovala Uhríková.

Medzi umelcami, ktorí vystavia svoje práce, sú sochári Tibor Bártfay, Ján Kulich, Klára Patakiová, Teodor Baník, Stanislav Mikuš, Marián Polonský či Anton Gábrik, ktorý zvíťazil v súťaži na pomník sv. Cyrila a Metoda a sv. Gorazda v Bratislave. Na výstave sa objavajú aj obrazy Ľudovíta Fullu, Vincenta Hložníka, Mikuláša Klimčáka, Stanislava Harangóza, Ľuba Zelinu, Zuzany Hložníkovej, Evy Trizuljakovej a ďalších umelcov. “Ide o skutočne reprezentatívny výstavný celok vzdávajúci poctu bratom Cyrilovi a Metodovi, ktorí významne ovplyvnili nielen kultúru slovenského národa, ale aj ostatných slovanských národov,” konštatovala Uhríková.

Listovanie s históriou s Permonom

Banskobystrický samosprávny kraj v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a časopisom Banskobystrický Permon pripravili 7.7.2013 o 15,00 hod voľné pokračovanie úspešného podujatia Listovanie históriou. Návštevníci expozície v Matejovom dome mali v minulosti jedinečnú možnosť neformálne sa porozprávať nielen o histórii s autormi píšucimi o dejinách Banskej Bystrice. Nedeľné popoludnia tak svojim rozprávaním spríjemnili návštevníkom autori - Mgr. Jozef Ďuriančík (Korene medeneho mesta), Mgr. Karol Langstein (Banskobystrické šibalstvá), p. Ján Baláž (Domy starej Bystrice, Banská Bystrica v premenách času ...), PaedDr. Slavomíra Očenášová - Štrbová PhD. (Moja Banská Bystrica), PhDr. Marcel Pecník a PhDr. Vladimír Sklenka (Sásová a Rudlová – monografia obcí).

Prežite horúce júlové popoludnie, tentokrát s knihou ZA ŽIVA V BYSTRICI, v tieni hradných múrov expozície Stredoslovenského múzea – Matejovho domu. Pozrite sa na históriu nášho mesta očami prispievateľov do časopisu Bystrický Permon. Naše pozvanie prijal šéfredaktor Banskobystrickej revue pre popularizovanie vedy, umenia a cestovného ruchu – PAVEL GENDER. Zalistujte si históriou Banskej Bystrice spolu s našim hosťom, v nedeľu 7.7.2013 o 15,00 hod. v Matejovom dome. Po besede sú všetci návštevníci srdečne pozvaní na prechádzku expozíciou Matejovho domu. Vstupné na podujatie bolo 2€ Noc múzeí a galérií 2013

BBOS - Banskobystrický okrásľovací spolok

Cieľom združenia je realizácia projektov slúžiacich na zachovanie kultúry, tradícií, historických hodnôt, zveľadenie životného prostredia, rozvoj cestovného ruchu a zvyšujúcich hrdosť a povedomie občanov Banskej Bystrice k svojmu mestu. Združenie predstavuje spolok občanov, priateľov, priaznivcov a odborníkov zaoberajúcich sa históriou, životným prostredím, kultúrou a tradíciami mesta Banská Bystrica. Cieľom združenia je realizácia projektov slúžiacich na zachovanie kultúry, tradícií, historických hodnôt, zveľadenie životného prostredia, rozvoj cestovného ruchu a zvyšujúcich hrdosť a povedomie občanov Banskej Bystrice k svojmu mestu.

V meste Banská Bystrica dlhodobo absentuje obnova histórie, mestských kultúrnych tradícií či tradičných podujatí v jednotlivých mestských častiach. Roky je neriešený aj zlý stav niektorých historických budov; prostredia, v ktorom Banskobystričania žijú; historických parkov, štvrtí či prírodných chodníkov. BBOS chce prostredníctvom projektov zabezpečiť obnovu niektorých zaniknutých tradícií známeho baníckeho mesta; ako aj rekultiváciu životného prostredia mestských častí a okolia Banskej Bystrice.

V roku 2013 :

Dobrovoľnícka akcia Amfiteáter 1. 12. 2013

Zúčastnení dobrovoľníci si našli čas aj v prvú adventnú nedeľu a prišli pomôcť upratať okolie Amfiteátra. Krásny počet 23 dobrovoľníkov a 20 vriec odpadkov hovorí o zmysluplnosti ich aktivít .

Dobrovoľnícka akcia 27. 10. 2013

v areáli parku Kaštieľa Radvanských. Dobrovoľníci, aj mnoho nových tvárí, ktoré sa rozhodli venovať slnečné nedeľné dopoludnie krásnej myšlienke a prišli pomôcť aspoň malou troškou okrásliť piate bystrické strašidlo - Kaštieľ Radvanských. Vedenie BBOS ĎAKOVALO Radvančanom, aj neRadvančanom, Akadémii umení, OR Radvaň a aj milým študentom z Brazílie, Mexika a USA! BBOS boli šťastní, že počet priaznivcov a dobrovoľníkov každou brigádou rástol .

Dobrovoľnícke akcie v Bašte pri Lazovnej bráne

Členovia BBOS organizovali spolu s OZ Laputa dve dobrovoľnícke brigády na vyčistenie priestorov historickej pamiatky - Bašty pri Lazovnej bráne, a to 15. júna a 20. júla 2013 za krásnej účasti nadšených dobrovoľníkov.

Kniha Osobnosti slovenskej advokácie spomínajú

V priestoroch Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici sa 8. marca 2013 zišlo viac ako 60 popredných advokátov z celého Slovenska. Ich profesionálne životopisy a osudy naplnili publikáciu, ktorú na tomto stretnutí slávnostne uviedli na verejnosť. „Aby sa spomienky na začiatky advokácie na Slovensku postupne nevytrácali, Slovenská advokátska komora (SAK) prišla s myšlienkou osloviť starších kolegov, aby porozprávali svoje životné príbehy formou štruktúrovaného rozhovoru,“ vysvetľuje zrod myšlienky vydať knihu JUDr. Ľubomír Hreždovič, predseda SAK.

Slovenská advokátska komora slávnostne uviedla v Banskej Bystrici publikáciu Advokácia v spomienkach advokátov. Kniha je zostavená z rozhovorov s osobnosťami slovenskej advokácie, ktoré spomínajú a hodnotia výkon povolania v jednotlivých historických obdobiach v kontexte s vládnucim právnym poriadkom. Dialógy viedli novinári pod patronátom Slovenského syndikátu novinárov. Céčkami v tvare paragrafov vprepadali knihu do života jej krstní rodičia, Ladislav Hreždovič, Vilma Slopovská a Peter Kerecman.

„V spolupráci so Slovenským syndikátom novinárov sme oslovili 61 advokátov vo všetkých regiónoch tak, aby sme mali zástupcov z každej bývalej advokátskej poradne. Redaktori SSN sa vybrali za každým respondentom a výsledkom ich rozhovorov je unikátne dielo, ktoré priblíži čitateľom, aká bola a je advokácia a vzťahy medzi advokátmi a klientom za prvej republiky, počas socializmu, pred nežnou revolúciou i po nej,“ opisuje priebeh práce JUDr. Peter Kerecman, predseda Výboru pre históriu advokácie SAK.

Peter Kubínyi, podpredseda SSN k tomu dodáva: „Tisíc strán pre advokátov – aj takto by sa dala zhrnúť práca kolegov novinárov o osudoch advokátov, ale bolo by to príliš zjednodušujúce. Pretože ani v novinárčine nie je strana ako strana, dôležité je, o čom píšeme. Projekt Slovenskej advokátskej komory mal čím obohatiť aj nás. Medzi advokátmi a novinármi totiž nejestvuje žiaden pomyslený múr, naopak, tieto povolania majú k sebe veľmi blízko a aj osudy advokátov a novinárov boli rovnako v minulosti, ako aj dnes, veľmi podobné. Ak teda novinári ukazovali tvár minulého i terajšieho právneho poriadku a právnej kultúry, hovorili tiež o masmediálnej kultúre.“ Krstní rodičia knihy boli Ladislav Hreždovič, Vilma Slopovská a Peter Kerecman. Prezentácia knihy advokátskych spomienok prilákala do Banskej Bystrice advokátov i novinárov. Pozvanie prijal aj primátor Banskej Bystrice Peter Gogola. Hrdosť na vydarené dielo neskrýval vo svojom príhovore koordinátor prác za SSN Peter Kubínyi.

K projektu AMFITEÁTER

K projektu AMFITEÁTER v Banskej Bystrici “od revitalizácie areálu amfiteátra k celoročnému kultúrno-spoločenskému centru mesta” sa uskutočnili v roku 2013 nasledovné tieto kroky :

Dňa 26.3.2013 sa počas stretnutia MsZ v rámci bodu č. 6 (Zoznam neupotrebyteľného nehnuteľného majetku vhodného na odpredaj) rozprúdila diskusia o amfiteátri. Pred hlasovaním bol do rozpravy na návrh poslanca Milana Lichého pripustený ako neposlanec aj Juraj Havlík za n.s. Ľudí spája(ť_je)umenie. Hovoril o podujatiach, ktoré sme na amfiteátri realizovali, alebo ktoré sme realizovali v záujme jeho revitalizácie. Tiež o možnostiach jeho využitia a zrevitalizovania, o príkladoch fungujúcich amfiteátrov z iných miest, ako aj o dôležitosti toho aby posledný kultúrny stánok mesta ostal v jeho vlastníctve. Poslanec Milan Lichý navrhol uznesenie o vypustení viacerých objektov vrátane amfiteátra zo zoznamu

neupotrebyteľného majetku mesta vhodného na odpredaj. Toto uznesie nebolo MsZ schválené, čím sa amfiteáter zaradil do zoznamu.

23.4.2013 sa časť n.s. ľudí spájať_je umenie zúčastnila na rokovaní Komisie MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ. Prezentovali možnosti revitalizácie amfiteátra a jeho budúcnosti, ako aj potreby vytvorenia kultúrnej koncepcie mesta. Komisia v závere rokovania uznesením odporučila MsZ vyňať amfiteáter zo zoznamu neupotrebyteľného majetku Mesta BB s nutnosťou zabezpečiť zdroje pre jeho reštrukturalizáciu z dôvodu strategického potenciálu pre územnú investíciu.

2.5.2013 sa člen a členka n.s. ľudí spájať_je Juliána Dubovská a Juraj Havlík stretli s p. primátorom Mgr. Petrom Gogolom. Stručne mu predstavili projekt revitalizácie amfiteátra. Ústne ponúkol možnosť pozastavenia aktivít, ktoré by viedli k odpredaju amfiteátra do 1.9.2013, kedy očakáva spracovaný a predložený návrh s možnosťou prenajatia amfiteátra subjektu, ktorý by ho zrevitalizoval na vlastné náklady.

10.5.2013 bolo podpísané medzi p. primátorom Mgr. Petrom Gogolom a zástupcom n.s. ľudí spájať_je umenie Jurajom Havlíkom „Memorandum o spolupráci pri riešení problematiky banskobystričského amfiteátra“. Dokument bez právne vymáhateľných záväzkov, no zodpovedajúci sa cti a možnostiam oboch strán, hovorí o pozastavení aktivít vedúcich k odpredaju amfiteátra do 1.9.2013, a o tvorení projektu revitalizácie amfiteátra n.s ľudí spája(ť_je)umenie.

10.5.2013 sme realizovali na námestí podujatie Koncert za amfiteáter. Vystúpili tri hudobné kapely, ktoré podporujú myšlienku obnovy amfiteátra. Prejavom podpory obyvateľstva mesta bolo aj vyše 300 podpisov získaných pod „Otvorenú výzvu na REVITALIZÁCIU AMFITEÁTRA v BB“. 11.6.2013 na rokovaní MsZ v rámci bou č. 8 Slova pre verejnosť vystúpili zástupcovia/kyne n.s. spája(ť_je)umenie Juraj Havlík, Juliána Dubovská a Radoslav Sloboda. Informovali Poslancov/kyne o memorande podpísanom s primátorom, o plánoch vytvorenia projektu i už o niektorých konkrétnych detailoch projektu. Zároveň apelovali na dôležitosť zachovania amfiteátra ako miesta s potenciálom pre rozvoj kultúry.

26.7.2013 prebehla na Úrade Ministerstva vnútra SR registrácia O.Z. za amfiteáter založeného členmi/kami n.s. ľudí spája(ť_je)umenie. Vzniklo so zámerom vytvorenia právneho subjektu spôsobilého prenajať od Mesta BB amfiteáter, realizovať a financovať jeho revitalizáciu a v nasledujúcich rokoch ho aj prevádzkovať.

10.8.2013 sa na námestí SNP uskutočnilo podujatie s názvom Koncert za! amfiteáter 2. Medzi vystúpeniami dvoch hudobných skupín podporujúcich myšlienku revitalizácie amfiteátra sa uskutočnila diskusia o budúcnosti a možnostiach banskobystričského amfiteátra. Zúčastnili sa jej kunsthistorička PhDr. Klára Kubičková, PhD., prevádzkovateľ martinského amfiteátra Michal Vanko a poslanci a poslankyne MsZ Mgr. art. Viera Dubačová, p. viceprimátorka Doc. RNDr. Katarína Čižmárová CSc. a Pavol Bielik. Za O.Z. za! amfiteáter Juliána Dubovská, Juraj Havlík a Slavomír Sochor, ktorý diskusiu aj moderoval.

Festival Barbakan

2. 10. popoludní sa otvorili brány medzinárodného festivalu Barbakan, ktorý začal svoju históriu písať už v roku 1994. Mesto Banská Bystrica si užila festival štyri dni, teda až do nedele 6. októbra. Ani tento rok na

podujatí nechýbali slovenské i zahraničné filmy, hraná tvorba, dokumenty, množstvo koncertov a tiež výtvarné umenie. "Tento rok sme sa snažili urobiť filmový program nielen pre artové publikum. Stále ideme po kvalitných snímkach, no vsadili sme aj na divácku atraktivnosť. Hudba má podobnú štruktúru ako vlni či predvlni, je to opäť veľmi pestré, takže verím, že dokážeme osloviť široké publikum," uvádza programový riaditeľ Miroslav Lánik. "Chceli by sme na pár nocí oživiť kluby v Banskej Bystrici. Snáď sa nám to podarí aj veľmi atraktívnou cenovou politikou," dodáva Lánik.

Barbakan oficiálne odštartoval otváracím ceremoniacom 3. októbra o 18:45 v Cinemaxe Europa. Diváci si tam mohli v 3D vychutnať dych berúci sci-fi triler Gravitácia (2013) s Georgeom Clooneyom a Sandrou Bullock v hlavných úlohách, ktorý sa len teraz dostáva do kín. Film režiséra Alfonsa Cuaróna hodnotia kritici ako jeden z najlepších za tento rok. Za všetko hovorí skóre v online filmovom magazíne Rotten Tomatoes - 96%. Hodnotenie nad 90% majú na tejto uznávanej stránke aj ďalšie snímky z Barbakanu - posledný film Stevena Soderbergha Liberace(2013) a tiež najnovší film Woodyho Allena s názvom Jasmínine slzy (2013) s očarujúcou Cate Blanchett.

8. ročník súťaže v speve populárnej piesne detí a mládeže

POPBB 2013

Finále 8.ročníka súťaže v speve populárnej piesne detí a mládeže bol 15. novembra 2013 o 15.00 h na Radnici - Cikkerova sieň, Námestie SNP 1, Banská Bystrica. Súťažná prehliadka, vyhlásená v SR, je určená najmä pre nižšie vekové skupiny (základné a stredné školy - v tomto roku boli dve kategórie od 10 - 13 a 14 - 17 rokov). Súťažiaci postúpili do finále prostredníctvom výberového konkurzu, ktorý sa konal 15.10.2013 s účasťou 64 spevákov z celého Slovenska, s veľmi vysokou kvalitatívnou úrovňou.

Šestnásť finalistov sa predstavilo dvoma piesňami, z nich jedna bola určená pôvodná slovenská - máme záujem o prezentáciu pôvodných slovenských populárnych piesní. Tohto roku to už bol 8. ročník, víťazmi v minulosti boli napr. Dominika Stará, Laura Belicová a ďalší. Mnohí tohtoroční finalisti majú už mnoho úspechov za sebou, povyhrávali rôzne regionálne ale aj celoštátne či medzinárodné spevácke súťaže a sme radi, že prišli aj do Banskej Bystrice ukázať svoje umenie. Podujatie otvoril primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola

Konkurencia vo finále POPBB 2013 bola vysoká a víťazkami jednotlivých kategórií sa stali Kristína Radičová a Dominika Oláhová

249. výročie príchodu synov Márie Terézie, Jozefa II. a Leopolda

Program mesta Cisárska vizitácia

Pod organizačnou taktovkou PKO sa uskutočnilo jedinečné podujatie historickej rekonštrukcie udalosti. Vďaka jedinečnej dobovej rekonštrukcii návštevy synov Márie Terézie, ktorá mala v roku 1764 za cieľ zmapovať a skontrolovať stav baníctva v Hornom Uhorsku, zažili obyvatelia a návštevníci Banskej Bystrice v sobotu 27. 7. 2013 nefalšovaný návrat do minulosti. Mesto Banská Bystrica, PKO BB, Banskobystrický banícky cech, Starohorský banícky cech „Richtergrund“ a Špaňodolinské banícke bratstvo“ Herrengrund“ v združení zorganizovali podujatie „Cisárska vizitácia“, ktoré pripomína a akcentuje význam Banskej Bystrice ako mesta s bohatou banskou históriou. Cieľom nultého ročníka Cisárskej vizitácia baníctva bolo upozorniť

širokú verejnosť na tento dôležitý moment v histórii mesta Banská Bystrica. Len tri roky po veľkom požiari v roku 1761 dokázali obyvatelia mesta prijať a pohostiť významnú návštevu z Viedne. Tento rok si pripomenuli 249. výročie príchodu synov Márie Terézie, Jozefa II. a Leopolda II.

Výstava z partnerskej Tuly

Priestory Radnice na Námestí SNP od pondelka 18. novembra zdobia obrazy, fotografie a kroje z partnerského mesta Banskej Bystrice, z ruskej Tuly. Obrazy maľované umelcami zo základnej umeleckej školy v Tule, fotografie a ľudové kroje prezentujú kultúru a atmosféru mesta. Všetky vystavené fotografie predstavujú najzaujímavejšie miesta a pamiatky mesta známeho výrobou zbraní, výrobkov zo železa, zvukom harmoniky, medovníkmi, no najmä samovarmi. Práve samovar preslávil Tulu vo svete a stal sa jej symbolom. Výstava, nad ktorou prevzal záštitu primátor mesta Banská Bystrica mala za cieľ priblížiť Banskobystričanom mesto známe najmä výrobou samovarov. Tulu spája s mestom pod Urpínom partnerská zmluva už od roku 1967. Spolu s Hradcom Králové, Durhamom a Salgótarjánom tak patrí k najstarším partnerským mestám Banskej Bystrice „Aj keď sú obe naše mestá v mnohom rozdielne a vzdialené, máme aj mnoho spoločného. Dovoľte mi spomenúť aspoň jednu významnú paralelu. V roku 1944 sa naše mesto vzoprelo nacistickému Nemecku a ukázalo svoju silu a odvahu svojich obyvateľov. Mesto Tula, ktorému dodnes patrí titul – Mesto Hrdina, v roku 1942 dokázalo obrániť južné hranice hlavného mesta Moskvy. Obyvatelia našich miest majú mnoho spoločného a ja verím, že výstava, ktorú dnes otvárame, bude mať u Banskobystričanov veľký úspech," uviedol primátor Peter Gogola na vernisáži výstavy. O myšlienke a realizácii výstavy informovala predsedníčka občianskeho združenia Rossija Oľga Dašková. Poukázala najmä na dobrú spoluprácu s mestom a generálnym riaditeľom Kúpeľov Brusno, Štefanom Hrčkom, vďaka ktorej sa výstavu podarilo zorganizovať vo veľmi krátkom čase. Pozornosť prítomných upriamila najmä na ľudové kroje, ktoré odrážajú kultúru a tradíciu tohto ruského mesta. Na výstave tak návštevníci môžu vidieť detský, ženský, mládežnícky a kozácky kroj. Výstava potrvá do 30. novembra a z Banskej Bystrice poputuje do Bratislavy, kde bude vystavená v Ruskom centre vedy a kultúry. Martina Kanisová, hovorkyňa primátora

Ihrisko bez bariér pod Pamätníkom

19. novembra 2013 otvorili primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola a viceprimátorka mesta Katarína Čižmárová nové ihrisko pre deti . Mesto Banská Bystrica vybuďovalo nové centrálné ihrisko v Parku pod Pamätníkom, ktoré bude nazvané Ihrisko bez bariér. Cieľom mesta bolo vybudovať ihrisko, jedinečné zložením svojich atrakcií. Malí Banskobystričania tak môžu využívať herné prvky, ktoré sa nenachádzajú na ihriskách v iných častiach mesta. Nájde sa tu, napríklad, lanovka, trampolína. Ihrisko je svojimi prvkami a atrakciami prispôsobené všetkým vekovým kategóriám detí a tiež deťom s hendikepom. V hre im tak poslúži špeciálny sedák na hojdačke v tvare medvedíka alebo stolík pri pieskovisku, kde je možné prísť s invalidným vozíkom. Stolík je umiestnený v tesnej blízkosti krytého pieskoviska, aby sa deti mohli hrať spolu. „Deti sú budúcnosťou každého národa, štátu ale aj mesta. Je preto dôležité vytvárať im podmienky pre zdravý rast a vývoj. Pobyť na čerstvom vzduchu, v prírode a taktiež zručnosti a schopnosti nadobudnuté prostredníctvom hry, majú pre deti veľmi veľký význam. Teší ma, že naši najmenší majú v Banskej Bystrici opäť o jedno ihrisko viac," uviedol primátor Peter Gogola. V rámci partnerskej spolupráce mesta Banská Bystrica a Občianskej cykloiniciatívy je pri ihrisku umiestnený discgolfový kôš na hru frisbee. Pri ihrisku bude aj cyklostojan, čo v budúcnosti prispeje k väčšej atraktivite cyklotrasy, ktorá bude viesť

práve popri novom detskom ihrisku. V blízkosti ihriska by v budúcnosti mala vzniknúť zóna pre aktivity dospelých a seniorov. Martina Kanisová

Banskobystrické Vianoce 2013

21. novembra 2013 Víťanie Mikuláša, koncert "Bystričania mestu", Primátorský punč s nádychom pomoci druhým či piesočná animácia Božieho narodenia vykúzlia už od 2. decembra pravú vianočnú atmosféru v uliciach Banskej Bystrice. Súbor tvorivých dielní, koncertov a kultúrnych podujatí pripravilo aj tento rok mesto Banská Bystrica spolu s PKO a ďalšími partnermi. V programe tohtoročných Banskobystrických Vianoc nebudú chýbať nové originálne podujatia ale ani predvianočné stálice, tradičné podujatia, podčiarkujúce význam vianočného obdobia. Jedným z takýchto podujatí je Živý Betlehem, obrazovo vizuálna kompozícia, ktorú predvedie spoločnosť veselých šermiarov Cassanova 21. decembra. Prijemná vianočná atmosféra sa bude už 5. decembra šíriť z priestorov Cikkerovej siene v Radnici, kde v rámci sviatočného programu Vianočné tango odznejú diela Johana S. Bacha, Ludwiga van Bethovena či Astora Piazzollu. Na podujatí Mikulášske srdce si nájdú darčeky malí aj veľkí Banskobystričania. Mikuláš a primátor mesta Peter Gogola slávnostne rozsvietia stromček 6. decembra o 16.30 hod na Námestí SNP a vo večerných hodinách je pre všetkých pripravený koncert známej českej skupiny Buty a krst nového CD Itcha Pčelára a jeho skupiny Jamestown. Výnimočné podujatie Náš koncert "Bystričania mestu" naplní vianočnými melódiami Evanjelický kostol na Lazovnej ulici 12. decembra. Predstavia sa na ňom Dagmar Rostandt, Martin Babjak a iní. V piatok 13. decembra tu zas zaznejú vianočné koledy v podaní interpretov ľudovej hudby na podujatí Hrajteže mi, hrajte.

Od 2. do 22. decembra budú Námestie SNP naplňovať vône z tradičných pochúťok na Vianočných trhoch. Medovina, varené víno či vianočný punč budú k dispozícii v dvoch desiatkach stánkov a niektoré z nich zostanú na námestí až do 2. januára 2014.

Už tradičné podujatie, Primátorský punč, sa tento rok uskutoční 19. decembra od 16.00 hod a výťažok z neho bude venovaný na charitatívne účely. Sprevádzať ho budú melódie vianočných piesní v podaní Betlehemcov z Detvy o 16.00 hod a folklórneho súboru Kýčera z Čierneho Balogu o 17.00 hod. Primátor mesta Peter Gogola ani tento rok nezabudne na bezdomovcov. V rámci Vianočného pohostenia pre ľudí bez domova pripraví na Štedrý deň v Nocľahárni Večierka kapustnicu. Program Banskobystrických Vianoc ukončí Novoročný ohňostroj 1. januára 2014 o 17.00 hod na Námestí SNP.

Nový turistický sprievodca „Vitajte v Banskej Bystrici“

Klub fotopublicistov Slovenského syndikátu so Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici vyhlasujú každoročne súťaž Najkrajšia kniha a propagačný materiál o Slovensku. Turistický sprievodca o Banskej Bystrici Vitajte v Banskej Bystrici za rok 2012 získalo 2. miesto. Do súťaže sa môžu prihlásiť publikácie a tlačené propagačné materiály o mestách, vydané v rokoch 2010 – 2012. V kategórii Propagačné materiály o mestách získala druhé miesto 44 – stranová publikácia Vitajte v Banskej Bystrici. Slávnostné vyhlásenie výsledkov sa uskutočnilo 9. apríla 2013 v priestoroch Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici. Ocenenie za mesto Banská Bystrica prevzala viceprimátorka Katarína Čižmárová. Turistický sprievodca ponúka komplexné informácie pre domácich i zahraničných návštevníkov a obyvateľov Banskej Bystrice s dôrazom na intenzívny rozvoj cestovného ruchu, jeho atraktívnu ponuku a propagáciu miestnych špecifík. Je rozdelený na 11 prehľadných kapitol, v ktorých záujemca nájde okrem iného informácie o histórii mesta, tradíciách, remeslách, lokálnych produktoch či atraktívnom banskobystrickom okolí. Množstvo užitočných informácií skĺbených do vreckového formátu je praktickou pomôckou pre každého

záujemcu, ktorého láka spoznať srdce Slovenska. Sprievodca je k dispozícii v troch jazykoch (SJ, AJ, NJ). Môže byť účinným nástrojom a vyhľadávanou pomôckou nielen pre návštevníkov, ale aj pre obyvateľov Banskej Bystrice. Propagačný materiál vydalo mesto Banská Bystrica v spolupráci s VISIT BB v roku 2012. Propagačný materiál v elektronickej podobe nájdete na www.icbb.sk, v sekcii Propagačné materiály mesta. Text : mesto Banská Bystrica

Zdroj: Dnes24.sk

VI. CIRKEVNÝ ŽIVOT

Slovensko je podľa posledného sčítania obyvateľov nábožensky značne heterogénnou krajinou, aj napriek tomu, že dominantnú pozíciu dlhodobo zastáva Rímsko-katolícka cirkev. Okrem oficiálne registrovaných cirkví totiž na Slovensku pôsobí viac než 200 ďalších cirkví a náboženských spoločností .

Cirkev alebo náboženská spoločnosť je od roku 1949 označenie pre náboženské organizácie zabezpečujúce a realizujúce verejný výkon kultu. Cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou sa rozumie dobrovoľné združenie osôb rovnakej náboženskej viery v organizácii utvorenej podľa príslušnosti k náboženskej viere na základe vnútorných predpisov príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

Na čelo svojej Cirkvi si vybral Ježiš svätého Petra, ktorému zveril starostlivosť o všetkých veriacich a označil ho za skalú, na ktorej stojí celá Cirkev. Toto zvláštne postavenie Petra a jeho nástupcov – pápežov od počiatku rešpektovali a uznávali všetci ostatní apoštoli aj veriaci ľud. Ježiš tým, že vybral Dvanástich a na ich čelo postavil Petra, tým, že okolo seba neustále zhromažďoval zástupy ľudí, tým, že pri poslednej večeri ustanovil eucharistiu a prikázal ju sláviť a tým, že ustanovil krst, ktorý je nevyhnutnou podmienkou spásy, jasne ukázal svoj zámer založiť cirkev ako viditeľné spoločenstvo veriacich so svojou hierarchiou. Viera v Ježiša znamená aj vieru v Cirkev, lebo ním bola chcená a aj ustanovená. Katolícka Cirkev je boží ľud, tajomné Kristovo telo a v nej sa uskutočňuje spoločenstvo všetkých ľudí s Bohom. Cirkev prináša Kristovu blahozvesť a cez sviatosti dáva milosť. Zároveň Cirkev dostala za úlohu vysvetľovať božie pravdy a tajomstvá a taktiež aj moc vyhlasovať cirkevné zákony.

Katolícka cirkev

(príslušník sa nazýva katolík) Katolicizmus alebo katolíctvo je vetva kresťanstva, učenie, viera a náboženstvo katolíckej cirkvi. Hlavným významným zjednocujúcim prvkom všetkých týchto ustanovizní je uznávanie rímskeho biskupa - pápeža za hlavu cirkvi.

Evanjelická cirkev

(príslušník sa nazýva evanjelik) môže byť taká cirkev, ktorú charakterizuje zvýšený dôraz na evanjelium, t.j. cirkev, ktorá vzišla priamo z reformácie 16. storočia alebo cirkev, ktorá vznikla neskôr rozvinutím niektorých reformačných impulzov (t.j. luteránske, reformované/kalvinistické, anglikánske, metodistické, baptistické, pentekostalistické cirkvi, adventisti siedmeho dňa atď.)

Výmena pápežov na Svätopeterskom stolci

Pápež Benedikt XVI. náhle odstúpil zo svojej funkcie zo zdravotných dôvodov a na jeho miesto nastúpil nový kardinál z Argentíny Jorge Maria Bergoglio, ktorý ako pápež prijal meno František I. Jeho vzorom je svätý František z Asissi. Americký časopis Time ho vyhlásil za osobnosť roka 2013.

Katolícka cirkev na území Banskej Bystrice

10. výročie historickej návštevy pápeža Jána Pavla II.

12. 9. 2013 si pripomenula 10. výročie návštevy blahoslaveného Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. Pri tejto príležitosti slávnostnú sv. omšu v Katedrále sv. Františka Xaverského o 18.00 hod. celebroid biskup

Marián Chovanec. Po skončení sv. omše priblíži okolnosti prípravy a program pápežskej návštevy vtedajší koordinátor organizačného tímu p. dekan Jaroslav Pecha. Fotoprezentáciu komentoval Marek Iskra.

Kňazský seminár v Badíne slávil 20. výročie svojho požehnanja

4. októbra 2013 oslávili dvadsiate výročie požehnanja nových priestorov kňazského seminára v Badíne a konsekrácie seminárnej kaplnky. Začala sa tak písať ďalšia etapa dejín banskobystrického diecézneho seminára, ktorý ako inštitúcia na formovanie kňazov vznikol už pred viac ako 200 rokmi, v roku 1807. Pôvodný seminár na Kapitulskej ulici v Banskej Bystrici (dnešné Diecézne centrum Jána Pavla II.) bol zasvätený svätému Karolovi Boromejskému a slúžil až do jeho násilného zrušenia komunistickým režimom v r. 1950. Po znovunadobudnutí slobody v novembri 1989 nový banskobystrický biskup Rudolf Baláž hneď po svojej biskupskej vysviacke v marci 1990 oznámil, že jednou z jeho priorít bude obnovenie diecézneho seminára. Táto jeho myšlienka bola natoľko silná, že napriek neistote ohľadom reštitúcie pôvodnej budovy seminára, už v septembri 1990 sa začala formácia prvých bohoslovcov v dočasných priestoroch na zámku v Slovenskej Ľupči. Ten poskytol svoje útočisko na tri roky, zatiaľ čo doslova na zelenej lúke vyrastala nová budova v Badíne. Obnovený seminár, zasvätený už svätému Františkovi Xaverskému, s novou budovou v Badíne, ktorá otvorila svoje priestory presne pred dvadsiatimi rokmi, stihol dať Cirkvi 150 nových kňazov. Je to najvýznamnejší štatistický údaj spolu s historickou návštevou blahoslaveného pápeža Jána Pavla II. pred desiatimi rokmi. Nový seminár tak začal zbierať nielen suché štatistické a historické údaje, ale predovšetkým dal vznik tomu, čo prvý rektor tohto seminára, Mons. Tomáš Galis, terajší žilinský biskup, nazval po latinsky memoria futuri – živá pamäť, dejiny, z ktorých sa čerpá do budúcnosti. Čo teda zaželať do ďalších rokov tomuto semináru, ktorý je takým jasným svedectvom životaschopnosti cirkvi? Nuž len to, aby vždy slúžil tomu cieľu, na ktorý bol postavený – formácii budúcich kňazov. Dobrých, samozrejme. O to, aby stále boli povolania, spoločne prosíme, keď dobrotivému Bohu ďakujeme za dvadsať rokov existencie a dvadsať rokov milostí. Z príležitosti 20. výročia posviacky kňazského seminára vedenie a bohoslovci. Svätá omša o 10.00 hod. bola spojená s obliečkou študentov 4. ročníka, hlavným celebrantom bol rektor Ján Viglaš. V čase od 13.00 do 15.30 bola možná prehliadka seminára, oboznámenie sa so životom v seminári, aktivity pre deti a mládež, videoprojekcia a iné zaujímavosti. O 16.00 hod. začal hudobný cyklus v podaní speváckeho zboru Juventus z Brezna s orchestrom a sólistami. Copyright: TV LUX 2013

Dekanáty a farnosti Banskobystrickej diecézy

Banská Bystrica - Katedrála

Badín, Banská Bystrica - Belveder, Banská Bystrica - Fončorda, Banská Bystrica - Katedrála sv. Františka Xaverského, Banská Bystrica - Radvaň, Banská Bystrica – mesto, Banská Bystrica - Podlavice, Banská Bystrica - Stará Sásová, Banská Bystrica - Sásová, Banská Bystrica - mesto, Donovaly, Riečka, Staré Hory, Tajov, Uľanka

Mužské rehole

Kongregácia Najsvätejšieho Vykupiteľa – Redemptoristi - Banská Bystrica - Radvaň

Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul – Lazaristi - Banská Bystrica

Rád Bosých bratov Preblahoslavenej Panny Márie z Hory Karmel - Karmelitáni Banská Bystrica

Rád Bosých bratov Preblahoslavenej Panny Márie z Hory Karmel - Karmelitáni - Staré Hory

Saleziáni don Bosca - Banská Bystrica

Ženské rehole

Congregatio Jesu - Banská Bystrica

Inštitút dcér Márie Pomocnice – Saleziánky - Banská Bystrica

Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa - Banská Bystrica

Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa - Banská Bystrica

Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa - Banská Bystrica - Badín

Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa - Banská Bystrica - mesto

Spoločnosť Dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul – Vincentky - Banská Bystrica

Spoločnosť sociálnych sestier - Banská Bystrica

Sväté omše v meste

Katedrála:

pondelok – sobota: 7:00   8:30   18:00

nedeľa: 8:00   9:30   18:00

Farnosť B. Bystrica – mesto , kostol Panny Márie Nanebovzatej, Nám. Štefana Moysesa

<http://www.bb.fara.sk>

pondelok – piatok: 12,00

pondelok – sobota: 16,30

nedeľa: 7,00   8:30   11:00(detská)   16:30

Kostol sv. Alžbety, Dolná ul. (<http://www.vincentini.sk/komunity/banska-bystrica>)

pondelok – piatok: 6:00   15:30

sobota: 6:00

nedeľa: 7:30   19:00

gréckokatolícke (<http://www.fara.sk/grkatbb>)

pondelok, utorok 8:00

streda – piatok 16:30

nedeľa 10:00

Kostol Povýšenia Sv. Kríža, Kalvária (<http://urpin.bosikarmelitani.sk>)

pondelok, utorok, štvrtok – sobota: 18:30

streda: 7:30

nedeľa: 15:00 korunka k Božiemu milosrdenstvu, 15:30 sv. omša

Farnosť B. Bystrica – Belveder, kostol Božieho milosrdenstva, Dom Božieho milosrdenstva – Hospic
(<http://www.farabv.sk>)

utorok, piatok: 15:00

štvrtok, sobota: 7:30

nedeľa: 11:00

Farnosť B. Bystrica – Fončorda, kostol sv. Michala, Archanjela, ul. Internátna

(<http://www.foncorda.fara.sk>)

pondelok – sobota: 6:30 16:30

nedeľa: 7:00 8:00 9:30 11:00 18:00

nedeľa (júl - august): 7:00 8:00 10:00 18:00

Farnosť B. Bystrica – Radvaň, kostol Narodenia Panny Márie, Kalinčiakova ul.

(<http://www.cssr.sk/?show=813>)

pondelok – sobota: 18:00

nedeľa: 7:30 9:00 10:30 18:00

kostol sv. Kríža, Nám. Štefana Moyses

pondelok – sobota: 6:30

nedeľa: 9:45

Farnosť B. Bystrica – Podlavice, kostol Svätého Ducha, Skubínska cesta 6

<http://podlavice.fara.sk>

utorok – piatok: 18:00
sobota: 7:30
nedeľa: 8:00 10:00 18:00

Farnosť B. Bystrica – Sásová (sídliisko), kostol Panny Márie Pomocnice Kresťanov, Tatranská 38/A

<http://www.sbb.sk>

utorok – sobota: 7:00 18:30
nedeľa: 7:30 9:30 10:30 18:30
cez školský rok aj 11:45

Sväté omše za život v Banskobystrickej diecéze “Za ochranu života”

V iniciatíve denných svätých omší na úmysel “za ochranu života” pokračovala od začiatku júla Banskobystrická diecéza. Z iniciatívy koordinátora sekcie kultúry života a na návrh predsedu Bioetickej subkomisie KBS, spišského biskupa Mons. Štefana Sečku, bola na plenárnom zasadnutí KBS ešte v minulom roku odsúhlasená iniciatíva slúženia denných svätých omší na úmysel šírenia kultúry života. Do jej realizácie sa zapojili jednotliví biskupi Slovenska so svojimi kňazmi, pričom každý mesiac sú sväté omše slúžené v inej diecéze. Zámerom iniciatívy je postaviť aspoň jednu svätú omšu denne ako duchovnú protiváhu voči denne konanému zlu zacielenému proti životu a ľudskej dôstojnosti. Sabina Lesajová, 15. Júl 2013

Kvetný víkend

Mladí Banskobystrickej diecézy sa po prvýkrát stretli s diecéznym biskupom Mons. Mariánom Chovancom pri príležitosti Kvetného víkendu 2013. Otec biskup obzvlášť pre nich celebroidal slávnostnú svätú omšu na Kvetnú nedeľu 24. marca 2013, ktorá začala o 10:00 hod. vo Farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici.

Na záver svätej omše diecézny biskup rozposlal účastníkov stretnutia do farností v zmysle tohtoročného motta Kvetného víkendu: „Chodte a získavajte učeníkov zo všetkých národov“ (porov. Mt 28,19). Diecézne stretnutie mládeže pod názvom Kvetný víkend sa v Banskej Bystrici bude konať už po trinásty krát v dňoch od 22. do 24. marca 2013. Hlavnými hosťami budú rodičia blahoslavenej Chiary „Luce“ Badano – Maria Teresa a Ruggero Badanovci spolu s Chiarinou najlepšou kamarátkou Chiccou Coriascovou z Talianska.

Pozvaní hostia sa zúčastnia vigílie v sobotu 23. marca, ktorá začala vo Farskom kostole Nanebovzatej Panny Márie od 19:30 hod. Vydajú svedectvo o živote obyčajného mladého dievčaťa, ktoré sa vďaka prijatiu kríža vo forme rakoviny kostnej drene, stalo neobyčajným a veľkým príkladom nielen pre mladých na ceste viery. Vigília bude otvorená verejnosti a v priamom prenose ju odvysielala TV LUX.

Štruktúra trojdňového programu v Banskej Bystrici je zostavená podľa vzoru Svetových dní mládeže v Rio de Janeiro. Pozostáva z katechéz, zdieľania v skupinkách, chýbať nebudú svedectvá, workshopy na rôzne témy, krížová cesta pripravená z Posolstva Svätého Otca mladým, služba ducha, svätá omša.

Katechézy boli rozdelené pre mladých do 20 rokov a pre mladých nad 20 rokov. Mladším účastníkom sa na katechéze prihovoril P. Michal Zamkovský CSsR. Katechézu pre mladých nad 20 rokov bude viesť duchovný správca UPC v Košiciach Marek Forgáč. Program Kvetného víkendu začne v piatok 22. marca svätou omšou vo Farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici o 18:30 hod. V piatok sa budú mladí zamýšľať nad tým, čo si nesú zo svojich rodín, z prostredia, v ktorom žijú, s čím prichádzajú. Sobota im ponúkne formáciu o tom, ako, kto a prečo sa má stať učeníkom, čo to znamená pre konkrétny život. V nedeľu budú mladí vyslaní do svojich miest ako učeníci, ktorí chcú svedčiť o Kristovi.

Registrácia pre účastníkov, animátorov a dobrovoľníkov Kvetného víkendu 2013 je spustená na stránke www.dcmajak.sk, elektronicky zaregistrovať sa dá do 14. marca, potom až priamo namieste, kedy bude účastnícky poplatok pre študenta 16€ a pre pracujúceho 20€. Výška poplatku závisí od zvolenia si ubytovania a sobotného obedu. Chiara „Luce“ Badano (*29.10.1971-†7.10.1990) Pochádzala zo severného Talianska. Už v detstve sa snažila priblížiť k Ježišovi svojím chovaním. Vyrastala ako prosté dievča radujúce sa z daru života. Keď mala desať rokov, začala sa zapájať do katolíckeho Hnutia fokoláre, v ktorom prijala meno „Luce.“ Mala rada šport a spoločnosť ľudí, ale najviac Ježiša. Pre neho prijímala všetko, čo súviselo s jej rakovinou kostí, ktorá jej nedovolila dožiť sa 19. narodenín. Napriek tomu bola nesmierne šťastná. Všetci, ktorí Chiaru poznali, sa zhodujú v tom, že jej svätosť spočívala v jej normálnosti. Študovala, športovala a plánovala svoju budúcnosť. Chcela sa stať detskou lekárkou a pôsobiť v nejakej africkej misii, napokon sa stala blahoslavenou. Asi najlepším dôkazom Chiarinej „svätej normálnosti“ je drobná epizóda z jej života. Istá známa sa jej pri istej príležitosti opýtala, či vo svojej partii, keď sedia v bare, rozpráva o Bohu. „Nepotrebujem hovoriť o Kristovi. Ja im ho musím prinášať. Nechcem zostať analfabetom takého mimoriadneho posolstva. Tak ako je ľahké naučiť sa abecedu, tak to musí byť i so žitím Evanjelia,“ odvetila Chiara. Životné plány jej preťala rakovina kosti. Prudkú bolesť pocítila ako 17-ročná počas tenisového zápasu. Dva roky z nej postupne unikal život. Fyzický, nie duchovný. „Odkedy som spoznal Chiaru, v mojom vnútri sa čosi zmenilo. V takomto kresťanstve mi všetko sedí, je v ňom spojitosť, súvislosť,“ povedal o nej jeden z ošetrovateľov, ktorý bol neveriaci. V nemocnici Chiara vynikala láskavosťou, obetavosťou a pritom žiarila radosťou ako slnko. MUDr. Antonio Delogu o nej povedal, ako svojím úsmevom i očami plnými svetla ukazovala, že pre ňu existuje len život, nie smrť. Chiara musela postúpiť dvojnásobnú operáciu a následne po chemoterapii prišla o vlasy. Jej otec Ruggero neskôr k chorobe svojej dcéry povedal: „Boli sme si istí, že Ježiš bol v tej chvíli medzi nami a dal nám silu prijať Chiarinu chorobu, pri ktorej nastal jej rýchly vzostup ku sviatosti. Prežívali sme tie dva roky choroby v atmosfére, ktorá sa nedá vyjadriť. Boli to najpožehnanějšíe roky nášho života. Mali sme toľko bolesti, ona i my, ale vnímali sme ich len akoby z lietadla.“ Chiara pred svojou neodvratnou smrťou prosila, aby kvôli nej nikto neplakal, pretože ide za Ježišom: „Na mojom pohrebe nechcem, aby ľudia plakali, ale spievali celým svojím srdcom.“ Do poslednej chvíle prejavovala štedrosť a lásku. Či už išlo o úsmev, venovanie úspor na humanitárnu misiu do Afriky, alebo čokoľvek iného. Tým posledným, čo darovala, boli explantáty rohoviek, takže dvaja mladí ľudia vďaka nej vidia...Na posledné chvíle so svojou dcérou spomína jej matka Maria Teresa: „Bolo jasné, že jej odchod sa blíži. Položila mi ruku na hlavu a celú ma rozstrapatila. Potom mi povedala: Mama, čau. Buď šťastná, lebo ja som šťastná.“ Chiara bola ich jediným dieťaťom. Dočkali sa ho až po desiatich rokoch manželstva.

Aj keď sa mladá žena, ktorej zakladateľka Hnutia fokoláre Chiara Lubichová dala pre jej žiarivú tvár prezývku „Luce“, na plánované misie nikdy nedostala, predsa je tam. V africkom Benine sa realizuje projekt, ktorý nesie práve jej meno. V rámci neho sa už podarilo postaviť jednu lekársku poradňu, dva rodinné domy a kaplnku, ktorá je ako prvá na svete zasvätená práve jej. Proces jej blahorečenia začal v júni 1999. Dňa 3.7. 2008, s uznaním hrdinských cností, bola prehlásená za ctihodnú a 19.12. 2009 bol

schválený zázrak na jej prihovorenie sa. Slávnosť blahorečenia sa konala 25.9. 2010 v chráme Panny Márie Božskej lásky (Madonna del Divín Amore) v Castel di Leva na okraji Ríma, za predsedníctva arcibiskupa Angela Amato, z poverenia pápeža Benedikta XVI. Zdroj: Biskupský úrad BB

Deň rodiny 2013 v Banskej Bystrici

Slávenie Trojdnia Dňa rodiny v Banskej Bystrici, 17. – 19. 5. 2013

„Slávime deň, kedy si pripomíname, čo rodina znamená pre nás ako veriacich, aj ako občanov našej republiky. Rodina odzrkadľuje spoločenstvo osôb Najsvätejšej Trojice, pretože sme stvorení na Boží obraz.

Manželstvo a rodina naozaj pochádzajú z Božej ruky, Boh stvoril človeka ako muža a ženu, oni navzájom sú rovnocenní, majú rovnakú vysokú dôstojnosť v Božích očiach, fyzicky a psychicky nie sú rovnakí, pretože sú povolani k rozličným úlohám.

V dňoch 17.- 19. mája 2013 sa opäť zídu rodiny Banskej Bystrice pri príležitosti osláv Dňa rodiny 2013. Podujatie organizuje Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banskobystrickej diecézy v spolupráci s mestom Banská Bystrica za účasti mnohých občianskych združení, organizácií a dobrovoľníkov.

Rodinné trojdnie odštartuje už v piatok 17. mája duchovnými aktivitami: bohoslužbami a modlitbami banskobystrických cirkví za rodiny. V katedrále sv. Františka Xaverského sa o 18. hodine bola svätá omša za rodiny celebriovaná Mons. Mariánom Chovancom, banskobystrickým diecéznym biskupom.

Diecézne pastoračné centrum pre rodinu a sviatok rodiny

V dňoch 17.- 19. mája 2013 Banská Bystrica znovu oslavovala Deň rodiny, ktorý zorganizovalo Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banskobystrickej diecézy v spolupráci s mestom Banská Bystrica za účasti viacerých občianskych združení, organizácií a dobrovoľníkov. Organizátori chceli upozorniť na veľkú spoločenskú i osobnú hodnotu rodiny, ktorá sa v dôsledku rôznych tlakov stáva čoraz viac ohrozenou. Skúsenosť s úplnou rodinou počas celého času dospievania má dnes už iba približne štvrtina detí, pritom každý uznáva, že rodina je pre neho najväčšou hodnotou. Deň rodiny je preto občianskou kampaňou, ktorá má angažovať rodiny, aby si uvedomili svoju veľkú cenu a niečo pre ňu urobili. Hlavným mottom Dňa rodiny je: „...aby deti otcov mali, aby mali mamy“ s podtitulom: „Príd' to povedať nahlas!“ Rodinné trojdnie začalo už v piatok 17. mája o 18. hodine svätou omšou za rodiny a pokračovalo v sobotu 18. mája v Cikkerovej sieni Radnice na

Námestí SNP 1, kde banskobystrické rodiny zisťovali ako si „upiect“ šťastnú rodinu. Popoludní sa k účastníkom pripojil aj primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola. Sobotný program uzavrelo vystúpenie detského speváckeho zboru Zvonček a rodinná party, na ktorej viac ako dvesto účastníkov ochutnalo ozajstnú trojposchodovú rodinnú tortu. V nedeľu 19. mája sa aj vďaka slnečnému počasiu zišlo v parku pod Pamätníkom SNP viac ako 3000 ľudí, aby spoločne hľadali recept na šťastnú rodinu. Veľkej rodinnej hry, počas ktorej zbierali prísady na 22 stanovištiach, sa zúčastnilo min. 550 registrovaných rodín. Svoj čas im venovalo viac ako 100 dobrovoľných organizátorov pri kultúrnych, zábavných, náučných i športových aktivitách, tvorivých dielnach, výtvarných súťažiach a kvízoch. Medzi nimi nechýbali Občianske združenie Návrat (Rozprávky s Návratom), Bratská jednota baptistov (nafukovacia šmýkačka, pojazdné

kníhkupectvo), hasiči (ukážky techniky), Škola u Filipa (slalomová dráha na kolobežkách), Vedecká hračka, Súkromné CVČ Skuteckého (tvorivé dielne pre deti a rodičov), Lesná pedagogika (približovanie dreva pomocou celej rodiny), skauti (uzlovanie a šifrovanie), gymnastika (testovanie fyzickej zdatnosti a obratnosti rodičov a detí), ZŠ Fantázia, Leteckí modelári (statické ukážky modelov, ukážky akrobatiky), Envirofuture (triedenie odpadov pre deti aj rodičov) a mnohí iní. V stánkoch prezentovali svoju činnosť organizácie podporujúce hodnoty manželstva a rodiny. Nedelné chvíle na veľkom pódium Grilliady i na malom pódium pri hrách spríjemnilo viac ako 340 účinkujúcich vo vystúpeniach hudobných skupín Fusion, Úzka cesta, Garden, folklórnych súborov Dratvárik a Prvosienka, swingového orchestra ZUŠ Jána Cikkera, súkromného detského centra Hugo, Yamaha školy, divadla Harry teater, detského hudobného centra Sonyta Music a ďalších. Banskobystrické rodiny na pódium pozdravil aj primátor mesta P. Gogola.

72-hodinová akcia na Slovensku

„Nás posielajú alebo“ je motto najväčšej sociálnej akcie v Nemecku. Počas 72 hodín realizujú mladí ľudia rozličné sociálne, kultúrne, ekologické i politické úlohy, čím preukazujú ostatným ľuďom solidaritu a istú formu pomoci. Mladí dobrovoľníci venujú svoj čas, energiu, ochotu pomôcť práve tým, ktorí si nevedia alebo nemôžu pomôcť.

V roku 2005 vzniklo partnerstvo medzi nemeckým dekanátom Andernach - Bassenheim a slovenským trojlístkom: Diecézne centrum MAJÁK na Španej Doline + Katolícke gymnázium Štefana Moysesu + farnosť Banská Bystrica - Fončorda. Minulý rok sa organizačný tím na porade v Nemecku rozhodol, že by sa mladí mohli spoločne, ako miešaná slovensko-nemecká skupinka, zapojiť do 72-hodinovej-akcie, ktorá tento rok prebieha v Nemecku v termíne 13. - 16. jún 2013. Vytvorili teda slovensko - nemecký mix: 12 mladých ľudí z Nemecka + 11 študentov z KGŠM + organizačný tím.

Záštitu nad slovenským projektom „Za hranice“ v rámci 72-hodinovej-akcie prevzali: veľvyslanec SRN na Slovensku, Dr. Axel Hartmann, primátor mesta Andernach, z ktorého pochádzajú naši nemeckí spolupracovníci, Achim Hütten, primátor mesta Banská Bystrica, Mgr. Peter Gogola, a banskobystrický dekan, Mons. Ján Krajčík.

13. júna 2013 (štvrtok) o 12.07 hod. v kostole sv. Michala na Fončorde sa skupinka dozvie zadanie úlohy, ktorú by mala splniť počas nasledujúcich 3 dní. Následne sa účastníci presunú na miesto konania akcie (nemôžeme prezradiť, kde presne, povieme len, že je to isté sociálne zariadenie v Banskej Bystrici). Tam sa spoločne dohodnú, ako budú postupovať a ako dosiahnu spoločne stanovený cieľ a za technickej pomoci ochotných sponzorov začnú pracovať, aby všetko stihli včas.

V nedeľu 16. júna 2013 o 11.00 hod. sa v záhrade tohto sociálneho zariadenia slávila spoločná sv. omša. O 12.00 hod. sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie vykonaného projektu klientom zariadenia. Účasť na slávnostnom odovzdaní mal aj primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola.

Kurz Billingsovej ovulačnej metódy

Centrum Billingsovej ovulačnej metódy na Slovensku, Fórum života a Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banskobystrickej diecézy srdečne pozývajú mládež, animátorov, snúbencov, manželov, kňazov, katechétoch, vychovávateľov... širokú verejnosť na ďalší

KURZ BILLINGSOVEJ OVULAČNEJ METÓDY v sobotu, 22. júna 2013 od 10.00 hod do 14.30 hod

Centrum Jána Pavla II., Kapitulská 21, Banská Bystrica

1. Skupina Úvod do TeenSTAR programu (MUDr. Andrea Krajčová)
2. skupina Výučba Billingsovej ovulačnej metódy (Ing. Henrieta Dudáková)

Evanjelická cirkev a.v.

Zborové aktivity

Konfirmačná príprava

Konfi-klub

Teamotej-klub, mládež, dorast

Pobožnosť - Kanaán

Nedeľa

Aktivita, Hodina, Miesto

Hlavné Služby Božie	9:00	Chrám Boží
Detské Služby Božie - Detská besiedka	9:00	Modlitebňa
Služby Božie	11:30	Rooseveltova nemocnica
Služby Božie	12:30	DD Jilemnického ulica (KDT)
Nešporné Služby Božie	15:00	Senica (1N)
Nešporné Služby Božie	15:00	Nemce (2N)
Nešporné Služby Božie	16:15	Kynceľová (2N)
Nešporné Služby Božie	15:00	DD Krivánska (3N)
Nešporné Služby Božie	15:00	Podlavice (4N)
Nešporné Služby Božie	16:15	Riečka (4N-N)

Požehnanie nového CD

Požehnanie nového CD Podľa Božej mapy Romana Dovalu a skupiny Crossroads, ktoré sa uskutočnilo v nedeľu (8.12.2013) v dvoch zboroch zvolenského seniorátu – v Banskej Bystrici v kostole v Lazovnej ulici o 9:00 a v evanjelickej kostole Badíne o 10:00 h. Obsahuje pôvodné detské kresťanské pesničky oblečené do šiat kvalitného a zaujímavého hudobného spracovania. Sú vhodné pre deti na detských besiedkach, na stretnutia dorastu, ale hlavne pre všetky mladé kresťanské rodiny na počúvanie doma či v aute. Aktívne zapájali a po celý čas trpezlivo stáli pri tomto projekte Romanovi Dovalovi, kapele Crossroads v zložení Ľuboš Balážovič, Marek Žilík, Matúš Ferienčík, Richard Cimerman, Martin Trník; tiež Klárke a Kristínke Dovalovej, Miriam Juhászovej, Dáške Nemcovej, Livke Búlikovej, Matke Červenej, br. farárovi Košťalovi a cirkevnému zboru ECAV v Banskej Bystrici, cirkevnému zboru v Badíne, Danielovi Búlikovi, Simovi Búlikovi, Jakubovi Forgáčovi, Tomášovi Žiškovi, Robovi Šándorovi, Simonke Holecovej, vydavateľstvu Transcius, Detskej misii a viacerým rodinám ktoré priamo podporili tento projekt.

Teologická konferencia Lutherova teológia a súčasnosť

Na tohtoročnej teologickej konferencii, ktorú pripravili Evanjelická cirkev augsburského vyznania (ECAV) na Slovensku a Združenie evanjelických duchovných ECAV na Slovensku, sa zamerali na tému Evanjelická Lutherova teológia a súčasnosť. Teologická konferencia ECAV 2013 (25. – 27. 9.) sa konala v Banskej Bystrici. Záverečnou pobožnosťou ju ukončil generálny biskup Miloš Klátik. Informovala tajomníčka pre mediálnu komunikáciu Generálneho biskupského úradu (GBÚ) ECAV na Slovensku Edita Škodová.

“Vzhľadom na blížiacu sa 500. výročie Lutherovej reformácie, ktoré si pripomenieme v roku 2017, sa tohtoročná teologická konferencia zameria na tému Evanjelická Lutherova teológia a súčasnosť. Biblickým mottom konferencie budú slová z Listu Židom 13, 8: “Ježiš Kristus ten istý včera i dnes i naveky,” pokračovala Škodová. S prednáškami, ktoré sa uvedenej téme budú venovať z rôznych teologických hľadísk, vystúpia hostia z Nemecka a Česka, ako i odborníci na danú tému zo Slovenska.

Súčasťou konferencie bude ocenenie farárov a farárok pri jubileách ich ordinácie za evanjelických kňazov, ako aj večerný koncert v Evanjelickom a. v. kostole v Banskej Bystrici. V nadväznosti na konferenciu sa v sobotu 28. septembra v Športovom gymnáziu v Banskej Bystrici na Triede SNP uskutoční futbalový turnaj o putovný pohár generálneho biskupa ECAV na Slovensku, kde sa stretnú víťazné družstvá z dištriktuálnych turnajov. (TASR)

Pamiatka reformácie

Na Evanjelickom gymnáziu oslávili pamiatku reformácie na Službách Božích 29. októbra pred odchodom detí na jesenné prázdniny. Kazateľom slova Božieho bol Mgr. Peter Ján Soták, senior Zvolenského seniorátu. Teológ Dr. Martin Luther osobne pribil 31. októbra 1517 na dvere chrámu vo Wittenbergu 95 téz. Téz kritizovali odpustky a v podstate sa dotýkali všetkých kritických bodov vtedajšej stredovekej cirkvi, o ktoré sa neskôr počas celej reformácie zápasilo. Cieľom téz bolo vyprovokovať akademickú diskusiu. Myšlienky vzbudili pozornosť aj u ostatného obyvateľstva. Martin Luther bol autoritou miestnej Univerzity vo Wittenbergu. Aj preto tento čin nemohol Rím len tak ignorovať. Vytvoril takto korene celej reformácie, ktorá je základným stavebným kameňom Evanjelickej cirkvi a.v.

Celoslovenský futbalový turnaj o pohár generálneho biskupa 2013

V sobotu 28. septembra 2013 sa na pôde Športového gymnázia v Banskej Bystrici uskutočnil už piaty ročník Celoslovenského futbalového turnaja o pohár generálneho biskupa. Turnaj v mene zvolávateľa – generálneho biskupa ECAV na Slovensku Miloša Klátika otvoril a prítomných privítal tajomník GBÚ pre misiu Štefan Kiss. Hráčom i hosťom sa prihovoril slovami z 1K 9, 24 – 25, pričom poukázal na to, že nielen v športe je potrebné sústredenie, zameranie sa na cieľ a vyhýbanie sa veciam, ktoré rozptyľujú, ale rovnako je to v práci, vo vzťahu či duchovnom živote. I tam môže mať prílišné rozptýlenie a odpútanie sa od cieľa zlé následky. Aj športové stretnutie sa tak môže stať pripomenutím toho, že na dosiahnutie večného života je potrebné plné nasadenie a zameranie sa na cieľ aj za cenu mnohých odriekaní.

Do celoslovenského kola tento rok postúpili mužstvá z cirkevných zborov Sobotište a Stredné Plachtince zo Západného dištriktu a mužstvá z cirkevných zborov Hanušovce nad Topľou a Gemerskej Polomy z Východného dištriktu.

Pravidlá turnaja určujú, že v prvých dvoch zápasoch sa stretajú držiteľia prvých miest s držiteľmi druhých miest opačného dištriktu. Tak sa tentoraz v prvom zápase stretli hráči z CZ Sobotište s hráčmi z Gemerskej Polomy. Tento zápas po predĺžení skončil stavom 3 : 2 v prospech Gemerskej Polomy, čím si Gemerská Poloma vybojovala miesto vo finále. V druhom zápase bojovali proti sebe hráči z CZ Hanušovce nad Topľou a z CZ Stredné Plachtince. Z tohto zápasu vyšli víťazne Hanušovce, a tak sa stali finálovým partnerom mužstvu z Gemerskej Polomy.

Tretí zápas bol zápasom o tretie a štvrté miesto. Stretli sa v ňom družstvá z CZ Sobotište a CZ Stredné Plachtince. Napínavý zápas skončil stavom 6 : 5 pre Sobotište, čím sa hráči zo Sobotišťa stali držiteľmi bronzového pohára, zatiaľ čo Stredné Plachtince obsadili štvrté miesto.

Vo finále sa stretli družstvá z Gemerskej Polomy a Hanušoviec nad Topľou v boji o zlatý pohár. Zápas po skončení v riadnom hracom čase ešte nemal jednoznačného víťaza. Až prvé predĺženie prinieslo výsledok 3 : 2, takže zatiaľ čo bratia z Gemerskej Polomy obsadili druhé miesto, hráči z Hanušoviec nad Topľou sa stali víťazmi celého turnaja a z rúk generálneho biskupa ECAV na Slovensku Miloša Klátika si prevzali putovný pohár, ktorý sa po roku strávenom v Trenčianskych Stankovciach opäť presunul do Východného dištriktu.

Okrem diplomov a medailí, ktoré hráčom odovzdal brat generálny biskup, boli udelené aj špeciálne ocenenia. Cenu najlepšieho strelca turnaja si prevzal Miroslav Tomeček zo Sobotišťa, cenu najlepšieho hráča Zuzana Velická zo Sobotišťa a cenu najlepšieho brankára Peter Verčimák z Hanušoviec nad Topľou. Z Banskej Bystrice všetci odchádzali s dobrými pocitmi: víťazi s radosťou, tí ostatní s pekným zážitkom zo stretnutia a hry. Všetkých však spájala vďačnosť voči Pánu Bohu, ktorý dal všetkým zúčastneným zdravie i sily. Bez Jeho pomoci a požehnania nemohlo by sa nič konať. A tak ak sme prežili pekný deň, patrí za to vďaka a chvála nášmu Pánu Bohu. Poďakovať však chceme aj riaditeľovi Športového gymnázia v Banskej Bystrici Mgr. Milanovi Beňáčkovi, PhD., ktorý nám poskytol priestory športovej haly a ihriska na uskutočnenie turnaja, bratovi PaedDr. Martinovi Babiarovi, PhD., ktorý na seba vzal neľahkú úlohu rozhodcu, všetkým bratom farárom, ktorí svojich hráčov na turnaj priviedli a povzbudzovali ich, ako aj všetkým hosťom a divákovi, ktorí prišli svojich povzbudiť. Veríme, že toto stretnutie nebolo posledné a že nám Pán Boh dopraje stretnúť sa zas o rok. Štefan Kiss, tajomník pre vzdelávanie a misiu, misia@ecav.sk

Cirkev adventistov siedmeho dňa

Základné vieroučné výroky Cirkvi adventistov siedmeho dňa

Adventisti siedmeho dňa prijímajú Písmo sväté za svoje jediné vyznanie viery a z neho odvodzujú základné vieroučné zásady. Uvedené výroky sú výrazom toho, ako cirkev chápe a vyjadruje učenie Písma svätého. K revízii týchto výrokov môže dôjsť pri zasadnutí Generálnej konferencie, ak je cirkev vedená Duchom Svätým k plnšiemu pochopeniu pravdy Písma, alebo ak nachádza výstižnejšie výrazové prostriedky na vyjadrenie učenia svätého Božieho slova.

História

Počas jeden a pol storočia svojej existencie Cirkev adventistov siedmeho dňa vyrástla z hŕstky zanietencov, ktorí v úsilí poznať pravdu pozorne študovali Bibliu, na celosvetovú komunitu viac ako osemnásť miliónov členov a miliónov ďalších, ktorí považujú Cirkev adventistov za svoj duchovný domov. Vierouka adventistov siedmeho dňa má svoje základy v učení Millerovho hnutia zo 40-tych rokov 19. storočia. Hoci názov “adventisti siedmeho dňa” si zvolili už v roku 1860, denominácia nemala oficiálnu organizáciu až do 21. mája 1863, kedy hnutie zahŕňalo približne 125 zborov a 3500 členov.

Vojna v roku 1812 napomohla zrodu “veľkého očakávania druhého príchodu Ježiša Krista”, ktoré sa postupne rozšírilo takmer do celého kresťanského sveta. Opierajúc sa o svoje štúdium prorocstva Daniel 8.14, Miller vypočítal, že Ježiš sa vráti na Zem 22. októbra 1844. Keď sa Ježiš neobjavil, Millerovi nasledovníci prežili to, čo sami nazvali “veľkým sklamaním”.

Väčšina z tisícov ľudí, ktorí sa pripojili k hnutiu, ho v hlbokom rozčarovaní opustila. Ostatní, hoci ich bolo málo, sa vrátili k svojim Bibliám, aby v nich hľadali príčinu svojho sklamania. Veľmi rýchlo prišli k záveru, že dátum 22. október bol vypočítaný správne, Miller však na tento deň predpovedal nesprávnu udalosť. Nadobudli presvedčenie, že biblické prorocstvo nepredpovedá Ježišov druhý príchod na zem v roku 1844, ale že Ježiš v tomto čase začne v Nebi konať zvláštnu službu pre svojich nasledovníkov. Napriek tomu neprestali očakávať skorý Ježišov príchod, ktorý adventisti siedmeho dňa očakávajú aj dnes.

Z tejto malej skupinky ľudí, ktorí sa odmietli po prežití “veľkého sklamania” vzdať, vyrástli viaceré osobnosti, ktoré položili základy neskoršej Cirkvi adventistov siedmeho dňa. Medzi týmito osobnosťami vynikal mladý pár – James a Ellen G. Whiteovci a tiež vyslúžilý námornícky kapitán Joseph Bates.

Tento malý zárodok “adventistov” sa začal rozrastať – hlavne v americkom štáte New England, rodisku Millerovho hnutia. Ellen G. White, ktorá v dobe “veľkého sklamania” bola ešte teenagerkou, vyrástla na talentovanú spisovateľku, prednášateľku a organizátorku. Stala sa dôveryhodnou duchovnou oporou rodiny adventistov a zostala ňou počas viac ako sedemdesiatich rokov až do jej smrti v roku 1915. Prví adventisti verili – tak ako všetci adventisti v dejinách až podnes – že sa tešila zvláštnemu Božiemu vedeniu pri písaní jej svedectiev pre rozrastajúce sa spoločenstvo veriacich.

V roku 1860 v Battle Creeku, štát Michigan, voľne spojené skupiny adventistov prijali názov “Adventisti siedmeho dňa” a v roku 1863 formálne vytvorili cirkev, ktorá mala približne 3500 členov. Na začiatku bolo dielo obmedzené na Severnú Ameriku, až pokiaľ v roku 1874 prvý misionár cirkvi J. N. Andrews, nebol poslaný do Švajčiarska. Do Afriky sa adventná zvesť dostala v roku 1879, keď Dr. H. P. Ribton, po krátkej zastávke v Taliansku, sa prepravil do Egypta a založil školu. Jeho projekt však skončil, keď v susedstve školy vypukli nepokoje.

Prvou navštívenou neprotestantskou kresťanskou krajinou sa stalo Rusko, ktoré adventistický posol navštívil v roku 1886. 20. októbra 1890 bola v San Franciscu spustená na vodu plachetnica Pitcairn, ktorá už onedlho začala prevážať misionárov na tichomorské ostrovy. Vyslanci adventistov siedmeho dňa po prvý krát vkročili na nekresťanskú pôdu v roku 1894 na Zlatom pobreží (Ghana) v Západnej Afrike a Matabelelande v Južnej Afrike. V tom istom roku sa misionári ocitli v Južnej Amerike a v roku 1896 aj v Japonsku. Dnes cirkev pôsobí v 230 štátoch sveta.

Vydávanie a distribúcia literatúry boli hlavnými príčinami rastu adventného hnutia. Advent Review and Sabbath Herald (dnes Adventist Review), oficiálny cirkevný časopis, bol prvýkrát vytlačený v roku 1850 v Paris, štát Maine, časopis Youth's Instructor v Rochesteri, štát New York, v roku 1852 a Signs of the Times (Znamená doba) v Oaklande, štát California, v roku 1874. Prvé denominačné nakladateľstvo v Battle Creeku, Michigan, začalo fungovať v roku 1855 a v roku 1861 bolo zahrnuté do Asociácie vydavateľstiev a nakladateľstiev adventistov siedmeho dňa.

Inštitút zdravotnej reformy, neskôr známy ako sanatórium v Battle Creeku, otvoril svoje brány v roku 1866 a práca misionárskej spoločnosti bola zorganizovaná v roku 1870. Prvá z celosvetovej siete cirkevných škôl bola založená v roku 1872 a rok 1877 priniesol vznik asociácie sobotných škôl. V roku 1903 bolo vedenie denominácie presťahované z Battle Creeku v Michigane do Washingtonu, D.C. a v roku 1989 do Silver Spring v štáte Maryland, kde pokračuje v rozvoji nervového centra do celého sveta rozširujúceho sa diela.

Začiatok Cirkvi adventistov na Slovensku siaha do minulého storočia príchodom viacerých evanjelistov z Nemecka a Rakúska. V roku 1903 boli v Bratislave pokrstení prví deväť členovia a založili skupinu. V roku 1911 vznikol z tejto skupiny zbor s 18 členmi. Druhý zbor Cirkvi adventistov siedmeho dňa vznikol v Košiciach v roku 1912. Po skončení I. svetovej vojny a vzniku Československa sa v roku 1919 vytvorila samostatná Československá únia Cirkvi adventistov. Okrem Českého a Moravskosliezského združenia sem patrilo aj Slovenské misijné pole so 148 členmi a 4 zbormi. V roku 1935 mala Československá únia Cirkvi adventistov 3546 členov. Rok 1938 priniesol do života cirkvi veľký zlom. "Mníchovskou dohodou" stratilo Slovenské misijné pole viac ako 250 členov, niekoľkých kazateľov a 9 zborov. Po vyhlásení Slovenského štátu v roku 1939 bola činnosť cirkvi úradne zastavená. Po II. svetovej vojne, v roku 1948, vzniklo Slovenské združenie. V roku 1952 bola opäť úradne pozastavená činnosť cirkvi. Majetok cirkvi bol násilne vzatý a niektorí kazatelia boli uväznení. V roku 1956 bola činnosť cirkvi čiastočne obnovená a uväznení kazatelia boli prepustení. Slovenské združenie bolo znovu zriadené až v roku 1968 a majetok cirkvi bol úplne vrátený až po roku 1989. Dnes má Slovenské združenie Cirkvi adventistov viac ako 2000 členov a takmer 50 zborov.

Život miestnych zborov

Úlohou vedenia cirkvi je určovať ciele, koordinovať programy a udržiavať jednotu učenia. Vlastný život cirkvi sa však odohráva v miestnych zboroch na úrovni rodín a jednotlivcov. Zbory využívajú svoj vplyv a pomoc tam, kde žijú. Usporiadávajú semináre proti stresu, fajčeniu a rôznym formám závislostí, o predmanželskej výchove, o harmonickom manželstve a komunikácii medzi ľuďmi, o zdravom životnom štýle a podobne. Organizujú zbierky na pomoc ľuďom v oblastiach postihnutých vojnami alebo prírodnými katastrofami. Kazatelia a laickí pracovníci majú prednáškové cykly na základných a stredných školách, ale aj vo väzniciach. Organizujú stretnutia mladých ľudí, festivaly hudby a piesní, športové aktivity pre mládež a letné tábory pre deti.

Jehovovi svedkovia

Jehovovi svedkovia alebo Svedkovia Jehovovi je celosvetová náboženská spoločnosť, formálne niekedy zaradovaná medzi protestantské denominácie s pokročilou inštitucionalizáciou, ktorá začala vznikať v sedemdesiatych rokoch 19. storočia v Pensylvánii ako skupina sústredená okolo kazateľa Charlesa Tazea Russella pod menom Bádateľia Biblie. Russell uviedol, že kvôli tomu, pretože nebol uspokojený odpoveďami, ktoré mu vtedajšej náboženskej skupiny sveta poskytovali. V súčasnosti (2013) majú okolo 8 miliónov členov po celom svete. Na Slovensku sú 6. najväčšou náboženskou skupinou a hlási sa k nim viac ako 17 tisíc obyvateľov SR. Jej členovia sú známi vytrvalou kazateľskou činnosťou, očakávaním blízkeho príchodu konca sveta (armagedon) a politickou neutralitou.

Podľa nich Ježiš Kristus ako boží sudca čoskoro ukončí súčasnú vládu Satana a nastolí večný raj pre spravodlivých.

Často bývajú označovaní za sektu, čo však oni sami odmietajú, pričom ich argumentom je poukaz na to, že nemajú jedného ľudského vodcu. Odborníci ako aj bývali členovia kritizujú organizáciu za jej zásahy do sociálnych väzieb ich členov a rôzne formy psychickej manipulácie. Napríklad prijatím transfúzie je sankcia vo forme vylúčenia z organizácie a zákazu stýkania sa ostatným členom.

V nacistickom Nemecku boli prenasledovaní, v Sovietskom zväze aj mnohých politických režimoch v minulosti i súčasnosti.

Slovo "Pán" vyjadrené v pôvodnom texte starohebrejským "יהוה" čítajú ako "Jehova". Podľa niektorých je správne znenie "Jahve", nakoľko originálna výslovnosť Božieho mena nie je známa. Meno "יהוה" znamená "Pôsobí, že sa stane!" alebo "Stanem sa čímkoľvek chcem!" alebo "Som, ktorý som!".

Hlavným zdrojom aktuálnych informácií pre svedkov je mesačník Strážna veža. Jedno vydanie je študijné, druhé pre verejnosť. Ďalším mesačníkom je časopis Prebudte sa!. Hlavnou pomôckou ku štúdiu Biblie sú knihy Denne skúmať Písma, Čo učí Biblia? a Zachovávajte sa v Božej láske.

Vlastný preklad Biblie – Preklad nového sveta Svätých písiem – bol vytvorený za účelom preložiť celú bibliu do modernej reči, s použitím Božieho mena Jehova, ktoré sa nachádzalo v pôvodnom texte Biblie 7828-krát.

Sionská strážna veža (pôvodný názov) bola založená v Pittsburgu v USA Charlesom Taze Russellom v roku 1879. Bol jej prvým prezidentom. Zákony štátu New York vyžadovali zriadiť korporáciu a biblický dom v Allegheny už bol dosť malý a tak sa spoločnosť presťahovala do Brooklynu. Stala sa známou pod menom Watchtower Bible and Tract Society. Russell prezentoval učenie Biblie, a ohlasoval Kristovu prítomnosť. Z jeho výpočtov, podľa rozmerov egyptských pyramíd, sprvu očakával koniec sveta v r. 1914. Onedlho však zavrhol myšlienku, že pohanské stavby faraónov, ktoré obsahujú mnohé špiritistické znamenia by mohli mať niečo spoločné s pravým uctievaním. Po Russeľovi bol prezidentom spoločnosti Joseph Franklin Rutherford. Okrem mnohých zmien v samotnom učení sa zmenil aj systém jeho šírenia. Kázanie z domu do domu sa tiež dostalo do popredia záujmu. V r. 1931 dostala organizácia súčasný názov - Jehovovi svedkovia. Nasledujúcimi prezidentmi ich vydavateľskej organizácie a právneho nástroja, čo je Biblická a traktátna spoločnosť Strážna veža, boli Nathan H. Knorr a Frederik W. Franz. Franz okrem iného vylúčil niekoľko jednotlivcov, ktorí konali proti dielu Jehovových svedkov. Po roku 1975 prebehla veľká štruktúrna reorganizácia a od tej doby je riadiacom orgánom tzv. "Vedúci zbor", čo je zhromaždenia

skúsených kresťanských starších služobníkov, ktorí sa ujímajú vedenia, pracujú bezplatne a zúčastňujú sa kazateľskej služby rovnako ako ostatné bežní zvestovatelia.

Bahájske spoločenstvo

Bahájske spoločenstvo v SR sa 19. apríla 2007 stalo registrovaným náboženským spoločenstvom po tom, čo Ministerstvo kultúry SR schválilo jeho žiadosť, ku ktorej vo februári 2007 priložilo viac ako 28.000 podpisov osôb s trvalým pobytom na Slovensku. Stalo sa tak ešte za účinnosti pôvodného zákona o registrácii, ktorý je v platnosti do začiatku mája. Bahájske spoločenstvo vo svojej žiadosti už vopred uviedlo, že nebude požadovať finančné dotácie od štátu, na ktoré by ho registrácia oprávňovala, pretože svoje aktivity financuje výlučne z vlastných zdrojov tvorených dobrovoľnými príspevkami svojich členov

Bahájske spol. v B. Bystrici P. O. Box 31, 974 01 B. Bystrica, tel.: 0904/938 824

Centrum Dianetiky a Scientológie Banská Bystrica

Na Slovensku začala scientológia činnosť v roku 1995 a má dnes vyše dvetisíc členov. Jedným z hlavných predstaviteľov scientológov na Slovensku je Pavol Timko, ktorý založil aj spoločnosť Business Success. Na Slovensku sú Scientologické organizácie registrované ako občianske združenia a svoju činnosť majú povolenú Ministerstvom vnútra SR. (Na Slovensku scientológia nie je zatiaľ uznaná ako náboženská spoločnosť, pretože zákony SR umožňujú registráciu novej cirkvi až po preukázaní 20 000 členov).

Ako prvá oficiálna organizácia bola otvorená v roku 2000 misia v Leviciach pod názvom Dianetické centrum Levice. Za krátko potom bolo otvorené Dianetické centrum Bratislava. Dnes sa tieto organizácie pretransformovali na Centrá Dianetiky a Scientológie a majú status občianskych združení. Do konca roku 2006 bolo na Slovensku otvorených celkom 14 Scientologických centier.

Scientologické organizácie pracujúce s deťmi a mládežou: Aplikovaná scholastika, L I T E - jazyková škola, Študijné centrum BASIC.

Občianske združenie, štúdium a vzdelávanie, knihy a publikácie z oblasti dianetiky a scientológie.

Združenie ľudí zameraných na dosahovanie duševného zdravia.

Dianetické centrum Banská Bystrica, dodáva presnú technológiu na lepšie zvládanie života a na pomoc iným, na základe funkčnej technológie, ktorej tvorcom je pán L. Ron Hubbard.

Celosvetové uznanie tohto muža - ktoré pozostáva z tisícov ocenení a uznaní od jednotlivcov i skupín a neslýchaná popularita jeho prác medzi všetkými spoločenskými postaveniami - je len jedným z ukazovateľov efektívnosti jeho technológie. Podstatnejšia je ale skutočnosť, že existujú milióny ľudí po celom svete, ktorí ho považujú za svojho najlepšieho priateľa.

Dianetické Centrum Banská Bystrica sídli na adrese: Národná 6, Banská Bystrica

Odborné pracoviská na prevenciu a boj proti sektám v meste

O zhubných kultoch a sektách je potrebné veľa písať aj polemizovať. Venovať sa napríklad otázkam aké psychologické zákonitosti sa zneužívajú pri udržiavaní nových členov v sekte, fázam psychickej manipulácie, právnym problémom registrácie týchto skupín, rozdielom medzi cirkvou a deštruktívnou náboženskou skupinou a mnohým ďalším.

Krajská pedagogicko-psychologická poradňa

Mládežnícka 34

974 04 Banská Bystrica

tel.: 048/ 413 47 51; 413 47 52 <http://psycho.informacie.sk>

INTEGRA – Centrum prevencie v oblasti siekt

Jilemnického 13, 974 04 Banská Bystrica

Tel.: 0907 409 294 – poradňa a linka dôvery každý utorok od 16.00 – 20.00 hod.

e-mail: integra@fost.sk

SLUŽBY

Občianske združenie INTEGRA – Centrum prevencie v oblasti siekt ponúka špeciálne služby zamerané na problematiku psychickej manipulácie deštruktívnych spoločenstiev tzv. siekt. a psychickej závislosti na deštruktívnych sektách.

Ponúkané služby:

individuálne osobné pedagogické a psychologické poradenstvo pri riešení problémov členov a ex-členov siekt aj ich blízkych,

prevenčné workshopy pre pedagógov, študentov aj rodičov realizujeme priamo na školách pre menšie skupinky asi 2 hodiny s využitím videodokumentov,

poskytovanie informácií o jednotlivých spoločenstvách aj poradenstva telefonicky 0907 409 294 , e-mailom: integra@fost.sk. Odpoveď na e-mail do 2 týždňov,

požičiavanie odbornej literatúry po vzájomnej dohode – výpožičná doba 2 týždne a požaduje poskytnutie finančnej zálohy v hodnote knihy,

konzultácie pri tvorbe prác študentskej odbornej činnosti ako aj bakalárskych a diplomových prác,

klub dobrovoľníkov – otvorená skupina pre tím stálych spolupracovníkov raz mesačne vždy prvý utorok v mesiaci od 17:00 - 20:00 hod.

víkendový vzdelávací sociálno-psychologický seminár pre dobrovoľníkov podmienený získaním finančných prostriedkov na realizáciu takéhoto projektu.

Komu sú služby určené:

- klientom,
- kolegom psychológom, pedagógom a sociálnym pracovníkom,
- pracovníkom všetkých inštitúcií najmä v rezorte školstva, zdravotníctva a sociálnych vecí,
- študentom,
- rodičom,
- širokej verejnosti.

Kto služby poskytuje:

predsedkyňa o. z. Mgr. Ivana Škodová, pedagogička,

Mgr. Zuzana Škodová, psychologička – externá spolupracovníčka o. z. INTEGRA,

tím vyškolených dobrovoľníkov – študentov UMB a gymnázií v Banskej Bystrici,

Th. Mgr. Vlado Boško – externý spolupracovník o. z. INTEGRA.

VII. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotníctvo v meste reprezentujú

Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica

Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb

Fakulta zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici

Detská fakultná nemocnica s poliklinikou v Banskej Bystrici

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek

SACCME, n. o.

A-medi management, s.r.o.

Novamed

Poliklinika Ortopedická klinika

Očná klinika

Neštátne zdravotnícke ambulancie

Lekárske služby

Fakulta zdravotníctva SZU so sídlom v Banskej Bystrici

Slávnostné otvorenie Akademického roka 2013/2014

Dňa 16. 9. 2013 o 10,00 hod. sa v Aule Polyfunkčného zariadenia SZU uskutočnilo slávnostné otvorenie akademického roka 2013/2014. V zastúpení rektorky SZU – dr. h. c. prof. PhDr. Dany Farkašovej, CSc. sa slávnosti zúčastnil doc. RNDr. Viktor Majtán, CSc., prorektor pre pregraduálne štúdium, ktorý sa akademickej a študentskej obci fakulty prihovoril.

Slávnostného zahájenia akademického roka sa zúčastnili aj predstavitelia školiacich báz a akreditovaných zariadení FZ SZU:

MUDr. Ján Šulaj, PhD., námestník riaditeľa FNŠP FDR v Banskej Bystrici

PhDr. Monika Trnovcová, námestníčka riaditeľa pre ošetrovatelstvo FNŠP FDR v Banskej Bystrici

MUDr. Ján Nosko, riaditeľ DFNSP v Banskej Bystrici

MUDr. Juraj Frajt, generálny riaditeľ SÚSCCH, a. s.

PhDr. Mária Jaceková, námestníčka riaditeľa pre ošetrovatelstvo SÚSCCH, a. s.

MUDr. Vladimír Čavoj, riaditeľ ŠLÚ Marína, š. p. Kováčová

Mgr. Ľubica Findřová, riaditeľka Polikliniky NOVAMED, spol. s r. o. v Banskej Bystrici

Mgr. Lenka Sládečková, hlavná sestra Polikliniky NOVAMED, spol. s r. o. v Banskej Bystrici.

Pozvanie prijali aj ďalší vzácní hostia:

Ing. Milan Cagáň, kvestor SZU v Bratislave

Ing. Rudolf Kovačka, riaditeľ inšpekcie MVaRR SR v Bratislave

Mgr. Eva Chmelárová, riaditeľka Pedagogického odboru SZU v Bratislave

Akademickej a študentskej obci sa prihovoril dekan FZ SZU so sídlom v Banskej Bystrici – prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc., ktorý vysoko ocenil spoluprácu so školiacimi bázami, bez ktorých by sme nemohli realizovať kvalitnú praktickú prípravu našich študentov. Zároveň uviedol, že si váži deklarovany záujem štátnych aj neštátnych zdravotníckych zariadení o spoluprácu s fakultou.

Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici vychádza z poslania a cieľov Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave.

Fakulta poskytuje vzdelanie v dennej a v externej forme v štyroch akreditovaných študijných odboroch a programoch: ošetrovatelstvo, fyzioterapia, urgentná zdravotná starostlivosť a laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve. Absolventi získavajú bakalársky stupeň vysokoškolského vzdelania a v študijných programoch ošetrovatelstvo a fyzioterapia aj magisterský stupeň. V dlhodobom zámere rozvoja fakulty je prioritou reagovať na potreby zdravotníckej praxe a pripravovať tak odborne spôsobilých zdravotníckych pracovníkov, ktorí budú mať uplatnenie v zdravotníckych zariadeniach.

Poslaním fakulty je príprava odborníkov:

s požadovaným odborným zdravotníckym vzdelaním, ktorí budú nielen teoreticky a prakticky odborne erudovaní, ale budú aj reprezentantmi mravných a etických hodnôt súvisiacich s občianskou zodpovednosťou, demokraciou, humanizmom a toleranciou,

rozvoj vedeckého poznania v oblastiach, ktoré sú predmetom štúdia, predovšetkým v ošetrovatelstve, fyzioterapii, urgentnej zdravotnej starostlivosti a v laboratórnych vyšetrovacích metódach v zdravotníctve,

príprava absolventov na ich aktívny a profesionálne adekvátny podiel na zdravotnej starostlivosti vo všetkých jej zložkách a absolventov, ktorí sa budú podieľať na ochrane a podpore zdravia občanov so zameraním na regióny a komunity.

Fakulta akceptuje vo vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov pri získavaní odbornej spôsobilosti v bakalárskom štúdiu smernice Európskej únie, aby ich vzdelanie bolo kompatibilné so vzdelávaním zdravotníckych pracovníkov v Európe a aby sa mohla uskutočňovať vzájomná výmena študentov.

Fakulta získala v júli 2013 akreditáciu MZ SR aj na realizáciu špecializačného štúdia v zdravotníckom povolaní sestra v nasledovných špecializačných odboroch:

Anestéziológia a intenzívna starostlivosť

Ošetrovateľská starostlivosť v odboroch vnútorného lekárstva

Ošetrovateľská starostlivosť v komunite

Inštrumentovanie v operačnej sále

Fakulta zabezpečuje aj aktivity sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v zmysle platnej legislatívy.

V záujme dosiahnutia vytýčených cieľov fakulta nadväzuje kontakty s ostatnými fakultami rovnakého zamerania a poslania v SR a v zahraničí.

Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica

Výročná správa o činnosti za rok 2013

Stručná charakteristika činnosti

Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica je zameraná na poskytovanie komplexnej zdravotnej starostlivosti obyvateľom Banskej Bystrice a okolia. Zároveň poskytuje špecializovanú ambulantnú a nemocničnú starostlivosť obyvateľom južnej časti Stredoslovenského regiónu a vysoko špecializovanú ambulantnú a nemocničnú starostlivosť pre celý Stredoslovenský región, ale aj pre celé Slovensko.

Z organizačného hľadiska má nemocnica klasickú líniovú organizačnú štruktúru s uplatňovaním rozhodovania na troch úrovniach riadenia - riaditeľ, námestníci riaditeľa a vedúci oddelení.

Nemocnicu k 31.12.2013 tvoril komplex 11 kliník, 10 oddelení v lôžkovej časti. 95 špecializovaných ambulancií vrátane urgentných ambulancií, 9 pracovísk SValZ, Nemocničná lekáreň a verejná - Naša lekáreň

Nemocnica mala k dispozícii 901 lôžok +15 lôžok na dennom psychiatrickom stacionári LÚČ.

Každé lôžkové oddelenie má svoje odborné ambulancie, ktoré poskytujú špecializované diagnostické a liečebné výkony ambulantným pacientom, dispenzarizujú pacientov vyžadujúcich si špecifickú starostlivosť, ktorá sa nedá zabezpečiť u extramurálnych špecialistov

Oddelenia SValZ poskytujú diagnostické i liečebné výkony nielen v rámci nemocnice, ale i širšiemu regiónu. Laboratórne oddelenia sú integrované do centrálného komplexu laboratórnej diagnostiky s jednotným organizačným, metodickým a dokumentačným systémom.

Udalosti, ktoré významne ovplyvnili dianie v Rooseveltovej nemocnici v roku 2013.

Február

Prevratnú liečbu dystónie metódou hĺbkovej mozgovej stimulácie predstavila verejnosti 11. Neurochirurgická klinika, ktorá túto metódu liečby zaviedla ako prvá na Slovensku.

Marec

Nemocnica uskutočnila zaujímavý projekt spestrenia priestorov polikliniky. Jej steny zdobí 12 veľkorozmerných obrazov v štýle grafity, ktoré vytvoril bratislavský umelec Michal Bajčí. Veríme, že náš zámer sa stretne s pozitívnym ohlasom u našich pacientov aj návštevníkov a pri pohľade na pod hladinou plávajúceho delfína, korytnačku, či pestrofarebné orchidey sa aspoň na chvíľu v myšlienkach odpútajú od zdravotných ťažkostí, ktoré ich do nemocnice priviedli.

Apríl

Vydali prvé číslo informačného bulletinu pre zamestnancov „Nemocničné listy“. V dňoch 15. a 16. apríla sa pod organizačnou taktovkou 11. Urologickej kliniky SZU, Slovenskej urologickej spoločnosti a spoločnosti Radix, konal zaujímavý Roboticko laparoskopický workshop, V živom prenose mohli zúčastnení lekári porovnávať princípy a výhody roboticky asistovanej chirurgie a laparoskopie pri operáciách obličiek.

Máj

Pri príležitosti Medzinárodného dňa sestier sa dňa 15. mája 2013 konal v hoteli Dixon pre sestry z najväčších banskobystrických zdravotníckych zariadení celodenný slávnostný seminár. Náместníčky pre ošetrovateľstvo odovzdali ocenenie jedenástim sestrám, medzi ktorými boli aj sestry z FNŠP F .D, Roosevelta : Banská Bystrica.

Jún

Projekt Komplexnej rekonštrukcie operačných sál, urgentného príjmu acentrálnej sterilizácie, podporený z prostriedkov Európskej únie, si 20. júna 2013 v rámci monitorovacej návštevy prehliadli zástupcovia Európskej komisie a členovia monitorovacieho výboru pre Operačný program zdravotníctvo. Po dlhých rokoch bol vydaný prezentačný materiál o nemocnici v podobe časopisu.

August

Ukončením druhej etapy projektu Komplexnej rekonštrukcie operačných sál urgentného príjmu a centrálnej sterilizácie v júli 2013, odovzdalo vedenie nemocnice do užívania zamestnancom Oddelenia centrálnych operačných sál kompletne zrekonštruovanú prevádzku. V poliklinike bola otvorená nemocničná verejná lekáreň s príznačným názvom Naša lekáreň. Od jej otvorenia si vedenie sľubuje, okrem rozšírenia poskytovaných služieb, aj zvýšenie príjmovej časti rozpočtu nemocnice.

September

Nemocnica usporiadala v dlhodobu nevyužívaných priestoroch návštevnjej haly, výstavu mladých výtvarníčok pod názvom ALTER EGO. Nemocnica tak pokračuje v humanizácii strohých priestorov nemocnice prostredníctvom umenia.

Vzniklo nové oddelenie - Oddelenie urgentného príjmu

Október

Po dvojročnej komplexnej rekonštrukcii sa 7. 10. 2013 uskutočnilo otvorenie objektu s urgentným príjmom, operačnými sálami a centrálnou sterilizáciou. Slávnostné symbolickú pásku prestrihli ministerka zdravotníctva SR Zuzana Zvolenská a riaditeľ nemocnice Vladimír Baláž. Prítomní hostia si potom v ich sprievode prezreli vnovovene' Oddelenie urgentného príjmu.

S účinnosťou od 15. októbra 2013 boli všetky nemocničné laboratórne zložky zlúčené do jedného Centrálného laboratórneho komplexu. Zlúčeniu predchádzala takmer ročná hĺbková analýza činnosti Oddelenia klinickej biochémie, Oddelenia klinickej mikrobiológie, laboratórií hematologického oddelenia a Oddelenia lekárskej genetiky. Vytvorenie laboratórneho komplexu patrí medzi tohtoročné najvýznamnejšie reštrukturalizačné opatrenia. Hlavným cieľom tejto aktivity bola snaha o zefektívnenie procesov.

November

Zamestnanecká jedáleň, ktorá bola súčasťou Oddelenia liečebnej výživy a stravovania, prešla od novembra 2013 v zmysle koncesnej zmluvy pod správu externého dodávateľa služieb. Stravovacia prevádzka sa už dlhší čas nachádzala na hranici prevádzkovateľnosti ako z hľadiska hygienického, tak aj z technického. Dlhodobý poddimenzovaný rozpočet nemocnice neumožňoval rozsiahle investície do jej rekonštrukcie.

Na II. Gynekologicko ~ pôrodníckej klinike SZU II. novembra 2013 oficiálne otvorili pre rodičky zrekonštruovaný trakt s novovybudovanými nadštandardnými izbami, Päť nadštandardných izieb otvorili symbolickým prestrihnutím pásky prednosta kliniky MUDr. Tibor Bielik, PhD, h.doc. a primárka Oddelenia neonatológie a J IRS MUDr. Milada Mošková.

December

Pacientom, ktorým zdravotný stav neumožnil tráviť predvianočné chvíle v kruhu svojich blízkych, v FNŠP FD. Roosevelta spríjemnili pobyt usporiadaním Vianočného koncertu. O sviatočnú atmosféru sa v pondelok 16. decembra 2013 v návštevnej hale nemocnice postarali žiaci súkromnej základnej umeleckej školy Róberta Tatára a Dievčenský spevácky zbor Dolce Canto pri ZUŠ J. Cikkeru v Banskej Bystrici. Usporiadanie koncertu vo FNŠP FD. Roosevelta je novinkou.

Rekonštrukcie operačných sál v Rooseveltovej nemocnici

V júni 2013 si prebiehajúcu rekonštrukciu si vo štvrtok (20.6.) prezreli zástupcovia Európskej komisie a členovia Monitorovacieho výboru pre Operačný program Zdravotníctvo. Projekt bol podporený z prostriedkov Európskej únie (EÚ).

"Komplex prevádzok, ktoré tvoria najpodstatnejší a najnáročnejší segment zdravotníckej prevádzky nemocnice, vykazoval po tridsiatich rokoch používania značnú morálnu a fyzickú zastaranosť a veľkú energetickú náročnosť. Zdravotnícka technika a ostatné technológie sa takisto dostávali na hranicu použiteľnosti," pripomenula hovorkyňa. Nemocnica v októbri 2011 začala najrozsiahlejšiu rekonštrukciu vo svojej histórii s pomocou nenávratného finančného príspevku z prostriedkov EÚ vo výške 26.440.020 eur.

"Po rekonštrukcii sa zvýšia kapacity operačných sál, budeme môcť operovať viac a efektívnejšie. Pre pacienta to bude znamenať pri niektorých výkonoch kratšie čakacie doby," priblížil riaditeľ nemocnice

Vladimír Baláž. Ako doplnil námestník pre liečebnopreventívnu starostlivosť Ján Šulaj, zrekonštruovaný a moderne vybavený urgentný príjem zabezpečí lepšiu pripravenosť v prípade hromadných nešťastí.

"Som naozaj veľmi rád, že vďaka eurofondom môžu naši pacienti profitovať zo skvalitňovania zdravotnej starostlivosti. Projekt komplexnej rekonštrukcie operačných sál, urgentného príjmu a centrálnej sterilizácie FNsP F. D. Roosevelta úspešne napreduje a realizuje sa v súlade s plánovaným harmonogramom," konštatoval generálny riaditeľ sekcie európskych programov a projektov ministerstva zdravotníctva Marek Brezničan.

Vybavenie a technológie operačných sál poskytujú široký priestor na ďalší rozvoj chirurgických odborov

Operačné sály svojím vybavením a technológiami dnes dosahujú štandard vyspelých európskych krajín. Ich najväčší prínos spočíva vo zvýšení kapacity operačných sál, čo nám umožní operovať viac a efektívnejšie. Pre pacienta to znamená, že na niektoré výkony bude čakať kratšie.

Vybavenie a technológie poskytujú priestor na ďalší rozvoj chirurgických odborov:

- Neurochirurgická klinika má získaním druhej operačnej sály možnosti na rozšírenie programu operácií chrbtice.
- Oční chirurgovia majú po prvýkrát k dispozícii špeciálne operačné stoly s integrovaným kreslom pre operátora.
- Gynekológovia majú špeciálnu sálu pre endoskopické operácie.
- Ortopédi môžu rozšírením počtu sál zvýšiť počet operácií kĺbových náhrad, na ktoré v poradovníkoch zdravotných poisťovní čakajú tisícky pacientov.
- 3D RTG traumatológom umožňuje trojdimenzionálne zobrazenie zlomeniny, vďaka čomu operátor postrehne detaily, ktoré pri 2D zobrazení nie sú jednoznačne viditeľné.
- Transplantačná operačná sála je vybavená takými „špecialitami“ ako, prístroje na rozmrazovanie krvnej plazmy a krvi, prístroj na autotransfúziu krvi. Rapid Infusion set kontroluje a dopĺňa veľké straty krvi, ku ktorým počas transplantácie pečene dochádza.
- Novovybudované prebúdzacie izby poskytujú anestéziologickému personálu lukratívne zázemie pre vykonávanie ich odbornej činnosti.

Medzi ďalšie technologické vymoženosti patrí vysokokvalitná klimatizácia, ktorá nebude regulovať len teplotu vzduchu, ale aj jeho vlhkosť. Laminárne prúdenie vzduchu znižuje riziko kontaminácie operačného poľa a zabezpečí na sále superseptické prostredie. Operačné lampy produkujú vďaka LED diódam studené svetlo, čo si najmä lekári počas niekoľko hodín trvajúceho výkonu veľmi pochvalujú. Novou je aj možnosť nastavovať intenzitu ostatného osvetlenia sály.

Osem sál je vybavených predprípravou na jednoduché pripojenie digitálneho kamerového systému, čím sa umožní online sledovať v HD kvalite priebeh operácie.

Oddelenie centrálnej sterilizácie prešlo rekonštrukciou celkových priestorov a jeho členenia, a vybavením novou prístrojovou technikou (práčky - umývačky, sterilizátory), ktorá zabezpečí dôkladnú dezinfekciu a sterilizáciu s monitorovaním celého cyklu. Budú lepšie pripravení na hromadné nešťastia.

Komplexnou prestavbou urgentného príjmu sa zvýšili počty a členenie ambulancií, čo nám umožní zásadne zmeniť manažment pacienta. Vynovené a estetické priestory zabezpečia čakajúcim pacientom vyšší komfort.

Kvalitné a moderné technické vybavenie rozšíri možnosti diagnostiky. Urgent bude mať vlastné digitálne RTG aj CT .

Pribudla emergentná časť so zákrokovou sálou, kde bude možné ihneď operovať pacienta bezprostredne ohrozeného na živote.

Vďaka modernizácii urgentného príjmu budeme lepšie pripravení aj na prípadné hromadné nešťastia.

Uskutočnenie projektu Komplexnej rekonštrukcie operačných sál, urgentného príjmu a centrálnej sterilizácie je pre nemocnicu obrovským úspechom.

Jeho dopad a prínos významne ovplyvní kvalitu a rozvoj zdravotnej starostlivosti, ktorú naša nemocnica poskytuje nielen na okresnej úrovni, ale aj obyvateľom Banskobystrického kraja a pri niektorých odbornostiach na úrovni celého Slovenska.

Prínos projektu:

- Zvýšenie kapacít diagnostických a operačných výkonov.
- Zníženie priemernej doby hospitalizácie.
- Zvýšenie energetickej efektívnosti budov.
- Zvýšenie bezpečnosti pacientov a zamestnancov pri výkone zamestnania.
- Zvýšenie efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti. /Napísala: Mgr. Ružena Maťašeje/

Nový sonograf na diagnostiku ochorení pečene

Banská Bystrica má nový Sonograf Acuson S3000, ktorý patrí do najvyššieho radu ultrasonografických prístrojov. V pondelok 7. októbra 2013 slávnostne otvorili zrekonštruované prevádzky urgentného príjmu, operačných sál a centrálnej sterilizácie vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici. Hepatologicko–gastroenterologické a transplantačné oddelenie vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta (FNsP FDR) v Banskej Bystrici získalo nový USG prístroj, ktorý výrazne uľahčí a spresní diagnostiku ochorení pečene. TASR o tom informovala hovorkyňa FNsP FDR Ružena Maťašeje. Sonograf Acuson S3000 patrí do najvyššieho radu ultrasonografických prístrojov a popri vysoko kvalitnom sonografickom zobrazení umožňuje aj elastografiu - meranie tuhosti tkaniva, ktorým sa určí stupeň poškodenia pečene, napríklad pri postihnutí vírusovou hepatitídou. "Pacient je tak odbremený od bolestivej biopsie, pri ktorej mu lekári musia ihlou odobrať vzorku tkaniva," ozrejmil Jozef Baláž, lekár z II. Internej kliniky Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU), pod ktorú oddelenie patrí. Doteraz bola biopsia pečene u mnohých pacientov jediným spôsobom, ako správne rozhodnúť o ďalšej liečbe. "Elastografickým vyšetrením pečene sa potreba biopsií pri diagnostike zníži takmer o 80 percent," priblížil prínos prístroja prednosta spomínanej kliniky Ľubomír Skladaný. Tento typ prístroja je zatiaľ prvým na Slovensku. Banskobystrickí hepatológovia ho získali prostredníctvom občianskeho združenia "HEGITO BB" od darcu, ktorý si želal ostať v anonymite. Elastografia sa využíva aj v neinvazívnej diagnostike portálnej hypertenzie, pri odlíšení zápalových a fibrotických zmien u pacientov s Crohnovou chorobou a mimo

gastroenterológie a hepatológie, a to napríklad v diagnostike nádorov prsníka a štítnej žľazy. Napísala Mgr. Ružena Maťašeje

Deň otvorených dverí pri príležitosti Svetového dňa psoriázy

Pri príležitosti Svetového dňa psoriázy, ktorý vyhlasuje každoročne Medzinárodná federácia psoriatických organizácií, 29. októbra prebiehal v Centre biologickej liečby vo FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica Deň otvorených dverí. Pacienti trpiaci týmto nepríjemným ochorením mohli vo Všeobecnej dermatovenerologickej ambulancii, v Poliklinike na II. poschodí absolvovať bezplatnú konzultáciu s odborníkom. Deň otvorených dverí pre pacientov s psoriázou zastrešuje Slovenská dermatovenerologická spoločnosť SLS. Cieľom tohto Dňa otvorených dverí bolo upozorniť na ochorenie, ktoré patrí k najrozšírenejším kožným poruchám na svete a mnohých ľudí často vháňa do izolácie. Zároveň bolo cieľom upozorniť aj zdravých ľudí na fakt, že ľudia so psoriázou nie sú infekční, teda nemôžu svoje okolie nakaziť. Zdroj – R. Maťašeje

Nadštandardné izby pre rodičky

Na II. Gynekologicko – pôrodníckej klinike SZU 11. novembra 2013 oficiálne otvorili pre rodičky zrekonštruovaný trakt s novovybudovanými nadštandardnými izbami. Štyri nadštandardné izby a jeden apartmán otvorili symbolickým prestrihnutím pásky prednosta kliniky Doc. MUDr. Tibor Bielik, PhD. a primárka Oddelenia neonatológie a JIRS MUDr. Milada Mošková.

V zrekonštruovanom trakte sa nachádzajú aj dve komfortné izby pre mamičky, ktorých bábätká sú pre zdravotné problémy hospitalizované na pracovisku patologických novorodencov a jednotke intenzívnej starostlivosti. „Ďakujem vedeniu nemocnice, že pamätalo aj na nášho jediného, ale zároveň najzraniteľnejšieho detského pacienta a ich matky, ktoré s nimi zdieľajú neľahké chvíle neraz aj celé týždne.“ uviedla v príhovore doktorka Mošková. Medzi pozvanými hosťami boli aj laktačné poradkyne, pôrodné asistentky organizujúce psychofyzickú prípravu a zástupkyne materských centier, ktorým sme v neformálnej diskusii bližšie predstavili starostlivosť o rodičky, šestonedielky a novorodencov. „Naša pôrodnica a novorodenecké oddelenie sú vysoko odborné pracoviská, kde neposkytujeme len štandardnú starostlivosť. Sme špecializovaným Perinatologickým centrom pre celý Banskobystrický kraj. Snažíme sa držať krok aj so súčasnými trendmi, ako sú zvyšovanie komfortu, akceptovanie pôrodných plánov, či bonding“ priblížili filozofiu Perinatologického centra docent Bielik. Cennými pre nás boli aj názory a pripomienky mamičiek k starostlivosti, ktoré nám sprostredkovali naše hostky. Zdroj – R. Maťašeje

Policajti na chirurgii

Policajti zo špeciálnej zásahovej jednotky v Banskej Bystrici zavítali na Kliniku detskej chirurgie DFNsP BB. Nie, neprišli zasahovať! Prišli potešiť a obdarovať. V predvianočnom čase sa rozhodli urobiť radosť deťom, ktoré sú nútené tráviť dni v nemocnici. A vďaka týmto „ostrým“ chlapom a ich šarmantným kolegyniam to budú mať naše deti o niečo príjemnejšie. „Kukláči“ totiž doniesli 3 novučké televízory a darovali ich oddeleniu detskej chirurgie. Za účasti detí aj personálu z oddelenia ich prevzal pán primár MUDr. Ján Novotný. Deťom sa tento deň odrátal o to viac, že si mohli vyskúšať niektoré súčasti odevu a vybavenia takto špecializovaných policajtov. Nakoniec sme mali možnosť sledovať skutočnú akciu – zásah pri dolapení páchatela a jeho položení na lopatky za pomoci prvkov bojového umenia. Prítomní chlapci (alebo aj dievčatá?) si domov odnášajú určite výnimočný zážitok z takéhoto zásahu. A nielen to. Páni policajti rozдали deťom aj drobné darčeky vo forme reflexných pásovk, šnúrok na kľúče, či mobilné telefóny, ale aj farbičky a nálepky.

Detská klinika v Banskej Bystrici

História samostatnej pediatrickej starostlivosti

História samostatnej pediatrickej starostlivosti sa začína písať po druhej svetovej vojne. Na jej konci vzniká samostatné detské oddelenie v provizórnom drevenom baraku nemocnice. Jeho prvým primárom sa stal MUDr. Pavol Fabián, ktorý ho viedol až do roku 1974. Po dobudovaní tzv. chirurgického pavilónu Rooseveltovej nemocnice sa oddelenie sťahuje na jeho 4. poschodie s počtom lôžok 56. Už vtedy sa lôžka členili na úseky dojčiat a batoliat s veľkými deťmi, novorodenci boli ošetrovaní samostatne. Na oddelení sa od začiatku riešili najzávažnejšie ochorenia detí hlavne zo spádovej oblasti terajšieho Banskobystrického kraja choroby dýchacích orgánov, hnačkové ochorenia, tuberkulóza, reumatická horúčka, záškrt.

Oddelenie je od 60-tych rokov aj metodickým centrom Stredoslovenského kraja pre rozvoj pediatrických služieb a boj s vysokou dojčeneckou úmrtnosťou. Primár Fabián buduje modernú pediatriu a špecializované odborné ambulancie pre deti. Už v roku 1966 pracuje pediatrická kardiologická, nefrologická a reumatologická ambulancia, rok nato endokrinologická a v roku 1969 pneumoalergologická.

Prvá polovica 70-tych rokov je poznačená rozvojom starostlivosti o kriticky chorých novorodencov a nezrelé deti. Od r. 1974 vedie oddelenie a neskôr kliniku Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc. Do liečby boli zavedené nové poznatky a postupy ktoré prispeli k tomu, že Stredoslovenský kraj mal najnižšiu dojčeneckú a novorodeneckú úmrtnosť na Slovensku. V roku 1972 sa v nadväznosti na oddelenie otvára speleoklimatická liečba v Bystrianskej jaskyni pre astmatické deti, ktorá do súčasnosti je jediným výskumným a referenčným pracoviskom medzinárodnej UIS

V druhej polovici 70-tych rokov sa na oddelení začína moderná integrovaná starostlivosť o deti s onkologickými chorobami. V roku 1978 - v spolupráci s pražským onkocentrom Motol – dochádza k centralizácii detských onkologických ochorení, vznikajú ordinariáty a v roku 1983 sa ministerstvom zdravotníctva ustanovuje onkocentrum Stredoslovenského kraja - prvé na Slovensku.

Koniec 70-tych rokov je v znamení zahájenia výskumu možností skríningu kongenitálnej hypotyreózy (1978), ktorý bol úspešne završený zriadením celoslovenského Skríninového centra novorodencov – ako prvý celoštátny skrínig hypotyreózy v štátoch tzv. „ socialistického tábora“ 1.1.1985. V súčasnosti toto pracovisko realizuje skrínig hypotyreózy, fenylektonúrie a kongenitálnej adrenálnej hyperplázie u všetkých živorodených detí na Slovensku. V roku 1982 - po presťahovaní do samostatného pavilónu novej nemocnice počet lôžok narástol na 101, vytvorili sa podmienky pre rozvoj všetkých jestvujúcich zložiek a k nim nastupuje rozvoj starostlivosti o kriticky choré deti. Rozpracovala sa komplexná liečba otráv, včítane muchotrávkou zelenou, ťažkých úrazov hlavy a mozgu, stavov bezdyšia a klinickej smrti. Do praxe sa zaviedla dialýza, rozvinul sa program transplantácie obličiek u detí. Rozvíjal aj transport kriticky chorých detí. Detské oddelenie malo prvý " lietajúci pediatrický tím" v ČSFR už v roku 1984. Zvýšila sa aj aktivita odberov orgánov a orgánových transplantácií u detí.

Od roku 1991 dostalo oddelenie štatút detskej kliniky Slovenskej zdravotníckej univerzity (vtedy Inštitútu pre doškoľovanie lekárov a farmaceutov) v Bratislave. Od tej doby vykonáva aj pedagogickú činnosť pri doškoľovaní lekárov a sestier. Rozvíja sa aj vedecko-výskumná činnosť. 28. 12. 2004 je ďalším medzníkom

v živote tohto pracoviska: rozhodnutím ministra zdravotníctva sa zmenilo na samostatnú Detskú fakultnú nemocnicu s poliklinikou - tretiu na Slovensku. Integruje všetky služby v starostlivosti o dieťa.

Medicínske priority a významné aktivity detskej kliniky

- * Prvý popis otravy ortuťou u dieťaťa – akrodýnie u nás (Fabián 1961)
- * Prvé osídľovanie čreva kojencov probiotickými kultúrami (E.coli 086 – Fabián 1963)
- * Prvé definovanie diagnózy alergija na kravské mlieko (Fabián 1964)
- * Prvé prípravky nemliečnej výživy pri ABKM – ryžový puding, kokosové, sójové mlieko (Fabián 1964)
- * Diagnostický test na H - ET fistulu – 15 rokov pred Koopom (Fabiánov test 1959)
- * Prvá imunosupresia s použitím cytostatika (6-MP) u detí vo svete (Dluholucký, Timová 1968)
- * Prvá fototerapia pri hyperbilirubinémii v ČSSR (Fabián, Dluholucký 1967)
- * Prvé použitie tlakového respirátora u nezrelých novorodencov (Dluholucký, 1969)
- * Forsírovaná osmotická diuréza GMR v liečbe liekových otráv detí (Dluholucký, 1969)
- * Speleoterapia detských alergických respiračných ochorení (Fabián, Timová, Dluholucký 1972)
- * Prvý systém CPAP používaný u nezrelých s ARDS (Dluholucký, 1972)
- * Skríning kongenitálnej hypotyreózy na Slovensku (Dluholucký, Hornová 1978-85)
- * Protokol liečby otráv muchotrávkou zelenou (Dluholucký, Laho, Rajčanová 1978)
- * Integrovaná komplexná onkologická starostlivosť u detí (Dluholucký, Husáková, Bubanská, Stančoková 1978 – 1983)
- * Dialyzačná liečba detí s CRI, renálne transplantácie (Šoltýsová, Zvara 1987)
- * Prvý popis USG vyšetrenia mozgu u kojencov u nás (Dluholucký, 1984)
- * Pediatrická ultrasonografia a sonokardiografia (Lacová, Nosko 1986)
- * Komplexná neurointenzívna starostlivosť u detí – meranie ICP (Laho, 1985)
- * Skríning FKU a CAH (Dluholucký, Hornová, Knapková 1995, 2003)
- * Pediatrická algeziológia, anesteziológia (Kráľinský, Gulasová, 1996, 2003)
- * Diagnostika amatoxínových otráv v SR (Dluholucký, Knapková 2003)

Osobnosť kliniky Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.

Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc. je uznávaným lekárom, pediatrom. Od ukončenia štúdia na Lekárskej fakulte UK v Bratislave pôsobil v Banskej Bystrici a výrazne sa zapísal do dejín slovenského zdravotníctva. V súčasnosti pôsobí ako poradca riaditeľa pre vedu a výskum v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici. V spolupráci so súčasným vedením nemocnice ju pozdvihol na špičkovú úroveň. Zároveň pôsobí na Fakulte zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici, kde bol od roku 2005 do roku 2013 dekanom. Je neustále aktívny, plný elánu, nadšenia a optimizmu. S úsmevom na tvári. Celý svoj profesionálny život zasvätil zdravotnej starostlivosti o dieťa. Je osobnosťou s veľkým srdcom a charizmou. Publikoval množstvo odborných článkov, kníh, učebníc, svojimi prednáškami prispieval na konferenciách, je autorom 2 priemyselných vzorov a 10 realizovaných zlepšovacích návrhov, je členom a funkcionárom viacerých odborných spoločností doma aj v zahraničí.

Ambulancie Detskej kliniky

Ambulancia	Lekár	Telefón
Anestéziologická	MUDr. Hanula Miloslav	048 - 472 65 93
Endokrinologická	MUDr. Bieliková Svetlana	048 - 472 65 90
Foniatrická	MUDr. Lacko Marián	048 - 472 65 44
Fyziatrisko - rehabilitačná	MUDr. Kuciaková Jana MUDr. Germanová Zora	048 - 472 65 20 048 - 472 65 24
Fyziatrisko - rehabilitačná	evidencia - objednávanie	048 - 472 65 23
Gastroenterologická	MUDr. Valachová Iveta	048 - 472 65 13
Gynekologická	MUDr. Belan Ivan	048 - 472 65 21
Hematologická	MUDr. Bubanská Eva, PhD. MUDr. Masár Peter	048 - 472 65 09
Chirurgická a traumatologická	MUDr. Kočajda Jozef MUDr. Kokavec Miroslav MUDr. Koreň Roman MUDr. Michalisko Martin	048 - 472 65 73
Imunoalergologická	MUDr. Rajčanová Viera	048 - 472 65 12
Interná pohotovosť	MUDr. Kadlečková Dagmar MUDr. Lacová Milica	048 - 472 65 50
Kardiologická	MUDr. Oravec Juraj MUDr. Nosko Ján	048 - 472 65 68
Logopedická	MUDr. Moškurjáková Zuzana	0908 938 190
Metabolická	MUDr. Hálová Katarína	048 - 472 65 05
Nefrologická	MUDr. Dluholucký Martin	048 - 472 65 43

Neurologická	MUDr. Okáľová Katarína	048 - 472 65 38
Očná	MUDr. Melocíková Jana	048 - 472 65 14
Onkologická	MUDr. Bician Pavel MUDr. Stančoková Terézia	048 - 472 65 09
ORL I.	MUDr. Bilkovič Ján MUDr. Frúhwaldová Silvia MUDr. Kočajda Jozef MUDr. Kráľinská Iveta	048 - 472 65 36
ORL II.	MUDr. Bilkovič Ján	048 - 472 65 44
Ortopedická	MUDr. Janek Pavel	048 - 472 65 75
Plastická chirurgia	MUDr. Lehocký Ján	048 - 472 65 75
Pneumologická	MUDr. Takáč Branko	048 - 472 65 70
Psychiatrická	MUDr. Kašparová Zuzana	048 - 472 65 08
Psychologická	Mgr. Kubašková Oľga Mgr. Žišková Veronika	048 - 472 65 64
Reumatologická	MUDr. Macejková Eva	048 - 472 65 90
RTG	MUDr. Novotná	048 - 472 65 72
Sonografická - USG	MUDr. Almáši Michal MUDr. Bílik Tomáš MUDr. Lacová Milica MUDr. Takáč Branko	048 - 472 65 65
Stomatologická	MUDr. Kirschová Eva	048 - 472 65 51
Urologická	MUDr. Dobříková Elena	048 - 472 65 21

Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb

Dlhodobým cieľom Stredoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a. s., je poskytovať vysoko kvalitnú ústavnú a ambulantnú starostlivosť v oblasti diagnostiky, liečby a prevencie kardiovaskulárnych chorôb. Vo výročnej správe za rok 2013 sú dostatočne prezentované výsledky činnosti ústavu, ktoré dokumentujú napĺňanie týchto stanovených cieľov. Aj v roku 2013 počet pacientov, ktorým sme poskytli zdravotnú starostlivosť v našom ústave, kontinuálne rástol - v hospitalizáciách i v ambulantných vyšetreniach. Vo všetkých činnostiach sme zvýšili počet štandardných výkonov: nárast koronarografií o

2 %, koronárnych intervencií o 12 %, nárast operácií srdca o 5 %, katétrových ablácií o 46 %. Tradične sme si udržali celoštátne prvenstvo v perkutánnych koronárnych intervenciách, intervenciách pre akútne

infarkt myokardu, implantáciách kardiostimulátorov a ICD. Popri štandardných metodikách sme začali úspešne realizovať alebo zaviedli do rutínnej praxe niekoľko programov, na základe ktorých úspešne využívame možnosť komplexného multidisciplinárneho doriešenia kardiologického pacienta v ústave. Ide najmä o: - transkatérovú implantáciu aortálnej chlopne vrátane chirurgického prístupu, - artériovú revaskularizáciu myokardu, - zachovné operácie aorty, - komplexné katérové ablácie fibrilácie predsiení a komorových arytmií v kontexte štrukturálneho ochorenia srdca, - endovaskulárnu liečbu chorôb descendentnej aorty vrátane akútnych, - podporné systémy obehu. Zlepšili sme technické, personálne, kapacitné a ekonomické podmienky v ústave, aby sme mohli úspešne zvládnuť nové výzvy v poskytovaní zdravotnej starostlivosti kardiovaskulárnym pacientom: a) otvorenie tretej operačnej sály, b) zvýšenie počtu postelí na oddelení kardiológie, c) rozšírenie OAIM. Naďalej spolupracujeme s Fakultou zdravotníctva a Lekárskou fakultou Slovenskej zdravotníckej univerzity. Ako externá výučbová základňa sa podieľame na teoretickej a praktickej príprave študentov týchto fakúlt. Mimoriadne nás teší dobré hodnotenie pacientov, ktoré sme získali priamo dotazníkovou formou, aj nepriamo prostredníctvom zdravotných poisťovní. O snahe ďalej skvalitňovať našu činnosť svedčí aj zavádzanie systému manažérstva kvality a systému environmentálneho manažérstva v roku 2013. Zároveň so zvyšovaním nárokov na zamestnancov spoločnosti vytvárame pre nich aj vhodné podmienky, čo sa prejavuje zlepšovaním prístrojového aj materiálového vybavenia jednotlivých pracovísk a v neposlednom rade aj finančným ohodnotením zamestnancov. Dlhodobým cieľom spoločnosti je podporovať ich ďalšie štúdium a vzdelávanie. Popri zameraní sa na poskytovanie kvalitnej zdravotnej starostlivosti našim pacientom, nezabúdame ani na sledovanie a riadenie nákladov s cieľom zabezpečiť vyrovnané hospodárenie a vytvorenie dostatočného objemu finančných zdrojov na splátku investičných úverov. Objem výkonov je však v rozhodujúcej miere limitovaný zmluvnými podmienkami dohodnutými v zmluvách o poskytovaní a úhrade zdravotnej starostlivosti so zdravotnými poisťovňami. Každoročne narastajúci počet ambulantných vyšetrení a výkonov spoločných vyšetrovacích zložiek nás núti hľadať nové možnosti. Ústav je v procese prípravy dobudovania ambulantného diagnostického a preventívneho centra. Súčasne sa sústreďujeme na vytváranie zdrojov, ktoré budú slúžiť na ďalšie kapacitné rozšírenie našej činnosti a plnohodnotné prístrojové vybavenie, v záujme ďalšieho zlepšovania diagnostiky, liečby a prevencie vrodených a získaných ochorení srdca a ciev u pacientov. Právnym predchodcom spoločnosti bol Stredoslovenský ústav srdcovo-cievnych chorôb v Banskej Bystrici (ďalej len „SSÚSCH“) zriadený Ministerstvom zdravotníctva SR, zriaďovacou listinou číslo: M/5690/2002, SP/6935/2002/Var zo dňa 18.12.2002, s účinnosťou od 01.01.2003, ako štátna príspevková organizácia s právnou subjektivitou. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky Rozhodnutím č.j. M/5708/2002, SP/6935/2002/var zo dňa 18.12.2002 a jeho dodatkom č. 1 zo dňa 20.11.2003 č.j. 2189-9/2003-OPP vyčlenilo dňom 01.01.2003 kardiologické oddelenie, kardiochirurgické oddelenie a oddelenie funkčnej diagnostiky z Nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica, Námestie L. Svobodu 1, Banská Bystrica a previedlo do SSÚSCH s činnosťou, zamestnancami a súvisiacim hnuateľným majetkom a súvisiacimi preukázateľnými právami a záväzkami. Vláda Slovenskej republiky Uznesením č. 1010 zo dňa 14.12.2005 schválila transformáciu zdravotníckeho zariadenia Stredoslovenský ústav srdcovo-cievnych chorôb Banská Bystrica na akciovú spoločnosť so 100 % majetkovou účasťou štátu, s obchodným názvom Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb a.s., so sídlom Námestie L. Svobodu 1, Banská Bystrica. Dňom vzniku tejto akciovej spoločnosti je 1. január 2006, je zapísaná v Obchodnom registri vedenom Okresným súdom v Banskej Bystrici, vo vložke č. 842/S, oddiel Sa a má pridelené IČO: 36 644 331. Dňa 23. februára 2009 mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti schválilo uznesením č. 3 úpravu názvu a zmenu sídla spoločnosti s účinnosťou od 1. marca 2009 na Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., so sídlom Cesta k nemocnici 1, Banská Bystrica.

Dňa 5.4.2013 vydalo Ministerstvo zdravotníctva na základe žiadosti o zmenu povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti Rozhodnutie č. S01503-OP-2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.04.2013. V rozhodnutí bola vyznačená zmena odborného zástupcu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti v povolani lekárov v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia v časti zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia. Zároveň bolo v rozhodnutí povolené prevádzkovať stacionár v odbore nefrológia s vyznačením odborného zástupcu za poskytovanie zdravotnej starostlivosti v odbore nefrológia.

Orgánmi spoločnosti v roku 2013 boli: a) valné zhromaždenie - jediným akcionárom je Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom zdravotníctva b) predstavenstvo v zložení: - MUDr. Juraj Frajt - predseda - MUDr. Ján Seleštiansky, podpredseda - Ing. Pavel Piatrov, člen c) dozorná rada v zložení: do 25.10.2013 - Ing. Róbert Rigo - predseda - MUDr. Gabriela Kaliská, CSc., podpredseda - MUDr. Martin Hudec, člen - MUDr. Vladimír Flimer, člen - Ing. Viktor Očkay, člen - MUDr. František Hampl, člen od 26.10.2013 - MUDr. Gabriela Kaliská, CSc., podpredseda - MUDr. Martin Hudec, člen - MUDr. Vladimír Flimer, člen - Ing. Viktor Očkay, člen - MUDr. František Hampl, člen d) generálny riaditeľ spoločnosti - MUDr. Juraj Frajt

Diagnostická a liečebná starostlivosť V oblasti diagnostických a liečebných zložiek sa v roku 2013 udialo niekoľko významných zmien: dňa 1. októbra 2013 bolo na Oddelení kardiológie otvorených 8 postelí, po komplexnej technickej a personálnej príprave bola, rovnako 1. októbra 2013, na Pracovisku operačných sál spustená do prevádzky tretia kardiochirurgická operačná sála, odo dňa 1. decembra 2013 vznikli na báze oddelenia kardiológie dve nové oddelenia: Oddelenie arytmií a koronárnej jednotky a Oddelenie kardiológie. Dôvodom pre vznik nových oddelení bolo vytvorenie podmienok pre lepšie odborné a organizačné vedenie, ako aj sledovanie štandardnej štruktúry porovnateľných kardiologických pracovísk. Celý rok bol charakterizovaný zvyšovaním počtu štandardných výkonov na jednotlivých oddeleniach a pracoviskách a zavádzaním nových výkonov. Tento pozitívny vývoj bol umožnený tým, že sa zlepšili personálne a technické podmienky v ústave, ako je uvedené ďalej. Zlepšilo sa aj financovanie zdravotnej starostlivosti zo strany zdravotných poisťovní. Spustili sme denný stacionár v nefrológii, ambulatnú jednotku srdcového zlyhania a poradňu pre choroby aorty. V spolupráci s pracovníkmi odboru ekonomiky a obchodu boli pripravené podmienky pre presnú evidenciu spotreby zdravotníckeho materiálu na pacienta s cieľom spresnenia evidencie a zníženia zásob. Spolu so skrátením dĺžky hospitalizácie, ktorú sme dosiahli, je to ďalší nástroj na ekonomizáciu zdravotnej starostlivosti v ústave. Počet postelí podľa jednotlivých oddelení a ich využitie V ústave bolo v roku 2013 hospitalizovaných spolu 8 914 pacientov, čo je v porovnaní s rokom 2012 nárast o 3%. Najväčší nárast bol na Oddelení kardiológie a Oddelení arytmií. Priemerná ošetrovacia doba v ústave sa skrátila z 3,31 dňa na 3,25 dňa. Nárast počtu hospitalizácií je vyvolaný vysokým tlakom na lôžka najmä v troch oblastiach: - pacienti s akútnymi koronárnymi syndrómami. Aj po otvorení 24-hodinovej prevádzky na intervenčnom pracovisku v žilinskom kraji pretrvávajú vysoký prísun pacientov. Našou devízou je promptné preberanie pacientov a možnosť komplexného doriešenia v ústave;

Výročná správa za rok 2013 Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. 13 Cesta k nemocnici 1, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 644 331 - pacienti na rytmologické doriešenie. V ústave je možnosť komplexného doriešenia rytmologického pacienta vrátane katérovej ablácie komplexných arytmií. Ťažíme tiež z kardiochirurgického zázemia; - pacienti na kardiochirurgické operácie. V ústave sa konzultujú a operujú aj pacienti, ktorí sú katetrizovaní v iných kardiocentrách, najmä v Martine a Nitre. Oddelenie Stav k 31.12.2013 Počet postelí Využitie/ Obrat/ Priemerný v % lôžka oš. čas/ anestéziológia a intenzívnej

medicíny 16 + 5* 58,54 46,38 4,61 kardiológie 54 + 8** 73,34 75,42 3,55 arytmií 15 85,51 83,73 3,71 koronárnej jednotky 13 62,95 121,65

Počet lekárskeho miest na lôžkových oddeleniach a počet postelí na jedno lekárske miesto V roku 2013 ústav významne posilnil počty lekárov, celkovo máme v porovnaní s rokom 2012 viac o 10,5 lekára. Dôvodom zvýšenia počtu lekárov bolo otvorenie nových lôžok na kardiológii, spustenie tretieho operačného sálu, celkové zvýšenie počtu výkonov a príprava na otvorenie uzavretých lôžok na OAIM II.

Oddelenie kardiológie poskytovalo v roku 2013 liečebnú a diagnostickú starostlivosť na 54 posteliach, od 1.10.2013 bolo otvorených ďalších 8 postelí, na ktorých bola sústredená zdravotná starostlivosť o angiologických pacientov. Z týchto 8 postelí má 6 postelí bežné vybavenie, 2 posteľe sú monitorované a vybavené pre poskytovanie intenzívnej starostlivosti a monitoringu pacientov po intervenčných výkonoch na periférnych cievach. V oblasti intervenčných metódik sa začalo rutinne využívať koronarografické vyšetrenie cez arteria radialis a liečba pacientov so závažnou aortálnou stenózou pomocou katetrizačnej implantácie aortálnej chlopne – TAVI. Významne sa zvýšilo zastúpenie liekových stentov, v roku 2013 to bolo 36 %. Činnosť lôžkového oddelenia bola zameraná ako doteraz na vysokošpecializovanú kardiologickú invazívnu aj neinvazívnu diagnostiku a liečbu pacientov s kardiovaskulárnymi ochoreniami v rámci banskobystričského a žilinského regiónu. Na oddelení sa realizuje aj náročná príprava pacientov pred urgentnou chirurgickou revaskularizáciou myokardu a príprava pacientov pred operáciou chlopňových chýb. Na oddelení kardiológie sa hospitalizujú aj pacienti pred TAVI a na kompletne invazívne aj neinvazívne vyšetrenie pacientov s pľúcnou hypertenziou pred podávaním špecifickej liečby. / zdroj- výr. správa /

Poliklinika NovaMed, spol. s r. o

Poliklinika NovaMed, spol. s r. o. vznikla v roku 1995 a jej cieľom je pôsobiť na trhu zdravotníckych služieb prevažne v oblasti ambulantnej starostlivosti. Od vzniku prešli vývojom, ktorý oprávňuje ponúkať nové služby, časť ktorých sa tradične poskytovala iba v nemocniciach. Technicky a personálne dobre vybavené pracoviská, operačné sály ako aj posteľové oddelenie ponúkajú kvalitnú a bezpečnú zdravotnú starostlivosť aj v operačných odboroch. Osobitne sa zamerali na estetickosť, čistotu a kultúrnosť prostredia, v ktorom poskytujú zdravotnú starostlivosť klientom.

Ďalšou ponúkanou oblasťou je reprodukčná medicína, ktorá je zameraná na prekonceptné poradenstvo, starostlivosť o ženu a plod počas gravidity.

Zlý zdravotný stav slovenskej populácie ako aj problémy v celom zdravotníckom systéme stimulujú k ďalšiemu skvalitňovaniu našich služieb. V krátkom čase očakávajú zvýšený záujem občanov Slovenska o svoj zdravotný stav. Choroba je drahá nie iba pre štát a zdravotníctvo, ale aj pre väčšinu z nás. V spolupráci s klientmi, vytvára kvalitný systém mimonemocničnej zdravotnej starostlivosti.

Poliklinika NovaMed, spol. s r. o. v Banskej Bystrici ako neštátne zariadenie je zmluvným partnerom všetkých zdravotných poisťovní.

Centrum ponúka pre svojich pacientov a klientov služby sekundárnej zdravotníckej starostlivosti, celkovo viac ako 15 špecializovaných ambulanciách.

Služby Novamedu :

Vnútorne lekárstvo,

Rádiológia, Oftalmológia, Laboratórium, Anesteziológia, Gynekológia, Neurológia, Chirurgia, Plastická a estetická chirurgia, Ortopédia, Otorinolaringológia, Urológia, Fyziatria, Balneológia a liečebná rehabilitácia, Preventívne prehliadky, Posteľové oddelenie, Jednodňová zdravotná starostlivosť, Hemodialyzačná liečba

Ortopedická klinika SHAMS

Od ambulantnej praxe sme sa prepracovali po modernú ortopedickú ambulanciu a postupne skompletizovali zdravotnú starostlivosť v odboroch ortopédia a ultrasonografia ako aj ortopedicko-protetická a rehabilitačná starostlivosť.

Pod jednou strechou poskytuje okrem spomínanej zdravotnej starostlivosti aj operačnú starostlivosť v odboroch ortopédia a traumatológia.

Ambulancia slúži na liečbu pacientov s ortopedickými ochoreniami a úrazmi pohybového aparátu. Dôraz kladú na indikáciu a vhodný výber operácie na pohybovom aparáte. Liečia úrazy vzniknuté pri rekreačnom športovaní ale aj úrazy u športovcov. Klinika poskytuje liečbu aj pacientom s degeneratívnymi ochoreniami pohybového aparátu. Tieto operačné zákroky vykonáva v rámci jednodňovej chirurgie na veľmi modernej operačnej sále a pacienti sú hospitalizovaní v moderne zariadených izbách. Operačné zákroky sú prevažne artroskopické.

Detská ortopédia SHAMS

Ambulancia poskytuje lekársku starostlivosť pacientom s:

Bolesťami chrbtice, záhlavia, krížov

Bolesťami bedrových kĺbov, nôh, pri chôdzi

Bolesťami ramien, slabosť rúk

Reumatickými ťažkosťami kĺbov

Pokračuje:

V starostlivosti o svojich detských pacientov v ich rôznych ťažkostiach pri vrodených a získaných chorobách. Vo svojej skoliotickej poradni pre chlapcov a dievčatá detského veku ako aj skorého dospievania. V starostlivosti o pacientov, ktorí majú alebo potrebujú rôzne ortopedické pomôcky (ortézy, korzety, protézy...)

Poskytuje:

ULTRASONOGRAFICKÉ vyšetrenie detských bedrových kĺbov - preventívne v 3. týždni po narodení a následne potrebné vyšetrenie a poskytujeme potrebnú liečbu.

ULTRASONOGRAFICKÉ vyšetrenie pohybového aparátu (Detské lézie, pourazové stavy, zápalové ochorenie, meranie hustoty kostí)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici

RÚVZ sa zúčastňuje na príprave a riešení národných i regionálnych programov zameraných na ovplyvňovanie verejného zdravia prostredníctvom životného štýlu, výživových faktorov a prevenciou rizikových faktorov pracovného i životného prostredia, napr. Národný program podpory zdravia, Akčný plán pre životné prostredie a zdravie, Program ozdravenia výživy, Imunizačný program a pod., • RÚVZ spolupracuje najmä prostredníctvom národných referenčných centier s orgánmi a organizáciami Európskej únie a so Svetovou zdravotníckou organizáciou na monitorovaní determinantov zdravia a vzťahov determinantov zdravia a verejného zdravia, na riešení epidemiologických štúdií výskumu vplyvu rizikových faktorov zo životného a pracovného prostredia na vznik závažných civilizačných ochorení, • RÚVZ spolu s Ministerstvom životného prostredia spolupracujú s Ministerstvom hospodárstva – Centrom pre chemické látky a prípravky na hodnotení zdravotných rizík z chemických látok, prípravkov a biocídnych výrobkov.

RÚVZ v rámci prevencie ochorení zabezpečuje špecializované úlohy v oblasti: • objektivizácie, referenčného, špecializovaného testovania a kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného a pracovného prostredia a biologického materiálu; • vykonáva odber a analýzu vzoriek vôd, ovzdušia, potravín a kozmetických výrobkov na zisťovanie ich zdravotnej bezpečnosti, • laboratórneho určovania pôvodcov prenosných ochorení; • monitorovania výskytu: o prenosných ochorení, o ochorení podmienených prácou, o zdravotného stavu obyvateľstva vo vzťahu k životným a pracovným podmienkam.

RÚVZ zhromažďuje základné údaje v oblasti ochrany verejného zdravia, vykonáva analýzy, vyhodnotenie výsledkov a ich prenos. Zabezpečuje spätné informácie a zverejňovanie údajov o stave verejného zdravia a vykonáva edičnú činnosť. RÚVZ vykonáva výchovu spoločnosti ku zdraviu poradenskou činnosťou v oblasti podpory a ochrany zdravia prevádzkovaním poradne zdravia. RÚVZ je orgánom verejného zdravotníctva vo veciach radiačnej ochrany pre Banskobystrický kraj a Žilinský kraj. Ako orgán verejného zdravotníctva v krajskom sídle odborne a metodicky vedie a koordinuje činnosť regionálnych úradov verejného zdravotníctva v kraji a zabezpečuje pre ne laboratórne činnosti a diagnostiku. Vedie centrálny register prenosných ochorení v SR a peľovú informačnú službu. Zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti, vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a prípravkami a toxickými látkami a prípravkami, prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie, na nákup, predaj a spracovanie húb a na prevádzkovanie pohrebnej služby, pohrebiska a krematória, ako aj na vykávanie epidemiologicky závažných činností. RÚVZ poskytuje metodické, konzultačné a expertízne služby fyzickým a právnickým osobám v záujme usmerňovania ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia. Vykonáva vedeckú, prednáškovú a publikačnú činnosť. Je výučbovou základňou Slovenskej zdravotníckej univerzity a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Úlohy RÚVZ plnia odborní zamestnanci s vysokoškolským a stredoškolským vzdelaním, ktorí sa špecializujú v odboroch hygieny a epidemiológie, preventívneho

pracovného lekárstva, ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením, lekárskej mikrobiológie, verejného zdravotníctva, chemických analýz, zdravotníckej informatiky a bioštatistiky.

Svetový deň vody v Banskej Bystrici

(World Water Day) je oslavou úcty a pokory k vode, ktorej význam si celý svet každoročne pripomína 22. marca. Prvýkrát bol tento deň vyhlásený v roku 1992 na konferencii Organizácie Spojených národov (OSN) v brazílskom Rio de Janeiro, pričom každý rok je jeho oslava tematicky zameraná na iné problémy v súvislosti s vodou. Valné zhromaždenie OSN vo svojej rezolúcii rozhodlo o vyhlásení roku 2013 za Medzinárodný rok vodnej spolupráce. Prístup k čistej vode, ktorý je základom pre uspokojovanie ľudských potrieb, sa totiž z roka na rok zhoršuje. V roku 2030 bude 47 percent svetovej populácie žiť v oblastiach s nedostatkom vody. Napriek tomu, že voda pokrýva približne 70 percent povrchu našej planéty, asi miliarda ľudí, najmä v rozvojových krajinách, nemá k zdravotne bezpečnej pitnej vode vôbec prístup. Podľa odborníkov v tejto oblasti nie sú dobré ani vyhliadky do budúcnosti. OSN preto v Medzinárodnom roku vodnej spolupráce zdôrazňuje mimoriadny význam medzištátnej spolupráce pri mierovom, bezpečnom a trvalo udržateľnom obhospodarovaní vodných zdrojov. OSN vyzvalo členské krajiny, aby 22. marec venovali konkrétnym aktivitám o nenahraditeľnom význame vody, napríklad organizovaním okrúhlych stolov, seminárov, výstav zameraných na ochranu vody,

K osvetovým akciám Svetového dňa vody 19.3.2013 sa pripojil Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici. Ponúkal svoje konzultačné služby. ponúkalo pri príležitosti dňa vody poradenstvo aj jej vyšetrenie. K poradenstvu aj vyšetreniu vody sa každoročne pripája aj banskobystrický Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, ponúka svoje konzultačné služby. Občania mali možnosť 21. a 22. marca využiť poradenstvo zamerané na kvalitu pitnej vody v okresoch Banská Bystrica a Brezno. Dostali odpovede na otázky o rozsahu, početnosti a kritériách kontroly kvality pitnej vody, o ochrane vodných zdrojov, zdravotnej bezpečnosti pitnej vody a jej význame pre zdravie ľudí, uviedla pre TASR hovorkyňa RÚVZ Mária Tolnayová. Obyvatelia Banskobystrického kraja mohli v tých dňoch využiť v odôvodnených prípadoch aj bezplatné vyšetrenie vody z individuálnych súkromných vodných zdrojov v ukazovateľoch dusičnany a dusitany. Podľa vedúcej odboru hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ Kvetoslavy Koppovej vzorku vody v objeme pol litra je potrebné odobrať v deň vyšetrenia (21. marca) do čistej vypláchnutej sklenenej alebo plastovej fľaše a v ten istý deň aj priniesť v čase od 8.00 do 14.00 h na RÚVZ Banská Bystrica, Cesta k nemocnici 1.

Zdroj- RÚVZ - Tolnayová

Poradňa zdravia RUVZ

Od marca 1993, kedy bola činnosť v poradni zdravia zahájená až do 31.12.2013 bolo v PZ prvýkrát 15856 klientov (4 819 mužov a 11037 žien), na kontrolne vyšetrenie prišlo 5026 klientov (1342 mužov a 3684 žien, t.j. 32% klientov z prvo-vyšetrených osôb. V roku 2013 navštívilo Poradňu zdravia v Banskej Bystrici 665 klientov (176 mužov a 489 žien), z nich 355 (t.j. 54%) klientov bolo vyšetrených prvý krát. Vykonalo sa 397 opakovaných vyšetrení, na opakovanú kontrolu prišlo 310 klientov (t.j. 47%). Medzi klientmi prevažujú ľudia s vysokoškolským vzdelaním (45%) a so stredoškolským vzdelaním (38%). O hodnote svojho krvného tlaku nevedelo pri prvej návšteve základnej Poradni zdravia 22% klientov. Na hypertenziu sa liečilo 25% prvo-vyšetrených klientov. Po cielených intervenciách sa celkový cholesterol znížil u 34%

klientov, ktorí ho mali pri prvej návšteve vyšší ako je norma, u 57% klientov došlo k zníženiu TG a u 56% klientov sa upravil „DOBRY“ cholesterol (HDL). Systolický TK u 28% a diastolický TK u 23% klientov sa upravil po správnej intervencii. V roku 2013 odbor podpory zdravia uskutočnil 54 výjazdov základnej poradne zdravia uskutočnených v priestoroch, ktoré poskytovali štandardné podmienky pre vyšetrenia objednaných klientov nalačno, v rámci ktorých bolo vyšetrených 1142 klientov. Za neštandardných podmienok (vyšetrovaní boli najedení) sme vyšetřili CCHOL vrátane ostatných vyšetření a následného poradenstva u 359 klientov. Išlo o jarný MOST (176 osôb), jesenný MOST (95 osôb), EUROPA SC – Odstráň obezitu (51 osôb). Osoby, u ktorých bolo zistené riziko KVCH sme pozvali na vyšetřenie do základnej Poradní zdravia, alebo odporučili vyšetřenie u všeobecného lekára. Opodstatnenosť existencie a činnosť Poradní zdravia pri RÚVZ je nespochybniteľná, overená a odôvodnená výsledkami ich činnosť, záujmom obyvateľstva a exaktnými štatistickými metódami. Zamestnanci odboru podpory zdravia pri RÚVZ v Banskej Bystrici spracovali aj celoslovenskú výročnú správu za všetky pracoviská podpory zdravia v SR. Výsledky práce odborov sa systematicky vyhodnocujú

Cyril Klement a kol.: Biologické a chemické zbrane – pripravenosť a odpoveď

V roku 2013 vyšla nová kniha

Kniha je vynikajúcim zdrojom komplexných informácií súvisiacich s problémom biologických a chemických zbraní a bioterorizmu. Podrobne sa venuje histórii, technológiám výroby a šírenia, klinickým aspektom aj legislatíve. Je určená pre poslucháčov lekárskech, farmaceutických a zdravotníckych škôl, odborníkov v rezortoch vnútra, obrany, zdravotníctva i zahraničných vecí, civilnej obrany, polície, verejných informačných prostriedkov, ale aj ďalších záujemcov o túto odvrátenú stránku verejného zdravotníctva. Kniha môže poslúžiť aj pri implementácii programov na ochranu pred zbraňami hromadného ničenia. Autori – MUDr. C. Klement, doc. MUDr. Jiří Bajgar, DrSc. a RNDr. R. Mezencev, PhD., MSc. a mnohí ďalší – sú renomovaní odborníci v oblastiach medicíny, verejného zdravotníctva, mikrobiológie, toxikológie a súvisiacich vedných odborov. Aktívne sa podieľali na programoch OSN na kontrolu biologických zbraní a monitorovaní odzbrojenia.

Vrtulníková záchranná zdravotná služba

Ako žiadať o pomoc VZZS

Ešte predtým, ako sa môžete ocitnúť v situácii, keď nevyhnutne potrebujete zavolať pomoc VZZS, mali by ste si osvojiť niektoré pravidlá:

Poznajte, pamätajte si a volajte telefónne číslo 112 alebo 155

Volajte kedykoľvek, cez deň aj v noci

Popíšte zranenie a situáciu, v ktorej sa nachádzate, informujte o počasí, poskytnite spätný kontakt na Váš mobilný telefón

Nepremiestňujte sa, zostaňte na mieste nehody

Ak viete, poskytnite základnú prvú pomoc

Po prýlete vrtuľníka zdvihnite ruky nad hlavu do tvaru V. Nemávajte!

Po prýlete záchranárov, dodržiujte ich inštrukcie

AIR – TRANSPORT EUROPE, spol. s.r.o. má uzavreté zmluvy so všetkými zdravotnými poisťovňami, ktoré sídlia na území Slovenskej republiky. Pre všetkých občanov, ktorí sú v nich poistení, je záchrana vrtuľníkom plne hrazená z ich zákonného zdravotného poistenia.

Cudzinci z krajín Európskej únie by si pred cestou mali zabezpečiť Európsku kartu zdravotného poistenia – záchrana vrtuľníkom bude potom hrazená z ich zákonného zdravotného poistenia v ich rodnej krajine.

Občanom z ostatných krajín (mimo Európskej únie) odporúčame pred cestou na Slovensko uzatvoriť si komerčné poistenie zahŕňajúce poistenie rizika liečebných nákladov a zároveň sa informovať o výške poistného krytia.

Lesný úraz nad obcou Horná Lehota – Richtárovo

25. január 2013 Banskobystrická posádka Vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby AIR - TRANSPORT EUROPE letela do lesov nad Hornou Lehotou - Richtárovom. 35-ročný lesný robotník z Brusna si spôsobil otvorenú zlomeninu predkolenia. Na mieste zasahovali aj pozemní záchranári, avšak z nedostupného lesného terénu nebolo možné pacienta evakuovať a preto bola potrebná spolupráca s leteckými záchranármi. Zo vzduchu do lesa priamo k pacientovi spustili lekára VZZS, ktorý ho ošetril, naložil do vákuového matraca a opäť navijakom ho evakoval z terénu. Počas medzipristátia naložili leteckí záchranári zraneného do vrtuľníka a transportovali do FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

Zranený lyžiar v Nízkyh Tatráh

12. január 2013 banskobystrická posádka Vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby AIR - TRANSPORT EUROPE letela do Nízkyh Tatier. Pri lyžovaní na Derešoch spadol a zranil si hrudník, brucho a pravé zápästie 28-ročný lyžiar z Trnavy. Z nedostupného terénu pacienta po ošetrovaní evakovali leteckí záchranári pomocou palubného navijaku vo vákuovom matraci. Následne ho naložili na palubu a transportovali do FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

Zrazený chodec v Banskej Štiavnici

7. január 2013 Banskobystrická posádka Vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby AIR - TRANSPORT EUROPE letela večer do Banskej Štiavnice. Osobné auto tam zrazilo chodca. 57-ročný muž utrpel poranenia viacerých orgánov a tiež mozgovolebečné poranenie. Leteckí záchranári ošetrili pacienta, ktorý bol v bezvedomí, zabezpečili mu životné funkcie a v kritickom stave ho transportovali vrtuľníkom do FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

VIII. SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Okrúhly stôl na tému starnúcej populácie SR

Dňa 29. 5. 2013 sa uskutočnil Okrúhly stôl na tému starnúcej populácie. Zúčastnili sa CE Ageing Platform, RRA Pezinok, Mesto Banská Bystrica. S analytickým materiálom a programami prezentovala svoje dlhoročné skúsenosti a vízie Ing. Mária Filipová, námestníčka MsÚ Banská Bystrica

Východiská sociálnej politiky Mesta Banská Bystrica vo vzťahu k seniorom

Demografický vývoj v súvislosti so seniormi

- Zdravotný stav seniorov
- Národný program ochrany starších ľudí/Národný program aktívneho starnutia
- Sociálna politika a sociálne služby vo vzťahu k seniorom v Meste Banská Bystrica
  - Denné centrá pre seniorov, AES
  - Ambulantné a terénne sociálne služby

Pobytové sociálne služby

Informovanosť a spolurozhodovanie

ERAS 2012 a aktivity Mesta Banská Bystrica

Východiská sociálnej politiky mesta Banská Bystrica vo vzťahu k seniorom

Demografia – proces starnutia obyvateľstva

- Zdravotný stav seniorov
- Národný program ochrany starších ľudí / Národný program aktívneho starnutia

Zdravotný stav seniorov

- Faktory ovplyvňujúce zdravie populácie :
  - Životný štýl - 51 %
  - Genetika - 25 %
  - Zdravotný systém – 17 %
  - Iné - 7 % Údaje SZO - zdravotný systém štátu ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva cca 17 % a 83 % ovplyvňujú zdravie faktory životného, pracovného, ekonomického, sociálneho, genetického, právneho a kultúrneho prostredia a samozrejme spôsob života a práce, čiže životný štýl.

„Zdravie je jediná hodnota uznaná všetkými“ – (latinské príslovie) J. W. Goethe: "Je šťastím spoznať v mladosti prednosti staroby a v starobe si udržiavať prednosti mladosti" Zdravotný stav seniorov

- So zvyšujúcim sa vekom dochádza aj k zmenám v zdravotnom stave
- Najčastejšie ochorenia u mužov : hypertenzia, ischemická choroba srdca, cukrovka, poruchy tukového metabolizmu, bolesti chrbtice
- Najčastejšie ochorenia u žien : ischemická choroba srdca, osteoporóza, bolesti chrbtice J. W. Goethe: "Je šťastím spoznať v mladosti prednosti staroby a v starobe si udržiavať prednosti mladosti" Zdravotný stav seniorov
- Typickým prejavom chorobnosti vo vyššom veku je multimorbidita – súčasný výskyt viacerých ochorení (viac návštev u lekára viac požiadaviek napr. na prepravnú službu)
- V súlade s vekom a zdravotným stavom sa vyvíja index sociálnych potrieb, ktorý v SR: 55 – 69 0,4 70 – 79 3,8 > 80 13,8 "Národný program ochrany starších ľudí/Národný program aktívneho starnutia
- Princípy OSN pre starších ľudí v rámci sociálnej politiky :
- Nezávislosť – možnosť pracovať a mať príjem, prístup k službám a pomoci, možnosť bývať v prirodzenom prostredí,...
- Zúčastnenosť - spolurozhodovanie o dôležitých otázkach života spoločnosti
- Starostlivosť - pomoc rodiny, spoločnosti
- Podpora optimálneho a zmysluplného využitia voľného času, vytvorenie podmienok pre uplatnenie kreatívnych schopností ľudí vo vyššom veku prostredníctvom denných centier pre seniorov
- Na území mesta je zriadených a z rozpočtu mesta financovaných 11 denných centier s členskou základňou vyše 1100 členov. / Z prezentovaného materiálu M. Filipovej /

O sociálnej oblasti Banskej Bystrice

Sociálna intervencia v Banskej Bystrici

Mesto Banská Bystrica má v rámci svojich aktivít v sociálnej oblasti vybudovaný systém sociálnej intervencie pre rôzne cieľové skupiny od novonarodených detí až po seniorsky vek. Celý cyklus spájajúci človeka so sociálnou pomocou od narodenia po smrť je závislý od logického a dostupného prepojenia potrieb jednotlivých cieľových skupín. Pri tvorbe systému sme kládli dôraz hlavne na potreby ako aj na samotnú dostupnosť týchto služieb. Celý život sa odvíja v prirodzenom priestore alebo priestore vytvorenom na dôstojný život a je nutné zdôrazniť, že priestor v ktorom fungujeme závisí nie len od spoločnosti, ale aj od nás samotných a od aktivity každého jedinca.

Jedným z dôležitých priestorov v ktorých sa odohrávajú podstatné prežívania je aj priestor školy. Nedostatočne si uvedomujeme, že dieťa v škole trávi podstatnú časť dňa a odohrávajú sa v tomto priestore dôležité aktivity zásadne ovplyvňujúce jeho ďalší život. Škola je výchovno-vzdelávacou inštitúciou, ktorá v prvom rade vplyva na získanie určitého stupňa vzdelania, ale zároveň je inštitúciou,

ktorá má vplyv aj na ostatné stránky rozvoja a formovania osobnosti dieťaťa. Nie každé dieťa má rovnaké predispozície a nie každé dieťa má vytvorené rovnaké prostredie potrebné na úspešný proces získavania vedomostí a zručností. Prostredie samotné je veľmi dôležité pri vnímaní určitého zázemia pre kľudný priebeh týchto procesov. V najbližších statiach sa budem jednak snažiť identifikovať tieto prostredia a nájsť zmysel v sociálnej intervencii potrebnej v prípadoch ak dieťa trpí nedostatkom zázemia pre úspešný rozvoj a nadobúdanie samotného vzdelania ako chcem však aj pomenovať jednotlivé intervencie, ktoré sa v rámci týchto priestorov dejú alebo môžu diať.

Maloleté deti, ktoré by si zaslúžili pozornosť v podobe sociálnej intervencie pochádzajú z rôzneho prostredia, či už je málopodnetným, normálnym alebo premotivovaným. V každom z týchto prostredí sa z času na čas nájdu problémy hodné zreteľa, no najviac potrieb identifikujeme práve v málopodnetnom prostredí.

Ak upriamime pozornosť na societu detí, ktoré vyrastajú v málopodnetnom prostredí – v chudobe, nemôžeme si nevšimnúť rad možných negatívnych vplyvov, ktoré sťažujú proces výchovy a vzdelávania týchto detí. Hovorí sa, že „chudoba cti netratí“ a plne s týmto súhlasím a tak nemôžeme zovšeobecňovať niektoré veci, ale ich musíme vnímať individuálne ale zároveň pragmaticky.

V systéme sociálnej politiky štátu, samosprávy a iných ovplyvňujúcich činiteľov (mimovládne organizácie, cirkev, dobrovoľníci a pod.) sú legislatívou dané určité procesy, ktoré tieto jednotlivé subjekty vykonávajú alebo by ich mali vykonávať. Sociálna oblasť je tak širokospektrálna oblasť, že v nej nájdeme množstvo príčin, v dôsledku ktorých je potrebná intervencia. Napríklad v starostlivosti o maloleté deti hrá najdôležitejšiu rolu štát, ktorý chráni záujmy maloletého dieťaťa vo všetkých procesoch, kedy by mohlo dôjsť k ohrozeniu samotného dieťaťa a to aj voči biologickým rodičom, ak je ohrozený zdravý všestranný vývoj dieťaťa (Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine), zastupuje ho vo všetkých súdnych konaniach, ktorých účastníkom sú jeho zákonní zástupcovia, dohliada nad zdravým procesom vývinu maloletého dieťaťa v prípadoch ak je tento vývin ohrozený (výchovné opatrenia a pod.), stará sa o patričné sociálne zabezpečenie ak rodina nemá príjem z pracovných činností, poskytuje alebo odníma Príspevok na dieťa a rad ďalších intervencií v prospech dieťaťa. Samospráva ako taká zabezpečuje pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch psychického vývinu, fyzickému vývinu a sociálnemu vývinu detí (Zákon č. 305/2005 Z.z. o SPOaKD), ďalej má za úlohu vykonávať prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešiť nepriaznivú sociálnu situáciu alebo ju zmierňovať (Zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách). Pre nezainteresovaného by to mohlo budiť dojem, že všetko je podchytené avšak nie je tomu tak ako by sa na prvý pohľad zdalo... Prečo? Na zabezpečovanie ochrany a práv maloletého dieťaťa v ponímaní spomínaných legislatívnych noriem (zákonov) je potrebný tím sociálnych pracovníkov v štátnych a samosprávnych inštitúciách. Realita pri znižovaní nákladov spojených s fungovaním verejnej správy je taká, že z roku na rok sa počet týchto pracovníkov znižuje a agendy sa prerozdeľujú medzi zostávajúcich. Touto dekvantifikáciou úplne logicky trpí kvalitatívna stránka reálnych výkonov smerujúcich k sociálnej intervencii na všetkých úrovniach. Takže na jednej strane mince máme spoločenskú aktivitu ochrany maloletého dieťaťa a na druhej strane otázku, či máme dost' erudovaných sociálnych pracovníkov, aby účinne vykonávali túto ochranu a či na to majú vytvorený adekvátny priestor a čas... Má v tomto systéme priestor aj pozícia Školského sociálneho pracovníka? Z historického vývoja tejto oblasti sú známe koncepty z USA, Veľkej Británie, Nemecka, Maďarska a radu ostatných krajín, ktoré upriamili pozornosť na sociálnu intervenciu zo školského, ale aj mimoškolského pohľadu. Jedni preferujú tradičný klinický model, model zmeny školskej klímy, model sociálnej interakcie, komunitný školský model, druhí prispôbujú svoj model škole alebo jej zmene alebo

vyžadujú úzku spoluprácu s rodinou bez zásahov do školského systému, prípadne preferujú komunitný systém. Ťažko hľadať vo vývoji ten správny univerzálny model a dá sa povedať, že vo všeobecnosti sociálna oblasť je živým organizmom, ktorý si vyžaduje intervenciu šitú na mieru v danom priestore a čase s výhľadom na elimináciu čo najväčšieho počtu negatívnych vplyvov, ktoré vplyvajú na maloletého jedinca.

Vzhľadom na samotnú širokospektrálnosť problematiky nám v praxi vychádza ako najefektívnejšia intervencia „súzvuku“ všetkých aktérov: dieťaťa, rodiny, školy a sociálnych pracovníkov (štátnych, samosprávnych, MVO a pod). Ak hovorím o súzvuku, tak to prirovnám k orchestru, ktorý síce spája hra na hudobných nástrojoch, ale na to, aby podľa partitúry zahrali správnu harmóniu či kompletnú skladbu, musia za pomoci dirigenta dospieť k zmysluplnej spolupráci. No a ten náš pomyselný orchester síce disponuje partitúrou ale nemá súzvuk. Mal by byť tým pomyselným dirigentom Školský sociálny pracovník? Myslím si, že momentálne nám chýba ešte pár muzikantov a hlavne dirigent. V ponímaní zákona o sociálnej pomoci je nastavený štandard na normatív rovnajúci sa šesť klientov na jedného sociálneho pracovníka. Realita ukazuje, že je to z praktického napĺňania nerealizovateľné pre finančnú náročnosť potrebných mzdových prostriedkov (Fond sociálneho rozvoja).

Skúsenosti z praxe nám ukazujú smerovanie sociálnej práce s chudobou na komunitné plánovanie, komunitnú sociálnu prácu (KSP) v previazaní na terénnu sociálnu prácu (TSP), čo je jedna z ciest, ktorá sa na Slovensku momentálne rodí. Samozrejme, že dôležité miesto pri tejto sociálnej intervencii tvoria Nízkoprahové denné centrá pre deti a rodinu a Komunitné centrá. Pri tvorbe takejto logickej siete je potrebné ale jednotlivé posty a kompetencie zastabilizovať legislatívne a vytvoriť stabilitu tak potrebnú pre pokojnú prácu pomáhajúcich sociálnych pracovníkov v jednotlivých pozíciách, aby nemuseli riešiť svoje existenčné problémy ale mohli sa upriamiť na pomoc riešenia problémov tých ktorým majú pomáhať. Toto spomínam na margo toho, že program TSP je financovaný iba formou projektového financovania.

V Banskej Bystrici momentálne fungujú dve Nízkoprahové denné centrá pre deti a rodinu (ďalej len KC) v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, v ktorých sa primárna práca so školopovinným dieťaťom upriamuje na proces prípravy do školy a v druhom rade na aktívne a zmysluplné trávenie voľného času. Výsledky dvojročnej snahy upriamenej pozornosti na prípravu do školy sú skôr pozitívne a deti, ktoré sa programov zúčastňujú dosahujú v škole lepší prospech v 50% prípadoch, tí, čo si udržali prospech je 30% a v 20% si zhoršili prospech. Pri riešení intervencií k maloletému dieťaťu je nevyhnutná spolupráca sociálnych pracovníkov KC so školou (výchovní poradcovia, triedni učitelia, riaditelia) a so samotnými rodičmi. Aktivity, ktoré sa odohrávajú v rámci sociálnej intervencií v KC sú smerované aj k samotným rodičom, ktorí veľakrát nemajú dosiahnuté ani úplné základné vzdelanie, ale len „vychodenú“ povinnú školskú dochádzku. Takýto rodič veľakrát bez sociálnej intervencie nemá prirodzenú snahu vytvárať zázemie a pozitívnu podporu pre dieťa na to aby úspešne napredovalo vo výchovno-vzdelávacom procese, lebo on sám tento proces ignoroval. Preto by malo byť záujmom spoločnosti vytvárať také intervencie, ktoré by dali nádej tým, ktorí chcú zmeniť svoj život prostredníctvom vzdelania aby na to mali vytvorené patričné zázemie, priestor a pozornosť. Vsadiť pozíciu školského sociálneho pracovníka do prostredia školy by bolo pri momentálnych nastaveniach školského systému nereálne a bolo by to skôr formálne a úväzkovo hybridné prepojenie mívajúce sa cieľu a účinku – česť výnimkám, lebo všetko je o ľuďoch. Svoje miesto by si školský sociálny pracovník mohol nájsť v systéme fungujúcom na Slovensku v samospráve, ktorá je zriaďovateľom základných škôl a zároveň aj gestorom niektorých sociálnych oblastí daných legislatívou.

Problémom by sa mohli stať menšie obce, ktoré majú kumulované funkcie a tak sociálny pracovník je zároveň, školským radcom, stavebným úradom a pod. Tento problém by mohli riešiť spoločné úradovne.

Utopistickým riešením by bolo rozšírenie pedagogickej integrity každého učiteľa o sociálny vedomostno - zručnostný rozmer, ale to by sme vlastne pripravovali skoro polyhistorov, čo nie je záujmom pri potrebách „iba“ aprobačných predmetov. V tomto ponímaní negácie utopistického sa môže zdať pozícia školského sociálneho pracovníka potrebná avšak jeho pôsobiskom by mala byť miestna samospráva a ak by sa nám to časom nedarilo realizovať, tak nám ostáva len dúfať, že štát, mestá a obce budú mať dobrých dirigentov „sociálnej opery“.

Nie vždy je to o peniazoch, ale k naplneniu niektorých potrieb sú niekedy neodmysliteľné. Každá pozitívna intervencia smerujúca k maloletému dieťaťu je dobrou investíciou spoločnosti do budúcnosti samotnej spoločnosti.

Karol Langstein, vedúci Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie, Mestský úrad v Banskej Bystrici (text bol publikovaný v českom časopise Sociální práce v čísle 2 / 2013.)

Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica

V súlade so Zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona

Zariadenie pre seniorov Jeseň

KOMUCE - Zariadenie pre seniorov (Krivánska ul. 16 - 26)

KOMUCE - Agentúra sociálnych služieb (ASS, Robotnícka ul. 12)

- opatrovateľská služba
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
- základné sociálne poradenstvo
- jedáleň (stravovanie pre dôchodcov)
- prepravná služba
- požičiavanie kompenzačných pomôcok
- rehabilitačné služby v domácnosti

Zariadenie podporovaného bývania (ZPB)

Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS)

- ZOS ul. Krivánska
- ZOS ul. Družby

Stredisko sociálnych služieb (SSS)

- Denný stacionár
- Zariadenie opatrovateľskej služby

Rehabilitačné služby mesta

Denné centrá

Mestské detské jasle (MsDJ)

SOCIÁLNE SLUŽBY DLHODOBEJ STAROSTLIVOSTI

Činnosť oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti

Činnosť oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti je zameraná na riešenie sociálnej aj hmotnej núdze prostredníctvom sociálnych služieb poskytovaných v zariadeniach sociálnych služieb i v teréne (domácnostiach). Sociálne služby sú poskytované starším občanom v dôchodkovom veku a zdravotne postihnutým občanom (ZPO).

Jedná sa o nasledovné formy sociálnej služby:

- pobytové služby krátkodobé a dlhodobé
- ambulantné a terénne služby:
  - opatrovateľská služba v domácnosti klient
  - prepravná služba
  - požičiavanie kompenzačných pomôcok
  - rehabilitačné služby poskytované v zariadeniach soc. služieb alebo v domácnosti klienta
  - monitorovanie a signalizácia potreby pomoci - Služba SOS senior
  - kadernícke služby pre obyvateľov zariadení soc. služieb ale aj ostatných občanov (dôchodcovia a ZPO)
  - základné, sociálne poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov vyplývajúcich zo životnej situácie starších a zdravotne postihnutých občanov
  - podporné služby pre integráciu zdravotne postihnutých občanov do spoločnosti vytváraním priestorových možností v zariadeniach sociálnych služieb a poskytovaním finančných dotácií
  - okrem služieb pre starších a zdravotne postihnutých občanov poskytuje oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti aj služby pre rodiny s deťmi prostredníctvom mestských detských jaslí

podporné služby

odľahčovacia služba je sociálna služba poskytovaná osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím počas obdobia, v ktorom osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať. Za „opatrovanie“ sa považuje peňažný príspevok na opatrovanie priznaný príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Odľahčovacia služba sa poskytuje na celé dni najviac 30 dní v kalendárnom roku.

jedáleň - stravovanie fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb

- má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.

denné centrum poskytujúce najmä sociálne poradenstvo a záujmovú činnosť pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, osobám s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom, vnučkou

práčovňa – pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.

Odkázanosť na pomoc inej osoby a sociálna služba

Občan, ktorý má záujem o poskytovanie sociálnych služieb postupuje nasledovným spôsobom - prvý kontakt, potrebné informácie a žiadosť získa:

na Mestskom úrade, na klientskom centre u pracovníčky za odbor sociálnych vecí,

telefonicky - 048/4330 777, 0800 14 15 14 (bezplatná linka),

na internete www.banskabystrica.sk (sekcia - sociálne služby)

Postup pri podaní žiadosti o poskytnutie sociálnej služby, poskytovaných mestom Banská Bystrica, ktoré sa vybavujú na základe podanej žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu:

opatrovateľská služba,

zariadenie opatrovateľskej služby / týždenná forma pobytu aj ZOS na Krivánskej ulici a na ulici Družby 25, B.B., 1 až 3 mesačný pobyt/,

denný stacionár /Na Uhlisku č.1 a na ul. 9. mája 74/,

zariadenie pre seniorov je nasledovný :

Dňom 1. januára 2009 nadobudol platnosť a účinnosť zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Proces č. 1 :

1. Ak ste občan s trvalým pobytom v Meste Banská Bystrica, na Mestskom úrade v Banskej Bystrici, na Klientskom centre, pracovisko odboru sociálnych vecí, dostanete „Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu“.

2. V žiadosti vyplníte Vaše osobné údaje (uvediete osobu, ktorá sociálnu službu potrebuje).

3. V žiadosti si vyberiete a označíte z uvedenej ponuky len jeden druh sociálnej služby, na ktorú budete ako žiadateľ o poskytnutie sociálnej služby v rámci posudkového procesu posúdený. Zároveň si vyberiete len jednu formu sociálnej služby (pobytovú, terénnu). Teda si vyberiete to, čo si myslíte, že momentálne bude riešiť Vašu sociálnu situáciu.

4. Prílohou žiadosti je tlačivo „Lekársky nález“. Uvedené tlačivo je potrebné nechať potvrdiť Vaším zmluvným (obvodným) lekárom v mieste trvalého bydliska. Toto tlačivo predkladáte v tom prípade, ak nemáte k dispozícii vyjadrenie Vášho ošetrojúceho, odborného lekára, ktoré nie je staršie viac ako 6 mesiacov (napr. prepúšťacia správa z nemocnice, odborné nálezy a pod.).

5. Kompletne vyplnenú a podpísanú „Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu“ aj s potvrdeným tlačivom „Lekársky nález“ alebo iným lekárskeym potvrdením doručíte na Mestský úrad Banská Bystrica, na Klientske centrum, pracovisko odboru sociálnych vecí alebo zašlete poštou na adresu Mestského úradu Banská Bystrica, Oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica.

6. Vyššie uvedená žiadosť s potvrdeným lekárskeym nálezom sa stane podkladom pre vydanie zdravotného posudku. V domácnosti klienta bude vykonané sociálne šetrenie za účelom vydania sociálneho posudku.

7. Na základe zdravotného a sociálneho posudku Vám bude vydaný posudok o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby, v ktorom bude navrhnutý druh sociálnej služby, o ktorú môžete požiadať formou podania žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

8. Po vydaní posudku a rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu: opatrovateľská služba, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, zariadenie pre seniorov si občan podáva žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, na základe ktorej je s občanom uzavretá „Zmluva o poskytovaní sociálnej služby“ (občan vykoná nasledovný proces č. 2):

Proces č. 2 :

V „Žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby“ si vyberáte ten druh sociálnej služby, ktorý Vám bol navrhnutý v rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu a zároveň vyberáte formu sociálnej služby, ktorá k druhu sociálnej služby prináleží, uvádzate deň začatia poskytovania sociálnej služby a čas jej poskytovania, ako aj názov zariadenia sociálnych služieb, kde by ste chceli byť umiestnení (na každú sociálnu službu je potrebné podať novú žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby).

Do žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby je potrebné doložiť:

- potvrdenie o príjme za predchádzajúci kalendárny rok, resp. rozhodnutie zo Sociálnej poisťovne o výške dôchodku a posledné rozhodnutie (aktuálny rok) zo Sociálnej poisťovne o výške dôchodku,
- doklad o majetkových pomeroch (t. j. tlačivo „Vyhlásenie o majetku fyzickej osoby“, ktoré je prílohou žiadosti a potvrdzuje sa na matrike alebo u notára) a kópiu právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu.

Po podaní vyššie uvedenej žiadosti bude s Vami uzavretá „Zmluva o poskytovaní sociálnej služby“, na základe ktorej sa bude priamo riešiť Vaša nepriaznivá sociálna situácia.

Postup pri priamom vybavení sociálnych služieb, poskytovaných Mestom Banská Bystrica, na základe podania žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby :

Žiadosť na zabezpečenie poskytovania sociálnej služby sa vydáva priamo, na základe procesu č. 2 (bez toho aby potreboval mať občan posudok od Mesta Banská Bystrica, neplatí proces č.1 , t.j. postup po hore uvedený bod 7) občanovi ak žiada o nasledovné sociálne služby:

prepravná služba

Do žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby je potrebné okrem príjmu za aktuálny kalendárny rok, doložiť pri vybavovaní prepravnej služby (sociálneho taxíku) lekársky nález na tlačive Mesta Banská Bystrica.

V prípade, že občan je posúdený príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny ako fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je na základe komplexného posudku (má priznaný niektorý z peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia) alebo posudku resp. rozhodnutia na účel vydania parkovacieho preukazu odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, netreba dokladať lekársky nález na tlačive Mesta Banská Bystrica, ale len samotný komplexný posudok z príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Na základe doloženého posudku z úradu práce , sociálnych vecí a rodiny žiadateľ /ka má poskytovanú prepravnú službu za nižšiu úhradu.

monitorovanie a signalizácia potreby pomoci – (SOS senior)

Do žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby je potrebné okrem potvrdenia príjmu za aktuálny kalendárny rok, doložiť pri vybavovaní sociálnej služby monitorovanie a signalizácia potreby pomoci lekársky nález na tlačive Mesta Banská Bystrica.

odľahčovacia služba

Žiadateľom danej služby je zdravá osoba, ktorá sa stará o človeka s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorá poberá peňažný príspevok na opatrovanie, priznaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Pri odľahčovacej službe je potrebné k žiadosti na zabezpečenie poskytovania sociálnej služby doložiť okrem potvrdení žiadateľa o príjme za aktuálny kalendárny rok, doklade o majetkových pomeroch, kópiu posudku, vydaného príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny o priznaní peňažného príspevku na opatrovanie a rozhodnutie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o poberaní peňažného príspevku na opatrovanie.

Opatrovateľská služba môže byť poskytovaná prostredníctvom:

1. KOMUCE, opatrovateľská služba, Ul. 9. mája 74 (predtým Robotnícka 12), Banská Bystrica opatrovatelky Mesta Banská Bystrica Vám poskytnú opatrovateľskú službu podľa Vašich potrieb v čase od 7,30 do 15,30 hod. počas pracovných dní. Kontakt : 048/414 24 73, 048/414 55 64

2. EBBA, n.o. - opatrovateľská služba, Nám . Štefana Moysesu 17/A (vchod oproti penziónu Kúria), 974 01 Banská Bystrica Kontakt : 048/ 416 25 99, 0907 804 057, 0908 958 622,

3. SENIORKA n.o. - opatrovateľská služba, Partizánska cesta č.3 , 974 01 Banská Bystrica Kontakt : 0904 385 626

Opatrovateľskú službu poskytuje neverejný poskytovateľ (EBBA, SENIORKA) podľa Vašich potrieb v doobedňajších, poobedňajších a večerných hodinách v domácnostiach občanov na území mesta Banská Bystrica, v súlade s vydaným rozhodnutím mesta o odkázanosti na sociálnu službu, počas pracovných dní, víkendov a sviatkov.

Opatrovateľská služba zabezpečuje:

seba obslužné úkony (pomoc pri osobnej hygiene, pri obliekaní, vyzliekaní, kúpaní vrátane umytia vlasov, pomoc pri presune na lôžko, vozík či WC a späť, dovoz alebo donášku obeda, pomoc pri podávaní jedla a pitia, dohľad, ...),

úkony starostlivosti o svoju domácnosť (umytie riadu, pomoc pri bežnom upratovaní, príprave a varení stravy, pri nákupoch, praní, či žehlení..),

základné sociálne aktivity (sprievod na lekárske vyšetrenia, na vybavovanie úradných záležitostí, sprievod do školy, zo školy, do zamestnania a zo zamestnania, pri záujmových činnostiach, ...)

dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri vykonávaní základných sociálnych aktivít

Zariadenie pre seniorov JESEŇ

Zariadenie pre seniorov JESEŇ je zariadenie sociálnych služieb bez právnej subjektivity. Je osobitnou organizačnou jednotkou mesta. Do prevádzky bol daný v decembri 1997. Počas existencie tohto zariadenia boli poskytované služby prispôsobované potrebám obyvateľov a verejnosti.

V súčasnosti je Zariadenie pre seniorov JESEŇ akýmsi „centrom sociálnych služieb“, v ktorom sa poskytujú viaceré druhy sociálnych služieb (pobytové aj terénne). Je situovaný v 5 nadzemných (NP) podlažiach + nadstavba.

Medzi pobytové služby patrí:

Zariadenie pre seniorov, v ktorom sa poskytuje sociálna služba:

- fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

- fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Kapacita zariadenia pre seniorov je spolu 81 miest

Zariadenie pre seniorov JESEŇ je situovaný na 5 nadzemných podlažiach v 3 typoch obytných jednotiek. Na uvedených podlažiach sú umiestnení mobilní klienti. Na 2. a 3. NP v 2. typoch obytných jednotiek sú umiestnení imobilní klienti.

Veľkosť obytných jednotiek:

I. typ = 17,691 m²

II. typ = 14,044 m²

III. typ = 23,803 m²

Niektoré obytné jednotky majú balkón.

- obytná jednotka pozostáva:

- predsieň, kde sa nachádza kuchynský kút s drezom a dvojplatničkou, samostatné umývadlo
- samostatné WC
- izba, ktorá je vybavená (váľanda / nemocničná posteľ, koberec, stôl a dve stoličky, botník, skriňová zostava - veľká šatníková skriňa, presklená skriňa, a pod., chladnička, stolová lampa, smetný kôš, záclona, deka, posteľná súprava - vankúš a paplón, žalúzie)

Občan si pri nástupe do zariadenia prinesie osobné veci (oblečenie, hygienické potreby), vybavenie kuchynského kúta a ďalšie veci ako TV, rádio, dekoračné predmety,.....

V zariadení pre seniorov sa poskytujú základné služby:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- sociálne poradenstvo
- sociálna rehabilitácia
- ošetrovateľská starostlivosť
- ubytovanie
- stravovanie
- upratovanie, pranie , žehlenie a údržba bielizne a šatstva
- osobné vybavenie (úschova cenných vecí a záujmová činnosť)

Obyvatelia Zariadenia pre seniorov Jeseň môžu využívať aj ďalšie služby za úhradu podľa cenníka služieb Mesta Banská Bystrica:

- kaderníctvo

- rehabilitácia
- práčovňa
- požičiavanie kompenzačných pomôcok
- prepravná služba

Stredisko sociálnych služieb (SSS)

Zariadenie opatrovateľskej služby a Denný stacionár

Stredisko sociálnych služieb (SSS) spája v sebe dva druhy zariadení: Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) a Denný stacionár.

Zariadenie opatrovateľskej služby poskytuje sociálnu službu týždennou pobytovou formou na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

Zariadenie opatrovateľskej služby poskytuje sociálnu službu týždennou pobytovou formou počas pracovných dní - od pondelka od 06:00 hod do piatku do 18:00 hod.

V ZOS sa poskytujú základné služby:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- sociálne poradenstvo
- sociálna rehabilitácia
- ošetrovateľská starostlivosť
- ubytovanie
- stravovanie
- upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva
- utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí.

V Dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. V Dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba v pracovné dni od 7,00 do 17,00 hod.

V Dennom stacionári sa poskytuje:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby

- sociálne poradenstvo
- sociálna rehabilitácia
- stravovanie

V Dennom stacionári sa zabezpečuje pracovná terapia a záujmová činnosť.

Sociálne služby pre občanov poskytuje Stredisko sociálnych služieb prostredníctvom dvoch prevádzok - prvá prevádzka sa nachádza Na Uhlisku 1, druhá prevádzka je na Ul. 9.mája 74 v Banskej Bystrici.

Prevádzka Na Uhlisku 1 je umiestnená v rodinnom dome s peknou záhradou s kapacitou 4 klientov v Dennom stacionári a 6 klientov v ZOS - týždennom pobyte.

V prevádzke na ulici 9. mája 74 v bezbariérových priestoroch s veľkou terasou a záhradou sa poskytuje starostlivosť 5 klientom v Dennom stacionári a 14 klientom v ZOS - týždennom pobyte. Obidve prevádzky sú v tichom prostredí v blízkosti centra mesta. Materiálno–technické vybavenie prevádzok tvoria kreslá a polohovateľné kreslá, stôl, stoličky, televízor, rádio, WC a spoločná kúpeľňa. Izby klientov sú vybavené posteľami, šatníkoviými skriňami a nočnými stolíkmi.

V prevádzke na Ul. 9. mája je ako chránené pracovisko zriadená terapeuticko-relaxačná miestnosť podľa holandskej koncepcie Snoezelen, ktorej cieľom je zámerné pôsobenie na ľudské zmysly (stimulácia) a privádzanie mysle a tela do stavu upokojenia a sústredenosti. Pobyt v miestnosti klientom pomáha udržiavať pamäťové a rozumové schopnosti a zručnosti prostredníctvom rôznych aktivít.

Zariadenie SSS je určené hlavne občanom s poruchami psychiky od počiatočných ľahších foriem až po ťažký stupeň postihnutia - od pocitu osamelosti v prípade straty životného partnera, zmenami osobnosti občana, ktoré sa prejavujú poruchami pamäti, stratou schopnosti sebaobsluhy, stratou orientácie v čase a priestore, nepokojom, skleslosťou, depresiou, agresiou, stratou slovnej zásoby, prekladaním vecí, bezcieľným chodením, útekmi. Takto postihnutí občania potrebujú celodennú pomoc, ktorú im v našich zariadeniach poskytnú kvalifikované opatrovatelky. Rodinní príslušníci sa potom môžu počas dňa, resp. týždňa venovať v plnom rozsahu svojim pracovným povinnostiam.

Výhodou pobytu občanov v tomto type zariadenia je, že nestratia kontakt so svojou rodinou a ich príbuzní môžu bez strachu o ich zdravotný stav a bezpečnosť v klude pracovať. Z tohto pohľadu je najvhodnejší Denný stacionár, v prípade potreby môžu príbuzní využiť prepravnú službu Agentúry sociálnych služieb. Počas pobytu v zariadení je pre klientov pripravený každodenný program na podporu a udržiavanie ich existujúcich schopností – tréningy pamäte, vedomostné hry, tematické rozhovory, činnosti na podporu motoriky, skupinové cvičenia a pod.

Klienti v ZOS môžu využívať aj ďalšie služby za úhradu podľa cenníka služieb Mesta Banská Bystrica:

- rehabilitácia
- prepravná služba
- požičiavanie kompenzačných pomôcok.

Rehabilitačné služby mesta Banská Bystrica

Rehabilitácia predstavuje komplex opatrení (zdravotníckych, sociálnych, ekonomických, pracovných, psychologických a pedagogických), ktorých cieľom je optimálne a čo najrýchlejšie zaradiť človeka postihnutého bolesťou pohybového aparátu, chorobou alebo úrazom do plnohodnotného života .

V súčasnej dobe sa dostáva do popredia záujmu starostlivosť o svoje zdravie a zdravý životný štýl . Preto Vám ponúkame na našich rehabilitačných oddeleniach rehabilitačné poradenstvo a rehabilitáciu, ktorej najvýznamnejšou časťou je fyzikálna terapia a liečebná telesná výchova. Rehabilitačné pracovníčky a masér Vám radi pomôžu zvládnuť Vaše zdravotné problémy.

Rehabilitačné služby sa nachádzajú v dvoch prevádzkach:

ZARIADENIE PRE SENIOROV JESEŇ

Internátna ulica č.10, Banská Bystrica, 6. poschodie, Tel. kontakt: spojovateľ 048/41 31 385

priama linka na rehabilitáciu: 048/ 41 34 008

ZARIADENIE PRE SENIOROV KOMUCE - Krivánska č.20, Banská Bystrica , na prízemí

Tel. kontakt: 048/411 59 68

Prevádzková doba:

Pondelok až piatok od 7,00 hod do 15,00 hod.

Obed. prestávka :

Zariadenie pre seniorov Jeseň : 11,30- 12,00 hod.

DOS : 11,00 – 11,30 hod.

Ponuka prehľadu rehabilitačných procedúr, ktoré si možno uplatniť na rehabilitačných oddeleniach

Rehabilitačné služby

v zariadení pre seniorov JESEŇ ponúka:

- Klasická masáž celotelová
- Klasická masáž čiastočná
- reflexná masáž
- Podvodná masáž

- Vírivá vaňa DKK
- Vírivá vaňa HKK
- Perličkový kúpeľ nôh
- Parafín (lavaterm)
- TENS prúdy
- BIO lampa
- Ultrazvuk
- Elektrický masážny prístroj
- Individuálna LTV (30 min)
- Skupinová LTV (30 min)
- Bicykel, stepper, vodná posteľ

V zariadení pre seniorov KOMUCE - Krivánska č. 20

- Klasická masáž celotelová
- Klasická masáž čiastočná
- reflexná masáž
- Hydromasážna celotelová vaňa
- Perličkový kúpeľ nôh
- parafín
- TENS prúdy
- BIO lampa
- Ultrazvuk
- Elektrický masážny prístroj
- Vibrátor DKK
- Posilňovňa
- Individuálna LTV (30 min)
- Skupinová LTV (30 min)

Rehabilitačné služby V TERÉNE

Ponúka rehabilitačnú činnosť v teréne, znamená to v domácnosti klienta. Vie poradiť, pomôcť a naučiť blízkeho samostatne cvičiť a vykonávať samostatne bežné denné činnosti, ktoré sám nevláda.

Viac informácií na tel. číse : 048/41 34 008 alebo 048/ 4330 777 alebo 0800 14 15 14 (bezplatná linka).

Mesto žne jeden úspech za druhým

6. decembra 2013

Mesto Banská Bystrica môže byť vzorom mnohým slovenským aj zahraničným mestám. V oblasti sociálnej intervencie žne jeden úspech za druhým. V priebehu toto týždňa bolo ocenené hneď dvomi významnými oceneniami, a to Sociálny čin roka 2013 a cenou v súťaži Samospráva a Slovensko bez bariér 2010 - 2013. Na benefičnom galavečere, ktorý sa konal 3. decembra pri príležitosti Medzinárodného dňa osôb zdravotne postihnutých, bola mestu Banská Bystrica udelená cena v súťaži Samospráva a Slovensko bez bariér. Hlavným cieľom súťaže je vyzdvihnúť úsilie o odstraňovanie architektonických, duchovných, spoločenských a kultúrnych bariér. Ocenené boli projekty, ktoré za predchádzajúce dva roky realizovali samosprávy, firmy a médiá v rámci celoslovenskej aktivity Slovensko bez bariér. V siedmej etape súťaže sa so svojimi projektmi zúčastnilo viac ako 40 inštitúcií. V kategórii A - Územná samospráva - bolo za svoje projekty ocenených 15 miest alebo mestských častí, medzi ktorými bolo aj mesto Banská Bystrica. Hlavné ceny získalo mesto Bratislava za komplexné riešenie bezbariérovej dopravy a Žilinský samosprávny kraj.

„Veľmi si vážime toto ocenenie, pretože k nemu viedlo mnoho poctivej práce celého odboru sociálnych vecí. Naši zamestnanci obetavo napĺňajú svoje poslanie, ktorým je snaha o skvalitnenie života znevýhodnených občanov nášho mesta,“ povedala Mária Filipová, vedúca odboru sociálnych vecí na MsÚ.

Ďalšie významné ocenenie, Sociálny čin roka 2013, prevzal 5. decembra z rúk ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Jána Richtera primátor mesta Banská Bystrica. Prvýkrát bolo toto ocenenie udelené v roku 2003. V tejto tradícii sa pokračuje, s výnimkou roku 2011, nepretržite. Každý ročník je tematicky zameraný na vybrané témy a cieľové skupiny z oblasti sociálnych vecí. Sociálny čin roka 2013 bol zameraný na podporu rodín, rozvoj sociálnych služieb v prospech rodín s deťmi, prevenciu a odstránenie rôznych negatívnych vplyvov pôsobiacich na rodinu, predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, ochranu práv detí a vytváranie podmienok pre pracovné uplatnenie rodičov maloletých detí. Mesto Banská Bystrica bolo týmto ocenením vyznamenané v kategórii Samospráva. Ocenené boli najmä aktivity v oblasti poskytovania sociálnych služieb na podporu rodín s deťmi a vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Túto oblasť zastrešuje a realizuje oddelenie sociálnej a krízovej intervencie MsÚ, ktoré aj s partnermi za posledných 20 rokov vybudovalo sieť zariadení pomáhajúcich práve tejto kategórii ľudí.

„Mesto buduje už od roku 1993 sieť pomoci jednotlivcom, ktorí sa ocitli v krízovej životnej situácii. Model prestupného bývania sa stal vzorom pre mestá na Slovensku, ale aj v zahraničí. Vďaka tomu dávame šancu rodinám a deťom meniť svoj život k lepšiemu a nie len dediť generačnú chudobu a nesprávne postoje,“ zhodnotil Karol Langstein, vedúci oddelenia krízovej intervencie.

Úspechy Banskej Bystrice v sociálnej oblasti ocenila aj medzinárodná porota súťaže Access City Award. Vďaka dobrému výsledku v tejto súťaži sa zástupca mesta zúčastnil na konferencii Prístupný cestovný ruch v Európe, ktorá bola venovaná sprístupňovaniu cestovania a zariadení cestovného ruchu pre klientov s rôznym telesným alebo duševným postihnutím.

„Sila spoločnosti sa ukazuje na tom, ako sa správa k svojim najslabším článkom. Som veľmi hrdý, že mesto Banská Bystrica a jeho zamestnanci z odboru sociálnych vecí vykonávajú takú dobrú a obetavú prácu, ktorá je oceňovaná na celoštátnej, ale aj európskej úrovni," povedal primátor mesta Peter Gogola. /Martina Kanisová, hovorkyňa primátora /

Banská Bystrica v druhom kole Access City Award

Mesto Banská Bystrica sa dostalo do druhého kola súťaže Access City Award 2013. Zo 102 miest 23 krajín Európskej únie patrí Banská Bystrica medzi 33 najúspešnejších, ktoré dokázateľne zlepšili bezbariérovosť a prispeli tak k zlepšeniu kvality života hendikepovaných ľudí.

Porota v roku 2013 hodnotila jednotlivé mestá v štyroch kľúčových oblastiach, a to budovanie verejného priestranstva, doprava a s ňou spojená infraštruktúra, informácie a komunikácia, verejné zariadenia a služby. Do finálnej sedmičky sa dostali mestá Belfast (VB), Burgos (Španielsko), Drážďany (Nemecko), Gothenburg (Švédsko), Grenoble (Francúzsko), Malaga (Španielsko) a Poznaň (Poľsko).

„To, že sa Banská Bystrica dostala do druhého kola popri veľkých európskych mestách je ocenenie úsilia všetkých zamestnancov mesta, ktorí sa každý deň snažia pracovať v prospech rozvoja bezbariérovej prístupnosti. Tento výsledok nás zároveň povzbudil ďalej pokračovať v úsilí a zúčastniť sa na súťaži Access City Award aj v budúcnosti," vyjadril sa 20.11. 2013 primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola.

Súťaž Access City Award je zameraná na ocenenie miest nad 50 000 obyvateľov, ktoré dokázateľne zvyšujú úroveň bezbariérovosti v rôznych oblastiach. Prístupnosť je pritom hlavný pilier Stratégie Európskej únie na podporu hendikepovaných na obdobie rokov 2012-2020. Jej hlavným cieľom je vytvoriť bezbariérovú Európu pre všetkých jej obyvateľov.

„Mesto Banská Bystrica má prívlastok „mesto bez bariér" aj v rozvojovom programe na roky 2008 – 2014. Kvalifikácia do druhého kola súťaže Access City Award potvrdzuje, že si tento prívlastok zaslúžime a že robíme všetko pre to, aby sme sa zaradili do rodiny európskych miest, ktoré zvyšujú kvalitu života svojich občanov odstraňovaním bariér vo všetkých oblastiach života," povedala Mária Filipová, vedúca odboru sociálnych vecí. Vyhlásenie výsledkov sa uskutoční počas konferencie o bezbariérovom turizme 3. decembra 2013 v Bruseli. Martina Kanisová

Pomocná ruka dlhodobo nezamestnaným

Banská Bystrica 27. novembra 2013

Úspešný národný pilotný projekt Od dávok k platenej práci na záverečnom seminári v utorok 26. novembra v Cikkerovej sieni banskobystrickej Radnice zhodnotili zástupcovia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, zástupcovia samospráv, projektový tím a partneri projektu. Prítomných privítal na pôde mesta Banská Bystrica primátor Peter Gogola. Zdôraznil dôležitosť a význam tohto projektu pre jednotlivcov, ako aj pre celú spoločnosť. „Pálčivou otázkou dnešných dní je dlhodobá nezamestnanosť. Táto otázka je diskutovaná na pôde mesta, kraja a nebojím sa povedať, celej Európy. Hľadajú sa rôzne spôsoby, ako čeliť tomuto fenoménu dnešnej doby. Ja som pevne presvedčený, že len systematickou prácou dokážeme urobiť v tejto oblasti pokroky. Projekt Od dávok k platenej práci takouto

systematickou prácou je," vyjadril sa primátor mesta Peter Gogola. Na záverečnom seminári k projektu vystúpil aj štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Branislav Ondruš, ktorý deklaroval záujem ministerstva o tento projekt.

Projekt bol realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Dlhodobá nezamestnanosť je podmienená niekoľkými faktormi. „Ak človek dlhšiu dobu nedokáže nájsť pracovné miesto, dochádza k postupnej strate sociálnych vzťahov, pracovných návykov, môže dôjsť k strate schopnosti komunikácie a viery vo vlastné schopnosti. Časom dáva takýto človek prednosť pohodlnejšiemu i keď skromnejšiemu životu zo sociálnych dávok a väčšinou tak končí v systéme sociálnej pomoci," skonštatovala Mária Filipová, vedúca odboru sociálnych vecí na MsÚ.

Mesto Banská Bystrica navrhlo riešiť problémy s nezamestnanosťou vytvorením tzv. medzitrhu práce. Spolu s cieľovým osobnostným rozvojom pre dlhodobu nezamestnaných, ktorí majú nižšie dosiahnuté vzdelanie, má byť medzitrh práce jedným zo spôsobov, ako zvýšiť ich zamestnateľnosť.

Partnermi projektu boli Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, ktorý zabezpečoval výber cieľovej skupiny. Krajská rozvojová agentúra Banská Bystrica sa starala o koordináciu medzitrhu práce a Centrum vzdelávania neziskových organizácií vykonávalo aktivity smerujúce k individuálnemu poradenstvu a osobnostnému rozvoju. Martina Kanisová ,hovorkyňa primátora, Mária Filipová, vedúca odboru sociálnych vecí MsÚ.

Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie Mestského úradu Banská Bystrica

Správa o činnosti za rok 2013

1. ÚVOD

Tak ako sme si stanovili predchádzajúci rok, venovali sme sa v roku 2013 aj téme závislostí a alkoholizmu, ktorý je častým sprievodným javom spojeným s bezdomovectvom, chudobou a pri únikovej forme riešení problémov celkovo.

„Zodpovednosť je na nás všetkých, nemôžeme očakávať, že problém vyrieši pár nadšencov, ktorým nie je jedno, čo sa okolo nich deje“ (Lia Cavalcanti)

Realitou spoločnosti bohužiaľ naďalej ostáva opak, čoho dôkazom je aj prístup spoločnosti k tejto problematike. Napriek tomu Doc. MUDr. Stanislav Kunda, CSc. - *psychiater, odborný lekár pre liečbu toxikománií a alkoholizmu*, MUDr. Martin Somora - *primár, psychiater CPLDZ Banská Bystrica* a Mgr. Karol Langstein – *vedúci Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie MsÚ BB* – vypracovali Projektový zámer na vybudovanie siete zariadení - „Medicínsko – sociálne centrum integrovanej pomoci v meste Banská Bystrica“ formou Pilotného projektu, ktorý by mal v praxi overiť potreby a nástroje pomoci tejto cieľovej skupine. Pilotný projekt z toho dôvodu, že jeho finančná náročnosť nie je uskutočniteľná z rozpočtových zdrojov zúčastnených subjektov, ale aj preto, že sa jedná o modelové zosieťovanie pomoci, ktoré by mohlo byť názorným príkladom aj pre ostatné samosprávy. Zároveň by projekt napomohol pri nastavovaní legislatívnych zmien potrebných na udržanie a naplnenie zmyslu tejto formy pomoci.

Chudoba prepojená so závislosťou

Podľa svetových odhadov pätnásť až dvadsať percent ľudí, ktorí žijú v generačnej chudobe, trpia závislosťou. Samotná závislosť má veľký negatívny dopad na jedinca a život jeho rodiny ak nejakú má, na jeho okolie – mikro a makroprostredie – teda samotnú spoločnosť. Závislosť sama osebe a toľko v spojení s chudobou spôsobuje veľké materiálne škody a vytvára spoločenské problémy. Všeobecne sa potvrdzuje, že najdostupnejšou látkou vyvolávajúcou závislosť – a u nás zvlášť - je alkohol, ktorého dlhodobá konzumácia je príčinou početných nákladných ochorení, dopravných nehôd, iných životných nešťastí a násilností týkajúcich sa jednotlivcov aj celej spoločnosti.

Chudoba v kombinácii so závislosťou vytvára vyšší – ťažší stupeň sociálnej odkázanosti, končiacej hlbokou sociálnou devastáciou.

Závislosť je primárnym onemocnením (podľa MKCH F 10), nie je prejavom inej poruchy alebo choroby. Tak ako nie je možné liečiť žalúdočné vredy spôsobené alkoholom bez toho, aby pacient prestal piť, tak ani chudobu nie je možné prekonať, pokiaľ klient naďalej trpí závislosťou. (*Ruby K. Payne*).

Sociálna práca s klientmi žijúcimi v chudobe a závislými od alkoholu môže nastúpiť len za predpokladu, že sa v prvom rade eliminuje problém závislosti a následne sa účinne nastaví sled krokov smerujúcich k vymaneniu sa z chudoby. A tak v integrovanej sociálnej práci je potrebné mať zručnosti a vedomosti o tom, ako fungujú závislosti a ako funguje chudoba. Bez týchto zručností by dochádzalo k neefektívnosti, v dôsledku čoho by sa závislosť i chudoba prehlbovali ešte viac. Sociálni pracovníci v teréne alebo pracujúci v nízkoprahových sociálnych službách sú často poslednou záchranou pre osoby vo veľkých ťažkostiach. Sú kontaktnými bodmi medzi individuálnymi ťažkosťami života v spoločnosti a sociálnymi programami zostavenými za účelom vyliečiť ich alebo im pomôcť v resocializácii. Títo pracovníci sú v skutočnosti väzbami medzi tým, čo spoločnosť ponúka alebo dáva k dispozícii a tými, ktorí majú reálnu potrebu svojej záchrany a pomoci. Spoločnosť musí mať nastavené systémy pomoci všetkým kategóriám vo forme účinných sociálnych politík, formou realizácie prevencie na všetkých úrovniach, a ešte aj liečba. Efektívne nastavené programy prispievajú k zníženiu kriminality, nákladov na bezpečnosť a ochranu zdravia, bránia ďalším dôsledkom spojeným so závislosťou od alkoholu. V neposlednom rade sú ochranným faktorom aj voči širokej verejnosti a na zachovanie ľudskej dôstojnosti. Kompetenčne je táto problematika prierezová a bez skĺbenia súčinnosti všetkých aktérov: štátna správa – verejný sektor - samospráva – mimovládne organizácie – klient/pacient - nie je možná súhra a účinné riešenie. V nasledovných statiach načrtneme možnosť riešenia tejto problematiky v meste Banská Bystrica.

Projekt medicínsko-sociálneho centa integrovanej pomoci v meste Banská Bystrica

Navrhovaný medzisektorový (resp. medzirezortný) projekt vychádza z blízkosti problematík, ktoré sú v náplni rezortov zdravotníctva, sociálnych vecí a rodiny, v neposlednom rade aj rezortu vnútra. Ide v ňom o problematiku násilia (domáceho, rodovo podmieneného, násilia na verejnosti) v dôsledku nadužívania a zneužívania alkoholu a iných drog, následne závislosť, zdravotno-sociálna devastácia a z toho vychádzajúci osobitný prístup k osobám marginalizovaným spoločnosťou. Za tým účelom sa vytvára funkčne koordinované pracovisko - medicínsko-sociálne centrum integrovanej pomoci - ktorého jednotlivé články sú:

1/ protialkoholické záchytné izby,

- 2/ nízkoprahová nocľaháreň,
- 3/ nízkoprahové denné centrum,
- 4/ špecializovaná ambulancia AT,
- 5/ denný stacionár pre liečbu drogových závislostí.

Protialkoholická záchytná izba.

V meste Banská Bystrica navrhujeme zriadiť 3 záchytné izby (po 2 lôžka v jednej miestnosti) s prevažne nočnou prevádzkou, v prípade potreby s rozšírením prevádzky. V personálnom obsadení počítame so 7 sestrami/ošetrovateľmi, 0,5 úväzku sociálna pracovníčka; lekár bude súčasne pracovať v špecializovanej ambulancii AT. Zriaďovanie a prevádzka protialkoholických záchytných izieb vychádza zo Zákona 219/1996 Zb.z.

Nízkoprahová nocľaháreň.

V nízkoprahovej nocľahárni sa fyzickej osobe poskytuje prenocovanie, vytvárajú sa podmienky pre základnú osobnú hygienu, prípravu stravy. V projekte navrhujeme 10 – 15 lôžok, v personálnom obsadení 4 pracovníci, prevádzková doba od 19,00 do 7,00 hod.

Nízkoprahové denné centrum.

Nízkoprahové denné centrum je určené fyzickým osobám, ktoré na to spĺňajú podmienky. Poskytuje sa im sociálne poradenstvo, právna pomoc, nevyhnutné ošatenie, utvárajú sa podmienky základnej osobnej hygieny, pre prípravu stravy, podnecuje sa záujmová činnosť. Navrhuje sa kapacita 15 miest, v personálnom obsadení 2 pracovníci, prevádzková doba od 7,30 – 15,30 hod. Systém fungovania a pravidiel budú súčasťou Prevádzkového poriadku. Články pod bodmi 2/ a 3/ sa zriaďujú podľa zákona 448/2008 Zb.z.

Špecializovaná ambulancia AT.

Zriaďuje sa podľa všeobecne platných predpisov o zriaďovaní lekárskeho ambulancií. Náplňou pracoviska bude odborná starostlivosť o osoby postihnuté a ohrozené závislosťou od alkoholu a iných psychotropných látok. Je zrejmé, že väčšina pacientov budú tvoriť závislí v kombinácii s chudobou. V ambulancii pracuje lekár - psychiater, 1 sestra, 1 pracovníčka pre sociálnu prácu a administratívu. Rozsah pracovného času sa určí podľa dopytu služby.

Denný protidrogový stacionár.

Zriaďuje sa podľa Vestníka MZ SR z roku 2008, čiastka 32 – 51, oddiel 3/E. Je zariadením špecializovanej ambulancie starostlivosti, v ktorom sa závislým pacientom poskytuje kompletná liečba s dôrazom na psychoterapiu, rehabilitáciu a psycho-sociálnu rehabilitáciu. V tomto článku je navrhovaná kapacita 15 – 20 miest, dĺžka denného pobytu 4 – 12 týždňov a samotná prevádzka v čase od 7,00 – 22,00 hod. Personálne obsadenie, okrem lekára - psychiatra, 1 sestra, 1 psychológ prípadne liečebný pedagóg, pracovníčka pre sociálnu prácu a administratívu.

Patričnú pozornosť, podľa nastavených priorit v roku 2012, sme venovali aj problematike zadĺženosti klientov a práci s dlhovým zaťažením jednotlivcov a rodín. Mesto Banská Bystrica uzatvorilo

zmluvu o spolupráci s Mediačným centrom SOVA a spolupracuje s Centrom pre právnu pomoc. Dá sa tvrdiť, že drvivá väčšina blížiaci sa 100%, ľudí žijúcich v chudobe a na hranici chudoby je zaťažená nejakým druhom úveru, pôžičky, iným finančným záväzkom (mobil, nákup na splátky a pod.) nehovoriac o daňových povinnostiach voči mestu a z neplnenia si týchto záväzkov plynúce exekúcie. Z tohto dôvodu je takto zaťažený klient ťažko motivovaný k zamestnaniu sa, lebo platná legislatíva pri jeho zamestnaní sa a prvom odvode príspevkov do SP odhalí jeho pravidelný príjem a v tom momente nastáva exekučné sťahovanie pohľadávok z jeho príjmu a zostane mu suma skoro rovnajúca sa výške príjmu z dávok v hmotnej núdzi. Systém vnútornej motivácie nastavovaný v meste Banská Bystrica pre oblasť krízovej intervencie a bytovej politiky je založený na zásluhovosti a nulovej tolerancii dlhu voči mestu. Jediným možným riešením ako riešiť túto situáciu je – zamestnanie a príjem vyšší ako DvHN. Prostredníctvom nášho Odd. SKI MsÚ nastavujeme a realizujeme systém pomoci, tak pre klientov zariadení, ako aj pre občanov mesta.

Ďalším naplnením stanovených cieľov na rok 2013, bola realizácia vybudovania Zariadenia dočasného bývania „MANU“ v zriaďovateľskej pôsobnosti SÚS SČK Banská Bystrica v spolupráci s Oddelením sociálnej a krízovej intervencie MsÚ v BB.

Zrealizovali sme presun zariadenia útulku „Nádej - Šanca“ (ďalej len N-Š) do uvoľnených priestorov objektu Tulská 38, Banská Bystrica a vytvorili sme zariadenie, ktoré je založené na samoplátbách – takže náklady spojené s prevádzkou zariadenia by mali byť hradené z mesačných platieb klientov. K navrhovanému modelu sme dospeli na základe nasledovných zistení:

- Dopyt po tomto type zariadenia zo strany klientov ako aj poskytovateľov sociálnych služieb (obyvatelia, DCH BB, Mesto BB, ÚzS SČK, VÚC BBSK a pod.)
- Tento typ zariadenia si nevyžaduje personálnu náročnosť diktovanú zákonom 448/2008 Z.z.
- VÚC BBSK ako aj Mesto Banská Bystrica nemá disponibilné finančné zdroje na to aby prevádzkovalo resp. financovalo zariadenie typizované zákonom 448/2008 Z.z. a ak by aj prevádzkovali štrukturálnymi (organizačno-právnymi) potrebami by nezmyselne predražovali službu.
- Presunom zariadenia Nádej - Šanca sa zvýši počet možných poskytovaných sociálnych služieb pre cieľovú skupinu.
- Tento typ bývania by dopĺňal mozaiku krízovej intervencie o nový typ ubytovania – dostupný jasne vymedzenej klientele.

Účel zariadenia

Zariadenie dočasného bývania „MANU“ (ďalej len ZDB MANU) bude slúžiť na prevenciu sociálneho vylúčenia a prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie plnoletej fyzickej osoby bez maloletých detí a na zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti.

Zariadenie je zriadené na výkon opatrení v zmysle § 45, ods.1) zákona 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení zmien a doplnkov, a vytvárajú tak pre cieľové skupiny prostredie utvorené a usporiadané na výkon opatrení podľa tohto zákona.

Cieľová skupina

Samostatné žijúce dospelé fyzické osoby sebaobslužné bez maloletých detí s opakovaným príjmom vyšším ako dávky v hmotnej núdzi, schopné platiť stanovené platby a dodržiavajúce stanovené pravidlá ubytovania.

Takýmito osobami môžu byť napríklad :

1. *dôchodcovia (starobní alebo invalidní),*
2. *mladí začínajúci robotníci zo sietí krízovej intervencie ale aj mimo nej,*
3. *dospelé osoby zamestnané s nízkym príjmom,*
4. *mladí dospelí s nízkym príjmom a pod.*

ZDB MANU akceptuje okrem samostatne žijúcich osôb spĺňajúcich podmienky zariadenia iné osoby spĺňajúce tieto podmienky a to bezdetné manželské páry alebo z odrastenými deťmi, druh a družka bez detí alebo s odrastenými deťmi, ktoré nebudú spoločne užívať prenajatý priestor s odrastenými deťmi ale budú mať jednotlivo prenajaté priestory v záujme osamostatnenia sa. / Mgr. K. Langstein/

Sociálna politika

Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie MsÚ v Banskej Bystrici (ďalej len OSKI) v roku 2013 poskytovalo obyvateľom s trvalým pobytom v Banskej Bystrici jednorázové dávky v hmotnej núdzi a mimoriadne dávky pre obyvateľa BB na preklopenie vzniknutej situácie na základe individuálneho prešetrenia každej jednej žiadosti. Šetrením v domácnosti sa verifikuje opodstatnenosti poskytnutia jednorázovej dávky v hmotnej núdzi (ďalej len JDHN), ktorá môže mať formu finančnú alebo vecnú (vo forme poukazu na nákup). Poskytuje sa tak jednotlivcom ako aj rodinám s deťmi, ktorí majú trvalé bydlisko na území mesta Banská Bystrica.

Jednorázová dávka v hmotnej núdzi oddelenie poskytlo v roku 2013 nasledovne:

Tabuľka č.1: Prehľad poskytnutých JDHN pre rodiny s deťmi v roku 2013:

Počet žiadostí o JDvHN celkom: 21 (rodiny)		Počet žiadateľov celkom	Počet maloletých detí v rodinách žiadateľov
priznané	nepriznané		
3	18	21	36

Dôvod nepriznania JDvHN:

Rodina nespĺňala podmienky: 4

Rodina nespolupracovala: 14

JDvHN bola priznaná 3 rodinám, v celkovej výške 267,- € vecnou formou.

Tabuľka č.2 : JDvHN pre jednotlivcov (samostatne žijúce osoby bez maloletých detí) v roku 2013:

počet žiadostí o JDvHN: 24 (jednotlivci)		Počet žiadateľov celkom
priznané	nepriznané	
10	14	24

JDvHN bola priznaná 10 jednotlivcom, z toho vecnou formou 9 jednotlivcov sume 288,60 € a peňažná dávka bola poskytnutá 1 jednotlivcom v sume 40 €.

OSKI okrem jednorazových dávok v hmotnej núdzi poskytuje aj mimoriadne dávky občanom (ďalej len MDO), ktorých príjem nie je vyšší ako 1,5 násobok sumy životného minima jednotlivca alebo spoločne posudzovaných osôb. Táto pomoc je orientovaná hlavne na dlhodobé riešenie stavu klienta a je viazaná na zásluhovosť a nulovú toleranciu vo veciach povinností voči mestu a spoločnostiam mesta.

Tabuľka č.3 : Mimoriadna dávka pre jednotlivca v roku 2013

Počet žiadostí o MD celkom: 3 (jednotlivci)	
priznané	Nepriznané
3	1

MDO pre jednotlivcov bola priznaná 3 osobám, vo výške 650 € formou finančnou, z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie.

Tabuľka č.4 : Mimoriadna dávka v roku 2013 (rodiny)

Počet žiadostí o MD celkom: 5 (rodín)	
priznané	Nepriznané
4	1

Dôvod nepriznania MDO: nespolupráca

MDO pre rodiny s deťmi bola priznaná 4 rodinám, vo výške 1090 € formou finančnou. Mimoriadna dávka bola v dvoch prípadoch poskytnutá na liečbu ťažko zdravotne postihnutého maloletého dieťaťa a v dvoch prípadoch dôvodom bolo úmrtie žiteľa rodiny.

Okrem týchto dvoch foriem pomoci obyvateľom OSKI v roku 2013 poskytovalo aj materiálnu pomoc tým najbiednejším vo forme poskytnutia stravy a to 125 osobám pre ktorých bolo vydaných 320 sáčkových polievok. Tieto komodity sa vydávajú takým osobám, ktoré si vybavujú štátom garantované dávky v hmotnej núdzi a v dobe požiadania nemali žiaden príjem alebo osobám, ktoré sa náhle ocitli v núdzi (okradnutie, zvýšené výdavky a pod.)

OSKI v roku 2013 realizovalo v zmysle zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve a v znení zmien a doplnkov zabezpečoval pohreb pre občana, ktorý zomrel na území mesta a nemal ho kto pochovať, pre 8 zomrelých, čo predstavovalo výdavok z rozpočtu mesta vo výške 2089,28 €. V porovnaní s rokom 2012 sa počet pohrebov zvýšil.

V rámci schválenia Všeobecne záväzného nariadenia mesta Banská Bystrica č. 9/2009 – Štipendijný fond A. Hanzlíka – OSKI posudzuje splnenie podmienok daných týmto nariadením a svoje stanovisko o splnení resp. nesplnení podmienky príjmu žiadateľa a spoločne posudzovaných osôb, kompetentnému Odboru školstva MsÚ. V roku 2013 bolo na OSKI odstúpené z Odboru školstva MsÚ na posúdenie celkovo 9 žiadostí o štipendium.

OSKI v roku 2013 v rámci súčinnosti s orgánmi štátnej a verejnej správy (Okresné sudy, Úrady práce sociálnych vecí a rodiny – ďalej len ÚPSVaR, a iné inštitúcie a organizácie) prešetrili, vypracovali a zaslali žiadateľom.

Tabuľka č.5: Prehľad správ poskytovaných v rámci súčinnosti s inými organizáciami

Oblasť	počet dožiadaní	počet týkajúcich sa osôb
Správa o povesti bežná	482	703
Správa o povesti ÚPSVaR	161	218
Správa o nesvojprávnych	129	129
Iné	71	71

OSV SKI okrem správ o povesti pre štátnu správu v oblasti sociálno-právnej agendy poskytuje správy o povesti pre silové zložky MV SR, Policajný zbor, prokuratúru a Cudzineckú políciu a v roku 2013 bolo vybavených a vypracovaných 807 správ o povesti, 4 pre posúdenie na udelenie štátneho občianstva a 3 potvrdenia o OSP (oslobodenie od súdnych poplatkov).

V roku 2013 v zmysle zákona 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle §10, odst.1 písm. a) b) a § 11, odst.1, bolo prijatých 76 oznámení o nariadení výchovného opatrenia, pri ktorých OSKI poskytlo súčinnosť.

V roku 2013 v zmysle zákona 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle VZN č. 170/2006 o úprave podmienok poskytovania finančných prostriedkov na podporu úpravy rodinných pomerov dieťaťa, boli zaevidované 2 žiadosti o refundáciu cestovných nákladov rodičov do detského domova, ktorým bolo vyhovené a žiadateľom boli preplatené cestovné výdavky vo výške 93,67 €.

3. BYTOVÁ POLITIKA

3.1 Nájomné byty ŠFRB

	K 31. 12. 2011	K 31. 12. 2012	K 31. 12. 2012
Garsonky	9	10	7
Jednoizbové byty	65	66	53
Dvojizbové byty	103	104	84
Trojizbové byty	27	25	24
Švorizbové byty	1	1	2
SPOLU	205	206	170

Tabuľka č.6: Počet kompletných žiadostí o nájomné byty - ŠFRB podľa izbovosti

Zdroj: Odbor sociálnych vecí, Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie

Tabuľka č.7: Stav vybavenia žiadostí o nájomné byty postavené s podporou ŠFRB

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet prijatých žiadostí	207	106	110	92	65	56
Počet evidovaných kompletizovaných žiadostí, ktoré spĺňajú kritéria v zmysle aktuálne platného VZN	109	50	39	56	38	33
Počet vyradených žiadostí z dôvodu nesplnenia podmienok (vysoký/nízky príjem, dlh voči mestu Banská Bystrica)	11	7	10	10	11	11
Počet nekompletných/neaktuálnych žiadostí	87	49	61	24	14	5
Kladné vybavenie žiadosti – prenájom bytu	9	5	3	2	2	7

Zdroj: Odbor sociálnych vecí – Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ B. Bystrica

V roku 2013 prebiehalo uzatváranie opakovaných nájomných zmlúv v bytoch (ŠFRB) - Sládkovičova 38 až 44 a Šalgotarjárska ul. 2A - 2D, Banská Bystrica s nájomcami, ktorí spĺňajú podmienky zákona č. 443/2010 Z.z. Počas roka bolo uzatvorených 10 nájomných zmlúv na dobu 1 rok a 9 nájomných zmlúv na dobu 3 roky.

3.2 Internátna 12, Banská Bystrica

V zmysle platného VZN č. 10/2011 OSKI eviduje žiadosti o prenájom nájomného bytu v režimovom bývaní na Internátnej 12, Banská Bystrica v dvoch kategóriách: kategória A - samostatne žijúce osoby a bezdetní manželia a kategória B – rodiny s deťmi. Evidencia žiadostí v štyroch kategóriách A, B, C, D bola zrušená v novembri 2011.

Tabuľka č.8: Počet kompletných žiadostí o nájomné byty na Internátnej ul. 12, Banská Bystrica

Kategória žiadateľov	Počet kompletných žiadostí k 31.12.2012	Počet kompletných žiadostí k 31.12.2012
Kategória A - samostatne žijúce osoby alebo bezdetní manželia	4	0
Kategória B – rodiny s deťmi	1	0
SPOLU	5	0 všetky priebežne vybavené

Na základe priebežného uvoľnenia nájomných bytov na Internátnej 12, Banská Bystrica počas roka 2013 boli kladne vybavené 4 žiadosti, pričom všetky boli z kategórie B – rodiny s deťmi.

Žiadosť o prenájom bytu – Internátna 12	2013	Z toho kat. A	Z toho kat. B
Počet prijatých žiadostí	7	2	5
Počet evidovaných kompletizovaných žiadostí, ktoré spĺňajú kritéria v zmysle aktuálne platného VZN	4		4
Počet vyradených žiadostí z dôvodu nesplnenia podmienok (vysoký/nízky príjem, dlh voči mestu Banská Bystrica)	2	2	
Počet nekompletných/neaktuálnych žiadostí	1		1

3.3 Švermova 45A, Banská Bystrica

Počas roka 2013 boli priebežne obsadzované uvoľnené nájomné byty vyčlenené pre naliehavé prípady v dome na Švermovej 45A, Banská Bystrica, kde je spolu 16 bytových jednotiek. Bolo uzatvorených 10 nových nájomných zmlúv s novými žiadateľmi na dobu jeden, resp. dva roky a 3 dodatky k zmluvám o nájme bytu z dôvodu predĺženia doby nájmu o 6 mesiacov v zmysle VZN č. 10/2011. V dvoch prípadoch došlo k dohode o predčasnom ukončení nájmu bytu. Dva nájomné byty sú prenajaté Gymnáziu JGT na dobu neurčitú pre účely zabezpečenia bývania pre zahraničných jazykových lektorov.

Tabuľka č. 9: Prehľad žiadostí o nájomné byty Švermova 45A, Banská Bystrica

Stav vybavenia žiadosti	Počet žiadostí v roku 2012	Počet žiadostí v roku 2013
Vyradené žiadosti z dôvodu nesplnenia kritérií	0	1
Nekompletné žiadosti	2	0
Kladne vybavené žiadosti	10	10

3.4 Prehľad nájomných bytov

OSV-SKI malo k 31.12.2013 v správe 93 nájomných bytov vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica a zároveň priebežne obsadzovalo aj nájomné byty vo vlastníctve MBB, a.s., ktorých je 184. Počas roka 2013 bol odpredaný 1 byt v zmysle zákona č. 182/1993 o vlastníctve bytov a nebytových priestorov na ulici Podháj 51 - 53 a 1 byt bol predaný v obchodno-verejnej súťaži. K 31.12.2013 malo Mesto Banská Bystrica už len 24 nájomných bytov v dome na Podháj 51 - 53, kde je začatý odpredaj do osobného vlastníctva. V konaní bol proces odpredaja bytu č. 53, Podháj 53, B. Bystrica v OVS.

Tabuľka č. 10: Prehľad nájomných bytov k 31.12.2013

Nájomný dom	Počet bytových jednotiek	Vlastník bytu
Sládkovičova 38 - 44	13	Mesto Banská Bystrica
Šalgotárjanska 2A - 2D	40	Mesto Banská Bystrica
Švermova 45A	16	Mesto Banská Bystrica
Podháj 51 - 53	24	Mesto Banská Bystrica
SPOLU	93	
Medená 1 - 11	90	MBB, a.s.
Rudohorská 27	64	MBB, a.s.
Kráľovohoľská 20-22	30	MBB, a.s.
SPOLU	184	

V bytovom dome Podháj 51 - 53 je 6 nájomcov, ktorí majú Zmluvy o nájme bytu na dobu určitú - 3 mesiace, 6 mesiacov, resp. 1 rok. Nakoľko v týchto sociálne slabších rodinách dochádza k opakovanej zlej platobnej disciplíne, OSKI intenzívnejšie kontroluje platby, šetrí aktuálnu sociálnu situáciu, dohoduje v spolupráci s JUDr. Berčíkovou ďalší postup prípadne splátky dlhu.

3.5 Finančné zábezpeky

V roku 2013 bola upravená jedna - posledná zmluva o finančnej zábezpeke uzatvorená do roku 2010 medzi Mestom Banská Bystrica a nájomcom v zmysle zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní, ktorou došlo k zákonnému zníženiu zábezpeky t.j. k vráteniu časti sumy nájomcovi.

3.6 Bytové náhrady

K 31.12.2012 Mesto Banská Bystrica zaevidovalo 6 žiadostí o poskytnutie bytovej náhrady, ktoré OSKI skompletizovalo v súlade so zákonom č. 260/2011 Z.z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a odstúpilo ich na správne konanie právnomu oddeleniu. Do 31.12.2013 boli vydané spolu tri rozhodnutie Mesta B. Bystrica o priznaní bytovej náhrady a tri rozhodnutia o nepriznaní bytovej náhrady. Tieto údaje boli poskytnuté Ministerstvu DVaRR SR v zákonnej lehote do 15.1.2013.

Novelou zákona č. 260/2011 Z.z. bola predĺžená lehota na podanie žiadosti o poskytnutie bytovej náhrady na obce do 30.4.2013, ktorú však nevyužil žiadny žiadateľ a nepribudli žiadne nové žiadosti.

Tabuľka č. 12: Prehľad žiadostí k 31.12.2013

Dátum prijatia žiadosti	Meno žiadateľa	rozhodnutie zo dňa	priznanie/ nepriznanie náhrady	Pridelenie
03.10.11	Július Bugár	29.02.12	priznanie náhrady - 1-izbový byt	-
05.03.12	Mária Kováčová	04.05.13	priznanie náhrady – 2-izbový byt	-
09.05.12	Zdenka Miškeiová	-	nepriznanie - odvolacie konanie	-
15.05.12	Pavel Marko	12.02.13	priznania náhrady – 2-izbový byt	k 31.12.2013 v konaní nadobudnutie bytu Okružná 5, BB
17.07.12	Juraj Kmeť	-	nepriznanie - odvolacie konanie	-
14.09.12	Štefan Hudáček	-	nepriznanie - odvolacie konanie	-

4. KRÍZOVÁ INTERVENCIA

V rámci Krízovej intervencie (ďalej len KI) aj v roku 2013 sústredilo OSKI pozornosť na udržanie vybudovaných sietí KI. Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti zabezpečuje v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele služby pre odkázaných obyvateľov formou spolupráce s MVO alebo vo vlastnej réžii. Aj v roku 2013 sme sa borili so zákonom 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ktorým sa zásadne zmenili originálne pôsobnosti samosprávy a vyššieho územného celku. Aj napriek tomu v spolupráci s ÚzS SČK v BB (riaditeľke RNDr. Zuzane Stanovej) zriaďujeme nové služby potrebné na pomoc ľuďom v núdzi.

4.1 KRÍZOVÁ INTERVENCIA PRE SAMOSTATNE ŽIJÚCE OSOBY V PRODUKTÍVNO M VEKU

KI v prospech tejto kategórie klientov zabezpečuje na území mesta Banská Bystrica Slovenský Červený kríž – Územný spolok Banská Bystrica, ktorý je partnerom mesta od roku 1994. V rámci siete pomoci zastrešuje ako zriaďovateľ štyri zariadenia, ktorými sú:

- **I. stupeň** - Nocľaháreň „Večierka“ - Pod Urpínom 6, Banská Bystrica – kapacita 15 lôžok
- **II. stupeň** - Sociálno - charitatívne centrum Ivana Šedibu- Útulok „Prístav“ - Tulsá 38, Banská Bystrica – kapacita 44 lôžok
- **III. stupeň** - Útulok „Nádej – Šanca“ - Tulsá 38, Banská Bystrica – kapacita 20 lôžok
- **IV. stupeň** – Zariadenie dočasného bývania MANU, Pod Urpínom 6 – kapacita 13 lôžok

Tabuľka č.13: Sociometria nocľaháreň– Večierka : ROK 2013

Tabuľka č.15: Sociometria Nádej - Šanca : ROK 2013

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Muži	394/22	325/25	362/20	339/21	226/18	258/20	315/22	306/22	314/24	441/24	431/21	467/22
Ženy	191/10	188/10	170/11	156/7	180/11	136/11	141/12	154/11	84/9	149/8	159/10	155/9
Do 18 rokov	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od 18 do 62 rokov	585/32	513/35	532/31	495/28	394/26	393/30	456/34	457/32	358/31	539/30	552/29	622/31
Nad 62 rokov	–	–	–	–	12/3	1/1	–	3/1	40/2	51/2	38/2	–
Noví	2	4	8	3	1	6	7	8	11	2	2	7
Odišli	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bystričania	463/22	366/23	407/20	365/17	280/17	252/19	258/19	267/20	212/19	388/22	346/16	354/18
Bystričania priemer	14,94	13,07	13,13	12,17	9,03	8,40	8,32	8,61	7,07	12,52	11,53	11,42
VÚC BB	122/7	139/11	122/9	130/11	126/12	126/11	196/12	151/7	145/10	171/8	175/13	262/12

VÚC BB priemer: 4,87 4,83 5,52 5,83 8,45

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Oprávnení	465/24	431/14	463/23	447/24	344/21	318/21	320/19	237/15	256/17	436/19	436/22	480/21
Oprávnení priemer	15,00	15,29	14,94	18,90	11,10	10,60	18,52	20,52	15,08	17,69	18,28	15,48
ženy	585/32	513/35	532/31	495/28	394/26	393/30	456/34	460/33	398/33	590/32	590/31	622/31
Nočňahy spolu	585/32	513/35	532/31	495/28	394/26	393/30	456/34	460/33	398/33	590/32	590/31	622/31
Do 18 rokov	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Spolu priemer	18,87	18,32	17,16	16,50	13,10	13,13	14,71	14,84	13,27	19,03	19,67	20,06
Od 18 do 62 rokov		3537/41	3606/46	7143/52	3781/43	3757/45	7538/46					
Nad 62 rokov		360/4	216/4	576/2	184/2	184/2	368/2					
Noví		2	8	10	5	3	8					
Odišli		5	8	13	1	4	5					
Bystričania		3050/37	2835/37	5885/41	2772/32	2681/33	5453/34					

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Muži	124	112	124	120	93	150	155	177	240	222	210	217
Ženy	310	280	310	285	217	90	93	93	120	138	207	217
Do 18 rokov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Od 18 do 60 rokov	279	252	279	255	155	210	155	177	270	253	357	403
Nad 60 rokov	155	140	155	150	155	30	93	93	90	107	120	124
Noví	1	-	-	-	-	5	-	1	3	1	4	2
Odišli	-	-	-	4	7	-	-	-	-	1	1	-
Bystričania	403	364	403	375	310	240	248	270	300	324	447	434
Bystričania priemer	13	13	13	12,5	10	8	8	8,7	10	10,4	15	14
VÚC BB	31	28	31	30	-	-	-	-	60	36	30	31

V roku 2013 za výraznej podpory ÚzS SČK – pani riaditeľky RNDr. Zuzany Stanovej zriadili nové Zariadenie dočasného bývania, ktoré slúži tým klientom bez detí, ktorí majú zastabilizovaný príjem a sú schopní si platiť reálne náklady za užívanie priestoru. Toto zariadenie napĺňa potreby zákona 305/2005 Z.z. - pomáha ľuďom, ktorí prešli systémom avšak nie sú zatiaľ schopní si zabezpečiť vlastné bývanie svojim príjmom alebo pre inú prekážku.

4.2 KRÍZOVÁ INTERVENČIA PRE RODINY S DEŤMI

Mesto Banská Bystrica a tým aj OSKI dlhodobo zastáva filozofiu pomoci tak aby rodina žila v prirodzenom prostredí za súčinnosti všetkých aktérov v rodine a jej okolí. Preto stojí za to venovať rodine poslednú šancu na zachovanie rodinných väzieb v zariadeniach na to určených. Takýmito zariadeniami sú aj zariadenia Núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA IV a Zariadenie dočasného ubytovania pre rodiny s deťmi KOTVA II., Mičinská cesta 19 v Banskej Bystrici, ktoré sú v prevádzke od roku 2001 v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica v dlhodobom nájme BPM s.r.o. (na 50rokov).

Zariadenie núdzového bývania bolo zriadené v zmysle platných Zásad poskytovania dočasného a núdzového bývania Kotva IV. pre rodiny s maloletými deťmi schváleného Uznesením č.281/2001 Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica, konaného dňa 23.10.2001 ako účelové zariadenie mesta Banská Bystrica pre tehotné ženy a rodiča, rodičov s maloletými deťmi, s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica minimálne 5 rokov a pre občanov z iných regiónov, ktorí majú trvalý pracovný pomer na území mesta minimálne posledné 3 roky za predpokladu trvania pracovného pomeru, ktorí sa ocitli bez prístrešia.

Od 1.1.2009 sa v zmysle §12 zákona 448/2008 O sociálnych službách a zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov poskytujú sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

4.2.1. Zariadenie núdzového bývania KOTVA IV.

Zariadenie Núdzového bývania KOTVA IV je nízkoprahové zariadenie - slúži ako prvzáchyt tých najproblémovejších rodín s deťmi v záujme maloletých detí. Väčšinou sem prichádzajú rodiny s deťmi,

ktoré sa ocitli na ulici. Vo veľkej miere sa jedná o predchádzajúcich neplatičov v nájomných bytoch, zariadeniach.

Podmienkou poskytnutia takéhoto typu ubytovania je trvalý pobyt na území mesta posledných 5 rokov alebo 3 roky zamestnaný na území mesta s trvaním pracovného pomeru pri uzatváraní dohody o ubytovaní.

Tabuľka č. 16 : Využívanie zariadenia Núdzového bývania KOTVA IV

	Počet dospelých	Počet detí	SPOLU
Rok 2004	43	56	99
Rok 2005	30	39	69
Rok 2006	23	34	57
Rok 2007	29	35	64
Rok 2008	19	33	52
Rok 2009	25	42	67
Rok 2010	28	53	81
Rok 2011	16	26	42
Rok 2012	21	33	54
Rok 2013	20	28	48

Tabuľka č. 17 Využitie zariadenia podľa mesiacov – počet klientov v zariadení

Mesiace	Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl
2010	30	28	34	34	34	31	27
2011	26	26	26	27	28	25	26
2012	27	22	28	28	28	29	29
2013	18	18	22	22	15	12	12
	August	September	Október	November	december	Priemerný počet klientov v zariadení	
2010	47	48	47	47	25	36	
2011	26	20	20	26	20	24,67	
2012	27	26	30	29	21	27	
2013	18	25	27	24	27	20	

Sociálna služba vo forme základného sociálneho poradenstva sa poskytuje pre obidve zariadenia, ako v nízkoprahovom KOTVA IV, tak aj v Zariadení dočasného bývania, do ktorého môžu rodiny postúpiť za predpokladu splnenia stanovených podmienok. Niektoré ukazovatele sa z toho dôvodu vyhodnocujú spoločne.

Tabuľka č. 18: Vzdelanie klientov ZNB Kotva IV:

Vzdelanie	Dosiiahnuté vzdelanie			
	Špeciálna ZŠ	Nedokončená ZŠ	ZŠ	SOU
2004	12	8	16	3
2005	6	11	8	5
2006	8	6	6	3
2007	12	9	4	4
2008	4	5	8	2
2009	0	2	13	5
2010	3	4	12	9
2011	0	3	7	5

2012	5	2	10	4
2013	7	0	7	6

Tabuľka č. 19: Dôvod využívania sociálnej služby:

Dôvod príchodu do zariadenia núdzového bývania					
	Nezhody v rodine	Neplatiči	Deti neplatičov	Bezdomovci	Klienti z DD
2010	3	6	5	3	0
2011	3	3	1	2	0
2012	2	3	5	0	2
2013	3	1	4	2	2

Tabuľka č. 20: Využívanie zariadenia Dočasného bývania KOTVA II.

	Počet dospelých	Počet detí	SPOLU
2004	41	57	98
2005	46	59	105
2006	33	50	83
2007	84	97	181
2008	92	108	200
2009	55	80	133
2010	49	82	131
2011	32	57	89
2012	28	43	71
2013	25	35	60

Nasledovná tabuľka znázorňuje počty rodín a klientov, ktorým bola poskytnutá sociálna služba spojená s ubytovaním v zariadeniach za sledované obdobia. Niektoré rodiny sa posunuli smerom nahor ak boli aktívne a aspoň jeden člen domácnosti sa zamestnal alebo má iný príjem okrem dávok v hmotnej núdzi a niektoré rodiny zo siete vypadli pre nesúčinnosť alebo iné porušenia Prevádzkového poriadku.

Tabuľka č. 21: Využívanie zariadení Núdzového a Dočasného bývania KOTVA II. a IV.

	Počet dospelých	Počet detí	SPOLU
2004	46	113	197
2005	44	98	174
2006	34	84	140
2007	61	132	245
2008	70	141	252
2009	44	112	182
2010	46	135	212
2011	29	83	131
2012	28	76	125
2013	25	63	108

Zariadenie Núdzového bývania Kotva IV poskytuje ubytovanie rodinám s maloletými deťmi ktoré sa ocitli bez prístrešia a nemajú inú možnosť ako riešiť svoju situáciu. V zariadení sa rodinám okrem ubytovania poskytuje aj sociálne poradenstvo.

Sociálne poradenstvo

Sociálne poradenstvo sa vykonáva počas bežnej prevádzkovej doby zariadenia v kancelárii sociálnych pracovníkov v ktorej je aj kancelária pracovníkov NKC. Hlavnou činnosťou zariadenia je sociálne poradenstvo a ochrana práv a právom chránených záujmov, ktorá sa vykonáva formou Klientských hárkov a Plánov rozvoja osobnosti a rodiny ako celku – stratégie riešení a postupných krokov. NKC dopĺňa túto základnú sociálnu činnosť zariadenia o prácu s deťmi, maloletými ale aj dospelými členmi komunity. Aktivity sú zamerané na predškolskú prípravu, prípravu do školy, dokončovanie ZŠ resp. SŠ aj pre už dospelých klientov prostredníctvom akreditovaných škôl.

Súčinnosť NKC Kotvička so zariadeniami KOTVA je kontinuálnym servisom pre klientov zariadenia ale aj mimo neho ako otvoreného zariadenia pre tých, ktorí prejavia záujem a spĺňajú základné podmienky zariadení.

Kariérne poradenstvo

V KC sa vykonáva individuálna práca so žiakmi Základných škôl v Banskej Bystrici. Mnohí zo žiakov, s ktorými pracujeme touto formou sú zapojení aj do štipendijného programu, čím sa im poskytuje pomoc pri pokrytí nevyhnutných nákladov spojených so štúdiom. Kariérne poradenstvo sa organizuje podľa potreby klientov. Počet stredoškôľakov v školskom roku 2012/2013 je 6 žiakov.

Pracovné poradenstvo

Pracovné poradenstvo sa vykonáva počas bežnej prevádzkovej doby zariadenia v kancelárii KC. Ide o pomoc pri hľadaní si práce na internete, poskytnutie informácií ohľadne živnostenského podnikania, zisťovanie informácií o pracovných možnostiach vo veci zapojenia sa do aktívnej činnosti, písanie žiadosti o prijatie do zamestnania, životopisy, telefonický kontakt.

4.2.3. Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu - Komunitné centrum KOTVIČKA

OSV SKI veľkú pozornosť venuje maloletým deťom a snaží sa pôsobiť na zmeny postojov a priorit už malých detí. Dôraz sa kladie hlavne na prípravu do školy a aktívne, zmysluplné trávenie voľného času. Cez deti sa snažíme meniť aj ich rodičov a preto sa rodičia zúčastňujú mnohých aktivít, ktoré pre deti realizujeme.

Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu – Komunitné centrum Kotvička vzniklo v roku 2011 pri Zariadení núdzového a dočasného bývania Kotva v Banskej Bystrici, kde žijú rodiny zo sociálne zvýhodneného prostredia. V blízkosti je nedostatok voľno-časových zariadení pre deti a mládež, obzvlášť pre deti a mládež pochádzajúcich z rodín zo sociálne zvýhodneného prostredia, ktoré sa ocitli v náročných životných situáciách.

Pravidelná činnosť KC KOTVIČKA v roku 2013

Doučovanie školopovinných detí

V priestoroch KC počas celého školského roka každý pracovný deň v čase od 13:00 do 15:00 hod prebieha doučovanie detí navštevujúcich základné školy. Deti v našom KC majú problém so zvládaním učiva, keďže im častokrát chýba systematická predškolská príprava (nenavštevovali materské školy) a preto im treba venovať viac času pri učení a zároveň mať veľkú trpezlivosť a neraz rovnakú vec vysvetľovať aj viackrát.

Doučovanie školopovinných detí

Počet klientov za rok 2013	Priemerný počet klientov na pracovný deň
1320	6

Mimi klub

Mimi klub je zameraný na deti vo veku od 3 do 6 rokov. Prebieha v priestoroch KC, kde deti majú vytvorené podmienky na hry a tvorivé činnosti, ale aj na neďalekom ihrisku, kde deti majú možnosť športovať. Klub sa realizuje jedenkrát v týždni v utorok od 10:00 do 11:00 hod. Do činnosti v Mimi klube zapájame aj matky a učíme ich rôznym aktivitám, ktoré pomáhajú v rozvoji ich detí (rozlišovanie farieb, tvarov, zdokonaľovanie jemnej motoriky a pod.).

Vďaka tomu, že v školskom roku 2013/2014 sa nám podarilo umiestniť takmer všetky deti predškolského veku žijúce v Zariadení núdzového a dočasného bývania Kotva do materských škôlok, tak sa počet detí navštevujúcich Mimi klub znížil. Z priemerného počtu 12 detí na jedno stretnutie sa návštevnosť od septembra 2013 znížila na 4 deti na jednom stretnutí.

Mimi klub

Počet klientov za rok 2013	Počet klientov od januára 2013 do augusta 2013	Počet klientov od septembra 2013 do decembra 2013
484	420	64

Herňa

Názov Herňa sme vymysleli pre aktivity, ktoré sme realizovali pre deti v poobedňajších hodinách, ak nemali domáce úlohy, resp. sa nemali čo učiť alebo už úlohy spravené mali. Deti sa v herni mohli hrať so spoločenskými hrami, kreslili si alebo spoločne čítali. Táto aktivita bola realizovaná počas celého školského roka a to jedenkrát do týždňa v stredu od 14:00 do 16:00 hod.

Herňa

Počet klientov za rok 2013	Priemerný počet klientov na stretnutie
440	10

Kreslenie s Charlestonom

Charleston (Západná Virgínia, USA) je partnerským mestom Banskej Bystrice. V tomto meste majú podobné zariadenie ako je Zariadenie núdzového a dočasného bývania Kotva. Deti z Charlestonu spolu s deťmi z KC vymysleli tri témy (Ja, Môj domov a Čo by som chcel/chcela vo svojom okolí zmeniť), podľa ktorých celé leto kreslili. Pri maľovaní im pomáhal aj výtvarník Dušan Krnáč a dobrovoľníčka Dominika Úradníčková. Deti sa stretávali dvakrát do týždňa počas letných prázdnin a vekové zloženie detí bolo od 5 rokov do 14 rokov.

V rámci tohto projektu sme založili facebookovú stránku „KOTVA“

<https://www.facebook.com/kotvaBB/info> (komunita ľudí žijúca a pracujúca na Kotve v Zariadeniach núdzového a dočasného ubytovania a komunitného centra – Kotvička), na ktorej sme začali prezentovať kresby a aktivity realizované na Kotve.

Počet klientov za rok 2013	Priemerný počet klientov na stretnutie
216	18

Prírodovedno-pohybový krúžok

Prírodovedno-pohybový krúžok realizuje Centrum voľného času Havranské v Banskej Bystrici v priestoroch KC. Krúžok je určený deťom vo veku od 3 do 6 rokov. Z pôvodného zamerania na prírodu a šport sa činnosť na tomto krúžku rozšírila aj o výtvarné aktivity. Prebieha počas celého školského roka, raz do týždňa vo štvrtok v čase od 10:00 do 12:00 hod. Návštevnosť tohto krúžku je veľmi podobná návštevnosti Mimi klubu, keďže obidve činnosti majú rovnakú cieľovú skupinu.

Tanečný krúžok latinských tancov

Tanečný krúžok latinských tancov realizovalo v zariadení KC Centrum voľného času Quo Vadis vo Zvolene. Krúžok bol určený deťom v školskom veku a realizoval sa jedenkrát do týždňa vždy v piatok od 14-tej do 16-tej hodiny. Deti navštevujúce tento krúžok mali možnosť prezentovať sa na rôznych podujatiach organizovaných Centrom voľného času Quo Vadis.

Program Royal Rangers

Program Royal Rangers organizovalo v priestoroch KC Občianske združenie „Arca“ Program sa zameriaval na získavanie zručností v rôznych smeroch ako práca s náradím, bezpečnosť, varenie, daktyloskopia Deti získali informácie o misii, biblických postavách a kresťanskom živote. Program bol zameraný na rozvoj štyroch oblastí života – duševnej, telesnej, duchovnej a sociálnej. Deti objavovali a rozvíjali svoje zručnosti. Cieľom programu je mladý rozhodný človek so správnym rebríčkom hodnôt, schopný viesť druhých, ktorý zaujme svoje miesto v spoločnosti s postojom nežiť len sám pre seba, ale byť

tu aj pre druhých. Prebiehal raz do týždňa v stredu od 14:30 do 16:30 hod s počtom účastníkov 5 detí vo veku od 8 – 11 rokov.

Gesto klub

Gesto klub prebiehal v priestoroch zariadenia KC v klubovej miestnosti, organizovalo ho občianske združenie Arca . Bol určený pre deti a mládež vo veku od 4 do 18 rokov. Klub bol rozdelený podľa veku na predškolský, stredný a klub starších detí. Prebiehal v dňoch pondelok, utorok a štvrtok v čase od 14:00 do 17:00 hod. Klub Gesto sa orientuje na výchovno-vzdelávacie aktivity a na preventívne aktivity.

Fotografický klub

Fotografický klub sa organizoval v priestoroch KC a v blízkom okolí zariadenia. V klube sa jeho účastníci zameriavali na teoretickú časť a získavanie praktických zručností, fotenie v zariadení Kotva a aj mimo zariadenia (mesto, kalvária...) Klub prebiehal raz do týždňa v utorok od 16:00 do 18:00 hod, počet zúčastnených 5 účastníkov vo veku od 11 do 16 rokov.

Jednorázové aktivity KC KOTVIČKA v roku 2013

Karneval pre deti aj rodičov

- Staršie deti pripravili výzdobu miestnosti a pomáhali pri výrobe masiek. Uskutočnila sa promenáda v maskách , do príprav boli zapojení aj samotní rodičia detí.

Medzinárodný deň žien

Deti vyrobili svojim mamám nádherné papierové srdiečka, ktoré im venovali spolu s básničkou, ktorú sa pre ne naučili.

Deň matiek

Všetky deti bývajúce v zariadení si pripravili program, s ktorým vystúpili. Deti navštevujúce tanečný krúžok latinského tanca predviedli, čo sa tam naučili, malé deti zatancovali a zaspievali na detské pesničky (Kolo, kolo mlynské a Oli oli Janko). Všetky deti odovzdali mamám darčeky, ktoré im sami vyrobili.

Hasičský deň

Deti navštevujúce Mimi klub išli na „výlet“ do mesta, kde hasiči prezentovali svoju prácu. Deti mali možnosť vyskúšať si hasičskú prilbu a porozprávať sa s hasičmi o ich práci.

Živá knižnica

Štyria zaujímaví ľudia so štyrmi zaujímavými príbehmi sa stretli na Kotve, aby našim klientom porozprávali svoje životné príbehy.

Oslavy konca školského roka

Všetky školopovinné deti sa stretli v herni, kde sa pochválili svojimi vysvedčeniami a úspechmi v škole počas celého školského roka. Deti získali odmeny, ktoré ich mali motivovať aj do ďalšej práce v školách po prázdninách.

Zároveň sme s deťmi oslávili aj začiatok letných prázdnin tancom a spevom.

Beseda s policajtm

Deti školského veku sa zúčastnili besedy, počas ktorej im príslušníci policajného zboru rozprávali o rôznych sociálno-patologických javoch, s ktorými sa môžu stretnúť a ktoré ich môžu ohroziť. Zároveň im porozprávali aj o trestoch, ktoré ich za to môžu postihnúť.

Stretnutie pri príležitosti spomienky na rómsky holocaust

Pri príležitosti Pamätného dňa rómskeho holocaustu sa klienti zúčastnili pietneho spomienkového aktu v Múzeu SNP v Banskej Bystrici.

Stretnutie klientov s pracovníkmi Stavebného úradu MsÚ BB

Klienti, ktorí majú záujem získať do osobného vlastníctva pozemok, na ktorom by si mohli legálne postaviť dom, získali informácie ako postupovať. Zároveň sa rozprávali aj o nevýhodách nelegálnych stavieb a rizikách s nimi spojenými.

Stretnutie klientov s primátorom mesta Banská Bystrica

Klienti mali možnosť porozprávať primátorovi o problémoch, ktoré majú v súvislosti s bývaním na Kotve (chýbajúce osvetlenie cesty, neexistujúci chodník pri ceste a strelnica v bezprostrednej blízkosti Kotvy). Primátor prisľúbil pomoc pri riešení týchto problémov.

Návšteva Cirkusu Aleš

Deti spolu s rodičmi dostali možnosť pozrieť sa na predstavenie Cirkusu Aleš. Všetci boli nadšení z vystúpenia a deti sa hneď pýtali, že kedy pôjdeme do cirkusu znova

Chatovačka

Dvojdnový pobyt školopovinných detí na chate Králiky. Chatovačka bola odmena pre deti s dobrými školskými výsledkami a zároveň bola aj vyústením celoprázdninovej aktivity: Kreslenie s

Charlestonom. Deti mali pripravený rôznorodý program: kreslenie, hranie spoločenských hier, futbal, večerná opekačka, turistika a iné. Chatovačky sa zúčastnilo 9 detí.

Chatovačka bola spolu financovaná z Projektu Kotva, na ktorý získal peniaze Mgr. Martin Miček z organizácie Professional Fellows.

Maľovanie plotu

Naši klienti a dobrovoľníci z občianskeho združenia ADRA (ADRA sa spolupodieľala na financovaní potrebného materiálu) spoločne vymaľovali plot v koridore, ktorým sa vchádza do nášho zariadenia.

Kultúrno-športový deň

Dobrovoľníci ADRA zorganizovali pre deti kultúrno-športový deň. Deti si zašportovali a tie menšie sa naučili aj nové pesničky.

Vystúpenie Divadla z pasáže

Divadlo z pasáže prišlo pozrieť naše deti na Kotvu s krásnym predstavením Mechúrik Koščúrik.

Mikuláš

Deti, ale aj niektorí rodičia, sa zapojili do príprav oslavy Mikuláša. Nacvičili si krátku scénu, ktorú predviedli ostatným. Po skončení vystúpenia sa deti rozprchli do svojich izieb, kde si poriadne vyčistili topánky, lebo po Kotve chodil Mikuláš s anjelom a čertom a rozdávali dobrým deťom sladkosti.

Vianočné pečenie

Mamy sa rozhodli potešiť svoje deti a tak im napiekli koláče (kokosové ježe, mačacie oči, strúhaný tvarohový koláč). Nakoniec sa rozhodli pridať aj deti a oni upiekli pre svojich rodičov čokoládové muffiny a ozdobili perníky.

Financie nám poskytol Slovenský inštitút mládeže Iuventa z Národného projektu Komprax.

4.3 KRÍZOVÁ INTERVENCIA samostatne žijúcich osôb v postproduktívnom veku

Dom pre núdznych, Tajovského 1, 974 01 Banská Bystrica

Biskupstvo Banská Bystrica prostredníctvom Diecéznej charity Banská Bystrica ponúka starostlivosť ľuďom odkázaným na rôzne formy pomoci. Diecézna charita Banská Bystrica sa ocitla v ťažkej finančnej situácii, ktorá jej zriaďovateľa, Rímskokatolícku cirkev Biskupstvo Banská Bystrica, prinútila k nevyhnutným adekvátnym opatreniam a k zmene koncepcie jej doterajšieho fungovania nastolením nových opatrení.

- Dom pre núdznych na Tajovského ulici – útulok - ako zariadenie poskytujúce ubytovanie na určitý čas, bude pokračovať vo svojich doterajších službách poskytovania stravy, ošatenia, osobnej hygieny a sociálneho poradenstva (v zmysle ust. § 26 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom

znení). Zmena nastane len v znížení počtu klientov útulku, ktorým bude po novom roku útulok poskytovať svoje služby (z pôvodných 11 na 4). Hľadaním miesta v iných zariadeniach bolo poverené vedenie Diecéznej charity, ktorý uvedený záväzok naplnil, pri súčasnom informovaní Mesta Banská Bystrica a Banskobystrického samosprávneho kraja (VÚC);

5. STAROSTLIVOSŤ O MLADÝCH DOSPELÝCH – TYMIAN

V roku 2013 bola v zariadení domov na polceste Tymian poskytovaná sociálna služba v zmysle § 27 zákona 448/2008 z. z. celkovo ôsmym klientom. Piaty klienti prešli roku 2012 a traja noví boli prijatí v roku 2013. Z uvedeného celkového počtu (8), boli tri ženy a piaty muži.

Filozofia zariadenia zostala nezmenená, striktne sa však upravili podmienky a pravidlá prijímania nových klientov. Podstatou efektívnej práce sa stala kvalita práce – reálna možnosť pomoci za podmienky aktívnej spolupráce aj zo strany klientov.

Obsadenosť zariadenia podľa pohlavia v roku 2013

Od januára 2013 bola sociálna služba poskytovaná piatim klientom. Dve klientky však neboli ochotné spolupracovať, aktívne participovať na riešení ich aktuálnej životnej situácie a sústavne bol z ich strany porušovaný Prevádzkový poriadok zariadenia. Napriek tomu, že im už v minulosti bola zmluva o poskytnutí sociálnej služby predĺžená, teda dostali príležitosť, ktorú nevyužili vo svoj prospech a v konečnom dôsledku v prospech celej spoločnosti. Klientky sa následne presunuli k rodine do Zvolena, kde sa podľa našich informácií dlho nezdržali, najmä pre ich problémové správanie. Toho času vedú potulný spôsob života.

Obdobie od februára do mája hodnotíme ako stabilné. Klienti sa snažili byť aktívny a spoluprácu s nimi hodnotíme v celku pozitívne.

Paradoxom je skutočnosť, že dvaja (z toho jedna klientka po ukončení ústavnej starostlivosti v detskom domove) nemali ukončené základné vzdelanie, čo vnímame ako negatívny jav, nakoľko 20 a viac roční mladí dospelí by podľa nášho názoru mali mať ukončenú minimálne učňovské vzdelanie. Aj na základe tejto skutočnosti sa upravili podmienky prijímania klientov do zariadenia DnP Tymián.

Práve klienti, ktorí nemali ukončené základné vzdelanie, mali problém uhrádzať náklady spojené s poskytovaním sociálnej služby (ubytovanie). Nakoľko disponovali množstvom voľného času, za spolupráce so sociálnym pracovníkom bol „prestavený“ ich režim. Prvý krát si založili svoju e-mailovú adresu, spísali životopis, žiadosť,... Spočiatku sa klienti prejavovali vzdorovito, flegmaticky. Po čase si našli brigády a aspoň čiastočne sa snažili hradiť si ubytovanie. Čo je však dôležité boli s nimi spísané žiadosti o umožnenie dokončenia si základnej školy. Získali učebnice a materiály, z ktorých sa pripravovali na komisionálne skúšky, ktoré úspešne absolvovali v auguste 2013.

V spolupráci so sociálnym pracovníkom, po dlhých rozhovoroch a motiváciách sa rozhodli pokračovať v štúdiu na SOŠ. Klient na stavebnej škole v odbore stolár, klientka na škole spojenej v odbore pekárika - cukrárika.

Tretí klient sa na základe vlastného presvedčenia a presvedčenia rovesníkov rozhodol „predĺžiť si mladosť“ a tesne pred maturitou sa rozhodol štúdium prerušiť. Podľa našich informácií pracuje na futbalovom štadióne a takisto si privyrábal opravou elektrotechniky a PC.

Obsadenosť v jednotlivých mesiacoch

Rok 2013	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Ø
Počet klientov	5	3	3	3	0	0	2	2	2	2	3	2	2,25

Žiaľ zlý technický stav zariadenia, za ktorý v prevažnej miere môžu klienti a samostatná sociálna pracovníčka, ktorá mala situáciu zvládať, nás prinútil zariadenie na 2 mesiace uzatvoriť. Z troch klientov sa dvaja presunuli do Sociálno-charitatívneho centra Ivana Šedibu „Prístav“ a jeden do nájomného bytu.

Za tú dobu sme svojpomocne zrealizovali opravy stien, stierky na izbách klientov a takisto aj interiérové nátery. K oprave došlo aj na elektroinštalačných rozvodoch, ktoré boli agresívnym spôsobom vytrhnuté zo stien, takisto aj svietidlá. Takisto aj tento havarijný stav bol tiež odstránený. Interiér DnP sa zariadil zánovnými posteľami a nábytkom, garnížami nakoľko pôvodné súčasti zariadenia boli taktiež zničené. Zakúpená bola nová automatická práčka, vysávač a ďalšie nevyhnutné veci určené pre chod zariadenia.

Obsadenosť zariadenia v roku 2013

Od 1. júla 2013 sa spustila opätovne prevádzka zariadenia. Boli prijatí dvaja klienti. Jeden ukončil ústavnú starostlivosť v detskom domove, pričom druhý v reedukačnom centre.

Po krátkom čase sa obaja klienti zaktivizovali, boli v dostatočnej miere motivovaní k pozitívnej zmene ich životnej situácie. Spolupracovali s úradmi a OSKI MsÚ Banská Bystrica. Učili sa hospodáriť s financiami, nakoľko práve finančná gramotnosť u väčšiny klientov absentuje. Prax nám ukázala, že finančné prostriedky, ktoré sú zložené „do rúk“ klientov (neraz tisíce eur), sú behom niekoľkých dní neefektívne minuté a v konečnom dôsledku musíme spomenúť, že opäť trpí klient (dlžoby, pôžičky,...) i spoločnosť.

Ružové okuliare boli zložené a nastúpila realita v podobe tzv. pracovnej rehabilitácie, nakoľko máme za to, že k reálnemu osamostatneniu mladého dospelého dôjde najmä prostredníctvom toho, že sa zaktivizuje – nájde si brigádu, prácu, má mzdu a teda aj adekvátne bývanie. Často krát sa po prvý raz stretli s pojmom životopis, žiadosť o prijatie do zamestnania, e-mailová adresa, pracovná agentúra.

Čelili sme aj menej príjemnej situácii, kedy sa práve podivuhodná pracovná agentúra prostredníctvom jej pracovníka doslova „prilepila“ na klienta pod rúškom sľubov zárobku v zahraničí. Žiaľ klient podľahol vidine zárobku a po mesiaci sa ledva vrátil na Slovensko bez peňazí a frustrovaný. Vo veci sme samozrejme konali, no do teraz čakáme na to, či sa to nejakým spôsobom ukončí... Žiaľ aj takáto je realita. Odhliadnuc od toho, že klienti nie raz zamlčia skutočnosť, že disponujú s bankovým účtom, na ktorom majú neraz aj 10 000 eur. Stávajú sa z nich akési „chodiace pokladničky“, ktoré pod vplyvom pseudo-rodiny, resp. pseudo-kamarátov skončia bez peňazí na ulici.

Za pozitívne považujeme, aktivizáciu klienta po návrate z reedukačného centra, ktorý sa za našej pomoci asi po dvoch mesiacoch zamestnal, získal tak príjem a po čase možnosť reálne sa osamostatniť.

Takisto aj druhý klient bol motivovaný, žiaľ nesprávne, keď ešte za pobytu v detskom domove mu bolo možno nesprávne dohovárané, aby šiel skúsiť šťastie do sveta. Dopadlo to práve tak, ako je spomenuté vyššie. Je potrebné vnímať cieľovú skupinu mladých dospelých veľmi citlivo, nastaviť si zrkadlo a zmeniť systém najmä čo sa týka financií.

Je zrejmé, že počet klientov klesol, no klienti, ktorí mali záujem a boli aktívni nemali problém s platením si ubytovania, stravy, chodili na plaváreň, mali svoje záujmy. Skrátka sa snažili žiť život ako bežný človek v ich veku a spolupráca s nimi bola prevažne bezproblémová.

Vývoj počtu klientov v rokoch 2007 -2013

Takisto aj počet oficiálnych žiadostí v roku 2013 klesol na úroveň z roku 2007. Z celkového počtu osem, boli tri žiadosti prijaté. Oficiálnych uvádzame z dôvodu, že najmä telefonických, ale aj osobných žiadostí bolo podstatne viac. Máme aj také skúsenosti, resp. domnienky, že detské domovy, niekedy aj Úrady práce sa na poslednú chvíľu potrebovali „zbaviť“ klienta a do 24 hodín ho chceli presunúť do zariadenia DnP bez akýchkoľvek informácií a súčinnosti Mesta Banská Bystrica. Meritom veci sa stala práve včasná súčinnosť a podieľanie sa na individuálnom pláne klienta ešte v čase jeho umiestnenia v NRS.

Dôraz kladieme na literu zákona - §49 ods.3) zákona 305/2005 Z.z. - osamostatnenie na účely tohto zákona je zabezpečenie si bývania a schopnosť samostatne sa živiť – nie pasívne poberať dávky a žiť bez domova. Toto je úloha štátu prostredníctvom Detských domovov majú dosiahnuť tento zákonom stanovený cieľ.

Žiaľ, často krát sa žiadosti o poskytnutie sociálnej služby nedostali do zariadenia DnP. Potencionálni klienti, ktorým pomáhame uvádzajú, že jednoducho nestihli, lebo ihneď po opustení NRS sa často pre ich nevedomosť a naivitu dostali pod „krídla“ rodiny a falošných kamarátov, ktorí ich doslova využili, prípadne zobrali na nich ešte nejaké pôžičky a keď im došli peniaze, nechali ich na ulici. Aj uvedené problémy aktívne riešime. Je pravdou, že včasná prevencia a súčinnosť by zrejme znížila dôsledky konania klientov. Odrážajúc sa od legislatívy by niekedy možno stačilo schválenie žiadosti o zotrvanie v detskom domove v prípade, že je to vhodné a účelné – opätovne pre dobro klienta, ale aj spoločnosti.

Zamestnanosť klientov

Rok	Celkový počet klientov	Zamestnaní	Študujúci s brigádou	Bez práce, potulujú sa	Nemáme informácie
2007	5	0	-	0	3
2008	12	3	-	0	0
2009	15	6	-	4	1
2010	11	4	-	2	1
2011	8	4	-	1	0
2012	13	2	-	2	4
2013	8	2	3	2	1

V zmysle stanovených podmienok zariadenia DnP a za spolupráce pracovníka zariadenia sa klienti zaktivizovali a našli si zamestnanie. Klient, ktorý prišiel z reedukačného centra sa zamestnal neďaleko DnP ako obsluha lisu vo firme na recykláciu plastov. Ďalší zas na píle, k čomu mal ukončené príslušné vzdelanie aj vzťah.

Rok 2013 môžeme hodnotiť ako rok zmien a nastavovania nových pravidiel. Cieľom zostáva reálna pomoc klientom v osamostatnení sa, za podmienky, že sú aktívni. Takisto nezastupiteľnú úlohu má spolupráca detských domovov, reedukačných centier a ostatných zainteresovaných subjektov, ktorým záleží na osudoch mladých dospelých.

6.1 ZRIADENIE NÍZKOPRAHOVÉHO DENNÉHO CENTRA PRE DETI A RODINU

Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu KC KOM PaS začalo poskytovať služby a programy pre klientov od 1.7.2010. Vzhľadom ku skutočnosti, že je nutné výsledky činnosti KC KOM PaS kvantifikovať, bol vypracovaný systém záznamov, poskytujúci informácie o počtoch klientov, ktorí sa zúčastnili jednotlivých programov.

Celkový počet klientov vo veku od 3 do 18 rokov za mesiace január až december 2013, ktorí navštívili KC KOM PaS a priemerný počet klientov na jednom programe na deň

Mesiace	Celkový počet klientov zúčastnených na programoch	Priemerný počet klientov na jednom programe na deň
Január - december 2013	6934	12,04

Celkový počet dospelých klientov za mesiace január až december 2013

Mesiace	Celkový počet dospelých klientov
Január - december 2013	522

Pozn.: Dospelí klienti sú chápaní ako spontánna klientela.

Celkový počet klientov, ktorí navštívili KC KOMPaS za mesiace január až december 2013

Mesiace	Celkový počet klientov
Január – december 2013	7456

Pozn.: Keďže klient sa môže zúčastniť viacerých programov počas dňa, je nutné chápať počty klientov ako frekvenciu návštev.

Súčasťou štatistiky sú tak programy pripravované pracovníkmi KC KOMPaS, ako aj programy Centra voľného času na Havranského ul. (prírodovedný a pohybový krúžok), Špecialistov pre komunity Policajného zboru BB (programy zamerané na prevenciu sociálno – patologických javov) a OZ ANTIRA (športový klub).

7. PRIORITY NA ROK 2014

Aj v roku 2014 bude kladený dôraz na prácu s jednotlivcami, rodinou a deťmi. Osobitný dôraz budeme klásť na prácu s mladými dospelými pri nastavovaní nových techník práce s dospelou osobou aby sme nevytvárali len ďalšie „odkladisko ľudských duší“, ale riešili problematiku mladých dospelých v zmysle litery zákona. Ďalšou prioritou by malo byť riešenie zadlženosti jednotlivcov a rodín s deťmi – práca s dlhom, prevencia a mediačno-právna pomoc.

20 rokov - Dom sv. Vincenta

Kollárova 14, Banská Bystrica

Mgr. Uhríková Jolana - zástupca riaditeľa, odborný garant, kontakt: 048/4147168,

Dom sv. Vincenta bol zriadený v roku 1993 ako prvý na Slovensku a slúži dievčatám z detských domovov a osobitných škôl internátnych. Zriaďovateľom tohto zariadenia je Slovenské misijné hnutie, Skuteckého 4, Banská Bystrica.

Situácia týchto dievčat je veľmi zložitá, nakoľko sa mladý človek po odchode z predchádzajúcich zariadení ocitne bez rodinného zázemia, ubytovania, bez práce, bez potrebného finančného zabezpečenia a spoločenských istôt.

Sociálne zariadenie poskytuje ubytovanie rodinného typu so špeciálnym adaptačným programom na rodinný a spoločenský život, ďalej poskytuje sociálne poradenstvo, pracovnú terapiu, sociálnu rehabilitáciu, individuálnu prácu s klientom, možnosť prípravy stravy v kuchynkách, možnosť prania a žehlenia osôb. vecí, programy prevencie pre dievčatá cieľovej skupiny, záujmovú činnosť, športovú a kultúrnu činnosť. Maximálna kapacita je 30 dievčat.

Tieto aktivity zastrešujú dva väčšie programy:

- program resocializácie ... zameraný na získanie pracovných návykov dievčat cieľovej skupiny
- program adaptácie na samostatný život , resp. založenie vlastnej rodiny

Dievčatá spoločne s personálom založili hudobnú skupinu a vystupujú napr. pre väzňov v Banskej Bystrici - Kráľovej, a na rôznych akciách v Dome SMH v B. Bystrici.

Sociálna poisťovňa

(ďalej len „poisťovňa“) je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia. Svoju činnosť vykonáva podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), ktorý vymedzuje sociálne poistenie v tomto rozsahu

a) dôchodkové poistenie, a to

1. starobné poistenie - na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia,

2. invalidné poistenie - pre prípad poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu poistenca a pre prípad úmrtia,

b) nemocenské poistenie - pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva,

c) úrazové poistenie - pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu a choroby z povolania,

d) garančné poistenie - pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa na uspokojovanie nárokov zamestnanca a na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie nezaplatených zamestnávateľom do základného fondu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,

e) poistenie v nezamestnanosti - pre prípad straty príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku nezamestnanosti.

Zákon o sociálnom poistení vymedzuje aj ďalšie oblasti činnosti poisťovne ako je organizácia a riadenie, financovanie a hospodárenie vrátane príjmov a výdavkov.

Základným zdrojom príjmov Sociálnej poisťovne je poistné na nemocenské poistenie, starobné, invalidné, úrazové, garančné, poistenie v nezamestnanosti a do rezervného fondu solidarity platené poistencami, zamestnávateľmi a štátom. Zákon o sociálnom poistení definuje, kto je platiteľom poistného na jednotlivé druhy poistenia, určuje sadzby poistného, vymeriavací základ, odvod poistného, pohľadávky, pokuty, penále. Rozpočet a ročnú závierku Sociálnej poisťovne schvaľuje Národná rada Slovenskej republiky.

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení dáva právo orgánom dozoru štátu, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstvo financií SR, aby dohliadali nad vykonávaním nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti.

V Banskej Bystrici sídli pobočka Sociálnej poisťovne na adrese Kapitulská 27. Riaditeľ pobočky je Ing. Milan Černický. Pobočka zabezpečuje činnosti pre okresy Brezno, Banská Bystrica na výkon:

- nemocenského poistenia
- dôchodkového poistenia
- garančného poistenia
- poistenia v nezamestnanosti
- lekárskej posudkovej činnosti
- výberu poistného

- úrazového poistenia

Vysunuté pracovisko Brezno zabezpečuje výkon

- nemocenského poistenia
- dôchodkového poistenia
- garančného poistenia
- poistenia v nezamestnanosti
- lekárskej posudkovej činnosti
- výberu poistného

IX. ŠPORT A TELESNÁ VÝCHOVA

Športové zariadenia mesta

(Zimný štadión, Krytá plaváreň, Plážové kúpalisko, Lyžiarske trate.)

Centrum voľného času "Pohoda"

FK Dukla Banská Bystrica

FK Jupie Banská Bystrica

VŠC Dukla Banská Bystrica

HC 05 Banská Bystrica

Športový klub UMB Banská Bystrica

Basketbalový klub UMB 08 Banská Bystrica - Ženy

Basketbalový klub UMB 08 Banská Bystrica - Žiačky

Basketbalový klub mini UMB 08 Banská Bystrica - Mladšie žiačky

Plavecký oddiel Klubu telesnej výchovy Univerzity Mateja Bela Banská Bystrica

Športový klub polície Banská Bystrica

Daemons Banská Bystrica - klub amerického futbalu

Florbalový klub - FPS N-SPORT Banská Bystrica, OZ Fair play sports

Lezecká stena "Pavúk"

Informačné centrum mladých Banská Bystrica

Krasokorčuliarsky klub

V sezóne 2012/2013 sa zúčastnili:

22. - 24. 11. 2012 - 50. Grand Prix SNP, Banská Bystrica

14. - 15. 12. 2012 - 32. Veľká cena Žiliny

29. - 30. 12. 2012 - Silvestrovská Veľká Cena Nitra

3. - 6. 1.2013 - New Year's Cup 2013

18. 1. 2013 - Testy výkonnosti, Nitra

19. - 20. 1. 2013 - Novomestský pohár, Nové Mesto nad Váhom

27. 1. 2013 - Veľká cena Liptova, Liptovský Mikuláš

2. 2. 2013 - Veľká cena Trenčína

9. - 10. 2. 2013 - Žilinská piruetka

16. - 17. 2. 2013 - Veľká cena Košíc

23. - 24. 2. 2013 - Veľká cena Ružomberka

Klub Judo ŠK UMB Banská Bystrica

História nášho klubu sa začala písať v roku 1961, keď bol pod hlavičkou VŠTJ Slávia Pedagogická fakulta založený v Banskej Bystrici oddiel juda. Od toho času prešlo klubom veľa džudistov a džudistiek všetkých vekových kategórií a mnohí z nich zaznamenali úspechy doma či v zahraničí.

V súčasnosti sa venujeme hlavne práci s deťmi a mládežou, z radov ktorej naši skúsení tréneri vychovali viacerých reprezentantov Slovenskej republiky.

Na stránke klubu môžete nájsť niečo z histórie klubu vrátane zaujímavých fotografií, prehľad úspechov našich pretekárov cez ich výsledky na súťažiach, fotogalériu, informácie pre záujemcov o tréningy džuda a taktiež stručnú charakteristiku tohto zaujímavého športu vrátane prehľadu jednotlivých techník podľa technických stupňov.

PerfectFly Banská Bystrica - Paragliding škola

"Paragliding je nepochybne ten najúžasnejší a jedinečný spôsob lietania, jeho krásu je ťažké opísať slovami, nie je to len také obyčajné lietanie, je to totálny relax, dokonalé spojenie tela a mysle s prírodou, človek bezhlučne plachtíci vzduchom, pozorujúc svet z vtáčej perspektívy sa skratka cíti nadpozemsky. Paragliding je spojenie lietania cestovania a turistiky v jednom, nie je to len šport, je to životný štýl, pri ktorom zažiješ nezabudnuteľné chvíle v spoločnosti skvelých ľudí. Tí ktorí to raz skúsia už nikdy nebudú chcieť prestať. Ak chceš Paragliding vyskúšať aj ty, si na správnej adrese. V našom výcvikovom stredisku PerfectFly Banská Bystrica ťa do sveta paraglidingu „zasvätia“ Inštruktori ktorí sa paraglidingu aktívne venujú dlhé roky a patria k TOP pilotom na Slovensku a svoje skúsenosti a schopnosti s nadšením odovzdávajú naším študentom." – takýmito slovami sa nádejným záujemcom prihováraajú členovia Paraglidingovej školy.

Škola paraglidingu PerfectFly bola založená v roku 2003 bratmi Vyparinovcami, ktorí sa už dlhé roky pohybujú na výslni tohto športu. Škola veľmi úspešne pôsobí na východnom Slovensku, kde doposiaľ vychovala už stovky študentov z ktorých sa až 75% venuje paraglidingu aj naďalej. Vďaka popularite a veľkému úspechu tejto školy vznikla samostatná sesterská pobočka v Banskej Bystrici ktorú založili inštruktori Maroš a Ľuboš Kravecovi.

Oficiálne povolenie od LAA SR na prevádzkovanie našej školy je samozrejmosťou.

Po úspešnom absolvovaní výcviku vám bude vystavený pilotný preukaz na požiadanie aj medzinárodný pilotný preukaz IPPI.

Výcvik prebieha podľa platnej výcvikovej osnovy ZL-1.

Počas výcviku sa vám budú venovať skúsení inštruktori ktorí sa paraglidingu sami aktívne venujú a ročne nalietajú vyše 150 hodín.

Individuálny prístup k žiakom, na jedného inštruktora pripadajú maximálne traja žiaci.

Pri výcviku je kladený dôraz predovšetkým na bezpečnosť! Preto v našej škole používame tú najmodernejšiu paraglidingovú výstroj.

Kurzy paraglidingu sú intenzívne, výcvik prebieha od rána až do večera, snažíme sa čo najviac využiť letové počasie k čomu prispieva vynikajúca znalosť miestnych terénov a počasia.

Teoretická časť výcviku prebieha väčšinou počas nepriaznivého počasia alebo po skončení letového dňa. Prednášky sú spestrené videoprojekciou.

V našej škole vás nebudeme učiť len štartovať a pristávať, budeme vás učiť lietať.

Škola ako jedna z mála učí už počas základného kurzu paraglidingu lietanie v termike, používanie speed systému ako aj nácvik neštandardných letových režimov.

Po absolvovaní paraglidingového kurzu vám radi poradíme s výberom vhodnej výstroje na paragliding či už novej alebo použitej. Ako jediní vám vieme naozaj objektívne vybrať paraglidingovú výstroj na mieru, vzhľadom na to že sme výhradnými distribútormi až šiestich TOP svetových značiek! Zatiaľ čo v iných školách vám ponúknu jednu maximálne dve.

Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica

Z výročnej správy za rok 2013 do kroniky uvádzame:

1. Identifikácia organizácie:

Názov organizácie: Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica

Sídlo organizácie: Hutná 3, 974 04 Banská Bystrica

IČO organizácie: 00 800 520

DIČ: 2021075309

Rezort/zriaďovateľ: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Kontakt: tel.: +421-48-413 04 57

fax: +421-48-413 68 82

e-mail: info@dukla.sk

Forma hospodárenia: samostatná rozpočtová organizácia

Riaditeľ: Ing. Mgr. Róbert Kurčík

Členovia manažmentu:

riaditeľ odboru ekonomiky: Ing. Ján Šaling (od 1.6.2013)

vedúci odd. hnutelného majetku odboru ekonomiky: Ing. Jaroslav Rišiaň (do 31.3.2013)

Ing. Ján Bačko (od 15.4.2013), vedúci odd. nehnuteľného majetku odboru ekonomiky: Ing. Vladimíra WEISSOVÁ (do 31.7.2013), PhDr. Janette Hroncová (od 1.8.2013)

vedúci odd. evidencie a účtovania odboru ekonomiky: Ing. Katarína Videršpanová

vedúci finančnej skupiny: Ing. Jana Lopitová

vedúci právno-personálnej skupiny: JUDr. Eva Piarová

náčelník odboru riadenia športu: mjr. PaedDr. Ľubomír Roško (do 30.11.2013), por. Ing. Ján Gregor (od 3.12.2013 poverený riadením)

vedúci oddelenia VŠC dospelých odb. riadenia športu: kpt. Mgr. Igor Kováč (do 31.10.2013), nrtm. Mgr. Miloš Bátovský (od 1.11.2013)

vedúci oddelenia VŠC mládeže odb. riadenia športu: Dušan Poláček

hlavný lekár VŠC: MUDr. Vladimír Vachalík

Hlavná činnosť:

Hlavnou činnosťou Vojenského športového centra DUKLA Banská Bystrica (ďalej len „VŠC“) je zabezpečiť športovú prípravu športovcov - inštruktorov športu (ďalej len „IŠ“) individuálnych športových odvetví na podujatia výkonnostného a vrcholového športu a na športovú reprezentáciu Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „OS SR“) a Slovenskej republiky. V podmienkach VŠC im poskytnúť:

podmienky na tréningový proces,

zdravotné zabezpečenie,

finančné zabezpečenie,

materiálové zabezpečenie,

ubytovanie,

stravovanie,

dopravu.

2. Poslanie a strednodobý výhľad

Poslaním VŠC je:

- zabezpečenie profesionálnej starostlivosti a prípravy športovcov na športovú reprezentáciu OS SR a štátnu športovú reprezentáciu s cieľom dosahovať popredné umiestnenia na olympijských hrách, majstrovstvách sveta a Európy, ako i na iných medzinárodných a vrcholových celoštátnych súťažiach, ktoré sú príležitosťou na propagáciu krajiny, kultúry a života občanov Slovenskej republiky,
- organizovanie športových podujatí pre domácich a zahraničných športovcov, s cieľom dostať VŠC do povedomia ľudí doma i v zahraničí a prostredníctvom nich šíriť dobré meno Slovenskej republiky a OS SR,
- zabezpečenie starostlivosti o zverený hnutelný a nehnuteľný majetok (budovy, zariadenia, telovýchovné objekty, pozemky) s maximálnym využitím pre zlepšenie športovej výkonnosti,
- spolupráca so športovými zväzmi, športovými klubmi, združeniami a organizáciami v oblasti športu s cieľom poskytnutia profesionálnych podmienok pre najlepších talentovaných športovcov, aby bola zabezpečená kontinuita ich výkonnostného vrcholu.

Základné ustanovenia

(1) VŠC pôsobí na základe rozhodnutia ministra obrany Slovenskej republiky č. 50050/60 od 1. januára 1998 a zriaďovacej listiny č. 55483.

(2) VŠC je právnická osoba, v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene.

(3) Na základe zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, VŠC vydalo štatút, ktorý podrobnejšie vymedzuje jeho pôsobnosť a úlohy, ustanovuje zásady jeho činnosti a vnútornej organizácie a vzťahy k iným orgánom a organizáciám v oblasti telesnej kultúry.

(4) Úlohy, zásady činnosti a organizácie VŠC uvedené v štatúte sú záväzné pre vydaný organizačný poriadok VŠC

Obsah činnosti VŠC:

Obsahom činnosti VŠC je zabezpečovanie športovej prípravy športovcov vo VŠC po stránke:

- tréningovej (profesionálna práca kvalifikovaných trénerov),
- organizačnej (organizovanie a zabezpečovanie pretekov i sústredení),
- zdravotnej (odborné lekárske vyšetrenie, diagnostika funkčnej zdatnosti organizmu, biochemické vyšetrenie, regenerácia, rehabilitácia),
- finančnej (mzdy, cestovné, stravovacie a ubytovacie náklady pri pretekoch a sústredeniach doma i v zahraničí),
- materiálovej (zabezpečovanie všeobecného a špeciálneho športového materiálu),
- stravovacej (zabezpečenie stravovania pre športovcov, zamestnancov VŠC),
- ubytovacej (poskytovanie ubytovania pre športovcov, trénerov i ďalších členov realizačných tímov),
- dopravnej (poskytovanie dopravy na preteky a sústredenia doma i v zahraničí).

Stále činnosti VŠC:

1. Príprava vrcholových športovcov jednotlivých športových oddelení (ďalej len „ŠO“) na Olympijské hry (OH), Majstrovstvá sveta (MS), Majstrovstvá sveta organizované Medzinárodnou radou vojenského športu „Council international du sport militaire“ (SVH, MS CISM), Majstrovstvá Európy (ME), Svetové poháre (SP), Európske poháre (EP), majstrovstvá Slovenskej republiky (M-SR).
2. Zdravotná starostlivosť.
3. Materiálové zabezpečenie.
4. Zabezpečenie stravovania športovcom, zamestnancom.
5. Poskytovanie ubytovania.
6. Zabezpečenie dopravy.
7. Prenájom nehnuteľného majetku.
8. Zabezpečenie zahraničných služobných ciest.
9. Zabezpečenie zahraničných služobných návštev.
10. Organizovanie prezentačných a spoločenských akcií.

Dlhodobé činnosti VŠC:

1. Príprava TOP športovcov jednotlivých ŠO na Zimné olympijské hry 2014 a 2018 (ZOH) a Olympijské hry 2016 a 2020 (OH).
2. Príprava vrcholových športovcov jednotlivých ŠO na Svetové vojenské hry 2015 a 2019 (SVH).

Stále činnosti VŠC:

1. Príprava vrcholových športovcov

V súčinnosti s jednotlivými športovými zväzmi, so Slovenským olympijským výborom (ďalej len „SOV“) a v príprave na SVH v koordinácii s Ministerstvom obrany SR (ďalej len „MO SR“) VŠC prednostne zabezpečovalo prípravu a dôstojnú reprezentáciu nominovaných športovcov a trénerov na MS, MSJ, MS CISM, ME, MEJ, SU a vrcholiacu prípravu účastníkov na ZOH 2014. V ostatných športoch bolo hlavnou úlohou r. 2013 vytvoriť spolu s jednotlivými športovými zväzmi optimálne podmienky pre plnenie hlavných úloh jednotlivých ŠO pri dodržiavaní prísnej diferenciácie jednotlivých ŠO i jednotlivcov. Len vo výnimočných prípadoch nominovať našich príslušníkov na vrcholné podujatia na náklady VŠC.

Za VŠC plnili ŠO v roku 2013 hlavné úlohy na MS, ME, MSJ, MEJ, MS CISM a SU so ziskom 29 medailí nasledovne: ŠO biatlon na MS v letnom biatlone v talianskom Forni Avoltri, na SU v talianskom Trentino, ŠO cestná cyklistika na MS CISM v belgickom Leopoldsbuurg, ŠO džudo na MS v alyshi v poľskom Bialystoku a na MS CISM v kazachstanskej Astane, ŠO kanoistika na SU v ruskej Kazani, ŠO rôzne na MS vo vodnom motorizme v Berlíne, na ME vo vodnom motorizme v poľskom Mysliborz a v talianskom Viverone, na MS v

karate v juhoafrickom Cape Town, na ME v karate v rakúskom Grazi, na MS v kulturistike v ukrajinskom Kyjeve, na SU v lyžovaní v talianskom Trentino, na ME v modernom päťboji v portugalskom Setúbal, na ME v zjazde na divokej vode v slovinskom Bovci, ŠO vodný slalom na MS v Prahe, na MSJ v Liptovskom Mikuláši, na ME v poľskom Krakowe, na MEJ vo francúzskom Bourg Saint Maurice, ŠO vzpieranie na MEJ v estónskom Taline, ŠO zápasenie na ME v gruzínskom Tbilisi. Materiálne a ekonomické zabezpečenie športovej prípravy bolo v predolympijskom roku na požadovanej úrovni. Za finančnej podpory MO SR k príprave na ZOH 2014 sa VŠC podarilo zrealizovať všetky výcvikové tábory, ako aj ďalšie nominačné a športové podujatia

Poskytovanie stravovania

VŠC prostredníctvom proviantnej služby poskytovala stravovanie pre profesionálnych vojakov a zamestnancov VŠC a na základe predložených žiadostí aj stravovanie osôb z iných organizácií a dôchodcov, ktorí pred odchodom do dôchodku boli zamestnancami OS SR. Zamestnancom, ktorým z prevádzkových dôvodov nebolo možné zabezpečiť stravovanie boli vydávané stravovacie poukážky.

Dňom 31.10.2013 bola ukončená prevádzka kuchynsko-jedálenského bloku z dôvodu nehospodárnosti a nevyhovujúcemu stavu budovy KJB. Od tohto dňa boli všetkým zamestnancom dočasne vydávané stravovacie poukážky a profesionálnym vojakom bola poskytnutá peňažitá náhrada za neposkytnutú stravu.

Poskytovanie ubytovania

V roku 2013 bolo v Ubytovni VŠC krátkodobo ubytovaných v priemere 367 osôb (14 882 L/D), za ktoré bola uhradená čiastka vo výške 39 317,29 €. Z toho 23 134,23 € na obnovu položky 632001- energie a do štátneho rozpočtu poplatok za ubytovanie 16 183,06 €.

Zabezpečovali sme ubytovanie pre športovcov - džudo, plávanie, zápasenie, biatlon, atletika, vzpieranie, športová strelba a moderný päťboj, futbal mládež. Oddelenie cudzineckej polície vykonávalo kontrolu ubytovania na Ubytovni VŠC podľa § 50 zákona č.48/2002 Z. z. – bez nedostatkov.

Prenájom nehnuteľného majetku

Vojenské športové centrum DUKLA spravuje majetok štátu a medzi jeho hlavné činnosti patrí zabezpečovanie športovísk na nerušenú športovú prípravu jednotlivých športových oddelení a príprava nebytových priestorov ako je Športová hala DUKLA, Štadión SNP, kuchynsko-jedálenský blok, hlavná budova JUGO a slobodáreň (ubytovňa) v Banskej Bystrici, výcvikové stredisko Králiky, budova logistiky a budova telocvične v Trenčíne.

V čase nevyužívania priestorov našimi príslušníkmi sa nehnuteľný majetok prenajíma iným subjektom v súlade so zákonom NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Na základe úlohového listu ministra obrany SR boli formou informačných správ priebežne zasielané žiadosti o udelenie súhlasu s uzatváraním nájomných zmlúv a zmlúv o výpožičke k nebytovým priestorom v B. Bystrici a v Trenčíne. V roku 2013 bolo uzatvorených 59 nájomných zmlúv, z toho 58 príjmových a 1 zmluva o výpožičke.

Zmluvy sa následne zverejnili v Centrálnom registri zmlúv ÚV SR. V roku 2013 sme za prenájom nebytových priestorov vyfakturovali finančné prostriedky v celkovej výške 190 020,80 €, z toho do

štátneho príjmu, t. j. nájom nebytových priestorov 73 623,47 € a za energie a služby spojené s prenájmom (elektrická energia, tepelná energia, vzduchotechnika, voda, vodné stočné, komunálny odpad) v celkovej výške 116 397,33 €.

Športová hala DUKLA a Štadión SNP v správe VŠC slúžia hlavne na zabezpečenie tréningového procesu našich športovcov a na organizovanie podujatí a pretekov VŠC.

V spolupráci s Mestom Banská Bystrica boli zabezpečené tréningy a športové akcie iných 11 klubov a organizácií. Okrem našich športovcov v našich priestoroch celoročne trénovali:

futbalisti FK Dukla, a.s., B. Bystrica, basketbalisti ŠKP B. Bystrica a džudisti UMB B. Bystrica.

20. ročník Banskobystrická latka

Jednou z každoročných športovo-spoločenských udalostí sú medzinárodné preteky v skoku do výšky Banskobystrická latka. VŠC organizovalo 6.2.2013 už 20. ročník tohto výškarského mítingu. K pretekom sa uskutočnili 2 tlačové konferencie. V deň konania mítingu prebiehala sprievodná súťaž „Latka 5-ich miest“, ktorej finalisti sa zúčastnili hlavnej súťaže. Tradične o preteky prejavil záujem veľký počet divákov, ktorí vo vypredanom hľadisku vytvárali výbornú atmosféru počas celého podujatia. Tú ocenili hlavne súťažiaci. Míting bol mimoriadne úspešný po stránke organizačnej aj športovej. Z podujatia vysielali vstupy televízie TA3 a STV.

IDET 2013

V súčinnosti s ASC DUKLA Praha sme 23.5.2013 usporiadali besedu so športovcami na medzinárodnej výstave vojenskej techniky IDET v Brne. Návštevníkom veľtrhu sa predstavili českí cyklisti, víťaz slávneho Závodu mieru Jan Smolík, olympijský víťaz z roku 1964 Jiří Daler a mladí dráhari z Dukla Brno. Zo slovenskej strany sa zúčastnil Milan Dvorščík, medailista z majstrovstiev sveta a medzinárodný cyklistický rozhodca, v tom čase hlavný tréner ŠO cyklistiky Vendelín Kvetan, tiež majster Európy v chôdzi Pavol Blažek. Besedujúci zaspomínali na tréningové metódy, pokorené limity či osobne rekordy. Nechýbali ani úsmevne historiky. Hodinku otázok a odpovedí ukončili autogramiádou.

Deň otvorených dverí DUKLY

7.6.2013 VŠC DUKLA Banská Bystrica v spolupráci s ministerstvom obrany Slovenskej republiky zorganizovalo prvý ročník dňa otvorených dverí. Základným cieľom podujatia bolo priblížiť armádny šport širokej verejnosti, no najmä tým najmenším – budúcim slovenským olympionikom, s cieľom vyvolať ich záujem o šport. Ukázať deťom, alebo ich rodičom, že existujú aj iné, nemenej zaujímavé športy ako hokej, či futbal. Deti pod vedením našich trénerov zvládli aj technicky náročné disciplíny, ako hod oštepom, či skok do diaľky. Nechýbalo ani vzpieranie a moderný päťboj s ukážkami 13 olympijského šermu. Športovú strelbu sme predstavili pomocou laserovej strelnice SCAT, upevnenej na „ostrú“ súťažnú pištoľ. Táto atrakcia zožala veľký úspech v radoch rodičov. Pozoruhodnou muškou sa prezentovali, ako býva zvykom, najmä ženy. Deti z materských škôl so zatajeným dychom sledovali ukážky našich mladých džudistov. Prizvali sme aj tvrdých chlapcov z vojenskej polície, ktorí deťom ochotne a s veľkým zápalom predviedli výstroj, svoje schopnosti aj technické zázemie v podobne dvoch zásahových vozidiel. Hladkanie psa,

trénovaného na hľadanie výbušnín, sa stalo samostatnou disciplínou. Najväčší úspech však zožala vysielačka opancierovaného „aligátora“.

SIAF

Na prelome augusta a septembra prezentovali VŠC DUKLA na medzinárodných leteckých dňoch SIAF. Prezentovali nielen športové úspechy, ale návštevníci si mohli vyskúšať strelbu z laserovej strelnice SCAT, zajazdiť si na cyklistickom trenažeri a pozrieť si loď vodného motorizmu. Veľký záujem bol pri autogramiáde o olympijskú víťazku v biatlone Anastasiu Kuzminovú.

Vyhlásenie najlepšieho športovca rezortu MO SR za rok 2013

Vyhlásenie najlepšieho športovca rezortu MO SR za rok 2013 sa konalo 17.12.2013 v priestoroch klubu Ministry of Fun v ESC v Banskej Bystrici. Nominácie v jednotlivých kategóriách boli predstavené v prezentácii na veľkoplošnej obrazovke. Okrem vyhlásenia víťazov v kategóriách najúspešnejší junior, neolympijské a olympijské športy, boli ocenení športovci a zamestnanci VŠC pri príležitosti 20. výročia OS SR. Vyhodnotenia sa zúčastnili hostia z rezortu MO SR, priatelia z partnerskej DUKLY Praha ako aj zástupcovia miestnej samosprávy, zväzov, sponzori, obchodní partneri a tiež samotní športovci a zamestnanci VŠC.

Časopis Šport v DUKLE

VŠC v roku 2013 vydalo tri čísla časopisu o športovom dianí vo VŠC pod názvom Šport v DUKLE, ktorý je publikovaný ako občasník. Jeho obsahom sú športové výsledky športovcov VŠC, propagácia podujatí, dianie v športovom centre, história DUKLY. Svoj priestor majú kluby s DUKLOU v názve, pravidelne FK DUKLA Banská Bystrica a Armádní sportovní centrum DUKLA Praha. Časopis je distribuovaný športovým zväzom, Ministerstvu obrany SR, SOV, ako povinný výtlačok vybraným knižniciam a UMB v Banskej Bystrici, ďalej športovým priaznivcom, spolupracujúcim organizáciám, partnerom športových podujatí a novinárom.

Propagácia športových podujatí a športových výsledkov

VŠC sa v roku 2013 organizačne spolupodieľalo na regionálnych športových podujatiach: chodecká Dudinská 50, Majstrovstvá Európy v atletike družstiev 3. liga, Kritérium SNP a Horehronské hry v atletike, Olympiáda materských škôl, Medzinárodný turnaj SNP v džude, Banskobystrický maratón a na organizovaní športových a osvetových akcií Olympijského klubu Banská Bystrica.

VŠC udržiavalo a dopĺňalo webovú stránku www.dukla.sk a facebook. 14

Dlhodobé činnosti VŠC:

1. Príprava TOP športovcov na ZOH 2014

V roku 2013 vyvrcholila dlhodobá príprava na ZOH 2014 Soči s nomináciou 12 športovcov - 7 biatlonistov, 2 alpskí lyžiari, 3 bobisti. Letné športy v roku 2013 pokračovali v dlhodobej príprave a pripravovali sa na plnenie nominačných kritérií na XXXI. Letné olympijské hry 2016 v brazílskom Rio de Janeiro.

2. Príprava vrcholových športovcov na SVH

Príprava športovcov profesionálnych vojakov je dlhodobá zameraná aj na plnenie výkonnostných cieľov na svetových vojenských hrách (SVH), ktoré sa konajú každé 4 roky.

V roku 2013 pokračovala dlhodobá príprava na 6. SVH, ktoré sa konajú v roku 2015 v kórejskom Mungyeong. V roku 2013 vyvrcholila príprava biatlonistov na II. zimné svetové vojenské hry vo francúzskom Annecy, kde nás vzorne reprezentovali 4 biatlonisti, profesionálni vojaci.

Personálne otázky

V roku 2013 boli realizované personálne zmeny na základe potrieb VŠC, v tejto súvislosti bolo vydaných 7 doplnkov k tabuľkám počtov, v ktorých sa realizovali zmeny vo funkciách hlavne športových oddelení potrebné na plnenie hlavných úloh VŠC. Pre riaditeľa Kancelárie ministra obrany SR a GR SEEK bolo spracovaných 12 informačných správ alebo žiadostí o posúdenie organizačných zmien k prijatiu zamestnancov a profesionálnych vojakov do služobného pomeru.

V roku 2013 boli prijatí do služobného pomeru 4 profesionálni vojaci, služobný pomer skončili 10 profesionálni vojaci. Do pracovného pomeru bolo celkovo prijatých v priebehu roka 19 zamestnancov. Prepustených z pracovného pomeru bolo 26 zamestnancov. Prepúšťania boli realizované na základe organizačných zmien, vlastných žiadostí, uplynutím dohodnutej doby. Z dôvodu úpravy pracovných vzťahov bolo vykonávaných 80 personálnych pohovorov (o 26 viac ako v roku 2012), spracovaných 101 pracovných zmlúv a dodatkov k pracovným zmluvám a 105 platových výmerov.

VŠC sa v roku 2013 organizačne členilo na odbory, oddelenia a skupiny, ktoré boli riadené vedúcimi, resp. náčelníkmi, v priamej podriadenosti riaditeľovi VŠC. Základné členenie k 1.1.2013 bolo nasledovné:

- Riaditeľstvo
  - organizačno-propagačná skupina,
  - právno-personálna skupina,
- Odbor riadenia športu
  - oddelenie VŠC dospelých,
  - športové oddelenie atletika,
  - športové oddelenie vodný slalom,
  - športové oddelenie športová strelba,
  - športové oddelenie biatlon,
  - športové oddelenie džudo,
  - športové oddelenie rôzne,
  - športové oddelenie kanoistika,
  - športové oddelenie vzpieranie,

- športové oddelenie zápasenie,
- športové oddelenie cyklistika cestná,
- oddelenie VŠC mládeže, 19
- oddelenie zdravotnej, diagnosticko-regeneračnej starostlivosti
- Odbor ekonomiky
- finančné skupina,
- oddelenie hnuateľného majetku,
- oddelenie nehnuteľného majetku,
- oddelenie evidencie a účtovania.

VŠC riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ VŠC, ktorý je štatutárnym orgánom

Základným cieľom VŠC bolo v súčinnosti MO SR a jednotlivými športovými zväzmi prednostne zabezpečiť kvalitnú prípravu nominovaných športovcov na ZOH Soči 2014 a zabezpečiť v roku 2013 prípravu športovcov na MS, ME, MSJ, MEJ, MS CISM, SU a SP. V jednotlivých športoch vytvorí spolu s príslušnými športovými zväzmi optimálne podmienky pre plnenie hlavných úloh pri dodržiavaní prísnej diferenciacie jednotlivých ŠO i jednotlivcov. Z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov nie je možné suplovať jednotlivé športové zväzy v zabezpečení reprezentácie slovenskej republiky na vrcholných podujatiach. V spolupráci s MO SR a športovými zväzmi v roku 2013 plnili ŠO hlavné úlohy na MS, ME, MSJ, MEJ, MS CISM a SU s nasledovným ziskom medailí:

ŠO biatlon – na ME v letnom biatlone vo Forni Avoltri (zisk 1 medaily),

na SU v Trentino (zisk 1 medaily).

ŠO cestná cyklistika – na MS CISM v Leopoldsburgu (zisk 1 medaily).

ŠO džudo – na MS v džude v alysh v Bialystoku (zisk 1 medaily),

– na MS CISM v džude v Astane (zisk 1 medaily).

ŠO rôzne – na MS vo vodnom motorizme v Berlíne (zisk 1 medaily),

– na MS v karate goju-ryu v Cape Town (zisk 1 medaily),

– na MS v kulturistike v Kyjeve (zisk 1 medaily),

– na ME v karate goju-ryu v Grazi (zisk 1 medaily),

– na ME v modernom päťboji v Setúbal (zisk 1 medaily),

– na ME vo vodnom motorizme v Mysliborz a vo Viverone (zisk 2 medailí),

– na ME v zjazde na divokej vode v Bovci (zisk 1 medaily),

- na SU v alpskom lyžovaní v Trentino (zisk 1 medaily). 23
- ŠO kanoistika – na SU v Kazani (zisk 1 medaily),
- ŠO vodný slalom – na MS v Prahe (zisk 3 medailí),
  - na ME v Krakowe (zisk 1 medaily),
  - na MSJ v Liptovskom Mikuláši (zisk 6 medailí),
  - na MEJ v Bourg Saint Maurice (zisk 2 medailí),
- ŠO vzpieranie – na MEJ v Taline (zisk 1 medaily),
- ŠO zápasenie – na ME v Tbilisi (zisk 1 medaily).

Atletickú sezónu 2013 VŠC hodnotí ako vydarenú. Na MS v Moskve sa zaskvel Matej Tóth 5. miestom a do finále postúpila Danu Veldáková (11. miesto) v trojskoku. Celkovo VŠC na MS vyslalo 8 atlétov z 11 členov reprezentácie SR. Na HME v Göteborgu atléti zaostali za očakávaniami (Dana Veldáková 10. miesto, Renáta Medgyesová 12. miesto) napriek ochote SAZ umožniť štartovanie trom našim atlétom na vlastné náklady. Vo všetkých stanovených úlohách ŠO atletika dokázalo naplniť kvantitatívny počet vyslaných pretekárov na vrcholné podujatia, no nedarilo sa im dosahovať ďalšie naplánované finálové umiestnenia. Rezervy sú už dlhodobo v načasovaní formy väčšiny atlétov na vrcholné podujatie. V prípade, že by atléti dosiahli na šampionátoch výkon na hranici sezónneho maxima, dalo by sa uvažovať o umiestneniach v prvej desiatke a lepšie, v prípade osobného maxima i medailové.

Práca s mládežou sa odzrkadlila v účasti na juniorských a dorasteneckých šampionátoch - celkovo 9 účastníkov (ME 23 - 2, MEJ - 5, MS 17 - 2). Vďaka projektu „Atletická akadémia“, ktorý beží od jesene 2013 pod záštitou profesionálnych atletických trénerov VŠC, sa v súčasnosti venuje atletike na športoviskách Dukly 40 nových detí, ktorých prvé výsledky očakávame v najbližších 2-3 rokoch. 24

Za ideálny stav do nasledujúcej sezóny považujeme zachovanie súčasného atletického kádra a rozšíriť ho v dohľadnej dobe o dvoch úspešných a perspektívnych atlétov - Kučera a Lomnický.

Na II. zimných svetových vojenských hrách v Annecy bolo najlepším umiestnením 5. miesto čat. Dušana Šimočka v rýchlostných pretekoch na 10 km a 5. miesto v rýchlostných pretekoch družstiev na 10 km v zložení čat. Dušan Šimočko, čat. Matej Kazár, rtn. Miroslav Matiaško, des. Martin Otčenáš. V letnom období roku 2013 sa čat. Matej Kazár a rtn. Miroslav Matiaško podieľali na zisku bronzovej medaily v miešanej štafete na MS v letnom biatlone na kolieskových lyžiach vo Forni Avoltri. Napriek tomu, že na MS v Novom Meste na Morave ŠO biatlon nezískal 25 vzácny kov, dosiahol veľmi dobré výsledky. Anastasiya Kuzmina v pretekoch jednotlivcov obsadila 4., 14., 15. a 17. miesto a Jana Gereková 10., 11. a 18. miesto. Miešaná štafeta dobehla na 7. mieste, štafeta žien na 8. mieste a štafeta mužov na 10. mieste. Tieto výsledky sa počítali do nominácie na ZOH 2014. Znamenalo to, že na ZOH 2014 mohla štartovať ako mužská, tak aj ženská štafeta.

ZOH 2014 v Soči sa za ŠO biatlon nominovalo 8 športovcov. Na SZU v Trentine získala zmluvná športovkyňa Natália Prekopová zlatú medailu vo vytrvalostných pretekoch.

Rok 2013 bol rokom poolympijským a zároveň prvým rokom nového OH cyklu 2013- 2016.

Hlavné úlohy boli orientované na dva šampionáty (HME a ME), podujatia SP a AMS. Úlohy športovci ŠO športová strelba zvládli so striedavými výsledkami. 27 Na tradičné medailové úspechy nenadviazala skupina bežiaci terč, čo sa to odzrkadlilo najmä v súťaži družstiev, kde sme sa v minulosti opierali o medaily tejto skupiny. Nesmieme však zabudnúť na nositeľa hlavných úloh v uplynulom období Jozefa Gönciho, na ktorého boli pravidelne kladené najvyššie úlohy nielen v ŠO ale aj VŠC a ktorý sa vydal na trénerskú dráhu.

V personálnej oblasti sa vytvorili predpoklady na podporu perspektívnych mládežníkov, ktorí by mali dostať zelenú a doplnili tabuľkové miesta na únosný stav v ŠO. V tomto smere sa urobili potrebné kroky prijatím nových mládežníkov, ktorí už ukázali svoj talent. V budúcej sezóne chceme svoje úsilie zamerať na MS a HME 2014.

ŠO vodný slalom plnilo hlavné úlohy v roku 2013 na Majstrovstvách sveta v Prahe, Majstrovstvách Európy v Krakove, Majstrovstvách sveta juniorov a do 23 rokov v Liptovskom Mikuláši, Majstrovstvách Európy juniorov a do 23 rokov a vo Svetovom pohári. Hneď v úvode sezóny sa v poľskom Krakove konali ME, kde sa športovcom v individuálnych disciplínach až tak nedarilo a najlepším umiestnením bolo 16. miesto Kučeru s Baticom v C2. V súťaži hliadok 3xC1 nesklamal Alexander Slafkovský a spolu s kolegami z reprezentácie zvíťazili. V ostatných disciplínach zhodne skončili na 4. mieste, z ktorých treba vyzdvihnúť najmä výkon kajakárov. Na MSJ a do 23 r. v Liptovskom Mikuláši dosiahli najvýraznejší úspech Patrik Gajarský, keď zvíťazil v C1 do 23 r. a Jakub Grigar sa stal juniorským Majstrom sveta v K1. Aj v kategórii hliadok potvrdili znalosť domácej trate a získali 2x titul Majstrov sveta, jednu striebornú a jednu bronzovú medailu. Na MEJ a do 23. r. vo francúzskom Bourg. St. Maurice sa podarilo v individuálnych disciplínach získať dva tituly Majstrov Európy, keď des. Martin Halčín obhájil titul z minulého roka a Jakub Grigar po MSJ zvíťazil aj na MEJ. Vyvrcholením celej sezóny boli Majstrovstvá sveta v Prahe, kde Alexander Slafkovský po piatich individuálnych medailách z ME získal aj svoju prvú striebornú medailu z MS. Výborne sa kanoistom darilo aj v súťaži hliadok, keď získali štvrtý titul Majstrov sveta v rade.

V roku 2013 prevažná väčšina športovcov ŠO rôzne splnila hlavné úlohy roku na veľmi vysokej úrovni. Naši športovci získali na MS a ME spolu 9 medailí, čo je mierny vzostup oproti minulému roku (8 medailí). Tieto medaily VŠC získalo zásluhou športovcov, ako sú kulturisti Janka Purdjaková, Igor Kočiš, vodných motoristov Mariána Junga a z.š. Michala Košúta, karatistu nrtm. Klaudia Farmadína a rtn. Jána Šuteka, des. Štefana Gregu. Za zmienku stojí vyzdvihnúť umiestnenie rtm. Štefana Havlíka, ktorý po prechode medzi profesionálov prvým rokom skončil na GP Chicago vo finále do100kg na 7. mieste. V tomto roku sa nedarilo skupine zjazd na divokej vode, ktorá v minulosti pravidelne nosila medaile. Smolou boli aj dve 4. miesta na ME v Bovci. Nedarilo sa ani skupine športová gymnastika.

Hlavné úlohy roku 2013 ŠO vzpieranie splnilo. Väčšina pretekárov naplnila aj svoje osobné ciele. Po dvoch medailách z roku 2011 od Richarda Tkáča bol rok 2013 opäť medailový i keď len jednou medailou. 30 Stále pokračuje etapa budovania mladého kádra. Priemerný vek vzpieračského družstva, zložený z pretekárov, ktorí všetci štartovali na medzinárodných súťažiach, je len 21,4 roku. Tento trend budovania mladého kádra by mal pokračovať aj v budúcom roku, keď by mali byť voľné pozície obsadené mladými talentovanými pretekármi. Členovia ŠO vzpierania sú vo výkonných funkciách zväzu, čo zabezpečuje dobrú spoluprácu medzi vedením VŠC a SZV. Tá sa preukázala vo viacerých rovinách. V roku 2013 boli v Banskej Bystrici usporiadané už druhé M-SR. Úroveň s akou boli usporiadané ako i veľkosťou svedčí o tom, že to boli jedny z najkvalitnejších M-SR v histórii

ŠO zápasenie v roku 2013 splnilo hlavné úlohy čiastočne, nakoľko zápasníci na MS nedokázali splniť plánované umiestnenia. István Lévai sa stal bronzovým medailistom na ME a David Lengyel obsadil 7. miesto. ŠO zápasenie je omladené športovcami od 21 do 23 rokov. Očakáva sa, že výkonnosť tohto ŠO bude narastať a nominujú sa na OH 2016.

Pretekárskej sezóny 2013 ŠO kanoistika prikladalo menšiu dôležitosť vzhľadom na to, že išlo o poolympijskú sezónu. Úsilie bolo smerované najmä k personálnej stabilizácii družstva, rozvoju tréningových skupín prípravka a juniori. Na medzinárodné podujatia bohatá sezóna 2013 bola pre ŠO kanoistika úspešná, ale zároveň vytvorila v pretekároch pozitívny hlad po úspechu. Na majstrovstvách sveta šesť pretekárov dosiahlo päť finálových umiestnení. Majstrovstvá Európy boli sklamaním, keď pretekári ŠO kanoistika VŠC zasiahli do bojov o medaily len v dvoch disciplínach. V pretekoch v kategórii do 23 rokov dosiahli na majstrovstvách Európy jedno štvrté miesto a na majstrovstvách sveta v tejto kategórii jedno šieste miesto. Pretekári – študenti úspešne reprezentovali VŠC aj na svetovej letnej univerziáde, kde mali zastúpenie troch pretekárov a dosiahli päť finálových umiestnení z toho jedno druhé miesto. V sérii pretekov svetového pohára štartovalo osem pretekárov a dosiahli spolu pätnásť finálových umiestnení, z čoho v troch prípadoch získali medailové umiestnenie. Účasť na veľkých svetových podujatiach ŠO kanoistika zavŕšilo štvrtým a piatym miestom v maratóne na Svetových hrách 32 neolympijských športov. Z krátkej sumarizácie najdôležitejších výsledkov, ktoré ŠO kanoistika dosiahlo v uplynulej sezóne vyplýva, že pokračuje v trende plošného nárastu výkonnosti pretekárov, čo vytvára dobrú klímu v dlhodobej príprave smerom k OH 2016.

Najlepšie výsledky za rok 2013 dosiahlo ŠO na pretekoch UCI, na ktorých v celkovom hodnotení zo 158 kontinentálnych tímov skončilo na 23. mieste, so ziskom 297 bodov a 43. mieste zo 178 profesionálnych kontinentálnych tímov. V priebehu roka príslušníci absolvovali 102 štartov, získali 37 pódiových umiestnení, z toho 14 víťazstiev. Tieto výsledky prispeli k štartu pretekárov voj .2. st. Tybora, z. Jurča v kategórii Elite a z. Michaela Koláňa a z. š. Erika Bašku, Ľuboša Malovca v kategórii U-23 na MS, ktoré sa konali v Taliansku. Úlohu, ktorú mali stanovenú v peletóne, pomoc vedúcemu pretekárovi Petrovi Saganovi splnili.

Medzi vrcholy minuloročnej sezóny patrili Armádne majstrovstvá sveta CISM v Belgicku, kde príslušníci ŠO CC VŠC potvrdili vysokú výkonnosť umiestnením dvoch pretekárov v prvej desiatke a to nrtm. Kováča na výbornom 4. mieste a z. Jurča na 5. mieste, čo v konečnom dôsledku viedlo k získaniu vynikajúceho 2. miesta medzi družstvami. 33

Hodnotenie a analýza vývoja v roku 2013

Uplynulé obdobie roku 2013 je hodnotené z pohľadu účinkovania športovcov VŠC na svetových a európskych podujatiach pozitívne. Vrcholoví športovci sa v rámci reprezentácie SR a OS SR v jednotlivých odvetviach zúčastnili na vrcholných súťažiach, z ktorých si priviezli celkom 29 medailí a množstvo výborných finálových umiestnení. V spolupráci so Slovenským olympijským výborom, Ministerstvom obrany SR a športovými zväzmi bola v roku 2013 zabezpečená finálna príprava nominovaných športovcov VŠC na ZOH 2014 v Soči. Príprava ostatných športovcov bola zabezpečená v spolupráci s jednotlivými športovými zväzmi a taktiež SOV. Materiálne a ekonomické zabezpečenie športovej prípravy bolo na požadovanej úrovni. Hlavné úlohy v roku 2013 športovci VŠC plnili na MS, MSJ, ME, MEJ, MS CISM a SU. Úspešná bilancia športových výsledkov dosiahnutých v roku 2013 zahŕňa zisk 8 medailí z majstrovstiev sveta, 6 medailí z majstrovstiev sveta juniorov, 7 medailí z majstrovstiev Európy, 3 medailí z majstrovstiev Európy juniorov, 3 medailí zo svetovej univerziády a 2 medaily z majstrovstiev sveta CISM.

V roku 2013 sa podarilo, vďaka navýšeniu finančných prostriedkov na športovú prípravu, pre nominovaných olympionikov zabezpečiť a realizovať športovú prípravu celého VŠC na zodpovedajúcej úrovni. Dôkladnými analýzami potrebnej kvality športovej prípravy sa dospelo k zisteniu, že ak nebudú rásť ročné finančné prostriedky paralelne s mierou inflácie, tak sa bude musieť v budúcnosti siahť k personálnym opatreniam u jednotlivých ŠO, čo výrazne môže ovplyvniť individuálny šport v Slovenskej republike.

Z dlhodobých cieľov vyvrcholila v roku 2013 dlhodobá príprava športovcov zameraná na úspešnú reprezentáciu na ZOH 2014 v Soči. Z VŠC splnilo nominačné kritériá 12 športovcov - 7 športovci zo ŠO biatlon, 2 zo ŠO lyžovanie a 3 zo ŠO rôzne (skupina boby).

Ďalej v roku 2013 pokračovala dlhodobá príprava športovcov smerovaná k plneniu každoročných hlavných úloh VŠC na svetových podujatiach v súčinnosti s jednotlivými športovými zväzmi a štábom SOV. Výcvikové tábory boli realizované v rámci plánu dlhodobej športovej prípravy zameranej na využitie priaznivých klimatických a sparringových podmienok a ako príprava pred ZOH, MS, ME, s cieľom zvyšovania športovej výkonnosti, oboznámenia sa s podmienkami a miestom konania jednotlivých športových súťaží a plnenia hlavných úloh na ZOH 2014. Oproti výcvikovému roku 2012 sme v priemere zaznamenali vyšší počet neplánovaných akcií, na základe pridelenia účelových dotácií v štvrtom štvrtroku, ktoré boli vyčlenené na prípravu nominovaných športovcov na ZOH 2014.

Výsledky, ktoré boli dosiahnuté v hodnotenom roku boli pravidelne analyticky 37 vyhodnocované. Na zlepšenie činnosti boli prijímané operatívne, ale aj dlhodobé opatrenia, a to rovnako v oblasti plnenia hlavných športových úloh, ako aj v oblasti ekonomického a finančného zabezpečenia.

Na záver je možné konštatovať, že z pohľadu dosiahnutých výsledkov sa našim športovcom podarilo nadviazať na veľmi úspešné výsledky z vrcholných svetových podujatí predchádzajúcich rokov, keď na nich okrem ostatných výborných finálových umiestnení získali 29 medailí a potvrdili opodstatnenosť vrcholového športu v rezorte MO SR pre zabezpečenie štátnej športovej reprezentácie Slovenska. Úlohy roku 2013 z pohľadu zabezpečenia štátnej športovej reprezentácie a ozbrojených síl boli splnené a prekročené.

Športové podujatia v meste Banská Bystrica

Trojkráľový beh

Tohoročný netradične večerný Trojkráľový beh v Banskej Bystrici sa tešil veľkému záujmu súťažiacich. V nedeľu o 19:00 hod. z Moysesovho námestia odštartovalo viac ako 400 bežcov.

Pôvodný štart sa kvôli veľkému záujmu účastníkov museli posunúť o pol hodiny. Na štarte bolo napokon viac ako 400 bežcov. Čakala ich náročná 5-kilometrová trať ulicami centra mesta s asfaltovým povrchom i dlažbou. Keďže snežilo a teplota sa priblížila k nule, miestami sa šmýkalo. Našťastie nikomu sa nič nestalo a do cieľa dobehli všetci bežci zdraví.

Najrýchlejšim mužom na trati bol Robert Valíček z tímu Obal Servis Košice, ktorý dosiahol čas 15:49 min. Druhý bol Ján Pavlík (Trian ŠK UMB) za 16:07 min. a tretí brat minuloročného víťaza Petra Ďureca (neštartoval) Martin zo Slávie STU časom 16:29 min.

Najrýchlejšou zo žien bola minuloročná víťazka Katarína Lovrantová (Cro Running), ktorá dosiahla čas 17:32 min. Druhá bola opäť Lucia Kamenská (Marathon BB Team) časom 17:45 min., pred treťou Janou Mozolaniovou (Run for Fun) za 19:19 min.

Prví traja muži a prvé tri ženy v absolútnom poradí získali vecné ceny, traja náhodne vyžrebovaní účastníci zasa štartovné pre štafetu v rámci Banskobystrického maratónu 2013. Účastníci po dobehnutí do cieľa dostali na pamiatku medaily

Trojkráľový beh bol zároveň prvým z cyklu prípravných a propagačných podujatí Marathon Tour 2013 k septembrovému 2.ročníku Banskobystrického maratónu.

90 rokov basketbalu a ALL STARS Banská Bystrica 2013

V rámci osláv 90. výročia basketbalu v Banskej Bystrici bude pod záštitou primátora mesta Mgr. Petra Gogolu v piatok 22. februára 2013 od 17:00 h ŠH Dukla na Štiavničkách dejiskom oceňovania basketbalových trénerov, funkcionárov a hráčov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj banskobystrického basketbalu.

V rámci týchto osláv sa odohrá aj exhibičné stretnutie ALL STARS Banská Bystrica 2013, v ktorom nastúpi výber slovenských proti výberu zahraničných hráčov na základe nominácie hráčov vyplývajúcej z hlasovania účastníkov prebiehajúceho ročníka Slovak Sport. TV Basket Extraligy. Súčasťou podujatia budú okrem kultúrneho programu v prestávkach aj súťaže v driblingu, smečovaní a trojkovej strelbe.

Po skončení zápasu v ŠH program osláv pokračuje od 20:00 h galavečerom v hoteli DIXON, počas ktorého prebehne vyhlásenie výsledkov ankiet Slovenskej basketbalovej asociácie o Najlepšieho slovenského basketbalistu za rok 2012, Najlepšiu slovenskú basketbalistku za rok 2012, Najlepšieho seniorského basketbalového trénera za rok 2012, Najlepšieho mládežníckeho basketbalového trénera za rok 2012 a Najlepšieho rozhodcu za rok 2012.

Nominácia hráčov a trénerov

Na základe hlasovania účastníkov prebiehajúceho ročníka Slovak Sport. TV Basket Extraligy, boli na podujatie ALL STARS Banská Bystrica 2013 nominovaní nasledovní hráči a tréneri:

výber slovenských hráčov:

rozohrávači: Richard Grznár (LV), Milan Žiak (PD)

kridla: Martin Bílik (KN), Tomáš Mrviš (LV), Stanislav Baldovský (SNV), Róbert Nuber (LV), Maroš Rendla (BB)

pivoti: Martin Rančík (BA), Branislav Tomek (NR), Michal Baťka (PD), Peter Sedmák (BA), Peter Dorazil (BB)

tréneri: Ľubomír Urban (NR), Milan Černický (SNV), Ivan Kurilla (BB)

výber zahraničný hráčov:

rozohrávači: Maurice Orlando Acker jr (SNV), Christopher C Lowe jr (KN)

kridla: Joseph J. A. Harris (PD), Brandon Cardell Fields (LV), Willie Devale Kemp (LV), Sven Smajlagić(BB)

pivoti: Kevin David Thompson jr (KN), Salih Nuhanović (LV), Dwight Anthony Burke (SNV), Anthony Daquise McClain (NR), Zachary David Crimmins (HA), Tyrrone Derrale McNeal (Svit) (pôvodne Jean Rony Cadot (NR))

tréneri: František Rón (KN), Oleg Meleščenko (LV), David Alan Solomon (Svit)

Najlepší atlét Slovenska Matej Tóth z AŠK Dukla

Bystrický chodec Matej Tóth sa stal vo štvrtok večer v bratislavskom hoteli Holiday Ine atlétom SR za rok 2013 pred kladivárom Marcelom Lomnickým a trojskokankou Danou Veldákovou. Medzi veteránmi skončil náš najlepší šprintér Vladimír Výboštok druhý za vytrvalcom Vincentom Bašistom.

V ankete hlasovalo 55 trénerov, funkcionárov a novinárov. Matej Tóth, 30-ročný chodec VŠC Dukla Banská Bystrica, zvíťazil so ziskom 547 bodov.

„Moje výsledky boli v roku 2013 jednoznačne najlepšie v kariére. Škoda dvoch zranení vo februári a júni, ktoré ma pribrzdili. Mohlo to dopadnúť možno ešte lepšie,“ uviedol Matej Tóth pre agentúru SITA. Jeho 5.miesto v chôdzi na 50 km na augustových MS v Moskve bolo najlepším umiestnením slovenského chodca na svetovom šampionáte v novodobej ére samostatného Slovenska. Na Európskom pohári v Dudinciach bol na 20 km tretí, rovnako ako v prestížnom chodeckom seriáli IAAF. V Poděbradoch si zlepšil osobný rekord na 20 km na 1:20:14 hod.

Trénerom roka 2013 sa stal Tóthov dlhoročný tréner Juraj Benčík, s ktorým sa však náš najlepší atlét po sezóne rozišiel. Najlepším atlétom do 22 rokov sa stala piata sedembojárka z juniorských ME v Rieti Lucia Mokrášová (Spartak Dubnica nad Váhom) Za najlepšieho trénera mládeže vyhlásili jej trénera Milana Suletyho.

Za najlepšieho veterána v roku 2013 vyhlásili vytrvalca Vincenta Bašistu zo Spartaka Dubnica, ktorý na MS veteránov v brazílskom Porto Alegre získal v kategórii M70 štyri zlaté medaily (kros na 8 km, 5.000 m, 10.000 m, maratón). Druhý Bystričan Vladimír Výboštok získal v Porto Alegre striebro v diaľke, potom sa zranil. Na halových ME v San Sebastiane bol druhý na 60 m a tretí na 200m. Zo Svetových hier veteránov v Turíne si náš najrýchlejší senior planéty priniesol tri zlaté z diaľky a šprintov na 100 i 200 m v kategórii M65.

Do Siene slávy slovenskej atletiky, ktorú inicioval predseda Slovenského atletického zväzu Peter Korčok, uviedli prvých trinásť slovenských atlétov, ktorými sú: Alojz Sokol, Móric Kóczán, Eva Glesková-Lehocká, Anna Chmelková-Blanáriková, Mária Mračnová-Faithová, Eva Šuranová-Kucmanová, Jozef Plachý, Pavol Glesk, Ján Hajdócy, Rudolf Holzer, Peter Berčík, Anton Ihring a Jozef Pribilinec.

Výsledky ankety Atlét roka 2013

Dospelí

1. Matej Tóth (VŠC Dukla Banská Bystrica, chôdza) 547
2. Marcel Lomnický (AC Stavbár Nitra, kladivo) 444
3. Dana Veldáková (VŠC Dukla Banská Bystrica, trojskok) 375
4. Martin Kučera (Slávia STU Bratislava, 400 m prek.) 356
5. Jozef Repčík (AK Spartak Dubnica nad Váhom, 800 m) 258

6. Anton Kučmín (VŠC Dukla Banská Bystrica, chôdza) 224
7. Adam Závacký (Slávia STU Bratislava, šprinty) 216
8. Martina Hrašnová (VŠC Dukla Banská Bystrica, kladivo) 144
9. Jana Veldáková (VŠC Dukla Banská Bystrica, diaľka) 141
10. Dušan Majdán (VŠC Dukla Banská Bystrica, chôdza) 65

Atlét roka mládeže

1. Lucia Mokrášová (AK Spartak Dubnica nad Váhom, viacboj a prekážky) 142
2. Tomáš Veszelka (MAC Redox Lučenec, trojskok) 68
3. Michaela Pešková (AŠK Slávia Trnava, 400 m prek.) 56

Tréner dospelých

1. Juraj Benčík (chôdza) 145
2. Kristián Cupák (šprinty) 46
3. Radoslav Dubovský (skoky) 44

Tréner mládeže

1. Milan Sulety (viacboje, prekážky) 119
2. Daniel Pauko (skoky) 60
3. Edurad Čordáš (šprinty, prekážky) 53

Objav roka

1. Martin Kučera (Slávia STU Bratislava, 400 m prek.) 110
2. Adama Závacký (Slávia STU Bratislava, šprinty) 82
3. Michaela Pešková (AŠK Slávia Trnava, 400 m prek.) 60

Veterán roka

1. Vincent Bašista (AK Spartak Dubnica nad Váhom, dlhé behy) 120
2. Vladimír Výboštok (VŠC Dukla Banská Bystrica, šprinty) 85
3. Miriam Karperová (AŠK Slávia Trnava, šprinty a diaľka) 36

Zdroj: Bystricoviny

Ocenenie najlepších športovcov mesta

Martin Haring a Christian Haas medzi najlepšími športovcami Banskej Bystrice

Každý rok na jar, mesto Banská Bystrica oceňuje svojich najlepších športovcov. Ceny sú udeľované za úspechy v predchádzajúcom roku.

Najlepší športovci, najlepšie tímy, tréneri, funkcionári a hostia sa stretli na radnici a mohli získať ocenenie za svoje športové úspechy. Všetky ocenené osoby sú vysoko cenené pre podporu mesta Banská Bystrica.

V priestoroch historickej Radnice na Námestí SNP v Banskej Bystrici prebiehalo vo štvrtok 22. marca 2013 - podvečer tradičné oceňovanie najlepších športovcov mesta za uplynulý rok. Vedenie samosprávy na základe podnetov občanov ocenilo športovcov, trénerov, funkcionárov a tiež športové kolektívy spolu v siedmich kategóriách.

V kategórii juniorov reprezentujúcich olympijské športy bol ocenený trinásťročný golfista Golf and Country Clubu Hron Matej Čerman, ktorý ma za sebou úspechy na viacerých turnajoch a vlni sa stal vicemajstrom Slovenska v golfe v kategórii chlapcov do 12 rokov. V celkovom národnom rebríčku golfistov mužov SKGA mu už teraz patrí 25. miesto. Dvadsaťročná chodkyňa VŠC Dukla Banská Bystrica Katarína Strmeňová, prebrala z rúk viceprimátorky Kataríny Čižmárovej rovnako ocenenie v kategórii juniorov. Zverenkyňa dnes už legendárneho trénera Romana Benčíka je majsterkou Slovenska v chôdzi junioriek na päť kilometrov a vicemajsterkou v kategórii žien v chôdzi na 20 kilometrov. Len deväťročný cyklista Christian Haas, ktorý je zároveň stopérom mládežníckeho futbalového mužstva Dukly Banská Bystrica, bol ocenený za úspechy na cyklistických pretekoch doma i v zahraničí. Žiak základnej školy na Radvanskej ulici začal so športom už v troch rokoch.

V juniorskej kategórii neolympijských športov bola ocenená reprezentantka psích záprahov – canicross Carla Reišetterová. Vlni získala bronz za tretie miesto v Slovenskom pohári, ale aj na Majstrovstvách Európy v Talianskom Farra d'Aplago. Jeden úspech za druhým zbiera na medzinárodnej scéne aj pätnásťročná karatistka Denisa Pešková, členka klubu Budokan Zvolen. Rovnaké ocenenie si vo štvrtok podvečer v banskobystrickej radnici prevzal aj vicemajster sveta a majster Slovenska v kickboxe full contact v kategórii do 71 kilogramov Róbert Rácz, člen ŠKP Banská Bystrica.

V seniorskej kategórii olympijských športov získal ocenenie cyklokrosár roka 2012 Martin Haring. Člen Cyklistického klubu Banská Bystrica sa vlni stal majstrom Slovenska a víťazom Slovenského pohára v cyklokrose a tiež akademickým majstrom Slovenska v MTB cross country. Ocenenie nemohlo minúť ani vlnajšiu vicemajsterku Európy – kladivárku Martinu Hrašnovú, ktorá v deň odovzdávania ocenení oslávila svoje tridsiate narodeniny. Chodec Matej Tóth prevzal ocenenie za skvelé vlnajšie výsledky, keď skončil ôsmy na londýnskej olympiáde v disciplíne chôdze na 50 kilometrov, stal sa majstrom Slovenska v chôdzi na 20 kilometrov a zvíťazil na rovnako dlhej trati na pretekoch IAAF Race Walking Challenge v Portugalsku. Medzi ocenenými nechýbal ani bronzový medailista z Londýna a jeden z najúspešnejších športovcov Slovenska vôbec – vodný slalomár Dukly Banská Bystrica Michal Martikán.

V neolympijských športoch je Banská Bystrica už dlhé roky hrdá na reprezentanta vo vodnom motorizme, člena VŠC Dukla Mariána Junga, ktorý sa vlni stal majstrom sveta vo formule 500 a majster Európy v triede O – 700. Ceny vo štvrtok podvečer prevzali aj karatistky Lucia Kováčiková a Dominika Tatárová. Členky Centra mládeže karate Banská Bystrica sa vlni umiestňovali na popredných priečkach na rôznych svetových podujatiach. Ďalšie ocenenie pre najlepšieho športovca uplynulého roka v meste Banská Bystrica putovalo do rúk karatistu VŠC Dukla Banská Bystrica. Klaudio Farmadin sa v roku 2012 stal majstrom sveta v kategórii kumite do 80 kilogramov. Netradične za reprezentáciu Slovenska a tiež Banskej Bystrice v letnom športe, získala ocenenie biatlonistka Anastasia Kuzminová. Vlni sa totiž tešila z dvoch strieborných medailí na Majstrovstvách Európy v letnom biatlone. Ceny z rúk viceprimátorky Kataríny Čižmárovej prevzali aj úspešní reprezentanti Banskej Bystrice v kulturistike a fitness Andrej Dudík a Róbert Habrun. Členovia športového klubu kulturistiky B+B Banská Bystrica.

Najlepší atlét Európskej atletickej asociácie veteránov za rok 2012 Vladimír Výboštok získal za svoje mimoriadne športové úspechy, a tiež pri príležitosti 65 narodenín, rovnako ocenenie Najlepší športovec mesta Banská Bystrica.

Medzi trénermi a funkcionármi prevzal ocenenie tréner úspešného plaveckého oddielu KTV UMB Milan Záborský a trénerka basketbalového klubu ŠKP 08 Banská Bystrica Zuzana Borguľová. Pri príležitosti životného jubilea 50 rokov získala ocenenie aj bývalá úspešná atlétka Dukly Eva Murková a tiež predseda

ŠKP Banská Bystrica a tréner kickboxu Marek Melko. Cenu pri príležitosti životného jubilea 80 rokov prevzal aj člen ŠK UMB BB, tréner hokeja, futbalu a telocvikár Ján Lehocký.

Z banskobystričských športových kolektívov boli za rok 2012 ocenené kadetky basketbalového klubu ŠKP 08 Banská Bystrica, ktoré sa už päť rokov v rade v jednotlivých vekových kategóriách radujú z titulov majsteriek Slovenska. Aktuálne majú rovnako vykročené za najvyššou métou a finálový turnaj ich čaká v máji. Ocenenie si prebrali tiež zástupcovia Plaveckého oddielu KTV UMB Banská Bystrica. Úspešný plavecký klub reprezentuje mesto na mnohých súťažiach na Slovensku i v zahraničí a jeho plavci a plavkyne sa pravidelne vracajú s celými zbierkami medailí. Ocenenie za rok 2012 si vyslúžili aj juniori Basketbalového klubu ŠKP Banská Bystrica, ktorí sa vlni stali majstrami Slovenska.

Beh pre život 2013

Banská Bystrica opäť nesklamala. Počasie bolo 11.05.2013 ako vyšité, hoci len pár desiatok kilometrov od mesta zúrili búrky s dažďom. Účastníkov Behu bolo síce menej ako v roku 2012, teraz 1461, ale finančný príspevok zo štartovného bol vyšší a dosiahol 7557 €. Dobrovoľníci v Banskej Bystrici a vo Zvolene vyzbierali a predali propagačné predmety v hodnote takmer 700 €. Bežcov pozdravil prvý muž mesta Banská Bystrica, primátor Peter Gogola a rozruch v dave nastal najmä po ohlásení prítomnosti našej zlatej olympioničky Nastasje Kuzminovej. A v srdci Slovenska nemohol chýbať ani folklór. Správca Nadácie Tesco Michal Dyttert odovzdal na záver podujatia prezidentke nadácie Výskum rakoviny symbolický šek.

Jean Humbert Cup 2013 - nový rekord SR pre M. Slezáka

Banská Bystrica, 14. mája – Na banskobystričskom atletickom štadióne sa konala celoslovenská kvalifikácia na Jean Humbert Cup, ktorý sa uskutoční v Karlových Varoch za účasti 23 krajín z celého sveta. Naši atléti ako členovia družstva ŠG Trnava zvíťazili a tým si zaistili postup na toto podujatie. Najlepším výkonom našich, bol dorastenecký slovenský rekord Maximiliána Slezáka v hode oštepom, ktorý ma hodnotu 73,67m. Dievčenské družstvo ŠG Trnava dnes skončilo celkovo na smolnom 2. mieste, keď im postup unikol len o pár bodov

Gymnastické dni Banská Bystrica

31.5.2013 sa na základnej škole Ďumbierska 17 v Banskej Bystrici uskutočnil „Gymnastický deň“. 252 žiakov prvého až štvrtého ročníka počas celého predpoludnia dokazovali svoju šikovnosť pri testovaní GYM FIT, ale aj iných stanovištiach, ktoré pre nich pripravila pani učiteľka Babiaková spoločne s triednymi učiteľkami. Počas celého dňa pracovníčky úradu verejného zdravotníctva, podávali deťom informácie o zdravom životnom štýle a zároveň deťom odmeňovali veselými smajlikmi.

Jazda za zosnulých motorkárov

Dňa 15.6.2013 na trase Zvolen - Banská Bystrica - Šturec Už deviatykrát sa motorkári stretli vo Zvolene, aby si spoločnou jazdou na Šturec uctili pamiatku kamarátov, ktorí zomreli a už nebrázdia tieto pozemské cesty s nimi.

Parkour

Jedinečné a najväčšie podujatie svojho druhu v Strednej Európe, ktoré už po tretíkrát uskutočnilo v Banskej Bystrici 6. a 7. júla 2013. Zapojiť sa mohlo do spoločnej rozcvičky či tréningu vyše 150 účastníkom zo Slovenska, Česka a Nemecka pod vedením špičkových parkouristov z talianskeho tímu KRAP. Pre verejnosť sú pripravené i rôzne aktivity, diskusie, či premietanie nekomerčných filmov s parkurovou tematikou.

Trojskokan Tomáš Veszelka na ME juniorov ôsmy

30.8. 2013 - Trojskokan Veszelka vytvoril nový slovenský juniorský rekord, na ME juniorov skončil ôsmy. Na 22. MEJ atlétov v talianskom Rieti trojskokan Tomáš Veszelka v sobotu senzačne v novom slovenskom juniorskom rekorde postúpil do finále ako víťaz, no v ňom už výkon z kvalifikácie nezopakoval a skončil ôsmy výkonom 15,42. V sobotu zaletel v kvalifikácii Veszelka na 15,91 a určite veľmi túžil tento výkon zopakovať aj v nedeľu. Keby sa tak stalo, skončil by druhý, hneď za víťazným Arméncom Agasjanom so 16,01. Pred MEJ mal na konte osobný rekord 15,35, v kvalifikácii ho zlepšil na úctyhodných 15,91 a vo finále ukázal druhý najdlhší skok vo svojej kariére 15,42. Potešil jeho postup do užšieho osemčlenného finále, síce ako ôsmeho, no s nádejou na posun vpred. V sérii si zapísal 15,37 - 15,42 - x - 14,01 - 15,22 - x a tak kvalifikačný výkon ho určil do roly jedného z favoritov na medailu, mohol byť so svojím účinkovaním na šampionáte veľmi spokojný (aj keď jeho výkony počas finále ovplyvnilo zranenie chodidla). Týchto MEJ sa zúčastnili ďalší atléti z našej školy: Dolinský Andrej(chôdza), Hladíková Claudia(dialka), Puškárová Alžbeta(disk).

2. ročník - Banskobystrický maratón

Dátum: 08. September 2013

Miesto: Banská Bystrica, Námestie Štefana Moysesu

Štart: 9:00 hod.

Dĺžka trate: maratón, polmaratón, štafety, polmaraton na boso

Povrch: asfalt

Kategória: Muži: M18, M40, M50, M60, Ženy Z18, Z40, Z50, Z60

Organizátor: Marathon Banská Bystrica s.r.o.

Informácie: Marathon Banská Bystrica s.r.o., Zvolenská Cesta 14, 974 05 Banská Bystrica, tel.: +421 908 912 358, +421 948 528 887, e-mail: info@marathonbb.com

Nedeľňajší Banskobystrický maratón sa skončil úspechom minuloročných víťazov. Medzi mužmi zvíťazil Keňan Elisha Kiprotich Sawe a v ženskom maratóne bola najrýchlejšia Marija Vrajič z Chorvátska.

Aj keď obaja víťazi nezopakovali svoje vlnajšie časy, boli ozdobou Garmin Banskobystrického maratónu. Tohto roku v uliciach Banskej Bystrice bežalo viac ako 800 bežcov zo Slovenska, Kene, Etiópie, Českej republiky, Rakúska, Chorvátska, Maďarska, Poľska, Ukrajiny, Španielska a Írska.

Keňan Elisha Kiprotich Sawe z maďarského klubu Bendek dobehol do cieľa v čase 2:32:31 hod. (vlani 2:15:52) pred Etiópčanom Erkolo Ashenafim. Najlepší Slovák Martin Plačko bol tretí. Pozornosť pútal náš bývalý úspešný chodec Pavol Blažek, ktorý odbehol maratónsku trať v kroji a do cieľa prišiel aj s valaškou v ruke.

Medzi ženami bola prvá Marija Vrajič z Chorvátska časom 2:59:43 hod. (vlani 2:53:56) pred Maďarkami Agnes Kissovou a Katalin Farkasovou.

V polmaratóne na 21 km patrí prvenstvo Košičanom. Medzi mužmi zvíťazil Róbert Valíček s časom 1:14:42 hod. a medzi ženami Zuzana Korotvičková za 1:24:42 hod. V súťaži naboso "barefoot " túto trať nežal najrýchlejšie Poliak Marek Dziegelewski za 1:19:43 hod.

Súťaž štafiet vyhralo družstvo chodcov Dukly Banská Bystrica vedené Matejom Tóthom. Bežalo aj americké družstvo hokejistov HC'05 Banská Bystrica a trojica primátorov Banskej Bystrice, Sliača a Hriňovej so starostom Riečky.

Tréner Baranov Vladimír Országh za vlašjšiu prehratú stávkou s primátorom Petrom Gogolom prešiel na bicykli dvojnásobnú maratónsku trať v dĺžke 84 km. Výborné počasie prilákalo na Námestie SNP a pozdĺž trate množstvo divákov, ktorí fandili všetkým maratóncom.

Výsledky maratón muži: 1. Elisha Kiprotich Sawe (Keňa) 2:32:31 hod., 2. Erkolo Ashenafi (Etiópia) 2:32:32, 3. Martin Plačko (Brezová pod Bradlom) 2:48:41, 4. Dušan Krajčovič (VŠC Dukla Banská Bystrica) 2:50:06, 5. Filip Kristl (Active Planet) 2:56:09, 6. Ľubomír Hrmo (Veolia Banská Bystrica) 2:59:54.

Maratón ženy: 1. Marija Vrajičová (Chor.) 2:59:43 hod., 2. Ágnes Kissová 3:06:20 h, 3. Katalin Farkasová (obe Maď.) 3:06:44, 4. Lucia Kamenská (Marathon BB Team) 3:14:04, 5. Svetlana Lipárová (Trian ŠK UMB Banská Bystrica) 3:31:25, 6. Diana Grexová (OÚ Horná Lehota) 3:40:17.

Polmaratón muži: 1. Robert Valíček (Obal servis Košice) 1:14:43 hod., 2. Tomáš Kubej (ŠK KU Ružomberok) 1:15:08, 3. Attila Hegyaljai (Benedek Team) 1:17:40.

Polmaratón ženy: 1. Zuzana Korotvičková (Obalservis Košice) 1:24:42 hod., 2. Veronika Otrubová (Bratislava) 1:36:00, 3. Natália Valkošáková (Třebišov) 1:37:46.

Polmaratónska štafeta: 1. Chodci Dukla Banská Bystrica (Matej Tóth, Anton Kučmín, Dušan Majdan, Miloš Bátovský) 1:17:57 hod. Zdroj: Bystricoviny

Majstrovstvá Slovenska v rapid šachu

V dňoch 13.9. – 15.9.2013 sa v Banskej Bystrici uskutočnili Majstrovstvá Slovenska v rapid šachu, ktoré boli súčasťou 17. ročníka tradičného šachového turnaja OPEN Banská Bystrica. Za účasti 103 hráčov sa turnaj hral švajčiarskym systémom na 9 kôl s tempom 2x45min +10s/ťah s prenosom partii online na 12 šachovniciach. Majstrom Slovenska v rapid šachu a víťazom tradičného Openu sa stal 19 ročný Juraj Druska z ŠK Prakovce pred druhým Norbertom Zamborom z ŠK Prakovce a tretím Jurajom Šošovičkom z ŠK Slovan Bratislava .

Víťazkou kategórie žien sa stala Andrea Briestenská z ŠK Slovan Bratislava, druhá bola Silvia Žákovcová z ŠK Prievidza a tretia Anna Mária Kotočová z Pohorelej. V kategórii seniorov zvíťazil Jozef Gregorz PŠK B. Bystrica pred Lorenzom Salomonsom z ŠK Junior B Bystrica a tretí bol František Goga z ŠK Doprastav Bratislava. Najlepším hráčom banskobystrického kraja bol Ondrej Vacek ŠK Slávia TU Zvolen.

V pomerne silne obsadenom turnaji sa darilo aj mládežníckym a juniorským kategóriám, z ktorých obsadili v celkovom poradí 1.miesto Druska a 3. Šošovička. Z celkového počtu mládežníkov na turnaji 40

hráčov, sa štyria umiestnili v TOP 10. Ceny najlepším odovzdali, viceprimátorka Mesta Banská Bystrica Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc, za BBSK jeho podpredseda RNDr. Ladislav Topoľský, predseda MO MS Igor Kovačovič, viceprezident SŠZ Mgr. Karol Pekár.

Organizátori podujatia SŠZ, SK Junior B. Bystrica, Mesto B. Bystrica, CVČ Havranské BB, MOMS V B. Bystrici a BBSK zvládli náročnú organizáciu aj vďaka podpore partnerov podujatia a tiež za pomoci dobrovoľných a obetavých členov klubu a nadšencov šachu.

Olympijský odznak športovej všestrannosti

8.10. 2013 – Krajské finále športovej časti olympijského odznaku všestrannosti v Banskej Bystrici

Banská Bystrica (OKBB) – Vo štvrtok 27. septembra sa na Športovom gymnáziu v Banskej Bystrici konalo krajské finále športovej časti Olympijského odznaku všestrannosti (OLOV). Slovenský olympijský výbor v spolupráci s Centrom voľného času Junior, Olympijským klubom Banská Bystrica, Športovým gymnáziom v Banskej Bystrica s Banskobystrickým samosprávnym krajom (uvedené subjekty zastupovali bývalá popredná atlétka Eva Murková, štvornásobný olympionik v atletike Pavol Blažek, Jozef Smekal a Imrich Kováč) dôstojne koordinoval celý priebeh športového podujatia.

Z celkového počtu 24 škôl, ktoré sa prihlásili prostredníctvom školského portálu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, potvrdilo účasť na krajskom finále OLOV 15 škôl zo Žilinského a Banskobystrického samosprávneho kraja. Deti súťažili v štyroch športových disciplínach - chlapci v behu na 50m a v skoku do diaľky z miesta, dievčatá v preskoku cez švihadlo a v cvičení sed-fah. Výkony sa bodovali na základe tabuliek. Celkový súčet bodov každého člena družstva určil poradie prvých troch škôl.

60. výročia založenia Slovenskej gymnastickej federácie

15. novembra 2013 prijal v Obradnej sieni Radnice primátor mesta Peter Gogola pri príležitosti 60. výročia založenia Slovenskej gymnastickej federácie členov Medzinárodnej gymnastickej federácie, Európskej gymnastickej únie a Slovenskej gymnastickej federácie. Najvzácnejším hosťom delegácie bola sedemnásobná olympijská víťazka v športovej gymnastike Věra Čáslavská. Najúspešnejšia olympionička v histórii bývalého Československa a známa bojovníčka proti totalitnému režimu si vo svojom príhovore zaspomínala na svoje úspechy z mladosti. „Aj keď sa naše národy rozdelili, vždy bude moja duša spolovice slovenská. Táto krajina mi od detstva prirástla k srdcu a som v nej ako doma,“ skonštatovala Věra Čáslavská, pričom nezabudla oceniť napredovanie slovenskej gymnastiky, ktorá u nás zažíva novú úspešnú vlnu a u detí sa teší stále viac rastúcemu záujmu.

„Chcem sa poďakovať všetkým trénerom, členom, ako aj funkcionárom Slovenskej gymnastickej federácie, že svojimi schopnosťami vstúpajú do dnešných mladých ľudí dôležité a nesmierne cenné hodnoty,“ prihovorel sa prítomným primátor mesta, ktorý sa osobitne poďakoval Věre Čáslavskej nielen za úspešné reprezentovanie Československa v minulosti. „Viac než trblietanie olympijských medailí zdobí túto mimoriadnu ženu jej rýdzy charakter a číra ľudskosť. Nikdy nesklonila hlavu pred totalitným režimom, s pokorou znášala šikanovanie a útlak. Návšteva Věry Čáslavskej v Banskej Bystrici bola pre mnohých z nás tým najkrajším darčekom k 17. novembru,“ dodal primátor. Významnosť udalosti svojou prítomnosťou na Radnici umocnili prezident Medzinárodnej gymnastickej federácie profesor Bruno Grandi, prezident Európskej gymnastickej únie Georges Guelzec a prezident Slovenskej gymnastickej únie.

60. výročie SGF

16.11.2013, Banská Bystrica - Najsilnejším okamihom sobotňajších osláv 60. výročia Slovenskej gymnastickej federácie v Banskej Bystrici bol búrlivý aplauz venovaný 7- násobnej olympijskej víťazke Viere Čáslavskej, ktorej SGF udelila titul „Čestný člen SGF“. Dlhotrvajúci potlesk bol vyjadrením vďaky a obdivu tejto výnimočnej žene. Hold Viere Čáslavskej v slávnostných príhovoroch vzdali postupne všetci rečníci: Dušan Čaplovič, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR, Bruno Grandi, prezident FIG, Georges Guelzec, prezident UEG, primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola, podpredseda BBSK Ladislav Topoľský. Toto najvyššie vyznamenanie SGF prijali ďalej Vladimír Kovačič, Dušan Bohňa, Viktor Porada a Karol Špaček.

Slávnostné zhromaždenie ocenilo plaketou taktiež jubilantov – 80 rokov Milada Nedavašková, 70 rokov Alžbeta Ďurišinová a Atilla Kašprišin, 60 rokov Ľubica Rísová.

Vo výtvarnej súťaži „Gymnastika farbami detí“ si ocenenie prevzali víťazi súťaže Alexandra Burianová zo ZŠ Golianova 8, Banská Bystrica a Barbora Mikátová zo ZŠ a MŠ Hviezdoslavova ul. Ludanice.

Minister ŠVVaŠ SR Dušan Čaplovič ocenil prácu SGF, zdôraznil význam gymnastiky v hierarchii športov na Slovensku a prisľúbil, že urobí všetko preto, aby gymnastika mala zvýšenú podporu zo strany štátu.

V športovej časti programu sa predstavili všetky generácie cvičencov – od detí materských škôl až po seniorky. Boli to deti z gymnastických klubov UMB Banská Bystrica a KŠG Detva, aerobické trio dievčat zo Slávie PU Prešov, vysokoškoláci z UMB Banská Bystrica a seniorky zo Sokola Vrútky.

Zaujali taktiež dve kultúrne vystúpenia, spev ženského dua z Banskej Bystrice La Femme a tanečný súbor Mladosť taktiež z Banskej Bystrice.

Príjemne prekvapila účasť vyše 200 členov a priaznivcov gymnastických športov na Slovensku. Priam dojemné boli stretnutia mnohých vynikajúcich športovcov, rozhodcov či funkcionárov, ktorí vytvárali dejiny gymnastiky na Slovensku a nestretli sa už niekoľko desaťročí. Pribudli vrásky, šediny, ale ostala láska ku gymnastike, súdržnosť, priateľstvo. Potešila aj účasť mladej generácie, ktorá mala možnosť zoznámiť sa so všetkými športovými osobnosťami nášho športu v predchádzajúcich generáciách.

federácie Ján Novák. Autor- Barbora Winterová

Bývalý slovenský hokejový reprezentant Richard Zedník má syna

V predvečer "dušičiek" ho v našej pôrodnici priviedla na svet hokejista manželka Ivanka. Malý Thomas sa narodil s mierami 4070 gramov a 57 centimetrov a pre svoje "chlapské" miery mu naši pôrodníci pomohli na svet cisárskym rezom. Novopečenej mamine a bábätku sa darí výborne a dnes si ich šťastný tatino odviezol z nemocnice domov.

Richardovi, Ivanke a ich malému valibukovi prajeme množstvo krásnych spoločne strávených chvíľ, veľa lásky a zdravia.

Minulý týždeň sa narodil syn thai - boxerovi Vladovi Moravčíkovi. Tešíme sa, že našim úspešným športovcom sa darí aj na tomto poli a brány našej pôrodnice sú pre ich manželky vďačne otvorené:-).

Zdroj Mgr. Ružena Maťašeje

Seminár o taijiquane.

25.10. - 28.10.2013, Banská Bystrica, Majster Chen Bing

Seminár s majstrom Chen Bingom, sa konal v dňoch 25.10 – 28.10.2013. Prvý deň bol venovaný tradične základom a zostave 19. Program v sobotu a nedeľu bol vyplnený tréningom tuishou s aplikáciami a zostave laojia yilu. V pondelok sa venovali forme so šablou. Nakoľko bolo počasie slnečné a teplé, mohli v pondelok trénovať vonku. Majster Chen Bing taktiež prijal pozvanie do Rádia Regina, aby poskytol rozhovor o taijiquane.

Konferencia Stredoslovenského futbalového zväzu

15.12.2013 - Počas tohto víkendu sa v B. Bystrici konala Konferencia Stredoslovenského futbalového zväzu, ktorej sa okrem ďalších hostí zúčastnil prezident SFZ Ján Kováčik, viceprezidenti SFZ Karol Balanik a Juraj Jánošík (predseda BFZ) i generálny sekretár SFZ Jozef Kliment. Zhodnotila uplynulé volebné obdobie a vytýčila úlohy a orientáciu futbalového hnutia na strednom Slovensku v rokoch 2014 – 2017. Ťažiskovým bodom rokovania bolo konštituovanie nových orgánov SsFZ.

Na čele nášho regiónu už po ôsmykrát po sebe bude opäť Jozef Paršo.

Konferencia ďalej zvolila:

a) 11 členný výkonný výbor SsFZ – predseda SsFZ Jozef Paršo, podpredseda SsFZ za Žilinský kraj – Igor Krško, podpredseda SsFZ za Banskobystrický kraj – Juraj Pilát, ekonomický manažér – Stanislav Neuschl, zástupca trénerov – Vojtech Kováč, zástupca rozhodcov – Ján Tomčík, členovia VV SsFZ – Jaroslav Jekkel, Pavol Kutel, Ján Majsniar, Ľubomír Samotný a Stanislav Špila.

b) predsedov komisií: predseda Revíznej komisie SsFZ – Ladislav Slanec, predseda Disciplinárnej komisie SsFZ – Miroslav Spišiak, predseda Odvolacej komisie SsFZ - Dušan Čaban, predseda Volebnej komisie Vladimír Lehoťan.

c) delegátov Konferencie SFZ za SsFZ a ich náhradníkov: za Žilinský kraj – Pavol Beťko, Silvester Habiňák, František Vorel, náhradníci: Boris Burger, Jozef Ďubjak, Ján Studený. za Banskobystrický kraj – Ľubomír Auxt, Dezider Balajthy, Vojtech Kováč, náhradníci – Jaroslav Filip, Marián Jasenák, Ernest Peterke.

V ďalšej časti konferencia ocenila za dlhoročnú prácu v prospech futbalu viacerých činníkov. najmä odchádzajúcich z vrcholových orgánov nášho zväzu: Františka Vorela, Jána Hlaváča, Ladislava Krnáča a Dušana Hrčku.

Vyvrcholením rokovania bol dlhotrvajúci aplauz a napokon i schválenie uznesenia, ktorým delegáti jednoznačne potvrdili Jána Kováčika za kandidáta na funkciu prezidenta SFZ v budúcom období. Jeho voľba sa uskutoční 21. 2. 2014 na Konferencii SFZ v Poprade.

10. 10. 2013 - Alexander Vencel ml. predstavil novú knihu s názvom "Tréner brankárov"

„Tréner brankárov“ - je názov novej knihy bývalého reprezentačného brankára ČSFR a Slovenska Alexandra Vencela ml. Cieľom novej, 444 stranovej knihy vo formáte A4, je poskytnúť komplexné informácie pre všetkých trénerov bez rozdielu, či pracujú s deťmi, mládežou, dospelými alebo v ženskom futbale.

Banskobystrická plavecká 24-hodinovka

Banská Bystrica 25. decembra (TASR) - Banskobystrická plavecká 24-hodinovka (27.-28.12.) opäť ponúkne obyvateľom mesta pod Urpínom na sklonku roka možnosť zaplávať si 100 metrov pre zdravie. Krytá plaváreň na Štiavničkách sa 27. decembra o 12.00 h tradične stane dejiskom 17. ročníka populárneho plaveckého maratónu. TASR to uviedla tlačová tajomníčka mesta Barbora Winterová.

Ako pokračovala, tradičné športové podujatie, ktoré každoročne sprevádza záujem a hojná účasť, pripravili pre malých i veľkých mesto Banská Bystrica v spolupráci s Centrom voľného času Havranské 9. Pre širokú verejnosť je aj tento rok zabezpečený bezplatný jednohodinový vstup, pričom súťažiaci, ktorí sa zapoja do plaveckého maratónu a zaplávajú 100 metrov, získajú od organizátorov diplom, vybraní účastníci vecné ceny a nebude chýbať ani občerstvenie.

"Veľmi ma teší, že Banskobystrická plavecká 24-hodinovka je ďalším z mozaiky tradičných podujatí, o ktoré javí záujem stále rastúci počet Banskobystričanov i návštevníkov z iných kútov Slovenska či sveta. Dúfam, že na sklonku roka si široká verejnosť nenechá ujsť toto mimoriadne podujatie a 17. ročník zaznamená opäť rekordný počet účastníkov," skonštatoval primátor mesta Peter Gogola.

V minulom 16. ročníku prišlo 100 metrov pre zdravie odplávať rekordných 1448 účastníkov a služby krytej plavárne využilo viac ako 2530 návštevníkov.

X. - RÔZNE

V Banskej Bystrici vykradli bar

12. 03. 2013 - Poverený príslušník v Banskej Bystrici začal trestné stíhanie vo veci prečinu krádeže. Neznámy páchatel sa v čase od 22.00 hodiny 10. 3. do 10.40 hodiny 11. 3. vlámal do baru na ulici Horná v Banskej Bystrici. Z okna na terase odstránil mrežu, cez okno sa dostal do baru odkiaľ ukradol rôzny alkohol, peňaženku s finančnou hotovosťou, plazmový televízor, rôzne pochutiny, videoprojektor, notebook, kufrík, športovú tašku čiernej farby a ďalšie veci. Majiteľovi z Banskej Bystrice spôsobil krádežou škodu odhadnutú na 4-tisíc eur a spoločnosti z Banskej Bystrice spôsobil škodu poškodením vo výške 150 eur. Prípado je v štádiu vyšetrovania a polícia po páchatelovi pátra.

Vykrádanie novinových stánkov

V rukách polície skončil 18. apríla 2013 26-ročný mladík, ktorý v Banskej Bystrici vykrádal novinové stánky. Bystričan má mať na svedomí štyri aprílové vlámačky - dvakrát mal vykradnúť ten istý stánok na Rudohorskej ulici a dvakrát zavítať do stánku na Karpatskej ulici. V prvých dvoch prípadoch spôsobil škodu vyše 1 260 eur, v ďalších dvoch viac ako 360. Vyšetrovatel ho obvinil z krádeže, poputoval do policajnej cely aj s návrhom na vzatie do väzby, povedala banskobystrická policajná hovorkyňa Jana Vrbická. V prípade dokázania viny mu hrozí až dvojročný pobyt za mrežami.

Krádeže áut

Polícia v Banskej Bystrici začala trestné stíhanie vo veci prečinu krádeže. Doposiaľ nezistený páchatel pravdepodobne v noci z pondelka na utorok (16.4. 2013) ukradol osobné motorové vozidlo Škoda Octavia, vo farbe zelená metalíza s evidenčným číslom okresu Myjava. Vozidlo bolo zaparkované na parkovisku medzi obytnými domami na ulici THK v Banskej Bystrici. Vo vozidle sa nachádzali 2 detské autosedačky a treková obuv. Krádežou vznikla majiteľovi z Brezovej pod Bradlom škoda odhadnutá na 17-tisíc eur. Za prvé tri mesiace roku 2012 polícia zaevidovala v meste Banská Bystrica 6 ukradnutých motorových vozidiel. V rovnakom období roka 2013 zaevidovali 18 ukradnutých motorových vozidiel. Najviac krádeží zaevidovali na sídlisku Fončorda a Sásová a najčastejšie boli odcudzené motorové vozidlá značky Škoda Fabia, Škoda Octavia a VW Passat. Krádeže motorových vozidiel patria k veľmi vážnym problémom majetkovej kriminality, pretože na ne sú často napojené i iné druhy kriminality napr. pašovanie drog a zbraní, krádeže vlámaním a násilná trestná činnosť. Jej objasňovanie je nesmierne náročné, pretože po odcudzenom aute nezostane nič, žiadna stopa a často i tí, ktorí by mohli poskytnúť aké - také informácie polícii, sú neochotní s ňou spolupracovať. Páchatelia najčastejšie odcudzujú tie vozidlá, ktoré parkujú na ulici. Krádeží sa dopúšťajú príležitostní aj profesionálni zloději. Príležitostní zloději využijú príležitosť, napr. otvorené auto, ľahko nadobudnuté či zabudnuté kľúče, staršie auto s nedokonalým bezpečnostným systémom, alebo ukradnú auto z frajeriny, aby sa ukázali pred kamarátmi – predvedli svoje vodičské umenie, či zručnosť v kradnutí. Títo sa zvyčajne povožia a vozidlo opustia. Väčším nebezpečenstvom sú profesionálni zloději, ktorých činnosť má prvky organizovaného zločinu. Pomáha im pritom špičková technika a sú napojení na medzinárodné organizované siete. Preto žiadame vodičov motorových vozidiel, aby si po uzamknutí auta pri použití diaľkového ovládania, fyzicky skontrolovali potiahnutím kľučky dverí, či je vozidlo riadne uzamknuté,

nakoľko v súčasnej dobe páchatelia využívajú rôzne elektronické prístroje, ktoré znemožňujú uzamknutie auta.

V aute si nikdy nenechávajú doklady a iné cenné veci. Treba si uvedomiť, že ak vám niekto ukradne auto v ktorom zostali vaše doklady (občiansky preukaz, vodičský preukaz) a doklady od vozidla (technický preukaz či osvedčenie o evidencii motorového vozidla), je takmer nemožné, aby polícia pri kontrole zistila, že ide o ukradnuté auto. Vtedy totiž každý zlodej tvrdí, že vozidlo si požičal od známeho, čo nie je možné hneď vyvrátiť, najmä ak vie príslušné dáta o tejto osobe z jej občianskeho preukazu. Pátranie po takomto aute sa sťažuje a predlži. Môže sa stať, že vaše auto už za niekoľko hodín po odcudzení nebude vôbec existovať, lebo ho medzitým rozoberú na súčiastky, alebo prevezú cez hranice.

Šírenie poplašnej správy

Vyšetrovateľ v Banskej Bystrici obvinil z prečinu šírenia poplašnej správy 58-ročného muža z Banskej Bystrice. Vo štvrtok (6.6.) krátko po 13.00 hodine zavolať z mobilného telefónneho na tiesňovú linku č. 158 a uviedol: „Som na úrade, mám bombu, zavolajte políciu a televíziu“!, pričom vedel, že uvádza nepravdivé informácie, ktoré môžu vyvolať nebezpečenstvo vážneho znepokojenia u zamestnancov Mestského úradu v Banskej Bystrici. Po prijatí jeho telefonátu bol na miesto vyslaný vyšetrovateľ PZ, pyrotechnici, policajní psovodi a podozrivého muža zadržali ešte na mieste činu. Po vykonaní procesných úkonov ho vyšetrovateľ umiestnil do policajnej cely a v súčasnosti vykonáva ďalšie procesné úkony.

TFA Slovakia 2013

V sobotu 15. júna 2013 usporiadalo Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici spolu s organizačnými partnermi v meste pod Urpínom podujatie pod názvom Deň hasičov, ktorého súčasťou bola už po šiesty krát medzinárodná súťaž dobrovoľných a profesionálnych hasičov TFA Slovakia 2013 (Toughest firefighter`s alive - Najtvrdšie hasičské prežitie). Zároveň pre návštevníkov boli pripravené rôzne sprievodné podujatia, ako napríklad prezentácia hasičskej techniky a ukážky zásahovej činnosti príslušníkov Hasičského a záchranného zboru pri požiaroch alebo záchrane z výšok. Slávnostne otvorenie súťaže sa uskutočnilo za prítomnosti podpredsedníčky NR SR Jany Laššákovskej, primátora mesta Banská Bystrica Petra Gogolu, riaditeľa KR HaZZ v Banskej Bystrici Dušana Slúku a ďalších čestných hostí. Na štart súťaže TFA Slovakia 2013 sa postavilo celkovo 55 profesionálnych a dobrovoľných hasičov zo Slovenska, Česka a Poľska. Hasiči z Maďarska sa aj napriek veľkej snahe súťaže nezúčastnili, kvôli povodňovej situácii v ich krajine. Súťažiaci štartovali v dvoch paralelných dráhach a celkovo v štyroch disciplínach museli prekonať nástrahy jednotlivých prekážok. Prvá disciplína (Hadice) sa uskutočnila v parkovacej zóne Europa Business Center. Táto disciplína pozostávala z rozvinutia 8 ks hadíc "B" na dĺžku 80 metrov a potom v stočení dvoch hadíc "B" do kotúča. Druhá disciplína (Prekážková dráha) sa uskutočnila pred vchodom do Europa Shopping Center. V tejto disciplíne súťažiaci zápasili so 6 kg kladivom, ktorým 100 krát udierali obojruč do tzv. Hamerboxu, ďalej prenášali 80 kg figurínu na vzdialenosť 60 metrov a prekonávali aj za pomoci lana 3 metre vysokú bariéru. Tretia disciplína (Veža) sa znova uskutočnila v parkovacej zóne Europa Business Center, kde bola z dreva postavená 10 metrová veža. V tejto disciplíne súťažiaci opierali hasičské rebríky do vyznačeného priestoru, vystúpili a zostúpili po schodoch na 10 m vysokú vežu so záťažou, ktorá predstavovala 20 kg kanister v každej ruke, ďalej vytiahli dve zmotané hadice o celkovej

váhe 25 kg, ktoré boli pripevnené na konci lana a nakoniec naskrutkoval hubicu na prúdnicu. Posledná disciplína (Schody) prebiehala vo výškovej budove Europa Business Center. Pri tejto disciplíne si každý súťažiaci siahol na dno svojich síl, nakoľko vybiehal na 22. poschodie (400 schodov) najvyššej budovy v Banskej Bystrici. Nad dodržiavaním pravidiel a časových limitov dozerali rozhodcovia - príslušníci Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici.

Súťažilo sa v piatich vekových kategóriách M18, M30, M35, M40 a M45. Najlepšie sa v celkovom poradí umiestnil Rastislav Pecník (G4S Fire Services s.r.o.). Druhé miesto obsadil poľský reprezentant Marcin Zdziebło (S.A. PSP Krakow) a na treťom mieste sa umiestnil príslušník Hasičského a záchranného zboru Jozef Pazera (OR HaZZ v Kežmarku).

Najlepší súťažiaci v jednotlivých kategóriách ako aj celkový vyťažší si prevzali ocenenia z rúk plk. JUDr. Alexandra Nejedlého - prezidenta Hasičského a záchranného zboru, plk. Ing. Dušana Sľúku - riaditeľa KR HaZZ v Banskej Bystrici a hlavného rozhodcu súťaže PaedDr. Petra Polakoviča. Zdroj: HaZZ

Tragická hádka dvoch mužov

Vyšetrovateľ v Banskej Bystrici obvinil zo zločinu zabitia 36-ročného Juraja z Ľubietovej. V pondelok (17.6.) krátko po 21.00 hodine, v obytnej maringotke na salaši, ktorý sa nachádza v lese nad obcou Turecká, po vzájomnej hádke s poškodeným 27-ročným Petrom z Polichna došlo k fyzickej potýčke. Počas hádky ho obvinený pichol kuchynským nožom s čepeľou dlhou 10 centimetrov do hrude pod ľavú kľúčnu kosť. Spôsobil mu zranenie, následkom ktorého o 21.50 hodine zomrel. V prípade bola nariadená súdna pitva. Podľa predbežných výsledkov súdnej pitvy, bezprostrednou príčinou smrti bolo masívne krvácanie do hrudnej dutiny a dutiny osrdcovníka. Podozrivého muža polícia na mieste zadržala, ešte pred polnocou mu v dychu namerali viac ako 2 promile alkoholu. Po vykonaní procesných úkonov ho vyšetrovateľ umiestnil do policajnej cely a spracoval podnet na jeho vzatie do väzby. Za tento zločin môže byť potrestaný odňatím slobody na 7 až 10 rokov.

Kde je majiteľ stratených peňazí

Polícia v Banskej Bystrici hľadala majiteľa stratených peňazí. Išlo o väčší obnos peňazí, ktoré boli nájdené 10. 7. 2013 na Rudohorskej ulici v Banskej Bystrici. Nájdené peniaze uložili v budove Obvodného oddelenia PZ Banská Bystrica – východ, na ulici ČSA č. 22.

Zločin vraždy

V nedeľu (28.7.) začal vyšetrovateľ v Banskej Bystrici trestné stíhanie a v pondelok (29.7.) vzniesol obvinenie za obzvlášť závažný zločin vraždy 31-ročnému Branislavovi z Banskej Bystrice. Obvinený v nedeľu (28.7.) vo večerných hodinách, v drevenom príbytku v mestskej časti Jakub, po predchádzajúcom slovnom a fyzickom konflikte so 48-ročným mužom, tohto opakovane viackrát bodol kuchynským nožom. Muža bodol do oblasti hlavy, hrude a krku čím mu spôsobil viacero bodno-rezných rán. Dobodaný muž bol so zraneniami prevezený do Banskobystrickej nemocnice, kde aj napriek snahe lekárov zraneniam

podľaohol. Obvinený bol umiestnený do cely predbežného zadržania a bol podaný návrh na jeho väzobné stíhanie. Za obzvlášť závažný zločin vraždy mu hrozí trest odňatia slobody na 15 až 20 rokov.

XVI. ročník memoriálu Pavla Snopka a Jozefa Dobríka vo vyslobodzovaní zranených osôb z havarovaných vozidiel

Vo štvrtok 5. septembra 2013 sa na Námestí Slobody v Banskej Bystrici sa konal XVI. ročník memoriálu Pavla Snopka a Jozefa Dobríka vo vyslobodzovaní zranených osôb z havarovaných vozidiel, ktorý organizuje Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici. Súťažilo 10 súťažných tímov, z toho 8 tímov je z Okresných riaditeľstiev HaZZ v rámci Banskobystrického kraja, 1 tím reprezentoval Maďarsko a 1 Česko. Hasiči mali vymedzený 15 min. časový limit, počas ktorého budú musieť zachrániť zranenú osobu z osobného vozidla. Príslušníci na celom Slovensku si v rámci majstrovstiev pripomenuli kolegov Pavla Snopka a Jozefa Dobríka, ktorí vo veku 25 a 30 rokov tragicky zahynuli 16. októbra 1995 pri zdolávaní požiaru trojpodlažnej drevenej chaty v obci Ponická Huta, okres Banská Bystrica. Zdroj: HaZZ

V Banskej Bystrici vykradli obchod so športovým oblečením

V noci z nedele na pondelok (4.11.2013) sa vlámali do športového obchodu na Zvolenskej ceste v Banskej Bystrici. Na predajni vylomili vchodové dvere a rozbili sklenenú výplň vedľa vchodových dverí. Z predajne ukradol lyžiarske bundy, lyžiarske svetre, mikiny, lyžiarsku obuv a snowboard. Dohromady 90 kusov oblečenia a obuvi. Poškodenej spoločnosti z Partizánskeho, vznikla krádežou a poškodením, škoda odhadnutá na viac ako 14 800 eur. Polícia v Banskej Bystrici začala trestné stíhanie vo veci prečinu krádeže a prečinu poškodzovania cudzej veci, za čo hrozí trest odňatia slobody na 6 mesiacov až 3 roky.

Požiar záhradnej chatky v Banskej Bystrici

Dňa 11. 11. 2013 o 5.47 h bol ohlásený požiar záhradnej chatky v Banskej Bystrici v časti Laskomer. Príčina vzniku požiaru je v štádiu vyšetrovania. Zasahovali príslušníci Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici dvoma vysokotlakovými prúdmi a jedným C prúdom za súčasného rozoberania konštrukcie chaty. Pri zásahu boli použité autonómne dýchacie prístroje. Následkom požiaru vznikla majiteľke chatky priama materiálna škoda predbežne vyčíslená v sume 12 000 €. Zdroj: HaZZ

Únik látky so zápachom chlóru

Dňa 12. 11. 2013 o 8.37 h bol ohlásený únik neznámej látky (modrobieleho dymu) so zápachom chlóru na Majerskej ceste v Banskej Bystrici. Zasahujúci príslušníci Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici v spolupráci s pracovníkmi Kontrolného chemického laboratória civilnej ochrany monitorovali stav ovzdušia na mieste a v okolí priestore, pričom nenamerali prítomnosť žiadnej nebezpečnej látky ani nezistili zdroj možného úniku. Pri udalosti nebol nikto zranený. Zdroj: HaZZ

Hasiči pri nehode osobného vlaku

Dňa 20. novembra 2013 o 23:05 hod bola ohlásená zrazená osoba osobným vlakom smerujúceho z Banskej Bystrice do Zvolena. K nehode došlo na úseku medzi železničnými stanicami Banská Bystrica - Mesto a Banská Bystrica - Radvaň. V dôsledku dopravnej nehody sa zranila jedna osoba. Zasahovali príslušníci Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici a Závod protipožiarnej ochrany železníc, ktorí postihnutú osobu vyslobodili spod vagóna, naložili na nosidlá a odovzdali do opatery záchranej zdravotnej služby. Zdroj: HaZZ

Polícia a opití vodiči

Polícia v Banskobystrickom kraji vykonala v pondelok (25.11.) celokrajskú osobitnú kontrolu na cestách. Akcia sa konala v dopoludňajších hodinách a zúčastnilo sa na nej celkom 131 policajtov. Počas kontroly bolo zistených celkom 163 dopravných priestupkov. Jedným z hlavných príčin bol alkohol v krvi vodičov.

Po futbale obvinenie z výtržníctva

Tak ako pri ostatných futbalových zápasoch, aj pri sobotňajšom zápase (30.11.) futbalovej ligy FK Dukla Banská Bystrica a Spartak Trnava, vykonávala polícia bezpečnostné opatrenia na zabezpečenie k ľudu a verejného poriadku počas jeho konania.

Dôchodkyňu okradli o peniaze

Polícia v Banskej Bystrici vyšetrovala ďalší prípad okradnutej dôchodkyni. V stredu (4.12.) v popoludňajších hodinách dvaja doposiaľ nezistení páchatelia okradli 82-ročnú dôchodkyňu v jej byte na Jilemnického ulici v Banskej Bystrici. Majiteľka bytu ich vpustila do bytu pod zámienkou, že jej prišli vyplatiť príspevok na dôchodok z fondu európskej únie a žiadali si rozmeniť bankovku v hodnote 500 eur. Poškodená priniesla obal s finančnou hotovosťou v ktorej sa nachádzali bankovky nominálnej hodnoty 50 eur a finančné prostriedky v českej mene, pričom tento obal položila k nim na stôl. Páchatelia ju zahovorili a následne odišli aj s celým obalom. Dôchodkyňu pripravili krádežou peňazí o 3 400 eur a 2 500 českých korún. Polícia začala trestné stíhanie vo veci prečinu krádeže a po páchateloch stále pátra. Za tento prečin hrozí trest odňatia slobody na 6 mesiacov až 3 roky. Polícia varovala všetkých občanov. Odporučila najmä dôchodcom, ak cudzia osoba zazvoní pri dverách a predstaví sa ako pracovník akejkoľvek spoločnosti a tvrdí, že prišiel odovzdať výhru, preplatok alebo príspevok, aby takéto osoby nevpúšťali do svojich príbytkov. Nerozprávajte sa s nimi a neprejavte záujem o vyplatenie peňazí. Okamžite kontaktuje políciu na čísle 158. Dôležité je, aby ste mali na pamäti, že žiadna spoločnosť nevypláca peňažné výhry v hotovosti prostredníctvom svojich zamestnancov a nenosí preplatky a príspevky domov občanom.